

24 8672117
Dziennik Informacji

(UNIWERSYTET WROCŁAWSKI >
W LATACH (1956—1959)

4225

WROCŁAW—WARSZAWA—KRAKÓW
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH — WYDAWNICTWO

UNIwersYTET WROCLAWSKI
W LATACH 1956—1959

UNIwersYTET WROcŁAWSKI

W LATACH 1956—1959

WROcŁAW — WARSZAWA — KRAKÓW
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH — WYDAWNICTWO
1964

KOMITET REDAKCYJNY

Jerzy Falenciak, Alfred Jahn, Antoni Knot, Franciszek Longchamps, Edward Marczewski,
Emil Teofil Modelski, Kazimierz Szarski, Witold Świda, Seweryn Wysłouch

REDAKTOR

Mirosława Chamcówna

REDAKTORZY WYDAWNICTWA

Stanisława Dejas i Ludwika Zawadowska

REDAKTOR TECHNICZNY

Jacek Sikorski

Printed in Poland

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1964.
Wydanie I. Nakład 500+140 egz. Objętość ark. wyd. 32, ark. druk.
23,25 + 7 wkl., ark. form. A-1 32,23, Papier druk., sat., kl. V, 70 g,
70×100(16), z fabryki we Wrocławku. Oddano do składania 7 VIII 1963,
podpisano do druku 4 V 1964, druk ukończono w maju 1964 r.
Zakłady Kartograficzne, Wrocław, ul. Kościuszki 29. Zam. nr 963 (W-2).

Cena zł 70.—

OD WYDAWCY

Praca, którą oddajemy do rąk czytelników, jest kontynuacją wydawnictwa *Uniwersytet Wrocławski w latach 1945—1955* (T. 1—2. Wrocław 1959 Zakład Narodowy im. Ossolińskich). Staraliśmy się dać w niej pełny obraz życia Uniwersytetu w następnym czteroleciu, gdy godność rektorów sprawowali Edward Marczewski i Kazimierz Witalis Szarski. Jest zamiarem Uniwersytetu wydawanie w przyszłości podobnych sprawozdań co trzy lata, tj. odpowiednio do trwania kadencji władz Uczelni.

Dążyliśmy w zasadzie do nadania obecnie ogłaszanemu tomowi charakteru jak najbardziej zbliżonego do poprzednich. Stąd, podobnie jak tamte, zawiera on sprawozdania poszczególnych Wydziałów i Biblioteki Uniwersyteckiej, nekrologię, spis pracowników, bibliografię prac ogłoszonych przez pracowników Uczelni, wreszcie wykaz ważniejszych publikacji o Uniwersytecie. Zasadniczą różnicą między tym tomem a poprzednimi stanowi fakt, że zamieszczono w nim roczne sprawozdania rektorów składane przez nich, zgodnie z tradycją, w czasie inauguracji roku akademickiego. Uważamy, że sprawozdania te, dające na żywo uchwycony obraz działalności uczelni, są cennym i zasługującym na utrwalenie dokumentem historycznym. Ponieważ wiele miejsca poświęcono w nich sprawom organizacji Uniwersytetu, nie widzieliśmy potrzeby omawiania tych zagadnień w osobnym rozdziale. Z podobnych względów nie zamieszczamy rozdziału o międzywydziałowym Studium Języków Obcych. Dążyliśmy do tego, aby w tomie tym przedstawić przede wszystkim to, co stanowi najistotniejszą część działalności każdego Uniwersytetu, tzn. jego pracę naukową i udział w życiu naukowym tak polskim, jak międzynarodowym. Do tego celu ma służyć przede wszystkim bibliografia prac naukowych pracowników Uniwersytetu. Starano się zestawzić ją możliwie dokładnie, uwzględniając jednak jedynie prace o charakterze wyraźnie naukowym, pomijając zaś mniejsze prace popularnonaukowe, artykuły publicystyczne i większość recenzji. Dokonywanie takiej selekcji nie zawsze było łatwe, nawet dla przedstawicieli poszczególnych Wydziałów czy dyscyplin naukowych. Za ewentualne

niekonsekwencje czy opuszczenie pozycji, które powinny były znaleźć się w bibliografii, z góry zainteresowanych przepraszamy.

Ostatnią część wydawnictwa stanowi wykaz artykułów i prac o Uniwersytecie, tzn. o jego działalności naukowej, o ludziach w nim pracujących, o młodzieży akademickiej i jej życiu, o gmachach i bibliotekach uniwersyteckich. Mamy nadzieję, że wykaz ten będzie pożyteczny zarówno dla tych, którzy obecnie interesują się życiem Uczelni, jak i dla przyszłego jej historiografa. Prace redakcyjne nad działami Publikacje pracowników i Materiały do bibliografii druków o Uniwersytecie rozpoczął mgr Alojzy Florczak, wkładając w nie wiele rzetelnego trudu, dokładności i skrupulatności. Niestety, ciężka choroba i przedwczesna śmierć nie pozwoliły Mu ich dokończyć.

Uniwersytet Wrocławski już w pierwszym dziesięcioleciu istnienia ugruntował swą pozycję naukową. Niech więc i ta książka, obejmująca następne cztery lata jego działalności, służy jako dokument jego dalszego rozwoju i pracy dla dobra nauki polskiej.

I. SPRAWOZDANIA REKTORSKIE

Sprawozdanie rektora Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr Edwarda Marczewskiego za rok akademicki 1955/56 wygłoszone na inauguracji roku akademickiego 8 października 1956 r.

Kronika wydarzeń

Rozpocznę sprawozdanie od chronologicznego przeglądu ważniejszych w życiu szkoły wydarzeń, tak licznych, w ubiegłym roku akademickim.

1. Dnia 15 listopada 1955 roku święciliśmy w naszej auli .dziesiątą rocznicę pierwszych wykładów na Uniwersytecie i Politechnice we Wrocławiu. Przewodniczył tej uroczystości pierwszy rektor Uniwersytetu i Politechniki, prof. Stanisław Kulczyński, a wzięli w niej udział: ówczesny minister Szkolnictwa Wyższego Adam Rapacki i wiceminister Eugeniusz Krassowska. Uroczystość ta kazała nam przebiec myślą i sercem miniony, niełatwy z wielu względów, okres. Działalność Uniwersytetu w tym dziesięcioletnim okresie znajdzie swój obraz w obszernej księdze, która została już opracowana i przekazana wydawnictwu Ossolineum. Księga zawiera m. i. bibliografię dziesięcioletniej produkcji naukowej pracowników Uniwersytetu, obejmującą około 5000 pozycji.

Uroczystość dziesięciolecia święciliśmy ze wszystkimi szkołami, które wyszły z jednego pnia macierzystego: Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu. Raz jeszcze stwierdziliśmy przy tej sposobności bliską łączność szkół wyższych Wrocławia, a współpracę organizacyjną, nawiązaną przy tej sposobności, kontynuujemy obecnie w formie zbierającego się raz na miesiąc wrocławskiego kolegium rektorów.

2. W dniach 2 — 4 lutego 1956 r. odbyły się we Wrocławiu narady nad planem pięcioletnim wrocławskich szkół wyższych. Po spojrzeniu w przeszłość, podczas uroczystości dziesięciolecia, było to spojrzenie w przyszłość. Wzięli w tych obradach udział przedstawiciele Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego z wiceministrem Henrykiem Golańskim. Wyniki obrad można uznać z wielu względów za korzystne dla Uniwer-

sytetu. Głosy ze strony Uniwersytetu wykazały silne jego dążenie do dalszego wzrostu, oparte na poważnych rezultatach dotychczasowych oraz konkretnych potrzebach i możliwościach. Kompetentne głosy ze strony Ministerstwa zawierały uznanie i zgodę na znaczną część postulatów Uniwersytetu. Właśnie podczas tych narad dowiedzieliśmy się również, że w rezultacie naszych wielostronnych i długotrwałych starań podstawowe postulaty finansowe Uniwersytetu dotyczące inwestycji w planie pięcioletnim i remontów w roku 1956 zostały przez Ministerstwo uwzględnione.

3. Dnia 12 marca 1956 r. zmarł pierwszy Sekretarz KC PZPR Bolesław Bierut, którego imię Uniwersytet nasz nosi... Bolesław Bierut na dwa miesiące przed śmiercią przyjął rektora Uniwersytetu i sekretarza Komitetu Uczelnianego Partii, by w przeszło godzinnej rozmowie zapoznać się z potrzebami naszej szkoły. Ten i poprzednie wyrazy zainteresowania Bolesława Bieruta wywarły niemały wpływ na realizację postulatów naszego Uniwersytetu.

4. Dnia 4 kwietnia zmarł Jan Mydlarski, doktor nauk biologicznych, profesor zwyczajny, członek PAN, kierownik Katedry Antropologii naszego Uniwersytetu oraz Zakładu Antropologii Polskiej Akademii Nauk. Ten znakomity uczony, wychowawca i organizator sprawił, że Wrocław stał się stolicą polskiej antropologii. Od 1 listopada 1951 r. do 30 listopada 1953 r. był rektorem naszego Uniwersytetu. W tych trudnych latach sterował naszą szkołą z największą rozważą i delikatnością, okazując jednocześnie i dobroć, i charakter. Odszedł od nas człowiek wielkich zasług dla kraju, dla nauki, dla Uniwersytetu.

5. Dnia 3 maja rozpoczęła się w Sopocie konferencja poświęcona naukom społecznym w szkołach wyższych, z udziałem mianowanego wówczas ministrem szkół wyższych, prof. Stefana Żółkiewskiego.

Konferencja ta była pierwszą z długiego szeregu narad nad poprawą sytuacji nauki i szkół wyższych, jak np. konferencja poświęcona bibliotekom szkół wyższych w Sopocie, konferencja zorganizowana przez Związek Nauczycielstwa Polskiego w Warszawie oraz dwie narady rektorów w Warszawie.

We wszystkich tych konferencjach przedstawiciele naszego Uniwersytetu wzięli liczny i aktywny udział. Rezultaty prac nad reformą szkół wyższych wyraziły się ostatnio w licznych znanych dziś dokumentach: ustawie sejmowej, uchwale Prezydium Rządu, rozporządzeniach i zarządzeniach Prezydium Rady Ministrów oraz ministra szkolnictwa wyższego.

Wszystkie te akty prawne są niezwykle ważnym momentem w walce o godność i o byt nauki, szkoły wyższej i jej pracownika. Nie mają tu oczywiście zasadniczego znaczenia takie czy inne szczegóły organiza-

cyjne. Istota rzeczy leży w pełnej zmianie klimatu szkoły wyższej, w uznaniu pewnych podstawowych zasad, tkwiących *explicite* lub *implicite* w wymienionych aktach prawnych. Jest to stwierdzenie, że podstawowe znaczenie dla wychowania i nauczania ma badawcza praca naukowa, że zatem właśnie zespół tych, którzy tę pracę prowadzą, tj. pracowników nauki, musi mieć w swych rękach kierownictwo szkoły. Że w szkole wyższej głównym bodźcem w pracy młodzieży studenckiej muszą być zainteresowania i zamięłowania, że zatem studium na uniwersytecie nie może być ściśle ograniczone jednolitymi schematami i formalnymi nakazami. Że praca badawcza wymaga poważnych nakładów czasu (a więc odpowiednio długich okresów wolnych od zajęć dydaktycznych, nieprzeciążania tymi zajęciami zwłaszcza młodych pracowników nauki) odpowiednio wyposażonych bibliotek i laboratoriów, kontaktów z zagranicą itd.

Trzeba przy tym stwierdzić, że oczywiście wszystkie te akty prawne nie mogą spowodować natychmiastowej poprawy sytuacji. Że w wielu sprawach są dopiero zapowiedzią zmian, a nie ich realizacją. Że przy dokonanej zmianie uposażeń płace rozmaitej kategorii pracowników bibliotecznych, technicznych i administracyjnych nie zmieniły się lub uległy podwyżce bardzo tylko niewielkiej.

Wreszcie stwierdzamy z całym naciskiem, że całość przeprowadzonych zmian nakłada wielkie obowiązki moralne na Uniwersytet: na jego pracowników i młodzież studencką. Na nowe, które mają być wybrane jeszcze w tym miesiącu, władze akademickie oraz na rady wydziałowe, na które spada ciężar decyzji w wielu sprawach, najistotniejszych dla życia Uniwersytetu. Na młodzież akademicką, która zwolniona ze sztywnych ram dotychczasowych przepisów o dyscyplinie studiów, musi z tym większą starannością i uwagą traktować swoje studia, pamiętając o tym, że swoboda i czas, jakie zyskuje przez przedłużenie wakacyj i zmniejszenie ilości zajęć, służyć mają wzmożeniu, a nie osłabieniu intensywności i skuteczności pracy. Niechże nasi studenci i nasze studentki poczują się prawdziwymi obywatelami Uniwersytetu, dbającymi o jego godność i przywiązany do jego tradycji.

6. Dnia 12 czerwca 1956 r. odbyła się w naszym Uniwersytecie uroczystość nadania tytułu doktora filozofii *honoris causa* Sarvapalli Radhakrishnanowi, wiceprezydentowi Indii i kanclerzowi Uniwersytetu w Delhi, wybitnemu myślicielowi i filozofowi. Jest to w tej chwili drugi — po profesorze Wacławie Sierpińskim — doktor honorowy Uniwersytetu Wrocławskiego. Uroczystość odbyła się w nastroju jednocześnie podniosłym i serdecznym i była nie tylko wyrazem uznania Uniwersytetu dla uczonego i działacza, ale także demonstracją uczuć dla wielkiego, wolnego narodu Indii. Na uroczystości tej rektor, prorektorzy i dziekani

wystąpili po raz pierwszy w togach akademickich. Uchwałą Senatu postanowiliśmy odtąd przywdziewać w chwilach uroczystych ten strój, sporządzony na wzór tóg Uniwersytetu Lwowskiego. Mamy przekonanie, że strój ten jest wprawdzie zewnętrznym tylko, ale istotnym elementem wielowiekowej tradycji uniwersyteckiej.

Struktura i skład Uniwersytetu

1. Uniwersytet składał się, jak i w roku poprzednim, z 5 wydziałów, na których istniało łącznie 14 kierunków studiów, a mianowicie: na Wydziale Prawa — kierunek studiów prawnych (studia zwykłe oraz studia dla pracujących, dawniej zwane zaocznymi); na Wydziale Filologicznym kierunki: filologii polskiej, rosyjskiej, germańskiej i klasycznej; na Wydziale Filozoficzno-Historycznym kierunek historii oraz HKM, tj. historii kultury materialnej; na Wydziale Nauk Przyrodniczych kierunki: biologii, geografii i geologii, na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii kierunki: matematyki, astronomii, fizyki i chemii. Na 7 kierunkach studiów istniały studia eksternistyczne.

Pod koniec roku akademickiego Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego zarządziło stworzenie na naszym Uniwersytecie nowych studiów dla pracujących: bibliotekoznawstwa na Wydziale Filologicznym oraz matematyki na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii. Zarządzone też zostało rozbiecie kierunku historii kultury materialnej na osobne kierunki etnografii oraz archeologii Polski. Uznany przez Ministerstwo dążeniem Uniwersytetu jest uruchomienie w planie pięcioletnim dalszych kierunków: historii sztuki i pedagogiki na Wydziale Filozoficzno-Historycznym oraz mikrobiologii na Wydziale Nauk Przyrodniczych.

2. W roku sprawozdawczym istniało na Uniwersytecie 68 katedr, tj. o dwie więcej niż w roku poprzednim: przybyła Katedra Mikrobiologii oraz Katedra Chemii Organicznej. W najbliższym czasie spodziewamy się formalnego utworzenia Katedry Chemii Fizycznej, już zreszlą wnioskowanej i działającej, oraz Katedry Bibliotekoznawstwa. Dążymy do restytuowania katedr neofilologicznych (romanistyki i anglistyki) oraz do powstania na wszystkich wydziałach dalszych nowych katedr (np. prawa pracy, bohemistyki, filologii indyjskiej, biochemii etc.).

3. Łącznie instytuty i katedry zatrudniały 30 września br. 21 profesorów zwyczajnych, 44 profesorów nadzwyczajnych, 30 docentów i 25 zastępców profesorów, tj. razem 120 samodzielnych pracowników nauki (wraz z zastępcami profesorów), a nadto 267 pomocniczych pracowników nauki. Ponadto w Bibliotece Uniwersyteckiej pracował 1 profesor nadzwyczajny, 3 docentów oraz 13 pomocniczych pracowników nauki.

W ciągu roku akademickiego w gronie nauczycielskim otrzymały tytuły profesora zwyczajnego 4 osoby, profesora nadzwyczajnego 1 osoba, docenta 6 osób, zastępcy profesora 6 osób, stopień doktora nauk 1 osoba i kandydata nauk 4 osoby.

W gronie samodzielnych pracowników nauki zaszły zmiany. Przenieśli się do innych uniwersytetów profesorowie: Mikusiński, Gwiazdomorski i Wereszycki. Na etat Polskiej Akademii Nauk przeniosła się prof. Krzemieniewska. Przybyli z innych uczelni i instytutów: prof. Władysław Goldfinger-Kunicki z Uniwersytetu MCS w Lublinie, prof. Henryk Kuczyński z Politechniki Wrocławskiej, docent Adam Wanke z Polskiej Akademii Nauk, zastępca profesora Józef Łukaszewicz z Politechniki Wrocławskiej, doc. Lidia Prajer z Uniwersytetu Poznańskiego, zastępca profesora Zbigniew Barański, poprzednio aspirant w Związku Radzieckim, doc. Stefan Gumiński z Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu, doc. Eugeniusz Konik z UMCS w Lublinie i ostatnio, od 1 października, doc. Stanisława Zajchowska z Instytutu Zachodniego w Poznaniu. Na tej liście nowych naszych profesorów obok zasłużonych badaczy znajdują się młodzi, doskonale zapowiadający się pracownicy nauki, a obok dawnych naszych uczniów i pracowników — osoby, które dopiero teraz rozpoczęły swą pracę we Wrocławiu. Cieszy nas wszystkich ta lista, świadcząca o zawsze żywej sile atrakcyjnej, jaką ma Uniwersytet Wrocławski. Życzę serdecznie wszystkim wymienionym osobom najowocniejszej działalności w tym dobrym klimacie współpracy, jaki cechuje nasz Uniwersytet.

4. Przechodzę do innej kategorii pracowników: pracowników nauko-wo-technicznych było 77 (liczba ta w ostatnich latach poważnie wzrasta; winniśmy za to wdzięczność naszemu Ministerstwu), pracowników administracyjnych 81, pracowników różnych innych kategorii 155. Biblioteka zatrudniała oprócz pracowników nauki 47 pracowników służby bibliotecznej oraz 52 pracowników innych kategorii.

5. Skład władz Uniwersytetu w roku sprawozdawczym był następujący:

Rektor: prof. Edward Marczewski.

Prorektor do spraw nauki: prof. Kazimierz Szarski.

Prorektorzy do spraw nauczania: prof. Maria Lutmanowa i zast. prof. Karol Cincio.

Dziekan Wydziału Prawa: prof. Witold Świda, prodziekani: zast. prof. Leon Bojm i zast. prof. Stanisław Wańczak, kierownik Studium Zaocznego: adiunkt Tadeusz Kuta.

Dziekan Wydziału Filologicznego: prof. Jerzy Krókowski, prodziekan: doc. Jerzy Łanowski, organizator Studium Zaocznego Bibliotekoznawstwa: prof. Antoni Knot.

Dziekan Wydziału Filozoficzno-Historycznego: prof. Stefan Inglot, prodziekan: doc. Józef Gierowski, a następnie doc. Adolf Nasz.

Dziekan Wydziału Nauk Przyrodniczych: prof. Stefan Macko, następnie prof. Jan Noskiewicz, prodziekani: doc. Wanda Steślicka-Mydlarska i doc. Stanisław Szczepankiewicz.

Dziekan wydziału Matematyki, Fizyki, Chemii: prof. Antoni Opol-ski, prodziekan: prof. Jan Rzewuski, organizator Studium Zaocznego: zast. prof. Andrzej Zięba.

Dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej: prof. Antoni Knot.

Kierownik Studium Wojskowego: ppułk. Piotr Bortkiewicz, Studium Wychowania Fizycznego: mgr Wiktor Piątkowski, kierownik Studium Języków Obcych: mgr Władysław Dubowski.

Zastępca rektora do spraw administracyjnych: Marian Kościelniak.

W styczniu br. został po raz pierwszy po 8 latach opublikowany *Skład Uniwersytetu*.

W pełnym wzajemnym zrozumieniu przebiegała współpraca z Komitetem Uczelnianym PZPR, na którego czele stali I sekretarz mgr Józef Orzeszyna i II sekretarz mgr Walerian Ziętek, oraz z Zakładową Organizacją Związkową Związku Nauczycielstwa Polskiego, którą kierował przewodniczący, prof. Seweryn Wysłouch. Pierwszy sekretarz Komitetu Uczelnianego, a następnie także przewodniczący ZOZ brali udział w cotygodniowych posiedzeniach kolegium rektorskiego Uniwersytetu. Stała współpraca kierownictwa z czynnikami społecznymi i politycznymi była wielokrotnie źródłem inicjatywy w różnych przedsięwzięciach na Uniwersytecie.

Studenci, absolwenci, aspiranci i młodzi pracownicy nauki

1. Na początku roku akademickiego na wszystkich wydziałach Uniwersytetu studiowało na studiach zwykłych 2387 słuchaczy, na Studium Zaocznym Prawa 252 osoby i na studiach eksternistycznych 536 osób. Wśród słuchaczy studiów zwykłych pochodzenia robotniczego było 31⁰%, chłopskiego 24⁰%.

Widomym rezultatem pracy dydaktycznej Uniwersytetu są dyplomy magisterskie. Wydano ich na prawie 82, na filologii polskiej 27, rosyjskiej 23, germańskiej 19, klasycznej 6, na historii 20, na biologii 45, geografii 27, geologii 12, matematyce 36 i fizyce 17, razem 314.

2. W ciągu całego roku akademickiego prowadzona była pod kierunkiem prorektora Cincio akcja informacyjna dla młodzieży szkolnej i rodziców o studiach na Uniwersytecie, obejmująca wykłady i pogadanki, artykuły, akcję tzw. drzwi otwartych etc.

W wyniku egzaminów przeprowadzonych w ciągu ostatnich wakacji

przyjęto na pierwszy rok studiów zwykłych 619 osób, a na pierwszy rok studiów dla pracujących 272 osoby.

3. Pomoc materialna dla młodzieży studiującej obejmowała stypendia zwykłe, które otrzymywało 84% studentów, 10 stypendiów naukowych dla wybitnie zdolnych studentów, zasiłki losowe w łącznej kwocie ponad 300 tysięcy zł., stypendia mieszkaniowe, które uzyskało 285 studentów, domy akademickie, które objęły 46% ogółu młodzieży i wreszcie słołówki, z których korzystało 81%.

Przejęcie domów studenckich pod bezpośrednią administrację Uniwersytetu przyczyniło niemało kłopotów kierownictwu Uniwersytetu, dało jednak rezultaty pomyślne. W ciągu minionych wakacji udało się zlikwidować dom studencki przy ul. Podwale, którego opłakany stan był przyczyną ciągłych uzasadnionych skarg, i uzyskać drogą korzystnej zamiany dobrze nadający się na dom studencki budynek przy ul. Komuny Paryskiej.

4. Rozmaite ogólne i aktualne zagadnienia dydaktyczne i wychowawcze rozważane były na wielu posiedzeniach i naradach wewnętrznych, a także na konferencjach ogólnokrajowych, w których pracownicy naszego Uniwersytetu brali udział liczny i żywy. Jedną z nich poświęconą pracy opiekuna grupy studenckiej, zwołaną z inicjatywy Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego, odbyła się w naszym Uniwersytecie. Organizacją konferencji kierowała prof. Lutmanowa. Gorąca dyskusja na tej naradzie, nie negując pewnych walorów tej formy pracy wychowawczej, dała jednocześnie wyraz krytycznego stosunku ogółu pracowników nauki do przerostu rozmaitych form pracy wychowawczej w ostatnich latach.

5. Studia uniwersyteckie — jak w latach poprzednich obejmowały także szkolenie wojskowe i wychowanie fizyczne.

Szkolenie wojskowe, dzięki ofiarnej pracy kierownika i kadry nauczającej, przebiegało pomyślnie. Wprawdzie uzyskana ogólna ocena za rok akademicki jest tylko dostateczna, jednak studenci IV roku po odbyciu ćwiczeń, w czasie końcowych egzaminów na oficerów rezerwy uzyskali prawie 90% ocen dobrych i bardzo dobrych.

Nasze Studium Wychowania Fizycznego, które stanowi placówkę bardzo aktywną i ambitną, stale poprawia swe warunki i wyniki pracy. Studium ma w swym planie — prócz codziennej pracy dydaktycznej — także zbiorowe prace badawcze nad rozwojem fizycznym młodzieży. Studium uzyskało lokal przy ul. Szewskiej 50 i projektuje budowę urządzeń sportowych na wyspie Słodowej. Zorganizowało ono liczne imprezy sportowe, a szkolona przez nie młodzież uzyskała w niektórych konkurencjach tytuł mistrza Szkół Wyższych Wrocławia.

6. Zmienność form i treści społecznego życia młodzieży były jednym

z przejawów kryzysu, który dotknął zwłaszcza główne organizacje: ZSP i ZMP.

Wydawane w ubiegłych latach pismo pracowników i młodzieży „Życie Uniwersytetu”, mające dotąd raczej charakter kroniki, stało się w roku sprawozdawczym organem aktywnej grupy studentów, która w dwóch wydanych wiosną numerach dała żywy i ostry wyraz swoim niepokojom i poszukiwaniom. Pismo to przestaje teraz wychodzić, łącząc się z pismami innych szkół wyższych w jeden organ wrocławskiej młodzieży studenckiej p. n. „Poglądy”.

Naukowe koła studenckie (którymi opiekowała się prorektor Lutmanowa) stały się w roku sprawozdawczym przede wszystkim zespołami najbardziej uzdolnionych i zamiłowanych w nauce jednostek, którym nie wystarcza normalny tok studiów uniwersyteckich. Wyróżniły się aktywnością koła: prawa karnego, prawa międzynarodowego, polonistów, germanistów, etnografów, archeologów, zoologów, geografów, fizyków i matematyków.

7. W roku sprawozdawczym ukończyło aspiranturę 16 osób, z czego 3 osoby są już po obronie pracy kandydackiej. Przybyło na aspiranturę 29 osób, pozostało 7 osób, obecnie mamy więc 36 aspirantów. Ponadto 10 osób ma tzw. aspiranturę zaoczną.

Przewód kandydacki wszczęło w roku sprawozdawczym osób 39, ukończyły obronę 2 (prócz aspirantów); mamy obecnie łącznie 78 rozpoczętych przewodów.

Praca naukowa

Licznych prac naukowych poszczególnych zakładów nie można — rzecz prosta — scharakteryzować należycie w krótkim, ogólnym sprawozdaniu. Ograniczymy się więc do wyliczenia książkowych pozycji tegorocznej produkcji naukowej Uniwersytetu oraz niektórych innych punktów działalności naukowej: bądź to nowych, bądź szczególnie charakterystycznych. Ogółem pracownicy Uniwersytetu opublikowali w r. akad. około 320 prac, a oddali do druku około 290.

1. Ogólne wzmożenie działalności naukowej, w stosunku do lat poprzednich, zaznaczyło się na Wydziale Prawa. Ukazały się książki: W. Gutekunst: *Zagarnięcie mienia społecznego*, F. Ryszka i S. Zięba: *Dwa dziesięciolecia Huty Kościuszko*, K. Stefko: *Udział prokuratora w postępowaniu cywilnym*, S. Wysłouch: *Studia nad koncentracją w rolnictwie śląskim w latach 1850—1914*. Ponadto zostały oddane do druku: W. Berutowicz: *Zasada dyspozycyjności w postępowaniu cywilnym*, A. Chełmoński (senior): *Organizacja prawna przedsiębiorstw państwo-*

wych, F. Longschamps: *Zagadnienia prawne rybactwa śródlądowego w Polsce*.

Ogółem pracownicy Wydziału opublikowali 27 prac, a oddali do druku 23 prace.

2. Na Wydziale Filologicznym prof. Tadeusz Mikulski ogłosił obszerny tom pt. *Ze studiów nad Oświeceniem. Zagadnienia i fakty*. Wydano lub oddano do druku kilka tomów Biblioteki Narodowej: prof. Jakóbiec *Byliny*, adiunkt Urbanowicz tom Kleista oraz tom Schillera, doc. Łanowski — dwa tomy Arystofanesa, prof. Strzelecki tom Tytusa Liwiusza, prof. Krókowski pieśni Katula, mgr Pietraszko tom Dmochowskiego. Inne prace edytorskie wykonują np. prof. Floryan (dzieła Słowackiego), prof. Żygulski (dzieła Goethego) etc. Prowadzi się wiele zespołowych i indywidualnych prac badawczych i edytorskich; ogółem opublikowano na Wydziale 70 prac, a 40 oddano do druku.

3. Na Wydziale Filozoficzno-Historycznym doc. Gierowski i prof. Maleczyńska opublikowali część tomu I *Historii Polski*. Pod redakcją prof. Inglota opublikowano wydawnictwo źródłowe: *Rejestr poborowy województwa krakowskiego z r. 1629*, prof. Maleczyński wydał dalszą część *Kodeksu dyplomatycznego Śląska* oraz oddał do druku nowe wydanie *Dziejów Wrocławia do r. 1618*, prof. Maleczyńska oddała do druku *Ruch husycki w Czechach i w Polsce*, doc. Zieliński monografię o proletariacie górnośląskim w latach 1917—1922, prof. Morelowski monografię o związkach między sztuką polską a sztuką walońską w wiekach XI—XIV, prof. Hołubowicz monografię o Opolu w wiekach X—XII, prof. Gajek monografię o młóceniu i narzędziach do młócenia, adiunkt Chamcówna monografię o Szkole Głównej Koronnej w czasie reform Kołłątaja, wreszcie prof. Tync opracował pisma pedagogiczne Antoniego Popławskiego. Niewątpliwie na Wydziale Filozoficzno-Historycznym w pracy naukowej przoduje w tej chwili zespół historyków. Aktywnie pracują także wszystkie pozostałe zespoły. Wzmogły swą działalność naukową Katedry Logiki i Psychologii: Ogółem pracownicy opublikowali 31 prac, a oddali do druku 32 prace.

4. Na Wydziale Nauk Przyrodniczych powstała ogromna liczba prac, 95 opublikowanych i 100 oddanych do druku. Jedna tylko wśród publikacji książka, a mianowicie: prof. Jahna Wyżyna *Lubelska* oraz oddany do druku podręcznik zast, prof. Maślankiewicza *Wstęp do nauki o skałach* oczywiście nie dają obrazu wielostronnej działalności naukowej Wydziału, prowadzonej w Instytucie Botanicznym, kierowanym przez prof. Kulczyńskiego, w Instytucie Zoologicznym, kierowanym przez prof. Sembrata, Instytucie Geograficznym, kierowanym przez prof. Czyżewskiego oraz w katedrach geologicznych (prof. Teyssieire i Zwierzycki).

5. Na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii zast. prof. Łukaszewicz wydał (współ z doc. Warmusem z Politechniki Wrocławskiej) oryginalny, obszerny podręcznik metod numerycznych i graficznych, a prof. Jan Rzewuski drukuje monografię (po angielsku) klasycznej teorii pola. Ogółem pracownicy tego wydziału ogłosili 83 prace i oddali do druku 79.

Podkreślić trzeba szybki rozwój Katedry Fizyki Teoretycznej (bardzo poważna liczba prac profesorów i młodych pracowników) oraz wzmożenie prac badawczych w Katedrze Fizyki Doświadczalnej.

6. W Bibliotece Uniwersyteckiej, która jest zawsze żywym ośrodkiem naukowym, opublikowano 12 prac, m. in. monografię M. Rotterowej o księgarni wydawniczej Schlettera i oddano do druku 8 prac. Prace te wychodzą głównie w serii Śląskich Prac Bibliotecznych Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego i w „Zeszytach Naukowych Uniwersytetu”. Prócz tych prac naukowych trzeba wymienić serię skryptów dla zorganizowanego ostatnio Studium Bibliotekoznawczego dla Pracujących.

Zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej powiększyły się w roku sprawozdawczym o 22 tysiące woluminów dochodząc w całości do liczby około 1 062 000 woluminów.

Stan importu książek i czasopism poprawia się w ostatnich miesiącach, choć ciągle jest jeszcze wysoce niezadowolający. Tak np. w ciągu 9 miesięcy 1956 roku zakupiono w krajach kapitalistycznych tylko 264 książki dla Biblioteki Uniwersyteckiej i wszystkich zakładów uniwersyteckich. W Bibliotece naszej oraz w Ministerstwie prowadzone są prace nad uproszczeniem i ulepszeniem organizacji importu, a zwłaszcza wyeliminowaniem z niego „Ruchu” oraz „Prasy i Książki”.

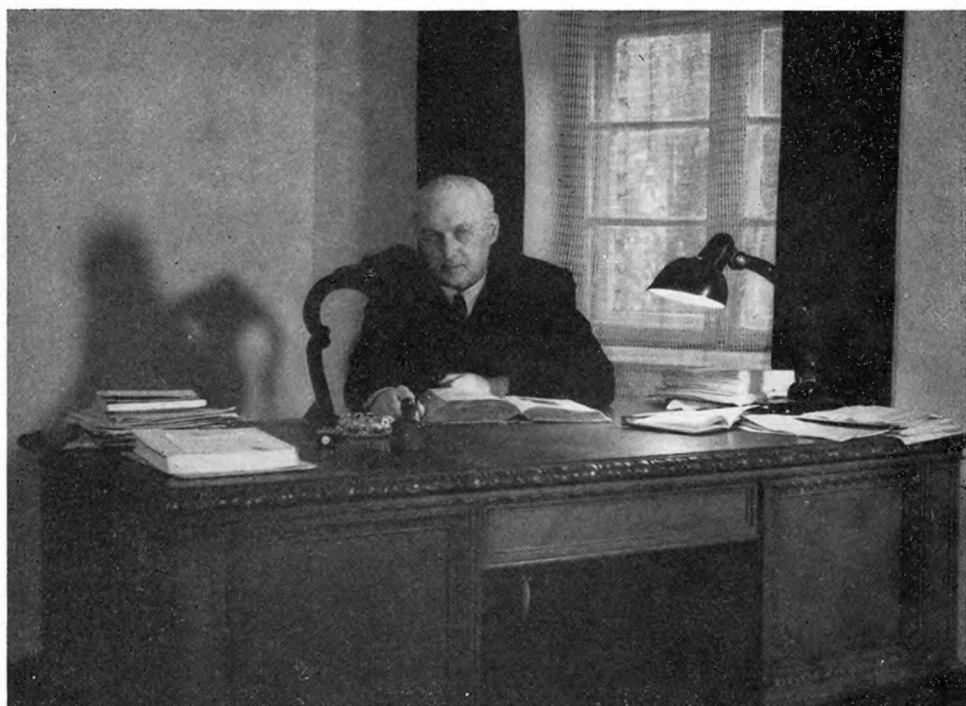
Wielką przeszkodą w codziennej pracy Biblioteki były rozpoczęte remonty i przeprowadzki, w szczególności prowizoryczne przemieszczanie zbiorów z tzw. budynku II przy ul. Szajnochy do tzw. sali muzycznej w głównym gmachu Uniwersytetu.

Wszystkie te prace dzięki ofiarności pracowników przeprowadzone zostały nader szybko i nie zahamowały zasadniczej działalności Biblioteki.

7. Wracając do ściśle naukowej działalności Uniwersytetu chciałoby się omówić jej cechy charakterystyczne. Trzeba przede wszystkim stwierdzić, że nadal charakteryzują tę działalność cechy od jej początków zauważone i propagowane: 1° związki z praktyką i związki różnych nauk między sobą, 2° tematyka śląska. Przykładem praktycznej działalności naukowej są kierowane przez prof. Rosponda prace nad ustaleniem nazw geograficznych, wykonane na zlecenie Prezydium Rządu. Wymownym dowodem rozmaitych powiązań z praktyką i różnymi

1. „Rektor Kulczyński to założyciel i organizator Uniwersytetu”
(Z przemówienia rektora Szarskiego na inauguracji roku akademickiego 1958/59)

2. „Rektor Mydlarski objął władzę w najcięższym okresie”
(Z przemówienia rektora Szarskiego na inauguracji roku akademickiego 1958/59)

naukami może być fakt, że matematycy wrocławscy, prócz licznych publikacji w czasopiśmie matematycznych ogłaszali także w okresie sprawozdawczym rezultaty badań w czasopiśmie fizycznych, statystycznych, astronomicznych, elektro- i radiotechnicznych, zoologicznych i lekarskich.

Tematyka śląska przewija się poprzez prace wszystkich niemal wydziałów w tak wielkiej ilości, że nie sposób byłoby wyczerpać listę przykładów. Jednym z największych przedsięwzięć w tym zakresie jest zbiorowa, obszerna historia Śląska. Pierwsza, trzytomowa część tego dzieła opracowana przez zespół, do którego wchodzi profesorowie: Ingłot, Maleczyński, doc. Gierowski i adiunkt Heck, jest już na ukończeniu. Innym przykładem mogą być badania Katedry Meteorologii i Klimatologii, m. in. nad klimatem Wrocławia. Pod redakcją prof. Kosiby oddano do druku pięć dalszych zeszytów, zawierających wyniki obserwacji Obserwatorium przy tej Katedrze w ciągu lat 1951—1955.

8. Uczeń wrocławski brał i bierze czynny udział w wielu przedsięwzięciach ogólnokrajowych, jak Rok Mickiewiczowski (katedry Wydziałów Filologicznego i Filozoficzno-Historycznego) lub ogólnosiato-wych, jak Rok Geofizyczny (Katedra Astronomii i Katedra Meteorologii i Klimatologii). Wielu pracowników naukowych Uniwersytetu współpracuje w rozmaitej formie z PAN. Prof. Hugo Steinhaus jest od czerwca br. prezesem Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. Prof. Stanisław Kolbuszewski został pierwszym prezesem założonego niedawno Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Opolu, w którego pracach także i inni profesorowie naszego Uniwersytetu biorą czynny udział.

9. Do dalszego wzmocnienia pracy naukowej na Uniwersytecie przyczyniły się w roku sprawozdawczym specjalne dotacje Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego na badania naukowe, które w br. kalendarzowym wynosiły poważną już kwotę niemal 900 tys. złotych.

Ożywiły się stosunki z zagranicą: wymiana naukowa, publikacje i recenzje w czasopiśmie zagranicznych. Nasi profesorowie i niektórzy pracownicy pomocniczy i aspiranci odbyli w ciągu roku sprawozdawczego podróże do Związku Radzieckiego, Niemiec, Czechosłowacji, Węgier, Rumunii, Jugosławii, Holandii, Francji, Belgii, Egiptu, Indii. Gościliśmy profesorów z wielu krajów, rozmaici uczeni zagraniczni publikowali swe prace w czasopiśmie wrocławskich. Sami tylko matematycy, pracownicy naszego Uniwersytetu, publikowali lub oddali do druku prace w czasopiśmie hinduskich, niemieckich, szwajcarskich, radzieckich, węgierskich i włoskich. Historycy wrocławscy organizują zjazd wspólny z uczonymi czeskimi w Cieszynie.

Pomimo znacznego już powiększenia kontaktów z zagranicą, wysuwane są postulaty znacznego rozszerzenia tych kontaktów na młod-

szych pracowników nauki, a także szerszego niż dotąd uwzględniania przy wyjazdach zagranicznych pracowników nauki z poza ośrodka warszawskiego (dotyczy to np. historyków lub geografów).

10. Na zakończenie tej przydługiej, choć powierzchownej, części sprawozdania — trzeba podać kilka danych o „Zeszytach Naukowych” naszego Uniwersytetu. Wydawnictwo to, redagowane przez Komitet pod przewodnictwem prorektora Cincio, przeznaczone jest głównie dla autorów spośród młodych pracowników nauki. W poprzednim roku akad. wyszedł pierwszy zeszyt (Bibliotekoznawstwo I). W bieżącym roku wyszły cztery (Prace Literackie I, Bibliotekoznawstwo II, Matematyka, Fizyka, Astronomia I, Prawo I). W druku znajdują się 3 dalsze zeszyty, a w przygotowaniu kilka następnych.

Inwestycje i remonty

Długotrwałe i wielostronne zabiegi kierownictwa Uniwersytetu o uzyskanie środków finansowych na budowę nowych budynków dla Uniwersytetu oraz odbudowę i remont starych zostały uwieńczone powodzeniem. Uniwersytet otrzymał na rok 1956 na te cele kwoty wyższe niż wydatkowane łącznie w ciągu Planu Sześcioletniego, tj. w sześciu latach 1950—1955.

Nie będę powtarzać planu tych inwestycji i remontów, który przedstawiłem tu przed rokiem. Muszę natomiast scharakteryzować choćby wyrywkowo przebieg zaplanowanych robót. (Wyrywkowo tylko — bo sprawozdanie szczegółowe złożę na specjalnym posiedzeniu Senatu). Trzeba powiedzieć jasno i otwarcie, że przebieg tych robót jest w wielu zasadniczych punktach wysoce niepomysłny. Że tylko wyrazem rozprężenie, który niestety często spotykamy dziś w prasie gospodarczej, można scharakteryzować stan istniejący na wielu naszych budowach.

Najjaskrawszym przykładem jest remont kapitalny budynku Biblioteki przy ul. Szajnochy 10. Najpierw otoczono go płotem, hamując ruch uliczny. Potem zdewastowano kompletnie wnętrze, ogałając je z klamek, rozmaitych instalacji i wszystkiego, co się dało z budynku wyrwać i wynieść. Potem... Nie, potem przez całe miesiące mimo różnych interwencji nic się już prawie nie dzieje, jeśli nie liczyć mizernej działalności tych 3 czy 5 robotników, którzy się na budowie znajdują. Nazwa przedsiębiorstwa: Miejskie Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane Nr 1.

Wielki zawód spotkał nas w związku z budową Instytutu Zoologicznego przy ul. Sienkiewicza (gdzie na kilka lat umieścić się mają katedry fizyki). Według planu budowa miała być zakończona całkowicie w tym roku kalendarzowym. Przez wiele miesięcy budowa szła bardzo powoli,

ale przedsiębiorstwo przy sposobności rozmaitych interwencji zapewniło nas, że we wrześniu, po zakończeniu pewnych innych robót tegoż przedsiębiorstwa, tempo pracy wzrośnie dostatecznie, by wykonać plan na czas. Gdy wrzesień minął, otrzymaliśmy pismo, że z powodu braków w dokumentacji (co jest wyłącznie pretekstem) budowa wykonana na czas nie będzie. Dotąd wykonano niespełna 40% planu rocznego. Nazwa przedsiębiorstwa: Zjednoczenie Budownictwa Miejskiego. Zresztą to samo przedsiębiorstwo pomyślnie prowadzi prace w budynku Biblioteki na Wyspie Piaskowej, gdzie już przerobiono 90% kwoty przyznanej na cały rok kalendarzowy. Można się spodziewać, że przy tym samym tempie prac budynek ten będzie mógł być oddany do użytku w I półroczu 1957 roku.

W niezmiernie powolny sposób, wśród wielu przeszkód technicznych, organizacyjnych i formalnych przebiegają prace nad odnowieniem fasady gmachu głównego, finansowane przez SFOS, a prowadzone przez Wrocławski Zespół Budownictwa Przemysłowego Drobego. Jak się zdaje, przeszkody te zostały — dopiero ostatnio — w pełnej mierze przezwyciężone. W ciągu minionego roku wykonano uzupełnienia murarskie i kamieniarskie nie pomalowanej części od strony Odry. Roboty malarskie objąć ma zespół, który analogiczne prace wykonał na ratuszu poznańskim.

Lepiej stosunkowo niż wielkie przedsiębiorstwa, choć też w sposób daleki od poprawności i terminowości, wykonują swe zadania spółdzielnie prowadzące liczne pomniejsze remonty. Odnowione zostały pewne partie gmachu głównego, Obserwatorium Astronomiczne, część budynku przy ul. Szajnochy, a odbudowane palmiarnie w Ogrodzie Botanicznym (częściowo w czynie społecznym).

Ogółem w ciągu 9 miesięcy bieżącego roku wykonano budowy i remonty na Uniwersytecie za prawie 7 milionów złotych. Jest to kwota poważna, niemniej jednak dużo niższa od planowanej.

Nie będziemy rezygnować z żadnych dróg dla naprawy obecnej sytuacji.

Jednocześnie odbywają się prace nad dokumentacją przyszłych budów w Planie Pięcioletnim; a więc przede wszystkim wzniesienia budynków Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii, które staną nad Odrą naprzeciw Województwa, i budynku dla katedry mikrobiologii obok Instytutu Botanicznego.

Zakończenie

Kończąc to, i tak o wiele za długie, sprawozdanie muszę stwierdzić, że na wiele podstawowych zagadnień już nie znalazło się w nim miejsca. Np. na problemat mieszkań dla naszych pracowników: ciągle jesz-

cze czekamy na przyznane na ten rok 24 izby z nowego budownictwa, które zresztą nie zaspokoja oczywiście naszych licznych a palących potrzeb.

Choć w sprawozdaniu naszym zajmowaliśmy się tylko działalnością Uniwersytetu, pragnąłbym stwierdzić z całą mocą, że nie uważamy jej ani przez chwilę za całość izolowaną od życia społeczeństwa. Przeciwnie, ufamy, że zapoczątkowana odnowa szkoły wyższej w Polsce pozwoli jej rozwinąć służbę dla narodu i ludzkości, dla sprawiedliwego ustroju społecznego i dla pokoju.

Tym życzeniem kończę moje przemówienie i otwieram rok akademicki 1956/57.

Quod felix, faustum fortunatumque sit.

Sprawozdanie rektora Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr Edwarda Marczewskiego za rok akademicki 1956/57 ogłoszone na inauguracji roku akademickiego dnia 7 października 1957

W minionym roku akademickim zaszły wielostronne przemiany w życiu naszego Uniwersytetu. Jedne z nich wiązały się bezpośrednio lub pośrednio ze wszystkim, co przeżył w tym okresie cały kraj, inne były rezultatem własnych naszych zamierzeń i prac.

Doniosłość tych zmian narzuca kształt dzisiejszemu sprawozdaniu. W częściach początkowych będzie ono zawierać, pobieżniejszy niż zazwyczaj, przegląd codziennej pracy naukowej i dydaktycznej, by zostawić czas na omówienie — w częściach końcowych — dokonanej i nadal dokonywającej się odnowy Uniwersytetu.

Struktura i skład uniwersytetu, pracownicy i studenci

1. Uniwersytet, jak w latach poprzednich, składał się z 5 wydziałów, na których istniało 15 kierunków studiów:

Wydział Filologiczny, z kierunkami: filologu polskiej, rosyjskiej, germańskiej i klasycznej, Wydział Filozoficzno-Historyczny z kierunkami: historii, archeologii i etnografii, Wydział Prawa, Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii z kierunkami: matematyki, fizyki, astronomii i chemii, oraz Wydział Nauk Przyrodniczych z kierunkami: biologii, geografii i geologii. Do istniejącego poprzednio studium dla pracujących na Wydziale Prawa przybyły w roku sprawozdawczym także studia na kierunkach: matematyki i bibliotekoznawstwa. Prócz tego studia eksternistyczne prowadzone były na 8 kierunkach. Jak poprzednio, istniały na Uniwersytecie: Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, Studium Wojskowe i Studium Wychowania Fizycznego.

Na początku roku ak. 1956—1957 działało na Uniwersytecie 70 katedr. W ciągu roku powstały nowe katedry, zespoły i instytuty. Katedra Astronomii została rozdzielona na cztery (Astrometrii, Astronomii Gwiazdowej i Heliofizyki, Astrofizyki Obserwacyjnej oraz Mechaniki Nieba), tworzące łącznie Instytut Astronomiczny, na którego czele stanął prof. Jan Mergentaler. Katedry geologii złączyliśmy w zespół katedr pod kierunkiem prof. Henryka Teisseyre'a. Na czas urlopu prof. Stani-

sława Kulczyńskiego obowiązki kierownika Instytutu Botanicznego objął prof. Władysław Kunicki-Goldfinger.

Z dniem 1 września br. zreorganizowane zostały katedry historyczne (pięć nowych zamiast dotychczasowych dwóch) i historii sztuki (dwie zamiast jednej), oraz powstały cztery dalsze na Wydziale Filologicznym i Filozoficzno-Historycznym. W rezultacie 30 września br. Uniwersytet liczył 81 katedr.

2. Łącznie istniejące katedry zatrudniały 30 września br. 26 profesorów zwyczajnych, 42 profesorów nadzwyczajnych, 38 docentów i 18 zastępców profesora, tj. razem 124 samodzielnych pracowników naukowych oraz 282 adiunktów i asystentów. Ponadto w Bibliotece Uniwersyteckiej pracował 1 profesor nadzwyczajny, 3 docentów i 10 adiunktów i asystentów.

W ciągu roku akademickiego otrzymało tytuł profesora zwyczajnego 6 osób, profesora nadzwyczajnego 3 osoby, docenta 9 osób, stopień doktora nauk 1 osoba i kandydata 5 osób.

Uniwersytet poniósł ciężką stratę przez zgon (dnia 17 listopada roku ubiegłego) profesora Wacława Skrzywana, kierownika Katedry Statystyki na Wydziale Prawa, badacza, którego entuzjazm dla umiłowanej przezeń nauki był pięknym przykładem dla współpracowników i uczniów.

Na Katedrę Statystyki powołany został zast. profesora, kandydat nauk mat. Józef Łukaszewicz, a na opróżnione przezeń miejsce przy Katedrze Zastosowań Matematyki wszedł docent Stefan Zubrzycki z Instytutu Matematycznego PAN.

Do przeciążonej pracami badawczymi i dydaktycznymi Katedry Meteorologii i Klimatologii przybył prof. Adam Schmuck, profesor WSR we Wrocławiu.

O innych zmianach personalnych w gronie profesorskim mówić będę w końcowej części sprawozdania.

Wielu członków tego grona pełniło i pełni ważne funkcje państwowe. Prof. Stanisław Kulczyński, zastępca przewodniczącego Rady Państwa, wziął na czas swej kadencji urlop od zajęć uniwersyteckich. Docent Stanisław Walczak jest wiceministrem sprawiedliwości. Wielu pracowników jest członkami rad narodowych.

Prócz samodzielnych i pomocniczych pracowników nauki Uniwersytet zatrudniał w roku sprawozdawczym 34 nauczycieli, 60 pracowników służby bibliotecznej (ponadto 22 wynagradzanych ryczałtowo), 92 osoby pomocniczego personelu technicznego, 91 pracowników administracyjnych (ponadto 10 w domach studenckich) oraz 169 pracowników obsługi, woźnych i pomocników sezonowych (ponadto 45 w domach studenckich).

Ogółem w ciągu roku wzrosła liczba pracowników naukowych o 16 osób, pracowników służby bibliotecznej o 13 osob, natomiast liczba pracowników administracyjnych nie powiększyła się.

Zmarli w ciągu roku akademickiego:

27 stycznia br. Stanisława Kinelowa, sekretarka Instytutu Zoologicznego,

15 czerwca br. Jan Wageman, wieloletni starszy magazynier Biblioteki Uniwersyteckiej,

13 lipca br. Tadeusz Rusznica, laborant Katedry Chemii Nieorganicznej.

3. Skład władz Uniwersytetu, wybranych w październiku roku zeszłego zgodnie ze znowelizowaną ustawą o szkołach wyższych był następujący:

Rektor: prof. Edward Marczewski,

Prorektor do spraw nauki: prof. Kazimierz Szarski,

Prorektor do spraw nauczania: doc. Jerzy Łanowski,

Dziekan Wydziału Filologicznego: prof. Władysław Strzelecki, delegat do Senatu: prof. Zdzisław Żygulski, prodziekani: doc. Jan Piprek i prof. Antoni Knot.

Dziekan Wydziału Filozoficzno-Historycznego: prof. Stefan Inglot, delegat do Senatu: prof. Stanisław Tync, a po jego ustąpieniu prof. Władysław Czapliński, prodziekan: prof. Józef Gajek.

Dziekan Wydziału Prawa: prof. Seweryn Wysłouch, delegat do Senatu: zast. prof. Karol Cincio, prodziekani: zast. prof. Leon Bojm, a po jego ustąpieniu prof. Leszek Winowski oraz zast. prof. Władysław Zamkowski.

Dziekan Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii: doc. Julian Perkal, delegat do Senatu: prof. Hugo Steinhaus, prodziekan: zast. prof. Jan Łopuszański.

Dziekan Wydziału Nauk Przyrodniczych: prof. Julian Czyżewski, delegat do Senatu: prof. Józef Zwierzycki, prodziekani: doc. Wanda Stęślicka-Mydlarska i prof. Stefan Gumiński.

Studium Prawa dla Pracujących kierował zast. prof. Władysław Zamkowski, analogicznym Studium Matematyki zast. prof. Andrzej Zięba, bibliotekoznawstwa — prof. Antoni Knot.

Kierownikiem Studium Języków Obcych był mgr Władysław Dubowski, Studium Wojskowego ppłk. Piotr Bortkiewicz, a Studium Wychowania Fizycznego mgr Wiktor Piątkowski.

Dyrektorem Biblioteki Uniwersyteckiej był prof. Antoni Knot.

Administracją Uniwersytetu kierował dyr. Marian Kościelniak i (od 1 lutego br.) wicedyrektor Ignacy Wądołkowski.

Co tydzień dla przeglądu aktualnych spraw Uniwersytetu odbywały

się posiedzenia kolegium rektorskiego, w którym prócz rektora i prorektorów brał udział I sekretarz POP PZPR Walerian Ziętek (lub II sekretarz Mieczysław Szczerbiński), przewodniczący ZOZ ZZNP prof. Seweryn Wysłouch, a po jego ustąpieniu prof. Adam Wanke; nadto w sprawach administracyjnych dyrektor i wicedyrektor administracyjny. Zorganizowana w ten sposób współpraca wymienionych instytucji i osób przebiegała w sposób harmonijny i skuteczny.

Rektor brał udział w posiedzeniach wrocławskiego kolegium rektorów, a prorektor do spraw nauczania w posiedzeniach analogicznego kolegium prorektorów, które odbywały się raz na miesiąc i są — jak wykazało doświadczenie — właściwą formą stałej współpracy kierownictwa szkół wyższych Wrocławia, a także sposobnością do zetknięcia się z zaproszonymi przedstawicielami władz oraz wrocławskim ośrodkiem Zrzeszenia Studentów Polskich. Kilkakrotnym gościem kolegium był przewodniczący Rady Narodowej m. Wrocławia, inż. Eugeniusz Król, który wykazywał stałe i czynne zainteresowanie szkołami wyższymi i młodzieżą akademicką Wrocławia.

4. Na początku roku sprawozdawczego studiowało łącznie na studiach zwykłych 2303 słuchaczy, na studiach dla pracujących 572 osoby, na studiach eksternistycznych 903 osoby, razem 3778 osób. Wśród słuchaczy studiów zwykłych pochodzenia robotniczego było 33% (o 2% więcej niż w poprzednim roku), a pochodzenia chłopskiego 24% (jak poprzednio).

Wobec tego, że sesja egzaminów poprawkowych jeszcze w tej chwili trwa, trudno wydać dziś ugruntowaną opinię o rezultatach nauczania w ciągu całego roku akademickiego. Niewątpliwie jest podwyższenie wymagań egzaminacyjnych, niezbędne dla należytego poziomu studiów uniwersyteckich. Niewątpliwie jest także, że wydarzenia ostatniego roku nieraz odciągały uwagę młodzieży od jej codziennych obowiązków. Ze sprawozdań niektórych wydziałów i studiów wynika, że niestety studenci, przynajmniej w pewnej części, nienależycie korzystają ze swobód, jakie uzyskali w nowych warunkach. I do tych spraw powrócę w końcowej części sprawozdania.

Dyplomów magisterskich na studiach zwykłych wydano 246. Zmniejszenie się tej liczby w porównaniu z rokiem poprzednim wynikało głównie z przedłużenia studiów na niektórych kierunkach do pięciu lat, wobec czego na tych kierunkach nie było absolwentów.

Stan zatrudnienia absolwentów (którzy w tym roku nie otrzymali nakazów pracy) kształtował się różnie dla różnych specjalności. Żle wygląda np. sytuacja absolwentów kończących specjalizację zastosowań matematyki, którzy — mimo starań Uniwersytetu i własnych — nie znajdują właściwych dla siebie stanowisk w przemyśle i gospodarce,

a jedynie w instytutach naukowych oraz w szkolnictwie średnim i wyższym. Jest to niewątpliwie jeden z przejawów naszego zacofania technicznego i organizacyjnego. W Anglii, Czechosłowacji i innych krajach gospodarczo rozwiniętych przemysł chłonie wielkie a ciągle niewystarczające dlań ilości odpowiednio wykształconych specjalistów.

Mimo że ci i inni absolwenci przyjmują nieodpowiednie dla siebie prace, ogólnie nie można mówić o ich bezrobociu. Na Wydziale Prawa, gdzie przewidywano trudności w zatrudnieniu, zorganizowana została komisja pośrednictwa pracy, złożona z pracowników naukowych i absolwentów. Komisja ta wyszukała 150 wolnych miejsc pracy, a z możliwości tych skorzystało jedynie 20 absolwentów. Pozostali znaleźli sobie zajęcia sami.

W wyniku egzaminów, które odbyły się podczas ostatnich wakacyj, przyjęto na pierwszy rok zwykłych studiów 727 osób (przekraczając w ten sposób o 30% limity ustalone dla naszego Uniwersytetu przez Ministerstwo), a na pierwszy rok studiów dla pracujących 171 osób.

Egzaminy wstępne poprzedzone były trzymiesięczną akcją informacyjną, prowadzoną łącznie przez wrocławskie szkoły wyższe, a kierowaną przez doc. Helenę Słoniewską, kierowniczkę Katedry Psychologii. Akcja objęła 19 wykładów o różnych rodzajach studiów i różnych rodzajach pracy zawodowej, wygłoszonych przez profesorów kilku szkół wyższych.

Pomoc materialna dla młodzieży obejmowała stypendia zwykłe (pełne i częściowe), które otrzymało 74% ogółu studentów, 10 stypendiów naukowych dla wybitnie zdolnych słuchaczy, stołówki, z których korzystało 74% ogółu studentów, i domy akademickie (46% studentów).

5. Kształcenie na wyższym poziomie, tj. po uzyskaniu magisterium, charakteryzują następujące liczby: aspirantów jest na Uniwersytecie 34, wszczętych przewodów kandydackich ogółem 83, w tym wszczętych w roku sprawozdawczym 11. Prac kandydackich obroniono 10.

Charakterystyczna jest niewielka liczba przewodów rozpoczętych ostatnio. Jest to z pewnością skutkiem oczekiwania przez wiele osób na nową ustawę o szkołach akademickich, która ma przywrócić tradycyjny u nas stopień doktora.

Praca naukowa i wydawnicza, biblioteki i zbiory

1. Trudno oczywiście scharakteryzować działalność naukową prowadzoną w tak rozmaitych kierunkach, jak się to dzieje na Uniwersytecie. Ilościowo rezultaty tej pracy wyrażają się stale rosnącą liczbą publikacji pracowników naukowych: w roku sprawozdawczym ukazało

się łącznie 376 prac, a oddano do druku 389 prac. Największa liczba pozycji opublikowanych przypada na Wydział Nauk Przyrodniczych (107), a następna na Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii (98).

Pewne pojęcie o aktywności naukowej poszczególnych Wydziałów dać mogą czasopisma redagowane przez profesorów naszego Uniwersytetu, a wydawane przez różne miejscowe lub — częściej — ogólnokrajowe towarzystwa i instytucje naukowe. Oto one: „Pamiętnik Literacki”, „Onomaslica”, „Eos”, „Kwartalnik Opolski”, „Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego”, „Sobótka”, „Wiadomości Chemiczne”, „Colloquium Mathematicum”, „Studia Mathematica”, „Zastosowanie Matematyki”, „Czasopismo Geograficzne”, „Kosmos B”, „Wszechświat”, „Polskie Pismo Entomologiczne”, „Materiały i Prace Antropologiczne”. Przybywają do nich nowe: „Roczniki Biblioteczne” pod redakcją prof. Antoniego Knota i „Przegląd Zoologiczny” pod redakcją prof. Kazimierza Sembrata.

Własne wydawnictwo Uniwersytetu: „Zeszyty Naukowe” (obecnie pod redakcją prof. S. Wysłoucha i doc. J. Falenciaka jako sekretarza redakcji) gromadzi na ogół publikacje młodszych pracowników naukowych. Wyszły w roku sprawozdawczym cztery zeszyty: językoznawczy, historyczny, archeologiczny i biologiczny. W druku znajduje się zeszyt germanistyczny, a w przygotowaniu trzy inne.

Częściowy obraz działalności Uniwersytetu dać może wyliczenie pozycji książkowych (z popularnymi włącznie), podanych w sprawozdaniach Wydziałów (co będzie zresztą z pewną krzywdą logiki, matematyki, fizyki, chemii, biologii etc. — w których to naukach publikuje się głównie drobne prace). Nie będziemy tu już powtarzać pozycji, sygnalizowanych w sprawozdaniu zeszłorocznym.

Na Wydziale Filologicznym oddano do druku: monografię doc. B. Zakrzewskiego o „Tygodniku Literackim”, prof. St. Rosponda *Dawność mazurzenia w świetle grafiki staropolskiej* oraz *Język i artyzm Jana Kochanowskiego*, prof. St. Bąka *Pisma polskie Trzecieckiego*, prof. M. Jakóbca i zast. prof. Z. Barańskiego *Z rosyjskiej korespondencji Orzeszkowej*. Adiunkt M. Szyrocki wydał w Niemczech po niemiecku dzieło pt. *Martin Opitz*. Prof. J. Schnayder oddał do druku *De antiquorum hominum taciturnitate et tecendo*, doc. L. Zawadowski *Constructions grammaticales et formes périphrastiques*, zast. prof. dr K. Głombowski *Recepcję polskiej literatury politycznej na Śląsku*, a adiunkt S. Reczek popularną książkę *Nasz język powszedni*.

Na Wydziale Filozoficzno-Historycznym prof. K. Maleczyński wydał dalszą część *Kodeksu dyplomatycznego Śląska*. Oddane zostały do druku *Dzieje Wrocławia do roku 1811* opracowane przez prof. K. Maleczyńskiego i doc. J. Gierowskiego wspólnie z W. Długobor-

skim Ukazała się popularna książeczka W. Czaplińskiego *Dawne czasy. Doc. H. Zieliński* ogłosił wspólnie z W. Długoborskim tom pt. *Ze wspólnych walk demokratów polskich i niemieckich*. Prof. St. Inglot oddał do druku opracowany wspólnie z dr. J. Pelcem *Zbiór materiałów M. Kraińskiego do historii zniesienia stosunku poddańczego w Galicji* oraz wydaje wraz ze współpracownikami rejestry poborowe różnych województw z XVII wieku. Prof. M. Morelowski jest współautorem dzieła o *Rozwoju urbanistycznym Wrocławia i o Drzwiach Gnieźnieńskich*, prof. J. Gajek przygotował pierwszy zeszyt próbny *Polskiego Atlasu historyczno-geograficznego*, dr M. Chmielewska ukończyła drugą monografię o *Szkole Głównej Koronnej* (lata 1786—1794).

Na Wydziale Prawa W. Zamkowski wydał rozprawę o Sejmie PRL. Na tym samym Wydziale ukończone zostały cztery obszerne dzieła: prof. W. Stysia *Współzależność rozwoju rodziny chłopskiej i jej gospodarstwa* (zawierające wyniki wieloletnich prac badawczych), prof. St. Huberta *Poglądy na prawo narodów i zagadnienia międzynarodowe czasów polskiego Oświecenia*, doc. F. Ryski (wspólnie z prof. J. Popkiewiczem z Politechniki Wrocławskiej) *Przemysł ciężki Górnego Śląska w gospodarce Polski międzywojennej* oraz doc. K. Orzechowskiego *Lassyckie posiadanie ziemi na Śląsku u schyłku epoki feudalnej*.

Dorobek książkowy Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii obejmuje nowy — tym razem japoński — przekład *Kalejdoskopu Matematycznego* prof. H. Steinhausa, nowe wydanie podręcznika *Astronomii ogólnej* prof. E. Rybki i monografię prof. J. Mergentalera *Słońce*.

Na Wydziale Nauk Przyrodniczych doc. W. Stęślicka-Mydlarska wydała *Powstanie odmian ludzkich*, prof. S. Macko drukuje *Dolnośląską florę pyłkową*, dwie inne prace o pyłkach i zarodnikach oraz — wspólnie z prof. J. Noskiewiczem — *Przyrodę Górnego Śląska*, prof. A. Jahn wydał popularną książkę *Kraj biały czy zielony*, doc. W. Walczak *Dookoła świata po raz pierwszy* (wspólnie z J. Walczakową) i *Pod słońcem, które nie zachodzi*, prof. B. Olszewicz tom pism wybranych Sygurda Wiśniowskiego. Dr B. Strzelecka oddała do druku opracowanie geograficznej części dzieł Długosza, zast. prof. K. Maślankiewicz wydał monografię *Georgius Agricola — życie i dzieła* i oddał do druku książkę *Kamienie szlachetne*, prof. H. Tisseyre i doc. J. Oberc wydali (wspólnie z prof. K. Smulikowskim) tom *Regionalnej geologii Polski* poświęcony Sudetom. Ukazało się także dzieło zbiorowe pod redakcją prof. H. Tisseyre'a *Przewodnik do zjazdu Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Ziemi Kłodzkiej* będący wynikiem pracy zespołowej Katedry Geologii Ogólnej. Doc. Oberc wydał ponadto dwie książki poświęcone Górom Bardzkim.

Tak więc tematyka Śląska przewija się poprzez prace uczonych ze wszystkich niemal wydziałów. Projektuje się w tym zakresie nową serię wydawnictw pt. *Badania z Dziejów Społecznych i Gospodarczych Śląska*.

2. Głównym księgozbiorem jest oczywiście Biblioteka Uniwersytecka. Praca jej przebiega w tej chwili w warunkach bardzo ciężkich, bo ciasnota w budynkach użytkowanych szybko wzrasta, a odbudowa innych nie została jeszcze zakończona. Nabytki w roku akademickim wyniosły 13 600 woluminów; ponadto opracowano i włączono do Biblioteki 15 300 woluminów z zabezpieczonego księgozbioru dawnej Biblioteki Uniwersyteckiej. Prenumerata czasopism zagranicznych wzrasta, jednak w stopniu niewystarczającym: z 722 tytułów w r. 1956 do 759 w 1957 r. Należy postulować zwiększenie kredytów na zakupy antykwaryczne oraz na konserwację książek (które dotąd mogą być oprawiane zaledwie w ilości 20% wpływów). Interesujące są dane o udostępnieniu książek. Rośnie czytelnictwo studentów w rezultacie zmian w systemie nauczania: liczba odwiedzin w czytelni powiększyła się o 28% w stosunku do poprzedniego roku akademickiego. Powiększa się także wymiana międzybiblioteczna krajowa i zagraniczna. O zainteresowaniu, jakie budzą zbiory naszej biblioteki, świadczyć może fakt, że liczba dzieł wypożyczonych do innych bibliotek (975 woluminów) jest znacznie większa niż liczba dzieł sprowadzanych do nas (350 woluminów).

Szczególnie cenne są zbiory specjalne, np. zbiór inkunabułów (3100 wol.). Rozpoczął się właśnie druk ich katalogu w opracowaniu doc. B. Kocowskiego. Jest to bodaj główna w tej chwili pozycja w zawsze żywej działalności naukowej pracowników naszej Biblioteki Uniwersyteckiej.

Bardzo pomyślnie rozwija się działalność Stacji Foto-Mikrofilmowej (największej w porównaniu z innymi bibliotekami podległymi naszemu Ministerstwu), kierowanej przez Włodzimierza Kozaka. Ważną częścią jej działalności jest wykonywanie coraz liczniejszych zamówień zagranicznych.

Rezygnuję z bliższej charakterystyki bibliotek katedr i instytutów. Największą z nich jest biblioteka katedr historycznych, zawierająca obecnie około 26 000 woluminów.

3. Liczne zakłady i kolekcje Uniwersytetu służą nie tylko jego słuchaczom, ale całemu społeczeństwu Wrocławia. Taką rolę spełnia np. Ogród Botaniczny, niezmiernie popularny wśród mieszkańców naszego miasta dzięki pięknemu położeniu, a także stałemu swemu rozwojowi. Jest to rezultatem pomysłowości i zapobiegliwości grona entuzjastów i — zwłaszcza — entuzjastek, tworzących zespół jego pracowników pod kierunkiem dr Zofii Gumińskiej.

W ciągu roku akademickiego udało się powiększyć stan Ogrodu o 509 gatunków. Zagospodarowano odbudowaną palmiarnię z basenem dla *Victoria regia*.

Podobne zadanie będzie mogło pełnić nasze Muzeum Zoologiczne, kierowane przez prof. J. Janiszewską. Jest ono bardzo poważną placówką naukową, a w nowym budynku, w którym obecnie otrzymuje pomieszczenie, będzie mogło odegrać równie poważną rolę oświatową, gdy uda nam się uzyskać od władz miejscowych fundusze na jego odpowiednie urządzenie.

4. Trzeba jeszcze podać kilka szczegółów o współpracy Uniwersytetu i jego pracowników z innymi instytucjami naukowymi. Najwięcej więzów łączy nas oczywiście z Polską Akademią Nauk, której tak liczne placówki czynne są we Wrocławiu. Najściślejsza jest tu chyba współpraca w dziedzinie antropologii. Katedra Antropologii Uniwersytetu i Zakład Antropologii Polskiej Akademii Nauk żyją w zupełnej symbiozie, tworząc główny zakład antropologiczny w kraju. Obiema tymi placówkami kieruje — od chwili zgonu prof. Jana Mydlarskiego — prof. Adam Wanke. Bliska współpraca PAN i Uniwersytetu ma miejsce w matematyce, w chemii (dokładniej: w bardzo aktywnej naukowo Katedrze Chemii Nieorganicznej, kierowanej przez prof. B. Trzebiatowską), w polonistyce, archeologii, etnografii, naukach prawnych i innych.

Nową pozycją w tym zakresie jest współpraca w dziedzinie fizyki. Oprócz dotychczas działającej we Wrocławiu części Zakładu Fizyki Teoretycznej PAN powstał zakład Niskich Temperatur PAN, kierowany przez prof. R. Ingardena. Jest to jeden z przejawów rosnącej aktywności naukowej i organizacyjnej naszych fizyków.

Ścisła jest współpraca z Politechniką Wrocławską, zwłaszcza w matematyce i chemii.

Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Instytut Śląski w Opolu, Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Opolu (której rektorem jest profesor naszego Uniwersytetu St. Kolbuszewski), Towarzystwo Wiedzy Powszechnej (którym kierują we Wrocławiu prof. E. Rybka i doc. S. Falenciak) — oto przykłady współpracy z innymi instytucjami. W roku sprawozdawczym prof. H. Steinhaus został wybrany ponownie prezesem, a prof. E. Marczewski wiceprezesem wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, prof. S. Wyślouch przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Śląskiego w Opolu, prof. E. Marczewski prezesem Polskiego Towarzystwa Matematycznego. Prof. E. Rybka pełnił nadal funkcje wiceprzewodniczącego Międzynarodowej Unii Astronomicznej.

5. Ten pobieżny przegląd działalności naukowej Uniwersytetu pragnę zakończyć kilkoma uwagami o jej materialnych podstawach. Trzeba stwierdzić wyraźnie, że nakłady Państwa na tę działalność wzrastają.

Ze specjalnego rozdziału budżetowego na badania naukowe otrzymaliśmy (nie licząc płac i stypendiów) na rok 1956 około 640 000 zł (co już było znacznym wzrostem), a na rok 1957 ponad 1 200 000 zł. Są to kwoty poważne, mające wielki wpływ na przebieg prac Uniwersytetu. Należy jednak z całą mocą raz jeszcze podkreślić, że największe trudności leżą tu w zdobyciu dewiz, a przede wszystkim w organizacyjnych trudnościach zakupu książek zagranicznych oraz aparatury, zarówno zagranicznej, jak i krajowej. Bez ich przewyższenia nadal nie będzie mowy o właściwych warunkach do pracy badawczej.

Budynki i mieszkania, inwestycje i remonty

1. Uniwersytet znajduje się teraz w okresie, w którym kilka głównych zagadnień inwestycyjnych znajduje wreszcie swoje rozwiązanie. Należą do nich przede wszystkim lokale dla katedr fizyki. Mieściły się one przez 12 lat w Politechnice, nie mając od kilku lat nie tylko warunków rozwoju naukowego, ale nawet możliwości należytego wypełniania codziennych obowiązków dydaktycznych. W roku 1954 urządziliśmy dla nich dwie pracownie w budynkach uniwersyteckich przy ul. Cybulskiego. W końcu tego samego roku rozpoczęliśmy odbudowę i rozbudowę budynku Instytutu Zoologicznego przy ul. Sienkiewicza z myślą o prowizorycznym umieszczeniu tam katedr fizyki do czasu wybudowania dla nich odpowiedniego osobnego gmachu, co musiałoby potrwać czas dłuższy.

Rok sprawozdawczy przyniósł niespodziewane szczęśliwe rozwiązanie tych kwestii. Od Komitetu Wojewódzkiego PZPR, z aprobatą władz miejskich, uzyskaliśmy dużą część budynku przy ul. Cybulskiego, przylegającą do wspomnianych przedtem pracowni. Kosztem około pół miliona złotych (z przyznanych nam wcześniej funduszy na remonty kapitalne) udało się zaadaptować ten budynek dla celów katedr fizyki. Nie będzie to już żadne prowizorium, lecz stałe pomieszczenie dla tych katedr (należałoby jedynie dobudować pawilon z wielką salą wykładową).

W ten sposób nie tylko zaoszczędzone zostały wielomilionowe wkłady na budowę przyszłego gmachu fizyki, ale także zlikwidowane kłopoty Instytutu Zoologicznego, który już obecnie może objąć nową, właśnie teraz skończoną część swego budynku przy ul. Sienkiewicza. Część ta wybudowana została w ciągu niespełna trzech lat, kosztem około 6 milionów złotych. Zmieści się w niej część katedr zoologicznych i Muzeum Zoologiczne, które dotąd nie tylko nie miało warunków do ekspozycji zbiorów, ale nawet do należytego ich przechowania. Wprawdzie dla Instytutu Zoologii trzeba będzie jeszcze wykonać pewne drob-

niejsze roboty, z grubsza jednak sprawy fizyki i zoologii, ciężące przez całe lata na życiu naszego Uniwersytetu, można już będzie uznać za załatwione.

2. Niedługo już — jak mamy nadzieję — załatwione będą (na 10—15 lat) groźne kłopoty Biblioteki Uniwersyteckiej. Plan stworzenia znośnych warunków dla jej bezcennych zbiorów jest — przypominam — następujący. Odbudowujący się gmach dawnej Biblioteki Uniwersyteckiej na Wyspie Piaskowej zawierać będzie zbiory specjalne. Remontujący się i przerabiany budynek przy ul. Szajnochy 10 (dawny Kommerzbank) zawierać będzie biura i czytelnie. Budynek przy ul. Szajnochy 7/9 (b. Biblioteka Miejska, ostatnio główny budynek Biblioteki Uniwersyteckiej) posłuży jako magazyn książek. Odbudowa gmachu Na Piasku, która ma łącznie kosztować około 9 milionów zł, postępuje nader opieszale, wśród wielu — groteskowych niekiedy — trudności, zmierza jednak do końca. W tym miesiącu mają być w nim ukończone pomieszczenia, do których jeszcze przed zimą przeniesiona będzie część zbiorów, przechowywana prowizorycznie w gmachu głównym. Cała odbudowa ma być skończona w 1958 r.

Również w 1958 r., chyba jeszcze w pierwszym półroczu, powinien być skończony remont kapitalny budynku przy ul. Szajnochy 10, którego koszt wyniósł dotąd pół miliona zł.

Mozna więc przypuszczać, że w ciągu 1958 roku przedstawiony plan będzie już zrealizowany. Dla należytego działania Biblioteki potrzebne zresztą będzie zwiększenie jej personelu, i to już w najbliższym czasie, w związku z objęciem lokali Na Piasku.

3. Poważne wysiłki wkładamy w konserwację i doprowadzenie do należytego stanu Collegium Maximum (czyli gmachu głównego). Rozpoczęte w 1955 r. prace nad rekonstrukcją i odnowieniem jego fasad, po rozmaitego typu trudnościach i kłopotach, przebiegają w tym roku kalendarzowym pomyślnie. Południowa fasada (od strony Odry) i krótka fasada zachodnia są już wykonane, a prace nad fasadą północną bardzo zaawansowane. Jak się zdaje, na rok 1958 pozostanie tylko zakończenie prac. Całe to bardzo poważne przedsięwzięcie, wymagające wielu żmudnych prac kamieniarskich i delikatnych prac malarskich, finansowane jest przez Społeczny Fundusz Odbudowy Stolicy. Koszty wyniosły w ciągu lat 1955 i 1956 razem około 2 500 000 zł, a w całości nie przekroczą chyba 3 500 000 zł.

Wewnątrz budynku wykonane zostały rozmaite niezbędne modyfikacje. Urządzono np. gabinety dla prorektorów na I piętrze i lokal klubowy (już uruchomiony) na parterze.

4. Posuwają się naprzód rozmaite budowy w Ogrodzie Botanicznym (częściowo w czynie społecznym). Rozpoczęta jest rekonstrukcja ostat-

niej z nie odbudowanych palmiarni. Za tzw. palmiarnią A buduje się (z funduszków SFOS) jej zaplecze.

Zakończono prace nad ustawieniem wieży obserwacyjnej Obserwatorium Meteorologicznego (także częściowo w czynie społecznym).

Oddano do użytku własną salę gimnastyczną przy ul. Szewskiej 50, dzięki czemu nie tylko nasze ambitne Studium Wychowania Fizycznego otrzymało lepsze warunki pracy, nie tylko młodzież zyskała lepsze warunki higieniczne, ale powstały jednocześnie poważne oszczędności w kwotach płaconych za wypożyczanie obcych sal gimnastycznych.

Wykonano wiele innych większych i mniejszych robót remontowych w domach studenckich i stołówkach.

5. Nasilenie robót budowlanych jest wciąż na Uniwersytecie poważne. Dla charakterystyki wielkości nakładów podam, że przez rok 1956 na inwestycje budowlane i remonty kapitalne wydaliśmy z funduszków Ministerstwa i funduszków SFOS łącznie prawie 11 mil. zł (podczas gdy np. w 1954 roku — 0 złotych). Dla charakterystyki nasilenia bieżących remontów mogę podać inne liczby: dnia 1 września br. prowadziliśmy 92 różne roboty w 26 obiektach, wykonywane przez 29 różnych firm.

Nie można tu jednak przemilczeć wielkich trudności. Jakość materiałów używanych przy wykonywaniu robót jest ciągle fatalna. Różne usterki rzucają się w oczy każdemu laikowi. Żadne terminy nie są dotrzymywane. Opieka nadzorujących inżynierów jest nieraz niekompetentna i niewystarczająca. Również nasza własna opieka nad tokiem prac nie zawsze jest należycie zorganizowana, choć chyba robimy pewne postępy.

Wszystkie te wielkie kłopoty nie mogą odstraszyć kierownictwa Uniwersytetu od dążenia do lepszego jego materialnego rozwoju.

Na remonty kapitalne w roku 1958 mamy obecnie poważne kwoty, które pozwolą na wykonanie najpilniejszych prac, a więc kontynuowanie rozpoczętych oraz całkowity remont i przeróbkę budynku przy ul. Szewskiej 48. Mieszczące się tam Katedra Języka Polskiego i Studium Języków Obcych znajdują się w warunkach opłakanych i dalsze przedłużenie tej sytuacji jest absolutnie niedopuszczalne. W podobnie złych warunkach pracuje Katedra Archeologii Polskiej, dla której projektuje się wybudowanie lokalu na wysokich strychach gmachu przy ul. Cybulskiego.

Gorzej niż sprawa remontów kapitalnych przedstawia się zagadnienie nowych budynków. Wobec ogólnego zmniejszenia inwestycji w kraju losy naszych dalszych planów nie są jeszcze znane.

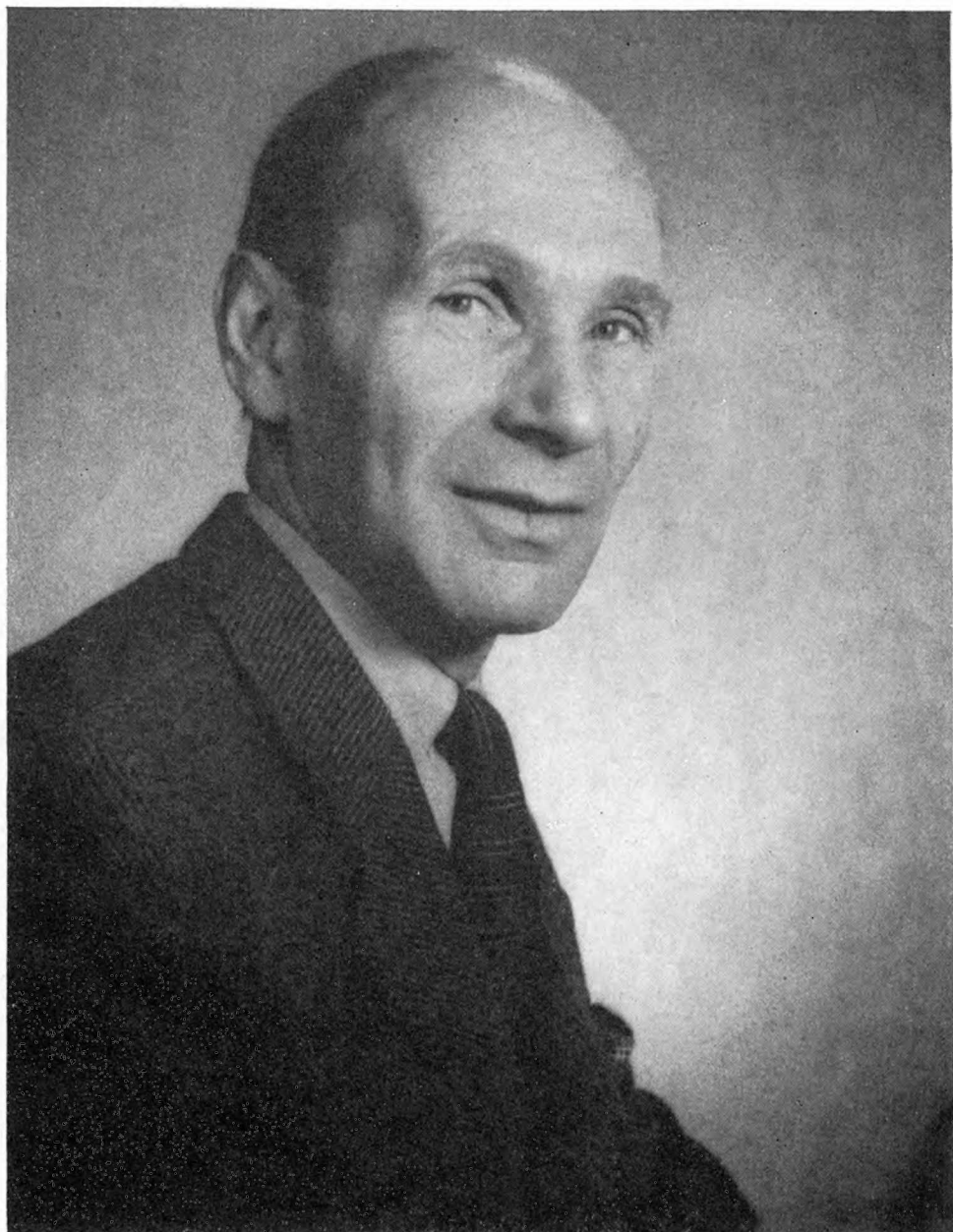
Te plany obejmują: 1) wybudowanie niewielkiego budynku dla Katedr Mikrobiologii i Biochemii celem uruchomienia mikrobiologicznych

3. „Rektor Marczewski ... staje się pierwszym rektorem naszego Uniwersytetu z wyboru”

(Z przemówienia rektora Szarskiego na inauguracji roku akademickiego 1958/59)

4. „Po rezygnacji rektora profesora E. Marczewskiego wybrany został rektorem prof. Kazimierz Szarski”

(Z przemówienia rektora Szarskiego na inauguracji roku akademickiego 1958/59)

go kierunku studiów, 2) zagospodarowanie Wyspy Słodowej na Odrze, w pobliżu Uniwersytetu, dla Studium Wychowywania Fizycznego oraz 3) podstawową dla Uniwersytetu budowę gmachu dla Katedr Matematyki i Chemii. Dla chemicznego kierunku studiów jest to właściwie zagadnienie istnienia, bo stan obecny, gdy całe uniwersyteckie studium chemii mieści się w lokalach i laboratoriach katedr politechnicznych, jest tylko krótkotrwałym prowizorium. Dla Instytutu Matematycznego jest to także sprawa wielkiej wagi. Wprawdzie Instytut ten, wraz z politechniczną Katedrą Matematyki, otrzymał w budynku Mechanizacji Rolnictwa Politechniki stosunkowo obszerny lokal, w którym biblioteka Instytutu znalazła bardzo wygodne pomieszczenia, jednakże warunki dla wykładów, a nawet dla posiedzeń naukowych są nie lepsze, a może nawet gorsze niż poprzednio.

6. Wbrew przewidywaniom nie rozwiązaliśmy do końca w ciągu roku akademickiego zagadnienia domów studenckich. W styczniu br. dzięki wspólnej akcji kierownictwa Uniwersytetu i młodzieży, udało się pozyskać od KW PZPR, z aprobatą władz miejskich, nowy dom studencki przy pl. Teatralnym i dzięki temu zmniejszyć zagęszczenie w domach studenckich i zdobyć pewną ilość mieszkań dla pracowników. Jednakże nie otrzymał Uniwersytet przyznanego wstępnie budynku Milicji Obywatelskiej przy ul. Witolda, co dopiero pozwoliłoby odpowiednio rozmieścić naszą młodzież. W tej chwili wobec rosnących zapotrzebowań zagęszczenie mieszkańców w domach staje się znowu niepokojące.

7. Bardzo pomyślną wiadomością jest planowane w niedługim czasie rozpoczęcie budowy obszernego domu mieszkalnego dla pracowników wrocławskich szkół wyższych podległych Ministerstwu Szkolnictwa Wyższego. Niestety jednak perspektywy spraw mieszkaniowych na najbliższy okres są w najwyższym stopniu niepokojące.

W ciągu roku akademickiego Uniwersytetowi udało się zdobyć poważniejszą niż dawniej ilość nowych mieszkań. Przydział 8 mieszkań z nowego budownictwa na rok 1956 został zrealizowany. Dzięki zamiarom domów studenckich uzyskaliśmy 10 mieszkań. Po pracownikach Uniwersytetu, którzy opuścili Wrocław, przypadły nam 3 mieszkania, razem więc mogliśmy rozdzielić 21 mieszkań. Ponadto Uniwersytet interweniował w licznych przypadkach bezpośrednich starań pracowników w Wydziale Kwaterunkowym; liczby przypadków, w których interwencje te okazały się skuteczne, nie umiemy określić.

Sytuacja jest jednak w tej chwili niezmiernie krytyczna. Na rok 1957 przydziału z nowego budownictwa dla poszczególnych instytucji w ogóle nie będzie. Rozdział wszystkich wolnych mieszkań w mieście ma odtąd należeć do Dzielnicowych Rad Narodowych; trudno sobie wyobrazić, jaką drogą przy tym systemie można będzie, choćby częś-

ciowo, 'zabezpieczyć interesy pracowników naukowych. A tymczasem stan spraw pogarsza się. Młodzi pracownicy naukowci zakładają rodziny; niektóre z tych rodzin, nieraz zagrożone gruźlicą, mieszkają w su terenach lub w pojedynczych izbach. Pomimo załatwienia w minionym roku akademickim sporej ilości podań, liczba niezałatwionych spraw, znajdujących się w naszej komisji mieszkaniowej, rośnie. Jest ich w tej chwili 56, tj. dwa razy więcej niż przed rokiem. W wielu przypadkach zorganizowanie potrzebnej katedry czy nawet kierunku studiów zależy od możliwości sprowadzenia pracownika naukowego z innego miasta. Mamy utalentowanych młodych pracowników dojeżdżających z innych miast, którzy opuszczają nas, jeśli nie otrzymają mieszkań. Rozumiemy doskonale niezwykle trudną sytuację władz miejskich, musimy jednak stwierdzić z całą mocą, że dalsze losy Uniwersytetu Wrocławskiego zależą w ogromnym stopniu od rozwiązania spraw mieszkaniowych.

Przemiany w życiu Uniwersytetu

1. Poważne przemiany w życiu uniwersyteckim zaczęły się, jak wiadomo, jeszcze przed październikiem. Nowela do ustawy o szkołach wyższych, która weszła w życie przed ubiegłym rokiem akademickim, wprowadziła daleko idący samorząd tych szkół. Wybieralność władz szkoły, a także Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, przywrócenie instytucji delegatów Wydziałów, przekazanie Radom Wydziałowym sprawy powoływania asystentów itd. przywróciły szkołom akademickim wiele ich cennych przywilejów.

Senat nasz wybrany w ciągu października roku ubiegłego zbierał się w okresie sprawozdawczym 17 razy, a obrady jego nacechowane były powagą i poczuciem odpowiedzialności za sprawy Uniwersytetu. Warto podkreślić, że i Senat, i ogół pracowników naukowych interesował się jak najżywiej sprawami dydaktycznymi i wychowawczymi, poświęcając im z własnej inicjatywy więcej czasu niż wtedy, gdy zagadnienia te były tematem licznych okólników ministerialnych. Mogę podać jako przykład takiego zainteresowania przyjętą przez Senat propozycję prof. Steinhausa, by wykłady na pierwszym roku obejmowali w miarę możliwości doświadczeni profesorowie, a nie początkujący pracownicy naukowci (niestety zresztą, nie na wszystkich Wydziałach udało się tę uchwałę zrealizować). Innym przykładem może być międzyuniwersytecka konferencja w sprawie metod przeprowadzania sesji egzaminacyjnych, która została u nas zorganizowana w maju.

Podobny duch panuje zresztą w Radzie Głównej, do której z Uniwersytetu Wrocławskiego weszli prof. Marczewski (który następnie zo-

stał wybrany wiceprzewodniczącym Sekcji Uniwersyteckiej) oraz prof. T. Bigo.

2. Głębokie przemiany październikowe nakazały nam wykorzystać sytuację dla dobra Uniwersytetu i — co jeszcze ważniejsze — ulepszyć pracę Uniwersytetu dla dobra kraju.

Tak więc przede wszystkim trzeba było pomyśleć o zmianach personalnych, o krzywdach, jakie nauka i jej pracownicy ponieśli przez odsunięcie poszczególnych profesorów i asystentów od właściwych warsztatów.

Powrócił więc z Wydziału Filozoficzno-Historycznego na Katedrę Ekonomii na Wydziale Prawa wybitny nasz ekonomista, prof. Wincenty Styś. Na Katedrę Prawa Państwowego powrócił, na razie jako zastępca profesora, dr Andrzej Mycielski. Powrócił do Katedry Zastosowań Matematyki dawny nasz uczeń, obecnie docent, Stefan Zubrzycki. W Katedrze Prawa Międzynarodowego objął z powrotem funkcję adiunkta dr Karol Wolfke.

Trzeba zresztą dodać, że tym zmianom personalnym towarzyszyły i inne. Opuścili kraj, a więc i nasz Uniwersytet, zastępcy profesorów Bertisch, Kielski oraz — żegnany z żalem — prodziekan Wydziału Prawa Leon Bojm.

3. Równocześnie ze zmianami personalnymi następowały zmiany w pracy dydaktycznej i naukowej. Zastąpiono wykłady tzw. ideologiczne przez ogólne wykłady filozofii i rozpoczęto prace nad wznowieniem socjologii. Wiele prac pisanych dotąd „do szuflady” zaczęto przygotowywać do druku. Stąd — być może — pochodzi fakt, że na Wydziale Filozoficzno-Historycznym wyszło z druku 61 prac, podczas gdy oddano do druku aż 93. W planach zajęć na rozpoczynający się rok akademicki przewidziano więcej niż dawniej seminariów i wykładów monograficznych, powiązanych jak najściślej z tematyką prac badawczych profesorów. Ogólnie biorąc, jest to więc tworzenie na nowo klimatu naukowego.

4. Szczególnej uwagi wymagały zagadnienia humanistyki wrocławskiej. W pierwszych latach istnienia Uniwersytetu zaczęła ona rozwijać się bujnie. Uważaliśmy ten rozwój za sprawę zasadniczej wagi dla polskiego Uniwersytetu we Wrocławiu. Myśl taką sformułował w jednej ze swych mow rektorskich prof. Stanisław Kulczyński; jej sens i znaczenie rozumieliśmy wszyscy.

Ale w tzw. minionym okresie humanistyka otrzymała we Wrocławiu ciężkie ciosy... Jak wiadomo, przyjęła się około 1950 roku teza centralizowania różnych specjalności w niektórych tylko ośrodkach i pozwolenia jedynie tym mocniejszym ośrodkom na kształcenie specjalistów. W ten sposób utraciliśmy całkowicie Katedry Filologii Romańskiej i An-

gielskiej, a także możliwość kształcenia historyków sztuki, pedagogów itp. (zachowując na szczęście katedry).

W ostatnich latach system centralizacji zbankrutował. Liczba pracowników wykształconych w stworzonych w opisany sposób mocnych ośrodkach nie była wielka, a co gorsza, wszyscy oni pozostawali w tych ośrodkach, bo nie tworzą im żadnych naturalnych bodźców do przenoszenia się do ośrodków mniejszych.

W rezultacie w dawnej sytuacji widoki odtworzenia zlikwidowanych kierunków i katedr były znikome. Humanisci, profesorowie i docenci, nie napływali z innych ośrodków, a nasz ośrodek stracił ich, wskutek zgonów i przenosin, od 1945 r. przeszło trzydziestu.

Senat zajął się tym zagadnieniem i wybrał komisję, złożoną z rektora, prorektorów, dziekanów: Inglota, Strzeleckiego i Wysłoucha oraz dyr. Knota (który nazwał ją komisją odbudowy humanistyki wrocławskiej). Komisja ustaliła minimalny program: stworzenia kierunków historii sztuki, pedagogiki i bibliotekoznawstwa oraz Katedr Filozofii, Socjologii, Historii Sztuki Nowożytnej, Filologii Nowołacińskiej i Filologii Indyjskiej, a także reaktywowania istniejącej, choć nie działającej, Katedry Filologii Romańskiej.

Program ten został całkowicie wykonany, zresztą po długich walkach w Ministerstwie i Radzie Głównej, a przede wszystkim na specjalnej konferencji we Wrocławiu, w której wzięli udział minister Żółkiewski, wiceminister Krassowska i dyr. Pełczyńska.

5. Za utworzeniem kierunku historii sztuki we Wrocławiu przemawiały potrzeby regionu śląskiego. Przeciw wysuwano dwa argumenty: nieliczne grono pracowników naukowych oraz trudności w zatrudnieniu absolwentów. Ten drugi kłopot wydał się nam urojony. Absolwenci znający zabytki śląskie, zrośnięci z regionem od początku swych studiów (nieliczni zresztą), z pewnością znajdą odpowiednie zajęcie. Pierwszy argument udało się nam przewyciężyć dzięki pozyskaniu dla Uniwersytetu prof. Zbigniewa Hornunga, który po kilkuletnim pobycie w Toruniu zdecydował się powrócić do Wrocławia na stworzoną dlań Katedrę Historii Sztuki Nowożytnej.

6. Za utworzeniem kierunku pedagogicznego we Wrocławiu przemawiały także potrzeby Śląska, a jednocześnie bardzo żywa działalność naszych Katedr Pedagogiki i Psychologii, zataczająca szerokie kręgi poza Uniwersytet. Tocząc zasadnicze boje przeciw doktrynie centralizacji, udało się przekonać Sekcję Uniwersytecką Ministerstwa, że przy istniejącym we Wrocławiu gronie specjalistów-pedagogów z powodzeniem można prowadzić dydaktyczną pracę w tej dziedzinie.

7. Sprawa utworzenia kierunku bibliotekoznawstwa była w znacznej mierze przygotowana już przed rokiem. Została wtedy utworzona Kated-

ra Bibliotekoznawstwa, którą kieruje doc. K. Głombiowski oraz Studium Bibliotekoznawstwa dla Pracujących, kierowane przez prof. Knoła przy udziale doc. Burbianki. Studium to odniosło poważny sukces w ciągu roku akademickiego.

Zastrzeżenia przeciw powstaniu studium zwykłego były innej natury niż w poprzednich przypadkach. Wysuwano wątpliwości, czy powinien w ogóle istnieć obecny kierunek studiów bibliotekoznawczych. Udało się przekonać Sekcję Rady Głównej i Ministerstwo, że sprawę należy traktować eksperymentalnie i że skoro kierunek taki istnieje nadal na Uniwersytecie Warszawskim, to powinien także istnieć i na naszym, gdzie ma szczególnie mocne oparcie w żywym ośrodku Biblioteki Uniwersyteckiej i Katedry Bibliotekoznawstwa.

8. Sprawy różnych katedr na Wydziale Filozoficzno-Historycznym kształtowały się rozmaicie. Utworzenie Katedry Filozofii nie budziło żadnych zastrzeżeń. natomiast niełatwa była sprawa obsady. W rezultacie dłuższych starań do nowo utworzonej Katedry Filozofii wszedł jako zastępca prof. dr J. Gałęcki z Krakowa, a opieki nad katedrą podjęła się kierowniczka Katedry Logiki prof. Maria Lutmanowa.

Katedra Socjologii jest już także utworzona, a sprawa jej obsady jest w toku.

Katedry historyczne, które po reformach minionego okresu działały tylko w liczbie dwóch, zostały rozdzielone na pięć: Historii Starożytnej, Historii Polski i Powszechnej do XV w., Historii Polski i Powszechnej XVI — XVIII w., Historii Polski i Powszechnej XIX — XX w., Historii Gospodarczej i Społecznej. Katedra Historii Gospodarczej i Społecznej została ostatnio wzmocniona przez powrót na Uniwersytet dawnego naszego współpracownika doc. M. Haisiga.

Wydział Filozoficzno-Historyczny jest tym, który najwięcej zyskał w rezultacie dokonanych przemian. Do tego wzrostu Wydziału przyczyniły się niezmiernie energiczne starania dziekana Ingłota oraz przedstawicieli zainteresowanych dyscyplin: prof. prof. Morelowskiego, Tynca i Lutmanowej.

Warto dodać, że na Wydziale tym działa z powodzeniem Studium Eksternistyczne pod kierunkiem prof. Maleczyńskiej. Intencją Uniwersytetu jest utrzymanie go, mimo zastrzeżeń, jakie tego typu studia budzą na innych kierunkach.

9. Lista katedr Wydziału Filologicznego wzbogaciła się o Katedrę Filologii Indyjskiej, na którą wnioskujemy doc. Skurzaka, i Katedrę Filologii Nowołacińskiej, którą obejmie prof. Krókowski. Uruchomiliśmy nieczynną katedrę Filologii Romańskiej, w której rozpoczęła pracę adiunkt A. Nikliborcowa. Będziemy się starać o czasowy przyjazd na tę

Katedrę i być może na inne (np. filologii czeskiej) specjalistów zagranicznych.

Pragniemy, by nasze rzetelnie pracujące Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych znalazło silne oparcie w katedrach filologicznych.

Trzeba też wymienić stratę, jaką poniósł Wydział przez odejście prof. Steffena do Poznania, wskutek utworzenia tam kierunku studiów filologii klasycznej.

10. Do ważnych przemian należą pewne zmiany w sytuacji pomocniczych pracowników naukowych. Przez powrót do starego systemu stypendiów i urlopów naukowych uzyskują oni lepsze możliwości rozwoju. Z drugiej strony dążymy systematycznie do tego, by pracownicy, którzy ani nie wykazują się aktywną pracą naukową, ani nie wyróżniają się w pracy dydaktycznej, opuszczali Uniwersytet dla dobra jego i dla dobra własnego. Niektórzy tacy asystenci odeszli sami, niektórzy otrzymali ostrzeżenia od Rad Wydziałowych.

Podwyższyliśmy przy awansach wymagania ponad ustalone przez ustawę. Domagamy się np. starego doktoratu lub kandydatury nauk przy nadaniu tytułu adiunkta.

Powróciliśmy do zwyczaju przedstawiania dziekanowi i rektorowi rozpoczynających pracę pomocniczych pracowników naukowych. Rozmowy, które się przy tej sposobności odbyły, świadczą nieraz, ile entuzjazmu dla nauki nosi w sobie młode pokolenie.

11. Niezwykle ważną przemianą jest wzrost najrozmaitszych kontaktów z nauką innych krajów. W sprawę tę nasze Ministerstwo i Uniwersytet (osobiście prorektor Szarski) wkładały wiele wysiłków. Dzięki tym staraniom, różnymi drogami, ponad 50 pracowników naukowych naszego Uniwersytetu odbyło podróże zagraniczne, krótsze lub dłuższe, we wszystkie strony świata. Godny podkreślenia jest udział w różnych imprezach międzynarodowych, przede wszystkim w Roku Geofizycznym. Pracownicy Uniwersytetu z prof. Jahnem, Kosibą i doc. Szczepankiewiczem wzięli udział w wyprawie na Spitzbergen. Najważniejszy jednak jest fakt rozpoczęcia różnych tzw. szkoleniowych wyjazdów młodych pracowników naukowych na dłuższe pobyty za granicą. Nasi pracownicy uzyskali w tym celu stypendia Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego, 5 stypendiów Forda, 1 stypendium Uniwersytetu Harvardzkiego etc. Spodziewamy się różnych dotacji fundacji Forda i Rockefellera.

Gościmy często delegacje z różnych krajów, np. we wrześniu odwiedziły nas: delegacja kwaków, delegacja oficjalna uniwersytetów brytyjskich oraz grupa filologów radzieckich.

Powiększa się wymiana wydawnictw i ilość darów. Np. Katedra Prawa Międzynarodowego otrzymała zbiór orzeczeń Trybunału Haskiego, wartości 3500 dolarów.

12. Staraliśmy się w ciągu roku akademickiego pielęgnować starannie istniejące tradycje naszego Uniwersytetu i wprowadzać nowe. W sali Senatu zawisł portret nieżyjącego prof. J. Mydlarskiego, drugiego z kolei rektora naszego Uniwersytetu; piękne dzieło Stanisława Pękalskiego, profesora WSSP we Wrocławiu. Z inicjatywy Towarzystwa Miłośników Wrocławia (osobiście red. Mieczysława Markowskiego) nadaliśmy sali Instytutu Geograficznego imię Wincentego Pola i urządziliśmy ku jego czci akademię w 150 rocznicę urodzin. Ustaliliśmy na posiedzeniu Senatu nazwy budynków uniwersyteckich. Wydaliśmy „Wrocławski Informator Uniwersytecki” pod redakcją prorektora Łanowskiego, który ma cele zarówno informacyjne, jak i ten właśnie: pielęgnowanie tradycji. Na nasz wniosek Ministerstwo dodało do dotychczas istniejących ośmiu studenckich stypendiów naukowych sześć dalszych: imienia Pola, Lompy, Dzierżonia, Balcera, Bujaka i Banacha. Nawiązujemy w ten sposób do tradycji śląskich i do tradycji Uniwersytetu Lwowskiego. Do tych obu tradycji nawiązuje także nowy łańcuch rektorski.

Trzeba dodać z wielką radością, że Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego nie szczędziło wysiłku, by umożliwić nam realizację wszystkich zamierzeń, dążących do odnowy i rozwoju Uniwersytetu, nawet w tych przypadkach, w których początkowo było poszczególnym wnioskom przeciwne. Należy się więc Ministerstwu wielka wdzięczność Uniwersytetu. Pragnę podziękować jednocześnie wszystkim pracownikom naukowym za udział w naszych staraniach, troskach i radościach, a także pracownikom administracji, których cichy trud jest jak najistotniejszym elementem naszej działalności.

13. W życiu młodzieży odmieniło się niemało.

Niektóre zdarzenia przebiegały podobnie jak dawniej, choć w innej atmosferze. Jesienny wyjazd na kopanie kartofli, zorganizowany z pomocą zawsze precyzyjnie działającego Studium Wojskowego, dał pomyślne rezultaty.

Po październikowym okresie burzy niemal jedyną organizacją, jaka została na placu, stało się Zrzeszenie Studentów Polskich, którego rola niewątpliwie wzrosła. Istnieją i działają nieliczne zresztą koła naukowe; niektóre z nich pracują wcale skutecznie, grupując jednak niewielką część młodzieży.

Zmiany w ogólnym nastroju młodzieży akademickiej są i pozytywne, i negatywne. Odpadła nieszczerłość i zakłamanie, ale pojawiła się apatia i zniechęcenie, i wiele innych zjawisk niepokojących, zbyt znanych, by je tu omawiać, ale wymagających najpoważniejszego zastanowienia się indywidualnego i zbiorowego przy odpowiednich ku temu sposobnościach, których nie zabraknie. W każdym razie nie ulega wątpliwości,

że zadania wychowawcze znajdują się obecnie na czele zadań Uniwersytetu, wszystkich jego młodszych i starszych pracowników.

Nie mogąc już dzisiaj rozwijać tych myśli, pragnę na zakończenie zwrócić się z wezwaniem do najmłodszych obywateli naszej Rzeczypospolitej akademickiej i do całej młodzieży:

By umiała z codziennego życia studenckiego wykrzesać w sobie entuzjazm dla nauki i wytworzyć przywiązanie do Uniwersytetu.

By umiała pracować dla dobra własnego i powszechnego, by pielęgnowała elementarne walory dobroci i przyjaźni.

By odpychała od siebie kult cwaniactwa, a zastępowała go szacunkiem dla rzetelnego wysiłku i prawdziwej mądrości.

By odrzucała precz rubaszny czerep pesymizmu i nudy, a umiała zbudować w sobie wiarę w człowieka, wiarę w swój naród, wiarę w swoje własne wartości.

Tymi serdecznymi życzeniami kończę moje sprawozdanie. Tym go rącym apelem otwieram, na pewno niełatwy, ale ufam, że pomysłny, rok akademicki 1957/58.

Quod felix, faustum fortunatumque sit.

*   *
*

Na posiedzeniu Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego w dniu 2 X 1957 rektor prof. dr Edward Marczewski oświadczył, że pragnąc oddać się pełniej pracy naukowej i dydaktycznej postanowił ustąpić ze swego stanowiska przed końcem kadencji zgodnie z zamiarem wyrażonym po wyborach w 1956 roku.

Po dłuższej dyskusji, w której wszyscy mówcy wyrażali żal z powodu decyzji rektora, zapadła jednomyślna uchwała o następującym brzmieniu:

„Senat Uniwersytetu Wrocławskiego przyjąwszy z najwyższym zailem do wiadomości, że decyzja Pana Rektora o ustąpieniu ze swego stanowiska jest nieodwołalna, uchwała, że Rektor Edward Marczewski zasłużył się dobrze dla Uniwersytetu Wrocławskiego". (Z protokołu posiedzenia Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 2 X 1957 r.). Dnia 25 lutego 1958 roku wręczono uroczystie profesorowi Marczewskiemu dyplom zawierający tekst uchwały oraz pierścień pamiątkowy

Sprawozdanie rektora Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr Kazimierza Szarskiego za rok akademicki 1957/58 wygłoszone na inauguracji roku akademickiego dnia 6 października 1958 r.

Rok akademicki 1957/58 nie był rokiem tak zasadniczych wydarzeń w życiu naszego kraju i wynikających z nich przemian na Uniwersytecie, w jakie obfitował pamiętny rok 1956/57. Przemiany wówczas zaszły, w roku, z którego mam złożyć sprawozdanie, zaczęły się gruntować. Po okresie zmian skokowych nastąpił okres rozwoju powolniejszego a ciągłego i nieraz żmudne opracowywanie szczegółów i porządkowanie osiągniętych zdobyczy. Nowa ustawa o szkołach akademickich, której ogłoszenia oczekujemy, nada ostateczne ramy prawne odnowionemu życiu na Uniwersytecie.

Struktura i skład uniwersytetu

Na 5 wydziałach studia odbywały się w 16 kierunkach, gdyż do istniejących poprzednio przybyły w tym roku: kierunek bibliotekoznawstwa na Wydziale Filologicznym i historia sztuki na Wydziale Filozoficzno-Historycznym. Na tym ostatnim Wydziale uruchomiony zostanie w nowym roku kierunek filozofii ze specjalizacją w logice.

Będziemy zatem mieli 17 kierunków studiów.

Na studiach dla pracujących były tak jak w latach poprzednich trzy kierunki, ale w nowym roku dołączy się jeszcze jeden, a mianowicie studiów historycznych.

Studia eksternistyczne obejmowały bez zmian 10 kierunków. Zmianom też nie uległa ilość 3 studiów pomocniczych.

Uniwersytet liczył 78 katedr i 81 zakładów. W nowym roku akademickim ilość ta powiększy się o jedną katedrę, a mianowicie Biochemii na Wydziale Nauk Przyrodniczych i jeden Zakład Więziennictwa przy Katedrze Prawa Karnego.

Suma pracowników naukowych w porównaniu z okresem poprzednim, i to pomimo dotkliwych strat z powodu śmierci lub przeniesienia się na inne Uniwersytety, wzrosła.

Samodzielných pracowników naukowych i zastępców profesorów mamy w tej chwili 128, w tym: 30 profesorów zwyczajnych, 42 nadzwyczajnych, 45 docentów i 11 zast. prof., co oznacza przyrost o 4 prof. zwyczajnych i 7 docentów, a ubytek 7 zast. profesora, którzy otrzymali tytuł docenta, a więc zjawisko bardzo dodatnie.

Pomocniczych pracowników naukowych jest 317 (na 312 etatach), czyli przyrost o 35 pracowników w porównaniu z rokiem poprzednim.

Biblioteka Uniwersytecka zatrudniała jak poprzednio 1 prof. nadzwyczajnego, 2 docentów i 11 asystentów i adiunktów.

Tytuły profesora zwyczajnego otrzymały 4 osoby, nadzwyczajnego 3, docenta 8. Jeden z adiunktów został mianowany zastępcą profesora. Kilka wniosków o nadanie tytułu, uchwalonych przez Senat, znajduje się w Ministerstwie.

W lipcu tego roku zmarł bawiący czasowo w Londynie pierwszy prorektor naszego Uniwersytetu, długoletni profesor U. J. K we Lwowie, ostatnio profesor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Stanisław Loria. Był on jednym z naczelných organizatorów naszej szkoły — cześć jego pamięci.

W czasie wakacji tegorocznych Uniwersytet poniósł ciężką stratę. Zmarł nieodżałowanej pamięci prof. Tadeusz Mikulski, najlepszy z kolegów i uczony, którego miejsce niełatwo będzie zapłacić.

Z przykrością muszę donieść o przeniesieniu się do innych środowisk naszych kolegów, a mianowicie: prof. Rybki do Krakowa, prof. Wolskiego do Krakowa, prof. Strzeleckiego do Krakowa, doc. Gunthera do Warszawy i doc. Zajchowskiej do Poznania.

Przybyli natomiast: prof. Zbigniew Hornung z Torunia na Katedrę Historii Sztuki Nowożytnej, prof. Marek Fritzhand z Warszawy na Katedrę Filozofii. Bilans ilościowy jest zatem niekorzystny i wysoce niepokojący. Do przyczyn tego zjawiska jeszcze powrócę.

Pracowników naukowo-technicznych jest 97, co oznacza przyrost tylko o 5, podkreślam przy tym słowo „tylko”, gdyż rola technika staje się we współczesnym laboratorium coraz ważniejsza. Bez dostatecznej ilości prawdziwie fachowych laborantów praca naukowa w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych oznacza zacofanie.

Bez zmiany pozostaje liczba 65 pracowników służby bibliotecznej, i to mimo ogromnego wzrostu potrzeb związanych z nowymi budynkami naszej Biblioteki.

Zmniejszyła się ilość pracowników umysłowych administracji, których liczymy obecnie 88. Zmniejszyła się też ilość pracowników obsługi. Jest to wyrazem ogólnej i w zasadzie słusznej tendencji, którą jednak odczuwaliśmy bardzo boleśnie ze względu na ogrom pracy porządkowej, jaka spadła w tym roku na barki naszej administracji.

W Domach Studenckich liczba pracowników pozostaje bez większych zmian.

Zmniejszanie się ilości ogólnej pracowników naszej szkoły jest po części skutkiem wejścia w życie nowej ustawy emerytalnej. W stan spoczynku przeszło 40 pracowników, w tym jeden pracownik naukowy, a mianowicie adiunkt Biblioteki dr Wit Opatrny. W lipcu odbyło się pożegnanie przechodzących na emeryturę. Żegnaliśmy wśród nich z wielkim zalem wielu zasłużonych pracowników, wielu takich, którzy od pół wieku służyli wiernie Uniwersytetowi, zaczynając swą pracę na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie i kontynuując ją przez lat trzynaście w Uniwersytecie Wrocławskim. Trzy osoby zmarły w okresie objętym sprawozdaniem, a mianowicie: starszy referent Bolesław Chudzicki i pracownicy obsługi: Ryszard Domański i Maria Januś.

Skład władz

Skład władz wybranych w październiku roku 1956 uległ następującym zmianom: Po rezygnacji rektora prof. E. Marczewskiego w listopadzie ub. roku wybrany został rektorem prof. Kazimierz Szarski, poprzednio prorektor dla spraw nauki. W tymże samym miesiącu prorektorem do spraw nauki został wybrany prof. Witold Świda. Ze względu na stały wzrost agend funkcje dotychczasowego prorektora do spraw nauczania zostały podzielone między prorektora do spraw studiów, którym został wybrany doc. Józef Gierowski i prorektora do spraw młodzieży, którym wybrany został dotychczasowy prorektor doc. Jerzy Łanowski.

Dziekanami byli: na Wydziale Filologicznym prof. Władysław Strzelecki, na Wydziale Filozoficzno-Historycznym prof. Stefan Inglot, na Wydziale Prawa prof. Seweryn Wysłouch, na Wydziale Matematyczno-Fizyczno-Chemicznym prof. Julian Perkal, na Wydziale Nauk Przyrodniczych prof. Julian Czyżewski.

Prodziekani: na Wydziale Filologicznym doc. Jan Piprek, prof. Antoni Knot, Filozoficzno-Historycznym prof. Józef Gajek, Prawa prof. Leszek Winowski, zast. prof. Władysław Zamkowski, Matematyki, Fizyki i Chemii doc. Stanisław Szeligowski, Nauk Przyrodniczych prof. Stefan Gumiński, doc. Aniela Krawiecowa.

Delegatami Rad Wydziałowych do Senatu byli: prof. Zdzisław Żygulski z Wydziału Filologicznego, prof. Władysław Czapliński z Wydziału Filozoficzno-Historycznego, zast. prof. Karol Cincio z Wydziału Prawa, prof. Hugo Steinhaus z Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii, zast. prof. Adam Wanke z Wydziału Nauk Przyrodniczych.

W maju odbyły się wybory nowych dziekanów, prodziekanów i delegatów, którzy w dniu dzisiejszym obejmują urzędowanie. Większość

poprzednich członków Senatu została ponownie wybrana, częściowo ze zmianą funkcji. Pragnę publicznie podziękować gorąco ustępującym za pełną poświęcenia i zgodną współpracę i powitać nowy Senat życzeniami owocnej i równie harmonijnej jak poprzednio pracy.

Dyrektorem Biblioteki był prof. Antoni Knot. Studium dla Pracujących kierował na Prawie k. n. Władysław Zamkowski, na Matematyce zast. prof. Andrzej Zięba, na Bibliotekoznawstwie prof. Antoni Knot. Kierownikiem Studium Języków Obcych był mgr Władysław Dubowski, kierownikiem Studium Wojskowego ppłk Piotr Bortkiewicz, Studium Wychowania Fizycznego mgr Wiktor Piątkowski.

Administracją Uniwersytetu kieruje dyrektor Ignacy Wądołkowski. W obradach Senatu i kolegiach rektorskich brali udział I sekretarz POP PZPR, którym był mgr Walerian Zientek, do wiosny br. k.n. Władysław Zamkowski oraz II sekretarz Mieczysław Szczerbiński. Z ramienia ZOZ zasiadał na obradach prof. Adam Wanke. Rektor, a zwłaszcza prorektor do spraw nauczania, uczestniczyli w posiedzeniach wrocławskiego kolegium rektorów i prorektorów, instytucji, której mamy do zawdzięczenia doskonałą współpracę między szkołami wyższymi naszego miasta, szczególnie ważną, gdy chodzi o sprawy dotyczące wychowania i opieki nad młodzieżą akademicką.

Młodzież

Uniwersytet liczył 2545 studentów, 682 słuchaczy studiów dla pracujących i 1050 eksternistów, w sumie 4277 słuchaczy. Jest to liczba o 499 wyższa niż w roku poprzednim, przy czym główny przyrost przypada na studentów zwyczajnych, bo aż 242. Skład wedle pochodzenia nie uległ niemal zmianom : 33,5% było pochodzenia robotniczego (poprzednio 33%), a 23% pochodzenia chłopskiego (poprzednio 24%).

W okresie omowionym nastąpiło dalsze podwyższenie wymagań, a praca dydaktyczna postępowała spokojnym i właściwym rytmem bez żadnych zakłóceń.

Dyplomów wydano 356 w porównaniu z 246 z poprzedniego okresu. Jeśli chodzi o zatrudnienie absolwentów, to nie zanoszono na ich bezrobocie. Uniwersytet nie organizował w tym roku komisji zatrudnienia, poczyniono jednak poważne kroki w celu znalezienia zatrudnienia dla absolwentów, a zwłaszcza związania ich z Ziemią Zachodnią. Służyły temu narady z przedstawicielami Rad Narodowych i organizacji partyjnych.

Na I rok studiów zwyczajnych przyjęto 707 studentów, nie wyczerpaliśmy zatem limitu ogólnego, co tłumaczy się zaostrzeniem wymagań egzaminu wstępnego, zwłaszcza na Wydziale Matematyki, Fizyki

i Chemii. Podobnie i z tych samych powodów przedstawia się liczba przyjęć na rok I studiów dla pracujących, gdzie zapisano 159 słuchaczy.

Stypendia pełne i częściowe otrzymywało 1640 studentów, tj. 69,2%, naukowe — 12 studentów. W domach akademickich mieszkało 1179 studentów, tj. 46,3%, ze stołówek korzystało 1800 studentów, tj. 70,7%.

Procenty są nieco niższe aniżeli w poprzednim okresie, co się tłumaczy tym, że wzrost środków materialnych nie dotrzymał kroku napływowi studentów na Uniwersytet.

Jedną z największych trudności, z jakimi walczy nasz Uniwersytet, jeśli chodzi o opiekę nad młodzieżą, to zbyt mała liczba domów akademickich. Liczne nasze usiłowania i zabiegi, by zyskać jeszcze jeden dom studencki, kończyły się jak dotąd niepowodzeniem.

W poprzednim okresie zdobyliśmy nowy dom, który pozwolił na pewne przerzedzenie w bardzo przeludnionych pokojach. Rzesza młodzieży jednak w teraz zaczynającym się roku ponownie wzrośnie wskutek przybycia nowych studentów a zatrzymania się dawnych na tych kierunkach, które w tym roku rozpoczynają V rok studiów. Do spraw tych jeszcze powrócę.

Poczyniono dalsze kroki w kierunku rozwoju samorządu młodzieży, zwłaszcza mieszkającej w domach studenckich.

Sama młodzież w drodze konkursu w lutym br. nadała nazwy domom studenckim i stołówkom. Szczególnie dobrze pracowały Rady Mieszkańców „Pancernika” i „Szklanego Domu”.

Prorektor do spraw nauczania Jerzy Łanowski otaczał najtroskliwszą opieką życie społeczne młodzieży, biorąc udział osobiście niemal we wszystkich zebraniach.

Pierwszy w Polsce po wojnie zorganizował nasz Uniwersytet jako eksperyment dydaktyczny obóz czynnego wypoczynku w dniach 7—27 lipca 1958 r. w Wędrzynie na Ziemi Lubuskiej.

Obóz doszedł do skutku dzięki wyjątkowo uczynnej pomocy organizacyjnej i materialnej DOW oraz gen. Waryszaka i gospodarzy samego terenu, za co składam im najgorętsze podziękowania. Obóz zorganizowano bez dostatecznych kredytów z Ministerstwa. Pomoc materialną dały organizacje ZSP i ZMS.

Obóz objął 250 studentów i studentek (w tym z innych uczelni grupę 22) a obsługiwany był przez kadrę wychowawców: lektorów, nauczycieli WF, instruktorów kulturalnych. Na szczególne wyróżnienie zasługują: mgr Piątkowski, mgr Afeltowicz, mjr Krygowski, mgr Smoleń, właściwie niemal cała kadra obozu.

Według naszej wstępnej oceny, opartej m. i. na ankiecie uczestników obozu, obóz spełnił swe zadanie w większym nawet zakresie niż spodziewaliśmy się, przynosząc młodzieży duże korzyści zdrowotne,

wychowawcze i kulturalne, stwarzając silną więź koleżeńską grup młodzieży, również pole ciekawych obserwacji i doświadczeń dla wychowawców. Sama ta inicjatywa jest całkowicie zasługą prorektora Jerzego Łanowskiego. Akcję takich obozów zamierzamy kontynuować.

Awanse naukowe, Odznaczenia, Uroczystości

Mieliśmy 25 aspirantów, w tym jednego obcokrajowca. Trzech naszych aspirantów kształci się w Związku Radzieckim. Z aspirantury dla pracujących korzystało 11 osób.

Nowych przewodów kandydackich wszczęto 22. W sumie mamy 98 przewodów wszczętych, część kandydatów przeprowadziła już obronę pracy kandydackiej. Stopień kandydata uzyskało 11 osób. Zaznacza się w tej dziedzinie pewne zanikanie zahamowania wywołanego przez opóźniające się ogłoszenie nowej ustawy regulującej sprawy stopni naukowych, a przede wszystkim ich nazwy. Należy się liczyć z tym, że po wejściu w życie ustawy, o ile przywróci ona doktoraty, zwiększy się znacznie ilość doktorantów od dawna czekających na zakończenie przewodów.

W kształceniu młodych pracowników naukowych wielką pomocą były stypendia z funduszy otrzymanych na ten cel z Ministerstwa. Sumę 180 000 zł rozdzielono na stypendia dla 39 asystentów. Wydaje się, że ta forma pomocy w kształceniu po dyplomie jest najwłaściwsza i obiecująca lepsze rezultaty, aniżeli dała wygasająca instytucja aspirantury.

W okresie omawianym stopień doktora nauk uzyskał prof. Julian Perkal.

Prof. Hugo Steinhaus otrzymał w maju br. doktorat honorowy Uniwersytetu Warszawskiego. W pięknej tej uroczystości wzięli udział: rektor naszego Uniwersytetu, dziekan naszego Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii i jego liczni profesorowie.

W dniu 1 kwietnia br. Katedra Filologii Germańskiej urządziła obchód 70-lecia urodzin i 45-lecia pracy naukowej profesorów Zdzisława Żygulskiego i Jana Pipreka.

Uniwersytet nasz był reprezentowany przez rektora, prorektora Łanowskiego, dziekana Wydziału Prawa prof. Wysłoucha i prof. Jaworskiego na uroczystościach jubileuszu Uniwersytetu Warszawskiego i Wydziału Prawa tego Uniwersytetu.

Prof. Żygulski reprezentował nasz Uniwersytet na obchodach 400-letniego jubileuszu Uniwersytetu Jenajskiego.

Rektor brał udział w delegacji Ministerstwa do Francji.

Odznaczenie otrzymało w minionym okresie 10 pracowników na-

szego Uniwersytetu, w tym Krzyże Komandorskie otrzymali: prof. Steinhauś i były rektor prof. Edward Marczewski.

Prof. Mikulski otrzymał dwukrotnie nagrody naukowe.

Nagrodę naukową Miasta Wrocławia otrzymał prof. Małeczynski.

Praca naukowa

Przechodzę z kolei do pracy naukowej, najistotniejszej dziedziny działalności Uniwersytetu. Jest ona ważna *per se*, jest nieodzownym warunkiem kształcenia młodzieży na poziomie uniwersyteckim, jest też wedle mego przekonania podstawowym elementem oddziaływania wychowawczego na Uniwersytecie. Student bowiem winien na Uniwersytecie zdobyć nie tylko zasób wiedzy i umiejętności, ale i nauczyć się myśleć samodzielnie i krytycznie, przepoić się ciekawością naukową i poszanowaniem dla nauki, wdroić się w dyscyplinę wewnętrzną, jakiej wymaga oddanie się badaniom, i nabrać osobistej kultury, jaką obcowanie z nauką wyrobić powinno. To wszystko da mu jedynie przykład nauczyciela biorącego aktywny udział w pracy naukowej. Postawy prawdziwie naukowej, a więc tego, co byśmy u naszych wychowanków widzieć pragnęli, nie nauczają żadne kazania, ale jedynie udział w procesie badawczym lub przynajmniej bezpośrednie się z nim zetknięcie. Przemiany lat ostatnich, o których na wstępie wspomniałem, odbiły się nader korzystnie na działalności naukowej Uniwersytetu, zwłaszcza ożywiła się ona w dziedzinie nauk humanistycznych. Wyraża się to w stałym wzroście publikacji, choć oczywiście miara taka nie jest wystarczająca. Zważyć przy tym należy, że wzmożenie się pracy naukowej, datujące się w wielu dziedzinach dopiero od października 1956 r., z powodu nader powolnego procesu publikacji zaczyna się dopiero teraz objawiać w drukowanych pracach.

Praca naukowa na Uniwersytecie jest dziedziną najważniejszą, ale i zarazem najtrudniejszą do oceny i przedstawienia w sprawozdaniu.

Ilość prac publikowanych w okresie sprawozdawczym osiąga 400 pozycji. W porównaniu z okresem poprzednim ilość publikacji Wydziałów Przyrodniczego i Matematyki, Fizyki i Chemii uległa bardzo małej zmianie, wzrosła zaś na Wydziałach Humanistycznych, a zwłaszcza Prawa. Ponad 300 pozycji znajduje się w druku, przeszło drugie tyle w przygotowaniu do druku.

Nie sposób wyliczyć już nie tylko tytułów prac, ale nawet tematów, którym poświęcone są publikowane prace. Można chyba jako próbkę wymienić tytuły tych prac, które ukazały się w formie książkowej, lub tytuły wydanych podręczników, by wykazać, że tematyka Śląska nadal zajmuje poważne miejsce na naszym Uniwersytecie:

I tak: z Wydziału Filozoficzno-Historycznego prof. Popiołek wspólnie z dr Długoborskim opublikował *Śląsk w pierwszej połowie XIX w. Wybór źródeł* T. I, mgr Zlat (wspólnie z inż. M. Bukowskim) *Ratusz wrocławski*.

Z Wydziału Filologicznego prof. Bąk opublikował *Gwary ludowe na Dolnym Śląsku*, część pierwsza. Prof. Jakóbiec: *Literatura ukraińska, chrestomatia*. Prof. Zygułski i k. n. Szyrocki *Silesiaca. Wybór i przekłady utworów poetów śląskich*.

Z Wydziału Prawa doc. Kocot wydał *Sposoby interpretacji Karty Narodów Zjednoczonych*.

Z Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii prof. Perkal opracował *Matematykę dla 101ników*, prof. Rzewuski monografię *Field Theory*, prof. Steinhaus *100 zadań*.

Z Wydziału Nauk Przyrodniczych prof. Macko przygotował *Lower Miocene Pollen Flora from the Valley of Kłodnica near Gliwice (Upper Silesia)*, prof. Kunicki *On the Mechanism of Adaptation*, prof. Maślankiewicz *Wstęp do nauki o skałach i Mineralogię szczegółową*.

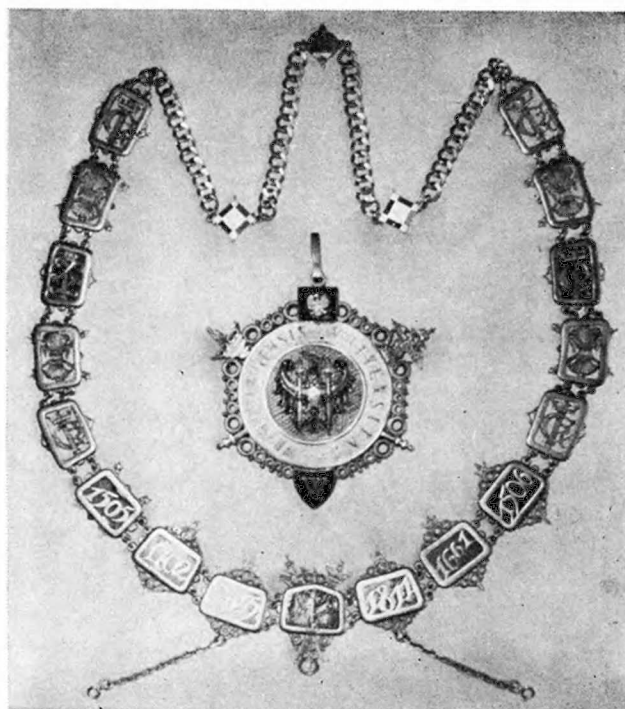
Liczne prace dotyczące Ziemi Zachodnich, a w szczególności Śląska, spotykamy wśród publikacji wychodzących z zakładów geografii, meteorologii, geologii, zoologii, botaniki, języka polskiego, germanistyki, historii, historii sztuki, archeologii i pewnej części zakładów Wydziału Prawa. Żywe zainteresowanie się problematyką Ziemi Zachodnich odpowiada położeniu naszego Uniwersytetu, jedynego na tych ziemiach.

Osobna wzmianka należy się pracy naukowej prowadzonej w Bibliotece Uniwersyteckiej, która odbywała się w niekorzystnych warunkach z powodu trwającego remontu budynków i przemieszczenia zbiorów. Niemniej pracownicy naukowcy Biblioteki ogłosili 8 prac, ukazał się czterotomowy (w formie po wielonej) katalog czasopism słowiańskich zebrany przez kustosa Ożoga, w druku znajduje się pierwszy tom katalogu inkunabułów opracowany przez doc. Kocowskiego.

Przy przeglądaniu tytułów prac, wykonanych na naszym Uniwersytecie w omawianym okresie, uderza wielka ilość publikacji w czasopiśmie naukowych zagranicznych. Jest to ważnym dowodem nawiązania kontaktów z nauką światową. Kilku z naszych profesorów współpracuje z wielkimi światowymi wydawnictwami encyklopedycznymi. Należy wspomnieć, że tak jak w poprzednich latach 16 czasopism naukowych, wydawanych przez różne wrocławskie lub częściowo ogólnokrajowe towarzystwa naukowe, jest redagowanych przez naszych profesorów. W listopadzie roku 1957 odbył się na naszym Uniwersytecie IV zjazd Polskiego Towarzystwa Fizycznego, który zgromadził niemal wszystkich fizyków polskich.

5. Uroczystość nadania tytułu doktora h. c. Sarvanapalli Radhakrisznanowi
(12 VI 1956)

6. Łańcuch rektorski

Wydawnictwa

Praca wydawnicza Uniwersytetu wzmogła się wydatnie w okresie sprawozdawczym.

„Zeszyty Naukowe” pod redakcją prof. Wysłoucha i doc. Falenciaka Ukazały się cztery, a mianowicie: Germanica Wratislaviensia I; Prawo III, zeszyt jubileuszowy prof. Stefki; Prawo IV, zeszyt poświęcony zmarłemu prof. Skrzywanowi; Ślęza I, zeszyt wydany z okazji dni Ślęży z zasiłku Prezydium WRN i PRN.

W druku znajdują się 3 dalsze zeszyty, które ukażą się jeszcze w bieżącym roku kalendarzowym. Bardzo dodatnim zjawiskiem wskazującym na to, że „Zeszyty Naukowe” spełniają swe zadanie, jest to, że publikują w nich przede wszystkim młodzi pracownicy naukowci Uniwersytetu. Poziom „Zeszytów” jest bardzo dobry. Jako ciekawostkę warto podać tu do wiadomości, że w Getyndze ukazują się zeszyty naukowe „Friedrich Wilhelms Universität in Breslau” z przyjemnością można stwierdzić, że poziom tego konkurującego wydawnictwa jest znacznie niższy.

Skryptów wydano 13 i spełniają one bardzo ważną rolę, zwłaszcza dla Studium Bibliotekoznawstwa i Języków Obcych. Na rok przyszły mamy już zgłoszonych wiele dalszych skryptów.

Wyjazdy naukowe i stypendia naukowe zagraniczne

Wielu naszych pracowników zgłosiło referaty na kongresy naukowe krajowe, zagraniczne i międzynarodowe. Część z nich tylko mogła wygłosić referaty osobiście, a to bądź z powodu nieumieszczenia na liście desygnowanych na wyjazd, bądź z powodu otrzymania paszportu w spóźnionym terminie.

Liczba wyjazdów zagranicznych wzrosła w porównaniu z rokiem ubiegłym. Było ich 53 do krajów kapitalistycznych, a 46 do krajów demokracji ludowych i Związku Radzieckiego.

Większość stanowiły wyjazdy krótkoterminowe finansowane z puli Ministerstwa lub na podstawie umów kulturalnych. Kilku pracowników wyjechało na dłuższe pobyty szkoleniowe lub stypendia naszego Ministerstwa. Część wyjeżdżających do krajów kapitalistycznych miała opłaconą podróż i pobyt przez instytucje zagraniczne. Uzyskaliśmy też stypendia długoterminowe z fundacji Forda (6—12 miesięcy), jedno trzymiesięczne z Fundacji Rockefellera, 3 stypendia British Council (1—12 mies.) i jedno roczne z Fundacji Nuffielda.

Stypendyści z naszego Uniwersytetu dobrze się spisali, czego dowodem jest częste przedłużanie ich stypendiów. I tak bardzo pochlebnie został oceniony przez swych opiekunów (Princeton, Stany Zjednoczone)

stypendysta Forda mgr Kolasa z Katedry Prawa Międzynarodowego, któremu przedłużono stypendium o rok, mgr Paździor z tej samej Katedry, który wyjechał na pobyt szkoleniowy finansowany przez Ministerstwo, uzyskał w Szwajcarii 2-letnie stypendium Uniwersytetu Genewskiego. Stypendysta Forda dr Wolfke (z tej samej Katedry) uzyskał w Szwajcarii przedłużenie stypendium o pół roku. Maria Gottwald ze Studium Języków Obcych, stypendystka British Council, uzyskała przedłużenie stypendium o jeszcze jeden rok. Nadzwyczaj pochlebną opinię od swego opiekuna naukowego w Anglii uzyskał stypendysta Fundacji Nuffielda mgr Kwiatkowski z Katedry Mikrobiologii.

Należy zaznaczyć, że jednym z najważniejszych warunków uzyskania stypendium na wyjazd za granicę jest znajomość języków obcych. Bylibyśmy bez wątpienia uzyskali więcej stypendiów z fundacji zagranicznych, gdyż mieliśmy sporo kandydatów całkowicie odpowiadających stawianym warunkom, prócz jednego — znajomości języka. Pragnę na to zwrócić uwagę, by podkreślić, jak wielkie znaczenie ma znajomość języków obcych wciąż jeszcze lekceważona przez młodych pracowników naukowych, a do młodzieży, zwłaszcza tej o aspiracjach naukowych, zwracam się z gorącym apelem: uczcie się języków, bez ich znajomości praca naukowa jest bardzo utrudniona, a droga do światowych centrów nauki zamknięta.

Gdy mowa o wyjazdach zagranicznych, nie można przemilczeć, że wszystkie związane z tym formalności są nadal niesłychanie skomplikowane i wymagające dłuższego, a co najgorsze, nie dającego się przewidzieć czasu. Powoduje to z reguły opóźnianie w otrzymywaniu paszportu, nieraz uniemożliwiające wyjazd.

Ożywiony kontakt z zagranicą wyraził się w licznych odwiedzinach gości zagranicznych na naszym Uniwersytecie. Bawili u nas liczni ludzie nauki zarówno ze wschodu, jak i zachodu, a wśród nich kilku wybitnych uczonych. Były to niestety niemal wyłącznie krótkie, kilkudniowe wizyty. Żałujemy, że tak dobrze zapoczątkowana w ubiegłym roku forma wyjazdów wymiennych została zahamowana wskutek ograniczenia kredytów.

W tym jak i poprzednim roku profesorowie: Kosiba i Jahn, oraz asystenci: Piasecki, Wójcik, Baranowski i Romer, uczestniczyli w polskiej ekspedycji na Spitzbergen w związku z Rokiem Geofizycznym. Mgr Baranowski spędził tam całą zimę polarną. Uniwersytet nasz skupia teraz silną grupę wytrawnych i młodych badaczy arktycznych.

Biblioteka i zbiory

Biblioteka Uniwersytecka liczy przeszło milion tomów i jest jedną z trzech największych w kraju.

W szczególności na podkreślenie zasługują bogate zbiory starych druków (15—19 wieku) ok. 200 000 wol. (w tym przeszło 3 000 inkunabułów) oraz przeszło 10 000 rękopisów (przeważnie średniowiecznych). W obrocie międzybibliotecznym liczba dzieł wypożyczonych do obcych bibliotek znacznie przewyższa liczby dzieł sprowadzanych. Wzrosła wymiana z instytucjami zagranicznymi (m. i. w zamian za Zeszyty Naukowe Uczelni). Ilość pisemnych kwerend zagranicznych stale wzrasta, co świadczy dobitnie o ciężarze gatunkowym zbiorów (zwłaszcza specjalnych). Niewystarczające są kredyty na zakup dzieł zagranicznych i prenumeratę czasopism. Ostatnio wobec braku funduszy musiano w prenumeracie przeprowadzić ograniczenia. Brak też wystarczających kredytów na oprawę książek; opławia się zaledwie około 15% bieżącego zakupu książkowego.

25 marca 1958 r. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych w Warszawie przekazała Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu rękopisy otrzymane z Biblioteki im. Lenina w Moskwie, a pochodzące z byłej Biblioteki Uniwersytetu Wrocławskiego.

Około 150 000 tomów znajduje się prócz tego w cennych bibliotekach zakładowych i instytutowych.

Przy Bibliotece działa Pracownia Mikrofilmowa obsługująca nader sprawnie zakłady Uniwersytetu i oddająca rosnące usługi, w miarę jak rozpowszechnia się używanie mikrofilmów w pracy naukowej.

Największym zbiorem naukowym naszego Uniwersytetu jest Muzeum Zoologiczne. W roku ubiegłym uzyskało ono częściowo nowe pomieszczenie, w którym jednak brak jest nadal wyposażenia umożliwiającego ekspozycję okazów. Liczymy, że wyposażenie to otrzymamy z Zarządu Inwestycji w tym, a w każdym razie w przyszłym roku. Urządzenie gablot, przygotowanie okazów itp. będzie jeszcze wymagało nie tylko ogromnego nakładu pracy, ale przede wszystkim większej ilości etatów naukowo-technicznych.

Bardzo cennym zbiorem jest zielnik w Instytucie Botanicznym. Otrzymał on w tym roku nową partię pudeł, tak że stopniowo zabezpieczy się zbiór narażony dotąd na zniszczenie.

Doskonale rozwija się Ogród Botaniczny, o remontach i inwestycjach tam prowadzonych jeszcze będę mówił, tu wspomnę, że Ogród obok pełnienia swych zadań naukowych jest od początku tego roku gospodarstwem pomocniczym Uniwersytetu, którego dochody są używane dla zaspokojenia potrzeb Ogródu.

Środki materialne na prowadzenie badań naukowych i utrzymanie zbiorów naukowych. — Kredyty w tym roku mało wzrosły w porównaniu z ubiegłym. Bez § 1 i 2 (uposażenia i ubezpieczenia) otrzymaliśmy na ten rok z rozdziału 73 (prace naukowo-badawcze) 1 741 000 zł

w porównaniu z 1 707 000 zł w ubiegłym. Jest to wydatna pomoc, która umożliwiła przeprowadzenie wielu prac naukowych. Praca badawcza napotyka nadal liczne przeszkody natury finansowej, a to nie tyle z powodu szczupłości kredytów, ile wskutek zawiłych, nieraz wprost sprzecznych ze zdrowym rozsądkiem, przepisów finansowych, które utrudniają niesłychanie celowe korzystanie z kredytów. Nie mogę tu wchodzić w szczegóły tych licznych znanych każdemu kierownikowi katedry trudności. Póki nie zostaną one usunięte, nawet największe kredyty będą mogły być tylko niedostateczne, a często marnotrawnie wykorzystane. Największe tego rodzaju trudności spotyka się przy zakupie aparatury naukowej, jej imporcie i przy imporcie książek. Najgorszą rolę odgrywają tu nadal różne monopolistyczne instytucje pośredniczące. Import książek naukowych z zagranicy, a zwłaszcza prenumerata czasopism, czym zajmuje się Senacka Komisja dla importu, są ciągle jeszcze bolączką niemal wszystkich zakładów. Dużą pomocą w tym stanie dla niektórych zakładów nauk humanistycznych był dar Fundacji Forda w postaci najnowszych książek naukowych wartości około $\frac{1}{4}$ mil. zł. Od początku tego roku sprawami aparatury naukowej zajmuje się inż. Eckhard. Po raz pierwszy mamy fachowego inżyniera do spraw aparatury, po raz pierwszy cała aparatura Uniwersytetu zostanie ujęta w specjalnej kartotece. Kredyty otrzymane na zakup aparatury, szczególnie aparaty z importu, są o wiele za małe, zwłaszcza jeśli chodzi o potrzeby fizyki doświadczalnej, astronomii i chemii.

Do otrzymanych w poprzednim roku akademickim kredytów na zakup aparatury z Fundacji Rockefellera dołączają się kredyty na ten cel, ale z ograniczeniem do katedr humanistycznych, z Fundacji Forda. Dary tej ostatniej Fundacji zaczęły już nadchodzić.

Sprawy administracji i budownictwa

W okresie objętym sprawozdaniem spadły na administrację szczególnie ciężkie obowiązki. Rok akademicki 1956/57 był rokiem przemian i ogromnego ożywienia we wszystkich dziedzinach działalności Uniwersytetu, a w tym też i w budownictwie. Nigdy poprzednio nie ruszyło naraz tyle robót budowlanych. Nie wszystkie oczywiście mogły być skończone. Wykończenie i porządkowanie związanych z tym spraw finansowych i gospodarczych przypadło na rok następny i po części trwa jeszcze. Tę zwiększoną ilość pracy wykonać trzeba było w czasie, gdy zmniejszyła się ilość pracowników administracji. Pragnę tu podkreślić wielki wysiłek pracowników administracji, a zwłaszcza dyrektora Wądołkowskiego, który postawił sobie żmudne a niewdzięczne, bo nieefektywne, zadanie porządkowania spraw lokalowych, magazyn-

nów, systematycznego przeprowadzenia konserwacji wszystkich budynków Uniwersytetu. Walczyliśmy z wielkimi trudnościami, mimo że środki pieniężne, jakimi rozporządzaliśmy, nie były małe. Budżet na rok bieżący wynosi 50 mil. zł. W tym na pomoc materialną dla studentów, w postaci stypendiów, domów studenckich i stołówek, przypada blisko 12 000 000 zł. Na inwestycje budowlane w dyspozycji Zarządu Inwestycji 3 000 000 zł, na prace naukowe około 2 000 000 zł, zaś reszta na utrzymanie uczelni, co obejmuje też kwoty na remonty kapitalne, drobne i inwestycje w aparaturze. Jeśli chodzi o sprawy budynków, mogę z radością podać do wiadomości, że dzięki przychylnemu stanowisku Prezydium MRN otrzymaliśmy dwa piękne zabytkowe budynki przy ul. Grodzkiej 12 i pl. Nankiera 15 o łącznej kubaturze 40 000 m³. Musieliśmy jednak za to zapłacić jednym z budynków Biblioteki przy pl. Sclnym. Rozpoczęto pracę nad odbudową otrzymanych gmachów przy wydatnej pomocy konserwatora miejskiego z funduszy Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz zapewnieniu środków finansowych przez nasze Ministerstwo. Do jednego z tych budynków przeniesie się Katedra Języka Polskiego. Odbudowa drugiego budynku, która zostanie zakończona w 1961 roku, będzie stopniowo rozwiązywać trudności lokalowe katedr mieszczących się w rejonie ulicy Szewskiej. Mamy obecnie w mieście 21 budynków uniwersyteckich. Z innych spraw budowlanych mogę donieść, że ukończono nareszcie wiele lat ciągnącą się odbudowę gmachu Biblioteki przy ul. Szajnochy 10. Zbiory specjalne Biblioteki, Bibliotekoznawstwo i Pracownia Mikrofilmowa przeniosły się już do wykończonego (z wyjątkiem fasady) pięknego budynku na Piasku. Odbudowano lub przebudowano: budynki astronomii, szklarnie i kotłownię Ogrodu Botanicznego, Zakład Kryminalistyki przy ul. Uniwersytetów Szwedzkich, laboratorium fotograficzne Instytutu Geograficznego i wiele innych. Dokonana została w części przebudowa i remont w starym skrzydle gmachu zoologii. Kontynuowano stopniowy remont wewnątrz gmachu głównego. Uzyskano z Głównego Urzędu Kultury Fizycznej 6 000 000 zł. kredytu na odbudowę pawilonów i boisk dla naszego Studium Wychowania Fizycznego na Wyspie Słodowej. Oficerska Szkoła Inżynieryjna wybudowała nam własnym sumptem most na stawie w Ogrodzie Botanicznym, za co pragnę złożyć najserdeczniejsze podziękowanie.

To są aktywa. Poważną troską napawają nas pasywa. Paląca sprawa budynku dla Matematyki i Chemii, korzystających wciąż jeszcze z gościnności Politechniki, jest ciągle daleka od rozwiązania. Ruszyła jednak z miejsca o tyle, że wolno nam zakończyć dokumentację techniczną. Nie otrzymaliśmy w tym roku obiecanych przez SEOS kredytów na zakończenie robót elewacyjnych przy gmachu głównym i budowę zaplecza palmiarni w Ogrodzie Botanicznym, nie tracimy

jednak nadziei, że jeszcze otrzymamy choć część tych funduszków. Na odległe lata odłożono budowę, a nawet dokumentację budynku dla mikrobiologii. Do pasywów też zaliczyć trzeba fakt, niemal naturalny w mieście dotkniętym przez wojnę, że budowa nowych i przebudowa używanych budynków nie wyrównuje strat zniszczonych pomieszczeń. Mimo znacznego zwiększenia środków pieniężnych na ten cel do ponad 1 1/2 mil. administracja nie była w stanie zadośćuczynić wszystkim żądaniom katedr, szczególnie w rejonie ul. Szewskiej i pl. Nankiera. Wyremontowano 356 izb, 3300 m² dachów, blisko 1 km bieżący instalacji, 21 kotłowni etc., etc. — wszystko to jednak jest za mało. Nie będę mówił o piętrzących się trudnościach z nabyciem materiałów i zdobyciem sił roboczych. Uniwersytet prowadzi pięć drobnych gospodarstw pomocniczych. Zysk — niewielki — z nich czerpany mógł być obrócony na wyposażenie pracowni i na akcję socjalną, z której za najważniejszą uważam pomoc dla powstałego komitetu budownictwa mieszkań dla pracowników naukowych. Prowadzi nas to do naszej troski równie poważnej jak sprawa domów studenckich i budynków dla zakładów, a mianowicie do sprawy mieszkaniowej. Od miejskich władz kwaterunkowych otrzymaliśmy zaledwie 6 mieszkań, z wielkim trudem wygospodarowaliśmy 16 mieszkań w budynkach przez nas administrowanych, przeważnie dla pracowników wysiedlonych z domu Biblioteki przy pl. Solnym. Mimo to w naszej komisji spoczywają 43 wnioski o przydział mieszkań, których zrealizować nie możemy. Nie mamy mieszkań dla nowo przybywających profesorów i pracowników naukowych. Starania o pozyskanie nowych sił naukowych rozbijają się nieraz przy rozmowach wstępnych z powodu niemożności zapewnienia im mieszkania. Niepokojący ubytek sił naukowych, o których mówiłem, ma tu po części swą przyczynę. Jeśli nie uzyskamy pomocy władz miejskich, nie wypełnimy tych luk. Mamy wprowadzić obiecany przydział pewnej ilości mieszkań w budującym się na placu Grunwaldzkim wieżowcu, ale najwcześniej za dwa lata. To samo dotyczy spółdzielni mieszkaniowej. My zaś mieszkań potrzebujemy już teraz.

W roku akademickim, który inaugurujemy, pragnęlibyśmy kontynuować odbudowę humanistyki, w szczególności starać się będziemy o obsadzenie Katedry Filologii Romańskiej, uruchomienie Katedry Filologii Angielskiej i utworzenie Katedry Filologii Czeskiej.

Na Wydziale Nauk Przyrodniczych dążyć będziemy do utworzenia Katedry Genetyki, niezbędnej dla naszego silnego ośrodka biologii. Mamy ponadto realne nadzieje pozyskania nowych i wybitnych sił naukowych, byleby tylko trudności, o których przed chwilą mówiłem, zostały przezwyciężone.

Zabiegać będziemy najusilniej o możliwość przyspieszenia budowy gmachu dla matematyki i chemii, będziemy próbowali rozwiązać sprawę odpowiedniego pomieszczenia dla mikrobiologii. Musimy zaradzić choćby prowizorycznie nadzwyczaj ciężkiej sytuacji lokalowej niektórych katedr w budynku przy ul. Szewskiej i Pl. Nankiera. Sytuacja ta zmieni się zasadniczo dopiero po ukończeniu nowo otrzymanych gmachów, ale druga faza remontu kapitalnego budynku przy Szewskiej 49, który chcemy przeprowadzić w roku przyszłym, znacznie ją poprawi. Nie będziemy ustawać w staraniach o nowy dom studencki. Są to zamierzenia niemałe, ale otuchę czerpiemy z doświadczeń i owoców pracy ubiegłych lat, kiedy to wiele pozornie mało realnych przedsięwzięć urzeczywistniło się i Uniwersytet nasz rozwijał się i wzrastał. Dziś kiedy ożywia się w kraju troska o Ziemię Zachodnią, Uniwersytet Wrocławski, jedyny Uniwersytet na tych ziemiach, Uniwersytet, którego rozwój będzie symbolem zagospodarowania Ziemi Zachodnich na polu kulturalnym, nie pozostanie bez pomocy. Wierzimy, że pomoc, jakiej doznajemy ze strony naszego Ministerstwa, nie tylko nie ustanie, ale się wzmoże i że dołączy się do tego pomoc władz terenowych, a w szczególności władz miejskich.

Młodzieży! Wy, którzy wstępujecie w mury Uniwersytetu i Wy, którzy studia swe kontynuujecie, zwracam się do Was na końcu, po przedstawieniu osiągnięć i trosk ubiegłego roku akademickiego i zamierzeń na rok rozpoczynający się. Pragnąłem ukazać ogrom pracy i ogrom środków materialnych poświęconych w ciągu jednego roku na to, by Uniwersytet mógł spełnić swe podwójne zadanie: służenie nauce i nauczaniu. Jest to najgodniejsze zadanie, jakie sobie człowiek postawić może, i dostojeństwo stąd płynące jest od wieków udziałem Uniwersytetu. Jesteście częścią, i to najcenniejszą częścią Uniwersytetu, strzeżcie przeto wraz z nami jego dostojeństwa i szanujcie godność szkoły, której dyplom pragniecie zdobyć.

Pamiętajcie, że Uniwersytet to wielka rzecz.

Otwieram rok akademicki 1958/59.

Quod telix, faustum fortunatumque sit.

Sprawozdanie rektora Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr Kazimierza Szarskiego za rok akademicki 1958/59 wygłoszone na inauguracji roku akademickiego 5 października 1959 roku.

W bieżącym roku kraj nasz obchodzi XV-lecie istnienia Polski Ludowej. Wszyscy zwracamy oczy wstecz, by ocenić drogę, jakąśmy dotąd przebyli. Toteż przy sprawozdaniu z działalności Uniwersytetu za rok akademicki 1958/59 słuszne będzie, choćby w niedoskonałym skrócie, ująć dzieje polskiego Uniwersytetu we Wrocławiu. Na tym tle sprawozdanie za rok miniony wykaże jego rozwój.

Rok, który dziś inaugurujemy, będzie 15 rokiem akademickim od chwili powstania Uniwersytetu, toteż okres, który przedstawiamy, obejmuje tylko lat czternaście. Pierwszy Rektor prof. dr St. Kulczyński zwięźle określił nasz początek takimi słowami. „Jesteśmy materialnymi spadkobiercami ruin niemieckiego Uniwersytetu ... we Wrocławiu, a duchowymi spadkobiercami kresowej kultury lwowskiej...”

Dnia 20 stycznia 1945 r. niemiecki kurator szkół wyższych we Wrocławiu zawiesił wszystkie wykłady i zamknął uczelnię. Profesorowie wyjechali w głąb Niemiec. Ważniejsze zbiory zostały częściowo ewakuowane. Był to koniec uniwersytetu niemieckiego.

Blisko czteromiesięczne oblężenie dokonało reszty. Wszystkie budynki Uczelni zostały poważnie uszkodzone, a znaczna część przemieniła się w ograbione ruiny.

9 maja 1945 r. pojawiła się w płonącym jeszcze mieście grupa ludzi, która pod kierunkiem Rektora Kulczyńskiego stała się zawiązkiem organizacyjnym przyszłego uniwersytetu polskiego. Sam Rektor jak i poważna część tej grupy oraz napływających do Wrocławia w ciągu 1945 r. ludzi to byli lwowianie.

Dekret z 24 sierpnia 1945 r. dał podstawy prawne polskiej szkole wyższej we Wrocławiu. Wykłady rozpoczęły się na niektórych wydziałach już w listopadzie i grudniu tego roku. Początkowo uczelnia nosiła nazwę „Uniwersytet i Politechnika we Wrocławiu” i taka nazwa widnieje do dziś dnia na tradycyjnej wielkiej pieczęci szkoły. Uniwersytet i Politechnika obejmowały 11 wydziałów, z tego na Uniwersytet przypa-

dało wydziałów 6: Humanistyczny, Prawno-Administracyjny, Nauk Przyrodniczych, Lekarski, Rolniczy i Medycyny Weterynaryjnej. Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii był wspólny dla Uniwersytetu i Politechniki. Studentów było 2353, katedr 150, 71 profesorów zwyczajnych, nadzwyczajnych i zastępców profesorów.

Dzieje naszego Uniwersytetu w ciągu minionych lat 14 można podzielić na trzy dość wyraźnie zaznaczające się okresy. Pierwszy od chwili powstania do r. 1949, drugi od 1949 do 1955 i wreszcie okres trzeci od r. 1955 do chwili obecnej.

Pierwszy okres, to okres organizacji od podstaw i szybkiego wzrostu Uczelni, wyrażający się w zwiększaniu się liczby pracowników naukowych, katedr i studentów. Równolegle z tym postępuje prowizoryczna odbudowa i doraźne zabezpieczenie uszkodzonych budynków. Wokół Uniwersytetu krystalizuje się życie naukowe środowiska wrocławskiego, powstają wszystkie dziś istniejące Towarzystwa Naukowe, z Wrocławskim Towarzystwem Naukowym na czele. Uniwersytet staje się ośrodkiem życia kulturalnego Śląska.

Od r. 1949 postępuje stopniowa reorganizacja szkół wyższych, w następstwie której zostają oddzielone od Uniwersytetu Wydział Lekarski w r. 1950, a Politechnika i Wyższa Szkoła Rolnicza w 1951. Uniwersytet nie tylko traci siły naukowe, ale oddaje wydzielonym szkołom budynki. Stan posiadania Uniwersytetu silnie się kurczy. Wydział Humanistyczny zostaje podzielony na dwa dziś istniejące Wydziały: Filologiczny i Filozoficzno-Historyczny. W wyniku podziału dawnego wspólnego Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii Chemia pozostaje przy Politechnice, a na Uniwersytecie tylko Wydział Matematyki i Fizyki. Wejście w życie ustawy o szkolnictwie wyższym w r. 1951 wprowadza głębokie zmiany w życiu Uniwersytetu. Rozrost organizacyjny wyrażający się w tworzeniu pewnych katedr i zakładów przy kasowaniu innych nie idzie w parze z rozbudową podstaw materialnych. Powstają wprawdzie plany wielkiej rozbudowy Uniwersytetu, plany te jednak nie zostały dotąd zrealizowane. Niemniej nawet w tym okresie praca nad odbudową lub przynajmniej zabezpieczeniem budynków nie ustaje, choć przebiega w małej skali i w tempie powolnym. Przypominamy sobie, że wtedy to następuje uporządkowanie Ogrodu Botanicznego i rozpoczęcie odbudowy należących do niego budynków. Liczba studentów, która po oddzieleniu się nowo powstałych szkół oczywiście gwałtownie zmniejszyła się, maleje aż do roku 1954. Na efektach kształcenia i wychowania odbija się nader niekorzystnie stosowanie metod administracyjnych, jednostronny dobór kandydatów na I r., wątpliwa wychowawczo rola organizacji młodzieżowych. Na pracy naukowej ciąży fatalnie

okres dogmatyzmu, krępując swobodę nauki zwłaszcza w dziedzinie nauk społecznych i humanistycznych.

Pierwsze zwiastuny zmiany pojawiają się w r. 1955. Następuje restrykcja Chemii — niestety bez własnego lokalu — i odtwarza się Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii. Tworzy się prowizoryczne pomieszczenie dla pracowni fizyki doświadczalnej, rozpoczyna się pierwsza wielka odbudowa, a mianowicie zniszczonego skrzydła gmachu Instytutu Zoologicznego z przeznaczeniem dla katedr fizyki. Zostaje rzucone hasło odrodzenia kurczącej się w poprzednich latach humanistyki.

Październik 1956 r. przynosi zasadnicze zmiany, których zbawienne skutki we wszystkich dziedzinach życia szkół wyższych są nam dobrze znane. Można chyba bez przesady uznać okres zaczynający się od tej daty renesansem Uniwersytetu. Objawia się to i w zwiększeniu ilości katedr i kierunków studiów, powiększaniu liczby pracowników naukowych, zwłaszcza samodzielnych, wzroście ilości młodzieży studiującej, i w całkowicie zmienionym stosunku wzajemnym ciała nauczającego do młodzieży. Wzrasta też ilość stypendiów, polepszają się warunki życia w domach studenckich.

W pracy naukowej Październik zaznacza się przede wszystkim w dyscyplinach humanistycznych, które najbardziej poprzednio ucierpiały. Ale nie tylko w tych dyscyplinach. Wzrastają znacznie dotacje na prace naukowe, wzbogaca się wyposażenie katedr, otwierają się szerokie możliwości kontaktów z nauką światową.

Równolegle z tym, choć niestety w wolniejszym tempie, następuje rozbudowa materialnych podstaw Uniwersytetu. Fizyka otrzymuje nowy budynek. Skrzydło budynku Zoologii przeznaczone zrazu dla Fizyki zostaje oddane Instytutowi Zoologicznemu, odbudowuje się gmach Biblioteki na Piasku, zostaje przeprowadzony remont kapitalny budynku Biblioteki przy ul. Szajnochy 10. Otrzymujemy nowy dom studencki, uzyskujemy nowy gmach zabytkowy — niestety w stanie zrujnowanym — dla Wydziału Filologicznego, żeby wymienić tylko główne inwestycje i kapitalne remonty. Następuje reorganizacja administracji, krzepną gospodarstwa pomocnicze i pozwalają zdobyć fundusze na palące potrzeby socjalne.

Ten szkicowy obraz dziejów Uniwersytetu byłby niepełny, gdyby pominąć ludzi, którzy w ciągu tych lat czternastu władzę w nim sprawowali. Kadencje mych znakomitych poprzedników nie pokrywają się z trzema wyróżnionymi okresami. Okresy te były zależne od czynników zewnętrznych, a każdy z trzech rektorów warunki, w jakich władał potrafił wykorzystać z największym dla uczelni pożytkiem.

Rektor Kulczyński to założyciel i organizator Uniwersytetu. Rektor Mydlarski objął władzę w najcięższym okresie. Jego mądrości, autorytetowi naukowemu i niezrównanemu taktowi mamy do zawdzięczenia, że przeżyliśmy te trudne czasy bez większych wstrząsów. Rektor Marczewski rozpoczął swą kadencję u schyłku czasów przedpaździernikowych. Zaczyna on i doprowadza niemal do dzisiejszego stanu ogólną odbudowę uczelni. Gdy po Październiku w r. 1956 zostają przywrócone wybory władz uniwersyteckich, Rektor Marczewski zostaje jednogłośnie wybrany i staje się w ten sposób pierwszym Rektorem naszego Uniwersytetu z wyboru.

Jedyną i ostateczną miarą wartości szkoły wyższej jest praca naukowa w niej wykonywana i dlatego jej poświęcić należy więcej miejsca. Trudno by było przedstawić historycznie rozwój działalności naukowej naszej szkoły, gdyż przebiegał on rozmaicie w różnych dyscyplinach i w różnych okresach; powstały jednak pewne kierunki badań i wytworzył się styl pracy, który jest dla Uniwersytetu Wrocławskiego charakterystyczny.

Bibliografia Uniwersytetu do chwili obecnej obejmuje około 6300 publikacji, których autorami są pracownicy naukowcy, a czasem nawet i studenci. Nie jest możliwe wymienianie nawet tylko najważniejszych z nich, toteż ograniczamy się do pobieżnego przeglądu opracowywanych problemów.

Rozpoczynając od Wydziału Filologicznego, zwrócimy uwagę na badania prowadzone w Instytucie Filologii Klasycznej. Są to studia nad fragmentami tragików grecko-rzymskich, monograficzne opracowania metryki antycznej, greckiej poezji hellenistycznej i poezji łacińskiej polskich humanistów. W dziedzinie badań nad literaturą polską stworzono w oparciu o zbiory Biblioteki Ossolineum ośrodki studiów literatury staropolskiej i literatury wieku oświecenia. Katedra Języka Polskiego zajmuje się studiami historycznymi nad dawnym językiem polskim na Śląsku. Katedra uczestniczyła w repolonizowaniu nazw miejscowości śląskich i pracuje nad nazwiskami ludu śląskiego. Filologowie germańscy zajmują się związkami kulturalnymi polsko-niemieckimi na Śląsku w XVII w., zaś filologowie rosyjscy badają stosunki polsko-rosyjskie w dobie romantyzmu i pozytywizmu. W Katedrze Językoznawstwa Ogólnego, praca badawcza poświęcona jest głównie teorii języka i składni. Istniejące z początku Katedry Filologii Romańskiej i Anglistyki po scentralizowaniu nauczania w tym zakresie w roku 1950, pozostają do dziś dnia nie odrodzone.

Na Wydziale Filologiczno-Historycznym badania logiki dotyczą analizy rozumowań niededukcyjnych, analizy oraz zastosowania logiki do nauk szczegółowych. W dziedzinie pedagogiki bada-

nia mają dwa kierunki: teoria pedagogiki i dydaktyki oraz historia nauki i szkolnictwa w Polsce. Dorobek naukowy w grupie katedr historii dotyczy przeszłości Śląska i jego przynależności historycznej i kulturalnej do Polski; problematyki społecznej ruchu husyckiego w Polsce na tle stosunków polsko-czeskich XV w.; dziejów polityki Polski XVII w., życia politycznego Polski u schyłku feudalizmu i dziejów Polski drugiej połowy XIX w. Badania nad historią gospodarczą dotyczącą struktury wsi w dawnej Polsce. W Katedrze Historii Starożytnej badane są między innymi ślady starożytnej kultury materialnej na ziemiach słowiańskich.

Katedry zajmujące się historią kultury materialnej opracowują pierwotne dzieje Śląska, zwłaszcza nader cenne wykopaliska w Opolu. W dziedzinie etnografii bada się tradycyjną kulturę wsi śląskiej i jej współczesne przemiany kulturalno-społeczne; przeprowadza studia inwentaryzacyjne, etnograficzne na obszarze całego kraju i współpracuje w wielkim dziele *Atlasu etnograficznego Polski*.

Katedry Historii Sztuki badają ciekawe związki artystyczne Polski z Zachodem w XII—XIV w., gotyk i renesans Śląska, rzeźbę Polską tego okresu i sztukę okresu rokoka.

Katedra Archeologii Śródziemnomorskiej zajmuje się architekturą teatru antycznego i malarstwem antycznym. W dziedzinie psychologii zanotować należy prace dotyczące psychologii wychowania.

Na Wydziale Prawa, historycy prawa stworzyli ośrodek badający sytuację ekonomiczną i prawną polskiej ludności na Śląsku w okresie feudalizmu i kapitalizmu. Z innych prac, należy wymienić zarys powszechnej historii ustrojów i prawa i monograficzne studia z historii prawa rzymskiego.

W katedrach poszczególnych dyscyplin prawa pozytywnego głównym przedmiotem badań są przeobrażenia w systemie prawnym, związane z budową ustroju socjalistycznego oraz funkcja prawa w nowym systemie gospodarczym. Katedra Prawa Międzynarodowego bada historię nauki prawa narodów w Polsce oraz zajmuje się teorią źródeł prawa i teorią interpretacji. Katedra Prawa Karnego zorganizowała zespołowe, porównawcze badania przestępczości w Polsce. Katedra Ekonomii Politycznej zajmuje się współzależnością zjawisk demograficznych i ekonomicznych na wsi polskiej i uzyskała bardzo cenne wyniki wskazujące na prawidłowości, które dają podstawy do uogólnień teoretycznych.

Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii. Matematyka wrocławska korzenie swe ma w lwowskim ośrodku, nie jest jednak jedynie prostą jego kontynuacją. Uczni ośrodka lwowskiego stykają się z uczonymi z innych centrów, narastają młode, przeważnie tu we Wrocławiu wykształcone, siły. Wrocław staje się jednym z dwóch czołowych

ośrodków matematyki w Polsce, znanym szeroko poza granicami kraju. Przyczynia się do tego również ożywiona działalność wydawnicza nowego ośrodka, w którym mają swą siedzibę redakcje czasopism „*Studia Mathematica*”, „*Colloquium Mathematicum*”, „*Zastosowania Matematyki*”. Matematyczny ośrodek wrocławski, chluba naszego Uniwersytetu, jest tak mocny, że może sobie pozwolić na uprawianie wielu gałęzi wiedzy matematycznej, na których wyliczenie nie starczyłoby czasu. Od początku rozwija się tu też praca nad zastosowaniem matematyki w innych gałęziach wiedzy, takich jak biologia, rolnictwo, medycyna kliniczna, geografia lub antropologia. Nawiązuje się kontakt z innymi naukami zarówno teoretycznymi, jak i też całkiem praktycznymi. We Wrocławiu matematyka, ta abstrakcyjna nauka, stała się popularna w najlepszym tego słowa znaczeniu.

W kontakcie z matematyką rozwija się działalność fizyków teoretycznych. W ciągu kilku zaledwie lat wytworzył się tu młody, ale bardzo aktywny ośrodek badań zajmujący się teorią pola wraz z teorią cząstek elementarnych, teorią ciała stałego i teorią ruchów kolektywnych oraz fizyką statystyczną. Katedra Fizyki Doświadczalnej z natury rzeczy znajdowała się w najtrudniejszym położeniu ze względu na brak niezbędnej a bardzo trudniej do nabycia, kosztownej aparatury. Mimo tych trudności może poszczycić się wynikami w dziedzinie fizyki ciała stałego, zajmując się emisją polową elektronów metali, egroemisją elektronów, zagadnieniami ferroelektryki i ferromagnetyki. Katedra Chemii Nieorganicznej wykazuje od chwili powrotu na Uniwersytet stale rosnącą aktywność naukową, zajmując się mechanizmem i kinetyką reakcji oksydacyjno-redukcyjnych w roztworach, właściwościami i strukturą związków kompleksowych i chemią uranu.

Katedra Chemii Organicznej poświęca swe badania chemii i stereochemii terpenów i mechanizmowi reakcji organicznych.

W Katedrach Astronomii zajmowano się zrazu fotometrią i astrometrią, potem coraz to silniej zaznaczyły się zainteresowania zagadnieniami astrofizyki. Nowym tematem polskiej astronomii są podjęte we Wrocławiu badania aktywności słonecznej i struktury atmosfery słonecznej.

Na Wydziale Nauk Przyrodniczych grupa Katedr Geologii, mimo wielkich trudności materialnych i ciągle jeszcze niedostatecznej ilości pracowników naukowych, poświęciła swe badania obszarowi Dolnego Śląska, jego stratygrafii, hydrogeologii, kartografii geologicznej i badaniu paleogeografii Sudetów oraz historii nauk mineralogicznych. Także prace Instytutu Geograficznego dotyczą w znacznej mierze Dolnego Śląska. Należą tu między innymi liczne prace nad morfologią i zjawiskami periglacialnymi Sudetów. W dziedzinie geografii

fizycznej opublikowane zostały prace o charakterze podstawowym, dotyczące lessu i jego związku z klimatem epoki lodowej oraz zjawisk strefy periglacialnej. Obserwatorium i Katedra Meteorologii i Klimatologii, obok obserwacji standardowych, prowadzi rozległe badania specjalne nad strukturą termiczną dolnych warstw atmosfery; nad parowaniem; nad zaśnieżeniem; nad zapyłaniem powietrza. W Roku Geofizycznym geografowie i meteorolodzy wrocławscy uczestniczyli w polskiej wyprawie na Spitzbergen.

W Katedrze Geografii Historycznej prowadzone są badania nad geografiami polskimi czasów Odrodzenia i nad kartografią polską XVI do XIX w. Żywą działalność przejawia Katedra Kartografii, zajmując się kartografią geograficzną i pewnymi działami antropogeografii.

Katedra Geografii Ekonomicznej opracowuje typografię regionów gospodarczych i osiedli.

Katedry połączone w Instytucie Botanicznym, mimo bardzo trudnych początków pracy w zdewastowanym budynku, rozwinęły działalność ożywioną w różnych dziedzinach botaniki. Opracowuje się florę roślin naczyniowych Śląska, bada się powstawanie i strukturę torfów, florę glonów Polski. Pracuje się z pięknymi wynikami nad anatomią rozwojową roślin. Badania fizjologiczne dotyczą szczególnie wpływu próchnicy na rozwój roślin wyższych, a wyniki ich znajdują zastosowanie praktyczne. Bada się mikroorganizmy lasu bukowego, prowadzi się intensywne badania palynologiczne i chemiczne badania ekologiczne.

Katedra Mikrobiologii, mimo bardzo skromnych pracowni, osiąga ważne wyniki w badaniu zmienności drobnoustrojów i ich genetyki.

W Instytucie Zoologii ustaliły się następujące główne kierunki badań: morfologia, morfogeneza i funkcja gruczołów dokrewnych; analiza rozwoju zarodkowego i anatomia kręgowców ze szczególnym uwzględnieniem morfogenezy i wpływu środowiska na jej przebieg; awifauna śląska, embriologia owadów, systematyka pewnych grup owadów, szczególnie błonkówek, badania parazytologiczne i protozoologiczne, paleozoologia kręgowców, przemiana materii u zwierząt bezkręgowych.

Katedra Antropologii współpracująca naukowo z Instytutem Antropologii PAN, stworzyła we Wrocławiu centrum antropologii polskiej. Prace nad czystością cech antropologicznych doprowadziły do metodycznie ważnych wyników: do naukowego pojęcia typu antropologicznego, do klucza dla typologicznego określenia człowieka, oraz do metody aproksymacji przy określaniu antropologicznego składu grup ludzkich na podstawie ich średnich cech. Badania szczegółowe obejmują antropologię regionalną, antropologię filogenetyczną i somatometrię.

Oprócz Wydziałów w pracy naukowej na naszym Uniwersytecie uczestniczy Biblioteka Uniwersytecka. Tematem prac jest

historia książki i drukarstwo, w szczególności na Śląsku, historia kultury polskiej na Śląsku, studia nad inkunabułami.

Zakończymy na tym ten bardzo sumaryczny, a mimo to i tak długi, przegląd pracy naukowej Uniwersytetu. Ukazały nam się dwie cechy charakterystyczne dla pracy naukowej w Uniwersytecie Wrocławskim. Jedna, to wynikające z położenia geograficznego, nowości terenu i jego wagi dla naszego kraju, żywe zainteresowanie się Śląskiem. Tematyka Śląska przejawia się we wszystkich dziedzinach, gdzie jest to możliwe i celowe. Region śląski badany jest przy tym wszechstronnie, od podłoża geologicznego aż do człowieka z jego przeszłością, kulturą i zagadnieniami politycznymi, społecznymi i ekonomicznymi. Uniwersytet nasz nie jest jednak szkołą regionalną i nie pragnie zasklepiać się w tematyce regionalnej. Uprawiane są harmonijnie wszystkie dziedziny wiedzy. Charakterystyczne dla stylu badań naukowych we Wrocławiu są częste związki między sobą różnych nauk, które jeden temat ujmują z różnych stron i wzajemnie się uzupełniają. Powstaje w ten sposób praca zespołowa naturalna i rzeczywista w odróżnieniu od sztucznej i formalnej. Styl ten wprowadzili w naszym ośrodku przede wszystkim matematycy, ale znalazł on naśladownictwo w innych dyscyplinach, choćby tych, które zajmują się Śląskiem.

Po tym przeglądzie przeszłości i ogólnej charakterystyce działalności naukowej, przejdę do sprawozdania z minionego roku akademickiego.

Struktura i skład Uniwersytetu

Na pięciu Wydziałach studia prowadzone są w 19 kierunkach, z tego przybył jako nowy, kierunek filozofii ze specjalizacją w logice na Wydziale Filozoficzno-Historycznym. Ponadto mamy 4 kierunki studiów dla pracujących, w tym jeden nowy — studiów historycznych, oraz 6 kierunków studiów eksternistycznych.

Katedr jest 89 i 82 Zakłady w tym nowy Zakład Więziennictwa z Pracownią Kryminalistyczną przy Katedrze Prawa Karnego.

Tytuł prof. zwyczajnego otrzymali: prof. Wł. Floryan, prof. Alfred Jahn, prof. Marian Jakóbiec, prof. Jerzy Krókowski, prof. Aleksander Kosiba, prof. Witold Świda i prof. Zdzisław Żygulski.

Tytuł prof. nadzwycz.: doc. Józef Gierowski, doc. Jan Łopuszański, doc. Bogdan Zakrzewski.

Tytuł docenta: dr Włodzimierz Berutowicz, dr Juliusz Demel, Abraham Goetz.

Senat złożył wniosek o powołanie na katedrę na Wydział Matematyki Fizyki i Chemii prof. Ryll-Nardzewskiego oraz o powierzenie kie-

rownictwa Katedry Biochemii doc. W. Mejbaum-Katzenelenbogen. Na zastępcę prof. na Wydział Filozoficzno-Historyczny powołany został dr Ładosz. Doc. Zubrzycki przeniósł się z Wydziału Matematyki Fizyki i Chemii do Wyższej Szkoły Ekonomicznej we Wrocławiu. Mamy zatem obecnie 129 samodzielnych pracowników nauki, w tym 33 profesorów zwyczajnych, 39 profesorów nadzwyczajnych, 47 docentów i 10 zastępców profesorów, ponadto mamy od tego roku 1 wykładowcę.

Pomocniczych pracowników naukowych jest 330. Jest to w porównaniu z poprzednim rokiem nieznaczny przyrost, nie pokrywający potrzeb wielu katedr. Wejście w życie nowej ustawy wprowadziło na przeciąg trzech lat od jesieni 1958 r. praktycznie nieusuwalność starszych asystentów. Do tego zwlekanie z wydaniem rozporządzeń szczegółowych zahamowało możność habilitacji adiunktów i doktoryzowania się starszych asystentów, którzy bez tego stopnia nie mogą awansować na adiunktów. W rezultacie etaty pomocniczych pracowników naukowych zostały jakoby zamrożone przy spiętrzeniu się największej ich liczby na stanowisku starszego asystenta (97 adiunktów, 150 st. asyst., a tylko 85 asystentów). W jesieni ubiegłego roku została powołana specjalna komisja rektorska do spraw pomocniczych sił naukowych, która wnikliwie przebadła stopień przydatności naukowej asystentów. Wyniki tej analizy były bardzo pocieszające, gdyż okazało się, że ogromna większość naszych młodych pracowników rokuje dobre nadzieje rozwoju. Komisja ta pracować będzie nadal, ale na razie przez dwa dalsze lata wskazania jej nie będą mogły być realizowane. W Bibliotece Uniwersyteckiej pracuje 4 samodzielnych i 11 pomocniczych pracowników naukowych.

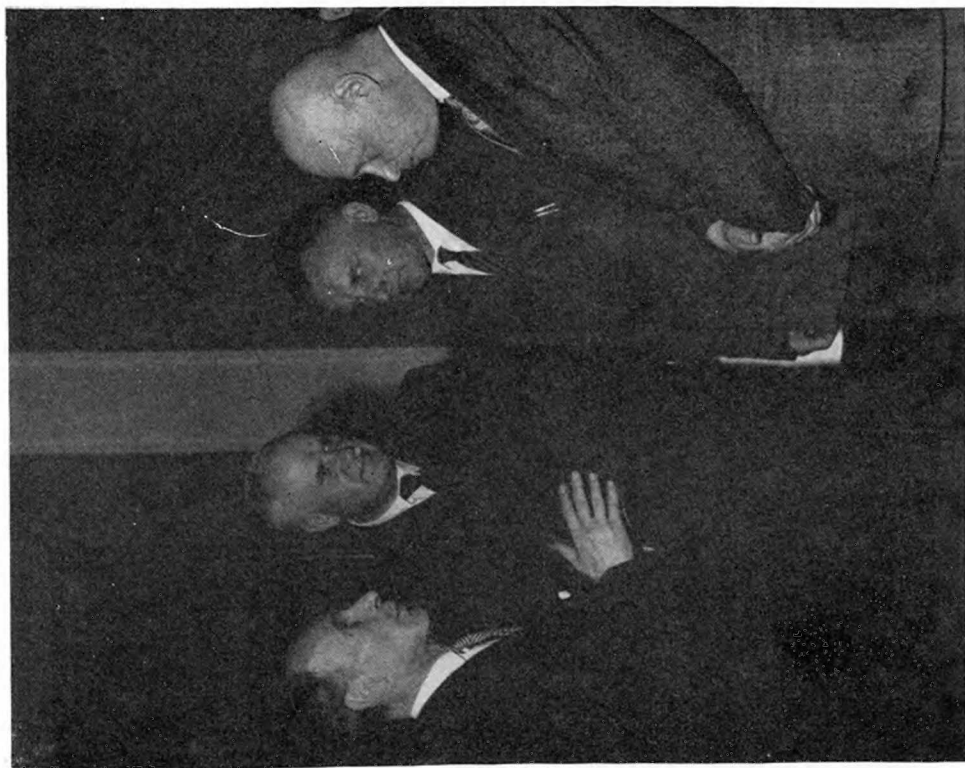
W bieżącym roku Uniwersytet poniósł ciężkie straty, które niestety skupiły się wszystkie w jednym Wydziale.

Dnia 2 III zmarł po krótkiej chorobie zast. prof. dr Karol Cincio, kierownik Katedry Postępowania Karnego, prorektor do spraw nauczania w latach 1954/56, ulubiony przez młodzież. 24 III zmarł prof. zw. dr Iwo Jaworski, kierownik Katedry Powszechnej Historii Państwa i Prawa, dziekan Wydziału Prawa w r. 1946/47. Mimo ciężkiej trapiącej go choroby niemal do ostatniej chwili spełniał swe obowiązki naukowe i dydaktyczne, 14 VIII zmarł niespodziewanie prof. zwyczajny dr Adam Chełmoński, kierownik Zespołu Katedr Prawa Cywilnego, nowo wybrany na rektora Wyższej Szkoły Ekonomicznej. Zgony te okryły głęboką żałobą Uniwersytet i pozostawiły trudne do wypełnienia luki. Uczcijmy pamięć naszych zmarłych kolegów chwilą milczenia.

Liczba pracowników naukowo-technicznych pozostała niemal bez zmiany, mimo stale rosnącej potrzeby tych pracowników w nowoczesnych laboratoriach. Była mowa przed chwilą o niezaspokojonej po-

7. Doktor h. c. Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Jan Czekanowski

8. Z promocji prof. Czekanowskiego (rektor K. Szarski, prof. S. Inglot, dyr. I. Wądołkowski, prorektor W. Swida)

9. Profesor Tadeusz Mikulski

trzebienie nowych etatów asystenckich. Na Wydziałach obejmujących nauki doświadczałne często znacznie większa jest potrzeba pracowników naukowo-technicznych, byleby byli naprawdę wykwalifikowani. Dziś niestety ciągle trwa taki stan, że etaty naukowo-techniczne zajmowane są przez ludzi niedostatecznie wyspecjalizowanych, bo płace są niedostateczne, a awans bardzo ograniczony. Pracę zaś techniczną wykonują pracownicy naukowci.

Liczbę innych pracowników, a więc służby bibliotecznej, umysłowych pracowników administracyjnych i pracowników obsługi, wzrosły niezmiernie w stosunku do potrzeb rosnącego Uniwersytetu.

W stan spoczynku przeszło 3 pracowników, w tym długoletni sekretarz Kancelarii Głównej Stanisław Borusiewicz.

Zmarła w tym roku sprząająca Antonina Lewkowicz.

Skład władz

Pozostał w roku minionym bez zmian. Rektorem był prof. Szarski, prorektorem do spraw nauki prof. Świda, prorektorem do spraw studiów prof. Gierowski, prorektorem do spraw młodzieży doc. Łanowski.

Dziekanami byli:

Wydziału Filologicznego — prof. Rospond, Filozoficzno-Historycznego — prof. Gajek, Prawa — prof. Fieima, Nauk Przyrodniczych — prof. Czyżewski, Matematyki, Fizyki i Chemii — prof. B. Trzebiatowska.

Prodziekanami byli:

Wydziału Filologicznego — J. Piprek, A. Knot, Filozoficzno-Historycznego — H. Słoniewska, Prawa — K. Orzechowski, Nauk Przyrodniczych — K. Walczak, A. Krawiecowa, Matematyki, Fizyki, Chemii — St. Szefligowski.

Delegatami do Senatu byli:

z Wydziału Filologicznego — prof. M. Jakóbiec, Filozoficzno-Historycznego — prof. S. Inglot, Prawa — prof. S. Wysłouch, Nauk Przyrodniczych — prof. A. Wanke, Matematyki, Fizyki i Chemii — prof. S. Hartman.

Przedstawiciele pomocniczych pracowników naukowych: A. Klein, S. Ręzek, L. Badura.

Po wyborach delegatów pomocniczych sił naukowych do Senatu zgodnie z wymaganiami nowej ustawy w miejsce mgr Badury i Kleina, wybrani zostali mgr Afeltowicz i mgr Radecka.

Dyrektorem Biblioteki Uniwersyteckiej był nadal prof. dr A. Knot. Studium dla pracujących na Wydziale Prawa kierował zast. prof. Wł. Zamkowski, na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii zast. prof. A. Zięba, na Wydziale Filozoficzno-Historycznym prof. E. Maleczyńska. Kiero-

wnikami Studium Wojskowego, Języków Obcych i Wychowania Fizycznego byli nadal: ppłk P. Bortkiewicz, mgr Wł. Dubowski i mgr Wiktor Piątkowski.

Administracją kierował dyrektor Ignacy Wądołkowski. Na stanowisku kwestora, nie obsadzonym od 1957 r., zaszły w ciągu roku następujące zmiany: w jesieni ub. roku stanowisko to objął p. Zb. Watra-Popowicz, a po rezygnacji tegoż p. mgr Zdzisław Trent.

W obradach Senatu, Kolegiów Rektorskich i Administracyjnych uczestniczyli, jak zawsze czynnie, przedstawiciele POP PZPR: I sekretarz, którym był zrazu k. n. Wł. Zamkowski, a od wiosny br. prof. Falenciak, oraz II-gi sekretarz M. Szczerbiński.

Młodzież

Liczba młodzieży studiującej na Uniwersytecie wzrosła o blisko pół tysiąca: na studiach zwyczajnych z 2545 do 2907, na studiach dla pracujących z 628 na 973, na studiach eksternistycznych natomiast zmalała z 1050 do 846. W sumie studiuje na wszystkich trzech rodzajach studiów 4726 studentów. Z 2907 studentów zwyczajnych 31% było pochodzenia robotniczego, 22% pochodzenia chłopskiego.

Dyplomów magisterskich na studiach zwyczajnych wydano 277, na studiach eksternistycznych 111, na studiach dla pracujących 38. Zmniejszenie się ilości wydanych dyplomów na studiach zwyczajnych tłumaczy się przejściem na pięcioletni tok studiów filologii polskiej, prawa i historii.

Na I r. studiów stacjonarnych przyjęto w wyniku egzaminów 912 osób, na I r. studiów dla pracujących około 357 osób.

Stypendia zwykle i częściowe otrzymało z początku n roku akademickiego 1669 studentów, to jest 57,4%, zaś stypendia naukowe 15 studentów. W wyniku akcji weryfikacyjnej od stycznia br. otrzymało stypendia podwyższone 1528 studentów, tj. 52,5%. Liczba stypendiów naukowych wzrosła natomiast do 29. Najcięższą troską Uniwersytetu, jeśli chodzi o pomoc materialną dla młodzieży, jest ciągle jeszcze niedostatek domów studenckich. Mogliśmy zakwaterować zaledwie 1086 studentów, przy czym o 195 miejsc przekroczyliśmy przewidzianą normę, co oznacza, że w naszych domach studenckich nadal panuje przełudnienie. Przez ten rok akademicki jak i w latach poprzednich nie ustawialiśmy w usiłowaniach zdobycia nowego domu. Nadarza się właśnie dogodny obiekt w postaci budynku używanego dotąd przez Centralę Aptek Społecznych. Mamy obietnicę ze strony Dzielnicowej i Miejskiej Rady Narodowej, że dom ten zostanie przekazany jeszcze w tym roku. Uzyaskamy w ten sposób nowych 60 miejsc, co polepszy naszą sytuację, ale

oczywiście problemu nie rozwiąże. Niezależnie od starań o nowe w istniejących domach akademickich dokonano wielu rekonstrukcji i zabiegów dla polepszenia warunków życia młodzieży.

Należy podkreślić dalszy rozwój życia kulturalnego studentów. Z przejawów jego warto wymienić działalność chóru akademickiego, który odrodził się na obozie wakacyjnym, liczy obecnie 75 członków i stale podnosi swój poziom. W jesieni ubiegłego roku powstała Uniwersytecka Estrada Poetycka, która m. in. przygotowała bardzo dobry program poezji greckiej, zyskując sobie uznanie na krakowskim festiwalu. Występowała też ona, wraz z złączonymi z chórem zespołami wokalnymi na Uniwersytecie i w domach akademickich oraz w licznych miejscowościach powiatu wrocławskiego. Bardzo cennym dla wychowawców, a jak sądzimy i dla młodzieży, spotkaniem było wielkie zebranie na wolnym powietrzu zorganizowane dla najlepszych uczestników seminariów, na którym przeprowadzono przy udziale władz Uniwersytetu ciekawą i zupełnie nie skrępowaną dyskusję dotyczącą spraw nauczania i wychowania.

Osobna wzmianka należy się studenckiemu obozowi czynnego wypoczynku w Czarnem (woj. koszalińskie) w lipcu br. Impreza ta przygotowana z wielkim trudem jest kontynuacją inicjatywy prorektora Łanowskiego, zrealizowanej po raz pierwszy w roku ubiegłym. Dała ona bardzo dobre rezultaty, trwale objawiające się w życiu studentów, takie jak zbliżenie się wzajemne młodzieży, powstanie chóru, zespołów wokalnych czy tanecznych i wzrost zainteresowania językami obcymi. Powodzenie tej imprezy przypisać należy w dużej mierze sprawnej jej organizacji, będącej głównie zasługą kierownika Studium Wychowania Fizycznego, mgra Piątkowskiego. Organizacje młodzieży wzmocniły się w tym roku na Uniwersytecie, bo do istniejących już ZSP i ZMS dołączył się nowo powstały ZMW.

Kształcenie po dyplomie. — Aspirantów było 14. W tym roku kończy się okres aspirantury. Ponieważ brak nam dostatecznej ilości wolnych etatów asystenckich, a pragniemy aspirantów dobrze się zapowiadających zatrzymać na Uniwersytecie, zwróciliśmy się do Ministerstwa z prośbą o przedłużenie niektórych aspirantur i żywimy nadzieję, że prośba będzie uwzględniona.

Po wygaśnięciu aspirantur sprawa kształcenia po dyplomie, pierwszorzędnej wagi dla rozwoju kadr naukowych, wkracza w nową fazę. Dla asystentów rozwiązanie zostało znalezione w postaci stypendiów i urlopów na pracę naukową. W roku minionym z tej pomocy skorzystało 40 osób, ze wszystkich Wydziałów; rozdzielono na ten cel sumę 184 tys. zł. Poza ramami tej pomocy pozostaje jednak wielu do pracy naukowej rwących się młodych magistrów. Z powodu ograniczonej z natury rzeczy

ilości etatów, które do tego przez dwa najbliższe lata są, jak wspomniałem, zablokowane, Uniwersytet traci nieraz bardzo cenny materiał ludzki. Młodzi ludzie odchodzą do zawodu i zazwyczaj raz zerwawszy kontakt z pracą naukową do niej nie powracają. Najlepszym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie stypendiów dla studiów podyplomowych, co rok odnawianych, by nie stwarzać pseudoposad.

W roku minionym studiowały u nas 2 osoby z zagranicy korzystające ze specjalnych stypendiów dla studentów podyplomowych, a mianowicie: p. Barucha-Reid — matematyk z USA i dr Nair z Indii — specjalizujący się w chemii nieorganicznej.

Po wejściu w życie nowej ustawy wzrosła ogromnie liczba długo hamowanych przewodów doktorskich i wynosi obecnie 103, z dawniej wszczętych ukończono 21 przewodów, wszystkie one jednak znajdują się jeszcze w stanie zawieszenia, aż do ogłoszenia ostatecznych rozporządzeń. To samo dotyczy licznych gotowych do wszczęcia przewodów habilitacyjnych.

W br. Uniwersytet nasz nadał stopień doktora honorowego prof. J. Czekanowskiemu. Uroczysta promocja, na której gościliśmy Senat Akademicki Uniwersytetu Poznańskiego w pełnym składzie, odbyła się w czerwcu br.

W czerwcu odbył się pod patronatem Uniwersytetu Wrocławskiego Zjazd Polskiego Towarzystwa Filologicznego.

W kwietniu katedra Prawa Państwowego zorganizowała teoretyczną Konferencję Katedr tej dyscypliny.

Na wiosnę br. gościliśmy Delegację Uniwersytetów Francuskich.

Wydawnictwa

Przechodzę z kolei do najcenniejszej działalności Uniwersytetu: do pracy naukowej.

Starałem się, przedstawiając rozwój naszej Szkoły od chwili jej powstania przed 14 laty, krótko scharakteryzować prowadzoną tu pracę naukową. Ponieważ szczególne właściwości tej pracy i główne kierunki, w jakich postępuje, nie uległy zmianom w minionym roku, ograniczę się do stwierdzenia, że możemy zanotować dalszy postęp w rozwoju wszystkich dyscyplin, a zwłaszcza dyscyplin humanistycznych w szerokim tego słowa znaczeniu. Pracownicy wszystkich Wydziałów i Biblioteki Uniwersyteckiej opublikowali i oddali do druku blisko 1000 rozpraw.

Z działalnością naukową Uniwersytetu wiąże się ściśle praca wydawnicza naszej Szkoły. Ukazały się następujące „Zeszyty naukowe” redagowane przez prof. Wysłoucha i prof. Falenciaka.

Z serii A: Nauki Pedagogiczne i Psychologiczne z. I — III; Germanica Wratislaviensia z. II i III; Archeologia Śląska z. II i III; Prawo z. IV; Historia z. II.

Z serii B: Matematyka, Fizyka, Astronomia z. II. W sumie 10 zeszytów w porównaniu z czterema w roku ubiegłym. W produkcji jest 6 zeszytów w porównaniu z trzema w ubiegłym roku o tej porze.

Wskazuje to na dalsze, i to znaczne, ożywienie się tego wydawnictwa spełniającego doniosłą rolę jako forum naukowe, na którym występują młodzi, choć nie tylko młodzi, uczeni naszego Uniwersytetu. Skryptów wydano 6 i dalsze są w przygotowaniu. Z innych wydawnictw na pierwszym miejscu należy wymienić *Księgę Dziesięciolecia Uniwersytetu*, imponujące dwutomowe dzieło, które ukazało się po dłuższej zwłoce. Dzieło wydało Ossolineum z funduszu Uniwersytetu i Tow. Rozwoju Ziemi Zachodnich. Trudne zadanie redakcji olbrzymiego materiału wykonał prof. Fr. Longchamps.

Osobliwością jest broszura, która rozchodzi się szeroko po świecie, a mianowicie *The New Scottish Book* wydana sposobem rotaprintowym. Jest to kontynuacja słynnej *Księgi Szkockiej* założonej przez Banacha. Zawiera te z problemów, którymi zajmują się matematycy wrocławscy i które nie zostały dotąd nigdzie opublikowane.

Za granicą też rozchodzi się inne nasze wydawnictwo, a mianowicie *Index Seminum Ogródu Botanicznego*, świadczący o znaczeniu, jakie sobie Ogród zdobył w ciągu kilku zaledwie lat. W opracowaniu znajduje się *Przewodnik po Ogrórze Botanicznym*. Na wszystkie te wydawnictwa uzyskaliśmy od ministerstwa 965 tys. zł.

Wyjazdy naukowe i stypendia naukowe zagraniczne

Ożywione są nadal nasze kontakty z życiem naukowym za granicą. Około 40 naszych pracowników wyjeżdżało zarówno na Wschód i do Demokracji Ludowych, jak też i na Zachód. Brali oni udział w kongresach naukowych lub też odbywali studia na własną rękę. 11 naszych pracowników naukowych korzystało lub jeszcze korzysta z długoterminowych stypendiów fundacji Forda, 3 ze stypendiów ministerialnych.

Prócz referatów na kongresach naukowych uczeni nasi wygłaszali cykle wykładów lub pojedyncze wykłady w Danii, Francji, NRD i w Chinach.

Gościliśmy w tym roku uczonych z zagranicy i liczba tych odwiedzin indywidualnych lub grupowych przekracza setkę. Wyrażamy głębokie zadowolenie z tego kontaktu osobistego z uczonymi całego świata, w przekonaniu, że nie tylko dają one możliwość wymiany myśli tak

ważnej dla swobodnego rozwoju nauki, ale przyczyniają się walnie do rozszerzania wiedzy o naszym kraju i służą do pogłębienia bratnich uczuć między uczonymi różnych narodowości. Pragnęlibyśmy kontakty te nie tylko utrzymać, ale dalej je rozwijać.

Biblioteki i zbiory

Biblioteka Uniwersytecka weszła w użytkowanie całego wnętrza budynku na Piasku, co stworzyło warunki do normalnego funkcjonowania działów specjalnych i pozwoliło na otwarcie czytelni tych działów. Praca usługowa Biblioteki, mimo utrudnienia z powodu przeprowadzek, szła normalnym trybem. Czytelnie i wypożyczalnie odwiedziło około 40 tys. czytelników. Księgozbiór wzrósł o około 20 000 tomów i sięga 1100 000 tomów.

Największy zbiór naukowy Uniwersytetu — Muzeum Zoologiczne, choć objęło w posiadanie część pomieszczeń w nowym skrzydle budynku Instytutu Zoologicznego, boryka się nadal z trudnościami wskutek braku wyposażenia sal i niedostatecznej ilości pracowników. Wyposażenie miało być gotowe jeszcze w ubiegłym roku kalendarzowym, należy się jednak liczyć z tym, że i w tym roku zobowiązania te będą tylko w drobnej części spełnione, i że udostępnienie jednej z najlepszych kolekcji w Polsce ulegnie dalszej zwłoce.

Doskonale rozwija się natomiast Ogród Botaniczny. Dzięki inwestycjom, remontom starych pawilonów i pewnej niezależności finansowej, jako gospodarstwo pomocnicze Uniwersytetu, wykazuje ożywioną działalność w gromadzeniu nowych okazów, hodowli nasion służących do wymiany, jak i znanej w całym mieście akcji popularyzatorskiej.

Administracja i Budownictwo

Budżet szkoły z kredytów MSW wynosił około 51 milionów złotych w tym 2600 tys. przeznaczone było na pracę naukową, a 1900 tys. miał Zarząd Inwestycji na inwestycje budowlane. Finansami gospodarzył Rektor przy współudziale Komisji Budżetowej Senatu pod przewodnictwem prof. Knota. Nie będę tu wchodził w liczne trudności, jakie w pracy napotykał. Ciągłe jeszcze musieliśmy wyjaśniać i usuwać niedociągnięcia w gospodarce datujące się z lat poprzednich, co w wielu wypadkach utrudniało i hamowało pracę bieżącą. Aparat kwestury uległ dwukrotnie reorganizacji. Wprowadzono księgowość analityczną, której brak w ub. latach był jedną z przyczyn niedociągnięć. Dodatkowo dotacje finansowe uzyskaliśmy z nadwyżek gospodarstw pomocniczych, przeznaczając je w szczególności na cele społeczne, których budżet nie obejmuje.

Limit ministerstwa na zakup aparatury naukowej wynosił 1600 tys., został podwyższony do 3500 tys., dzięki czemu możliwe było przejście obecnie do bieżącego zaspokajania potrzeb inwestycji z § 15, a w wielu katedrach został niemal zrealizowany plan na 1960 rok.

Z Fundacji Rockefellera otrzymaliśmy aparaturę i chemikalia wartości 10 000 dol., z Fundacji Forda — 1400 dol., prócz tego ta ostatnia fundacja dostarczyła książek za 3000 dol.

Znaczne sumy przeznaczone zostały na zastąpienie przeważnej części starego, poniemieckiego sprzętu szkolnego i biurowego, który przyjęty już jako zniszczony, w ciągu lat 14 stał się niezdatny do użytku.

Co się tyczy inwestycji budowlanych, to sytuacja nasza w tej chwili przedstawia się bardzo źle. Zarząd Inwestycji nie spełnił planu na r. 1959 z powodu zupełnego braku wykonawców. Wskutek tego ogrodzenie Biblioteki na Piasku, fasada tego budynku oraz fasada odbudowanego skrzydła budynku Zoologii nie będą wykonane i zachodzi obawa, że przepadną kredyty na ten cel.

W remontach kapitałnych planowany kredyt wynosi 2100 tys. zł., wykonano ich do dnia dzisiejszego za 1700 tys. zł. (gmach Biblioteki Uniwersyteckiej przy Szajnochy 10, zaplecze Palmiarni A., Pawilon Południowy przy budynku Astronomii, ogrodzenie Zakładów Meteorologii i budynek przy ul. Grodzkiej 12 dla Filologii).

Plan na remonty bieżące został przekroczony i prosić będziemy musieli o dofinansowanie. Za 1300 tys. przeprowadzono remonty, malowanie etc., około 400 pokoi w 20 budynkach. Z tego najważniejsze było odrestaurowanie do stanu zdatnego dla czasowego użytku 1 i 2 piętra w budynku Filologii przy pl. Nankiera 15, dzięki czemu część zakładów Wydziału Filologii będzie się mogła tam przenieść, opróżniając pomieszczenia przy ul. Szewskiej 49 i 48 dla zakładów Wydziału Filozoficzno-Historycznego.

Muszę tu poruszyć sprawę budynku zabytkowego przy ul. Nankiera 13, który uzyskaliśmy od miasta z zapewnieniem Ministerstwa Kultury i Sztuki, że podejmie się odbudować część budynku całkowicie zburzoną w czasie wojny. Dzięki przychylnemu stanowisku naszego Ministerstwa uzyskaliśmy kredyty na ten rok i przyszłe lata na kapitałny remont reszty tego budynku. Pozyskanie tego wielkiego, pięknego i świetnie usytuowanego budynku pozwoliło nam zaplanować całkowite pomieszczenie dwu Wydziałów, które dotąd przez 14 lat mieściły się w strasznej ciasnocie, a po części w chylących się do upadku ruderach. Plan ten już zaczęliśmy realizować, gdy Ministerstwo Kultury i Sztuki wycofało się ze swej obietnicy. Jak poważnymi konsekwencjami grozi to dla pracy naukowej i dydaktycznej katedr dwóch Wydziałów, a tym samym i dla całości Uniwersytetu, jest jasne i jesteśmy gotowi z całą

stanowczością domagać się dotrzymania wielokrotnie danych przyrzeczeń.

Pominę liczne inne sprawy budownictwa, między innymi potrzebę nowych domów studenckich, zatrzymując się na dwóch kapitalnej wagi: matematyka i chemia mają dotąd przytułek w budynkach Politechniki. Ten stan rzeczy nie może być dalej tolerowany. Dokumentację na budynek dla Matematyki i Chemii Ministerstwo wstrzymało, a jednak bez takiego budynku dalszy rozwój tych dwóch niesłychanie ważnych i potężnych dyscyplin naszego Uniwersytetu jest niemożliwy i natychmiastowe ruszenie z miejsca tej od wielu lat zahamowanej sprawy, jest palącą potrzebą.

Druga sprawa, to pomieszczenia dla biochemii i części katedr botaniki, gnieźdzących się przez 14 lat w ciasnym i wymagającym kapitalnego remontu budynku przy ul. Kanonia. Tu rysują się pewne nadzieje. Ministerstwo przychylnie odniosło się do naszego projektu budowania kolejno pawilonów. Założenia projektowe zostały wykonane i oczekujemy ich zatwierdzenia. Budowa mniejszych, dających szybko się wykonać i tańszych od wielkiego budynku fasadowego obiektów może być początkiem nowej ery budownictwa, dostosowanego do możliwości i potrzeb szkół wyższych.

Poważną trudnością hamującą przyływ nowych sił naukowych jest sprawa mieszkaniowa. Buduje się wprawdzie dom dla pracowników naukowych podległych Ministerstwu Szkolnictwa Wyższego przy pl. Grunwaldzkim, w którym uzyskaliśmy 22 mieszkania. Przydziałem tych mieszkań kieruje specjalna komisja ZOZ. Jest to jednak ilość mieszkań zaledwie wystarczająca dla polepszenia warunków mieszkaniowych tych licznych spośród pracowników, którzy mieszkań nie mają lub których mieszkania są całkowicie nieodpowiednie. Dzięki funduszom uzyskanym z nadwyżek gospodarstw pomocniczych, Uniwersytet po raz pierwszy mógł drogą udzielenia pożyczek uzyskać trzy mieszkania dla profesorów i dopomóc 20 młodym pracownikom w zdobywaniu mieszkań w Spółdzielniach Mieszkaniowych. Niemniej nadal sprawa mieszkaniowa ogranicza możność pozyskania nowych sił naukowych z innych ośrodków.

Wspominałem o gospodarstwach pomocniczych. Mamy ich obecnie 3, a mianowicie: 1. Pracownię Przyrządów Fizycznych. 2. Centralne Warsztaty Napraw Aparatury i 3. Intrologatorię, która także w tym roku dopiero została przeorganizowana jako gospodarstwo pomocnicze. Przy 6 zakładach Uniwersytetu prowadzone są prace naukowo-usługowe, które też dostarczają pewnych sum pozabudżetowych, tzw. środki specjalne. Należy tu między innymi Ogród Botaniczny i zaczynająca się dobrze rozwijać Pracownia Filmów Naukowych przy Instytucie

Geograficznym. Nadwyżkę uzyskaną z tych źródeł zużyto: 342 tys. na wyposażenie zakładów, a 130 tys. na cele socjalne i kulturalne.

W roku bieżącym zakończyła się kadencja rektora i dwu prorektorów. W terminie wyznaczonym przez usławę przeprowadzono wybory, w wyniku których rektorem został jednomyślnie wybrany dotychczasowy prorektor do spraw nauki prof. zw. Witold Świda, prorektorami zaś prof. zw. Alfred Jahn i prof. zw. Jerzy Krókowski. Prof. Gierowski pozostaje nadal na swym stanowisku.

Składając moją godność dziękuję z prawdziwym wzruszeniem tym, którzy przez dwa lata ze mną współpracowali. Wszystko, co w tym czasie zdołaliśmy osiągnąć, stało się tylko dzięki ich pomocy. Dziękuję na pierwszym miejscu i szczególnie gorąco dotychczasowemu prorektorowi, a obecnie rektorowi Swidzie, dziękuję prorektorowi Gierowskiemu za niezwykle sprawną opiekę nad przebiegiem studiów młodzieży. Dziękuję ustępującemu prorektorowi Łanowskiemu za pełne inicjatywy prowadzenie wychowania młodzieży i za bezprzykładne oddanie z jakim troszczył się o warunki jej egzystencji. Dziękuję za pełną życzliwości współpracę w Senacie pp. dziekanom, delegatom rad wydziałowych i prodziekanom. Dziękuję kolegom profesorom i wszystkim pracownikom nauki oraz młodzieży za zaufanie, jakim mnie darzyć raczyli.

Osobne słowa podziękui należą się administracji, a specjalnie p. dyrektorowi administracyjnemu Ignacemu Wądołkowskiemu. Jak trudna, ciężka i niewdzięczna jest praca administracji uczelni tylko ten może ocenić, który ją co dzień z bliska obserwuje. Z odległości rzucają się w oczy tylko niedociągnięcia, a gdzież ich nie brak, natomiast osiągnięcia stapiają się w ogólnym kształcie maszyny administracyjnej. Tym wszystkim, którzy ofiarnie przez dwa lata mi pomagali składam z całego serca wyrazy wdzięczności.

Magnificencjo Rektorze i Panowie Prorektorzy! niech mi wolno będzie złożyć Wam najszczerwsze życzenia pomyślności i wyrazić głębokie przekonanie, że działalność Wasza przebiegać będzie z największym pożytkiem dla naszego Uniwersytetu.

Quod felix, faustum fortunatumque sit.

II. WYDZIAŁ FILOLOGICZNY

napisał STANISŁAW ROSPOND

Organizacja

W roku akademickim 1955/56 Wydział Filologiczny posiadał tę samą ilość katedr co w roku poprzednim. Były to:

Katedra Historii Literatury Polskiej (kierownik prof. dr Bogdan Zakrzewski) z zakładami: Literatury Staropolskiej Oświeceniowej (kierownik prof. dr Tadeusz Mikulski, a po jego śmierci prof. dr Władysław Floryan od 1 IX 1958), Literatury XIX w. (kierownik prof. dr Stanisław Kolbuszewski), Literatury XX w. (kierownik prof. dr Bogdan Zakrzewski).

Katedra Języka Polskiego (kierownik prof. dr Stanisław Rospond) z zakładami: Języka Polskiego (kierownik prof. dr Stanisław Rospond), Językoznawstwa Słowiańskiego (kierownik prof. dr Stanisław Bąk).

Katedra Języka Polskiego należała wówczas do Zespołu Katedr Językoznawczych, którym kierował prof. dr Stanisław Rospond. Zespół obejmował Katedry Języka Polskiego, Językoznawstwa Ogólnego, Zakład Językoznawstwa Wschodniosłowiańskiego oraz Zakład Filologii Indyjskiej. Po rozwiązaniu Zespołu, każda Katedra stanowiła odrębną jednostkę administracyjną. Zakład Językoznawstwa Wschodniosłowiańskiego wszedł wtedy do Katedry Filologii Rosyjskiej.

Katedra Filologii Rosyjskiej (kierownik prof. dr Marian Jakóbiec) z zakładami: Historii Literatury Rosyjskiej (kierownik prof. dr Marian Jakóbiec), Językoznawstwa Wschodniosłowiańskiego (kierownik prof. dr Leszek Ossowski).

Instytut Filologii Klasycznej (kierownik do 30 IX 1958 prof. dr Władysław Strzelecki, po jego odejściu do Krakowa prof. dr Jerzy Krókowski) z katedrami:

Filologii Klasycznej I (Hellenistyka, kierownik do 30 IX 1957 prof. dr Wiktor Steffen, po jego przeniesieniu się do Poznania doc. dr Jerzy Łanowski) z zakładami: Filologii Klasycznej I (kierownik od 1 X 1957 doc. dr Jerzy Łanowski), Kultury Antycznej (kierownik prof. dr Jerzy Schnayder);

Filologii Klasycznej II (Latynistyka, kierownik do 30 IX 1958 prof. dr Władysław Strzelecki, następnie prof. dr Jerzy Krókowski) z jednym Zakładem Filologii Klasycznej II (Latynistyka, kierownik prof. dr Władysław Strzelecki, potem p. o. kierownika prof. dr Jerzy Krókowski).

Katedra Filologii Germańskiej (kierownik prof. dr Zdzisław Żygulski). Katedra ta nie posiadała odrębnych zakładów i nie należała do żadnego Zespołu Katedr.

Katedra Językoznawstwa Ogólnego (kierownik doc. dr Leon Zawadowski).

Istniejące przedtem Katedry Filologii Romańskiej, Filologii Angielskiej oraz utworzona na specjalne życzenie Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego Katedra Filologii Czeskiej nie były obsadzone.

W okresie od r. 1955/1956 powstały następujące nowe katedry:

Katedra Bibliotekoznawstwa (od 1 XII 1956, kierownik doc. dr Karol Głombiowski),

Katedra Filologii Romańskiej (istniejąca poprzednio, zniesiona w r. 1951, wznowiona z początkiem r. akad. 1957/58 (p. o. kierownika Katedry prof. dr Zdzisław Żygulski).

Katedra Filologii Nowołacińskiej (utworzona z początkiem r. akad. 1957/58 — kierownik prof. dr Jerzy Krókowski).

Katedra Filologii Indyjskiej, powstała z Zakładu Filologii Indyjskiej, który był kontynuacją pewnych agend naukowych dawnej Katedry Filologii Orientalnej, kierowanej przez dojeżdżającego z Warszawy prof. dra Ananiasza Zajączkowskiego. Kierownikiem Zakładu, a od początku r. akad. 1957/1958 Katedry Filologii Indyjskiej był doc. dr Ludwik Skurzak.

Pod koniec okresu sprawozdawczego Wydział liczył więc 11 katedr, z których trzy katedry filologii klasycznej połączone były w Instytut.

Wydział prowadził w r. 1955/56 cztery kierunki studiów, tj. polonistykę, filologię rosyjską, filologię klasyczną i germanistykę. W r. 1957/1958 przybył kierunek bibliotekoznawstwa.

Skład personalny wydziału przedstawiał się w r. 1955/56 następująco:

Samodzielni pracownicy nauki				Pomocniczy pracownicy nauki				
prof. zwycz.	prof. nadzw.	doc.	zast. prof.	adiunkt	st. asyst.	asyst.	asyst. techn.	
5	7	4	3	9	13	15	1	

Łącznie: samodzielnych pracowników nauki: 19
pomocniczych pracowników nauki: 38

Studium polonistyczne opierało się o dwie katedry: Historii Literatury Polskiej oraz Języka Polskiego.

W Katedrze Historii Literatury Polskiej było dwóch profesorów zwyczajnych (S. Kolbuszewski, T. Mikulski), 1 prof. nadzwyczajny (W. Florian — mianowany prof. zwyczajnym 1 VI 1959), 1 docent (B. Zakrzewski, mianowany prof. nadzwyczajnym 1 XI 1958), ponadto na poletacie pracował w Katedrze doc. dr Jan Trzynadłowski (od 1 IX 1957). Prócz tego w Katedrze było zatrudnionych 2 adiunktów (mgr Czesław Herbas i mgr Stanisław Pietraszko), 7 st. asystentów (mgr Anna Borkowska, mgr Jerzy Cieślowski, mgr Gabriela Frydrychowicz, mgr Jan Gawalkiewicz, mgr Tymoteusz Karpowicz, mgr Maria Kochańska, mgr Przemysława Matuszewska) i 1 asystent (mgr Piotr Kajewski).

Dotkliwą stratę poniosła Katedra, a z nią cały Wydział, przez śmierć prof. Tadeusza Mikulskiego (26 VIII 1958), zasłużonego organizatora i długoletniego kierownika Katedry, autora wielu prac naukowych, specjalisty od wieku Oświecenia, oraz doświadczonego pedagoga i wychowawcy młodej kadry naukowej.

W Katedrze Języka Polskiego było 2 profesorów nadzwyczajnych (Stanisław Bąk i Stanisław Rospond, mianowany profesorem zwyczajnym 1 IV 1956), 3 adiunktów (mgr Zdzisław Kempf, który 31 VII 1956 przeszedł jako zastępca profesora do WSP w Opolu, mgr Stanisław Rączek, mgr Maria Zembaty-Michalakowa), 1 st. asystent (mgr Kazimierz Hołubowicz), 1 asystent (mgr Bogdan Siciński) i laborant (Stanisław Zarański).

Katedrę Filologii Rosyjskiej obsługiwało dwóch profesorów nadzwyczajnych (Marian Jakóbiec, mianowany prof. zwyczajnym 1 VI 1959 i Leszek Ossowski), 1 zastępca prof. (kand. nauk Zbigniew Barański, nominację otrzymał 1 V 1956 po powrocie ze studiów w ZSRR), 2 asystentów (mgr Helena Opolska, która ustąpiła ze swego stanowiska 1 IX 1957, mgr Maria Przytulecka), 9 asystentów (mgr Józef Borsukiewicz, mgr Lidia Borsukiewicz, mgr Jerzy Godwod, który ustąpił 1 IX 1957, mgr Krystyna Nowak, która ustąpiła 1 IX 1956, mgr Telesfor Poźniak, mgr Janina Sidorska, która przeszła 1 IX 1958 na etat lektorski, mgr Franciszek Sielicki, mgr Kola Simiczijew i mgr Zygmunt Zbyrowski) oraz dwie lektorki przykatedralne (Ludmiła Nodzyńska i Raisa Biegun).

Na kierunku Filologii Klasycznej pracował jeden profesor zwyczajny (W. Strzelecki), 3 nadzwyczajnych (J. Krokowski, mianowany prof. zwyczajnym 1 VI 1959, J. Schnayder, mianowany prof. zwyczajnym 1 XI 1956), 1 docent (J. Łanowski), 1 adiunkt (dr Ludwika Rychlewska), 1 st.

asystent (mgr Herbert Myśliwiec, do 1 XII 1956 aspirant przy Katedrze Filologii Klasycznej II), 3 asystentów (mgr Józef Mantke, mgr Teresa Żuczkowska-Kamburelli i od 1 V 1956 mgr Janina Ławińska).

Prof. W. Steffen przeniósł się od 30 IX 1957 do Poznania, a prof. W. Strzelecki od 30 IX 1958 do Krakowa. Obaj oni przez rok od chwili uzyskania przeniesienia pełnili obowiązki kontraktowych profesorów naszego Uniwersytetu.

Germanistyka miała 1 profesora nadzwyczajnego (Z. Żygulski, mianowany prof. zwyczajnym 1 VI 1959), 2 zastępców profesorów (dr Ryszard Ligacz, dr Jan Piprek, mianowany docentem 1 VII 1957), 2 adiunktów (kand. nauk Marian Szyrocki, dr Mieczysław Urbanowicz), 3 st. asystentów (mgr Hildegarda Aust, która odeszła z Uniwersytetu 31 XII 1956, mgr Bronisława Golachowska, mgr Anna Stroka), 1 asystenta (mgr Gerard Kozielek). Ponadto przy Katedrze pracował aspirant (mgr Eugeniusz Klin).

W Katedrze Językoznawstwa Ogólnego pracowali: 1 docent (L. Zawadowski, mianowany prof. nadzwyczajnym 1 III 1958), 1 adiunkt (mgr Marian Adamus, który od 1 IX 1957 przeszedł do Katedry Germanistyki). W Katedrze Bibliotekoznawstwa pracowali: doc. dr Karol Głombiowski, mianowany docentem 1 III 1958 oraz doc. Waldemar Voisé (na pół etatu — dojeżdżający z Warszawy). Prócz tego Katedra miała 1 adiunkta (dr Maria Przywecka-Samecka, od 1 XII 1956). Poza tym Studium Bibliotekoznawstwa korzystało z pomocy naukowej i dydaktycznej samodzielnych i pomocniczych pracowników nauki Biblioteki Uniwersyteckiej: prof. Antoniego Knota, doc. Marii Burbianki, doc. Bronisława Kocowskiego i innych).

Obowiązki p. o. kierownika Katedry Romanistyki pełnił prof. Zdzisław Żygulski. W Katedrze pracował 1 adiunkt (mgr Anna Nikliborc) i 1 asystent (mgr Zofia Nosalewska).

W Katedrze Filologii Indyjskiej oprócz kierownika doc. L. Skurzaka, pracowała jako asystent mgr Hanna Wałkowska (od 1 XII 1957).

Zmiany jakie zachodziły w kadrze samodzielnych i pomocniczych pracowników nauki obrazują tabele na s. 78.

Dziekanem Wydziału Filologicznego był w r. 1955/56 prof. dr Jerzy Krókowski, a prodziekanem doc. dr Jerzy Łanowski (w latach 1956/57 — 1958/59 prorektor), w latach 1956/57—1957/58 obowiązki dziekana pełnił prof. dr W. Strzelecki, prodziekanami byli doc. dr J. Piprek oraz prof. dr Antoni Knot, kierownik zaocznego Studium Bibliotekoznawstwa (powstało w r. 1956/57. Na następne lata wybrano dziekanem prof. dr St. Rosponda, na stanowiskach prodziekanów nie zaszły żadne zmiany).

Kierownikiem administracyjnym Wydziału pozostała Helena Poklew-

ska, pełniąca tę funkcję od chwili zorganizowania Wydziału Humanistycznego w r. 1945/46. Stanowisko planisty zajmowała Janina Jahnowna, st. referenta administracyjnego Grzegorz Kundys.

SAMODZIELNI PRACOWNICY NAUKOWI

	1955/56				1956/57				1957/58				1958/59			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
lit. pol.	2	1	1	—	2	1	1	—	2	1	2	—	2	1	1	—
jęz. pol.	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—
fil. ros.	—	2	—	1	—	2	—	—	—	2	—	—	1	1	—	1
fil. klas. I	1	1	1	—	2	—	1	—	2	—	1	—	1	—	1	—
fil. klas. II.	1	1	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
fil. nowot.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—
fil. germ.	—	1	—	2	—	1	1	1	—	1	1	1	1	—	1	1
jęz. og.	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—
fil. ind.	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—
bibliot.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	2	—
	5	7	4	3	6	6	5	3	6	7	6	2	8	4	6	2

U w a g a : I = profesor zwyczajny; II = profesor nadzwyczajny; III = docent; IV = zastępca profesora.

POMOCNICZY PRACOWNICY NAUKOWI

	1955/56				1956/57				1957/58				1958/59			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
lit. pol.	2	7	1	—	2	6	3	—	2	7	1	—	3	7	1	—
jęz. pol.	3	1	1	1	3	2	1	1	3	2	1	1	3	2	1	2
fil. ros.	—	2	9	—	—	5	5	—	—	3	5	—	—	3	5	—
fil. klas. I	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	1	—
fil. klas. II.	1	1	1	—	2	1	—	—	2	1	—	—	2	1	—	—
fil. nowot.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
fil. germ.	2	3	1	—	2	2	2	—	3	2	3	—	3	4	1	—
jęz. og.	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—
fil. ind.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
bibliot.	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—	1	—
fil. rom.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
łącznie	9	13	15	1	11	16	14	1	11	14	15	1	14	17	14	2

U w a g a : I = adiunkt; II = st. asystent; III = asystent; IV = asystent techniczny.

Praca naukowa

Dorobek naukowy samodzielnych i pomocniczych pracowników nauki Wydziału Filologicznego za okres od 1 I 1956 do 31 XII 1959 obejmuje w przybliżeniu 55 książkowych pozycji monograficznych oraz 555 rozpraw, recenzji i artykułów publicystycznych; ogółem około 610 pozycji, nie licząc wielu prac gotowych do druku, lecz jeszcze nie opublikowanych.

W niektórych katedrach, zwłaszcza w Katedrach Historii Literatury Polskiej i Filologii Germańskiej, młodszy pracownicy wykazali godną podkreślenia aktywność publikacyjną. Tak np. w Katedrze Historii Literatury Polskiej na 10 pomocniczych pracowników nauki przypada około 180 pozycji z ogólnej cyfry około 240 publikacji (trzeba zaznaczyć, że w liczbie tej uwzględnione są liczne artykuły o charakterze publicystycznym). W Katedrze Filologii Germańskiej na ogólną ilość 92 publikowanych prac przypada na 9 pomocniczych pracowników nauki około 74 pozycji. Problematyka badawcza katedr związana była przede wszystkim z poprzednio zakreślonymi planami naukowymi, niejednokrotnie silnie zazębiającymi się z problematyką śląską (np. Katedry Historii Literatury Polskiej, Języka Polskiego, Filologii Germańskiej, Bibliotekoznawstwa). Ponadto uwidoczniły się długofalowe badania zespołowe, najczęściej kompleksowe, w które obok pracowników Uniwersytetu wciągnięci byli doktoranci i magistranci.

Długofalowe planowanie wymagało skupienia się na wybranych kluczowych problemach historyczno-literackich i językoznawczych. Badania prowadzono bądź w katedrach, bądź z ramienia PAN lub innych instytucji naukowych.

Badania Katedry Historii Literatury Polskiej szły w pięciu zasadniczych kierunkach: literatura staropolska, oświeceniowa, romantyczna, pozytywistyczna i modernizm.

Literaturą staropolską, a szczególnie oświeceniową, zajmował się przede wszystkim prof. T. Mikulski. Badania te prowadzono w oparciu o Dział Literatury Polskiej Epoki Oświecenia Instytutu Badan Literackich PAN, mający swą siedzibę we Wrocławiu. Kierownikiem Działu był T. Mikulski. Wydał on obszerny tom pt. *Ze studiów nad Oświeceniem. Zagadnienia i fakty* (Warszawa 1956). Stan badań nad tą epoką przedstawił w referacie pt. *Studia nad Oświeceniem w Polsce*, wygłoszonym na Zjeździe Slawistów w Belgradzie w r. 1955.

Literaturą romantyczną emigracyjną i krajową, prasą literacką tego okresu oraz literaturą śląską pierwszej połowy XIX w., ze szczególnym uwzględnieniem polskich tradycji Wrocławia i folkloru dolnośląskiego, zajmował się prof. B. Zakrzewski. Ogółem ogłosił on w okresie

sprawozdawczym około 20 pozycji, z których wyszczególnić należy dalsze jego studia nad Edwardem Dembowskim oraz prace o Fredrze prowadzone w ramach zorganizowanej przez niego pracowni Fredrowskiej. (*Dembowszciana* cz. III, IV, V; *Zofia z Fredrów Szeptycka. W Bieńkowej Wiszni i we Lwowie, Zofia z Fredrów Szeptycka. W Paryżu i Londynie*). Inną dziedzinę zainteresowań prof. Zakrzewskiego stanowiła twórczość J. Słowackiego, prócz tego włączał on do swego warsztatu badawczego coraz intensywniej problematykę śląską. (*Z dziejów recepcji Mickiewicza w II połowie XIX w.* [w:] A. Mickiewicz: *Materiały Śląskiej Sesji Mickiewiczowskiej* 1958, *Sprawy śląskie w „Tygodniku Literackim”* 1959, *Pieśni śląskie w rękopisach J. Lompy i R. Fiedlera ze zbiorów E. Bojanowskiego* 1959).

Prof. W. Floryan skupił się głównie na edytorstwie dokumentarnym tekstów staropolskich oraz dzieł J. Słowackiego (por. Juliusz Słowacki: *Dzieła wszystkie* t. XV, wydane wspólnie z J. Kleinerem i S. Kolbuszewskim). W oparciu o ten swój warsztat naukowo-edytorski dał kilka nadzwyczaj wnikliwych studiów, np. *O lak zwanym autoryzowanym odpisie „Rozmowy z matką Makryną Mieczysławską” J. Słowackiego, Nad autografem „Poety i natchnienia” J. Słowackiego*. Wspólnie z B. Zakrzewskim wydał prof. Floryan pracę *Słowacki w zbiorach i publikacjach Ossolineum*. Swoją gruntowną wiedzę w zakresie edytorstwa naukowego okazuje prof. Floryan jako redaktor specjalnego działu w Wydawnictwie Ossolineum, opiekującego się z ramienia Instytutu Badań Literackich wspianą fotooffsetową edycją Biblioteki Pisarzy Polskich.

Prof. S. Kolbuszewski pracował nad literaturą polskiego romantyzmu, modernizmu i piśmiennictwem śląskim oraz nad literaturami słowiańskimi. Ogłosił w okresie sprawozdawczym jedną pozycję książkową oraz 26 artykułów (w tym niektóre publicystyczne), m. in. *Romantyzm i modernizm, Studia o literaturze i kulturze, Zagadnienie i pojęcia terminu „Literatury słowiańskie” w nauce XIX i XX w.*

Doc. J. Trzynadlowski prowadził badania nad kryteriami gatunków literackich, nad stosunkiem układów wersyfikacyjnych do kryteriów gatunków literackich, kryteriami oceny dzieła literackiego, strukturą narracji w prozie pamiętnikarskiej i nowelistycznej. (Por. prace: *Sztuka a rzeczywistość, Poglądy J. Kleinera na rodzaje literackie*). Znaczenie badań tego typu dla teorii literatury jest poważne, gdyż określają one pozycję literatury w życiu kulturalnym społeczeństwa.

Młodszy pracownicy naukowcy, przede wszystkim adiunkci i starsi asystenci, opracowywali głównie swoje prace kandydackie (później doktorskie).

Mgr Czesław Hernas napisał i przygotował do druku rozprawę dok-

torską pt. *Hejnały staropolskie*. Prowadził on prócz tego pracownię polskiej poezji melicznej, w której czynne były również mgr Maria Kochańska oraz mgr Ludwika Szczerbicka.

Zespół oświeceniowy reprezentowali: dr Mieczysław Klimowicz, dr Stanisław Pietraszko oraz mgr Przemysław Matuszewska. M. Klimowicz napisał pracę doktorską pt. *Początki romansu listownego w literaturze polskiej XVIII w.*, zajmował się też twórczością I. Krasickiego i K. Węgieńskiego. S. Pietraszko interesował się głównie F. K. Dmochowskim, którego *Sztuka rymotwórcza* była przedmiotem jego rozprawy doktorskiej.

Epoką romantyzmu i pozytywizmu zajmowali się: mgr Anna Borkowska, mgr J. Cieślowski, mgr A. Bereza oraz dr Mieczysław Inglot. M. Inglot jest autorem oddanej do druku rozprawy doktorskiej, pt. *Poglądy literackie koterii petersburskiej w latach 1842—1843* oraz innych rozpraw z tej epoki. Mgr Borkowska przygotowywała pracę doktorską, pt. *Twórczość poetycka Augusta Bielowskiego*, zaś mgr Cieślowski zajmował się wierszami i prozą dla dzieci Marii Konopnickiej. Mgr Bereza pisze pracę o A. Świętochowskim.

Z dawnego zespołu bibliograficznego po ukończeniu reedycji II t. (Oświecenie) *Literatury polskiej* G. Korbuta, problemami bibliografii interesuje się nadal mgr G. Frydrychowicz, która przygotowywała pracę doktorską, pt. *Początki bibliografii literackiej w Polsce*.

Całokształt opublikowanego dorobku naukowego 14 pracowników Katedry Historii Literatury Polskiej wyraża się w postaci 10 książek i 229 rozpraw, artykułów i recenzji (w tym około 150 pozycji ogłaszanych w tygodnikach kulturalno-społecznych czy literackich i prasie).

Z zespołu Katedry powstała grupa redakcyjna „Pamiętnika Literackiego” (redaktorem naczelnym był od 1959 r. prof. B. Zakrzewski).

Prof. W. Floryan w latach 1955—1957 był redaktorem wydawnictw humanistycznych WTN, zaś w latach 1958—1959 pełnił obowiązki przewodniczącego Komitetu Wydawniczego tego Towarzystwa.

Prof. S. Kolbuszewski był redaktorem „Kwartalnika Opolskiego” oraz prezesem Opolskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, rektorem Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Opolu i równocześnie kierownikiem Katedry Literatury Polskiej w tej uczelni.

Doc. J. Trzynadłowski, dyrektor Wydawnictwa Ossolineum, należał do kolegium redakcyjnego rocznika „Prace Polonistyczne” i półrocznika „Zagadnienia Rodzajów Literackich” (Łódzkie Towarzystwo Naukowe).

Personel naukowy Katedry brał czynny udział w zjazdach naukowych. Pracownicy Katedry utrzymywali kontakty z krajowymi i zagranicznymi placówkami naukowymi i badawczymi, niejednokrotnie

wyjeżdżając w celach naukowych za granicę. Z placówek krajowych należy wymienić: Instytut Badań Literackich, Wrocławskie Towarzystwo Naukowe, Instytut Nauk Społecznych przy KC PZPR, Wydawnictwo i Bibliotekę Ossolineum, Instytut Śląski w Opolu. Za granicę wyjeżdżali: Cz. Hernas do Czechosłowacji w 1957 r., M. Klimowicz do NRD w 1958 r., prof. S. Kolbuszewski do Rygi w 1957 r., zaś do Moskwy w 1958 r. (IV Międzynarodowy Zjazd Sławistów).

Wszyscy samodzielni pracownicy naukowcy byli członkami towarzystw naukowych (wrocławskiego, poznańskiego, łódzkiego). Ponadto prof. B. Zakrzewski był członkiem Rady Naukowej IBL, Rady Naukowej Biblioteki Ossolineum, Rady Redakcyjnej Wydawnictwa Ossolineum. Prof. S. Kolbuszewski był wiceprzewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Śląskiego w Opolu.

Katedra prowadziła ożywioną działalność popularyzatorską (np. prof. Zakrzewski, jako przewodniczący wrocławskiego oddziału Towarzystwa im. A. Mickiewicza, zorganizował około 50 odczytów) i utrzymywała ścisłą łączność z TWP, Kuratorium, Wojewódzkimi Domami Kultury. Aktywna była również współpraca autorska w zakresie krytyki literackiej z wrocławskimi tygodnikami „Nowe Sygnały” i „Odra”.

Katedra Języka Polskiego kontynuowała badania zainicjowane w latach poprzednich i skupiające się nad problematyką historii języka polskiego w ogóle (np. pochodzenie polskiego języka literackiego), w szczególności zaś nad historią języka polskiego na Śląsku. Ponadto interesowano się specjalnie dialektologią, w tym przede wszystkim aktualną i historyczną dialektologią śląską. Na czoło zagadnień wysunięto badania onomastyczne, nie tylko polskie czy śląskie, ale także słowiańskie, przygotowując zespołowo dwie prace: *Słownik nazwisk śląskich* oraz *Słownik nazw geograficznych Śląska* (wspólnie z sekcją językowa Instytutu Śląskiego w Opolu).

Ogółem pracownicy Katedry (2 samodzielnych i 6 pomocniczych) ogłosili drukiem w latach 1955—1959 10 książek oraz 60 rozpraw, artykułów i recenzji, nie licząc pozycji popularnonaukowych. Niektóre z tych prac ukazały się w wydawnictwach WTN, np. *Z badań nad przeszłością dialektu śląskiego* S. Rosponda i J. Mayera, w stałym organie Komisji Językowej WTN, „Rozprawy Komisji Językowej WTN”, oraz w ogólnosłowiańskim czasopiśmie onomastycznym, „Onomastica” (wyd. Ossolineum), którego inicjatorem i współredaktorem początkowych roczników był prof. S. Rospond.

Kierownik Katedry prof. S. Rospond ogłosił w tym czasie następujące większe prace: *Dawność mazurzenia w świetle grafiki staropolskiej* 1957, *Dzieje polszczyzny śląskiej* 1959, *Z badań nad przeszłością dialektu śląskiego* T. II (wspólnie z doc. J. Mayerem) 1956, *Klasyfikacja*

strukturalno-gramatyczna słowiańskich nazw geograficznych 1957. Ogółem opublikował 5 monografii i 13 rozpraw i artykułów.

Pod kierunkiem kierownika Katedry wykonano z ramienia Urzędu Rady Ministrów (Komisja Ustalania Nazw Miejscowości) terenowe badania nazewnicze na obszarze województw zielonogórskiego, wrocławskiego, opolskiego i katowickiego. Materiały te zostały włączone do przygotowywanego *Słownika geograficznego Śląska*.

Prof. S. Bąk ogłosił trzy monografie językowe: *Gwary ludowe na Dolnym Śląsku* 1956, *Z badań nad przeszłością dialektu śląskiego* T. III 1958, *Wesele ludowe w Grębowie* (Sandomierskie) 1958, oraz 25 artykułów. Jego prace dotyczyły dialektologii, zwłaszcza śląskiej, oraz historii języka. W druku znajduje się gruntowne studium historyczno-językowe o A. Trzeciekim.

Z młodszych pracowników naukowych dr Antoni Furdal obrał specjalizację slawistyczną, komparatystyczną, przygotowując doktorską pracę, pt. *Rozpad języka prasłowiańskiego w świetle rozwoju głosowego* pod kierunkiem prof. W. Kuraszkieвича z Poznania.

Mgr Stefan Reczek ogłosił 9 rozpraw i artykułów z zakresu historii języka polskiego. Ponadto jest autorem zbioru poprawnościowych artykułów, ogłaszanych w prasie, pt. *Nasz język powszedni* 1957.

Wyróżnić też należy st. asystenta mgra Bogdana Sicińskiego, który po ogłoszeniu rozpraw na temat silesiaków Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu z XV w. skupił się nad onomastyką śląską, współpracując na tym odcinku ściśle z kierownikiem katedry.

Pozostali pracownicy Katedry (M. Michalakowa, K. Hołubowicz, M. Pragerowa) ogłosili kilka poprawek i artykułów.

Prof. S. Rospond był redaktorem „Rozpraw Komisji Językowej WTN”, redaktorem „Zeszytów Naukowych WSP w Opolu”, sekretarzem naukowym redakcji „Onomastica”. Prof. S. Bąk był sekretarzem redakcji „Rozpraw Komisji Językowej WTN”. Prof. S. Rospond był do 1959 r. przewodniczącym Wydziału I WTN, przewodniczącym Komisji Językowej WTN, kierownikiem I Pracowni Leksykograficznej XVI w. IBL, kierownikiem Sekcji Językowej Instytutu Śląskiego w Opolu, członkiem Prezydium Rady Naukowej Instytutu Śląskiego w Opolu. Prof. Bąk był sekretarzem Wydziału I WTN i kierownikiem II Pracowni Leksykograficznej IBL.

W okresie sprawozdawczym Katedra współpracowała z Instytutem Badań Literackich PAN, z Urzędem Rady Ministrów (Komisja Ustalania Nazw Miejscowości), ze Śląskim Instytutem Naukowym w Opolu i w Katowicach, z WTN oraz z Katedrą Języka Polskiego WSP w Opolu.

Samodzielni pracownicy naukowcy byli członkami WTN, zaś prof. S. Rospond członkiem Komitetu Językoznawczego PAN. Młodszy pra-

cownicy Katedry byli członkami Polskiego Towarzystwa Językoznawczego oraz współpracownikami Komisji Językowej WTN.

Prof. S. Rospond wygłosił referat na IV Międzynarodowym Kongresie Sławistycznym w Moskwie oraz przygotował referat na VI Międzynarodowy Kongres Onomastyczny w Monachium 1958 r. Wyjeżdżał w celach naukowych do Pragi, Ołomuńca i Lipska.

Mgr S. Reczek przebywał jeden miesiąc w Pradze w związku ze swoją pracą doktorską. W Pradze bawił też przez jeden miesiąc mgr B. Siciński na międzynarodowym kursie sławistycznym. Mgr A. Furdal wziął udział w czterotygodniowej wycieczce sławistów do Jugosławii.

W działalności odczytowej i popularyzacyjnej uczestniczyli prawie wszyscy pracownicy Katedry. Należy tu wyszczególnić akcję popularyzacyjną mgr S. Reczka w postaci stałego Kącika Językowego w „Słowie Polskim”. Mgr S. Reczek i mgr B. Siciński mieli cykl wykładów w Ośrodku Wiedzy o Ziemiach Zachodnich w Bolkowie.

Przewody doktorskie mają otwarte:

1. S. Reczek: *Słownictwo Psalterza Florianńskiego na tle staroczeskich i staropolskich psalterzy* (kontynuacja pracy magisterskiej),
2. B. Siciński: *Staropolskie nazwy patronimiczne z sufiksem -itjo-*,
3. M. Michalakowa: *Rzeczownikowa odmiana przymiotników w języku polskim do XVI w.*,
4. K. Hołubowicz: *Wschodniosłowiańskie dzierżawcze nazwy miejscowe z sufiksem -ov, -ova, -ovo; -in, -ina, -ino*.

Katedra Filologii Rosyjskiej prowadziła pracę naukową w kierunku historycznoliterackim i językoznawczym. Głównymi problemami w dziedzinie historycznoliterackiej były: dzieje stosunków literackich polsko-rosyjskich, kluczowe problemy literatury rosyjskiej wieku XIX i XX oraz literatury radzieckiej, wybrane zagadnienia literatury ukraińskiej, słowiańska epika ludowa oraz problemy słowiańskie w literaturze polskiej w pierwszej połowie XIX w.

Na pierwszy plan wysunął się problem historii polsko-rosyjskich związków literackich. Prof. dr Marian Jakóbiec ogłosił studium o literaturze rosyjskiej w wykładach paryskich Mickiewicza (1956), o kluczowych problemach stosunków literackich polsko-rosyjskich w latach trzydziestych i czterdziestych XIX w. (1958) oraz (wspólnie z dr Zbigniewem Barańskim) nieznane listy Elizy Orzeszkowej do rosyjskiego tłumacza i wydawcy Wukola Ławrowa (1957). W okresie 1955—59 prof. M. Jakóbiec ogłosił 3 prace monograficzne oraz 15 artykułów i rozpraw naukowych. Znalazły się tu między innymi prace dotyczące problematyki ukrainistycznej (T. Szewczenko, I. Franko itp.). Jako kontynuacja jego prac nad folklorem słowiańskim wyszedł tomik rosyjskich bylin

(1959). Zajął się on również problematyką słowiańską w twórczości J. Słowackiego, referując obszerną rozprawę na ten temat na sesji naukowej, zorganizowanej w 1959 r. przez PAN z okazji 150 rocznicy urodzin poety.

Dr Zbigniew Barański wydał w okresie sprawozdawczym około 13 rozpraw i artykułów, z których należy wymienić prace o G. Korolence i Mickiewiczu (1956) oraz o literaturze polskiej w Rosji w latach sześćdziesiątych XIX w.

Mgr Franciszek Sielicki wydrukował rozprawę o Czechowie i Dostojewskim w Polsce międzywojennej, zaś mgr Telesfor Poźniak o pierwszych inscenizacjach sztuk Czechowa w Polsce oraz o pierwszych polskich przekładach Dostojewskiego.

Głównymi zagadnieniami, wokół których koncentrowały się prace Zakładu Językoznawstwa Wschodniosłowiańskiego, była dialektologia wschodniosłowiańska, rosyjska akcentologia historyczna, język zabytków staroruskich epoki moskiewskiej i język pisarzy rosyjskich drugiej połowy XIX w. Prof. dr Leszek Ossowski ogłosił w tym czasie kilka studiów z dialektologii białoruskiej. Zakład ten współpracował ściśle z Zespołem Katedr Językoznawczych Uniwersytetu Wrocławskiego.

Ogółem samodzielni i pomocniczy pracownicy Katedry Filologii Rosyjskiej ogłosili w tym czasie — licząc w to prace podręcznikowe i popularne asystenta Koli Simiczijewa — 5 książek oraz 52 artykuły i rozprawy.

Pracownicy Katedry brali żywy udział w pracach nad organizacją nauki w Polsce i w międzynarodowym życiu naukowym. Prof. dr M. Jakóbiec był członkiem Zespołu Rzeczoznawców Filologii Rosyjskiej Rady Głównej, rzeczoznawcą Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej, członkiem Prezydium Komitetu Słowianoznawstwa PAN, przewodniczącym Wydziału I WTN, członkiem Kolegium Redakcyjnego organów Komitetu Słowianoznawstwa PAN („*Slavia Orientalis*” i „*Pamiętnik Słowiański*”) oraz pracownikiem naukowym Zakładu Słowianoznawstwa PAN. Prof. Leszek Ossowski był członkiem Zespołu Rzeczoznawców Filologii Rosyjskiej Rady Głównej i członkiem Kolegium Redakcyjnego „*Rozpraw Komisji Językowej WTN*”.

Prof. M. Jakóbiec brał z ramienia PAN udział w Międzynarodowym Zjeździe Sławistów w Belgradzie w r. 1955. W tym samym roku wyjeżdżał do ZSRR, gdzie prowadził kwerendy naukowe w bibliotekach i archiwach Moskwy, Leningradu i Kijowa oraz wygłosił na połączonym posiedzeniu Wydziału Języka i Literatury Akademii Nauk ZSRR w Moskwie odczyt o Mickiewiczu jako historyku literatury rosyjskiej, a w Kijowie na posiedzeniu Instytutu Literatury Akademii Nauk USRR

referat o przeszłości i teraźniejszości polskiej ukrainistyki. W r. 1956 uczestniczył z ramienia PAN w Sesji Naukowej Akademii Nauk USRR w Kijowie i we Lwowie zorganizowanej z okazji setnej rocznicy urodzin I. Franki. W r. 1958 wziął udział w Międzynarodowym Zjeździe Sławistów w Moskwie, wygłaszając referat z zakresu historii polsko-rosyjskich stosunków literackich. W r. 1959 był delegatem PAN do Krzemieńca i Kijowa na sesję Akademii Nauk USRR zorganizowaną z okazji 150 rocznicy urodzin J. Słowackiego.

L. Ossowski brał udział w moskiewskim kongresie sławistycznym w r. 1958, wyjeżdżał też z ramienia PAN do Mińska, gdzie wygłosił referat o udziale Polaków w badaniach nad gwarami białoruskimi.

Dr Z. Barański zbierał w r. 1958 w Moskwie i Leningradzie materiały do pracy habilitacyjnej, a mgr F. Sielicki w r. 1955 do pracy doktorskiej. Również mgr T. Poźniak pracował w r. 1956 w bibliotekach radzieckich.

Pracownicy Katedry uczestniczyli we wszystkich krajowych zjazdach i konferencjach naukowych rusycystycznych. Brali też udział w popularyzacji nauki, wygłaszając szereg odczytów w ramach TWP oraz na konferencjach dydaktycznych.

Instytut Filologii Klasycznej kontynuował zaczęte w r. 1949 prace o charakterze zespołowym, obejmujące trzy kierunki badań: 1) metryka grecka i łacińska, 2) fragmenty tragików greckich i rzymskich, 3) dramat łaciński Szymonowica *Castus Joseph*.

Kierownikiem wszystkich trzech zespołów był prof. W. Strzelecki. Rezultatem prac pierwszego z nich był tom pt. *Metryka grecka i łacińska*, wydany przez IBL w r. 1959, obejmujący rozprawy H. Wilk-Sądejowej, W. Strzeleckiego, H. Myśliwca i M. Bohonos. W ramach prac zespołu drugiego powstały prace J. Schnaydera *De exilibus et captivis tragicis*, i L. Rychlewskiej *De Ennii Iphigenia*.

Z zakresu prac hellenistycznych wymienić należy dwie książki i 13 artykułów prof. Steffena, m. in. *Quaestiones lyricae*, *Grecki dramat satyrowy*, *Rola karykatury w komediach Arystofanesa*, *De Aristophane a Cleone in ius vocato*.

Prof. Schnayder zajmował się historią nauki i kultury greckiej i ogłosił jedną pozycję książkową (*Podróże i turystyka w starożytności*) i szereg rozpraw i artykułów, m. in. przygotował też do druku (dla Komisji Nauk Biologicznych PAN) przekład *Historia plantarum* Teofrasta i jego *Fragmentów filozoficznych*, opatrzywszy je własnym komentarzem.

Doc. Łanowski zajmował się bukoliką i komedią grecką. Ogłosił on kilka rozpraw i artykułów oraz przygotował do druku przekład nowo odkrytej komedii Menandra *Dyskolos* i Arystofanesa *Acharnejczyków i Żab*.

Spośród łatinistów prof. Strzelecki zajmował się rzymską epiką

i dramatem archaicznym oraz gramatykami łacińskimi. Ogłosił dwie pozycje książkowe i 13 artykułów, m. in. *Miscellanea Naeviana*, *De grammaticis Latinis quaestionum particula*, *Ein Beitrag zur Quellenbenutzung des Nonius*.

Prof. J. Krókowski pracował nad poezją łacińską epoki pryncypatu oraz nad poezją polsko-łacińską doby Renesansu. Dorobek jego wyraża się w 4 pozycjach książkowych i 12 rozprawach i artykułach. Ogłosił zbiorowe wydanie łacińskich pism Trzecieckiego z przekładem, komentarzem i zbiorem dokumentów oraz testimoniów o autorze (1958), rozprawę pt. *Mikołaja Hussowskiego „Carmen de bisonte”* i artykuł *Wergiliusz jako wyraziciel idei augustowskiej*.

Młodszy pracownicy Instytutu włączyli się żywo do pracy naukowej. Dr L. Rychlewska, poza udziałem w pracach zespołowych, przygotowała rozprawę habilitacyjną pt. *Quaestionum Turpilianarum capita selecta*. Mgr H. Myśliwiec przygotował obszerną pracę *De tragicorum Romanorum veterum sermone* oraz ogłosił *Zarys wersyfikacji łacińskiej średniowiecza*. Mgr J. Mantke przygotował rozprawę doktorską *De Martiale lyrico*, mgr J. Ławińska o imitacji bukoliki greckiej przez Szymonowica, a mgr S. Zabłocki pracował nad eklogami Grzegorza z Sambora.

Ośrodek Wrocławski redaguje czasopismo „Eos” o światowym zasięgu, organ PTF. Redaktorami byli prof. prof. Krókowski, Steffen, Strzelecki, a później doc. Łanowski, sekretarzem redakcji mgr Myśliwiec.

Do Komitetu Redakcyjnego Biblioteki Przekładów z Literatury Antycznej PAN należeli W. Steffen i W. Strzelecki. Prof. W. Strzelecki był przewodniczącym Wydziału I WTN (1955—1957), zaś prof. J. Krókowski sekretarzem tego Wydziału. Członkami Komitetu Nauk o Kulturze Antycznej PAN byli: J. Krókowski, W. Steffen, W. Strzelecki i od r. 1958/59 J. Łanowski. Prof. Schnayder jest członkiem Komisji Filologii Klasycznej przy Krakowskim Oddziale PAN.

Instytut współpracował z Instytutem Badań Literackich PAN, z wydawnictwem Ossolineum, z WTN zorganizował też konferencję naukową polskich i zagranicznych filologów (1959). Członkowie Instytutu brali udział w kongresach zagranicznych i krajowych (Erfurt 1956, Kraków 1957, Wittenberga 1959, Praga 1957, Warszawa 1957). Prof. J. Krókowski zgłosił referat na V Convegno Internazionale di Studi sul Rinascimento, odbytym we Florencji w 1956. Ponadto samodzielni pracownicy Instytutu wygłaszali referaty w PAN oraz na posiedzeniach Wrocławskiego Koła Polskiego Towarzystwa Filologicznego.

Katedra Filologii Germańskiej skupiła swoje badania na 3 kierunkach. Są to: 1) dzieje literatury na Śląsku ze szczególnym uwzględnieniem stosunków polsko-niemieckich, 2) teoria romantyzmu

niemieckiego, 3) recepcja dramatu niemieckiego na scenach polskich od końca XVIII w. do okresu naturalizmu i neoromantyzmu.

Ogółem ogłoszono 12 większych prac (autorem 7 z nich jest doc. Marian Szyrocki) oraz około 80 rozpraw i artykułów.

Poważne wyniki osiągnięto przede wszystkim w zakresie literatury śląsko-niemieckiej. Wymienić tu należy: *Silesiaca — wybor autorów śląskich XVII w.* (Z. Żygulski, M. Szyrocki), prace o Scherfferze von Scherfferstein (J. Piprek), monografie o Marcinie Opitzu, o młodym Gryphiusie (M. Szyrocki) i literaturze śląskiej w 1 poł. XIX w. (M. Urbanowicz). Pracownicy Katedry drukowali szereg swoich artykułów w „Kwartalniku Neofilologicznym” oraz w „Zeszytach Naukowych Uniwersytetu” (Germanica Vratislaviensia).

Zagadnieniu teorii romantyzmu niemieckiego poświęcone były rozprawy doktorskie E. Klina (*Teoria literatury wczesnoromantycznej Fryderyka Schlegla*) i G. Koziełka o Zachariaszu Wernerze.

Przedmiotem badań kierunku językoznawczego, zapoczątkowanego w 1957 r., były języki germańskie w ich rozwoju historycznym. Należą tu rozprawy dr M. Adamusa: *Stosunki genetyczne języków zachodnio-germańskich* oraz *Traitement phonologique des diphtongues anglaises*. W kierunku językoznawczym pracuje również mgr N. Morciniec: *Zur phonologischen Wertung der deutschen Affricata und Diphtonge*.

Katedra ściśle współpracowała z WTN i z Katedrą Języków Germańskich w Poznaniu. Prof. Z. Żygulski jest członkiem Komitetu Neofilologicznego i jego Prezydium w PAN, członkiem WTN, Łódzkiego Tow. Naukowego, Komitetu Redakcyjnego „Kwartalnika Neofilologicznego” oraz Komitetu dla Wydania Wyboru Pism Goethego i członkiem redakcji *Encyklopedii powszechnej* PAN.

W celach naukowych przebywali za granicą: dr M. Szyrocki (NRD), dr M. Urbanowicz (NRD), dr M. Adamus (Kopenhaga), dr G. Koziełek (NRD).

W pracy popularyzacyjnej, edytorskiej i odczytowej brali udział: prof. Z. Żygulski (praca o Andersenie, kursy Ministerstwa Oświaty), doc. J. Piprek (kursy dla nauczycieli), dr M. Urbanowicz (kursy dla nauczycieli).

Tytuł kandydata nauk otrzymał w 1956 r. na podstawie pracy o Opitzu dr M. Szyrocki; doktorat zaś w 1959 r. dr M. Adamus na podstawie pracy *Participia, verba finita i adiectiva w językach germańskich*.

Katedra językoznawstwa ogólnego prowadzi badania w dziedzinie językoznawstwa ogólnego i historii języków indoeuropejskich. Główne problemy: budowa języka, składnia, semantyka, związki genetyczne języków: języki italo-celtyckie, romańskie, angielski.

Prace prof. dra L. Zawadowskiego *Fonctions du texte et des catégo-*

ries de propositions, La signification des morphemes polysèmes, Pois-sème prétendue dają nowe rozwiązanie problemu znaczenia elementów językowych, w szczególności polisemicznych.

Prace prof. Zawadowskiego *Podzielność morfologiczna a znaczenie wyrazu, The so-called Relative Motivation in Language* zajmują się ważnymi problemami konstrukcji gramatycznych, a szczególnie związków semantycznych w konstrukcjach gramatycznych. Badania te pozwoliły w dużej pracy *Construccions grammaticales et formes périphrastiques* (200 str.) ustalić pozycję konstrukcji peryfrastycznych wśród innych konstrukcji gramatycznych. Jest to cenny przykład zastosowania najnowszych i własnych wyników ogólnojęzykoznawczych, opartych na ścisłej analizie faktów, do badania dużych problemów historii poszczególnych języków. *Contribution to the Discussion on Language Contact, Recent Synthesis of Language Contact* kontynuują poprzednie prace z dziedziny związków i kontaktów między językami. Jest to bardzo aktualna grupa problemów, do której należą między innymi języki kreolskie i nad którą prof. Zawadowski pracuje w dalszym ciągu.

Prof. Zawadowski brał czynny udział (referaty i dyskusje) w VIII Międzynarodowym Kongresie Językoznawczym w Oslo w 1957 r., oraz w Międzynarodowym Sympozjum Językoznawczym w Erfurcie w r. 1959.

Jeden z uczniów prof. Zawadowskiego uzyskał tytuł doktora, drugi po dwuletnim szkoleniu pracuje w węższej specjalności, trzeci, obecnie asystent katedry przygotowuje pracę doktorską.

Katedra Bibliotekoznawstwa skupiła się na następujących problemach: historia książki polskiej w XVIII w., dzieje drukarstwa muzycznego, historia użytkowania książki w Polsce, historia pomieszczeń bibliotecznych, bibliografia Wrocławia, geneza współczesnych nauk społecznych w wiekach XV—XVII. Pracownicy Katedry ogłosili 2 prace (w tym 1 skrypt) oraz 12 rozpraw.

Docent Karol Głombiowski wydał *Polską literaturę polityczną na Śląsku od XV do końca XVIII w.*, stosując specjalną metodę badania poczytności tekstu pisanego. Tego zagadnienia dotyczyły też inne jego prace poświęcone poczytności dzieł Erazma z Rotterdamu, Długosza i Kromera na Śląsku.

Doc. Waldemar Voisé badał genezę rozbicia się pierwotnego „uniwersalizmu poznawczego” na dwa nurty: nauk ścisłych i humanistycznych.

Dr Maria Przywecka-Samecka opracowała wspólnie z dr J. Reiterem z Biblioteki Uniwersyteckiej *Bibliografię polskich czasopism śląskich.*

Doc. K. Głombiowski wziął udział w międzynarodowym kongresie poświęconym antykowi (Wittenberga 1959), zaś doc. W. Voisé był

dwukrotnie delegatem polskim na Międzynarodowy Kongres Unii Historii Nauki (Włochy, Hiszpania), Doc. Voisé był w 1959 r. stypendystą École des Hautes Études w Paryżu.

Katedra Filologii Indyjskiej badała cywilizację indyjską, ustrój społeczny Indii i prawo indyjskie. Z tego zakresu doc. Ludwik Skurzak wydał 1 pracę i 5 rozpraw m. in. *Études sur les fragments de Mégasthène* I, II; *Étude sur l'épopée indienne* itp. Mgr Hanna Wałkowska opracowała zagadnienie: Wdowy w prawie staroindyjskim.

Należy tu podkreślić, że Katedra czynna jest dopiero od r. 1957/58.

Katedra Filologii Romańskiej (bez samodzielnego pracownika naukowego) obrała dwa problemy: recepcję wpływów francuskich w polskim Oświeceniu (praca doktorska dr Anny Nikliborc pt. *L'enseignement du français dans les écoles polonaises du XVe s.* (ukończona i oddana do druku w 1960 r.). Mgr Jerzy Falicki opracowuje problem: powieść francuska jako odzwierciedlenie kryzysu cywilizacji XX w. (Zagadnienie samotności i śmierci w powieściach A. Malraux). Ogółem dwoje pracowników Katedry ogłosiło 11 rozpraw.

Katedry Wydziału gościły wielu uczonych zagranicznych: z ZSRR (Katedra Filologii Rosyjskiej), z NRD (Katedra Filologii Germańskiej, Instytut Filologii Klasycznej, Katedra Języka Polskiego), z Budapesztu (Instytut Filologii Klasycznej), z Jugosławii (Katedra Filologii Rosyjskiej i Katedra Języka Polskiego), z Londynu i USA (Instytut Filologii Klasycznej).

Praca dydaktyczna

Obok istniejących dawniej 4 kierunków studiów w 1956/57 uruchomiono I rok Bibliotekoznawstwa dla Pracujących pod kierunkiem prodziekana prof. dra Antoniego Knota. Bibliotekoznawcze Studia stacjonarne zorganizowano w 1957/58 r. pod kierownictwem doc. K. Głombiowskiego.

Przy Wydziale istniało również od 1956/57 r. Studium Eksternistyczne, którego kierownikiem był prof. J. Schnayder, prowadzi ono paralelnie do studiów stacjonarnych kierunki: polonistyczny, rusycystyczny, germanistyczny. Istnieją też tzw. studia II stopnia dla studentów z dyplomem I stopnia na wszystkich 4 kierunkach. Były one obsługiwane przez odpowiednie katedry, z tym, że Katedra Językoznawstwa Ogólnego prowadziła zajęcia dla wszystkich kierunków, natomiast nie miała własnych magistrantów.

Ilość studentów na poszczególnych latach i kierunkach oraz ilość uzyskanych dyplomów przedstawiała się następująco:

Filologia	1955/56							1956/57						
	I	II	III	IV	V	razem	mgr dypl.	I	II	III	IV	V	razem	mgr dypl.
polska	79	75	74	50	—	279	84	83	70	64	75	—	292	13
rosyjska	28	23	27	12	—	120	21	21	17	16	21	—	75	—
niemiecka	26	11	14	23	—	74	38	25	24	10	11	—	70	—
klasyczna	10	4	5	9	—	28	15	7	9	5	5	—	26	—
bibliot. zaocz.	—	—	—	—	—	—	—	80	—	—	—	—	80	—
łącznie	143	113	120	125	—	501	158	216	120	95	112	—	546	13

	1957/58							1956/57						
	I	II	III	IV	V	razem	mgr dypl.	I	II	III	IV	V	razem	mgr dypl.
polska	88	61	65	65	—	279	31	107	71	48	62	—	228	8
rosyjska	27	23	17	17	22	106	7	23	15	21	15	13	87	8
niemiecka	23	22	22	11	11	89	9	28	18	16	18	10	90	8
klasyczna	9	7	9	3	3	31	2	10	6	6	10	3	35	1
bibliot.	27	—	—	—	—	27	—	22	22	—	—	—	44	—
bibliot. zaocz.	49	47	—	—	—	96	—	53	51	38	—	—	142	—
łącznie	223	160	113	96	36	627	49	243	183	129	105	26	786	35

Na wszystkich niemal kierunkach (z wyjątkiem polonistyki, która do 1958/59 r. nie miała V roku, i rusycystyki, daje się zauważyć pewien wzrost liczby studentów:

	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59
polonistyka	286	292	279	288
rusycystyka	132	75	106	87
germanistyka	75	70	89	90
fil. klasyczna	29	26	31	35

Studium eksternist. w 1956/57 miało 64 stud. I stop. oraz 115 stud. II stop.

1957/58	„	51	„	„	„	128	„
1958/59	„	48	„	„	„	129	„

Dyplomy magistrów na tych studiach uzyskało w 1957/58 r.: 5 osób z polonistyki, 33 z rusycystyki i 1 z filologii klasycznej. W 1958/59 — 15 osób z polonistyki, 2 osoby z rusycystyki i 4 osoby z germanistyki.

Absolwenci Wydziału zajęli różne stanowiska w życiu państwowym i kulturalnym, pracując głównie w szkolnictwie, w bibliotekach, w instytucjach wydawniczych i w prasie. Niektórzy z nich zasilili kadrę asystencką lub lektorską.

W pracy dydaktycznej ważnym wydarzeniem w odróżnieniu od lat poprzednich było podjęcie wykładów monograficznych, prowadzonych przez samodzielnych pracowników nauki.

Sprawy wychowawcze były przedmiotem dyskusji Rady Wydziału, troską katedr oraz opiekunów grup studenckich. Młodzież chętnie organizowała koła naukowe, urządzając sesje naukowe, np. sesję polonistyczną w 1955/56 r. poświęconą Mickiewiczowi i romantyzmowi. Za udział w ogólnopolskim zjeździe studentów poświęconym Mickiewiczowi Koło Polonistów uzyskało brązowy medal.

Dla zapewnienia dobrego poziomu dydaktycznego i naukowego niezbędny jest odpowiedni lokal i biblioteka przykatedralna. Katedry Wydziału do r. 1958 mieściły się, a właściwie — gnieździły w dawnych pomieszczeniach: Szewska 49 (II, III p.) oraz Szewska 48. Zwłaszcza ten ostatni budynek, w którym mieściły się: Katedra Języka Polskiego, Językoznawstwa Ogólnego, Filologii Indyjskiej i Romańskiej, był całkowicie nieodpowiedni i zaniedbany. Od 1958 r. sytuacja lokalowa Wydziału zaczęła się poprawiać, gdyż do budynku przy ul. Grodzkiej 12 przeniosła się Katedra Języka Polskiego oraz Romanistyka, nieco zaś później, w 1959 r., w sąsiedztwie przy pl. Nankera 15 znalazły pomieszczenia: Katedra Historii Literatury Polskiej i Filologii Rosyjskiej. Zaplanowana jest odbudowa całego byłego klasztoru premonstratensów przy pl. Nankiera 15 dla Wydziału Filologicznego. Oprożnione sale przy ul. Szewskiej 48 oraz 49 przejął Wydział Filozoficzno-Historyczny.

Zasoby bibliotek przykatedralnych wzrosły w porównaniu ze stanem z r. 1945/46 prawie trzykrotnie (z 25 344 tomów na 67 831 tomów). Szczególnie wiele książek nabyła Katedra Historii Literatury Polskiej, która początkowo nie miała wcale biblioteki.

III. WYDZIAŁ FILOZOFICZNO-HISTORYCZNY

napisała MIROSŁAWA CHAMCÓWNA

Organizacja

Skład Wydziału Filozoficzno-Historycznego przedstawiał się na początku roku akademickiego 1955/56 następująco:

Katedra Podstaw Marksizmu-Leninizmu z Zakładem Materializmu Dialektycznego i Historycznego (kierownik zast. prof. mgr Bertisch, zast. prof. dr Dür, 2 st. asystentów, 15 asystentów, 1 pracownik naukowo-techniczny),

Katedra Logiki (kierownik prof. dr Kokoszyńska-Lutmanowa, 2 adiunktów, 1 st. asystent),

Katedra Psychologii z Zakładem Psychologii Wychowawczej (kierownik doc. dr Słonievska, 2 st. asystentów),

Katedra Pedagogiki (kierownik prof. dr Tync, zast. prof. dr Kaczmarek, 1 adiunkt, 2 st. asystentów),

Katedra Historii Powszechnej z Zakładami Historii Starożytnej, Historii Średniowiecznej Powszechnej, Historii Nowożytnej Powszechnej (kierownik prof. dr Czapliński, prof. dr Wolski, prof. dr Wereszycki, doc. dr Galos, 2 adiunktów, 1 st. asystent, 1 asystent, 1 aspirant),

Katedra Historii Polski z Zakładami Historii Śląska i Słowiańszczyzny Zachodniej, Historii Polski Średniowiecznej, Historii Nowożytnej Polski i Historii Gospodarczej i Społecznej (kierownik prof. dr Popiołek, prof. dr Maleczyński, prof. dr Maleczyńska, prof. dr Ingłot, prof. dr Styś, doc. dr Gierowski, doc. dr Zieliński, 2 st. asystentów, 2 asystentów, 2 aspirantów),

Katedra Historii ZSRR (1 st. asystent),

Katedra Historii Sztuki (kierownik prof. dr Morelowski, 1 adiunkt).

Zespół Katedr Historii Kultury Materialnej obejmujący. Katedrę Archeologii Polski (kierownik prof. dr Hołubowicz, 1 adiunkt, 1 st. asystent, 1 pracownik naukowo-techn.), Katedrę Etnografii z Zakładami Etnografii Ogólnej i Etnografii Polski (kierownik doc. dr Nasz, prof. dr Gajek, 1 adiunkt, 1 aspirant).

W okresie sprawozdawczym zaszły w organizacji i składzie personalnym katedr poważne zmiany. Tak więc 1 VII 1957 r. została zniesiona Katedra Podstaw Marksizmu i Leninizmu i Zakład Materializmu Dialektycznego i Historycznego. Na ich miejsce powstała z dniem 30 VII 1957 Katedra Filozofii, której opiekunem i organizatorem została mianowana prof. Kokoszyńska-Lutmanowa. Od 1 VII 1958 obowiązki kierownika Katedry pełnił prof. dr Marek Fritzhand. Zast. prof. Bertisch wyjechał z Polski, przyszedł natomiast z Krakowa w charakterze zast. profesora dr Jerzy Gałęcki (od 1 IX 1957).

Skład Katedry Filozofii z końcem roku akademickiego 1958/59 przedstawiał się więc następująco: kierownik prof. dr Fritzhand, zast. prof. Gałęcki, zast. prof. Dür, 1 adiunkt, 6 st. asystentów, 4 asystentów.

Powiększył się skład personalny Katedry Logiki, która w końcu okresu sprawozdawczego liczyła 1 profesora (prof. dr Kokoszyńska-Lutmanowa), 1 adiunkta, 2 st. asystentów, 1 asystenta.

W Katedrze Pedagogiki 2 osoby otrzymały nominacje na docentów (dr Chamcówna i dr Kaczmarek), 1 st. asystent otrzymał nominację na adiunkta, przybył 1 aspirant.

Zmieniła się zupełnie z dniem 30 VII 1957 organizacja katedr historycznych. Na miejsce Katedr Historii Powszechnej i Historii Polski powstały Katedry Historii Starożytnej, Historii Polski i Powszechnej do końca XV w., Historii Polski i Powszechnej XVI—XVIII w., Historii Polski i Powszechnej XIX i XX w. oraz Historii Gospodarczej i Społecznej.

Kierownikiem Katedry Historii Starożytnej był początkowo prof. dr Wolski, a po jego przeniesieniu do Krakowa (1 III 1958) doc. dr Konik. Prócz kierownika Katedra miała jednego adiunkta.

Kierownikiem Katedry Historii Polski i Powszechnej do końca XV w. był prof. dr Małeczyński. W skład Katedry wchodził prócz niego prof. dr Małeczyńska, 1 adiunkt i 1 st. asystent.

Katedrą Historii Polski i Powszechnej XVI—XVIII w. kierował prof. dr Czapliński, do Katedry należeli prócz niego prof. dr Gierowski, prof. dr Modelski (przeniesiony z emerytury w stan czynny z dniem 1 X 1956 r., pełniący funkcję kierownika Archiwum Uniwersyteckiego) oraz 1 st. asystent.

Kierownikiem Katedry Historii Polski i Powszechnej XIX i XX w. był prof. dr Popiołek. W skład Katedry wchodził: doc. dr Galos, doc. dr Zieliński i (od 1 III 1958 r.) doc. dr Demel oraz trzech st. asystentów.

Katedrą Historii Gospodarczej i Społecznej kierował prof. dr Inglot. Należeli do niej również: doc. dr Haisig (od 1 IX 1957), 3 st. asystenci i 1 asystent.

Z dawnych samodzielnych pracowników Katedr Historycznych prócz przeniesionego do Krakowa prof. dr Wolskiego przeszedł na Wydział

Prawa prof. dr Styś, a na Uniwersytet Jagielloński przeniesiony został prof. dr Wereszycki.

Dotychczasowa Katedra Historii Sztuki została podzielona na Katedrę Historii Sztuki Średniowiecznej (kierownik prof. dr Morelowski, doc. dr Orosz, 1 adiunkt, 1 st. asystent) oraz na Katedrę Historii Sztuki Nowożytnej, na którą powołany został z Torunia prof. dr Hornung (1 X 1957); Katedra ta prócz kierownika miała jednego asystenta.

Rozpadł się Zespół Katedr Historii Kultury Materialnej, jednak w organizacji katedr wchodzących w jego skład nie zaszły większe zmiany. Katedrą Etnografii, podzieloną nadal na dwa Zakłady, kierował dalej doc. dr Nasz. Kierownikiem Zakładu Etnografii Ogólnej był prof. dr Gajek, mający do pomocy 1 adiunkta i 1 asystenta. Kierownikiem Zakładu Etnografii Polski był doc. dr Nasz. Katedra miała prócz kierownika 1. st. asystenta i 1 asystenta. Uchwała Rady Wydziału o podziale Katedry na dwie Katedry Etnografii Polski i Ogólnej została zrealizowana dopiero w 1960 r. Skład Katedry Archeologii Śródziemnomorskiej nie uległ zmianie, w Katedrze Archeologii Polski dr Hołubowiczowa otrzymała nominację na docenta (1956). Procz niej i kierownika prof. dra Hołubowicza Katedra miała 2 st. asystentów, 1 asystenta, 1 pracownika naukowo-technicznego.

Dzięki staraniom dziekana prof. dr Inglota wskrzeszona została Katedra Socjologii. Kierownikiem jej został mianowany 9 X 1957 r. doc. dr Golachowski, który jednak powrócił w r. 1958 na Wydział Nauk Przyrodniczych, opiekując się jedynie Katedrą Socjologii na prośbę Rady Wydziału Filozoficzno-Historycznego. Katedra miała więc w rezultacie jedynie 2 st. asystentów. Zabiegi dziekana, prof. Inglota, i jego następcy, prof. Gajka, o pozyskanie kogoś innego na kierownika Katedry nie dały rezultatów.

Dziekanem Wydziału był w latach 1955/56 — 57/58 prof. dr Stefan Inglot, w latach zaś 1957/58 — 59/60 prof. dr Józef Gajek; prodziekanami — kolejno prof. dr Gajek i doc. dr Helena Słoniewska, delegatami Rady Wydziału do Senatu uniwersyteckiego — prof. dr Tync i prof. dr Inglot.

Delegatami pomocniczych pracowników nauki do Rady Wydziału byli: mgr Porębska, dr Ostrowski, mgr Trudzik, dr Kubiński, mgr Zlat i mgr Orzechowski.

W Komisjach Wydziałowych pracowali: doc. dr Chamcówna (Komisja Stypendialna), doc. dr Hołubowiczowa (Komisja Stypendialna i Lokalowa), doc. dr Kopaczyńska (Referat Młodej Kadry), prof. dr Popiołek (Komisja Budżetowa), doc. dr Słoniewska (Komisja Stypendialna, Komisja Przydziału Pracy dla Absolwentów), prof. dr Inglot (Komisja Przydziału Pracy dla Absolwentów).

Pracownicy Wydziału pełnili też szereg funkcji na terenie Uniwersytetu:

Prorektorami byli: w latach 1956/57 — 58/59 prof. dr Maria Kokoszyńska-Lutmanowa oraz od 1 IX 1958 prof. dr Józef Gierowski. Do różnych komisji senackich wchodził: prof. dr Czapliński (Komisja Importu Książek i Komisja Dyscyplinarna dla Młodzieży), prof. dr Inglot (Komisja Biblioteczna), prof. dr Morelowski (Komisja dla Spraw Polonii Zagranicznej) oraz doc. dr Słoniewska (Komisja Wychowawczo-Dydaktyczna).

Żywy był udział pracowników Wydziału w pracy ZNP oraz innych organizacji społecznych: doc. dr Kaczmarek był w r. 1958/59 przewodniczącym ZOZ, doc. dr Słoniewska w r. 1957/58 jej wiceprzewodniczącą, dr Kubiński przewodniczącym Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej ZOZ, dr Kulczycki przewodniczącym Komisji Mieszkaniowo-Bytowej, mgr Porębska członkiem RM.

Prof. dr Kokoszyńska-Lutmanowa pełniła przez rok funkcję przewodniczącej Komisji Środowiskowej Szkół Wyższych ZNP oraz radnej miasta Wrocławia, przewodniczącej radzieckiej Komisji dla Spraw Szkół Wyższych, członka Komisji Kultury Fizycznej i Turystyki i członka Zarządu Okręgu PTTK. Doc. dr Kaczmarek był członkiem Komisji Kształcenia Nauczycieli przy Zarządzie Okręgu ZNP, doc. dr Haisig — wiceprzewodniczącym ZOZ pracowników Biblioteki Ossolineum, mgr Buczek — członkiem Rady Okręgowej TRZZ, dr Ostrowski — członkiem zarządu Dolnośląskiego Towarzystwa Oświatowego.

Praca naukowa

W wydawnictwie *Uniwersytet Wrocławski w latach 1945—1955* podkreślano słusznie, że praca naukowa Wydziału Filozoficzno-Historycznego nie rozwijała się równomiernie, że zarówno ze względu na stan personalny poszczególnych katedr, jak na ogólną atmosferę nie sprzyjającą rozwojowi takich nauk, jak filozofia, pedagogika, psychologia czy socjologia, istniała w produkcji naukowej Wydziału wyraźna dysproporcja na korzyść katedr historycznych i katedr zajmujących się historią sztuki i kultury materialnej. Dysproporcja ta nie zniknęła i w następnym okresie, choć znacznie się zmniejszyła.

Z największymi może trudnościami walczyła Katedra Filozofii, ze względu na brak do r. 1958 stałego kierownika i związaną z tym niedostateczną opieką naukową nad pomocniczymi pracownikami nauki. Dopiero pod koniec omawianego czterolecia zaczęła się krystalizować problematyka badawcza Katedry. Wśród prac, które w tym czasie napisano, wymienić należy cykl artykułów prof. dr Fritzlanda o etyce

młodego Marksa, artykuły Banaszuka o poglądach filozoficznych Locke'a, Obidniaka — o Humie, Düra o Reidzie oraz Sławińskiej z zakresu filozoficznych aspektów architektury, wreszcie popularną rozprawkę W. Mejbauma pt. *Kłopoty z początkiem wszechświata* oraz cykl artykułów publicystycznych Wieczorka o egzystencjalizmie.

Żywą działalność naukową prowadziła, jak i w poprzednim okresie, Katedra Logiki. Jej dorobek naukowy wyraża się w przeciągu ostatnich czterech lat liczbą 22 prac, z których 12 zostało opublikowanych, a reszta oddana do druku bądź ukończona. Problematyka wymienionych prac koncentruje się wokół następujących zagadnień:

- 1) analiza podstawowych pojęć logiki (z filozoficznymi zagadnieniami logiki włącznie),
- 2) logika formalna i jej zastosowania,
- 3) metody rozumowania używane w naukach humanistycznych i przyrodniczych.

W zakresie pierwszego z tych zagadnień poddano analizie pojęcia znaczenia wyrażań, desygnatu nazw oraz pojęcia nazwy nieostrej, kategorii semantycznej itp.

Zagadnieniem nieostrości wielu pojęć zajmowali się prof. Kokoszyńska-Lutmanowa (*W sprawie terminów o niejasnym znaczeniu, Nazwy nieostre*) oraz dr T. Kubiński (*Nazwy nieostre*). W związku z toczącą się dyskusją na temat sprzeczności obiektywnych, stwierdzanych przez filozofię marksistowską, i rzekomej niezgodności tej filozofii z logiką formalną, M. Koszyńska-Lutmanowa opublikowała dwie prace broniące zasadniczej zgodności tych nauk z sobą (*Krytyka niektórych stanowisk w sprawie stosunku logiki do dialektyki*).

Do zakresu badań nad logiką formalną i jej zastosowaniami należą przygotowane do druku artykuły Kubińskiego, pt. *Systemy pozornie sprzeczne* oraz *An attempt to bring logic nearer to colloquial language*. Logikami nieklasycznymi zajął się Pogorzelski, opracowując wspólnie z prof. Słupeckim rozprawę *Podstawowe własności systemów dedukcyjnych opartych na nieklasycznych logikach*.

Logikami modalnymi zajął się również Kubiński w artykule pt. *O pewnej metodzie tworzenia logik modalnych*. Kubiński zbudował ponadto podstawy rachunku logicznego, odpowiadające logice pytań, wychodząc w ten sposób daleko poza zwykły zakres badań logicznych (oddana do druku rozprawa pt. *An Essay in Logic of Questions*). Zastosowaniu pojęć i twierdzeń rachunków logicznych do wyjaśniania niektórych pojęć nauk szczegółowych oraz rozwiązywania tradycyjnych zagadnień logicznych poświęcone były prace: *Zastosowanie logiki matematycznej do wyjaśniania niektórych pojęć przyrodoznawstwa*

(M. Kokoszyńska-Lutmanowa, J. Słupecki, T. Kubiński), *O zasadzie odwrotności treści i zakresu nazw* (W. Pogorzelski).

W zakresie trzeciego zagadnienia W. Pogorzelski wspólnie z asystentem Politechniki Wrocławskiej Zambruskim zajęli się analizą logiczną pewnego systemu podstaw termodynamiki, poddając krytyce niektóre rozumowania przeprowadzane w wymienionym w tytule systemie. Sformułowaniem kryteriów poprawności względnie błędności sposobów rozumowania tylko uprawdopodobniających zajęła się M. Kokoszyńska-Lutmanowa w pracy pt. *O „dobrej” i „złej” indukcji*. Badając zagadnienie stosowalności metody aksjomatycznej w naukach humanistycznych i przyrodniczych ta sama autorka wykryła i zanalizowała dwa różne sposoby rozumienia tej metody, których mieszanie uniemożliwiało, jej zdaniem, pogodzenie różnych stanowisk w zakresie powyższego zagadnienia. Praca na ten temat, pt. *Deduction an method of proof*, została oddana do druku w aktach XII Kongresu Filozoficznego (1958). Ponadto Wójcicki oddał do druku rozprawę *Pojęcia zdania sprawdzalnego i jego rola w badaniach metodologicznych*.

Katedra upatruje główne znaczenie swych prac w zbliżeniu przez nie logiki do innych nauk, wprowadzeniu pracowników Katedry do kolektywnych badań naukowych i w przyczynieniu się do powstania we Wrocławiu silnego naukowego środowiska logicznego, co doprowadziło do stworzenia w tym mieście Zakładu Logiki Instytutu Filozofii PAN.

W okresie sprawozdawczym dr Kubiński przedłożył Radzie Wydziału swą pracę habilitacyjną złożoną z trzech rozpraw, a mianowicie *Nazwy nieostre, Systemy pozornie sprzeczne, Próba zbliżenia logiki do języka potocznego*.

Mgr Pogorzelski ukończył i oddał do recenzji rozprawę doktorską. Dwóch pozostałych pracowników Katedry jest w trakcie pisania swych prac doktorskich. Prace członków Katedry były dyskutowane na posiedzeniach naukowych odbywających się do r. 1958 raz, a w następnych latach dwa razy w tygodniu.

W Katedrze Psychologii zaznaczyło się od 1958 r. ożywienie działalności naukowej. Wyraziło się ono w ogłoszeniu przez trzech pracowników Katedry 11 rozpraw i artykułów. Ważniejsze z nich, to: rozprawa H. Słoniewskiej, pt. *Psychologiczna analiza zainteresowań* oraz jej artykuły *O pracy umysłowej* i *Rola Kazimierza Twardowskiego w psychologii polskiej*, studia M. Kulczyckiego: *Niektóre warunki samodzielności myślenia*, *Niektóre problemy myślenia produktywnego* i *O ocenie samego siebie*; artykuły M. Porębskiej: *Analiza procesu rozwiązywania arytmetycznych zadań tekstowych* i *O reagowaniu na trudności*. Ponadto dr M. Kulczycki przygotowywał w okresie sprawozdawczym rozprawę habilitacyjną, pt. *O zasadniczych warunkach po-*

wstawania poczuć winy, a mgr Porębska — dysertację doktorską, pt. *Psychologiczna analiza zachowania się wobec trudności*. Pracę doklorską na temat *O zainteresowaniach psychologicznych* pisał też pod kierunkiem doc. Słoniewskiej mgr Z. Skorny, b. asystent Katedry Psychologii

Prace naukowe Katedry Pedagogiki podzielić można na badania z zakresu dziejów oświaty i nauki oraz na badania z zakresu pedagogiki.

Prace o charakterze historycznym skupiały się na dziejach postępowej myśli pedagogicznej XVI i XVII w. (Tync, Ostrowski) i Oświecenia (Tync, Chamcowna, Maresch). Wymienić tu należy studia prof. dr Tynca *Wyższa szkoła braci polskich w Rakowie i Szkoła w Lesznie w okresie Renesansu* oraz nie ogłoszoną jeszcze jego rozprawę pt. *Ślązak Ulryk Schober, poeta nowołaciński i reformator gimnazjum toruńskiego*; zapoczątkowane przez dr Ostrowskiego badania nad dziejami szkolnictwa parafialnego na Śląsku, na marginesie których została oddana do druku rozprawka pt. *Stosunki religijno-wyznaniowe na wsi śląskiej po wojnie trzydziestoletniej*, i wydanie przez prof. Tynca *Pism pedagogicznych Antoniego Popławskiego* poprzedzonych wstępem będącym właściwie sporą monografią poświęconą temu wybitnemu fizjokracie polskiemu; dwutomową pracę doc. Chamcówny pt. *Uniwersytet Jagielloński w dobie Komisji Edukacji Narodowej*, tejsze autorki artykuły pt. *Szkoła Główna Koronna w walce o autonomię uniwersytecką* i *Zakus nad zaciekami Wszechnicy Krakowskiej, czyli o pewnej polemice naukowo-literackiej z końca XVIII w.* oraz rozprawkę Z. Maresch pt. *Polskie prawykonanie polemiki literackiej, czyli spór o Podolanę wychowaną w stanie natury*.

Drugi kierunek badań obejmował zagadnienia dydaktyki szkoły wyższej i średniej (Ostrowski, Szulc, Kaczmarek, Mościcka), kształcenia wychowawczyń przedszkoli (Kaczmarek), oświaty dorosłych (Ostrowski), zagadnień wychowania moralnego (Szulc), kształtowania światopoglądu młodzieży (Mościcka). Z ważniejszych prac wymienić należy szereg artykułów Kaczmarka dotyczących przygotowania młodzieży akademickiej do pracy pedagogicznej, pracę Ostrowskiego *Zasady pracy kulturalno-oświatowej wśród dorosłych*, artykuł Szulca: *Wychowanie w kolektywie a system klasowo-lekcyjny*. Osobną pozycję zajmują prace poświęcone dydaktyce uniwersyteckiej: artykuł Ostrowskiego, pt. *Problematyka szkolna wyższych uczelni*, Szulca *Z dydaktyki ćwiczeń na wydziałach humanistycznych* i Mościckiej *Niepokoje światopoglądowe młodzieży dorastającej*.

W okresie sprawozdawczym Katedra Pedagogiki wspólnie z katedrą Psychologii wydały pod redakcją prof. St. Tynca trzy „Zeszyty Nauko-

we" (Pedagogika i Psychologia zeszyt I, II, III, zeszyt IV oddano do druku).

Przejdźmy teraz do katedr historycznych. Działalność ich, jak i w okresie poprzednim, skupiała się przede wszystkim na dziejach Śląska, choć w wielu wypadkach wykraczała poza nie, sięgając do zagadnień o znaczeniu ogólnopolskim i do problematyki historii powszechnej.

Problematyka prac naukowych Katedry Historii Starożytnej obejmowała badania:

- 1) nad chronologią starożytnego Wschodu,
- 2) nad genezą i rozwojem państwa partyjskiego w Iranie i jego związkami z państwami hellenistycznymi i z Rzymem,
- 3) nad dziejami państwa Achajów w epoce mykeńskiej.

Badania te prowadził w okresie swej pracy we Wrocławiu prof. dr J. Wolski. Z opublikowanych przez niego rozpraw wymienić należy artykuł *The Decey of the Irian Empire of the Seleucids and the Chronology of the Partian Beginnings*, „Berytus” XII (1956—57), *L'État des Achéens et son expansion dans la deuxième moitié du II-e millenaire au n. e.* oraz *L'historicité d'Arsace Ier*.

Doc. Konik prowadził badania nad kontaktami imperium rzymskiego ze światem antycznym oraz nad zagadnieniem transportu i komunikacji w starożytności. W ramach tych badań autor oddał do druku rozprawę pt. *Śląsk starożytny a imperium rzymskie*.

Mgr Kotula napisał i oddał do recenzji dysertację doktorską pt. *U źródeł separatyzmu afrykańskiego w III w. n.e.*

Prace Katedry Historii Polski i Powszechnej do końca XV w. szły w trzech kierunkach:

- 1) dzieje Śląska,
- 2) historia ruchów religijnych i społecznych w Europie środkowej ze szczególnym uwzględnieniem ruchów polskich i czeskich,
- 3) nauki pomocnicze historii.

Z prac dotyczących dziejów Śląska wymienić należy napisaną przez K. Małeczyńskiego część *Dziejów Wrocławia* oraz udział członków Katedry w pracach nad *Historią Śląska*, a także R. Hecka *Studia nad położeniem ekonomicznym ludności wiejskiej na Śląsku w XVI w.*, badania L. Tyszkiewicza nad dziejami osadnictwa na Śląsku oraz W. Korty nad formowaniem się wielkiej własności feudalnej na Śląsku.

Wynikiem badań nad dziejami ruchów religijnych jest rozprawa E. Małeczyńskiej pt. *Ruch husycki w Czechach i w Polsce*, nadto szereg artykułów E. Małeczyńskiej, R. Hecka i L. Matusik.

Nauki pomocnicze historii stanowiły od dawna przedmiot zainteresowania K. Małeczyńskiego i jego uczniów. Znalazło to swój wyraz

w szeregu publikacji, takich jak: kodeks dyplomatyczny Śląska wydany przez K. Maleczyńskiego i A. Skowrońską i inne drobniejsze rozprawy tych samych autorów oraz w pracach W. Korty nad rejestrami śląskimi, A. Skowrońskiej, L. Tyszkiewicza i innych nad *Słownikiem topograficznym Śląska*, wreszcie w studiach B. Turonia nad kopiarzami polskimi XV w.

Stopień kandydata nauk uzyskał mgr R. Heck na podstawie rozprawy *Studia nad położeniem ekonomicznym ludności wiejskiej na Śląsku w XVI w.* (1957).

Głównymi kierunkami zainteresowań badawczych członków Katedry Historii Polski i Powszechnej XVI do XVIII w. były:

- 1) dzieje Polski w XVII w.,
- 2) dzieje Polski w XVIII w.,
- 3) dzieje Śląska w XVII i XVIII w.

Z zakresu dziejów Polski w XVII w. wymienić należy szereg artykułów W. Czaplińskiego, dotyczących drugiej wojny północnej, jak *Wyprawa Wielkopolan na Nową Marchię w r. 1656 i układ w Sulęcinie*, *Rola magnaterii i szlachty w pierwszych latach wojny szwedzkiej*, *Próby reform państwa w czasie najazdu szwedzkiego* oraz jego studium popularnonaukowe pt. *Na dworze Władysława IV* i wydanie 7 tomu *Aktów do dziejów Polski na morzu*.

Dziejami Polski w XVIII w. zajmował się J. Gierowski. Jest on autorem rozdziałów dotyczących dziejów Polski w XVIII w. w *Historii Polski* wydanej przez PAN oraz szeregu artykułów, jak *Sytuacja międzynarodowa Polski w czasach saskich*, *Pruskie i saskie projekty zamachu stanu w Polsce w r. 1715* (ogłoszony również w języku niemieckim), *Polsza i победа pod Poltawoj*.

Gierowski interesuje się też dziejami Śląska. Jest autorem *Dziejów Wrocławia 1618—1741* w zbiorowej pracy *Dzieje Wrocławia od czasów najdawniejszych do r. 1807*, artykułu *Das polnische Bürgertum in Schlesien und sein Kampf um die polnische Sprache und Kultur im 17. Jh.* i szeregu recenzji i mniejszych artykułów.

Około problematyki Śląska XVII i XVIII w. skupiała się cała niemal twórczość adiunkta J. Leszczyńskiego. Obok nie opublikowanej jeszcze jego rozprawy doktorskiej, pt. *Ruchy chłopskie na Pogórzu Sudeckim w drugiej połowie XVII w.*, wymienić tu należy szereg artykułów, jak *Ludzie luźni i czeladź najemna na Śląsku w pierwszym dziesięcioleciu po wojnie trzydziestoletniej*, *Chłop śląski w walce z konireformacją w II połowie XVII w.*, *Urbarze dóbr zamkowych opolsko-raciborskich z lat 1566—1567* oraz udział w przygotowaniu do druku wydawnictwa pt. *Teksty źródłowe do dziejów chłopstwa śląskiego*.

Stopień kandydata nauk otrzymał w r. 1956 st. asystent Katedry

mgr Jarema Maciszewski, który w r. 1957 przeniósł się na Uniwersytet Warszawski.

Dorobek naukowy Katedry Historii Polski i Powszechnej XIX i XX w. znalazł wyraz w kilku pracach monograficznych i wielu artykułach, w udziale przy opracowywaniu III i IV t. *Historii Polski* (doc. Galos, doc. Zieliński), wreszcie w wydawnictwach źródłowych. Z ważniejszych opublikowanych już prac wymienić należy *Śląsk w oczach okupanta* prof. K. Popiołka oraz jego rozprawy *Koncentracja i centralizacja produkcji w górnictwo-hutniczym przemyśle Górnego Śląska w II poł. XIX stulecia* i *Położenie klasy robotniczej w okresie kapitalizmu przedmonopolistycznego*, monografię doc. J. Demela pt. *Stosunki gospodarcze i społeczne Krakowa w latach 1853—1866*, artykuł doc. A. Galosa *Polskość Śląska w XIX w. w świetle niemieckich materiałów statystycznych* oraz wydanie przez niego pamiętników Michała Bobrzyńskiego. Doc. H. Zieliński ogłosił rozprawę pt. *O narodowe i społeczne wyzwolenie Górnego Śląska w latach wzniesienia rewolucyjnego 1919—1921* oraz monografię *Położenie i walka górnośląskiego proletariatu w latach 1918—1922*, mgr M. Orzechowski artykuły pt. *Z dziejów polskiej ludności autochtonicznej na Dolnym Śląsku*. Weryfikacja narodowościowa (1945—1949) oraz *Kilka przyczynków do biografii politycznej Wojciecha Korfanteo* i opracował wydawnictwo źródłowe *Ludność polska na Dolnym Śląsku w latach 1919—1939*. Mgr M. Pater ogłosił artykuły pt. *Władze pruskie wobec prasy polskiej na Górnym Śląsku przed Kulturkampfem* i *Wypadki marcowe 1849 roku w powiecie jeleniogórskim*, a mgr J. Sydor artykuł *Strajk górników wałbrzyskich w r. 1853*.

Problematyka śląska gościła również w pracach Katedry Historii Gospodarczej i Społecznej, która uważała za główne swoje zadanie rozwijanie w dalszym ciągu badań nad przeszłością Śląska, zwłaszcza nad okresem późnego feudalizmu. Ukończono już kilka poważniejszych prac omawiających dzieje wsi, miast, przemysłu i handlu na Śląsku. W badaniach tych chodziło o wykazanie żywych zawsze związków Śląska z Rzeczpospolitą, a z drugiej strony o dokładniejsze i pionierskie prawie studia nad historią i techniką produkcji, zarówno w rolnictwie, jak w rzemiośle, przemyśle i górnictwie. Właściwe oblicze i profil tematyki tych prac kształtowały się stopniowo, przy czym jest rzeczą charakterystyczną, że Katedra zdołała skupić wokół siebie poważne grono młodych pracowników nauki, którzy osiągnęli już widoczne wyniki swej pracy.

Omówmy teraz pokrótce najważniejsze osiągnięcia naukowe Katedry. Profesor Inglot opracował *Dzieje wsi i rolnictwa na Śląsku od końca XVI w. do r. 1763* do przygotowywanej zbiorowymi siłami *Histo-*

rii Śląska (t. I, cz. III). Doc. Haisig ukończył w okresie sprawozdawczym zamówioną przez Instytut Śląski w Opolu rozprawę o rzemiosłach ślusarsko-kowalskich na Śląsku do połowy XVIII w. Ukończono też kilka poważniejszych prac doktorskich. I tak mgr Wolański napisał rozprawę *Handel Śląska z Rzeczpospolitą w XVII w.*, a mgr K. Małczyńska — pracę *Dzieje papiernictwa śląskiego do początków XIX w.* Na ukończeniu są prace Z. Kwaśnego *Rozwój przemysłów nierolniczych w majątkach Schaffgotschów w latach 1750—1850* i W. Pyrka *Rzemiosło wrocławskie w latach 1740—1811*. Prof. Inglot i mgr Nyrek opracowali i oddali do druku studium porównawcze dzieł o gospodarce rybnej na Śląsku, napisanych w XVI w. przez Czecha Jana Dubraviusa i Polaka Olbrychta Strumieńskiego. L. Wiatrowski i A. Nyrek zajmowali się gospodarką stawowo-rybną w dobrach książąt pszczyńskich w XVIII w. Wymienione prace są zaczątkiem zaplanowanych przez Katedrę szerszych studiów nad historią gospodarki rybnej na Śląsku. Wyrazem zbiorowego wysiłku pracowników i uczniów Katedry są dwa wydrukowane i dwa oddane do druku „Zeszyty Naukowe” (Historia: I, II, IV i V) pod redakcją prof. Inglota.

Przedstawiona tu część dorobku naukowego Katedry jest w dużej mierze wynikiem prowadzonego systematycznie już od r. 1952/1953 seminarium doktoranckiego, w którym brali udział w pierwszym rzędzie pracownicy Katedry i jej uczniowie piszący pod kierunkiem prof. Inglota rozprawy doktorskie, a także niektórzy pracownicy naukowi innych katedr historycznych oraz goście — często z innych uczelni — zajmujący się pokrewną problematyką. W dyskusjach nad pracami doktorskimi prowadzonymi przez Katedrę brali też udział samodzielni pracownicy nauki tak Uniwersytetu i innych wyższych uczelni wrocławskich, jak i Polskiej Akademii Nauk.

Z prac dotyczących dziejów dawnej Rzeczypospolitej wymienić należy opracowanie przez doc. Haisiga części *Historii śrągistyki polskiej* oraz trzypomowe wydawnictwo źródłowe *Maurycyego Kraińskiego materiały do zniesienia stosunku poddańczego w Galicji*, przygotowane do druku przez prof. Inglota wspólnie z dr J. Pelcem. Zespół pracowników Katedry (Inglot, Wolański, Kwaśny, Wiatrowski) zajmował się historią zjawisk klimatyczno-meteorologicznych na Śląsku od XVI do poł. XIX w. w ramach badań WTN nad problemem suszy na Śląsku, prowadzonych pod kierunkiem prof. B. Świętochowskiego z WSR.

Działalność naukowa Katedry Historii Sztuki Średniowiecznej zmierzała przede wszystkim do wykazania dotychczas zupełnie nie docenianych zasług elementu polskiego na polu kultury i sztuki na Śląsku. Prof. M. Morelowski prowadził długoletnie badania nad dziejami sztuki wrocławskiej, które znalazły wyraz w opracowa-

nej przez niego, obejmującej okres od średniowiecza do r. 1807, części pracy zbiorowej pt. *Rozwój urbanistyczny Wrocławia* (1956). Na ukończeniu jest obszerna praca *Zabytki romańskie Wrocławia*. Morelowski ogłosił też szereg artykułów dotyczących sztuki Śląska, a zwłaszcza Wrocławia, jak np.: *Dzieje artystyczne wrocławskiego gmachu Biblioteki Ossolineum*. Napisał też Morelowski rozprawę o najwspanialszym w Polsce portalu pobenedyktyńskim z lat 1150—1178 z Olbina, znajdującym się obecnie w kościele Marii Magdaleny we Wrocławiu (ogłoszoną na razie jedynie w streszczeniu w „Sprawozdaniach Komisji Historii Sztuki WTN”) oraz pracę pt. *Dwie karty z dziejów polskiego rzemiosła budowlanego na Śląsku w XIII i XVI w.: Dalemir z Zajączkowa i Magister Pieszko Muralor*.

Z prac Morelowskiego wykraczających poza problematykę śląską wymienić należy rozprawę: *Drzwi gnieźnieńskie, ich związki ze sztuką obcą a problem rodzimości* oraz artykuł *Les rapports artistiques entre la Pologne et les pays Mosans du XI au XIV s.* ogłoszony w *Actes du II Congrès Culturel Wallon, Liège 1957*. Uczestniczył też prof. Morelowski w pracach nad wydaniem monumentalnej publikacji *Les architectes célèbres* (Paris 1959), publikując tam życiorysy ok. 600 architektów pochodzących ze środkowej Europy.

Problematyką renesansu na Śląsku i w południowej części Polski interesował się M. Zlat, autor artykułu *Attyka renesansowa na Śląsku*, nagrodzonego przez Ministerstwo Kultury i Sztuki i Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego i oddanej do druku rozprawy pt. *Zamek w Krasicy*. Epoki przełomu gotyku i renesansu dotyczy jego praca doktorska, pt. *Rzeźbiarska i malarska dekoracja ratusza we Wrocławiu*.

Prace naukowe doc. J. Orosz skupiały się wokół zagadnienia ubioru. Z zakresu szerszych badań nad tym problemem ogłosiła ona dotychczas artykuł: *Sztuka i ubiór, wspólność założeń w kształtowaniu*. Ponadto interesowała się doc. Orosz rzeźbami pogańskimi na górze Sobotce. Ogłosiła też artykuł krytyczny pt. *Osiągnięcia badań nad historią sztuki śląskiej*.

Katedra Historii Sztuki Nowożytniej powstała z początkiem roku akademickiego 1957/58. Problematyka jej badań skupiała się na rzeźbie polskiej i śląskiej XV i XVI w. oraz na sztuce okresu baroku i rokoka. Prof. Z. Hornung ogłosił artykuły: *Z badań nad sztuką polskiego renesansu i Na śladach działalności artystów francuskich w Polsce*, oraz przygotował do druku pracę pt. *Polska rzeźba sepulkralna w czasach Odrodzenia*, ponadto opracował rozdział o architekturze polskiej w okresie baroku i rokoka do podręcznika historii sztuki polskiej, który ma się ukazać pod redakcją prof. Dobrowolskiego. A. Ziomecka

zajmowała się proszkowską plastyką figuralną i pisała rozprawę doktorską o sztuce Wita Stwosza na Śląsku.

Badania doc. Lepik-Kopaczyńskiej, jedynej pracownicy Katedry Archeologii Śródziemnomorskiej, szły w dwu kierunkach: obejmowały mianowicie studia nad sztuką starożytną i nad zabytkami antycznymi we Wrocławiu. W pracy pt. *Z zagadnień antycznej enkaustyki* ustaliła Kopaczyńska, z jakiego terenu i z jakich czasów pochodzi każdy z trzech rodzajów enkaustyki i kto mógł być wynalazcą enkaustyki kauteriowej. W rozprawie pt. *Perspektywa liniowa w praktyce antycznego malarza* autorka dowiodła, że w starożytności znano wszystkie rodzaje perspektywy liniowej z wyjątkiem perspektywy skośnej. Kopaczyńska napisała też monografie o trzech malarzach antycznych, tj. Pamfilosie, Parrhasiosie i Apellesie. W pracy pt. *Proporcje optyczne w sztuce antycznej*, która ukazała się we wspólnym wydawnictwie Berlińskiej Akademii Nauk i PAN w języku niemieckim, autorka postawiła i rozwiązała problem proporcji optycznych w starożytności. W pracy: *Problem skiagrafii z czasów Platona* wykazała, że część malarstwa skiagraficznego odpowiada nowożytnemu impresjonizmowi, w rozprawie *Tempery woskowe* ustaliła chronologię tych technik oraz wskazała na Parrhasiosa, jako na twórcę tempery woskowej i enkaustycznej, a w artykule *Colores floridi und austeri* („Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts”) wykazała, że dotychczasowa interpretacja terminów *colores floridi* i *austeri* jako farb jaskrawych i surowych jest błędna, że chodzi tu o farby laserunkowe i kryjące, co powoduje całkowitą rewizję poglądów na malarstwo greckie w IV w. p.n.e. W pracy *Antike Malerei*, napisanej na zamówienie Berlińskiej Akademii Nauk i oddanej do druku w jej wydawnictwach, dała Kopaczyńska po raz pierwszy w nauce, jakkolwiek w formie popularnonaukowej, szkic historii greckiego malarstwa, w którym malarstwo sztalugowe i jego problemy zajęły czołowe miejsce.

Praca badawcza Katedry Archeologii Polski koncentrowała się wokół problemów metodyki i metodologii badań archeologicznych oraz rozkładu wspólnoty pierwotnej i tworzenia się społeczeństwa klasowego i państwa na terenie Polski ze szczególnym uwzględnieniem Śląska. Nie sposób wymieniać tu wszystkich prac opublikowanych przez pracowników Katedry — informuje o nich „Bibliografia”, wskażemy tylko na najważniejsze. Tak więc prof. Hołubowicz opublikował rozprawę teoretyczną, pt. *O metodzie publikacji źródeł archeologicznych*, zawierającą pierwsze w literaturze polskiej oryginalne omówienie metody badawczej archeologii. Znaczenie praktyczne tej rozprawy polega na przejrzystym oświeceniu drogi postępowania badawczego w archeologii. W książce *Opole w wiekach X—XII w.* przedstawił ten

sam autor wyniki wieloletnich badań na Ostrówku w Opolu. Doc. H. Cechak-Hońbrowiczowa w pracy pt. *Kamienne kręgi kultowe na Raduni i Śleży* postawiła oryginalną tezę o funkcji starożytnych konstrukcji kamiennych na górach Śleży, Raduni i Kościuszki. Teza ta, początkowo przyjęta nieufnie, zyskała obecnie zwolenników i wpłynęła na powstanie nowego kierunku badań konstrukcji tego rodzaju w Polsce, a nawet za granicą (NRD). Teza ta rozszerzyła bazę źródłową archeologii polskiej, wzbogacając ją o badania nad starożytnymi wierzeniami religijnymi prąsłowiańskich, słowiańskich i prapolskich plemion na terenie Polski.

Katedra Archeologii Polski wydaje w ramach „Zeszytów Naukowych Uniwersytetu Wrocławskiego” rocznik „Archeologia”. W okresie sprawozdawczym ukazały się trzy tomy tego wydawnictwa, zawierające artykuły pracowników Katedry oraz Zakładu IHKM PAN we Wrocławiu. Ponadto od r. 1959 Katedra rozpoczęła publikowanie w formie powielonej „Śląskich Sprawozdań Archeologicznych”. W wydawnictwie tym ogłaszane są na bieżąco wyniki corocznych badań wykopaliskowych Katedry i ZAP IHKM PAN we Wrocławiu.

Prace wykopaliskowe Katedry prowadzone były na wielu stanowiskach archeologicznych na Śląsku. Były one bądź to finansowane przez Katedrę z funduszy własnych lub uzyskanych na ten cel z różnych instytucji, bądź prowadzone przez ZAP IHKM PAN we Wrocławiu. W sumie w r. 1956 prowadzono badania w 8 punktach, w r. 1957 — w 12 punktach, w r. 1958 — w 8, w 1959 r. — w 7. Katedra wydatkowała w latach 1956—59 na terenowe prace badawcze 464 867 zł 74 gr, z czego 15 232 zł 68 gr z budżetu Katedry, 49 220 zł 81 gr z dotacji MSW w ramach kredytów interwencyjnych. Resztę, tj. 411 414 zł 25 gr, stanowiły dotacje Prezydiów PRN i WRN w Opolu oraz innych instytucji społecznych i kulturalnych.

Badania naukowe Zakładu Etnografii Ogólnej obejmowały następującą problematykę:

- 1) monografie etnograficzne i problemowe (tu należy monografia etnograficzna Kaszub pióra J. Gajka, która ukaże się w „Pracach i Materiałach Etnograficznych” wydawanych przez Polskie Towarzystwo Ludoznawcze oraz monografia dotycząca narzędzi rolniczych i technik orackich, przygotowywana do druku przez st. asystenta Katedry Socjologii, a przez pewien okres aspiranta przy Katedrze Etnografii, mgr B. Garygę, wreszcie monograficzne opracowanie budownictwa wiejskiego na Lubelszczyźnie w XIX i XX w. (mgr Z. Staszczak). W opracowaniu znajdowały się także takie rozprawy, jak J. Gajka *Wybrane zagadnienia z etnografii Kaukazu i Bułgarii*, O. Gajkowej *Rośliny w wierzeniach, zwyczajach, obrzędach i wierzeniach ludowych*, Z. Staszczakówny

Struktura etnograficzna ziem dawnych Słowian w świetle niemieckiego „Atlasu etnograficznego”.

2) Drugim problemem, którym zajmował się Zakład, była historia etnografii. W ramach tych badań O. Gajkova napisała rozprawę, pt. *Jan Karłowicz i L. Krzywicki jako reprezentanci dwu nurtów etnologii polskiej*. W przygotowaniu są prace poświęcone postaci Stefana Rogozińskiego oraz monografia omawiająca wkład polskich badaczy w poznanie ludów północno-wschodniej Azji.

3) trzecim problemem badawczym Zakładu były badania terenowe, dotyczące przystosowania się ludności osiedlenczej na Dolnym Śląsku. Pod tym kątem widzenia prowadzono studia nad budownictwem wiejskim Dolnego Śląska. Współpracując z Zakładem Etnografii IHKM PAN Zakład Etnografii Ogólnej wziął udział w pracach nad *Polskim słownikiem etnograficznym*. W wyniku tej współpracy został w r. 1958 opublikowany próbny zeszyt *Słownika*, w przygotowaniu jest jego Zeszyt I. Na uwagę zasługują również prace kartograficzne, wiążące się z metodologią kartografii etnograficznej, prowadzone przez J. Gajka. Pracownicy Zakładu włączyli się również do prac nad reedycją dzieł O. Kolberga; redaktorem tego wydawnictwa jest prof. J. Gajek.

Zakład Etnografii Polski zajmował się badaniami nad tradycyjną kulturą wsi polskiej oraz nad współczesnymi przemianami kulturowo-społecznymi, zachodzącymi w obrębie wsi dolnośląskiej. W ramach pierwszego z tych problemów rozpoczęto (w r. 1954) badania nad budownictwem ludowym Opolszczyzny, które zostały zakończone w r. 1959; wyniki ich nie zostały jeszcze opublikowane. H. Wesołowska prowadziła w latach 1957—1958 badania nad stanem budownictwa wiejskiego na Dolnym Śląsku w świetle źródłowych materiałów historycznych. Zebrane materiały zostały oddane do druku w postaci artykułu, pt. *Z badań historycznych nad dolnośląskim budownictwem wiejskim w XVIII i XIX w.* A. Nasz rozpoczął w 1955 r. badania nad dolnośląską sztuką ludową, które musiały zostać przerwane wskutek braku środków finansowych. Zostały one wznowione w r. 1957 i 1958 i koncentrowały się na terenie Podsudecia (rejon Kotliny Kłodzkiej, okolice Kamiennej Góry, pow. Jelenia Góra). Aktualny stan zabytków w terenie, reprezentujący dawną sztukę ludową, pozwolił na zebranie danych dotyczących następujących zagadnień: a) dawne meblarstwo ludowe, b) zdobnictwo architektoniczne, c) zdobnictwo w metalu, d) malarstwo ludowe związane z meblarstwem i architekturą. Osiągnięcia dotychczasowe zostały przedstawione w oddanej do druku pracy pt. *Z badań nad dolnośląską sztuką ludową* („Rocznik Śląski” z. 3). W ramach akcji badawczej Instytutu Śląskiego w Opolu mgr H. Wesołowska zajmowała się młynarstwem wiejskim na Śląsku. Badania rozpoczęte zostały

w 1959 r., dotychczasowe ich wyniki zostały przedstawione w oddanej do druku pracy *Z badań etnograficznych nad młynarstwem wiejskim Opolszczyzny*. Od r. 1959 prowadziła mgr Wesołowska analogiczne badania na terenie Dolnego Śląska, subsydiowane przez MSW.

Na pograniczu problematyki historycznej i współczesnej mieszczą się badania nad tradycyjnymi formami łowiectwa ludowego na terenie Opolszczyzny, finansowane przez Uniwersytet Wrocławski i Muzeum w Opolu, a prowadzone przez ucznia Zakładu mgr Konrada Hainischa. Badania te zmierzają do ustalenia zarówno dawnych form tego łowiectwa, jak też i jego stanu współczesnego (tj. po r. 1945).

Do prac wchodzących w zakres drugiego problemu należy rozprawa doktorska mgr Jadwigi Pawłowskiej, pt. *Dolnośląska wieś Prace, pow. Milicz, studium etnograficzne*, napisana w oparciu o pięcioletnie badania terenowe. Praca ta jest pierwszą na szeroką skalę zakrojoną rozprawą naukową, poświęconą współczesnej problematyce Ziemi Zachodnich. Mg. Barbara Jankowska prowadziła badania nad garncarstwem ludowym na terenie Opolszczyzny i Dolnego Śląska. Wyniki ich zostały częściowo opublikowane w postaci artykułu, pt. *Z badań nad ludowym garncarstwem Opolszczyzny*.

Katedra Socjologii, reaktywowana 1 X 1957 r., nie zdołała doprowadzić jeszcze do końca prac rozpoczętych przez dwu zatrudnionych w niej pomocniczych pracowników nauki. Badania te skupiły się na następujących problemach: ludność rodzima na Opolszczyźnie, adaptacja repatriantów z Jugosławii w województwie wrocławskim, tworzenie się załogi w zakładach przemysłowych, struktura społeczna m. Wrocławia. Pierwsze prace z tego zakresu zostaną oddane do druku w r. 1961.

Stopień kandydata nauk otrzymali w okresie sprawozdawczym: mgr Roman Heck na podstawie rozprawy *Studia nad położeniem ludności wiejskiej na Śląsku w XV w.* (1957) i mgr Jarema Maciszewski na podstawie rozprawy *Wojna domowa w Polsce 1606—1609* (cz. 1, 1957).

Po przywróceniu doktoratów stopień doktora nauk humanistycznych uzyskała na naszym Uniwersytecie mgr Zofia Staszczakówna na podstawie rozprawy *Budownictwo chłopskie na obszarze województwa lubelskiego w XIX w.* (1959 r.).

Oczekiwanie na zmianę ustawy o stopniach naukowych sprawiło, że mała stosunkowo liczba przewodów doktorskich i kandydackich została do końca roku akademickiego 1958/59 ukończona. Jednakże pod koniec okresu sprawozdawczego szereg rozpraw doktorskich był już w rękach recenzentów, a otwartych przewodów było 31. Należy tu dodać, że pod koniec tego okresu podwyższono wymagania stawiane osobom, którym otwierano przewód, żądając od nich co najmniej ukoń-

czenia zbierania materiałów do pracy doktorskiej, a w niektórych wypadkach nawet przedstawienia tej rozprawy promotorowi w pierwszej redakcji. Rozprawy doktorskie opracowywane były w stałym kontakcie z promotorami. SeminaRIA doktoranckie prowadzili profesorowie: Czapliński, Gajek, Inglot i Małeczyński. Szczególnie liczne było seminarium prof. Inglota.

W pierwszych latach omawianego okresu Wydział posiadał 5 aspi-rantów. Większość z nich pozostała potem przy katedrach jako asysten-ci lub adiunkci. Nominacje na docentów uzyskali od Centralnej Komis-sji Kwalifikacyjnej dr Helena Cehak-Hołubowiczowa (1956), dr Janina Orosz (1956), dr Mirosława Chamcówna (1957), dr Stefan Kaczmarek (1959).

Przemianowany z docenta na profesora nadzwyczajnego został dr Józef Gierowski (1958), z profesora nadzwyczajnego na zwyczajnego prof. Władysław Czapliński (1956), prof. Stefan Inglot (1956), prof. Ma-rian Morelowski (1957).

Szereg pracowników naukowych Wydziału odgrywało ważną rolę w pracach nad organizacją nauki polskiej. I tak doc. Słoniewska była członkiem Komisji Rzeczoznawców Psychologii, a prof. Tync Komisji Rzeczoznawców Pedagogiki Rady Głównej SW. Prof. Tync był także członkiem Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, prof. Małeczyński — członkiem Komitetu Nauk Historycznych, prof. Małeczyńska — człon-kiem Komisji Polsko-Czeskiej Instytutu Historii PAN, prof. Gierow-ski — członkiem Komisji Polsko-Niemieckiej, prof. Inglot — członkiem Komitetu Redakcyjnego Komisji Wydawnictw Źródłowych PAN, prof. Gajek — członkiem Rady Naukowej JHKM PAN, członkiem Instytutu Sztuki PAN, Komisji Historycznej PAN, Komitetu Sławistycznego PAN, Komitetu Antropologicznego PAN, Komitetu Nauk o Literaturze PAN, doc. Nasz — członkiem Rady Naukowej IHKM PAN.

Większość samodzielnych pracowników nauki była członkami WTN. Członkami Zarządu WTN byli. prof. Czapliński i prof. Inglot, który peł-nił przez rok funkcję zastępcy sekretarza generalnego, przez dwa lata przewodniczącego Wydziału II, był też członkiem Komitetu Redakcyj-nego jego wydawnictw, członkiem redakcji „Annales Silesiae” oraz wiceprzewodniczącym Komisji Śląskiej; prof. Gierowski był redaktó-rem wydawnictw humanistycznych WTN, prof. Morelowski przewodni-czącym Międzywydziałowej Komisji Historii Sztuki, a doc. Kopaczyń-ska jej sekretarzem.

Do zarządu PTH wchodzili: prof. Czapliński i prof. Gierowski, do zarządu Wrocławskiego Towarzystwa Miłośników Historii będącego oddziałem PTH: prof. Inglot, prof. Małeczyński, mgr Tyszkiewicz, dr Heck, mgr Kwaśny. Do zarządu Polskiego Towarzystwa Archeologicz-

nego wchodził doc. Haisig, sekretarzem generalnym PTL był prof. Gajek, przewodniczącym jego oddziału wrocławskiego prof. Inglot. Prof. Lutmanowa była zastępcą członka zarządu głównego Polskiego Towarzystwa Filozoficznego oraz przewodniczącą jego oddziału wrocławskiego, którego skarbnikiem był mgr Pogorzelski, a sekretarzem dr Kubiński. Przewodniczącym Komisji Historii Sztuki Towarzystwa Naukowego w Toruniu był prof. Hornung, członkiem zarządu oddziału wrocławskiego Stowarzyszenia Historyków Sztuki prof. Morelowski, a przewodniczącym jego sekcji naukowej — mgr Ziomecka. Prof. Popiołek był członkiem Rady Naukowej Śląskiego Instytutu Naukowego w Katowicach, prof. Inglot członkiem Rady Naukowej Śląskiego Instytutu Naukowego w Opolu, członkiem Instytutu był również doc. Nasz. Prof. Inglot był członkiem Komisji Historycznej Spółdzielczego Instytutu Badawczego w Warszawie i od 1959 r. członkiem jego Rady Naukowej. Prof. Gajek był członkiem Commission Internationale des Arts et Traditions Populaires w Paryżu, członkiem Towarzystwa Naukowego w Lublinie i Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Prof. Morelowski należał do Rady Konserwatorskiej przy Wojewódzkim Urzędzie Konserwatorskim. Prof. Inglot był przewodniczącym Rady Naukowej Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolinski. Redaktorami śląskiego kwartalnika „Sobótka” byli: prof. Małczyńska i prof. Gierowski. Prof. Gajek był redaktorem „Ludu”, „Atlasu Polskich Strojów Ludowych”, „Polskiego Atlasu Etnograficznego”, „Prac i Materiałów Etnograficznych” i „Opera omnia” Oskara Kolberga. Doc. Haisig — redaktorem wydawnictwa *Miasta polskie w okresie tysiąclecia* i członkiem Rady Redakcyjnej „Wiadomości Numizmatycznych”. Prof. Inglot był współredaktorem bibliografii historii rolnictwa, wydawanej w Wydawnictwie Instytutu Historii Rolnictwa w Groningen w Holandii.

Żywa była współpraca poszczególnych katedr z innymi placówkami naukowymi tak na naszym Uniwersytecie, jak poza nim. I tak Katedra Logiki współpracowała z Katedrą Logiki Matematycznej na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii, kierowaną przez prof. Jerzego Słupeckiego oraz z Zakładem Logiki Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, mającym swą siedzibę we Wrocławiu. Pracownikami tego Zakładu (na pół etacie) byli: prof. Luomanowa i mgr Pogorzelski. Spośród pracowników Katedry Pedagogiki doc. Chamcówna należała do Zespołu Oświecenia Zakładu Historii Nauki przy Komitecie Historii Nauki PAN, dr Ostrowski współpracował z Pracownią Dziejów Oświaty przy Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN i z Ministerstwem Oświaty i Ministerstwem Kultury i Sztuki w zakresie kształcenia działaczy kulturalnych i oświatowych, a mgr Mościcka — z Katedrą Socjologii naszego Uniwersytetu. Katedra Historii Polski i Powszechnej XIX i XX w. pozostawała w blis-

kich związkach z Zakładem Historii Śląska Instytutu Historii PAN, którego kierownikiem był prof. Popiołek, oraz ze Śląskim Instytutem Naukowym w Katowicach, co znajdowało wyraz zarówno w podejmowaniu wspólnych badań, jak we wspólnych zebraniach i dyskusjach naukowych. Zespół pracowników Katedry Historii Gospodarczej i Społecznej brał udział w badaniach nad problemem suszy na Śląsku, zainicjowanych przez WTN, a kierowanych przez prof. B. Świętochowskiego z WSR we Wrocławiu. Prof. Ingłot kierował też zespołem edytońskim pracowników Biblioteki ZN im. Ossolińskich oraz współpracował z Komisją Wydawnictw Źródłowych PAN nad wydaniem lustracji królew-szczyzn w Rzeczypospolitej od XVI do XVIII w. oraz z Zakładem Historii Śląska IH PAN nad wydaniem urbarzy XVIII w. Doc. Haisig kierował pracą zespołową pracowników Pracowni Numizmatycznej Biblioteki ZN im. Ossolińskich pt. *Obieg, wartość i siła nabywcza (ceny) money polskiej do połowy XVI w.* Współpracował też z IHKM PAN i opracował *Wczesnośredniowieczne skarby srebrne z terenu Śląska*. Prof. Morelowski brał udział w przygotowaniu do druku wydawnictwa *Les architectes célèbres*, publikując tam zyciorysy około 600 architektów pochodzących ze środkowej Europy. Doc. Kopaczyńska wygłosiła na zaproszenie Berlińskiej Akademii Nauk szereg odczytów naukowych i napisała na jej zamówienie parę prac i recenzji.

Katedra Archeologii współpracowała z Zakładem IHKM PAN we Wrocławiu, którego kierownikiem był prof. Hołubowicz. Zakład Etnografii Polskiej brał udział w badaniach zainicjowanych przez Instytut Śląski w Opolu oraz Muzeum w Opolu (młynarstwo wiejskie na Śląsku, łowiectwo na Śląsku), a Zakład Etnografii Ogólnej współpracował z Zakładem Etnografii IHKM PAN i uczestniczył w pracach nad *Polskim słownikiem etnograficznym*.

Pracownicy Wydziału uczestniczyli w wielu konferencjach i zjazdach naukowych krajowych i zagranicznych, wygłaszając referaty i zabierając głos w dyskusjach.

Tak więc: Prof. Fritzhand brał w r. 1958/59 udział w dwóch międzynarodowych konferencjach filozoficznych (w Bułgarii i NRD), wygłaszając na nich referaty poświęcone filozofii Feuerbacha. W tym samym okresie prof. Fritzhand uczestniczył w licznych konferencjach i sesjach krajowych o tematyce filozoficznej i pedagogicznej. Prof. M. Kokoszyńska-Lutmanowa wyjeżdżała w r. 1956 do NRD w celach naukowych i wygłosiła odczyt na Uniwersytecie Humboldta w Berlinie; w r. 1958 uczestniczyła w XII Międzynarodowym Kongresie Filozoficznym w Wenecji i wygłosiła tam referat. Referat na ten Kongres przesłał również dr Kubiński. W r. 1959 prof. Kokoszyńska-Lutmanowa wzięła udział w pięcioosobowej delegacji, która wyjechała celem nawiązania kon-

taktów naukowych do Berlina, Lipska i Jeny, następnie zaś organizowała przyjęcie rewizytującej Polskę delegacji filozofów niemieckich we Wrocławiu. Nawiązane w ten sposób kontakty są nadal podtrzymywane na drodze wymiany prac i korespondencji naukowej. We wrześniu 1959 r. prof. Kokoszyńska-Lutmanowa uczestniczyła w Sympozjum Logicznym w Warszawie, poświęconym zagadnieniu podstaw matematyki, co przyczyniło się do zacieśnienia kontaktów z bieżącymi w nim udział uczonymi zagranicznymi. Katedra Logiki organizowała we Wrocławiu coroczne krajowe zjazdy logików (wspólnie z Zakładem Logiki Instytutu Filozofii i Socjologii PAN).

Prof. Tync i inni pracownicy Katedry Pedagogiki wzięli udział w Sesji Naukowej zorganizowanej przez PAN ku czci Komeńskiego w Lesznie i Osiecznej. Prof. Tync wygłosił tam odczyt pt. *Dzieje Szkoły Leszczyńskiej w okresie renesansu* (1957). Doc. Chamcówna wygłosiła na Sesji Naukowej zorganizowanej przez Komitet Historii Nauki PAN i Uniwersytet Jagielloński ku czci Jana Śniadeckiego odczyt pt. *Jan Śniadecki jako człowiek* (1958).

Wszyscy niemal historycy wrocławscy uczestniczyli w VII Powszechnym Zjeździe Historyków Polskich w Krakowie w r. 1958, prof. Wolski był na nim przewodniczącym sekcji historii starożytnej i wygłosił odczyt pt. *Rzymska polityka na Wschodzie*. Na Zjeździe tym wygłosili również referaty prof. prof. Czapliński i Gierowski. Wielu też spośród wrocławskich historyków wzięło udział w Konferencji Historyków Polskich i Czeskich w Cieszynie (1957) i ogłosiło potem artykuły w wydawnictwie *Studia z dziejów polskich i czeskich*. Samodzielní pracownicy naukowí Katedry Historii Polski i Powszechnej XIX i XX w. uczestniczyli w kilku sesjach naukowych polsko-niemieckich i krajowych, wygłaszając na nich referaty. Prof. Morelowski był członkiem delegacji polskich historyków sztuki na XIX Kongres Międzynarodowy Historyków Sztuki w Paryżu we wrześniu 1958 r. Wygłosił tam referat pt. *Le type français du château de plaisance et son adaptation personnelle en Pologne au XVIIe s. la plus ancienne en Europe centrale*. Na przełomie r. 1958/59 bawił prof. Morelowski w Kanadzie z ramienia Ministerstwa Spraw Zagranicznych jako rzeczoznawca w akcji rewindykacji zabytków polskich wywiezionych tam w okresie ostatniej wojny. We wrześniu 1955 r. wziął udział w II Congrès Culturel Wallon w Leodium, wygłaszając tam obszerny referat o bezpośrednich stosunkach Polski z walońskimi centrami kultury od XI do XIV w. Wygłosił też w Liège i Brukseli odczyty o arcydziełach sztuki flamandzkiej w zbiorach polskich. Wiosną 1957 r. wygłosił w Sorbonie referat pt. *Le développement de l'urbanisme de Wrocław du XI au XIV s.* Tekst tego odczytu ma być publikowany w wydawnictwie o miastach polskich,

przygotowanym pod redakcją prof. A. Gieysztora z Warszawy i prof. Francastel z Paryża.

Doc. Wilhelmina Lepik-Kopaczyńska wyjeżdżała do NRD (trzy razy) i do Włoch gdzie wygłosiła dwa odczyty na VII Kongresie Archeologii Klasycznej w Rzymie i w Neapolu (1957); w r. 1957 wygłosiła odczyt w Berlińskiej Akademii Nauk, w 1958 odbyła tournée odczytowe po sześciu niemieckich ośrodkach uniwersyteckich (Berlin, Halle, Lipsk, Greifswald, Drezno, Rostock), a w r. 1959 raz jeszcze wyjeżdżała do Berlina na Humanismstag, gdzie również wygłosiła odczyt. W r. 1957 miała odczyt w Krakowie na mieszanej konferencji PAN i Berlińskiej Akademii Nauk.

Pracownicy Katedry Archeologii Polski brali udział w dorocznych sesjach sprawozdawczo-planujących IHKM PAN, katedr uniwersyteckich archeologii, muzeów i konserwatorów zabytków archeologicznych, składając na nich sprawozdania z prac wykopaliskowych Katedry. Prof. J. Gajek wyjeżdżał w r. 1956 na Konferencję CSAV w Pradze i Bratysławie, w 1957 na Konferencję Instytutu Etnografii i Folkloru do Sofii, w r. 1958 na Konferencję Instytutu Etnografii i Folkloru do Belgradu i Zagrzebia oraz na IV Kongres Sławistyczny do Moskwy. Na wszystkich tych konferencjach prof. Gajek wygłaszał referaty o pracach etnograficznych w Polsce. Doc. Nasz brał udział w licznych konferencjach Rady Naukowej IHKM PAN oraz Instytutu Śląskiego w Opolu.

Więcej stosunkowo pracowników Wydziału niż w poprzednim okresie choć ciągle jeszcze za mało, miało możliwość wyjazdu za granicę celem studiów naukowych.

Korzystali z nich wyłącznie pracownicy katedr historycznych i historii kultury materialnej. I tak doc. E. Konik uczestniczył w 1957 r. w badaniach wykopaliskowych w Olbii, a w r. 1958 wyjeżdżał w celach naukowych do Moskwy i Leningradu. Mgr Kotula odbył w r. 1957/58 trzymiesięczną podróż naukową do Paryża. Prof. Maleczyńska bawiła w latach 1956, 1958, 1959 w Czechosłowacji i w r. 1959 w NRD. Dr Heck wyjeżdżał w r. 1959 na sześciomiesięczne stypendium naukowe do Czechosłowacji. Prof. Gierowski zbierał materiały naukowe do dziejów konfederacji tarnogrodzkiej i w ogóle do dziejów Polski w I połowie XVIII w. w NRD, Czechosłowacji i Austrii. Prof. Czapliński bawił w jesieni 1958 r. w Szwecji i Danii celem przygotowania referatu o kwestii bałtyckiej w XVI i XVII w. na Międzynarodowy Kongres Historyków w Sztokholmie (1960). Dr Leszczyński spędził w r. 1957 miesiąc w Czechosłowacji, gdzie gromadził materiały do pracy doktorskiej, a w r. 1959 dwa miesiące w NRD w celu przygotowania rozprawy habilitacyjnej. Prof. K. Popiołek i doc. A. Galos prowadzili w NRD badania archiwalne, związane przeważnie z dziejami Śląska, a doc. Zieliński odbył po-

dróż naukową do Francji. Prof. Inglot przebywał w r. 1957 w Paryżu i Brukseli (łącznie przez półtora miesiąca) dla zorientowania się w nowszej literaturze światowej z zakresu historii gospodarczej i społecznej średniowiecza (w związku z przygotowaniem do druku III wydania swego podręcznika) oraz zebrania nowych źródeł i literatury do badań nad kolonizacją flamandzką w Polsce wczesnośredniowiecznej. Mgr Złat wyjeżdżał w r. 1957 na 6 tygodni do Włoch, doc. Kopaczyńska brała udział w wykopaliskach w Mimerka na Krymie w sierpniu i wrześniu 1957 r. Prof. Hołubowicz przebywał w r. 1958 przez dwa tygodnie w Czechosłowacji w celu przeprowadzenia studiów nad ceramiką okresu lateńskiego i rzymskiego. Wreszcie mgr B. Czerska bawiła w r. 1956 przez miesiąc w NRD dla zapoznania się z tamtejszą archeologią.

Poszczególne katedry przyjmowały też gości zagranicznych. I tak Katedrę Logiki odwiedzili prof. Merkuse i prof. A. Tarski z USA oraz prof. H. Heydyng z Holandii, Katedrę Socjologii prof. T. Abel z USA, Katedrę Psychologii prof. N. H. Pronko z USA. Spośród gości Zakładu Etnografii Ogólnej wymienić należy dra R. Wildhabera, redaktora „Schweizerisches Archiv für Volkskunde” z Bazylei, prof. B. Malkina z Mineapolis i prof. H. Wakarelskiego. W Katedrze Historii Sztuki Średniowiecznej przebywała stypendystka UNESCO Fanny Yu-Renotie. Historycy gościli prof. A. Joberta z Francji.

Popularyzacja wiedzy

Pracownicy wszystkich niemal katedr brali udział w popularyzacji reprezentowanych przez nie dziedzin wiedzy.

Wszyscy pracownicy Katedry Filozofii, z wyjątkiem zast. prof. Gałęckiego i mgra Heinricha, pełnili funkcje lektorów KW PZPR, względnie KD PZPR, a także KW ZMS oraz ZG i ZW Stowarzyszenia Ateistów i Wolnomyślicieli, biorąc bardzo aktywny udział w popularyzacji wiedzy filozoficznej. Prof. Lutmanowa wygłaszała odczyty na temat znaczenia wiedzy logicznej w podniesieniu poziomu pracy dydaktycznej dla asystentów Wydziału Prawa naszego Uniwersytetu i na kursie dla pracowników Wyższych Szkół Ekonomicznych zorganizowanym przez MSW. Pracownicy Katedry Pedagogiki wygłosili szereg odczytów i wykładów na zjazdach pracowników oświatowych, zebraniach i kursach organizowanych przez Kuratorium Okręgu Szkolnego Wrocławskiego, w szkołach różnego typu i w wyższych uczelniach wrocławskich. Doc. Kaczmarek był jednym z wykładowców na kursie dla pracowników Wyższych Szkół Ekonomicznych. Mgr Mościcka współpracowała w dziedzinie podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników z kierownictwem Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Świd-

nicy, biorąc udział w dyskusjach wychowawczych, udzielając konsultacji. Dr Ostrowski brał stały udział w pracach Dolnośląskiego Towarzystwa Oświatowego.

Ożywioną działalność popularyzatorską prowadziła w związku z przywróceniem psychologii należnego stanowiska naukowego i z żywiołowym domaganiem się przez społeczeństwo (por. głosy na Krajowej Naradzie Psychologów w r. 1957) praktycznego stosowania jej w różnych dziedzinach życia — Katedra Psychologii. Pracownicy Katedry poświęcili tej pracy wiele czasu i energii. Najlepiej ilustrują tę stronę działalności Katedry cyfry. I tak w r. 1955/56 pracownicy Katedry wygłosili 21 dwugodzinnych odczytów, w roku następnym — 30, w roku 1957/58 — 43 i w 1958/59 — 20. Z wykładów tych korzystali pracownicy naukowcy Uniwersytetu i Politechniki Wrocławskiej, nauczyciele szkół ogólnokształcących, zawodowych i artystycznych, kierownicy zakładów wychowawczych, pracownicy administracji szkolnej, lekarze szkolni, oficerowie, rodzice. Dokształcaniu psychologów zatrudnionych w różnych placówkach psychologii stosowanej służyły odbywające się dwa razy w miesiącu zebrania naukowe Katedry, na których referowano najnowszą literaturę psychologiczną (dopływ nowych dzieł zawdzięcza Katedra w dużej mierze Fundacji Forda) oraz omawiano aktualne zagadnienia naukowe.

Pracownicy Katedr Historycznych wygłaszali liczne odczyty w Towarzystwie Miłośników Historii, w Towarzystwie Wiedzy Powszechnej, w uniwersytetach ludowych (Katedra Historii Polski i Powszechnej XVI—XVIII w.), w radio (Katedra Historii Polski i Powszechnej XIX—XX w.), ogłaszali artykuły w prasie, tygodnikach kulturalno-społecznych. Prof. Gierowski i mgr Kołtuła brali udział w opracowaniu szkolnych podręczników historii, prof. Czapliński napisał studia i opowiadania historyczne, przeznaczone dla szerszych kręgów czytelniczych pt. *Dawne czasy*, prof. Inglot — wstęp do zbioru artykułów popularnych pt. *Ludzie dawnego Wrocławia*, w którym szereg młodszych pracowników katedr historycznych zamieściło swe prace. Prof. Morelowski przeprowadził szczegółową kontrolę tekstu i napisał wstęp do *Przewodnika po zabytkach dawnego Wrocławia* G. Króla. Doc. Orosz brała udział w opracowaniu kostiumów i realiów historycznych do filmów „Krzyżacy” i „Grunwald” oraz w przygotowywaniu audycji organizowanych we wrocławskich zakładach pracy przez PWSM. Mgr Zlat wygłosił w 1958 r. i 1959 r. 16 wykładów z historii sztuki dla nauczycieli. Doc. Kopaczyńska napisała szereg artykułów popularnonaukowych do „Filomaty”, „Meandra” i „Dawnej Kultury” oraz pracę tego typu dla wydawnictw Berlińskiej Akademii Nauk. Ożywioną akcją odczytową prowadzili: prof. Hołubowicz, doc. Cehak-Hołubowiczowa i mgr Trudzik,

współpracując z TWP, TRZZ; DOW we Wrocławiu, KW PZPR w Opolu, KFJN we Wrocławiu i Społecznym Komitetem Obchodu Dni Ślęzy. Pracownicy Zakładu Etnografii Ogólnej opracowywali audycje radiowe, artykuły prasowe, a Zakład Etnografii Polskiej współpracował z Ośrodkiem Wiedzy o Ziemiach Zachodnich w Bolkowie.

Nagrody, odznaczenia

Nagrody Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego otrzymali profesorowie: J. Gajek, S. Kaczmarek, K. Maleczyński, M. Morelowski, S. Tync i J. Wolski. Nagrody rektorskie profesorowie i docenci: W. Czapliński, S. Kaczmarek, W. Lepik-Kopaczyńska, M. Morelowski, J. Orosz i H. Słoniewska oraz liczni pomocniczy pracownicy naukowcy.

Prof. S. Inglot otrzymał Złoty Krzyż Zasługi z Mieczami, prof. M. Lutmanowa Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski. Krzyż Oficerski tego Orderu otrzymali prof. W. Czapliński, prof. S. Inglot i prof. S. Tync.

Lokale

Sytuacja lokalowa Wydziału poprawiła się nieco na skutek opuszczenia przez Wydział Filologiczny znacznej części gmachu przy ul. Szewskiej 49. Opróżnione lokale zajęły katedry historyczne. Katedra Archeologii Polski znalazła pomieszczenie w budynku przy ul. Szewskiej 48, również zwolnionym przez filologów.

Gmach przy ul. Szewskiej 49 został gruntownie wyremontowany, częściowy remont przeprowadzono też w budynku przy ul. Szewskiej 36, gdzie mieszczą się Katedry Historii Sztuki, Archeologii Śródziemnomorskiej, Pedagogiki, Logiki i Socjologii, na parterze zaś Studium Języków Obcych.

Biblioteki i inne zbiory

Największą biblioteką była nadal Biblioteka Katedr Historycznych, licząca pod koniec okresu sprawozdawczego ok. 26 500 tomów. Ponadto osobne biblioteki posiadały Katedry Historii Starożytnej (ok. 2200 t.), Historii Sztuki Średniowiecznej (ok. 4000 t.), Archeologii Polski (ok. 2300 t.), Archeologii Śródziemnomorskiej (ok. 1600 t.), Etnografii (ok. 2000 t.), Pedagogiki (ok. 5600 t.), Psychologii (ok. 5000 t.), Filozofii (ok. 8500 t.) i Socjologii (ok. 2000 t.).

Prócz zbiorów bibliotecznych zbiory o charakterze muzealnym, jako rezultat prac wykopaliskowych i terenowych, posiadały Katedry

Archeologii Polski, Archeologii Śródziemnomorskiej, Etnografii i Historii Sztuki.

Zbiory fotografii, mikrofilmów i fotokopii posiadały Katedry Historii Starożytnej, Archeologii Polski i Etnografii. Osobną pracownią fotograficzną dysponowała Katedra Archeologii Polski.

Praca dydaktyczna

W r. ak. 1955/56 istniały na Wydziale jedynie dwa kierunki studiów stacjonarnych, tj. historia i historia kultury materialnej. Na obu tych kierunkach było 175 studentów. Prócz tego 63 osoby studiowały eksternistycznie historię, na eksternistycznych studiach magisterskich historycznych było 57 osób, na pedagogicznych — 16 (kierunek otwarty od II semestru 1955/56 r.), na etnografii — 1 osoba.

Dzięki staraniom dziekana prof. dra Stefana Inglota wspartego przez rektora Marczewskiego udało się uzyskać zgodę MSW na otworzenie stacjonarnych studiów pięcioletnich z zakresu pedagogiki i historii sztuki — począwszy od r. 1957/58, a w r. 1958/59 zostały uruchomione studia filozoficzne ze specjalizacją w logice.

Do chwili otworzenia tych kierunków studiów Katedry Logiki, Filozofii, Psychologii, Pedagogiki, Historii Sztuki i Archeologii Śródziemnomorskiej, a także Katedra Marksizmu i Leninizmu pełniły jedynie funkcje usługowe dla studentów naszego Wydziału i niemal wszystkich wydziałów Uniwersytetu. Również zresztą i katedry historyczne obsługiwały Wydział Filologiczny. W ten typ pracy szczególnie dużo wysiłku wkładała Katedra Pedagogiki, która przygotowywała plany pedagogizacji studentów czterech wydziałów i memoriały w tej sprawie do Ministerstwa, organizowała praktyki pedagogiczne oraz kontaktowała się żywo z metodykami poszczególnych przedmiotów. Personalnie położył na tym polu wielkie zasługi dr Stefan Kaczmarek. Z pedagogami współpracowali blisko psychologowie.

Pracownicy Katedry Pedagogiki i Psychologii zajmowali się również teoretycznie zagadnieniami dydaktyki wyższych uczelni (Ostrowski, Kaczmarek, Mościcka, Szulc, Kulczycki).

Najliczniejszym kierunkiem studiów była historia. Liczby studentów stacjonarnych na tym kierunku przedstawiały się następująco:

1955/56 — 146

1956/57 — 149

1957/58 — 147

1958/59 — 162

Magisteria uzyskało w latach 1955/56 — 1957/58 95 osob. W r. 1958/59 egzaminy magisterskie się nie odbyły z powodu przedłużenia okresu studiów do pięciu lat.

Wszystkie katedry historyczne dążyły do jak najściślejszego powiązania pracy dydaktycznej z nauką. Duży był też wkład tych katedr w opracowanie nowego programu studiów historycznych, co znalazło wyraz w udziale ich przedstawicieli w zjeździe poświęconym temu zagadnieniu w Sopocie (1956). Katedra Historii Gospodarczej i Społecznej opracowała samodzielnie program nowo wprowadzonych ćwiczeń z zakresu techniki badań historycznych i geografii oraz proseminarium z nauki o książce dla studentów bibliotekoznawstwa.

Na kierunku historii kultury materialnej studiowało w r. 1955/56 29 osób, w roku następnym kierunek ten został rozbity na dwa: etnografii i archeologii — z tym jednak, że formalnie starsi studenci studiowali jeszcze historię kultury materialnej. Było ich 27. Etnografię studiowało w tym samym roku 6 osób, archeologię 4. W r. 1957/58 było 20 studentów etnografii i 17 archeologii, w r. 1958/59 19 etnografii i 17 archeologii. Dyplomów magisterskich wydano w okresie sprawozdawczym: na etnografii 8, na archeologii 15.

Katedra Archeologii Polski i oba zakłady Katedry Etnografii wiele wysiłku wkładały w organizowanie prac terenowych. Badania terenowe organizowało też na własną rękę Koło Etnografów. Opiekunem Koła był doc. A. Nasz.

Organizatorem studiów eksternistycznych na Wydziale była prof. Ewa Maleczyńska.

Studia eksternistyczne dzieliły się na studia jednolite historyczne, studia historyczne II stopnia oraz studia pedagogiczne II stopnia, których opiekunem był doc. Stefan Kaczmarek. W r. 1958/59 dzięki zabiegom prof. Maleczyńskiej studia jednolite eksternistyczne historyczne zostały przekształcone na studia zaoczne.

Liczby studentów przyjętych na pierwszy rok kształtowały się następująco:

	Studia hist. ekst. jedn.	Studia hist. ekst. II st.	Studia hist. zaoczne	Studia ped. ekst. II st.
1955/56	42	56	—	16
1956/57	57	15	—	48
1957/58	35	15	—	48
1958/59	—	2	60	56

Troską Rady Wydziału była jak najlepsza organizacja pracy dydaktycznej i postawienie jej na jak najwyższym poziomie. W związku z ty-

mi dążeniami na posiedzeniach Rady, względnie na jej posiedzeniach w składzie rozszerzonym (z udziałem pomocniczych pracowników nauki), dyskutowano zagadnienia dydaktyczne (zwłaszcza problem podniesienia wymagań egzaminacyjnych oraz metody przeprowadzania egzaminów). Samodzielni pracownicy nauki hospitowali też zajęcia prowadzone przez asystentów i otaczali ich stałą opieką.

Dążono też do rozwinięcia jak najtroskliwszej opieki nad studenckimi kołami naukowymi, które na ogół pracowały dość wydatnie, dawały młodzieży możliwość zaprawiania się do samodzielnej pracy naukowej i rozwijania swych zainteresowań.

IV. WYDZIAŁ PRAWA

napisał TADEUSZ BIGO

Organizacja

W okresie sprawozdawczym struktura Wydziału, ukształtowana w latach 1951—1953, nie uległa poważniejszym zmianom. (Por. *Uniwersytet Wrocławski*, 1945—1955. T. I, rozdz. V: Wydział Prawa, s. 116 i nast.). Czynnych było 14 katedr, w tym 7 katedr połączonych w trzech zespołach i 7 katedr niezespołonych, a mianowicie:

Zespół Katedr Historii Prawa (kierownik prof. Wysłouch), obejmujący katedry: Prawa Rzymskiego, Historii Państwa i Prawa Polskiego, Powszechnej Historii Państwa i Prawa.

Zespół Katedr Prawa Karnego (kierownik prof. Świda), obejmujący katedry: Prawa Karnego i Postępowania Karnego.

Zespół Katedr Prawa Cywilnego (kierownik prof. Chełmonski), obejmujący katedry: Prawa Cywilnego i Postępowania Cywilnego.

Katedry niezespołone: Katedra Teorii Państwa i Prawa, Katedra Ekonomii Politycznej, Katedra Prawa Państwowego, Katedra Prawa Międzynarodowego Publicznego, Katedra Prawa Administracyjnego, Katedra Prawa Finansowego, Katedra Statystyki.

Wszystkie katedry są jednozakładowe, tylko Katedra Prawa Karnego ma dwa zakłady: Zakład Prawa Karnego i Zakład Więziennictwa oraz Pracownię Kryminalistyczną.

Zakres dydaktyki wydziałowej rozszerzył się przez zorganizowanie obok studium stacjonarnego Studium dla Pracujących i Studium Eksternistycznego. Studium dla Pracujących, założone w 1955 r. jako samodzielne studium wrocławskie (od 1952 r. czynny był we Wrocławiu jedynie ośrodek konsultacyjny warszawskiego Studium Zaocznego), aż do 1957 r. prowadzone było według odrębnego planu nauczania; od 1957 r. obowiązuje ten sam plan co na studium stacjonarnym (studium 5-letnie).

Trzeci tor nauczania to Studium Eksternistyczne dla absolwentów trzechletniego studium (I stopnia), powołane do życia w 1955 r. Kandydaci przyjmowani są na podstawie egzaminu konkursowego z wybrane-

go przedmiotu, maksymalny okres studiów wynosi trzy lata; po zdaniu egzaminów uzupełniających i przyjęciu pracy magisterskiej eksterniści dopuszczani są do egzaminu magisterskiego.

Na początku okresu sprawozdawczego stan osobowy Wydziału przedstawiał się w sposób następujący:

22 samodzielnych pracowników nauki, w tym 6 profesorów zwyczajnych, 5 nadzwyczajnych, 1 docent i 10 zastępców profesora;

36 pomocniczych pracowników nauki, w tym 8 adiunktów, 18 starszych asystentów, 10 asystentów;

1 pracownik naukowo-techniczny.

Zmiany personalne, które zaszły w czterolecu sprawozdawczym, miały duży zasięg. Były to nominacje, awanse, przeniesienia, zgony i zwolnienia, a więc zmiany, które określamy mianem ruchu osobowego. W latach 1956—57 dochodzi do tego reaktywowanie pracowników zwolnionych i przeniesionych na inny wydział w okresie 1950—1954. W ten sposób powrocili na poprzednie stanowiska na Wydziale Prawa: prof. Wincenty Styś, który był przeniesiony na Wydział Historyczno-Filozoficzny, oraz prof. Andrzej Mycielski i dr Karol Wolfke, którzy byli zwolnieni z Uniwersytetu.

Szczególnie bolesne straty poniósł nasz Wydział w latach 1956—59 na skutek zgonów kierowników katedr: prof. nadzw. dra Wacława Skrzywana (Statystyka), zast. prof. dra Karola Cincio (Postępowanie Karne), prof. zw. dra Iwa Jaworskiego (Powszechna Historia Państwa i Prawa) i prof. Adama Chełmońskiego (Prawo Cywilne).

Ponadto odeszli z Wydziału: prof. zw. dr Jan Gwiazdomorski, przeniesiony (w 1956 r.) na Wydział Prawa UJ w Krakowie, oraz zast. prof. mgr Leon Bojm (Prawo Państwowe) i zast. prof. kand. nauk ekonomicznych Józef Kielski (Ekonomia Polityczna), którzy wyjechali za granicę na stały pobyt.

Kadra samodzielnych pracowników nauki została zasilona dzięki awansowaniu 10 zastępców profesora i adiunktów na stanowiska docenta i profesora nadzwyczajnego. A mianowicie docentami mianowani zostali: zast. prof. dr Stanisław Walczak (1956 r.), zast. prof. dr Lesław Adam (1956 r.), zast. prof. dr Jerzy Falenciak (1957 r.), zast. prof. dr Włodzimierz Gutekunst (1957 r.), zast. prof. dr Kazimierz Kocot (1957 r.), zast. prof. dr Józef Łukaszewicz (1957 r.), adiunkt dr Kazimierz Orzechowski (1957 r.), zast. prof. dr Włodzimierz Berutowicz (1959 r.).

Profesorami nadzwyczajnymi zostali mianowani: zast. prof. dr Józef Fiema (1956 r.) i adiunkt dr Leszek Winowski (1957 r.).

Ponadto awansowali na stanowiska profesora zwyczajnego — profesorowie nadzwyczajni: prof. dr S. Wysłouch (1956 r.), prof. dr Wincenty Styś (1958 r.), prof. dr Witold Świda (1959 r.), a na stanowisko pro-

fesora nadzwyczajnego — samodzielny pracownik nauki przy Katedrze Prawa Państwowego doc. dr Andrzej Mycielski.

Skład osobowy Wydziału na 30 września 1959 r. przedstawiał się w sposób następujący:

Pracowników samodzielnych 21, w tym 6 profesorów zwyczajnych, 5 profesorów nadzwyczajnych, 9 docentów, 1 zastępca profesora; pomocniczych pracowników 46, w tym 14 adiunktów, 20 st. asystentów i 12 asystentów oraz 3 pracowników naukowo-technicznych.

Obsada katedr: Katedra Prawa Rzymskiego: Kierownik doc. dr J. Falenciak; samodzielny pracownik nauki: prof. zw. dr Michał Wysszyński; pomocniczy pracownicy nauki: adiunkt dr Michał Staszów, asystent mgr Andrzej Jankowski.

Katedra Powszechnej Historii Państwa i Prawa: Kierownik prof. nadzw. dr Leszek Winowski; pomocniczy pracownicy nauki: st. asystent mgr Teresa Janaszówna, st. asystent mgr Józef Klein.

Katedra Historii Państwa i Prawa Polskiego: kierownik prof. zw. Seweryn Wysłouch; samodzielni pracownicy nauki przy katedrze: doc. dr Franciszek Ryszka, doc. dr Kazimierz Orzechowski; pomocniczy pracownicy: adiunkt dr Karol Jońca, st. asystent mgr Franciszek Polonski.

Katedra Prawa Karnego: kierownik prof. zw. dr Witold Świda, od 1956 r. jest równocześnie kierownikiem Zakładów Prawa Karnego i Więziennictwa; kierownikiem Pracowni Kryminalistyki jest doc. dr Włodzimierz Gutekunst. Pomocniczy pracownicy nauki: adiunkt dr Olgierd Chybiński, st. asystent mgr Józef Wąsik, st. asystent mgr Zbigniew Bożyczko, asystent mgr Oktawia Górniok, asystent mgr Tomasz Kaczmarek; asystent naukowo-techniczny mgr Gabriela Sorbian.

Katedra Postępowania Karnego: kierownik vacat, opiekunem katedry jest prof. Świda; pomocniczy pracownicy nauki: st. asystent mgr Józef Borowiec, st. asystent mgr Tadeusz Znański, asystent mgr Andrzej Kordik.

Katedra Prawa Cywilnego: kierownik katedry vacat; samodzielny pracownik nauk prof. nadzw. dr Józef Fiema; pomocniczy pracownicy nauki: adiunkt dr Jan Kosik, mgr Stefan Kaleta, mgr Alfred Klein, st. asystenci: mgr Jan Łojewski, mgr Jan Selwa, mgr Jan Wyrwisz, mgr Karol Gandor; asystent naukowo-techniczny mgr Jadwiga Petryszakowa.

Katedra Postępowania Cywilnego: kierownik prof. zw. dr Kamil Stefko; samodzielny pracownik nauki doc. dr Włodzimierz Berutowicz; pomocniczy pracownicy nauki: st. asystent mgr Janina Dąbrowa, asystent mgr Henryk Mądrzak.

Katedra Teorii Państwa i Prawa: kierownik doc. dr Stanisław Walczak, zastępca profesora dr Władysław Zamkowski; pomocniczy pra-

cownicy nauki: st. asystent mgr Henryk Rot, asystenci: mgr Dionizy Jamroz, mgr Jacek Wadowski, mgr Stanisław Kaźmierczyk.

Katedra Prawa Państwowego: kierownik prof. nadzw. dr Andrzej Mycielski; pomocniczy pracownicy nauki: st. asystenci mgr Daruta Kosińska, mgr Aleksander Patrzalek, mgr Kazimierz Działocha.

Katedra Prawa Międzynarodowego Publicznego: kierownik prof. nadzw. dr Stanisław Hubert; samodzielny pracownik nauki doc. dr Kazimierz Kocot; pomocniczy pracownicy nauki: adiunkci dr Karol Wolfe, mgr Jan Kolasa, st. asystent mgr Bolesław Paździor.

Katedra Prawa Administracyjnego: kierownik prof. zw. dr Tadeusz Bigo; samodzielny pracownik nauki prof. nadzw. dr Franciszek Longchamps; pomocniczy pracownicy nauki: adiunkci dr Jan Jendrośka, mgr Tadeusz Kuta i st. asystent mgr Adam Chełmoński.

Katedra Prawa Finansowego: kierownik doc. dr Lesław Adam; pomocniczy pracownicy nauki: adiunkt dr Krystyna Jandy-Jendrośka, st. asystent mgr Marek Mazurkiewicz.

Katedra Ekonomii Politycznej: kierownik prof. zw. dr Wincenty Styś; pomocniczy pracownicy nauki: adiunkci mgr inż. Rafał Sorgenstein, mgr Tomasz Afeltowicz, st. asystenci: mgr Alfred Klein, mgr Wojciech Trznadel, asystenci: mgr Henryk Pyka, mgr Andrzej Tenerowicz; asystent naukowo-techniczny mgr Wiesław Samecki.

Katedra Statystyki: kierownik doc. dr Józef Łukaszewicz; pomocniczy pracownik nauki: adiunkt mgr Andrzej Jagielski.

Na podstawie uchwały Rady Wydziałowej zostały otwarte przewody doktorskie (w trybie określonym w nowej ustawie z 5 XI 1958 r.) dla następujących kandydatów:

Pracownicy Wydziału Prawa: F. Połomski (Historia Państwa i Prawa Polskiego), Z. Bożyczko (Prawo Karne), S. Kaleta, A. Klein, K. Gandor, J. Łojewski, J. Selwa, J. Wyrwisz (Prawo Cywilne), J. Dąbrowa (Postępowanie Cywilne), J. Kolasa i B. Paździor (Prawo Międzynarodowe Publiczne), H. Rot, A. Chełmoński i T. Kuta (Prawo Administracyjne), M. Mazurkiewicz (Prawo Finansowe), T. Afeltowicz (Ekonomia Polityczna), A. Jagielski (Statystyka).

Aspiranci i aspiranci zaoczni: Tadeusz Łukasz i Zbigniew Wierciak (Prawo Cywilne), Oktawia Górniok i Marian Godecki (Prawo Karne), Józef Paliwoda, aspirant zaoczny (Prawo Administracyjne).

Inni kandydaci: Pracownicy nauki Wyższej Szkoły Ekonomicznej we Wrocławiu: Wanda Świdorska i Józef Kaleta (Prawo Finansowe) oraz Wojciech Wasiak (Prawo Cywilne); ponadto Kazimierz Golczewski (Historia Państwa i Prawa Polskiego) i Edward Bertold (Prawo Finansowe).

Funkcje dziekana i prodziekana sprawowali w okresie sprawozdawczym w roku akad.:

1955/56 dziekan prof. Świda, prodziekani: zast. prof. Bojm, doc. Walczak;

1956/57 dziekan prof. Wysłouch, prodziekani: zast. prof. Zamkowski i zast. prof. Bojm (do 16 II 1957 r.), od 17 II 1957 r. prof. Winowski;

1957/58 dziekan prof. Wysłouch, prodziekani: zast. prof. Zamkowski i prof. Winowski;

1958/59 dziekan prof. Fiema, prodziekani: zast. prof. Zamkowski, doc. Orzechowski.

Kierownikiem Studium dla Pracujących był do 30 IX 1956 r. adiunkt Jugi Kuta, od 1 X 1956 r. prodziekan Zamkowski.

Delegatami Rady Wydziałowej do Senatu byli: w 1957/58 r. J. Fiema, w roku następnym S. Wysłouch.

Przedstawiciele Wydziału brali udział w pracach Komisji Dyscyplinarnych dla pracowników nauki oraz dla studentów — w charakterze członków, sekretarzy, rzeczników i przewodniczących (A. Chełmoński sen., S. Hubert, L. Adam, T. Bigo, W. Świda, W. Gutekunst, O. Chybiński, J. Wąsik, A. Kordik). Poważnie przedstawia się także wkład pracy do redakcji „Zeszytów Naukowych”: redaktorem naczelnym był S. Wysłouch, a sekretarzem redakcji i redaktorem działu „Prawo” J. Falenciak. Książkę *Uniwersytet Wrocławski w latach 1945—1955* redagował F. Longchamps.

W Zakładowej Organizacji Zawodowej ZNP pracowali: na stanowisku przewodniczącego Komisji Rewizyjnej L. Adam, jej członkami byli K. Jandy i L. Winowski; przewodnictwo Zarządu Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej sprawowali K. Jandy, a następnie A. Chełmoński jun.; delegatem do spraw mieszkaniowych i członkiem Komisji Socjalnej był H. Rot. Przewodniczącym Oddziałowej Organizacji Zawodowej był w 1955/56 r. T. Bigo, a sekretarzem L. Winowski. W Radzie Wydziałowej stałym referentem praktyk studenckich był M. Wyszynski, referentem studiów eksternistycznych L. Adam, który również przewodniczył Wydziałowej Komisji Budżetowej. Wielu pomocniczych pracowników nauki brało żywy udział w pracach Koła Asystentów, którego przewodniczącym był A. Klein.

Działalność społeczna pracowników Wydziału (poza Uczelnią) przejawiała się w różnych formach. Wybitny był udział naszego Wydziału w pracach aktywu PZPR i ZMS. Pracownicy pełnili odpowiedzialne funkcje zarówno w Komitecie Uczelnianym i Oddziałowej Organizacji Partyjnej, jak również w Komitecie Wojewódzkim PZPR. I tak: J. Fiema był członkiem egzekutywy KW i przewodniczącym Komisji Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Komisji Oświaty KW, K. Gandor sekretarzem

Komisji Nauki i Szkolnictwa Wyższego, J. Łojewski, K. Gandor, S. Walczak, W. Zamkowski członkami egzekutywy KU POP, sekretarzami OOP PZPR — W. Zamkowski, J. Łojewski, D. Kosińska, a członkami egzekutywy OOP — A. Kordik, A. Patrzalek. W Stronnictwie Demokratycznym czynny był L. Adam na stanowisku członka Rady Gospodarczej przy CK oraz Przewodniczącego Komisji Planowania Finansów i Budżetu tejże Rady; w Związku Młodzieży Socjalistycznej K. Gandor pełnił funkcje sekretarza Okręgowej Rady, a T. Kaczmarek był jej przewodniczącym i członkiem Wydziału Młodzieży Studenckiej przy KC ZMS; T. Ryszka pracował przez kilka lat na stanowisku przewodniczącego Miejskiego Komitetu Frontu Jedności Narodowej. W radach narodowych zasiadali jako radni: J. Falenciak i W. Skrzywan (Rada Narodowa m. Wrocławia) oraz W. Gutekunst i J. Wyrwisz (w radach dzielnicowych); urząd ławnika Sądu Powiatowego pełnił S. Kaleta.

Różnokierunkową działalność rozwijali członkowie Wydziału w organizacyjnych ramach zrzeszeń kulturalno-oświatowych, spółdzielczych i innych. Spośród wielu innych przykładów wymienimy Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, Zrzeszenie Prawników Polskich oraz Spółdzielnię Mieszkaniową. Wielu pracowników Wydziału było prelegentami Towarzystwa Wiedzy, niektórzy z nich pracowali także w komisjach i sekcjach, a przewodniczącym zarządu wojewódzkiego był od 1954 r. J. Falenciak. W Zrzeszeniu Prawników Polskich wydatny udział w akcji odczytowej miały katedry: Prawa Cywilnego, Prawa Karnego, Postępowania Cywilnego i Postępowania Karnego; ponadto niektórzy pracownicy nauki pracowali w organach Zrzeszenia (A. Chelmoński sen. był wiceprezesem Zarządu Okręgowego, W. Gutekunst przewodniczącym Sekcji Prawa Karnego przy Zarządzie Okręgowym i członkiem Sekcji Prawa Karnego przy Zarządzie Głównym, T. Znański członkiem Zarządu Okręgowego, J. Kosik członkiem Sekcji Prawa Morskiego przy Zarządzie Głównym). W Spółdzielni Mieszkaniowej przewodnictwo sprawował J. Selwa.

Praca naukowa

W latach 1956—59 zaszły poważne zmiany w ogólnej sytuacji nauki prawa. Planowanie badań naukowych, które w ostatnich latach ubiegłego dziesięciolecia wyrodziło się w centralistyczne administrowanie nauką, odzyskało swój sens i rację, powróciło do swej właściwej roli, tj. do ogólnej koordynacji w zakresie tematyki badań. Ten zwrot w polityce naukowej władz naczelnych wpłynął decydująco na zmianę atmosfery panującej na wydziałach prawa. Otwierał drogę twórczym, krytycznym badaniom nad tematyką dotychczas odsuwaną, wyzwalając wiele śmiałej inicjatywy twórczej. Na wydziale wrocławskim przeja-

wiało się to przede wszystkim we wzroście produkcji naukowej, w rytmiczności pracy badawczej, w ożywieniu kontaktów naukowych z zagranicą (podróże naukowe, studia za granicą, udział w konferencjach i zjazdach międzynarodowych) oraz we wzmożonym imporcie wydawnictw naukowych z Zachodu. Główne kierunki badań w większości katedr zostały utrzymane, ale w ramach dotychczasowych kierunków znalazły się na warsztacie wielu katedr nowe problemy i nowe tematy.

Katedra Historii Państwa i Prawa Polskiego kontynuowała dotychczasowe kierunki badań, jak: prawo własności podstawowych środków produkcji na Śląsku w epoce feudalnej i kapitalistycznej, zagadnienie mniejszości na Górnym Śląsku w okresie międzywojennym oraz istota i rola faszyzmu w Niemczech. Wyniki badań z zakresu pierwszego kierunku zostały przedstawione w książce S. Wysłoucha *Studia nad koncentracją w rolnictwie śląskim w latach 1850—1914*, w której autor ukazuje nowe aspekty rozwoju kapitalizmu w rolnictwie śląskim w XIX i XX wieku. Nad tym zagadnieniem pracował też K. Orzechowski, przygotowując do druku monografię *Chłopskie posiadanie ziemi na Górnym Śląsku u schyłku epoki feudalnej*; przynosi ona nowe, oryginalne ustawienia, dotyczące rozwoju i form prawa chłopów do ziemi oraz odróżnienia feudalnej własności praw od feudalnej własności ziemi. F. Ryszka kontynuował studia nad istotą i rolą narodowego socjalizmu i obecnie przygotowuje do druku syntetyczną pracę na ten temat. Na marginesie tych badań opublikował *Dwa dziesięciolecia huty Kościuszko* (współ z S. Ziembą) i przygotował do druku *Przemysł ciężki Górnego Śląska w gospodarce Polski międzywojennej* (współ z J. Popkiewiczem). Prace te zawierają cenne, oryginalne wyniki, dotyczące przekształceń koniunktury gospodarczej oraz nowej periodyzacji gospodarczych dziejów Polski międzywojennej. W 1957 r. podjęto w Katedrze na nowo badania nad sytuacją ludności polskiej na Opolszczyźnie. Tymczasowe wyniki badań (F. Połomski i in.) opublikowano w nowej serii „Studiów Śląskich”. Badania nad sytuacją prawną proletariatu śląskiego w XIX i XX wieku prowadził K. Jonca, który opracowuje monografię (habilitacyjną) na ten temat; częściowe wyniki badań (o ochronie pracy kobiet i młodocianych oraz o imigracji robotników polskich na Śląsku) ogłoszono w „Studiach Śląskich”.

Katedra Powszechnej Historii Państwa i Prawa. Również w planie tej Katedry poczesne miejsce zajmuje dawna i nowsza historia ziemi śląskiej. L. Winowski opublikował studium o polityce kościelnej Fryderyka II na Śląsku, które jest uwieńczeniem badań prowadzonych w poprzednim okresie i zawiera nowe oświecenie stosunków panujących na Śląsku. E. Klein pracował nad źródłami, dotyczącymi sytuacji mniejszości polskiej na Śląsku. Ponadto kontynuowane były

badania nad historią polskiej myśli politycznej w XVIII w.; tu należy zanotować pracę T. Janaszówny *Konstantego Świącickiego „De iure naturae et gentium”* i kontynuowane przez L. Winowskiego studia nad stosunkiem Europy feudalnej do innowierców.

Katedra Prawa Rzymskiego. Problematyka badań była wielokierunkowa: wpływy filozofii grecko-rzymskiej na naukę prawa w Rzymie, związki średniowiecznego prawa polskiego z nauką postglosatorów prawa rzymskiego, prawo rzymsko-kanoniczne, najdawniejszy proces rzymski, rzymskie prawa agrarne, historia nauki prawa rzymskiego w XVIII i XIX wieku. Osiem rozpraw opublikowanych przez pracowników Katedry przynosi oryginalne wyniki. Spośród tych prac szczególnie interesujące są dra M. Wyszynskiego studia nad etyką stoicką, a jego rozprawa *Czy Statutum-consuetudo Bartolusa mogło mieć wpływ na prawo polskie?* zawiera wyniki istotne dla historii dawnego prawa polskiego. J. Falenciaka *Program czasopisma „Zeitschrift für Rechtsgeschichte”* daje zarys rozwoju i upadku niemieckiej szkoły historycznej, pandektystyki i kierunku neohumanistycznego; drugie studium tego autora (*Crimen obiciendum et probandum in modum exceptionis w narracji Księgi henrykowskiej*) przynosi oryginalne wyniki źródłowych badań nad wpływami prawa rzymsko-kanonicznego na kształtowanie się prawa w Polsce średniowiecznej.

Katedra Prawa Cywilnego koncentrowała uwagę badawczą na czterech problemach: organizacja i stosunki prawne państwowych i spółdzielczych jednostek gospodarczych, odpowiedzialność z powodu czynów niedozwolonych, teoria stosunków cywilno-prawnych, podstawowe zagadnienia prawa rodzinnego. Pierwsze wyniki tych badań opublikowane zostały w ośmiu artykułach (w „Zeszytach Naukowych Uniwersytetu Wrocławskiego” i w czasopismach fachowych). Ponadto J. Kosik opracował studium pt. *Zdolność prawna państwowej osoby prawnej* (praca kandydacka, 1957 r.). Tezy autora dotyczą dwóch zagadnień: 1) Statut prawny jednostek państwowych, uczestniczących w obrocie prawnym, którym przepis prawny nie nadaje *expressis verbis* osobowości prawnej i 2) tzw. specjalna (ograniczona) zdolność prawna państwowych osób prawnych. Jednostki wymienione w p. 1) są zdaniem autora osobami prawnymi, ponieważ nie różnią się one strukturą od jednostek personifikowanych *expressis verbis*, posiadają wyodrębniony majątek i przysługuje im w świetle miarodajnego dla nich ustawodawstwa zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych. W drugiej kwestii autor formułuje wniosek *de lege ferenda*: spośród dwóch możliwych sposobów ograniczenia zdolności prawnej, mianowicie: ograniczenie zakresu (praw i obowiązków) i ograniczenie celu — należy wybrać ten drugi jako bardziej odpowiadający potrzebom praktyki.

Katedra Postępowania Cywilnego kontynuowała badania nad naczelnymi zasadami procesowymi: zasada dyspozycyjności, zasada prawdy obiektywnej, udział prokuratora w procesie cywilnym, inicjatywa procesowa. W ogłoszonych drukiem monografiach autorzy (K. Stefko i W. Berutowicz) przedstawili wyniki badań przeprowadzonych w poprzednim okresie. Tymczasowe wyniki bieżące prac badawczych opublikowane zostały w czterech artykułach (W. Berutowicza, J. Dąbrowy) i w trzech glosach (K. Stefki i W. Berutowicza).

Katedra Prawa Karnego. — Główny kierunek badań Katedry to studia nad dynamiką przestępczości w PRL na tle przestępczości w okresie międzywojennym. Prowadzone one były na terenie miasta i powiatu Kalisza, a następnie — miasta i powiatu Wrocław oraz województwa opolskiego i katowickiego. Inne kierunki prac Katedry to: wymiar kary, przestępstwa urzędnicze i ekspertyzy dowodów rzeczowych oraz taktyka przestępcza. Częściowe wyniki badań „kaliskich” zostały opublikowane przez W. Świdę i W. Gutekunsta, a W. Świda oddał do druku (we Wr. Tow. Naukowym) rękopis monografii na temat wpływu zmian ustrojowych na przestępczość w świetle materiałów zebranych na terenie miasta i powiatu Kalisz. W zakresie problematyki przestępstw przeciw własności opracowana jest monografia o paserstwie w polskim prawie karnym (O. Chybiński); W. Gutekunst ogłosił drukiem pracę o sędziowskim wymiarze kary w zakresie tychże przestępstw. Z. Bożyczko w badaniach nad zagadnieniem: kradzież kieszonkowa i jej sprawca zastosował oryginalną metodę opartą na wywiadach i bezpośrednim poznaniu świata przestępczego. Pomocniczy pracownicy ogłosili w okresie sprawozdawczym osiem artykułów, wśród których znajdują się także przyczynki z zakresu kryminalistyki.

Katedra Postępowania Karnego od marca 1959 r., tj. od dnia zgonu kierownika K. Cincio, pracuje w niepełnym składzie pod opieką W. Świdy. Przedmiotem zainteresowań badawczych były, podobnie jak w poprzednim okresie, szczególne rodzaje postępowania karnego PRL, a mianowicie: postępowanie przyśpieszone (A. Kordik) i postępowanie w sprawie przestępczości nieletnich (A. Tenerowicz); K. Cincio ogłosił parę artykułów zawierających częściowe wyniki badań nad postępowaniem rewizyjnym.

Katedra Prawa Międzynarodowego. — Badania idą w dwóch kierunkach: wybrane problemy z historii prawa międzynarodowego oraz współczesne zagadnienia prawa międzynarodowego. S. Hubert oddał do druku w 1959 r. monografię pt. *Poglądy na prawo narodów w Polsce czasów Oświecenia*. Autor wykorzystał dla swych badań starodruki, przeważnie dotąd nie opracowane, a czasem nawet w ogóle nie znane. Jest to pierwsze w polskim piśmiennictwie studium

o ówczesnej doktrynie prawa narodów. Istotne wyniki to m. in. teza, że oryginalne koncepcje do teorii prawa narodów wnieśli Stroynowski i Staszic, inni pisarze natomiast adaptują doktrynę prawa natury w wersji francuskiego fizjokratyzmu. Zainteresowania badawcze K. Kocota koncentrowały się na nauce prawa narodów w Gdańsku w XVIII wieku i wykładni Karty NZ. Badania gdańskie pozwoliły autorowi na stwierdzenie powiązań ówczesnej myśli gdańskich pisarzy z polską racją stanu; badania nad Kartą NZ umożliwiły skonstruowanie teorii interpretatora statutów organizacji międzynarodowych oraz tezy o wzajemnym uzupełnianiu się sądowych i dyplomatycznych sposobów interpretacji.

Owoce zespołowej pracy Katedry jest opracowany przy udziale wicedyrektora Pol. Instytutu Spraw Międzynarodowych w latach 1956—1959 pod redakcją S. Huberta *Zbiór statutów i regulaminów Organizacji Międzynarodowych* (Tom I: ONZ, tłumacz tekstów K. Wolfke). Jest to pierwszy i jedyny w piśmiennictwie światowym pełny zbiór przepisów proceduralnych ONZ. Z innych prac przygotowanych do druku wymienić należy K. Wolfkego: *Great and small powers in International Law from 1814 to 1920*, która zawiera konfrontację teoretycznych poglądów, głoszonych przez uczonych, z praktyką międzynarodową. Podobne konfrontacje przeprowadził na mniejszą skalę B. Paździor w pracy pt. *Międzynarodowy charakter Sekretariatu ONZ*, w której wykazuje częste rozbieżności, zachodzące między praktyką i tekstami dokumentów.

Katedra Prawa Administracyjnego kontynuowała pracę w dwóch kierunkach, które ustaliły się już poprzednio. Są to: teoria aktu administracyjnego i stosunków prawnych w administracji oraz problemy kierownictwa państwowego w gospodarce narodowej. Poszczególne studia monograficzne zmierzają bądź do uchwycenia problemów prawnych dzisiejszego systemu kierownictwa państwowego, bądź do określenia podstawowych pojęć niezbędnych do ich rozwiązania. Najważniejsze wyniki są następujące: sformułowanie problematyki uznania administracyjnego na gruncie dzisiejszego prawa i wysunięcie postulatów co do jej rozwiązania (T. Bigo); ukazanie i opracowanie nowej problematyki prawnej wykonania aktu administracyjnego (J. Jendrośka); sformułowanie nie opracowanej dotąd w prawie administracyjnym problematyki niewładczych form działania administracji (T. Kuta), opracowanie stosunków administracyjno-prawnych między jednostkami państwowymi (A. Chełmoński jun.), uzyskanie przeglądu tradycji niemieckiej, austriackiej i francuskiej w kwestii publicznych praw podmiotowych jako pierwszy etap porównawczych studiów nad sytuacją prawną jednostki (F. Longchamps).

Katedra Prawa Finansowego. — Praca badawcza Katedry rozwijała się w trzech kierunkach: prawo daninowe, sankcje finansowe i budżety terenowe. Zanotować można następujące wyniki: w artykule *O niektórych problematycznych elementach naszego systemu finansowego* L. Adam wysunął tezę o obumieraniu podatku od wynagrodzeń drogą stałego obniżania jego stawek. Teza ta znalazła już potwierdzenie w praktyce. K. Jandy-Jendrośka przygotowuje do druku monografię o *Progresji w polskim prawie podatkowym* i w referacie przygotowanym na międzynarodowe seminarium przedstawiła częściowe wyniki badań, m. in. tezę, że wpłaty z zysku przedsiębiorstw państwowych są podatkiem dochodowym od gospodarki państwowej. W ramach problematyki sankcji finansowych M. Mazurkiewicz ogłosił dwa artykuły, w których postuluje liberalizację i uelastycznienie zasad rozliczeń między jednostkami gospodarki społecznej. W artykule *Założenia reformy systemu finansowego gospodarki terenowej* L. Adam przedstawia tezę o celowości wyodrębnienia zakładów użyteczności publicznej jako pośredniej formy organizacyjnej między przedsiębiorstwem a jednostką budżetową: uchwała Rady Ministrów z 9 XI 1957 r. spełniła ten postulat. K. Jandy-Jendrośka (współ z J. Jendroską) opracowali na Zjazd Prawa Porównawczego referat pt. *Exécution forcée sur les biens des autorités et services publics*, w którym po raz pierwszy w nauce polskiej opracowano zagadnienie egzekucji wobec jednostek państwowych oraz wskazano na uformowanie się nowej formy egzekucji, to jest egzekucji bankowej.

Katedra Prawa Państwowego prowadzi badania 1) nad procedurą parlamentarną (studia porównawcze A. Mycielski), 2) nad problematyką postępowania i funkcjonowania organów państwowych (D. Kosińska, A. Patrzalek), 3) nad legislacją delegowaną (K. Działocha). Całkowicie nową pozycją w piśmiennictwie jest przygotowana do druku praca A. Mycielskiego *Z zagadnień techniki parlamentarnej*, w której autor przedstawia ciekawe obserwacje z dziedziny pracy współczesnego parlamentu.

Katedra Teorii Państwa i Prawa pracowała w składzie zmniejszonym, ponieważ kierownik doc. Walczak został powołany na stanowisko wiceministra sprawiedliwości. Badania prowadzono dwoma torami: 1) struktura i funkcjonowanie organów naczelnych państwa oraz 2) akty normatywne. Wyniki tych badań opublikowane zostały w dwóch pracach: W. Zamkowskiego *Sejm PRL najwyższy organ zwierzchniej władzy narodu* i H. Rota *Z problematyki aktów normatywnych rad narodowych i prezydów*. W pierwszej autor na podstawie analizy historycznego rozwoju parlamentu w PRL oraz obowiązującego prawa i praktyki konstytucyjnej wyjaśnia, dlaczego Sejm nie wyko-

rzyszał w pełni swych uprawnień i wskazuje na środki, które mogą pomóc Sejmowi w odbudowaniu jego nadrzędnej pozycji. W drugiej bada autor praktykę organów terenowych, stanowiących przepisy powszechnie obowiązujące, oraz konfrontuje ją z układem norm wyższego rzędu, warunkujących praktykę normodawczą tych organów, co pozwala na sformułowanie ogólnych zasad, mających ważne znaczenie również dla praktyki.

Katedra Ekonomii Politycznej. — Centralne miejsce w planie badań Katedry zajmowały ekonomiczne i demograficzne problemy wsi, którym wiele lat życia poświęcił W. Styś. Kontynuując badania rozpoczęte w poprzednim okresie, badał on zagadnienie współzależności rozwoju rodziny chłopskiej i jej gospodarstwa. Częściowe wyniki ogłosił w kilku pracach małego formatu i przygotował do druku monografię, która zawiera syntezę wieloletnich badań. Główne tezy o charakterze odkrywczym można streścić w następujących zdaniach: Istnieje związek między wielkością gospodarstwa i liczebnością rodziny; matki posiadające większe gospodarstwo wykazują wyższą płodność. W konsekwencji wielkie gospodarstwa, mające większą ilość potencjalnych dziedziców, są dzielone szybciej niż gospodarstwa małe. Stąd nacisk ludnościowy na strukturę rolną w gospodarstwach ponad 10 ha jest czterokrotnie większy niż w gospodarstwach o areale poniżej 1 ha. Tej tendencji do rozdrabniania przeciwdziałają trzy czynniki: wydzielanie dzieciom jedynie części przypadających na nie gruntów, małżeństwa oraz handel ziemią. Ponadto W. Styś opublikował kilka oryginalnych prac o rolniczej spółdzielczości produkcyjnej na Dolnym Śląsku i o koncentracji w rolnictwie Polski południowej. Historia gospodarcza była drugim głównym kierunkiem badań Katedry. W tym zakresie T. Afeltowicz przygotował rozprawę doktorską na temat *200 lat działalności banków śląskich do 1918 r.*, a W. Trznadel pracuje nad historią huty szklanej „Józefina”. W pierwszej z tych rozpraw autor wykrywa związki między wykształceniem się nowych form działalności banków i ogólnym rozwojem gospodarczym regionu oraz wykazuje preponderancję wielkich banków niemieckich nad lokalną bankowością śląską.

Katedra Statystyki — Aż do dnia śmierci kierownika W. Skrzywana (1956 r.) badawcze zainteresowania Katedry kierowały się głównie ku zagadnieniom demograficznym (W. Skrzywan, A. Jagielski). Po objęciu kierownictwa przez doc. J. Łukaszewicza wysunięto na pierwszy plan matematyczne podstawy ekonomii; w seminarium poświęconym tej problematyce brali udział pracownicy naukowcy z innych katedr Uniwersytetu, Politechniki Wrocławskiej i Wyższej Szkoły Ekonomicznej oraz Instytutu Matematycznego PAN; osiągnięto wstępne wyniki teoretyczne z dziedziny badań operacyjnych (teoria kolejek,

programowanie liniowe). W dalszej kolejności zaplanowano i rozpoczęto badania zagadnień przemysłu i gospodarki rolnej na Śląsku.

W okresie sprawozdawczym katedry uprawiały w szerszym zakresie niż w pierwszych latach powojennych współpracę z bliskimi i pokrewnymi katedrami: przejawiała się ona przede wszystkim w organizowaniu wspólnych posiedzeń naukowych. Dotyczy to w pierwszym rzędzie katedr zorganizowanych w zespoły. Ale również poza ramami zespołów ta forma kontaktów była stosowana m. in. przez Katedry Prawa Administracyjnego, Teorii Państwa i Prawa, Prawa Państwowego i Prawa Cywilnego. Dobrze rozwijały się także kooperacje z katedrami innych wydziałów czy innych uczelni oraz z katedrami jednoimiennymi innych ośrodków uniwersyteckich, a także z różnymi instytucjami naukowymi. Katedry Prawa Cywilnego i Administracyjnego utrzymywały żywe kontakty naukowe z katedrami w Krakowie i Poznaniu, z Instytutem Nauk Prawnych PAN — przede wszystkim za pośrednictwem etatowych pracowników Instytutu (J. Fiema, F. Longchamps i J. Selwa). Stosunki kooperacji łączyły Katedrę Historii Państwa i Prawa Polskiego z następującymi instytucjami: Towarzystwo Miłośników Historii, Instytut Historii U. Wr., Instytut Historii PAN; Katedra Prawa Międzynarodowego Publicznego współpracowała z Instytutem Spraw Międzynarodowych. Katedra Prawa Karnego współpracowała naukowo z Katedrą Antropologii (daktylistyka) i z Katedrą Zastosowań Matematycznych (statystyka przestępczości). Pracownicy Katedr Ekonomii Politycznej i Prawa Finansowego uczestniczyli w pracach Pol. Towarzystwa Ekonomicznego, L. Adam był wiceprezesem Wrocł. Oddziału tego Towarzystwa. Katedra Statystyki utrzymywała łączność naukową z Instytutem Matematyki Uniwersytetu, Instytutem Matematyki PAN i Katedrami Ekonomii Politycznej Uniwersytetu, Politechniki i WSE. Nawiązane zostały także liczne kontakty z innymi instytucjami państwowymi i społecznymi, zgłaszającymi zamówienia społeczne pod adresem nauki prawa. Świadczenia katedr lub indywidualnych pracowników naukowych na rzecz tych instytucji przejawiały się bądź w uczestnictwie w kolegialnych organach doradczych i opiniotwórczych, bądź w przyjmowaniu indywidualnych zleceń na naukowe opracowanie ważnych i aktualnych dla praktyki społecznej problemów, bądź w sprawowaniu opieki i udzielaniu pomocy naukowej. Członkami Naukowej Rady Ekonomicznej przy Prezydium WRN byli: L. Adam, T. Bigo, A. Chełmoński sen., W. Styś, w pracach Zespołu Organizacji Badań Naukowych tejże Rady uczestniczyli: Adam Chełmoński (sen.) i Styś. W pracach centralnych organów opiniotwórczych brali udział: W. Styś jako członek Rady Ekonomicznej przy Radzie Ministrów (Seksja Rolna), L. Adam — Rady Naukowej Minister-

stwa Finansów oraz T. Afeltowicz — planu perspektywicznego rozwoju ludności, zatrudnienia i wydajności pracy przy Komisji Planowania Rady Ministrów. L. Adam jest ponadto członkiem Rady Ekonomiczno-Naukowej RN m. Wrocławia i Wrocławskiego Ośrodka Badawczego przy Towarzystwie Miłośników Wrocławia. A. Chełmoński sen. uczestniczył w pracach Komisji Kodyfikacyjnej, był także członkiem Kolegium Głównej Komisji Arbitrażowej. Katedra Prawa Karnego sprawowała opiekę naukową (współ z Katedrą Pedagogiki Uniwersytetu Warszawskiego) nad Zakładem Karnym dla Młodocianych w Szczypiornie. Pracownicy Katedry Prawa Finansowego współpracowali z Komisją Uzdrawiskową w Polanicy (L. Adam i M. Mazurkiewicz) i z Wojewódzkim Zarządem Kółek Rolniczych (K. Jandy-Jendrośka). Katedra Prawa Administracyjnego kontaktowała się z Wojewódzkim Oddziałem TRZZ (A. Chełmoński jun.). Inne formy łączności z praktyką to uczestnictwo prawników praktyków w seminariach (Katedry Prawa Finansowego, Prawa Administracyjnego, Prawa Cywilnego) oraz cykle wykładów dla pracowników wymiaru sprawiedliwości (Katedra Prawa Karnego i Katedra Statystyki) i dla pracowników administracji państwowej (Katedry Prawa Administracyjnego i Finansowego).

Udział pracowników nauki w popularyzacji prawa i nauki prawa przejawiał się głównie w akcji odczytowej organizowanej bądź przez zrzeszenia i organizacje młodzieżowe, bądź zakłady pracy, bądź instytucje oświatowe, jak WUML (W. Zamkowski) i TWP (pracownicy Katedr: Prawa Cywilnego, Teorii Państwa i Prawa), bądź też przez Zrzeszenie Polskich Prawników (Katedry: Prawa Karnego, Cywilnego i Administracyjnego).

W okresie 1955—1959 członkowie Wydziału uczestniczyli indywidualnie albo jako zespoły katedr w instytucjach powołanych do organizowania nauki. W pierwszej kolejności wymienić należy Komitet Nauk Prawnych PAN (A. Chełmoński sen., a od stycznia 1957 r. T. Bigo i W. Świda) oraz Radę Główną Szkolnictwa Wyższego (T. Bigo). We Wrocławskim Towarzystwie Naukowym w charakterze członków pracuje 10 samodzielnych pracowników nauki Wydziału; przewodniczącym Wydziału III Nauk Społecznych był I. Jaworski, a sekretarzem F. Longchamps; T. Bigo i F. Longchamps byli członkami Komitetu Wydawniczego, ponadto F. Longchamps redaktorem Serii A. Wydawnictw WTN. I. Jaworski był członkiem Komitetu Redakcyjnego *Czasopisma Historyczno-Prawnego*; o wkładzie pracy naszego Wydziału do redakcji „Zeszytów Naukowych” była już wyżej mowa. Pracownicy Katedry Historii Państwa i Prawa Polskiego biorą gremialnie udział w pracach Instytutu Śląskiego w Opolu i tak: wszyscy trzej samodzielni pracownicy Katedry byli założycielami Instytutu, obecnie są aktywnymi jego człon-

kami, S. Wyślouch jest przewodniczącym Rady Naukowej; inni pracownicy Katedry tworzą trzon Sekcji Dokumentacji. Tu podkreślić należy inicjatywę katedr naszego Wydziału w organizowaniu zjazdów naukowych. W grudniu 1956 r. odbyła się trzydniowa krajowa Konferencja Katedr Prawa Administracyjnego we Wrocławiu, na której wygłosili referaty m. in. F. Longchamps i A. Chelmoński jun. W maju 1959 r. odbyła się we Wrocławiu Sesja Naukowa Katedr Prawa Państwowego, poświęcona problematyce zwierzchnictwa ludu w państwie socjalistycznym, na której pracownicy wrocławskiej Katedry wygłosili dwa referaty (A. Mycielski i A. Patrzalek). Poza tym pracownicy (albo zespołowo katedry) uczestniczyli czynnie w innych konferencjach naukowych jako współorganizatorzy i referenci. Katedra Prawa Karnego przygotowała na zjazd Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii dwa referaty (W. Gutekunst i Z. Bożyczko). Ponadto pracownicy Wydziału byli referentami w Instytucie Nauk Prawnych (F. Longchamps, W. Zamkowski) oraz w Komitecie Nauk Prawnych (W. Swida, T. Bigo).

W czteroletnim okresie 1955—59 wydatnie zwielokrotniły się i pogłębiły kontakty naukowe z zagranicą. Pracownicy naukowcy wyjeżdżali bądź na międzynarodowe konferencje i zjazdy, bądź dla przeprowadzenia kwerendy w zagranicznych bibliotekach i archiwach, bądź celem nawiązania kontaktów naukowych i wygłoszenia wykładów, a młodzi pracownicy nauki wyjeżdżali celem uzupełnienia studiów. W październiku 1956 r. odbyło się w Paryżu seminarium zorganizowane przez UNESCO, w którym uczestniczył F. Ryszka; w listopadzie 1956 r. odbyła się sesja Komisji Polsko-Niemieckiej w Berlinie, na której wygłosił referat F. Ryszka. W polsko-czeskiej konferencji śląskoznawczej, zorganizowanej przez Polskie Towarzystwo Historyczne, która odbyła się w Czeskim Cieszynie, uczestniczył K. Orzechowski. W. Stys odwiedził w r. akad. 1956/57 dwukrotnie Anglię, gdzie uczestniczył w seminariach poświęconych ekonomice rolnej; w czasie drugiego pobytu wygłosił w Cambridge referat o zagadnieniu rozrodności ludności wiejskiej w Polsce. W 1959 r. odbył podróż do Czechosłowacji, gdzie nawiązał stosunki z czeskimi ekonomistami.

W następnym roku akademickim korzystał ze stypendium krajowego F. Ryszka. Przebywał on przez rok w Monachium i w Paryżu, gdzie zbierał materiały do monografii o narodowym socjalizmie niemieckim.

W 1958/59 r. wyjeżdżali za granicę następujący samodzielni pracownicy nauki: K. Orzechowski przez trzy miesiące przebywał w Merseburgu (NRD), gdzie kompletował w tamtejszych archiwach materiały do historii ustroju i prawa na Śląsku w okresie 1500—1807 r. L. Adam w ciągu czterech tygodni przeprowadził w Kolonii i innych ośrodkach NRF kwerendę, zbierając najnowszą literaturę zachodnioeuropejską do

monografii o prawie podatkowym w kapitalizmie. F. Longchamps odbył (od listopada 1958 r. do marca 1959 r.) podróż naukową do Francji (stypendium Fundacji Forda); oprócz indywidualnej pracy w bibliotekach nad pojęciem publicznego prawa podmiotowego wygłosił referat w École des Sciences Politiques w Paryżu, 3 wykłady dla studentów na wydziale Prawa w Lyonie, 3 podobne wykłady i seminarium w Montpellier i odczyt na Wydziale Prawa w Dijon. S. Hubert przebywał przez sześć miesięcy w Anglii i w państwach skandynawskich (stypendium Fundacji Forda), gdzie zbierał materiały do historii stosunków międzynarodowych. W tym samym roku (1959) dwóch profesorów uczestniczyło w międzynarodowych zjazdach naukowych, a mianowicie: w Kongresie Historii Prawa poświęconym Bartolusowi (600-lecie śmierci Bartolusa) w Perugii — M. Wyszynski, który wygłosił referat *Statutum consuetudo Bartolusa*; w XI Kongresie Międzynarodowym Instytutu Nauk Administracyjnych w Wiesbaden (NRF) — T. Bigo jako delegat Komitetu Nauk Prawnych PAN, który również opracował krajowy referat na temat *La dévolution des pouvoirs aux institutions autonomes*. — J. Łukaszewicz wyjeżdżał we wrześniu 1958 r. na sesję Międzynarodowego Instytutu Statystyki w Brukseli, a od października 1958 r. do stycznia 1959 przebywał w Chinach, dokąd został zaproszony na wykłady przez Instytut Matematyki Chińskiej Akademii Nauk.

Referaty na międzynarodowe zjazdy opracowali: S. Hubert na sesję naukową „Grotius-Seminarium”, Haga 16—19 VI 1958 r. pt. *The role of Education in International Ethics*; W. Świda — na Kongres Międzynarodowego Zrzeszenia Prawa Karnego 1961 r. na temat przestępstw umyślnych; F. Longchamps — na Konferencję Międzynarodowego Instytutu Nauk Administracyjnych, Liège 1958, pt. *Quelques aspects de la décentralisation en Pologne*; J. Jendrośka (współ z K. Jandy-Jendroską) — na V Kongres Prawa Porównawczego w Brukseli 1958 r. pt. *L'exécution forcée sur les biens des autorités et des services publics en Pologne*.

Nowelizacja ustawy o szkołach wyższych przeprowadzona w 1956 r. oraz zapowiedź przywrócenia stopnia naukowego doktora wytworzyły atmosferę stwarzającą pomyślne horoskopy dla rozwoju młodej kadry naukowej. Rada Wydziałowa ze swej strony dokładała starań, aby zapewnić rytmiczność pracy naukowej młodych pracowników i przyspieszyć ich rozwój naukowy. W tym celu w r. akad. 1955/56 ustanowiła opiekuna naukowego (F. Longchamps), który czuwał nad prawidłowym okresowym planowaniem i rytmicznym wykonywaniem tych planów przez doktorantów; na posiedzeniach Rady Wydziałowej z udziałem pomocniczych pracowników opiekun przedstawiał (raz na kwartał) sprawozdanie z przebiegu pracy doktorantów; w wyniku dyskusji Rada

uchwalała na wniosek opiekuna wytyczne i zalecenia pod adresem promotorów i doktorantów. W 1956 r. Rada Wydziałowa zainicjowała zorganizowanie Sesji Naukowej Młodej Kadry celem przeglądu dorobku naukowego pomocniczych pracowników; Sesja odbyła się w dn. 11—13 stycznia 1957 r. przy udziale gości z innych ośrodków uniwersyteckich; uczestnicy wrocławscy przygotowali 12 referatów. Z inicjatywy Polskiego Domu Ludowego w Zurychu Rada Wydziałowa ogłosiła w 1955 r. konkurs na pracę naukową pt. *Przeciw karze śmierci*. Polski Dom Ludowy ufundował również dwie nagrody za najlepsze prace; komisja wybrana przez Radę Wydziałową w składzie: przewodniczący dziekan W. Świda i członkowie K. Stefko i W. Gutekunst przyznała pierwszą nagrodę mgr. Tadeuszowi Stuhrowi, drugą — drowi Józefowi Lipczyńskiemu. Obok indywidualnej opieki naukowej, sprawowanej przez kierownika katedry (promotora), główną formą pracy zespołowej w tym zakresie były posiedzenia naukowe katedry i seminaria, na których doktoranci czytali poszczególne rozdziały przygotowywanych rozpraw.

Poczynając od 1956/57 r. korzystają młodzi pracownicy naukowcy w szerszym niż dotąd zakresie ze stypendiów krajowych i zagranicznych, umożliwiających im studia za granicą. W 1957/58 r. J. Kosik dzięki stypendium udzielonemu przez Uniwersytet w Harvard (USA) studiował przez cały rok w tymże Uniwersytecie, uzyskując stopień naukowy Master of Law. J. Kolasa w latach 1957—59 studiował w Uniwersytecie w Princeton (stypendium Forda), uzyskując stopień M. L. K. Wolfke studiował w 1958 r. w Genewie (stypendium Forda). B. Paździor w latach 1957—1959 przebywał na studiach w Instytucie Wyszszych Studiów Międzynarodowych w Genewie (stypendium krajowe). W. Trznadel i W. Samecki uczestniczyli w 1959 r. w seminarium zorganizowanym przez Centre International des Sciences de l'Université de Beograd. M. Staszków przebywał w 1959 r. na studiach półrocznych w Uniwersytecie w Turynie (stypendium zagraniczne).

W okresie sprawozdawczym zaznaczył się wyraźny wzrost produkcji naukowej młodych pracowników. Trzeba stwierdzić, że w dużym stopniu przyczyniło się do tego wydawnictwo uniwersyteckie „Zeszyty Naukowe”. W zeszytach „Prawo” (z. I—V i VI) opublikowano 26 prac pomocniczych pracowników (na ogólną ilość 47 artykułów) objętości 515 stron (na ogólną ilość 994 stron druku).

Stopnie naukowe uzyskali:

Stopień kandydata nauk: Włodzimierz Berutowicz na podstawie pracy: *Zasada dyspozycyjności w postępowaniu cywilnym w PRL*; Jan Kosik na podstawie pracy: *Zdolność prawna państwowej osoby prawnej* (1957/58); Ewa Kozłowska na podstawie pracy: *Statystyczne badania słowunków mieszkaniowych w górnośląskim okręgu przemysłowym*; Rena-

ta Sonnenfeld na podstawie pracy: *Zagadnienie członków niestałych Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych* (1958/59). Stopień doktora (w trybie określonym ustawą z dnia 5 listopada 1958 r.): Michał Staszko na podstawie pracy: *Przestępstwa i kary w sądownictwie wiejskim małopolskim w XV — XVII w.* (1958/59). Stopień docenta na podstawie uchwały Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej uzyskali: L. Adam, W. Berutowicz, J. Falenciak, W. Gutekunst, K. Kocoł, J. Łukaszewicz, K. Orzechowski, S. Walczak.

Praca dydaktyczna

W latach 1956—59 zakończył się okres gorączkowych poszukiwań i krótkofalowych, doraźnych reform w dziedzinie nauczania, można więc było żywić nadzieję, że po ostatniej reformie w 1956 r. nastanie okres spokojnej pracy dydaktycznej, a wydziały prawa będą miały dość czasu, aby w codziennym doświadczeniu wypróbować nowy plan studiów pięcioletnich. Nowy plan nauczania został wprowadzony w roku akademickim 1956/57 dla I i II roku studiów; pierwsi absolwenci wyszli dopiero w 1959/60 roku, a więc już w następnym czteroleciu. Absolwenci, którzy opuścili uczelnię w czteroleciu sprawozdawczym, studiowali według planu studiów z 1952 r. (skorygowanego w 1954 r.).

Liczba studentów, w szczególności na Studiach dla Pracujących w czteroleciu wzrosła. Oto liczby dla poszczególnych lat:

	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59
Studium stacjonarne	658	631	681	718
Studium dla Pracujących	278	371	412	620

Na studium Eksternistycznym przeciętna liczba studentów wynosiła 135. Jeśli globalne liczby studiujących zestawimy z ilością pracowników nauki, okaże się masowy charakter studiów prawniczych. Np. w roku akademickim 1958/59 na ogólną ilość łącznie na studium stacjonarnym i Studium dla Pracujących 1338 studentów — było 50 pracowników pomocniczych i 21 samodzielnych, czyli na jednego pracownika pomocniczego przypadało 26, a na jednego samodzielnego — 63 studentów. Przy konfrontacji tych liczb z liczbami wyznaczającymi stosunek ilościowy pracowników nauki do studentów na innych wydziałach uderza niewspółmiernie duża ilość studentów w stosunku do liczby pracowników nauki na Wydziale Prawa. To znaczy, że najwięcej wysiłku asystenta i profesora na naszym Wydziale pochłania dydaktyka.

Reforma planu nauczania, wprowadzając pięcioletni cykl studiów,

dokonała następujących zmian w rozkładzie przedmiotów na poszczególne lata: zniesiono wykład „organy wymiaru sprawiedliwości” oraz wykład „podstawy marksizmu i leninizmu”, a wprowadzono nowe przedmioty: na III roku „historia doktryn polityczno-prawnych”, na V roku oprócz obowiązkowego „prawa międzynarodowego prywatnego” dwa wykłady obowiązkowe wybrane przez samego studenta; ponadto nałożono nań obowiązek uczęszczania na wykład monograficzny z przedmiotu, w którego zakres wchodzi temat pracy magisterskiej. Dla studentów niższych lat przewidziano wykłady nadobowiązkowe.

Dla obsługi potrzeb dydaktycznych Wydział korzystał w niektórych przypadkach (część wykładów nadobowiązkowych, medycyna sądowa itp.) ze współpracy kolegów z innych wydziałów Uniwersytetu i innych szkół (Akademia Medyczna, WSE), jak również wybitnych specjalistów praktyków.

Podobnie jak w poprzednim okresie, w okresie sprawozdawczym dwie Katedry: Ekonomia Polityczna i Statystyka, obsługiwały inne wydziały w zakresie nauczania tych przedmiotów; a mianowicie Katedra Ekonomii Politycznej następujące kierunki studiów: historia, filozofia, bibliotekoznawstwo, geografia, geologia; Katedra Statystyki: Wydziały Nauk Przyrodniczych oraz Matematyki, Fizyki i Chemii. Wobec braku katedr prawa rolnego i prawa pracy Katedra Prawa Cywilnego prowadziła wykłady prawa pracy (oraz ćwiczenia z tego przedmiotu) i z prawa rolnego (T. Kuta).

Rada Wydziałowa poświęcała wiele uwagi sprawom dydaktyki, które prawie nie schodziły z porządku jej posiedzeń. W szczególności w okresie ostatniej reformy programu studiów Rada prowadziła na paru posiedzeniach dyskusję nad projektem Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego, w wyniku której przedstawiła uwagi do projektu; Rada wypowiedziała się stanowczo przeciw wprowadzeniu specjalizacji, a za utrzymaniem dotychczasowej jednolitości studium prawa; krytycznie oceniła koncepcję redukcji wymiaru ćwiczeń do 1 godziny tygodniowo.

Spośród różnych inicjatyw wypada zarejestrować dwie: w sprawie czytelnii dla studentów i w sprawie ankiety wśród młodzieży studiującej. Ponieważ katedry nie posiadają odpowiednich pomieszczeń, a zespoły asystenckie poszczególnych katedr są zbyt szczupłe na to, aby mogły zapewnić obsługę czytelników przez cały dzień, Rada Wydziałowa zorganizowała Czytelnię Wydziałową, która jest czynna przez siedem godzin dziennie. Do dyspozycji studiujących ma czytelnia księgozbiór, złożony z kompletów dostarczonych przez poszczególne katedry, a obejmujących podręczniki, skrypty, zalecaną literaturę oraz zbiory praw. W ciągu jednego semestru korzysta z czytelni przeciętnie 2750 czytelników.

Rada Wydziałowa poparła inicjatywę Koła Asystentów, które na początku 1958 r. zorganizowało ankietę wśród studentów na temat materialnych warunków egzystencji, życia kulturalnego, stosunku do organizacji politycznych i społecznych, dydaktyki i in. W ankiecie wzięło udział 42,5% studentów Wydziału, plonem jej były bogate materiały, które pozwoliły organizatorom i Radzie Wydziałowej zorientować się w wielu zagadnieniach i wysnuć wnioski praktyczne, zmierzające do ulepszenia dydaktyki, organizowania życia kulturalnego i oddziaływania wychowawczego oraz wyboru form pomocy materialnej.

W 1958 r. powstało ogólnowydziałowe Naukowe Koło Prawników, którego głównym zadaniem jest budzenie zainteresowań naukowych i organizowanie pomocy w pracy, zorganizowało ono także wydawnictwo skryptów (o zasięgu lokalnym) oraz redagowało ogólnopolskie „Prawnicze Zeszyty Naukowe” dla studentów.

Praca dydaktyczna była powiązana z pracą badawczą pracowników katedr. Dotyczy to w pierwszym rzędzie seminarium na IV i V roku studiów i wykładów monograficznych, wykładów kursowych zaś tylko wtedy, gdy w danym przedmiocie są podręczniki, w pełni spełniające wymogi podręcznika uniwersyteckiego i wyczerpujące całość przedmiotu i wykładowca nie musi przedstawiać w toku kursu całego materiału.

Obciążenie katedr obowiązkami dydaktycznymi rozkładało się mniej więcej równomiernie, jeśli idzie o wykłady i ćwiczenia. Natomiast inaczej było z seminariami na IV i V roku oraz z wykładami monograficznymi. Wybór przedmiotu należy do studenta. Ponieważ zaś studenci w przeważającej większości wybierają przedmioty z prawa pozytywnego, w rezultacie istnieje wyraźna dysproporcja między katedrami reprezentującymi prawo pozytywne a wszystkimi innymi. W okresie 1955—58 wydano łącznie na studiach stacjonarnych, Studium dla Pracujących i Studium Eksternistycznym 557 dyplomów magisterskich, w tym np. Katedra Prawa Cywilnego — 142, Katedra Prawa Administracyjnego — 105, Katedra Prawa Rzymskiego — 10, Katedra Powszechnej Historii Państwa i Prawa — 30 dyplomów, przy jednakowej obsadzie personalnej, tj. po 2 pracowników samodzielnych w każdej katedrze.

Pracownicy Wydziału opracowali szereg podręczników, a mianowicie I. Jaworski: *Powszechna historia państwa i prawa od początku w. XVI do r. 1917*. Wrocław 1958; F. Longchamps: *Polskie prawo administracyjne*. Część szczegółowa pod red. M. Jaroszyńskiego. Z. 3. Administracja rolnictwa, administracja leśnictwa i działów pokrewnych, prawo wodne. Warszawa 1958; M. Staszków: *Język łaciński dla prawni-*

ków. Wrocław 1956; W. Świda: *Prawo karne* Z. 1, Wrocław 1958, Z. 2, Wrocław 1959; oraz skryptów: S. Kaleta: *Przewodnik do nauki prawa rodzinnego*. Warszawa 1957; K. Kocot, K. Wolfke: *Materiały do nauki prawa międzynarodowego publicznego*. Cz. 1. Organizacja pokoju. Wrocław 1958; J. Kosiak, M. Smicińska: *Język angielski dla prawników*. Wrocław 1958; A. Mycielski: *Zarys nauki prawa państwowego*. Część I ogólna. Wrocław 1959; M. Staszków: *Język łaciński dla prawników*. Wyd. 2 rozszerzone. Wrocław 1957.

.

V. WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I CHEMII

napisał JAN MERGENTALER

Organizacja

Zmiany, jakie zaszły w strukturze organizacyjnej Wydziału w ostatnim czterolecu, były w znacznym stopniu ukoronowaniem wysiłków i tendencji, jakie występowały w poprzednim okresie. Nie wszystkie projektowane zmiany mogły zresztą być zrealizowane i nie wszystkie wysiłki zostały uwieńczone sukcesem, ale zapewne te innowacje, które zostały wprowadzone, przyczynią się w następnych latach do dalszego rozwoju placówek naukowych, złączonych w Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii.

Ogromny wysiłek był włożony w polepszenie warunków lokalowych katedr, niestety, do radykalnego rozwiązania tego problemu nie doszło i zapewne następne pięciolecie też jeszcze nie przyniesie ostatecznego załatwienia tej, obecnie największej chyba, bolączki Wydziału. Poprawiła się sytuacja katedr fizyki, które przeniosły się w roku 1957 do budynku przy ul. Cybulskiego 38. Biurowe pomieszczenia tego budynku zostały gruntownie przystosowane do potrzeb fizyki, tak że można było w tym nowym pomieszczeniu uruchomić szereg nowych pracowni, jak pracownię jądrową, elektroniczną, osobne pracownie dla asystentów. Stało się też możliwe przeprowadzanie takich demonstracji wykładowych, jakie w dawnym pomieszczeniu na Politechnice można było jedynie opisywać słownie.

Nieco poprawia się także sytuacja Matematyki, z chwilą gdy w r. 1958 Instytut Matematyczny Uniwersytetu wprowadził się do lokalu mieszczącego się w nowo wybudowanym gmachu Politechniki przy placu Grunwaldzkim, choć nadal nie jest to lokal własny Uniwersytetu.

Nie zmieniała się, a raczej pogorszyła sytuacja katedr chemicznych, które mimo zwiększenia liczby pracowników naukowych w dalszym ciągu korzystają z pomieszczeń katedr chemicznych Politechniki. Bez zmiany pozostały także warunki lokalowe katedr astronomii.

Projektowana budowa specjalnego gmachu Wydziału, obejmującego pomieszczenia dla katedr chemicznych oraz osobnego budynku dla Instytutu Matematycznego, nie tylko nie doszła w minionym czterolecu do skutku, ale realizacja tego zamierzenia odsuwana jest stale na późniejszy termin. Stwarza to ogromne trudności zwłaszcza w pracy katedr chemicznych, korzystających z pomieszczeń, w których jednocześnie pracują politechniczne katedry chemiczne. Niewiele też została ułatwiona praca dydaktyczna matematyków, skoro brak nawet pokoiów profesorskich, nie mówiąc o tym, że pomieszczenia są zbyt ciasne i budowane były z przeznaczeniem dla innych specjalności. Ciasny budynek Obserwatorium Astronomicznego nie posiada ani jednego pomieszczenia przeznaczonego specjalnie dla studentów, w bibliotece mieści się sekretariat, gdzie załatwiane są sprawy urzędowe uniemożliwiające nieraz spokojne korzystanie z czytelni, instrumenty pomiarowe gniezdzą się w piwnicy obok kotłowni, w warunkach zupełnie nieodpowiednich itp.

Te lokalowe trudności zwiększają się coraz bardziej w miarę, jak postępuje rozwój organizacyjny poszczególnych kierunków, zwiększa się ilość pracowników naukowych, unowocześnia i rozbudowuje aparatura pomiarowa katedr eksperymentalnych i obserwacyjnych.

Zapoczątkowane w poprzednim okresie starania o tworzenie nowych katedr i łączenie ich w instytuty znalazło swój wyraz w utworzeniu 2 nowych katedr chemicznych, a mianowicie Katedry Chemii Organicznej i Katedry Chemii Fizycznej oraz w przekształceniu Katedry Astronomii w Katedrę Mechaniki Nieba i utworzeniu 3 nowych katedr: Heliofizyki i Astronomii Gwiazdowej, Astrofizyki Obserwacyjnej i Astrofizyki Teoretycznej. Starania o utworzenie Instytutu Astronomicznego zostały uwieńczone powodzeniem, zaawansowane także zostały starania o utworzenie Instytutu Fizyki Teoretycznej.

Stan katedr i instytutów z końcem roku akad. 1958/59 przedstawiał się zatem następująco:

Katedry matematyczne złączone w Instytut Matematyczny.

Logiki matematycznej (kierownik prof. J. Śłupecki, 1 adiunkt),

Analizy Matematycznej (kierownik vacat, opiekował się katedrą prof. E. Marczewski, 1 adiunkt, 1 starszy asystent, 2 asystentów, z-cą profesora był dr Andrzej Zięba,

Geometrii (kierownik prof. zw. dr Bronisław Knaster, doc. dr Abraham Goetz, 1 adiunkt, 1 starszy asystent i 3 asystentów),

Teorii Funkcji Rzeczywistych (kierownik prof. zw. dr Edward Marczewski, doc. dr Kazimierz Urbanik oraz 1 asystent),

Algebry (kierownik prof. nadzw. dr Stanisław Hartman, 1 adiunkt, 1 starszy asystent, 1 asystent),

Zastosowań Matematyki (kierownik prof. zw. dr Hugo Steinhaus, prof. nadzw. dr Julian Perkal, 1 adiunkt, 2 asystentów),

Mechaniki Teoretycznej (kierownik prof. nadzw. dr Witold Wolibner, 2 adiunktów),

Do roku 1959 zastępcą profesora w Katedrze Zastosowań był dr Józef Łukaszewicz, który przeszedł potem na Wydział Prawa. Docentem w tej samej Katedrze był do r. 1958 dr Stefan Zubrzycki, kierownikiem Instytutu prof. dr Edward Marczewski.

Katedry fizyczne:

Fizyki Teoretycznej (kierownik prof. nadzw. dr Jan Rzewuski, prof. nadzw. dr Roman Ingarden, prof. nadzw. dr Jan Łopuszański, doc. dr Zygmunt Galasiewicz, 6 starszych asystentów),

Fizyki Doświadczalnej (kierownik prof. nadzw. dr Jan Nikliborc, doc. dr Jan Wesołowski, doc. dr Bolesław Makiej, zast. prof. dr Bogdan Sujak, 4 adiunktów, 6 starszych asystentów, 9 asystentów).

Katedry chemiczne:

Chemii Nieorganicznej (kierownik prof. nadzw. dr Bogusława Trzebiatowska, 7 adiunktów, 7 starszych asystentów, 6 asystentów),

Chemii Organicznej (kierownik prof. nadzw. dr Henryk Kuczyński, doc. dr Lidia Prajer-Janczewska, 2 adiunktów na półetacie, 3 starszych asystentów, 3 asystentów, w tym część na półetacie),

Chemii Fizycznej (kierownik dr Lucjan Sobczyk, 1 adiunkt na półetacie, 1 starszy asystent, 2 asystentów).

Katedry astronomii złączone w Instytut Astronomiczny:

W r. 1955 istniała jedna Katedra Astronomii wraz z Obserwatorium Astronomicznym. Kierownikiem Katedry i Obserwatorium był prof. E. Rybka. Jesienią r. 1956 utworzono z dotychczasowej jednej cztery katedry astronomiczne, a mianowicie: Astrometrii, Mechaniki Nieba, Astrofizyki i Heliofizyki. Kierownikami katedr byli E. Rybka, S. Szeligowski, A. Opolski i J. Mergentaler. Katedry te złączono w Instytut, którego kierownikiem został J. Mergentaler. Z początkiem 1957 r. E. Rybka zrezygnował z pracy w Uniwersytecie Wrocławskim, przenosząc się do Krakowa. W związku z tym wystąpiono z wnioskiem o przemianowanie Katedry Astrometrii na Katedrę Astrofizyki Teoretycznej. Wniosek ten został zatwierdzony jesienią 1959 r., Katedra pozostała na razie nie obsadzona. Ostatecznie skład Instytutu Astronomicznego ukształtował się następująco:

Katedra Heliofizyki i Astronomii Gwiazdowej (kierownik prof. nadzw. dr Jan Mergentaler, 1 adiunkt, 2 starszych asystentów, 4 asystentów),

Katedra Astrofizyki Obserwacyjnej (kierownik prof. nadzw. dr Antoni Opolski, 1 starszy asystent, 1 asystent),

Katedra Astrofizyki Teoretycznej (kierownik vacat, 1 adiunkt, 1 starszy asystent),

Katedra Mechaniki Nieba (kierownik doc. dr Stanisław Szeligowski, doc. dr Stefan Wierziński, 1 adiunkt, 2 starszych asystentów).

Kierownikiem Instytutu Astronomicznego był prof. Jan Mergentaler.

Prócz wymienionych pracowników naukowych w katedrach Wydziału były zatrudnione 2 bibliotekarki, 2 mechaników, 2 asystentów technicznych, 21 laborantów, 4 techników i 2 starszych referentów. Spośród licznych drobniejszych kłopotów i przemian organizacyjnych można jeszcze wspomnieć o tym, że w r. 1956 Katedra Heliofizyki podjęła się prac związanych z Międzynarodowym Rokiem Geofizycznym, co ułatwiło zwiększenie ilości etatów oraz trochę poprawiło sytuację Katedry pod względem wyposażenia w instrumenty. Przez krótki czas groziło astronomom, że będą znowu musieli zająć się gospodarką rolną w Białkowie wobec zrzeczenia się opieki nad tym majątkiem przez Wyższą Szkołę Rolniczą. Rozstrzygnięto sprawę w ten sposób, że większość majątku została przekazana do rozparcelowania, a pozostawiono do użytku astronomów tylko około 6 hektarów ziemi jako konieczny teren ochronny dla Obserwatorium. Do usprawnień ułatwiających pracę katedr eksperymentalnych należy zaliczyć także reorganizację Pracowni Przyrządów Fizycznych, dzięki czemu zaczęła lepiej ona wykonywać swoje zobowiązania wobec Uniwersytetu.

Funkcję dziekana pełnił na Wydziale w r. 1955/56 prof. A. Opolski, w latach 1956/57 i 1957/58 prof. J. Perkal, a w roku 1958/59 prof. B. Trzebiatowska. Prodziekanami byli w r. 1955/56 prof. J. Rzewuski, w r. 1956/57 doc. J. Łopuszański i w r. 1957/58 oraz 1958/59 doc. S. Szeligowski.

Rektorem Uniwersytetu był do jesieni 1957 r. prof. E. Marczewski, który obowiązki te pełnił od 1953 r.

W latach 1958/59 prof. Marczewski był przewodniczącym Senackiej Komisji Bibliotecznej i Senackiej Komisji Statutowej oraz członkiem Senackiej Komisji Weryfikacyjnej dla Pomocniczych Pracowników Nauki.

Członkiem Komisji Dyscyplinarnej był do r. 1957 prof. J. Słupecki, delegatem Wydziału do Senatu prof. H. Steinhaus, a następnie prof. S. Hartman. Członkami Senackiej Komisji Budżetowej zostali wybrani prof. B. Trzebiatowska oraz prof. H. Kuczyński, który był także członkiem Senackiej Komisji Bibliotecznej. W pracach Rektorskiej Komisji do Spraw Aparatury Naukowej brał udział adiunkt Katedry Chemii

Organicznej mgr K. Piątkowski. Zast. prof. A. Zięba pełnił funkcję kierownika Studium Matematyki dla Pracujących.

Pracownicy Wydziału brali dość czynny udział w różnorodnej pracy społecznej. We władzach odpowiednich komórek PZPR pracowali T. Jarzębowski, do r. 1957 I sekretarz POP PZPR Wydziału, od r. 1957 stanowisko to zajmował R. Duda, przedtem mąż zaufania ZOZ. Członkami KU PZPR byli J. Krawiecka (od r. 1958) oraz R. Duda, członkiem egzekutywy POP PZPR był od 1957 r. A. Lelek, a w pracach Miejskiej Komisji Kontroli Partii brał udział jako członek tej Komisji Z. Sidorowski. Przewodniczącym Komisji Kultury Wojewódzkiej Rady Narodowej został w r. 1957 E. Rybka, przewodniczącym Wojewódzkiego Zarządu Stowarzyszenia Ateistów i Wolnomyślicieli J. Krawiecka. Jako przewodniczący Okręgowego Komitetu Olimpiady Matematycznej od r. 1958 pracuje J. Słupecki, a pomaga mu w tym jako członek Komitetu B. Gleichgewicht. We władzach Polskiego Towarzystwa Miłośników Astronomii uczestniczył J. Mergentaler jako wiceprezes Zarządu Głównego, a P. Rybka jako członek Zarządu Oddziału Wrocławskiego. B. Rompolt pracował czynnie w Zarządzie Polskiego Towarzystwa Astronomicznego oraz był sekretarzem Astronomii TWP, której prezesował J. Kubikowski. J. Perkal zorganizował Sekcję Biometryczną Tow. Przyrodników im. Kopernika i był jej prezesem.

O udziale pracowników Wydziału w organizacjach fachowych będzie mowa przy omawianiu każdego kierunku badań.

Praca naukowa

W normalnych warunkach rozwoju nauki okres 4-letni jest zwykle zbyt krótki na to, żeby w czasie tym zaznaczyły się jakieś radykalne zmiany kierunków badań lub powstały nowe dyscypliny, które mogłyby się wykazać znacznym dorobkiem. Można jedynie mówić o kontynuacji badań i o zapoczątkowaniu nowych kierunków, często także wynikającym z tendencji istniejących już w poprzednim okresie. Mimo to niektóre osiągnięcia wrocławskie w omawianym okresie można zaliczyć do niespodziewanych, a jeżeli przygotowanych przez okres poprzedni, to przekraczających nadzieje i przewidywania poprzedniego okresu.

W matematyce takim osiągnięciem były wyniki osiągnięte przez K. Urbanika, który opracował teorię uogólnionych procesów stochastycznych, przedstawioną w cyklu obszernych prac. Teoria ta leży na głównej linii rozwojowej matematyki współczesnej, gdyż jednoczy aktualne idee rachunku prawdopodobieństwa z osiągnięciami ostatnich

lat w dziedzinie uogólnień analizy klasycznej. Inne ważne prace Urbanika dotyczyły związku rachunku prawdopodobieństwa i teorii miary z algebrą współczesną, głównie z teorią grup. Na pograniczu algebry i topologii uzyskano nowe wyniki, uzupełniające dotychczasową wiedzę o grupach topologicznych, dzięki pracom Mycielskiego, Goetza, Hartmana.

Nową tematykę związaną zwłaszcza z pojęciem niezależności wprowadził w teorii algebr ogólnych Marczewski, częściowo razem ze współpracownikami, m. in. z Urbanikiem; szczególne typy algebr badał Gleichgewicht. Stosując w topologii metody teorii mnogości, uzyskano nowe wyniki przede wszystkim przez wyjaśnienie ogólnych własności odwzorowań ciągłych (Knaster, Lelek, Mioduszewski, Duda) oraz struktury zbiorów spójnych (Knaster, Mioduszewski, Lelek, Mycielski). Współczesną geometrią metryczną zajmował się Goetz, uzyskując ciekawe wyniki; metody teorii mnogości i teorii funkcji zmiennych rzeczywistych stosował z powodzeniem w geometrii Fast.

Nowe wyniki w analizie klasycznej uzyskał Zamorski w swoich pracach o funkcjach analitycznych jednokrotnych. Inne tematy i wyniki z analizy dotyczyły teorii gier (Zięba) i jej związku z klasycznym rachunkiem wariacyjnym. Badaniem estymacji statystycznej na gruncie teorii gier zajmował się prof. Steinhaus i jego uczniowie. Woliber i Krzywicki w dziedzinie mechaniki uzyskali ciekawe rezultaty badając ruch cieczy lepkiej ściśliwej. Interesowali się oni także aerodynamiką.

W Katedrze Zastosowań zajmowano się przede wszystkim takimi zastosowaniami matematyki, które miałyby praktyczne znaczenie dla nauk biologicznych. Ten kierunek badań, zainicjowany we Wrocławiu przez Steinhaus, uprawiał przede wszystkim Perkal i jego współpracownicy. Z licznych opracowanych tematów można by wymienić następujące: praktyczne metody pomiaru długości i pola (Steinhaus, Perkal), morfologia wzrostu i rozwoju wraz z zastosowaniem w pediatrii (Perkal i uczniowie), teoria działania i programowanie liniowe z zastosowaniem w organizacji pracy (Perkal i uczniowie), metody pobierania prób (Szczotka).

W dziedzinie logiki matematycznej uzyskano m. in. następujące ważniejsze wyniki: zbudowano nowy system logiki oparty na regułach, prostszy i bardziej naturalny od dotychczasowych, przedstawiony w podręczniku (J. Słupecki, Z. Borkowski); rozbudowano aksjomatyczną metodologię systemów dedukcyjnych i uogólniono ją na systemy oparte na nieklasycznych logikach (J. Słupecki, W. Pogorzelski); rozwiązano podstawowe zagadnienia dotyczące kwantyfikatorów i zbudowano arytmetykę w prostej teorii beztypikalnej wieloznaczności i bez aksjo-

matu nieskończoności (Z. Borkowski). Zajmowano się też opracowaniem i uogólnieniem dorobku naukowego J. Łukasiewicza i S. Leśniewskiego.

Praca naukowa w Instytucie Matematycznym była dość ściśle związana z planami pracy naukowej Instytutu Matematycznego PAN, w którym pracowało 6 profesorów, 2 docentów, 1 z-ca profesora i 9 pomocniczych pracowników naukowych z Instytutu uniwersyteckiego.

Współpraca tych dwu Instytutów była zatem bardzo ścisła zarówno pod względem personalnym, jak badanych zagadnień. Współdziałały też ze sobą poszczególne katedry, w wyniku czego nieraz zakres ich badań wykraczał znacznie poza ramy ich specjalności, czasem więc trudno jest zaklasyfikować pod względem formalnym taką czy inną pracę do danej katedry.

Ciekawie rozwijała się współpraca Katedry Logiki Matematycznej z Katedrą Logiki Wydziału Filozoficzno-Historycznego, Katedry Zastosowań z Katedrą Statystyki Wydziału Prawa i Katedrą Antropologii oraz z różnymi katedrami Wydziału Przyrodniczego Uniwersytetu, z katedrami Akademii Medycznej, Wyższej Szkoły Rolniczej i innymi placówkami naukowymi i produkcyjnymi. Prócz tego wszystkie katedry Instytutu współpracowały z Katedrą Matematyki Politechniki Wrocławskiej. Co tydzień odbywały się wspólne posiedzenia naukowe, a poza tym matematycy zatrudnieni na Politechnice brali udział w seminariach uniwersyteckich i odwrotnie. Warto jeszcze wspomnieć o współdziałaniu Katedry Mechaniki i Katedry Funkcji Rzeczywistych z Katedrą Fizyki Teoretycznej oraz Katedry Analizy z Instytutem Geofizyki PAN i z Katedrami Astronomii Uniwersytetu Wrocławskiego i Warszawskiego.

Udział matematyków wrocławskich w życiu naukowym polskim i zagranicznym jest żywy nie tylko dzięki ich pracom naukowym, ale także przez uczestnictwo w różnych pracach organizacyjno-naukowych w ramach towarzystw naukowych itp. W szczególności wygląda to następująco: prof. H. Steinhaus jest członkiem rzeczywistym, a prof. E. Marczewski członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk. Prezesem Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego w latach 1956—58 był H. Steinhaus, a w latach 1958—59 E. Marczewski.

Przewodniczącym Komisji Antropometrii przy Prezydium PAN był H. Steinhaus. Marczewski był prezesem Polskiego Towarzystwa Matematycznego i członkiem Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, a także członkiem Komisji Wymiany Naukowej Międzynarodowej Unii Matematycznej, J. Perkal członkiem Biometric Society, Operational Society oraz Institute of Mathematical Statistics. Ślupecki jest członkiem Komitetu Narodowego do Organizacji Badań Logicznych w Polsce. Poza

tym wszyscy prawie pracownicy Instytutu są czynnymi członkami Polskiego Towarzystwa Matematycznego, na którego posiedzeniach wygłaszali referaty naukowe.

Większość profesorów i docentów jest członkami Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, w którym poza wyżej wymienioną prezesurą zajmowaną kolejno przez dwu matematyków, przewodniczącym Wydziału Nauk Matematycznych i Przyrodniczych był od r. 1957 B. Knaster, pełniący również obowiązki redaktora „Prac Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego” Serii B i „Sprawozdań” tegoż towarzystwa także serii B. Odpowiedzialne stanowisko rzeczoznawcy Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej dla Pracowników Nauki zajmował B. Knaster. Redaktorskie obowiązki, poza wymienioną pracą w Towarzystwie Naukowym, pełnił Knaster jako członek komitetów redakcyjnych wydawnictw: „Biblioteka Matematyczna”, „Monografie Matematyczne”, „Colloquium Mathematicum”, „Fundamenta Mathematicae”. Steinhaus był redaktorem naczelnym czasopisma „Studia Mathematica” i „Zastosowań Matematyki” oraz członkiem komitetu redakcyjnego „Colloquium Mathematicum”, Marczewski redaktorem naczelnym „Colloquium Mathematicum”, Hartman zastępcą redaktora naczelnego tegoż pisma i członkiem komitetu redakcyjnego „Roczników Polskiego Towarzystwa Matematycznego”. Perkal należał do komitetu redakcyjnego „Zastosowań Matematyki”, a Słupecki czasopisma „Matematyka”.

Poza tymi obowiązkami, nieraz wymagającymi ogromnego nakładu pracy, jak np. obowiązki redaktorskie, matematycy wrocławscy brali udział w licznych konferencjach specjalnych organizowanych przez Instytut Matematyczny PAN, w posiedzeniach oddziałów Polskiego Towarzystwa Matematycznego w różnych miastach oraz w wielu innych konferencjach i zjazdach naukowych.

W okresie sprawozdawczym, w przeciwieństwie do poprzedniego, znacznie więcej pracowników naukowych miało możliwość wyjazdu na krótszy czy dłuższy czas do zagranicznych ośrodków naukowych. To co poprzednio było jakimś wyjątkowym wyróżnieniem, stało się obecnie nieomal normalnym prawem, gdyż utrwaliło się zrozumienie tego, że bez osobistych kontaktów zagranicznych nauka każdego kraju walczy z ogromnymi trudnościami, nie ma możliwości szybkiego wpływania na rozwój nauki światowej, że dla młodych uczonych wyjazd za granicę jest równoznaczny często ze znalezieniem swojej właściwej drogi rozwojowej.

Dzięki temu ilość wyjazdów zagranicznych członków całego Wydziału była w omawianym 4-leciu kilkakrotnie większa od tej, jaką można było zanotować w przeszło dwa razy dłuższym okresie poprzednim.

Tak więc prof. Marczewski wyjeżdżał na Węgry na konferencję

z teorii miary, do Indii i do Egiptu — jako członek polskiej delegacji kulturalnej, do ZSRR na uroczystości ku czci Leonarda Eulera w Leningradzie, do Francji w ramach wymiany pomiędzy PAN i Centre National de la Recherche Scientifique (miał tam kilka odczytów), do Wielkiej Brytanii na Międzynarodowy Kongres Matematyków w Edynburgu (1958) i na walne zgromadzenie Międzynarodowej Unii Matematycznej w St. Andrews.

Do Czechosłowacji i Wielkiej Brytanii jeździł H. Steinhaus i miał tam parę publicznych odczytów. We Francji był J. Perkal, który uczestniczył także w zjeździe Towarzystwa Biometrycznego na Węgrzech. S. Hartman był na kongresie matematyków rumuńskich i dwukrotnie na Węgrzech, gdzie wygłaszał odczyty i brał udział w Sympozjum w Balatonvilagos, oraz jeździł do Holandii z odczytami i do Wielkiej Brytanii na Międzynarodowy Kongres Matematyków, wreszcie do Danii i w drodze wyniany do ZSRR.

Dwukrotnie w Czechosłowacji, na zjeździe matematyków i na konferencji specjalnej, był K. Urbanik, który również dłuższy czas spędził na Węgrzech, w ZSRR oraz w Chinach, gdzie na uniwersytecie w Pekinie prowadził przez kilka miesięcy wykłady z matematyki. Brał także udział w Międzynarodowym Kongresie Matematyków w Wielkiej Brytanii.

Korzystając z francuskiego stypendium J. Mycielski przebywał rok w Paryżu, skąd wyjeżdżał z odczytami do Holandii. Prócz tego był w Wielkiej Brytanii na Kongresie Matematyków i na specjalnych konferencjach w Czechosłowacji i na Węgrzech.

Zwiększyła się także ilość odwiedzających Wrocław matematyków zagranicznych, spośród których w tym okresie 20 spędziło dłuższy lub krótszy czas we wrocławskim ośrodku matematycznym. W sprawozdaniu z prac naukowych matematyków wrocławskich zamieszczonym w I tomie dzieła poświęconego 10-leciu Uniwersytetu było mowa o tym, że „... Gdyby z uczonymi innych krajów można było utrzymać taki kontakt jak z polskimi, szkoła wrocławska rozwinęłaby się jeszcze silniej i wpłynęłaby na rozwój matematyki w innych krajach”. W minionym czteroleciu, jak widać z powyższego wyliczenia, udało się znacznie zbliżyć do tego ideału, kontakty zagraniczne zostały rozszerzone i pogłębione. Dziś można jedynie wymienić, gdzie i po co kto wyjeżdżał i ilu gości przyjeżdżało z zagranicy. Sądzę, że w następnym 5-leciu można już będzie podać konkretne dane dotyczące wpływu kontaktów zagranicznych na naukę wrocławską i bezpośredniego wpływu nauki wrocławskiej na zagraniczne ośrodki badań.

Praca popularyzatorska Instytutu polegała na współpracy z czasopiśmem dla nauczycieli „Matematyka”, na wygłoszeniu przez wroc-

ławskich matematyków kilku popularnych odczytów oraz na udziale w pracach okręgowego komitetu Olimpiady Matematycznej. Jak wyżej podano, w Komitecie tym brali udział Słupecki i Gleichgewicht. Cenną pozycją popularyzatorską jest książeczka H. Steinhaus'a pt. *100 zadań*.

W okresie sprawozdawczym kilku młodych matematyków wrocławskich, którzy w 1955 r. stawiali dopiero pierwsze kroki w twórczości naukowej, stało się dojrzałymi pracownikami nauki z własną problematyką i pokaźnym dorobkiem. Do takich należą: Mycielski, Lelek, Zamorski, Krzywicki, a spoza grona pracowników Uniwersytetu A. Hulanicki, S. Świerczkowski i inni.

W omawianym okresie stopnie doktorskie uzyskali: Jerzy Mioduszewski na podstawie pracy pt. *Funkcje ciągłe o stałej krotności skończonej*,

Andrzej Lelek na podstawie pracy pt. *O rozkładach kontinuuów jedno-sprzęgłych*,

Andrzej Krzywicki na podstawie pracy pt. *Zagadnienie istnienia ruchu trójwymiarowego cieczy lepkiej, ściśliwej, opływającej przeszkodę*,

Jan Mycielski (IM PAN), w r. 1957 na podstawie pracy pt. *Zastosowanie grup wolnych do konstrukcji geometrycznych*,

Henryk Fast (IM PAN) w 1958 r. na podstawie pracy pt. *O mierzeniu długości krzywych przez aureolę*,

Andrzej Zięba (IM PAN) w r. 1959 na podstawie pracy pt. *O teorii gier*.

Przejdźmy teraz do osiągnięć K a t e d r f i z y c z n y c h:

Katedra Fizyki Doświadczalnej prowadziła badania, których celem było rozwiązywanie problemów fizyki ciała stałego. Zajmowano się emisją polową elektronową i jonową, egzoemisją elektronów, ferroelektrykami, zjawiskami magnetycznymi w metalach i wreszcie zastosowaniem radioizotopów.

W dziedzinie emisji polowej badano migrację atomów mikromonokryształów niklu i żelaza (R. Męclewski, T. Wojda). Konsekwencją tych badań i wynikiem potrzeby prowadzenia ich w sposób bardziej jeszcze nowoczesny było skonstruowanie sześciu aparatów wysoko, względnie ultrawysokopróżniowych do badań metali metodą mikroskopii polowej elektronowej i jonowej, co stało się możliwe m. in. dzięki temu, że w nowym lokalu można było znaleźć odpowiednie warunki do wykonania i zainstalowania takiej aparatury.

Badania egzoemisji elektronów były prowadzone przez B. Sujaka (częściowo razem z Lewowskim i in.), dotyczyły one głównie emisji elektronów z kryształów dielektrycznych, zawierających defekty siecio-

we, oraz z metali (Al, Mg, Zn) pod wpływem światła, deformacji mechanicznej lub temperatury.

Ferroelektrykami zajmował się A. Jaśkiewicz, badając dynamikę zmian struktury domenowej, przede wszystkim tytanianu baru.

Nad magnetycznymi własnościami metali pracował B. Makiej, który część doświadczalną zagadnienia wykonał w czasie dłuższego pobytu w Moskwie w r. 1955/56, a wyniki opracował we Wrocławiu. Dla dalszego prowadzenia badań w tej dziedzinie zestawiono w Zakładzie Fizyki aparaturę do badania zjawisk termomagnetycznych w niejednorodnie namagnesowanym ferromagnetyku.

W dziedzinie radioizotopów przeprowadzane były wspólnie z Katedrą Chemii Nieorganicznej Politechniki Wrocławskiej badania nad dyfuzją wodoru w tantalu przy zastosowaniu trytu.

Z innych badań wymienić należy poważne, raczej teoretyczne, prace K. Wojciechowskiego dotyczące własności stopów.

Inicjatorem wielu tych badań był prof. J. Nikliborc, który m. in. dużo wysiłku włożył w uruchomienie wspomnianej wyżej aparatury do polowej mikroskopii elektronowej i jonowej.

Prócz wspomnianej wyżej współpracy z Katedrą Chemii Politechniki utrzymywano ścisły kontakt naukowy z Instytutem Niskich Temperatur PAN, z Państwową Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Opolu, z Katedrą Fizyki Politechniki Wrocławskiej, z Katedrą Fizyki Teoretycznej Uniwersytetu.

Fizycy wrocławscy w minionym 5-leciu wyjeżdżali do następujących krajów:

B. Makiej w r. 1955/56 wykonał w Moskwie wspomnianą wyżej pracę dotyczącą magnetycznych własności metali. W r. 1957 brał udział w zjeździe fizyków w Lipsku, gdzie przedstawił własną pracę poświęconą badaniu nadprzewodnictwa.

B. Sujak na zjeździe fizyków w Innsbrucku wygłosił referat o egzoemisji. Rozszerzony referat na podobny temat, zawierający nowe wyniki własnej pracy, wygłosił następnie w 1957 r. w Berlinie Zachodnim na posiedzeniu Niemieckiego Towarzystwa Fizycznego. W r. 1958 dłuższy czas przebywał w Czechosłowacji, współpracując tam z czeskim fizykiem A. Bohunem.

B. Rozenfeld wyjeżdżał w r. 1955 do NRD celem zapoznania się z techniką niskich temperatur, a w r. 1958 był w Moskwie na kursie szkoleniowym w zakresie fizyki jądrowej.

J. Wesołowski brał udział w kongresie poświęconym zagadnieniom stosowania radioizotopów w Paryżu w r. 1958.

J. Nikliborc przebywał w r. 1958 w NRD celem pogłębienia kontaktów naukowych z tamtejszymi fizykami.

Pracownicy Katedry uczestniczyli nie tylko w wyżej wymienionych kongresach zagranicznych, ale naturalnie, zresztą w znaczenie liczniejszym składzie, w krajowych Zjazdach Fizyków, które odbywały się w Poznaniu i następnie w Toruniu.

Pracownicy Katedry Fizyki Doświadczalnej prowadzili ożywioną działalność popularyzatorską. Wygłosili w tym czasie 35 odczytów popularnonaukowych we Wrocławiu i w miastach powiatowych w ramach współpracy z Towarzystwem Wiedzy Powszechnej. Polskie Towarzystwo Fizyczne wspólnie z Towarzystwem Wiedzy Powszechnej organizowało w tym czasie odczyty dla młodzieży szkół średnich, ilustrowane pokazami doświadczeń fizycznych. Pracownicy Katedry zorganizowali 6 takich odczytów.

Stopień doktora uzyskali w okresie sprawozdawczym:

B. Sujak na podstawie pracy *Über die Induzierte Emission von Photoelektronen in der Gasatmosphäre*.

B. Makiej na podstawie pracy *Promieniowanie gamma towarzyszące przemianom beta ^{32}P i ^{90}Y* .

Dorobek drugiej katedry fizycznej — mianowicie Katedry Fizyki Teoretycznej, był w minionym 4-leciu bardzo duży, co ilustruje choćby proste zestawienie liczbowe prac naukowych, których w poprzednim 10-letnim okresie wydrukowano 52, a w omawianym 4-letnim — 81. Badania dotyczyły klasycznej i kwantowej teorii pola, klasyfikacji i opisu cząstek elementarnych, fizyki statystycznej, klasycznej i kwantowej teorii wielu ciał z zastosowaniem do teorii ciała stałego, niskich temperatur i wreszcie teorii jądra.

W porządku alfabetycznym według nazwisk autorów tak można pokrótce przedstawić dorobek naukowy pracowników katedry:

J. Czerwonka oszacował wyższe momenty faktorialne kaskady elektronowo-fotonowej, podał uogólnienie modelu gazu sieciowego i uogólnienie metody Bogolubowa obliczenia sumy stanów oraz twierdzenia Peierlsa.

Z. Galasiewicz podał uogólnienie metody zmiennych dodatkowych na przypadek dwu rodzajów cząstek, a następnie przedstawił tę metodę w drugim kwantowaniu i wyjaśnił zagadnienie warunku ubocznego. Zajmował się też badaniami nad układem cząstek Fermiego o spinach równoległych.

R. Ingarden odkrył nową metodę wariacyjną i zajmował się własnościami helu w różnych warunkach fizycznych.

C. Jankiewicz udowodnił twierdzenie o wyniku równań ruchu z równań pola dla ogólnej teorii pola, a J. Lukierski zajmował się klasyfikacją cząstek elementarnych w oparciu o metodę teorii grup.

J. Łopuszański wyprowadził wzory asymptotyczne dla rozkładu kas-

kad promieniowania kosmicznego na dużych głębokościach, podał nowy sposób „całkowania po wszystkich drogach” oraz opracował model Ruijgroka — Van Hovego przy pomocy „ubranych” operatorów tworzenia i annihilacji.

A. Pawlikowski i W. Rybarska zajmowali się przybliżonym obliczeniem sumy stanów w zagadnieniu n cząstek oddziałujących ze sobą nierelatywistycznie i podali nową metodę takiego obliczania.

J. Rzewuski z grupą matematyków opracował teorię pewnej klasy równań różniczkowo-całkowych i zastosował ją do teorii nielokalnych oraz wspólnie z W. Królikowskim do zagadnienia stanów związanych. Prócz tego sformułował prawa przyrody w przestrzeni spinorowej.

W. Ziętek wytłumaczył na gruncie teorii kwantów strukturę domenową jako stan podstawowy ferromagnetyzmu anizotropowego.

Żywa była współpraca naukowa z Oddziałem Wrocławskim Instytutu Fizyki PAN. Członkami Zakładu Fizyki Teoretycznej tego Instytutu byli J. Rzewuski, J. Łopuszański, Z. Galasiewicz, A. Pawlikowski, W. Rybarska i W. Ziętek. Z Pracownią Niskich Temperatur IF PAN współpracował ściśle R. Ingarden i W. Ziętek. Z Katedrą Matematyki Uniwersytetu i Instytutem Matematycznym PAN kontakty były bardzo bliskie, problemami wspólnymi dla fizyki i matematyki wrocławskiej zajmował się zwłaszcza C. Jankiewicz. H. Konwent prowadził badania nad ferroelektrykami wspólnie z Katedrą Fizyki Doświadczalnej. Poza ośrodkami wrocławskimi J. Rzewuski był członkiem Rady Naukowej Laboratorium Fizyki Teoretycznej Zjednoczonego Instytutu Badań Jądrowych w Dubnej (ZSRR), z Instytutem tym współpracował również Z. Galasiewicz, który także utrzymywał kontakt z Oddziałem Fizyki Teoretycznej Instytutu Matematycznego AN ZSRR im. Stieklowa w Moskwie. Wreszcie J. Łopuszański pracował nad zagadnieniem promieniowania kosmicznego wspólnie z grupą fizyków z katedry prof. Mięśowicza w Krakowie. Praca ta była wykonywana w l. 1955—1956.

J. Rzewuski i R. Ingarden wygłaszali szereg referatów na krajowych i zagranicznych zjazdach i konferencjach fizyki teoretycznej. Z. Galasiewicz i J. Łopuszański mieli referaty na Zjeździe Towarzystwa Fizycznego NRD. Galasiewicz referował prace na VI Ogólnorosyjskiej Konferencji Fizyki Niskich Temperatur w Świerdłowsku, Łopuszański na Konferencji Holenderskiego Towarzystwa Fizycznego w Amsterdamie.

Celem nawiązania kontaktów naukowych z uczonymi zagranicznymi, celem konfrontacji wyników naukowych wrocławskiego ośrodka z wynikami innych ośrodków, celem wreszcie wykonania pracy naukowej w zagranicznym ośrodku naukowym wyjeżdżali za granicę:

Z. Galasiewicz na Zjazd Tow. Fizycznego NRD do Lipska w 1957 r.

oraz na okres od kwietnia 1958 do października 1959 do Instytutu Badań Jądrowych w Dubnej w ZSRR. R. Ingarden bawił 8 miesięcy w Fizyko-Technicznym Instytucie w Charkowie (ZSRR), 2 tygodnie w Berlinie, a także Paryżu, Oxfordzie, Cambridge, Charkowie, wreszcie w Holandii, gdzie wziął udział w organizowanych w tych ośrodkach konferencjach naukowych. J. Łopuszański pracował rok w Instituut voor Theoretische Fysica w Utrechcie w Holandii oraz 2 tygodnie w Paryżu (Solid State Sommer School), a prócz tego w czasie kilkudniowego pobytu w Lipsku w NRD uczestniczył w zjeździe Niemieckiego Towarzystwa Fizycznego. J. Rzewuski przebywał przez rok (1956—57) w Zjednoczonym Instytucie Badań Jądrowych w Dubnej, dokąd poza tym często wyjeżdżał na krótkie wizyty w związku z pełnionymi obowiązkami członka Rady Naukowej Instytutu. W czasie pobytu w Dubnej wykonał 2 prace, wygłosił szereg referatów, prowadził seminarium i kierował pracami oddziału. Wygłaszał też referaty w Genewie na Międzynarodowej Konferencji Fizyki Wysokich Energii w r. 1958 i na podobnej konferencji w Kijowie w 1959 r. oraz na Międzynarodowej Konferencji Cząstek Elementarnych, która odbyła się nad Balatonem na Węgrzech w 1958 r.

W licznych odczytach popularnych, wygłaszanych w ramach współpracy z TWP i w ramach akcji popularyzacyjnej PTF oraz na Uniwersytecie Robotniczym i w liceach, starano się uprzystępnić, zwłaszcza młodzieży szkolnej, trudne zagadnienia fizyki teoretycznej. Prelegentami byli: J. Czerwonka, C. Jankiewicz, H. Konwent, J. Lukierski, H. Petryszyn i W. Ziętek.

W r. 1956 Z. Galasiewicz uzyskał stopień doktora (kand. nauk) na podstawie pracy pt. *O metodzie quasicząstek*. Profesorem nadzwyczajnym został mianowany w r. 1958 J. Łopuszański, a doktorat nauk przyznano w Uniwersytecie Warszawskim J. Rzewuskiemu w 1956 r.

Cenną pozycją w literaturze fizycznej o znaczeniu nie tylko polskim jest monografia *Field theory* napisana przez J. Rzewuskiego, wydana przez PWN w r. 1958. Wartościową pomocą dla studentów jest skrypt J. Łopuszańskiego *Fizyka statystyczna*, także w wydaniu PWN (1956). Tłumaczeniem obcojęzycznych książek zajmowali się Z. Galasiewicz i W. Rybarska, którzy przyswoili polskiej literaturze napisany po rosyjsku przez M. A. Leontowicza podręcznik *Fizyki statystycznej*. W. Ziętek przetłumaczył z języka niemieckiego t. II książki *Fizyka teoretyczna* W. Weizela.

Praca naukowa z dziedziny astronomii jest w dużym stopniu uzależniona od posiadanych instrumentów (często po prostu od średnicy lunet), podobnie jak od wielkości aparatury zależna jest praca fizyka doświadczalnego, specjalnie może z zakresu badań jądrowych. Nie udało się niestety zdobyć większych od posiadanych poprzednio

instrumentów astronomicznych, można było jedynie niektóre z nich trochę unowocześnić. Skonstruowano w tym czasie spektrohelioskop według projektu B. Rompolta. Zakupiono u Zeissa 13 cm refraktor, z pomocą którego rozpoczęto systematyczne fotograficzne obserwacje powierzchni fotosfery. Zbudowano fotometr fotoelektryczny do pomiarów natężenia świecenia (jarzenia) atmosfery ziemskiej. Fotometr ten jest wynikiem wieloletniej pracy S. Kosibowej. Rozpoczęto budowę wieżowego teleskopu słonecznego z lustrem głównym o średnicy 40 cm. Teleskop ten zaopatrzony w siatkę dyfrakcyjną pozwoli na badania widma Słońca w dużej dyspersji. Ma być gotowy do użytku około 1965 r. Udoskonalono fotometry fotoelektryczne przy obu refraktorach, przy tym do refraktora w Białkowie otrzymano nowy obiektyw od Zeissa, daje on dobre obrazy punktowe gwiazd. Rozpoczęto pracę nad uruchomieniem 30 cm kamery Schmidta, przeznaczonej do badań z fotometrii gwiazdowej i poczyniono szereg mniejszych udoskonaleń, ułatwiających lub umożliwiających pracę obserwacyjną. Jednym z takich ułatwień była przebudowa pawilonu astrometrycznego. Na ogół nie zalicza się tego do pracy naukowej, podobnie jednak jak urządzenie Pracowni Fizyki Doświadczalnej przebudowa ta zajęła większość czasu pomocniczych pracowników naukowych (np. adiunkta P. Rybki), utrudniając im pracę naukową. Zresztą nie miała ona na celu jedynie udogodnienia obserwacji, ale powinna przynieść w rezultacie zmniejszenie błędów systematycznych, wynikających z refrakcji, tak groźnych przy dokładnym wyznaczaniu pozycji gwiazd.

Dużo wysiłku włożono w rozbudowę badań heliofizycznych. Możliwości rozbudowy wynikły z przystąpienia najpierw Obserwatorium Astronomicznego, a następnie po jej utworzeniu Katedry Heliofizyki do współpracy z Komisją Międzynarodowego Roku Geofizycznego. Niestety, przystąpienie Polski do współpracy z MRG nastąpiło tak późno, że o jakimś poważniejszym przygotowaniu programu opartego o większe inwestycje w zakresie instrumentów nie mogło być mowy. W dodatku ograniczenia importowe nie pozwoliły na sprowadzenie podstawowej części koronografu lub chromosferografu — mianowicie filtra Lyota. Skutkiem tego postęp polegał jedynie na kupieniu u Zeissa 13 cm refraktora i na dopasowaniu zakupionej w związku z zaćmieniem Słońca w 1954 r. kamery do fotografowania Słońca. Z pomocą tego instrumentu rozpoczęto w 1957 r. obserwacje fotograficzne fotosfery słonecznej i pomiary powierzchni plam słonecznych. Do końca okresu sprawozdawczego uzyskano ponad 300 zdjęć. Zdjęcia robili i opracowywali: Jakimiec, Rdułtowski i Kordylewski. Wobec niemożności szybkiego powiększenia zasobu instrumentów heliofizyki skorzystano z nawiązania kontaktu z Krymskim Obserwatorium Astronomicznym celem

przeszkolenia tam asystentów oraz uzyskania materiału obserwacyjnego, który następnie mógłby być opracowywany we Wrocławiu. W r. 1956 mgr Rompolt w ciągu blisko 3-miesięcznego pobytu na Krymie zebrał klisze ze zdjęciami protuberancji słonecznych i zmierzył profile linii emisyjnych w serii Balmera wodoru, a mgr A. Stankiewicz w r. 1958 w czasie pobytu tamże w okresie około 9 miesięcy zebrał ciekawy materiał kliszowy, dotyczący fotometrii plam słonecznych i pól magnetycznych w plamach. Opracowanie materiału nie zostało zakończone w omawianym okresie, gdyż rachunki, jakie trzeba przy takim opracowaniu przeprowadzić, są bardzo żmudne. Obliczenie jednego profilu linii przy skorygowaniu na profil instrumentalny wymaga paru miesięcy czasu. Korzystając z klisz przywiezionych przez Stankiewicza, badaniem profili linii H i K wapnia zjonizowanego nad plamami zajęła się Paciorkowna.

Prócz tych prac prowadzono dość szerokie studia nad różnymi parametrami aktywności słonecznej (Mergentaler, Jakimiec, Zabza). Do ważniejszych wyników należy zaliczyć stwierdzony przez Mergentalera systematyczny ubytek powierzchni pochodni słonecznych w ciągu ostatnich 5 cykli aktywności słonecznej.

Na pograniczu helio i geofizyki znajdowały się badania prowadzone przez S. Kosibową. Przy poparciu Komisji MRG, a następnie MWG zorganizowała ona stałe obserwacje świecenia atmosfery w Białkowie. Początkowo posługiwała się samodzielnie skonstruowanym fotometrem fotoelektrycznym, którego wskazania odczytywane były na galwanometrze, a od r. 1959 4-objektywowym fotometrem fotoelektrycznym zaopatrzonym w rejestrującą aparaturę pomiarową. Fotometr jest zdalnie sterowany z pomieszczenia, w którym znajdują się galwanometry rejestrujące, a sam jest zainstalowany o kilka metrów wyżej na zachodniej wieży głównego budynku w Białkowie. Prócz tego dr Kosibowa zorganizowała w 1957 r. sieć obserwatorów zórz polarnych w Polsce. Wyniki obserwacji tych ostatnich były bieżąco wysyłane co kwartał do międzynarodowych centrów MRG. W pracach tych pomagali Rdułtowski, Zabza, Hippius, Kordylewski.

W Katedrze Astrofizyki (a następnie Astrofizyki Obserwacyjnej i Astrofizyki Teoretycznej) zajmowano się atmosferami gwiazd, częściowo także atmosferą Słońca. Z prac obserwacyjnych należy wymienić uruchomienie kwarcowego spektrografu o małej dyspersji, dostosowanego do 30 cm reflektora i zebranie z jego pomocą materiału obserwacyjnego, dotyczącego pociemnienia brzegowego tarczy Słońca (Opolski, Krawiecka). Wobec zakończenia prac nad fotometrią fundamentalną, prowadzonych przez prof. E. Rybkę przy pomocy fotometru fotoelektrycznego zainstalowanego przy 22 cm refraktorze, fotometr ten został użyty do obserwacji gwiazd o silnych polach magnetycznych.

Problem ten podjął Jarzębowski w porozumieniu z Babcockiem z Mt Wilson Obserwatorium w Stanach Zjednoczonych. Na podstawie obserwacji z 1959 r. udało się ustalić ścisłą zależność pomiędzy okresami wahań pól magnetycznych tych gwiazd i zmianami ich jasności. Wynik ten należy uważać za jeden z ważniejszych, uzyskanych w Obserwatorium Wrocławskim, gdyż rzuca on dużo światła na problem zmian pól magnetycznych w gwiazdach.

Gwiazdami zmiennymi zajęto się także w Białkowie. Za pomocą fotometru, podobnego jak we Wrocławiu, rozpoczęto obserwacje gwiazd zmiennych wczesnych typów widmowych (gorących), takich jak DD Lacertae i in. Innowacją nie stosowaną przy tego rodzaju pomiarach było zainstalowanie zamiast zwykłego galwanometru lusterkowego — elektrometru Wulfa. Prace te zainicjował Opolski, początkowo z udziałem Kubikowskiego, następnie Ciurli, który uzyskał już kompletną krzywą fotometryczną gwiazdy DD Lacertae.

Poważne miejsce w pracach katedr astrofizycznych zaczęły w ostatnich latach zajmować badania teoretyczne, zainicjowane przez Opolskiego, rozwijane następnie szerzej przez Kubikowskiego nieraz przy współpracy z matematykami wrocławskimi, przede wszystkim z doc. Łukaszewiczem z Instytutu Matematycznego. Zajmowano się początkowo kryteriami podwójności gwiazd wizualnie podwójnych (Opolski, Kubikowski, Łukaszewicz). Następnie zainteresowano się problemem ubytku mas gwiazd w procesie ewolucji (Kubikowski). Stopniowo zainteresowania wrocławskich astrofizyków zaczęły się coraz wyraźniej skupiać na problemie budowy atmosfer gwiazdowych. Pracą z tego zakresu było zbadanie związku strumienia promieniowania i natężenia promieniowania w atmosferze Słońca (Opolski) oraz na dość szeroką skalę zakrojone badania Kubikowskiego nad falą uderzeniową w atmosferach gwiazd pulsujących. Profile linii widmowych w takich atmosferach wyliczał Ciurli.

Pracownicy Katedry Astronomii i Katedry Mechaniki Nieba, którzy po reorganizacji znaleźli się w Katedrze Mechaniki Nieba, prowadzili następujące badania: Doc. S. Wierzbński zajmował się obliczaniem orbit gwiazd wizualnie podwójnych i zachęcił do podobnych prac T. Jastrzębskiego. W sumie opracowano w omawianym okresie 31 orbit gwiazd wizualnie podwójnych (z tego Wierzbński — 29). Prócz tego Wierzbński zajmował się ułożeniem katalogu paralaks i parametrów fizycznych gwiazd podwójnych oraz prowadził badania statystyczne nad tymi parametrami.

Wobec zakończenia w poprzednim okresie prac nad względnymi pozycjami dla katalogu słabych gwiazd przystąpiono do prac nad przygotowaniem obserwacji pozycji absolutnych. Do tego celu trzeba było

jednak przebudować pawilon astrometryczny, o czym wyżej była mowa. Pod koniec roku 1959 zanosilo się na to, że przebudowa będzie ukonczona w niedługim czasie. Pracami kierował P. Rybka, który jednocześnie opracowywał parę astrometrycznych zagadnień związanych z katalogiem, jak sezonowe wahania słupa, na którym ustawione były instrumenty, itp. Problemem wyznaczania współrzędnych geograficznych zajmował się M. Montygierd, który opracował nową metodę wyznaczania tych współrzędnych, a także obliczył tabele do redukcji pozycji Słońca na kliszy uzyskanej przy zastosowaniu uranostatu. Doc. Szeligowski zajmował się zagadnieniem 3 ciał.

Na specjalne podkreślenie zasługuje aktywna współpraca Katedry Heliofizyki z Komisją MRG PAN i następnie z Komisją Międzynarodowej Współpracy Geofizycznej, jak również z Zakładem Geofizyki i Zakładem Astronomii PAN. Żywe były również kontakty różnych katedr Instytutu z pracownikami Instytutu Matematycznego. Do ważniejszych indywidualnych kontaktów z naukowymi ośrodkami w innych krajach należy wymienić współpracę z Krymskim Obserwatorium zainicjowaną przez Mergentalera, pięknie rozwiniętą przez B. Rompolta i A. Stankiewicza. Z pułkowskimi astronomami utrzymywana była stała łączność dzięki dalszemu opracowywaniu katalogu słabych gwiazd, pracy zainicjowanej przecież w Puławach. Kontakt ten utrzymywał przede wszystkim P. Rybka. Z Obserwatorium na Mt Wilson w USA współdziałał Jarzębowski, opracowując fotometrię gwiazd, których pola magnetyczne badał Babcock w tamtejszym Obserwatorium. Z astronomami w Utrechcie współpracował A. Opolski, z czeskimi Mergentaler i wreszcie z francuskimi Wierziński i Kubikowski. Specjalnie owocna była praca Kubikowskiego w Paryskim Obserwatorium.

Wkład pracowników Instytutu w organizację nauki był równie ważny, jak matematyków, fizyków i chemików. W pierwszych latach okresu sprawozdawczego należał jeszcze do pracowników Uniwersytetu Wrocławskiego prof. Rybka, trzeba tu przede wszystkim wymienić jego udział w tej pracy, tym bardziej że nie zmalał on po przeniesieniu się prof. Rybki do Krakowa. Był on w tym czasie przewodniczącym Komitetu Astronomicznego PAN, członkiem Komisji Rzeczników Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego, jednym z wiceprezesów Międzynarodowej Unii Astronomicznej itp. Członkami Komitetu Astronomicznego i Rady Naukowej Zakładu Astronomii PAN byli prócz E. Rybki: J. Mergentaler i A. Opolski, członkami Komitetu Geofizyki PAN i Rady Naukowej Zakładu Geofizyki PAN — Mergentaler i S. Kosibowa, członkami Rady Naukowej Planetarium Śląskiego — Mergentaler, Rybka, Wierziński, prezesem Polskiego Towarzystwa Astronomicznego od r. 1959 — Opolski.

Liczni pracownicy Instytutu są członkami Międzynarodowej Unii Astronomicznej i brali udział w zorganizowanym przez nią Kongresie, jaki odbył się w Moskwie w sierpniu 1958 r. W kongresie tym uczestniczyli: jako członkowie Mergentaler, Opolski, Kosibowa i jako goście: Rompolt, Paciorkówna, Krawiecka, Jarzębowski, Z. Kordylewski (jako student). We wrześniu 1955 r. Mergentaler reprezentował polską astronomię na otwarciu Krymskiego Obserwatorium, gdzie referował zagadnienie fotometrii plam słonecznych, oraz uczestniczył w sympozjonię w Biurakańskim Obserwatorium w Ormiańskiej Republice ZSRR. Jesienią 1956 r. Kosibowa brała udział w Sympozjum Heliofizycznym w Tbilisi (Gruzińska Republika ZSRR). W październiku 1956 r. Mergentaler i Rompolt wyjeżdżali z kurtuazyjną wizytą do Czechosłowackich Obserwatoriów Akademii, Uniwersyteckich i Miłośniczych, zorganizowaną przez Pol. Tow. Miłośników Astronomii.

W listopadzie 1956 r. E. Rybka przebywał w Czechosłowacji, gdzie wygłosił odczyty w Ondrzejowie, Pradze, Brnie i Bratisławie. W lipcu 1957 brał on udział w Sympozjum Astrofizycznym w Liège w Belgii. Wierzbński wyjeżdżał do Paryża i Meudon (w lecie r. 1957).

Wyłącznie badawczy cel miały następujące dłuższe wyjazdy zagraniczne: dwumiesięczny pobyt Rompolta w Obserwatorium Krymskim (1956) i ponad półroczny Stankiewicza (1958). Duże znaczenie miał roczny pobyt dra J. Kubikowskiego w Paryżu w r. 1957/58. Pracował on tam nad zagadnieniem fali uderzeniowej w astrosferach gwiazd i po powrocie rozbudowuje te badania we Wrocławiu, zapoczątkowując w ten sposób prace wrocławskiego ośrodka astrofizyki teoretycznej. Jesienią 1959 r. Opolski spędził 2 miesiące w Utrechcie, współpracując z M. Minnaertem nad zagadnieniem profili linii widmowych.

Praca popularyzatorska astronomów polegała na udziale w zarządach TWP, PTMA, w Radzie Naukowej Planetarium Katowickiego itp., a przede wszystkim na wygłaszaniu odczytów i pogadanek radiowych. Odczyty były wygłaszane w ramach pracy w TWP i PTMA we Wrocławiu i na prowincji. Popularne artykuły pisywano do „Uranii”, „Wszechświata”, „Wiedzy i Życia”, „Problemów” i in. Opracowano też parę scenariuszy filmów popularnonaukowych z zakresu astronomii.

Dość ważne dla przyszłego rozwoju heliofizyki było napisanie przez J. Mergentalera monografii o Słońcu, wydanej w 1958 r. przez PWN. Podręcznik astronomii dla liceów geodezyjnych napisał T. Jarzębowski.

Stopnie doktora (kandydata nauk) uzyskali w tym okresie:

J. Kubikowski w roku 1957 na podstawie pracy *O ubytku masy w ewolucji gwiazd*.

P. Rybka w r. 1959 w Poznaniu na podstawie pracy *Rektascenzje 555 gwiazd fundamentalnego katalogu słabych gwiazd w systemie FK3*.

Pomimo krótkiego czasu istnienia uniwersyteckich katedr chemicznych ich dorobek naukowy był bardzo bogaty. Badania prowadzone w Katedrze Chemii Nieorganicznej dotyczyły zagadnień związanych ze strukturą związków chemicznych i mechanizmem reakcji. Dorobek naukowy wyraził się liczbą 59 publikacji naukowych wydanych w czasopismach krajowych i zagranicznych. Część prac była referowana na kongresach, konferencjach i zjazdach międzynarodowych i krajowych. Wiele z tych publikacji znalazło oddźwięk w literaturze oryginalnej za granicą i było cytowanych w monografiach chemicznych.

Opracowane zagadnienia dotyczyły 3 głównych problemów:

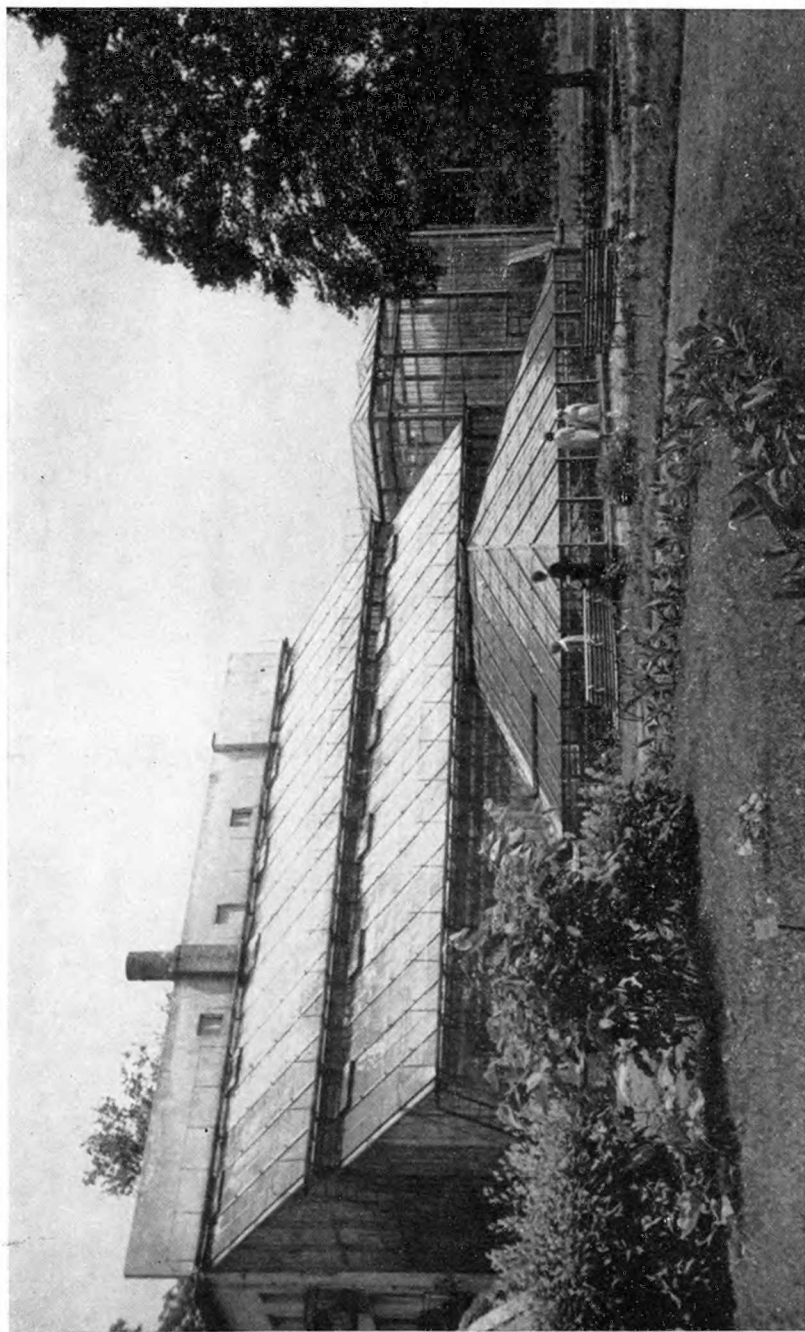
1) struktury związków kompleksowych, 2) mechanizmu i kinetyki reakcji oksydacyjno-redukcyjnych, 3) chemii uranu i chemii jądrowej.

Poszczególne wyniki wyglądały następująco: Wykryto nowy typ diamagnetycznych związków kompleksowych, polegających na sprzężeniu spinów elektronowych dwóch jonów paramagnetycznych, połączonych mostkiem tlenowym. Zjawisko to wyjaśniono teoretycznie i nazwano wewnątrzcząsteczkowym antyparamagnetyzmem. W badaniach nad strukturą kompleksów wielordzeniowych i ich własnościami termodynamicznymi ważnym osiągnięciem było opracowanie oryginalnej metody oznaczania stałych trwałości. Metoda ta ma znaczenie nie tylko dla wielordzeniowych związków kompleksowych, ale też dla innych złożonych związków chemicznych.

Związki kompleksowe o strukturze d^2 elektronowej wykazują specyficzne własności magnetyczne. Diamagnetyzm tych związków wyjaśniono teoretycznie w oparciu o teorię pola krystalicznego. Wyjaśnienie to znalazło potwierdzenie eksperymentalne w mechanizmie polarograficznej redukcji kompleksów uranu i w innych zjawiskach fizykochemicznych. W wyniku redukcji uzyskano związki kompleksowe niezwykłego stopnia utlenienia $Re(I)$.

Nowe podejście do badań struktury związków kompleksowych udało się uzyskać przez zastosowanie metody wymiany radioizotopowej. Metoda ta doprowadziła do wyjaśnienia struktury kompleksów nitrozylocyjanowych i typu wiązania grup nitrozyłowych w związkach kompleksowych.

Osobny dział stanowią prace z dziedziny chemii i fizykochemii uranu, przy czym w niektórych przypadkach objęto również pokrewne lantanowce. Struktura elektronowa uranu (IV) w związkach kompleksowych została zbadana na podstawie badań spektrofotometrycznych i magnetycznych. Problem ten, będący przedmiotem licznych badań uczonych amerykańskich i francuskich, został rozwiązany przez wykazanie występowania f elektronów, co potwierdza przynależność uranu do aktynowców. Istotne wyniki osiągnięto w badaniach nad budową

10. Odbudowana szklarnia w Ogrodzie Botanicznym

11. Fragment Ogrodu Botanicznego

12. Pracownia fizyczna w gmachu przy ul. Cybulskiego

azotanu uranylu i jego solwałów w rozpuszczalnikach organicznych. Zagadnienie to było opracowane ze względu na jego wagę dla ekstrakcji związków uranu i technologii materiałów rozszczepialnych. Badania prowadzone metodą widm absorbcyjnych i przewodnictwa elektrycznego dały także interesujące wyniki teoretyczne. Pozwoliły one obliczyć energię dysocjacji uranylu i wyznaczyć odległości $U-O$ na drodze teoretycznej interpretacji widm.

Proces odwracalnego wiązania tlenu przez związki kompleksowe renu był przedmiotem badań kinetycznych, które wyjaśniły mechanizm tej reakcji. Związki tego typu, wykryte u renu, przez Trzebiatowską i współpracowników stanowią model nieorganicznych przenośników tlenu. Wyniki te były ogłoszone w serii publikacji.

Wykryte w latach 1953—55 redukujące działanie jonów hydroksylowych było przedmiotem dalszych badań, w wyniku których uzyskano wyjaśnienie mechanizmu redukcji oksyanionów przy pomocy rozcieńczonych roztworów alkalicznych. Po raz pierwszy został zbadany mechanizm i kinetyka dysproporcjonowania oksyanionów manganu (VI). Znalezione wielkości termodynamiczne dla omawianych typów procesów pozwoliły bliżej scharakteryzować redukcję między jonami tego samego znaku.

W ostatnim okresie rozpoczęto badania w dziedzinie chemii radiacyjnej. Należy podkreślić, że praca dotycząca działania promieniowania jonizującego na układy oksydacyjno-redukcyjne manganu w środowisku alkalicznym jest pierwszą drukowaną w Polsce pracą z zakresu chemii radiacyjnej.

Katedra pozostaje w ścisłej współpracy z Katedrą Chemii Nieorganicznej Politechniki Wrocławskiej oraz Zakładem Badań Strukturalnych Instytutu Chemii Fizycznej PAN. Współpraca ta polega m. in. na organizowaniu wspólnych posiedzeń naukowych i dyskusji oraz na wspólnym użytkowaniu niektórych aparatów i specjalnych laboratoriów, takich jak Pracownia Magnetochemiczna, Pracownia Radiochemiczna itp. Katedrze uniwersyteckiej współpraca ta umożliwiła rozwinięcie żywej działalności naukowej pomimo ciężkich warunków lokalowych i częstych braków aparaturowych.

Bardzo aktywne były kontakty z zagranicą. Prof. Trzebiatowska brała udział w r. 1956 w Zjeździe Niemieckiego Towarzystwa Chemicznego w Lipsku, w Międzynarodowym Kongresie Chemii Czystej i Stosowanej w Paryżu w 1957 r. i w sierpniu 1959 r. w Monachium, w Międzynarodowej Konferencji Radioizotopowej organizowanej przez UNESCO w Paryżu we wrześniu 1957 r., w Międzynarodowej Konferencji Pokojowego Zastosowania Energii Atomowej w 1958 r. w Genewie, w Międzynarodowej Konferencji Chemii Koordynacyjnej w Londynie

w 1959 r. oraz we Wszechzwiązkowej Konferencji Chemii Związków Kompleksowych zorganizowanej przez Akademię Nauk ZSRR w Kijowie w kwietniu 1959 r. W tej samej konferencji uczestniczył również dr Pajdowski. Na każdym z tych kongresów Trzebiatowska wygłaszała referaty, nieraz po 2—3, lub też zabierała głos w dyskusjach.

Procz uczestnictwa w kongresach i zjazdach prof. Trzebiatowska wyjeżdżała w ramach wymiany kulturalno-naukowej w r. 1956 do NRD na trzytygodniowy pobyt, wygłaszając w tym czasie dwa wykłady w Jenie i w Dreźnie. W czasie także 3-tygodniowego pobytu w styczniu 1958 r. w ZSRR wygłosiła w Moskwie dwa wykłady, a w Instytucie Chemicznym w Iwanowie trzy wykłady. Podobnie w maju 1959 r. w Leningradzie referowała własne prace. Węgry odwiedziła w październiku w 1957 r. M. Wrońska, przebywając w Katedrze Chemii Nieorganicznej Uniwersytetu w Szeged, gdzie wygłosiła referat.

Z dłuższych szkoleniowo-naukowych wyjazdów wymienić należy pobyt S. Wajdy w r. 1957 na stażu z dziedziny chemii jądrowej w Instytucie Technologiczno-Chemicznym im. Mendelejewa oraz w Zakładzie Radiochemii Uniwersytetu im. Łomonosowa w Moskwie. J. Biernat w r. 1957/58 przez 5 miesięcy pracował naukowo w Instytucie Poligraficznym Akademii Nauk ČSR w Pradze u prof. Heyrovskiego.

Pracownicy Katedry Chemii Nieorganicznej wygłosili kilkanaście referatów na następujących zjazdach krajowych: Konferencja Poligraficzna z r. 1956, Polsko-Radziecka Konferencja pt. „Kinetyka i kataliza”, która miała miejsce we Wrocławiu w 1958 r. oraz VI Jubileuszowy Zjazd Polskiego Towarzystwa Chemicznego, jaki odbył się w 1959 r. w Warszawie.

W życiu organizacyjnym nauki brała udział głównie prof. Trzebiatowska jako prezes w r. 1958 i 1959 Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Chemicznego oraz jako członek Komitetu Redakcyjnego czasopisma naukowego „Wiadomości Chemiczne”. Jednym z redaktorów tego miesięcznika był adiunkt mgr J. Biernat.

Utworzona jesienią 1955 r. Katedra Chemii Organicznej, kierowana przez prof. H. Kuczyńskiego, ma także niemały już dorobek naukowy pomimo krótkiego czasu istnienia. Problematyka badań naukowych Katedry dotyczy przede wszystkim chemii i stereochemii terpenów jedno i dwucyklicznych oraz badań nad reaktywnością jedno- i dwuhydroksynaftalenów. Miała ona na względzie dwa zagadnienia: a) lepsze, bardziej właściwe gospodarczo wykorzystanie krajowych surowców, takich jak terpentyny i olejki eteryczne, oraz b) przeprowadzenie badań nad stereochemią pochodnych i dwucyklicznych terpenów w oparciu o analizę konformacyjną, przynoszącą nowoczesne koncepcje rozwiązywania zagadnień przestrzennych.

Istotne wyniki dorobku naukowego Katedry zamykają się w następujących punktach:

1. Opracowano w oparciu o d- karen-3, występujący w krajowej terpentynie z *Pinus Silvestris*, szereg nowych metod prowadzących do otrzymania bardzo mało dotąd poznanych pochodnych karenu podstawionego przy węglu C₃ i C₄. Wyniki te uzyskał Kuczyński przy współpracy Z. Chabudzińskiego, K. Piątkowskiego i częściowo A. Zabży oraz A. Hendricha.

2. Ten sam zespół pracowników opublikował wyniki zasadniczych badań nad stereochemią tych pochodnych, dzięki czemu otwarto nową drogę dojścia do niektórych bardzo interesujących z biochemicznego punktu widzenia związków, posiadających pierścień cyklopropanowy w cząsteczce, jak kwas chryzantemowy.

3. Ci sami autorzy przeprowadzili również badania nad stereochemicznym przebiegiem reakcji epoksydacji u terpenów jedno- i dwucyklicznych oraz nad stereochemicznym przebiegiem redukcyjnego otwierania pierścienia epoksydowego. Wyniki tych badań doprowadziły do szerszych uogólnień, dotyczących związków pomiędzy konformacjami epoksy związku a przebiegiem reakcji.

Ciekawe wyniki uzyskała L. Prajer-Janczewska w dziedzinie zastoso-

wania izotopów w badaniach mechanizmów reakcji. Prof. Kuczyński jest członkiem komitetu redakcyjnego organu Polskiego Towarzystwa Chemicznego „Wiadomości Chemiczne”. Współpraca z przemysłem przejawia się m. in. w tym, że prof. Kuczyński jest przewodniczącym Rady Naukowej Zakładów Chemicznych „Rokita”.

Najmłodsza z katedr chemicznych, Katedra Chemii Fizycznej, prowadzona była zastępczo, wobec braku kierownika, przez adiunkta dra L. Sobczyka. Katedra została utworzona w r. 1956. Dorciek naukowy za okres 3 lat wyraża się liczbą 12 drukowanych prac. Głównym kierunkiem badań Katedry są zagadnienia budowy elektronowej związków organicznych. Szczególny nacisk w badaniach tych położony był na wyjaśnienie polarności związków molekularnych z oddziaływaniem kwasowo-zasadowym. Prócz tego prowadzone są badania nad wyjaśnieniem struktury elektronowej pirydyny i jej pochodnych.

Wyrazem współpracy z ośrodkami naukowymi są badania A. Kiszy pod kierunkiem prof. W. Trzebiatowskiego w Zakładzie Badań Strukturalnych Instytutu Chemii Fizycznej PAN.

Jedna z prac wykonanych w Katedrze, mianowicie badania Sobczyka nad oddziaływaniem kwasowo-zasadowym, była przez niego referowana na Międzynarodowym Sympozjum w Jugosławii. Sympozjum to było poświęcone zagadnieniu wiązań wodorowych, a zorganizowane przez Międzynarodową Unię Chemii Czystej i Stosowanej. W celach

naukowo-badawczych Sobczyk odbywał staże naukowe w Moskwie i w Paryżu. Oba te wyjazdy miały na celu zaznajomienie się z metodami techniki mikrofalowej w zastosowaniu do zagadnień chemicznych. Zajmował się on też metodą rezonansu paramagnetycznego oraz dyspersji dielektrycznej w zakresie ultra wielkich częstotliwości. Niektóre z wykonanych tam pomiarów weszły następnie do jego prac wydanych drukiem. L. Sobczyk jest redaktorem działu fizyko-chemicznego w „Wiadomościach Chemicznych”.

Stopień kandydata nauk uzyskała w lutym 1958 r. M. Wrońska z Katedry Chemii Nieorganicznej na podstawie pracy pt. *Kinetyka i mechanizm redukcji oksyanionów przejściowych pierwiastków*. Stopień doktora uzyskał w czerwcu 1959 r. L. Pajdowski z tej samej Katedry na podstawie pracy pt. *Budowa i trwałość kompleksów wielordzeniowych wanadu III*.

Praca dydaktyczna

Okres minionego czterolecia zaznaczył się nową stabilizacją metody studiów uniwersyteckich. Ustalenie 5-letnich studiów korzystnie odbiło się na możliwości ich pogłębiania, gdyż studenci znaleźli więcej czasu na samodzielne zapoznawanie się z literaturą naukową i na pracę w laboratorium, przy lunecie lub nad rozwiązywaniem problemów matematycznych.

Studia na Wydziale ukończyło w tym czasie, uzyskując stopień magistra 262 studentów, z tego 115 matematyków, 67 fizyków (teoretyków i doświadczalników), 14 astronomów i 6 chemików. Magisterium uzyskali studenci jedynie na kierunku chemii nieorganicznej, gdyż inne katedry powstały zbyt niedawno, aby mógł już być zakończony cykl kształcenia.

Podobnie jak w latach poprzednich metody nauczania były dość różne na różnych kierunkach w zależności od metody pracy naukowej. W katedrach eksperymentalnych zwracano przede wszystkim uwagę na rozbudowanie pracowni i usprawnienie metod zapoznawania studentów z pracą laboratoryjną. W tym celu, np. w Katedrze Chemii Nieorganicznej, wprowadzono oryginalny układ ćwiczeń, nie oparty o istniejące podręczniki. Wymagało to opracowania teoretycznego i eksperymentalnego materiału, co zostało na razie ujęte w postaci powielanych tablic, zanim zostanie wydany podręcznik do ćwiczeń. Tak opracowane pomoce pozwalają zastąpić odpowiednie podręczniki obcojęzyczne, najczęściej niedostępne dla studentów. W Katedrze Fizyki Doświadczalnej rozszerzono zakres ćwiczeń dzięki uzyskaniu nowych pracowni. W Katedrze Astronomii rozszerzono także tematykę dzięki możliwościom, jakie dało uzyskanie paru niedużych narzędzi heliofizycznych.

Najmniej może zmian było na kierunku matematyki, gdzie zajęcia dydaktyczne osiągnęły już poprzednio bardzo wysoki poziom.

Różne były możliwości współpracy studentów z naukowym personelem katedr w sensie wykonywania oryginalnych prac naukowych, nadających się nawet ewentualnie do druku. Najszerzej takie możliwości występowały na matematyce, gdzie często studenci pierwszych nawet lat miewali już drukowane oryginalne prace naukowe. W mniejszym stopniu występowało to w Katedrze Fizyki Teoretycznej, czasem także w Katedrze Astronomii, w której nieraz studenckie obserwacje były drukowane nie tylko w zbiorczych opracowaniach, ale i osobno. W czysto eksperymentalnych Katedrach Chemicznych i Fizyki Doświadczalnej prace magisterskie mogły w najlepszym razie być niekiedy traktowane i oddawane do druku jako przyczynki naukowe, prac naukowych studenckich raczej nie było.

Prócz specjalnych wykładów dla studentów danego kierunku, wszystkie katedry prowadziły wykłady dla innych kierunków studiów także i na innych wydziałach. Wykłady z chemii były więc prowadzone dla kierunku biologii, geologii, fizyki, wykłady z fizyki prowadzono dla biologów, geologów, astronomów, z astronomii dla geografów i fizyków i wreszcie z matematyki dla wszystkich kierunków Wydziału oraz dla Wydziału Przyrodniczego i Prawnego.

Magistrowie kończący studia na Wydziale w znacznym stopniu znaleźli zatrudnienie na Uniwersytecie (na niektórych kierunkach ponad połowa magistrów) lub w Politechnice, Wyższej Szkole Rolniczej, Akademii Lekarskiej, Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opolu itp. Inni poszli do szkolnictwa średniego i przemysłu.

W roku 1959 odbyła się w Toruniu konferencja poświęcona wychowaniu i dydaktyce na Wydziałach Matematyki, Fizyki i Chemii oraz na Wydziałach Przyrodniczych uniwersytetów. Podstawowy referat na tej konferencji wygłosiła B. Trzebiatowska pt. *Aktualne problemy wychowania i nauczania na Wydziałach Matematyki, Fizyki, Chemii*. Przy udziale L. Pajdowskiego i St. Wajdy opracowała B. Trzebiatowska na zlecenie Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego referat dotyczący analizy treści nauczania na kierunku chemii uniwersyteckiej.

Do prac dydaktycznych należy zaliczyć wydanie w omawianym okresie szeregu podręczników uniwersyteckich wymienionych w bibliografii. Z astronomii ukazały się 2 książki, z fizyki teoretycznej 2 oryginalne i 2 tłumaczone, matematycy wydali 4 podręczniki oryginalne i 1 tłumaczony.

VI. WYDZIAŁ NAUK PRZYRODNICZYCH

napisał JULIAN CZYŻEWSKI

Dziekanat i struktura Wydziału

W roku akademickim 1955/56 dziekanem Wydziału był prof. dr Jan Noskiewicz. Obowiązki prodziekanów pełnili wtedy doc. dr Wanda Stęślicka-Mydlarska i doc. dr Stanisław Szczepankiewicz.

Od roku 1956/57 dziekani i prodziekani byli już wybierani przez Rady Wydziałów na okres dwuletni. Wtedy to dziekanem Wydziału został wybrany prof. dr Julian Czyżewski, który raz już z wyboru pełnił tę funkcję w „pionierskim” okresie organizacji Wydziału Nauk Przyrodniczych (1947/48). W roku 1958/59 prof. dr J. Czyżewski został raz jeszcze wybrany na dziekana.

Prodziekanami zostali w r. 1956/57 równolegle z wyborem dziekana wybrani: doc. dr Stefan Gumiński i doc. dr Stęślicka-Mydlarska, która pełniła obowiązki prodziekańskie do daty swojej rezygnacji, tj. do dnia 30 IX 1957 r. Natomiast doc. dr St. Gumiński, który podjął pełnienie obowiązków prodziekana dnia 1 XI 1956 r., ustąpił z tego stanowiska dnia 31 XII 1958 r. po mianowaniu go profesorem i objęciu kierownictwa dwóch Katedr (Uniwersytet i WSR), chociaż w r. 1958/59 był powtórnie wybrany prodziekanem na następną z rzędu kadencję.

Po ustąpieniu doc. dr W. Stęślickiej-Mydlarskiej wybrano prodziekanem doc. dr Anielę Krawiecową. Ta na skutek późniejszego powtórzenia wyboru w r. 1958/59 była prodziekanem do r. 1960. To samo dotyczy doc. dr Wojciecha Walczaka; po wybraniu go prodziekanem zamiast prof. dr St. Gumińskiego, pełnił ten obowiązek od dnia 1 I 1959 r.

Ta szczegółowa relacja ma swoje, nie tylko formalne, uzasadnienie. Kolegium dziekańskie obejmowało 3 osoby, a mimo to było przeciążone pracą z następujących przyczyn:

1. Administracja sprawami Wydziału była szczególnie utrudniona z powodu wielkiego rozproszenia poszczególnych instytutów i zakładów,

2. Pomieszczenia zakładów wymagały w okresie sprawozdawczym

podstawowego technicznego dozbrowienia i była w toku sprawa wyposażenia nowych katedr,

3. Kończono remonty zaczęte poprzednio (Instytut Zoologiczny), przygotowywano nowe (Instytut Botaniczny), wyposażono Ogród Botaniczny, przeprowadzono remont w Instytucie Geograficznym i urządzono w nim nowe pracownie.

4. Wydział Nauk Przyrodniczych był w najgorszej sytuacji wyjściowej, bo zaczął się organizować w ruinach i na gruzach, a posiadał i posiada największą ilość zakładów naukowych ze wszystkich wydziałów naszego Uniwersytetu.

Z tych przyczyn przyznano Wydziałowi dwa etaty prodziekańskie. W związku z tym podział pracy w kolegium dziekańskim, nie licząc tak zwanych godzin przyjęć, przedstawiał się następująco: pierwszy z prodziekańów opiekował się sprawami związanymi z nauczaniem, drugi miał w opiece sprawy młodzieżowe, jak stypendia, zasiłki, domy studenckie, stołówki, życie towarzysko-kulturalne. Ważniejsze sprawy załatwiano na kolegium dziekańskim. Dziekan przygotowywał i prowadził posiedzenia Rady Wydziału, uczestniczył w pracach Senatu, czuwał nad wykonaniem zleceń Rektoratu względnie Ministerstwa i załatwiał sprawy ustawowo jego kompetencji zastrzeżone.

W wyniku zmian, które nastąpiły w okresie sprawozdawczym i poprzednim, struktura Wydziału przedstawiała się z końcem roku akademickiego 1958/59 tak, jak to ujmuje tablica I, w której nie uwzględniono służby uniwersyteckiej tego rodzaju, jak woźni, gońce, sprzątaczk, palacze, ani też kancelaryjnego personelu administracyjnego. Uwzględniono natomiast tych pracowników administracji, których funkcje pozostawały w bezpośrednim związku z procesem badawczym i dydaktycznym (asystenci techniczni, bibliotekarze etc.). Prócz profesorów wyszczególnionych w tabeli I pracował na Wydziale na połowie etatu jako klimatolog prof. nadzw. Wyższej Szkoły Rolniczej dr Adam Schmuck.

W skład Rady Wydziału wchodził jako przedstawiciele pomocniczych sił naukowych: mgr Zofia Kozikowska i mgr Władysław Micek.

W posiedzeniach Rady Wydziału, poświęconych dyskusji pewnych ogólnych lub szczegółowych zagadnień dydaktycznych, uczestniczyli też pracownicy naukowcy z innych wydziałów, wykonujący zajęcia zlecane.

Materiał informacyjny, zawarty w tabeli I, świadczy o tym, że Wydział, obejmujący 20 katedr, które reprezentują nauki biologiczne i nauki o ziemi, jest względnie dobrze rozbudowany. To określenie „względnie dobrze” jest uzasadnione tym faktem, że żywotną i pilną sprawą jest kreowanie i obsadzenie nowych katedr (geologia, biochemia, ornitologia, paleobotanika).

Wśród samodzielnych pracowników naukowych Wydziału jest 10 profesorów zwyczajnych (w tym jeden, prof. dr Stanisław Kulczyński, przebywa na nie określonym terminowo urlopie), 7 profesorów nadzwyczajnych i 8 docentów. Spośród docentów czterej są kierownikami katedr, inni samodzielnyimi pracownikami nauki przy katedrach.

Prawie nieznana jest na Wydziale kategoria profesorów przy katedrach. Tylko w Instytucie Zoologicznym pracuje przy Katedrze Zoologii Ogólnej kierowniczką Muzeum Zoologicznego, posiadająca tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego i rozwijająca wraz z przydzielonym jej zespołem pomocniczych sił naukowych żywą działalność naukową. Jakby odpowiednikiem Muzeum Zoologicznego jest w Instytucie Botanicznym przy Katedrze Ekologii i Geografii Roślin Ogród Botaniczny, chluba i duma Wydziału, co jest w dużej mierze zasługą kierowniczki Ogrodu, zast. prof. Zofii Gumińskiej, wybitnie czynnej naukowo. Przy niektórych katedrach powstały lub tworzą się specjalne warsztaty pracy. Powstają one w związku z metodyczno-badawczymi potrzebami katedr. I tak na przykład przy Katedrze i Zakładzie Meteorologii i Klimatologii istnieje od samego początku Obserwatorium Meteorologiczne, ciągle rozbudowywane, jedyne w tej skali na naszych Uniwersytetach. W okresie sprawozdawczym powstała w Kaikonoszach na Szrenicy filia tego Obserwatorium. Przy Katedrze Geografii Regionalnej istnieje Pracownia Filmu Naukowego, a tworzy się Pracownia Aerometod. Przy Katedrze Geografii Fizycznej powstało laboratorium dla analiz fizykochemicznych; czyni się przygotowania do zorganizowania Pracowni Hydrograficznej. Są projekty stworzenia w Instytucie Zoologicznym pracowni umożliwiającej prowadzenie badań przy pomocy izotopów. Wydział myśli o stworzeniu nowych pracowni specjalnych, które wybiegają daleko poza tradycyjny typ uzbrojenia i zaopatrzenia zakładów naukowych. Trudnym problemem jest odpowiednie wyposażenie katedr takich, jak np. Mikrobiologia, Biochemia i Mineralogia z Petrologią.

Z tabeli I przeziiera prawda o starzeniu się personelu pomocniczych sił naukowych. W sumie posiadał Wydział z końcem okresu sprawozdawczego tylko 11 asystentów, 51 starszych asystentów i 30 adiunktów. Poziom naukowy adiunktów jest względnie wysoki, jeżeli bowiem nie wszyscy oni zakończyli przewód doktorski, to w każdym razie każdy z nich posiada już godny uwagi dorobek naukowy. Liczba nadanych dyplomów doktorskich rośnie z roku na rok, przejście jednak z grupy adiunktów doktorów do grupy docentów wymaga dłuższego czasu. Tymczasem kończą studia coraz to nowe roczniki i każdy rocznik przynosi jednostki jak najlepiej zapowiadające się i zasługujące w pełni na przyjęcie ich w poczet uniwersyteckich pracowników naukowych.

Tablica I

Instytut względnie zespół katedr	Katedra i Zakład oraz specjalne pracownie lub Zakłady	Kierownicy Katedr i odp. Zakładów oraz specjalnych pra- cownicy i zakładów	Docenci przy katedrach	Zast. prof.	Adiunkci	St. asyst.	Asystenci	Asyst. techn.	Nauk. prac. techn.	Laboranci	Razem biol.	Razem geogr.	Razem geol.
Instytut Zoologiczny Kierownik Prof. zw. dr Kazimierz Sembrat	Zoologia Ogólna	Prof. zw. dr Kazimierz Sembrat			2	6		3		1			
	Muzeum Zoolog.	Prof. nadzw. dr Janina Janiszewska	Doc. dr Stanisław Pilawski		1	3		2	1				
	Anatomia Porównawcza	Prof. nadzw. dr Kazimierz Szarski	Doc. dr Janina Orska			4	1			1			
	Fizjologia Zwierząt	Doc. dr Edward Zubik			1	2			1	1			
	Systematyka Zwierząt Zoogeografia	Prof. zw. dr Jan Noskiewicz			1	4	1			1			
	Antropologia	Prof. nadzw. dr Adam Wanke	Doc. dr Wanda Stęślicka- Mydlarska		1	1	1		1				
Instytut Botaniczny, Kierownik prof. dr Sta- niśław Kulczyński na urlopie, zastępuje Prof. nadzw. dr Kunicki Goldfinger	Morfologia i Syste- matyka Roślin	Kierownik prof. zw. dr Stanisław Kulczyński na urlopie, zastępuje doc. dr Aniela Krawie- cowa			1	5	1	1	1				
	Ekologia i Geografia Roślin	Prof. nadzw. dr Stefan Macko			1	1	1	2					
	Ogród Botaniczny	Zast. prof. dr Zofia Gumińska		1	2	2		15					
	Fizjologia Roślin	Prof. nadzw. dr Stefan Gumiński			2	1							
	Anatomia i Cytologia Roślin	Prof. nadzw. dr Henryk Teleżyński		1	1	3				1			
	Paleobotanika	v a c a t			1	1	1	1					
	Mikrobiologia	Prof. nadzw. dr Władysław Kunicki- Goldfinger			1	2		1		1	319		
Instytut Geograficzny, Kierownik prof. zwycz. dr Julian Czyżewski	Geografia Fizyczna	Prof. zwycz. dr Alfred Jahn	Doc. dr Stani- sław Szcze- pankiewicz		3			1	1				
	Geografia Ekonomicz- na	Doc. dr Stefan Gola- chowski	Doc. dr Tadeusz Ładogórski		3	1							
	Geografia Regionalna	Prof. zwycz. dr Julian Czyżewski	Doc. dr Wojciech Walczak		3			1	1				
	Pracownia Filmu Naukowego	Doc. dr Wojciech Wal- czak											
	Geografia Historyczna	Prof. zwycz. dr Bolesław Olszewicz			1								
	Kartografia	Prof. zwycz. dr Józef Wąsowicz	Doc. dr Władysław Migacz			2							
	Meteor. i Klimat. z Zakł. i Obserwatorium	Prof. zwycz. dr Aleksander Kosiba			1	5	2	5		1		218	
	Geologia Ogólna	Prof. zwycz. dr Henryk Teisseyre	Doc. dr Józef Oberc		3	5	2						
	Geologia Stratygra- ficzna	Prof. zwycz. dr J. Zwierzycki			1	5							
	Mineralogia i Petro- grafia	Doc. dr Kazimierz Maślankiewicz			1	3	1	1					140

Stosunkowo znaczna jest liczba pracowników administracyjnych, których funkcje są pośrednio związane z przebiegiem procesu badawczego i dydaktycznego. Asystentów technicznych i tzw. pracowników naukowo-technicznych posiada Wydział aż 40, laborantów zaledwie 5. Z pierwszej kategorii sam Ogród Botaniczny zatrudnia 15 osób, Instytut Zoologiczny 11 osób a Zakład i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii 5 osób. Może niezupełnie słusznym jest fakt, że do kategorii asystentów technicznych zalicza się bibliotekarzy. Każdy Instytut Wydziału posiada wielki księgozbiór, do którego pełnej obsługi potrzeba by nie jednej, ale dwóch osób. Chodzi tu nie tylko o inwentaryzację i katalogowanie napływających publikacji, lecz także o obsługę czytelników studenckich, które są czynne przez 8 — 12 godzin dziennie. W tej sytuacji pomagają bibliotekarzom dyżurujący w czytelnich asystenci.

Wydział dysponuje światowej sławy zbiorem mineralogiczno-petrograficznym i pragnie uzyskać lepsze od obecnego pomieszczenie dla tego zbioru pod opieką kustosa-specjalisty. Istnieje też problem bardziej celowego pomieszczenia i lepszej administracji Muzeum Paleobotanicznego Zagadnienie pomieszczenia katedr i zakładów naukowych wymaga rozważenia go pod kątem widzenia konieczności i możliwości rozwojowych Wydziału. Dzięki przeprowadzonym remontom i odbudowie wyszedł on z ruin, wśród których zaczęto pracę w 1945 roku, ponieważ jednak nie wznoszono nowych budowli dla potrzeb ciągle rozwijającego się Wydziału, przeto wytworzyła się ciasnota lokalowa, utrudniająca pracę dydaktyczną i rozwój poszczególnych dyscyplin naukowych, zwłaszcza botanicznych. Budynki Wydziału są zbyt rozrzucone po mieście, co często utrudnia młodzieży punktualne przejście z jednego wykładu na drugi. Przy tych wszystkich inkonweniencjach potrzeba podkreślić pozytywny wynik starań administracji uniwersyteckiej o usunięcie dotkliwych braków w technicznym uzbrojeniu budynków.

Zauważono już, że tablica I odzwierciedla stan z końca roku akademickiego 1958/59. W poprzednich latach okresu sprawozdawczego zaszły zmiany bolesne i dobre, o których wypada tu jeszcze choćby krótko wspomnieć.

Wydział poniósł niepowetowaną stratę na skutek śmierci prof. dr Jana Mydlarskiego, kierownika Katedry i Zakładu Antropologii, które postawił na wysokim poziomie. Następcą jego został doc. dr Adam Wanke, mianowany dnia 5 V 1957 r. profesorem nadzwyczajnym.

Dnia 30 X 1955 r. przeszła na emeryturę prof. dr Helena Krzemieńska, kierowniczką Katedry i Zakładu Fizjologii Roślin. Wykładała ona już przed pierwszą wojną światową fizjologię roślin na Wydziale

Leśnym Politechniki Lwowskiej. Już wtedy wyjeżdżała za granicę dla nawiązania bezpośrednich kontaktów naukowych i nabycia dokładniejszej orientacji w aktualnych problemach interesującej ją gałęzi wiedzy (Francja, Holandia, Czechosłowacja). W okresie międzywojennym ba-
wiła wraz z mężem, Sewerynem Krzemieniewskim, we Francji i Anglii, odbywając serię wycieczek naukowych. Wspólnie z mężem i pod własnym nazwiskiem ogłosiła wiele prac, które do dziś zdobią roczniki „Acta Societatis Botanicorum Poloniae”. Pracując twórczo na polu naukowym, nie wykonywała w okresie międzywojennym zajęć dydaktycznych. Dopiero we Wrocławiu podjęła je i wykształciła grupę wybitnych fizjologów roślin przy swojej Katedrze. Była jedną z sił naukowych Wydziału Nauk Przyrodniczych o światowym imieniu jako specjalistka w zakresie mikrobiologii gleb. Jej odejście na emeryturę zbiegło się z wykończeniem i oddaniem do druku dzieła jej życia pt. *Śluzowce*. Opuściwszy Uniwersytet jest czynna nadal jako prof. zwyczajny PAN i uczestniczy aktywnie w życiu naukowym Polskiego Towarzystwa Botanicznego. Kierownictwo Katedry objął jej uczeń, doc. dr Stefan Gumiński, który w r. 1957 został mianowany profesorem nadzwyczajnym.

Katedra Antropogeografii opuszczona w r. 1953 przez prof. J. Wąsowicza, nie obsadzona do końca roku akademickiego 1954/55, została przemianowana na Katedrę Geografii Ekonomicznej, której p.o. kierownikiem był od początku roku akademickiego 1955/56 zastępca profesora dr Stefan Golachowski i pełnił ten obowiązek do końca roku akademickiego 1955/56. Na początku roku 1956/57 objęła kierownictwo tej Katedry doc. dr Zajchowska, która w lipcu 1958 r. zrezygnowała z pracy na Uniwersytecie Wrocławskim, przenosząc się na Uniwersytet Poznański. Po niej objął kierownictwo Katedry dr St. Golachowski, który dnia 28 XI 1957 r. został mianowany docentem. Na początku roku akademickiego 1955/56 została uruchomiona nowo kreowana Katedra Mikrobiologii. Objął ją powołany z Lublina prof. nadzw. dr Władysław Kunicki-Goldfinger.

Awanse naukowe

Dnia 20 XII 1956 r. uzyskali tytuł naukowy profesora zwyczajnego: prof. dr H. Teisseyre i prof. dr J. Czyżewski. Profesorowi dr B. Olszewiczowi został ten tytuł nadany dnia 30 I 1958 r., profesorowi dr J. Wąsowiczowi dnia 20 VI 1958, prof. dr A. Kosibie 27 XI 1958 r., a prof. dr A. Jahnowi dnia 30 IV 1959 r. Prócz wspomnianej nominacji na docenta dr Stefana Golachowskiego ten tytuł naukowy został nadany dnia 1 XII 1956 r. dr Władysławowi Migaczowi, a 1 X 1957 zast. prof. dr Kazimierzowi Maślankiewiczowi. Pewne opóźnienie przeprowadzenia przewo-

ców doktorskich i habilitacyjnych spowodowane było oczekiwaniem na nowe rozporządzenia dotyczące ich przebiegu.

W okresie sprawozdawczym tytuł doktora nauk przyrodniczych uzyskały następujące osoby:

1. Czesław Jura na podstawie rozprawy pt. *Embryogenesis of the alimentary system of the weevil Phyllobius Scop. (circulionidae, Coleoptera)*. 1956,

2. Chana Broda na podstawie rozprawy pt. *Der Einfluss von Methylo-tiouracil auf die Haematopoesis bei Amura* (1957),

3. Anna Stachurska na podstawie rozprawy pt. *Roślinność interglacialna z Włodawy nad Bugiem*. Praca ogłoszona w 1955 r. — przewód doktorski w 1957 r.,

4. Bolesław Dumanowski na podstawie rozprawy pt. *Krawędź Sude-tów na odcinku Gór Sowich* (1958),

5. Kazimierz Dziedzic na podstawie rozprawy pt. *Utwory dolnoperm-skie w niecce śródsudeckiej* (1958),

6. Stanisław Gorny na podstawie rozprawy pt. *Terytoria antropolo-giczne Polski* (1958),

7. Jadwiga Stabrowska na podstawie rozprawy pt. *Wzrost roślin na azotanach lub solach amonowych w zależności od natlenienia podłoża* (1958),

8. Helena Szulcówna na podstawie rozprawy pt. *Studia osadnicze nad obszarem podwrocławskim na przełomie XVIII i XIX w. Próba typologii wsi końcowego okresu epoki feudalnej* (1958),

9. Lesław Badura na podstawie rozprawy pt. *Badania nad mykoflorą ściółki i gleby lasu szpilkowego* (1959).

10. Tadeusz Bielicki na podstawie rozprawy pt. *Zagadnienie tak zwa-nych ras czystych* (1959),

11. Stanisław Goździewski na podstawie rozprawy pt. *Analiza antro-pologiczna chorych na raka* (1959),

12. Wojciech Grocholski na podstawie rozprawy pt. *Tektonika S. W. brzegu gnejsów sowiogórskich* (1959),

13. Zofia Gumińska na podstawie rozprawy pt. *Utlenione związki próchnicze, stymulatory kiełkowania nasion* (1959),

14. Zygmunt Hejnowicz na podstawie rozprawy pt. *Rozwojowe ba-dania nad wierzchołkami pędu chamaecyparis pisifera i interpretacja iormy squarrosa* (1959),

15. Bruno Miszkiewicz na podstawie rozprawy pt. *Struktura antro-po-logiczna autochtonicznej ludności Warmii* (1959),

16. Jan Słomka na podstawie rozprawy pt. *Ekstynkcja atmosferyczna we Wrocławiu w latach 1950—1955* (1959).

Z tego zestawienia wynika, że w czteroletnim okresie sprawozdaw-

czym uzyskał Wydział bez mała tytułu nowych doktorów, ile przybyło mu ich w dziesięcioleciu od 1945—1955 r. Ostro rysuje się tendencja wzrostu liczby nowych doktorów w każdym roku w stosunku do poprzedniego. Z liczby otwartych przewodów doktorskich wynika, że krzywa ich corocznego przyrostu przez kilka lat będzie jeszcze ciągle szła w górę.

Młoda kadra naukowa, zatrudniona w charakterze adiunktów i starszych asystentów, dokumentuje swoje wysokie kwalifikacje naukowe. Śledząc jednak sytuację w poszczególnych zakładach, trzeba stwierdzić, że nie zawsze liczba wydanych dotychczas dyplomów doktorskich pozostaje w harmonii ze stopniem rozbudowy danych zakładów i przede wszystkim z autorytetem naukowym ich kierowników. Są dyscypliny, w których uzyskanie doktoratu przez pomocniczą siłę naukową należy do zjawisk zgoła wyjątkowej natury. Wymaga to wnikliwej analizy. Przez dłuższy czas wydawało się na przykład, że w ten sposób przedstawia się sytuacja na studium geologii i mineralogii z petrografią. Ostatnio jednak okazało się, że pomocnicze siły naukowe tego kierunku nie tylko wzbogaciły poważnie swój publikowany dorobek, lecz także przedstawiają już wysokiej klasy dysertacje doktorskie. Być może, że w niedługim czasie zaistnieje tego rodzaju sytuacja i na innych kierunkach studiów, mających dotychczas jaskrawo skąpą liczbę młodych doktorów.

Śledząc rozwój młodej kadry naukowej, można niestety zauważyć, że często nabytej przez nią kulturze przyrodniczej nie towarzyszy dostatecznie wysoka kultura humanistyczna, uderzają zwłaszcza niedociągnięcia w stopniu opanowania obcych języków.

Główne kierunki badań naukowych

Licząc się z tym, że w skład niniejszej publikacji wejdzie bibliografia prac naukowych pracowników Wydziału, ograniczam się do wyszczególnienia głównych kierunków badań najpierw w grupie nauk biologicznych, a następnie w grupie nauk o ziemi.

I tak problematyka Zakładu Zoologii Ogólnej była następująca: 1) morfologia, morfogeneza i rola gruczołów dokrewnych, 2) budowa i funkcja struktur cytoplazmatycznych, 3) analiza rozwoju zarodkowego, 4) regeneracja.

Wielokierunkowe były badania zespołu pracowników naukowych Muzeum Zoologicznego przy Katedrze Zoologii Ogólnej. Problematyka badań, prowadzonych przez ten zespół, była następująca: morfologia, systemtyka, zoogeografia i biologia pierwotniaków, wicień, pajaków, ryb, wszołów, prostoskrzydłych, motyli i ptaków.

Problematyka badań Zakładu Anatomii Porównawczej obejmowała: 1) anatomię porównawczą aparatu moczopłciowego kręgowców, 2) anatomię porównawczą aparatu ruchowego kręgowców, 3) morfogenezę kręgowców ze szczególnym uwzględnieniem wpływów środowiskowych, 4) avifaunę Śląska.

Badania Zakładu Fizjologii Zwierząt szły w następujących kierunkach: 1) fizjologia komórek, 2) chemizm białek ustrojowych, 3) prądy bioelektryczne w ustrojach niższych grup zwierzęcych. Poza tym Zakład ten rozwijał studia nad prototypami aparatury badawczej w dziedzinie biologii i fizjologii i wykonywał odpowiednie konstrukcje prototypów aparatury.

Zakład Systematyki Zwierząt i Zoogeografii zajmował się: 1. faunistyką Polski, 2. systematyką owadów, 3. biologią i embriologią owadów oraz 4. hydrobiologią. Badania te, podobnie jak studia Muzeum Zoologicznego uwieńczone wieloma publikacjami, miały prócz teoretycznego także praktyczne znaczenie, które wyraziło się w ustaleniu gatunków pasożytniczych dla kilku motyli jako szkodników lasu i w wyznaczeniu stanowisk błotniarki moczarowej, przenosiela motylicy wątrobowej.

Zakład Paleozoologii zajmował się badaniem kręgowców kopalnych, a to ssaków i ryb trzeciorzędu i czwartorzędu oraz gadów paleozoiku.

Wysiłki Zakładu Antropologii szły nadal w kierunku twórczej koncepcji, rozbudowy i doskonalenia nowych metod badawczych, ważnych nie tylko dla antropologii, oraz w kierunku badań nad zagadnieniami antropogenezy, etnogenezy i historii antropologii. Wreszcie godne są szczególnej uwagi opracowania dotyczące praktycznych zastosowań antropologii w przemyśle, czy np. w wychowaniu fizycznym młodzieży.

Bardzo szeroki był też wachlarz problemów, których badania rozwijały się w zakładach Instytutu Botanicznego. Problematyka badawcza Katedry Morfologii i Systematyki Roślin była zgodna z charakterem tej katedry. Obejmowała ona: morfologię porównawczą i rozwojową systematykę roślin w ścisłym powiązaniu z ekologią i fitosocjologią. W ramach tej problematyki wykonano serię studiów szczegółowych, jak np. studia nad rozwojem liści, monograficzne opracowania niektórych rodzajów w Polsce i krajach sąsiednich (*Gladidus*, *Oendthera*, *Caresc aristata* R. Br.), opracowania florystyczne regionalne, jak np. flora i roślinność Gór Opawskich, roślinność ruderalna Wrocławia, lasy łąkowe Dolnego Śląska, flora glonów Polski, flora wątrobowców Polski, porostów i grzybów. Zrealizowano projekt wydawania materiałów ziel-

nikowych Śląska pod nazwą *Flora Silesiaca Exsiccata*. Wydano 9 fascykulów, przygotowano 11.

W Zakładzie Ekologii i Geografii Roślin prowadzono badania w trzech kierunkach: 1) palynologia trzeciorzędu i starszych utworów geologicznych, 2) chemiczna ekologia roślin, głównie w zakresie badań mikroelementów w glebie i roślinach, 3) ochrona przyrody na Dolnym Śląsku.

Seria prac opublikowanych lub oddanych do druku jest wyrazem żywotności tej Katedry.

Zespół pracowników naukowych Ogrodu Botanicznego miał na uwadze problemy ważne z teoretycznego i praktycznego punktu widzenia, szczególnie cenne dla praktyki ogrodniczo-rolniczej. Prowadził on badania: 1) nad mechanizmem fizjologicznego działania próchnicy, 2) nad aklimatyzacją, hodowlą i warunkami uprawy nowych roślin, 3) nad biologią wzrostu i rozwoju roślin, a wreszcie 4) badania ekologiczno-botaniczne.

W Zakładzie Fizjologii Roślin koncentrowano się nad opracowaniem dwóch problemów o teoretycznym i praktycznym znaczeniu: 1) przeprowadzono mikrobiologiczne badania nad rozkładem ściółki leśnej oraz 2) studia nad oddychaniem korzeni roślin i fizjologiczną rolę próchnicy oraz nad fizjologicznym działaniem soli azotanowych i amonowych na metabolizm roślin.

W Zakładzie Anatomii i Cytologii Roślin wykonano serię prac, dotyczących następujących problemów: 1) wzrost i rozwój merystemów wierzchołkowych, 2) regeneracja wierzchołkowa korzenia, 3) zmienność rozwojowa anatomicznej budowy drewna. Kilkanaście opublikowanych prac świadczy o żywotności Katedry i Zakładu, w którym pod kierunkiem prof. Teleżyńskiego z każdym rokiem coraz wyraźniej rysuje się postać zast. prof. dr Zygmunta Hejnowicza jako wybitnie twórczej siły naukowej.

W Zakładzie Mikrobiologii mimo trudności lokalowych i braków w dziedzinie uzbrojenia technicznego rozwinięto żywą aktywność naukową głównie w oparciu o odpowiednią pracownię PAN. Długa seria opublikowanych prac jest wymownym wyrazem tej aktywności. Głównym kierunkiem dotychczasowych dociekań była genetyka i zmienność drobnoustrojów.

W Zakładzie Paleobotaniki, który na skutek nieobsadzenia Katedry pozostawał pod bezpośrednią opieką kierownika Instytutu, prowadzono badania palynologiczne czwartorzędu i makroszczątków trzeciorzędu z Dolnego Śląska, głównie drewnien.

W Instytucie Geograficznym w Zakładzie Geografii Fizycznej studiowano następujące problemy: 1) morfologia i straty-

grafia czwartorzędu w Sudetach Zachodnich, 2) rozwój stoków w plejstocenie i holocenie, 3) morfologia czwartorzędu dolin rzecznych, 4) problematyka geomorfologiczna terenu polskiej wyprawy na Spitsbergen, 5) niektóre problemy krajobrazu pustynnego.

Szczególnie cenny materiał obserwacyjny zebrano na Spitsbergenie, stosując pomiarową metodę badania geomorfologicznego wedle planu prof. A. Jahna, bądź pod jego osobistym kierunkiem, bądź pod kierunkiem doc. dr Szczepankiewicza jako jego zastępcy. W wyniku badań ilościowych uzyskano możliwość ściślejszego określenia procesu rozwojowego stoku i struktur peryglacjalnych.

W Zakładzie Geografii Ekonomicznej badano następujące problemy: 1) klasyfikacja i regionalizacja osiedli, 2) strukturalne regiony gospodarcze Polski, 3) monografie geograficzno-gospodarcze powiatów, 4) problemy socjograficzne z geografii i socjologii (ekologia społeczna Wrocławia, ludność rodzima i ruchy migracyjne na Śląsku).

W Zakładzie Geografii Regionalnej badano: 1) paleogeograficzne założenia współczesnej rzeźby podgorza Sudetów, 2) rolę glin peryglacjalnych na Przedpolu Sudetów, 3) geografię fizyczną naturalnych obszarów Dolnego Śląska (Równiny Oleśnickiej, Kotliny Kłodzkiej, Wzgórz Strzegomskich), 4) zagadnienie bilansu wodnego w dorzeczu Bystrzycy, 5) geograficzne podstawy turystycznego zagospodarowania Kotliny Kłodzkiej (zamówiona ekspertyza), 6) opracowano też monografię *Życie i dzieło E. Romera*.

W Zakładzie Geografii Historycznej prowadzono badania, idące w dwóch kierunkach. Pierwszym z nich była historia geografii i kartografii, drugim problematyka geograficzno-historyczna. Studiowano więc następujące problemy historii geografii i kartografii: 1) kartografia polska od XV do XIX wieku, 2) historia geografii w dobie Odrodzenia z komentarzem geograficzno-historycznym do *Chorographia Regni Poloniae* J. Długosza, 3) recepcja Ptolemeusza przez geografów i kartografów Odrodzenia, 4) metodologiczna analiza spuścizny naukowej Fr. Ratzla. Jako problem geograficzno-historyczny opracowano zagadnienie historycznych zmian hydrograficznych na brzegu Pogórza Karpackiego.

W Zakładzie Kartografii studiowano następujące problemy: 1) opracowanie operatu granicznego polsko-czechosłowackiego oraz polsko-radzieckiego na odcinku przylegającym do Morza Bałtyckiego, 2) zagadnienie cieniowania i rytownictwa, 3) problemy tzw. małej kartografii, tj. map w tekstach naukowych, 4) przegląd i ocena kartografii niemieckiej w XX stuleciu, 5) zagadnienie Romerowskiej syntezy hipsometrycznej.

W Zakładzie Meteorologii i Klimatologii opracowano następujące zagadnienia: 1) bilans radiacyjny, bilans termiczny i bilans wilgoci, 2) klimatyczne warunki kształtowania się zapasów wodnych Śląska, 3) zanieczyszczanie atmosfery, 4) wahania klimatu, 5) monografia klimatu m. Wrocławia, 6) klasyfikacja klimatu, 7) zmiany gła-
dalne i zmiany klimatyczne.

Pracownicy naukowcy tego zakładu mają możliwość wyzyskania nie tylko publikowanych materiałów źródłowych, lecz także obserwacji poczynionych przez Obserwatorium czynne przy Katedrze we Wrocławiu i na Szrenicy. Bezcenny jest materiał obserwacyjny zebrany przez pracowników Zakładu w ramach prac MRG na Spitsbergenie wedle planu i pod kierunkiem prof. dr A. Kosiby.

W Zespole Katedr Geologii i Mineralogii z Petrografią pracownicy Zakładu Geologii Ogólnej opracowali wielkie i złożone zagadnienie tektoniki, stratygrafii, paleogeografii i sedymentologii kaledonidów i waryscydów sudeckich. W badaniach stosowano metody mikrotektoniczne. Ponieważ osiągnięte wyniki stanowią duży krok naprzód w stosunku do dawniejszych a poważnych osiągnięć uczonych niemieckich w dziedzinie wiedzy geologicznej o Sudetach, przeto czynimy wyjątek, wchodząc w meritum uzyskanych wyników. Czynimy ten wyjątek tylko *exempli gratia*, bo we wszystkich fizjograficznych gałęziach wiedzy o Śląsku został osiągnięty podobny lub w przybliżeniu podobny postęp: 1) ustalono budowę tektoniczną i rozwój sedymentacji w niecce śródsudeckiej, w depresji Świebodzic, w Górach Bardzkich, w południowo-wschodniej części Gór Kaczawskich, w Rudawach Janowickich, w rejonie Łądku i Śnieżnika, w Górach Orlickich i Bystrzyckich, w metamorfiku Kłodzkim i wzdłuż południowo-zachodniej krawędzi Kry Sowiogórskiej, 2) ustalono poligeniczny charakter tektoniki w metamorfiku Sudeckim, 3) stwierdzono brak dyskordancji między eokambrem i kambrem w Górach Kaczawskich, oraz brak niezgodności między dolnym i górnym kambrem na północ od Wałbrzycha, 4) ustalono ilość cykli górotwórczych w metamorfiku Śnieżnickim. Wykonano nowe szczegółowe zdjęcie tego metamorfiku w okolicy Stronia Śląskiego. Poznano ogólną tektonikę wschodnich Karkonoszy. Stwierdzono genezę gnejsów izerskich, poznano kontakt między metamorfikiem Karkonoszy a starszym paleozoikiem Gór Kaczawskich.

Prace badawcze Zakładu Geologii i Stratygraficznej rozwijały się w trzech kierunkach: geologii stratygraficznej, nauki o złożach i hydrogeologii. Opracowano stratygrafię cechsztynu niecki północno-sudeckiej i monokliny przedsudeckiej oraz triasu monokliny przedsudeckiej. Badano złoża niklu w Szklarach, złoża soli potasowych na przedpolu wału przedsudeckiego oraz złoża bazaltów na Dolnym

13. Czytelnia zbiorów specjalnych w gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej na Piasku

14. Z koncertu Witolda Małcużyńskiego w Auli Leopoldina. Rektor Szarski dziękuje artyście

15. Inauguracja roku akademickiego 1958/59

16. Z inauguracji roku akademickiego 1958/59. Dekoracja rektora Szarskiego przez przewodniczącego MRN prof. B. Iwaszkiewicza

Śląsku. Dano pierwsze opracowania naukowe wód podziemnych Dolnego Śląska, w szczególności okolic Wrocławia.

Prace badawcze Zakładu Mineralogii i Petrografii rozwijały się w dwóch kierunkach: 1) opracowanie materiałów, których występowanie na Dolnym Śląsku nie było notowane w dawniejszej literaturze oraz nowoczesne petrograficzne opracowanie niektórych skał Dolnego Śląska, 2) studia monograficzne z historii nauk mineralogicznych. Chociaż ten Zakład z powodu braku mikroskopów polaryzacyjnych był przez długi czas w niezwykle trudnym położeniu, to jednak zdołał o tyle sytuację opanować, że w omawianym okresie sprawozdawczym jego pracownicy ogłosili drukiem kilkadziesiąt prac, artykułów i recenzji.

Współpraca naukowa i badania zespołowe

Jest rzeczą naturalną i prawie powszechną, że pracownicy naukowci poszczególnych katedr współpracują ze sobą, że współpracują także z pracownikami naukowymi placówek i instytucji pozauniwersyteckich, i to nie tylko wrocławskich. W sprawozdaniach katedr jest wiele konkretnych na to przykładów. Wystarczy przytoczyć choćby jedną tylko relację, by zobrazować, jak żywą sprawą jest zagadnienie współpracy. Kierownik zespołu pracowników naukowych Muzeum Zoologicznego komunikuje: „Komitety Paryzotologiczny i Zoologiczny dotują część prac Zakładu. Współpraca z Instytutem Badawczym Leśnictwa (oddz. w Białowieży), z Ogrodem Zoologicznym we Wrocławiu, z Instytutem Rybactwa Śródlądowego i z Morskim Instytutem Rybackim ułatwiły pracownikom zdobycie materiałów. Podobne znaczenie miała współpraca z Zakładem Parazytologii WSR we Wrocławiu i ze Stacją Ornitologiczną w Gorkach Wschodnich. Należy tu również wspomnieć o wykonaniu wspólnych prac z pracownikami innych Zakładów tak innych uczelni, jak i naszego Uniwersytetu”. Tu następuje z kolei wyliczenie serii przypadków tego rodzaju. Zaplanowane ramy tego sprawozdania wykluczają możność zobrazowania sytuacji na omawianym odcinku we wszystkich zakładach naukowych Wydziału. Istnieją wszakże dwie szczególne formy planowej i systematycznej współpracy. Jedna z nich utrwaliła się w ramach Instytutów, a druga w ramach specjalnych towarzystw naukowych. I tak np. w Instytucie Zoologicznym odbywają się co dwa tygodnie posiedzenia naukowe, w których uczestniczą nie tylko pracownicy wszystkich katedr Instytutu, lecz także pracownicy pokrewnych katedr pozauniwersyteckich. W Instytucie Geograficznym podobne posiedzenia odbywają się co tydzień. Rozkład zajęć objętych planem studiów jest tak układany, by wszyscy pracownicy

naukowi mogli uczestniczyć w tych zebraniach. Dają one okazję do dyskusji problemów, osiągniętych wyników, metod badania. Instytuty Wydziału dają podstawę i gwarancję pomyślnego rozwoju fachowych towarzystw naukowych. Wszyscy pracownicy naukowcy poszczególnych katedr są członkami odpowiednich towarzystw, a więc Pol. Tow. Zoologicznego, Botanicznego, Geologicznego, Geograficznego, Antropologicznego, Etnograficznego. Ponieważ towarzystwa naukowe organizują dwa typy posiedzeń: fachowe dla specjalistów i popularnonaukowe dla szerokiego kręgu publiczności, przeto odgrywają też one wcale poważną rolę w życiu kulturalnym miasta.

Przedstawione formy współpracy ludzi nauki nie rozwiązują jeszcze zagadnienia badań zespołowych, które są koncentracją wysiłków dla osiągnięcia jakiegoś większego celu. W Polsce badania tego rodzaju, w których uczestniczy wielu ludzi nauki Wrocławia, są prowadzone przeważnie pod egidą specjalnych komitetów krajowych, względnie PAN. Pewne szanse w tym kierunku posiadają nasze regionalne instytuty naukowe (np. Instytuty Śląskie). W roku 1958 powstała z inicjatywy Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego Komisja Śląska. W jej skład weszło około 80 pracowników naukowych, reprezentujących wszystkie gałęzie wiedzy o Śląsku i zatrudnionych w różnych uczelniach wrocławskich. Członkowie Rady Wydziału Nauk Przyrodniczych poparli gorliwie tę inicjatywę. Wszedłszy w skład Komisji Śląskiej, uczestniczyli czynnie w opracowaniu planu badań zespołowych nad Śląskiem, ze szczególnym uwzględnieniem Dolnego Śląska. Biorąc pod uwagę fakt, że obszary górskie są już badane zespołowo pod egidą PAN, oraz okoliczność, że na Śląsku szczególnie ważną i pilną sprawą jest intensyfikacja gospodarki rolnej i hodowlanej, postanowiono opracować na drodze kompleksowych studiów zespołowych monografie niżowych, rolniczych powiatów Dolnego Śląska, a zwłaszcza powiatów, których krajobraz na skutek rozwoju górnictwa (węgiel brunatny i miedź) ulegnie w ciągu kilku lat głębokim przeobrażeniom. Szczegółowy plan badań wraz z załączonym doń kosztorysem przedstawiono Zarządowi Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. Dziekan Wydziału Nauk Przyrodniczych (J. Czyżewski) pełnił obowiązki prezesa Komisji Śląskiej. Antropolog prof. dr Adam Wanke objął redakcję rocznika „*Annales Silesiae*”, wydawanego przez Wrocławskie Towarzystwo Naukowe z inicjatywy Komisji Śląskiej. W opisanym przypadku elementem wiążącym zespół badaczy jest terytorium studiowane kompleksowo z różnych punktów widzenia. W innym przypadku był nim problem wola na Śląsku. Teoretyczna i praktyczna strona tego problemu pobudziła biologów do współpracy z lekarzami, okazała się też potrzebna współpraca geo-

grafów dla naświetlenia demograficznego podłoża tej endemicznej choroby. Trudna problematyka z pogranicza różnych nauk zdaje się szczególnie zachęcać do organizacji badań zespołowych, których wynik zależy jednak w wysokim stopniu od wzbogacenia zakładów w aparaturę naukową. W tej zaś dziedzinie biologiczne zakłady Wydziału, jak np. fizjologia roślin, mikrobiologia, biochemia, mineralogia z petrografią, oczekują inwestycji o zasadniczym znaczeniu.

Szczególne formy udziału w życiu naukowym kraju

Doceniając w pełni znaczenie udziału w jednostkach organizacyjnych PAN, jak Komitety i Rady Naukowe oraz Rady Redakcyjne, mamy tu jednak na myśli przede wszystkim funkcje kierownicze, zwłaszcza w zakładach i pracowniach naukowych PAN, redakcję wydawnictw PAN, towarzystw naukowych oraz wydawnictw uniwersyteckich i innych, a wreszcie organizację i naukową obsługę krajowych zjazdów i konferencji naukowych.

W pierwszym rzędzie wypada tu podkreślić doniosłe znaczenie działalności Jana Mydlarskiego jako przewodniczącego Polskiego Komitetu Antropologicznego PAN, przewodniczącego Komisji Antropometrii przy Prezydium PAN, jako twórcy i kierownika Zakładu Antropologii PAN, wreszcie jako naczelnego redaktora „Przeglądu Antropologicznego” oraz „Materiałów i Prac Antropologicznych”.

Jan Mydlarski wydał drukiem materiały dwóch ogólnopolskich konferencji antropologicznych, a to konferencji w sprawie badań etnograficznych („Przegląd Antropologiczny” T. 21 : 1955 z. 1) oraz konferencji w sprawie typologii („Przegląd Antropologiczny” T. 21: 1955 z. 2). Poza tym omówił on aktualny stan antropologii w Polsce („Przegląd Antropologiczny” T. 22: 1956 z. 2). Redakcję „Materiałów i Prac Antropologicznych” objął po śmierci Jana Mydlarskiego prof. Adam Wanke. On też objął kierownictwo Zakładu Antropologii PAN we Wrocławiu. Prof. Wanke pełni również obowiązki sekretarza Komisji Antropometrii przy Prezydium PAN.

Prof. dr K. Sembrat był redaktorem czasopisma „Zoologica Poloniae” oraz „Przeglądu Zoologicznego”. Jest on współautorem wydawnictwa *Idea ewolucji w biologii* T. 1 (PAN). Wypada też zaznaczyć, że starszy asystent mgr. Jadwiga Nowakówna pełniła obowiązki sekretarza naukowego redakcji „Przeglądu Zoologicznego”. Prof. dr Jan Noskiewicz przy współpracy mgr. Wojciecha Puławskiego redagował czasopismo naukowe „Polskie Pismo Entomologiczne”, w którym ogłaszają wyniki swoich badań nie tylko polscy, ale i zagraniczni uczeni. Wymiana mię-

dzynarodowa tego pisma obejmuje około 200 pozycji ze wszystkich części świata.

Wspomniano już, że Zakład Morfologii i Systematyki Roślin (doc. dr Aniela Krawiecowa) wydaje materiały zielnikowe pod nazwą *Flora Silesiaca Exsiccata*.

Prof. dr B. Olszewicz był kierownikiem Pracowni Historii Geografii jako oddziału Instytutu Geografii PAN.

Prof. dr J. Czyżewski był redaktorem kwartalnika „Czasopismo Geograficzne”, prof. dr A. Jahn pełnił obowiązki zastępcy redaktora tego pisma, a dr H. Leonhard-Migaczowa była sekretarzem naukowym Komitetu Redakcyjnego.

Prof. dr J. Czyżewski pełnił też obowiązki przewodniczącego Rady Naukowej Instytutu Geografii PAN.

Prof. dr A. Kosiba redagował rocznik: „Prace Katedry i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu Wrocławskiego”; pełnił on też obowiązki przewodniczącego sekcji Paleoklimatu Polskiego Komitetu INQUA PAN oraz przewodniczącego Komisji Klimatu dla spraw GOP.

Doc. dr K. Maślankiewicz pełnił obowiązki naczelnego redaktora miesięcznika „Wszechświat” i zast. naczelnego redaktora kwartalnika „Kosmos” seria B (Przyroda Nieożywiona). Był wiceprezesem a następnie prezesem Pol. Tow. Przyrodników im. Kopernika, a w Komitecie Historii Nauki PAN pełnił obowiązki przewodniczącego zespołu historii górnictwa solnego. Zorganizował w ramach prac Komitetu Historii Nauki PAN dwie ogólnopolskie sesje naukowe, poświęcone historii górnictwa solnego w Polsce. Pod jego redakcją zostały opublikowane referaty wygłoszone na pierwszej z tych sesji (*Z dziejów górnictwa solnego*).

Zdarzeniami o historycznym znaczeniu w dziejach nauki o Śląsku były dwa zjazdy geologiczne, zorganizowane i obsługowane naukowo w głównej mierze przez Zakład Geologii Ogólnej przy współpracy niektórych innych zakładów Wydziału. Był to XXX Zjazd Polskiego Tow. Geologicznego odbyty w r. 1957 na Ziemi Kłodzkiej i Geologiczna Konferencja Naukowa w Międzygórzu w r. 1958. Na tych zjazdach przedyskutowano wyniki powojennych badań geologicznych nad obszarem Kotliny i Sudetów Kłodzkich w obecności wielu wybitnych geologów zagranicznych, zwłaszcza czechosłowackich. Dzięki temu zjazdy te posiadały poniekąd charakter międzynarodowy.

Z braku miejsca trudno omówić przykłady czynnego udziału pracowników naukowych w wielu krajowych zjazdach przyrodniczych i w konferencjach problemowych, które odbywały się w zakresie różnych dyscyplin naukowych.

Udział w międzynarodowym życiu naukowym

Wyjazdy młodych pracowników do zagranicznych środowisk naukowych, czy to kilkutygodniowe, kilkumiesięczne czy roczne, są wstępną zaprawą do udziału w międzynarodowym życiu naukowym. Zdarza się, ku chlubie imienia polskiego, że młody pracownik naukowy prezentuje za granicą wyniki swoich badań.

Z wyjazdami samodzielnych pracowników naukowych wiąże się po- niekąd ich moralna odpowiedzialność za stan i poziom nauki polskiej w danej dziedzinie jako jej aktywnych współtwórców.

W okresie sprawozdawczym tylko drobna część pracowników Wydziału miała możliwość wyjazdu za granicę. Z Instytutu Zoologicznego bawił w Bułgarii w r. 1956 mgr W. Puławski dla zebrania fauny grzebaczy, o której potem ogłosił drukiem interesującą wiadomość naukową. Tenże sam pracownik badał faunę Egiptu w r. 1957/58 i częściowo opublikował już wyniki tych studiów.

Mgr Eugenia Radecka, która w r. 1958 wyjechała w celach rodzinnych do Kanady, wyzyskała tę okazję, by przez kilka miesięcy pracować pod kierunkiem prof. Leblonda na Uniwersytecie w Montrealu; zapoznała się z tematyką badań w tamtejszym zakładzie zoologicznym i opracowała technikę pracy przy pomocy promieniotwórczych izotopów jodu.

Dr Stanisław Górny na Międzynarodowej Konferencji odbytej w O-pawie w 1958 r. przedstawił swoją pracę pt. *Terytoria antropologiczne Polski*. Od 15 XII 1958 r. do 20 II 1959 r. bawił dr Górny w Egipcie w celu przeprowadzenia zdjęcia antropologicznego tego kraju. Prof. dr Kazimierz Sembrat, który w lipcu 1958 r. udał się jako delegat do Londynu na XV Międzynarodowy Kongres Zoologiczny, został tam powołany na wiceprzewodniczącego Kongresu i wygłosił odczyt pt. *Hormony a ewolucja*.

W okresie od lipca do września 1958 r. odbył prof. dr K. Sembrat z ramienia Fundacji Rockefellera podróż do Anglii, Belgii, Holandii, Szwecji i Niemiec dla nawiązania kontaktów z uczonymi, zajmującymi się tematyką zbliżoną do tematyki reprezentowanej przez wrocławską Katedrę Zoologii oraz dla zebrania materiałów naukowych. Te zostały już częściowo przebadane przy pomocy promieniotwórczego izotopu ^{131}J , a wynik ogłoszono drukiem w dwóch publikacjach.

Z zoologów bawił też za granicą, a mianowicie w Wiedniu, prof. dr Jan Noskiewicz, który w roku 1957 przeprowadził tam studia porównawcze i potem (częściowo w oparciu o tamtejsze materiały, wydał swoją pracę o Rhyssini.

Prof. dr Z. Ryziewicz zapoznał się w r. 1957 w Moskwie i w Leningradzie z materiałami paleozoologicznymi (ssaków plejstocénskich) i opracował szczątki piżmowców z Instytutu w Leningradzie. W roku 1957 T. Czyżewska i A. Jerzmańska studiowały w Czechosłowacji (Brno, Praga, Bratisława) zbiory i stanowiska ssaków plejstocénskich oraz ryb trzeciorzędowych.

W roku 1957 prof. J. Janiszewska została wpisana na listę taksonomiczną Society of Systematic Zoology USA, a w r. 1959 mgr Z. Koziowska została wpisana do rejestru ekspertów Organizacji Narodów Zjednoczonych (Dział Wyżywienia i Rolnictwa — ichtiologia).

Całkiem szczególną formą współpracy międzynarodowej było kontynuowanie niemieckiego wydawnictwa pt. *F. Paxa Bibliografia zoologii Śląska* prowadzone pod redakcją K. Sembrata (cz. III, 1957). Prof. dr F. Pax z Kolonii bawił w styczniu 1959 r. we Wrocławiu i wygłosił na posiedzeniu Instytutu Zoologicznego odczyt pt. *Sło lat badań nad koralowcami*. Odczyt ten ogłoszono drukiem w t. I „Przeglądu Zoologicznego” za rok 1959. W maju 1957 bawił we Wrocławiu prof. dr A. Peacock z odczytem pt. *Cytologia partogenezy u zwierząt w świetle współczesnych badań*. Wygłosił on poza tym cykl odczytów dla pracowników naukowych i starszych studentów Uniwersytetu Wrocławskiego.

Wreszcie w 1958 r. przedstawił prof. dr A. Studitski z Moskwy na posiedzeniu naukowym Instytutu Zoologicznego pracę na temat regeneracji mięśni u ssaków.

Jeżeli do tego, co powiedziano, dodamy, że profesor Anatomii Porównawczej Zwierząt dr K. Szarski pełnił obowiązki prezesa Komisji Współpracy Kulturalnej Polsko-Francuskiej, oraz prezesa Polskiej Sekcji Międzynarodowego Komitetu Ochrony Ptaków i Międzynarodowego Komitetu Ochrony Przyrody, to wyczerpiemy wszystkie szczególne formy udziału zoologów w międzynarodowym życiu naukowym.

Przy Instytucie Zoologicznym znajduje się Zakład Antropologii, którego kierownik prof. dr A. Wanke jest członkiem T. H. E. Biometrie Society USA i redaktorem wydawnictwa przeznaczonego w zasadzie dla zagranicy, tj. rocznika „Annales Silesiae”.

W okresie sprawozdawczym prof. dr A. Wanke uczestniczył we wrześniu 1958 r. w międzynarodowej konferencji antropologicznej w Opawie i tam wygłosił odczyt *O kielichach i miedniczkach nerkowych*. Nadto w r. 1959 wspólnie z dr Wiktorem Jankowskim przedstawił na zjeździe laryngologów w Budapeszcie pracę pt. *Beitrag zur Anthropologie der Oberkeiferhohlen*.

Doc. dr Wanda Stęślicka-Mydlarska przekazała w jesieni 1957 r. do wydawnictw Kongresu INQUA w Barcelonie artykuł pt. *Human remains in Poland*.

Jeżeli międzynarodowa wymiana wydawnictw jest zasadą powszechnie przyjętą, to już mniej powszechna jest wymiana materiałów naukowych. Dlatego też na szczególną uwagę zasługuje prowadzona przez Zakład Morfologii i Systematyki Roślin wymiana materiałów zielnikowych (*Flora Silesiaca Exsiccata*), opracowywanych z dotacji Komitetu Botanicznego PAN.

Z pracowników tego Zakładu jeden tylko bawił w okresie sprawozdawczym za granicą. Był nim Krzysztof Rostański, który w lipcu i sierpniu 1959 r. uczestniczył w wycieczce do Węgier i Bułgarii. Nie wyjeżdżał za granicę żaden z pracowników Zakładu Ekologii i Geografii Roślin. Niemniej jednak kierownik Zakładu i pozostali pracownicy, prowadzący badania palynologiczne trzeciorzędu i starszych utworów, utrzymują żywe kontakty naukowe z uczonymi z zagranicy. Sam prof. dr S. Macko utrzymuje kontakt z 36 palynologami we wszystkich częściach świata, a ostatnio na prośbę prof. dr H. Godwina z Cambridge, redaktora miesięcznika „New Phytologist”, wysłał obszerne streszczenie swojej pracy do tego pisma.

Z pięknie prosperującego przy tej Katedrze Ogrodu Botanicznego jego kierowniczka zgłosiła w r. 1958 na IV Międzynarodowy Kongres Biochemiczny w Wiedniu oraz w r. 1959 na IX Międzynarodowy Kongres Botaniczny w Montrealu następujące referaty: S. Gumiński i Z. Gumińska, L. Badura i J. Euczek: *Über einige spezifische Eigenschaften der Pflanzenatmung*. (Mitteil. des IV Intern. Kongr. f. Biochemie. Wien 1958), S. Gumiński i Z. Gumińska: *Le mécanisme d'action physiologique des composés humiques sur organisme végétal*. (Comp. Rend. du IX Congr. Intern. de Botanique. Montreal p. 145).

Poza tym dr Z. Gumińska bawiła przez dwa miesiące w Anglii, gdzie poznała ogrody botaniczne w Londynie, Oksfordzie, Cambridge i stacje doświadczalne w Rothamstead i w Reeding.

Kierownik Zakładu Fizjologii Roślin prof. S. Gumiński prócz referatów przygotowanych wspólnie z Z. Gumińską na wyżej wymienione zjazdy ogłosił też artykuł naukowy pt. *Mechanizm i uśłowia fizjologicznego diejstwija humusowych wieszczestw na rastitelnyj organizm* („Poczowowiedienje” 1957 nr 12).

Z Zakładu Anatomii i Cytologii Roślin dr Z. Hejnowicz zgłosił w r. 1959 referat sympozjalny na IX Międzyn. Kongres Botaniczny w Montrealu pt. *Eversporting periclinal chimeras* oraz komunikat naukowy pt. *Variations of lenght of vessel members and fibres in the thrunk of Robinia pseudoacacia*. Z. Hejnowicz odbył roczny staż naukowy w Instytucie Fizjologii Roślin w Lund (Szwecja). Wynikiem tego stażu były 3 prace naukowe, w tym jedna przynosząca odkrycie protochlorophylu w korzeniu.

Instytut Geograficzny, którego kierownikiem był J. Czyzewski, gościł wielu uczonych z zagranicy, ze Związku Radzieckiego i z USA, z Anglii i Szkocji, ze Szwecji i Holandii, z Francji i Czechosłowacji, z Węgier i Jugosławii, z NRD i NRF.

W swobodnej rozmowie, zazwyczaj przy tradycyjnej herbatce Instytutowej, następowała wymiana informacji o stanie i organizacji geografii w Polsce i w kraju, z którego dany gość pochodził, o tematyce i metodach badań stosowanych w poszczególnych dyscyplinach geograficznych. Niektórzy z gości wygłaszali odczyty naukowe i popularnonaukowe bądź na posiedzeniu Instytutu, bądź też na posiedzeniach Polskiego Towarzystwa Geograficznego.

Poświęcono też wiele dni na wycieczki po Śląsku i Wrocławiu celem zapoznania danego gościa z krajobrazem i problematyką kraju, a co najmniej z fizjonomią miasta, geograficzno-historycznymi problemami jego rozwoju i ważniejszymi zabytkami architektury.

Ponieważ szczegółowsze omówienie tych wizyt przekroczyłoby wyznaczone ramy tego sprawozdania, przeto ograniczamy się do jak najkrótszej wzmianki o każdej z nich. Z całkiem szczególnym sentymentem wspominają pracownicy Instytutu Geograficznego wizyty znakomitych uczonych radzieckich z r. 1957/58. Z rejestru znanych nazwisk wysuwamy na czoło prof. K. K. Markowa z Moskwy i prof. St. Kaleśnika z Leningradu, którzy przy całej osobistej skromności pięknie reprezentowali wysoki poziom geografii radzieckiej. Instruktywne i pobudzające myśli mają geografowie wrocławscy do zawdzięczenia takim profesorom moskiewskim, jak J. Sauszkin, A. Gierasimow i Moskwitin.

W tymże okresie goszczono prof. J. Kuntskyego z Pragi, prof. Svetozara Hešića z Lublany oraz doc. dr Erika Bylunda z małżonką i asystentem z uniwersytetu w Uppsali, którzy okazali szczególne zainteresowanie problematyką geograficzno-ekonomiczną, opracowywaną w Instytucie Wrocławskim. Dnia 30 VI 1957 r. przypadł Instytutowi Geograficznemu (Kat. Geogr. Ekonom.) szczególnie miły zaszczyt oprowadzania po Wrocławiu gości Uniwersytetu Wrocławskiego z Jugosławii: pięciu profesorów i kilku starszych asystentów. Długa jest też lista gości z r. 1958/59, z których jedni interesowali się przede wszystkim pracami Zakładu Geografii Fizycznej, inni Geografii Ekonomicznej, Historycznej lub Kartografii, a jeszcze inni całością oblicza naukowego Instytutu. W pierwszym rzędzie wspominamy prof. dr Gierasimowa z Moskwy, a następnie dr J. Sekyro z Pragi, doc. H. Lambke z Berlina, doc. H. Liedtke również z Berlina, doc. H. Głównię z Sofii, prof. L. Hamelin z Kanady, dra Toy Tiry z Glasgow, H. Arnholda z Lipska, prof. A. Timoszewa z Moskwy, wreszcie prof. Abela z Ameryki i prof. Kostanika z Los Angeles.

Listę gości z r. 1958/59 zamyka czcigodna postać przewodniczącego delegacji uniwersytetów francuskich, przybyłej z wizytą do Uniwersytetu Wrocławskiego, wielce zasłużonego dla nauki prof. dr A. Allix z Lyonu, który chociaż miał czas bardzo ograniczony, zainteresował się całokształtem prac wykonywanych w Instytucie Geograficznym oraz jego urządzeniem i wyposażeniem.

Pewna ilość pracowników Instytutu mogła bawić za granicą z istotnym pożytkiem naukowym.

Kierownik Zakładu Geografii Fizycznej prof. dr A. Jahn uczestniczył w r. 1958 w Zjeździe Niemieckiej Asocjacji dla Badań Czwartorzędu w Überlingen. Zjazd miał charakter międzynarodowy, gdyż zorganizowano go ze względu na stuletnią rocznicę urodzin Albrechta Penoka. Prof. A. Jahn brał też udział w dwutygodniowej wycieczce alpejskiej tego Zjazdu, która była poświęcona problemom morfologii i stratygrafii czwartorzędu. W „Czasopiśmie Geograficznym” z 1959 r. opublikował artykuł o tym zjeździe i niektórych problemach czwartorzędu alpejskiego. W r. 1959 uczestniczył prof. A. Jahn w obradach Komisji Peryglacyjnej Międzynarodowej Unii Geograficznej, która odbyła się w Liège w Belgii. Po tej konferencji wyjechał do prof. Bakker w Amsterdamie celem zwiedzenia tamtejszego laboratorium geomorfologicznego. Szczególną pozycję stanowi udział prof. A. Jahna i niektórych pracowników jego Zakładu w polskiej wyprawie na Spitsbergen. A. Jahn kierował na Spitsbergenie obserwacjami w maju 1957, a od czerwca do października tego roku zastępował go doc. dr St. Szczepankiewicz. W roku 1958 pracował na Spitsbergenie od maja do października pod kierunkiem A. Jahna mgr H. Piasecki. Wreszcie w r. 1959 pracowali tam od czerwca do września doc. Szczepankiewicz i pod jego kierunkiem mgr J. Czerwiński. Ilościowe ujęcie procesów sedymentacji na Spitsbergenie dostarczyło bogatego materiału do opracowań naukowych, o czym świadczą 8 ogłoszonych w związku z wyprawą na Spitsbergen publikacji naukowych.

Osobną pozycję stanowi praca doc. St. Szczepankiewicza, wykonana na podstawie materiału zebranego podczas nieoczekiwanego dłuższego pobytu w jednej z dolin norweskich („Czasop. Geogr.” 1958).

Dr B. Dumanowski, który odbył w r. 1956 trzymiesięczną podróż naukową do Chin, opublikował po powrocie pracę o lessach chińskich. Poza tym bawił dr B. Dumanowski w 1959 r. przez 6 miesięcy w Egipcie, gdzie gromadził materiał obserwacyjny, dotyczący rozwoju form terenu w klimacie suchym. Na ten temat ogłosił potem dwie publikacje.

Z Zakładu Geografii Ekonomicznej przebywali w Szwecji przez kilka tygodni w r. 1958 doc. dr S. Zajchowska i mgr J. Januszewski. Celem wyjazdu było poznanie aktualnej tematyki i metod badawczych, sto-

sowanych w Zakładzie Geografii Ekonomicznej, a zwłaszcza Geografii Rolniczej.

Pracownik Zakładu Geografii Ekonomicznej dr H. Szulcówna uzyskała w r. 1958 roczne stypendium z Fundacji Forda na studia w NRF, w Anglii, Danii i Szwecji. Za granicą specjalizowała się ona w zakresie historycznej geografii osadnictwa. Zebrała obfity materiał do pracy nad typologią osiedli wiejskich w okresie feudalnym i poznała nowe metody badań geograficzno-historycznych.

Kierownik Zakładu Geografii Historycznej prof. dr B. Olszewicz uczestniczył w r. 1959 w uroczystościach, zorganizowanych przez Niemiecką Akademię Nauk i Tow. Geograficzne w Berlinie z okazji setnej rocznicy śmierci Aleksandra Humboldta. Prof. B. Olszewicz zwiedził przy tej sposobności zbiory biblioteczne i kartograficzne Instytutów Geograficznych w Berlinie, Poczdamie, Lipsku, w Gotha, Jenie, Weimarze oraz zbiory Instytutu Kartograficznego im. Haacka w Gotha. Staraniem Towarzystwa Geograficznego NRD wygłosił w Lipsku odczyt pt. *Aleksander von Humboldt und Polen*.

Kierownik Zakładu Kartografii prof. dr Józef Wąsowicz brał udział w opracowaniu operatu granicznego polsko-czesko-słowackiego, oraz operatu granicznego polsko-radzieckiego na odcinku przylegającym do Morza Bałtyckiego. Owocem udziału w tych pracach jest odpowiednia publikacja, ogłoszona na łamach „Czasopisma Geograficznego”. Asystent Zakładu Kartografii mgr T. Sobolewski odbył w okresie od maja do czerwca 1957 Międzynarodowy Kurs Kartograficzny w Szwajcarii, poświęcony problemom cieniowania i rytownictwa warstwowego. Na ten temat ogłosił mgr T. Sobolewski dwa komunikaty na łamach „Czasopisma Geograficznego” w r. 1958 i 1959.

Czynny przy Katedrze Kartografii doc. dr Wł. Migacz przebywał od 6 IX do 2 X 1955 w Czechosłowacji, a na podstawie poczynionych w tym kraju obserwacji ogłosił wiadomość pod tytułem *Kartografia w Czechosłowacji* („Czasop. Geogr.” 1956).

Kierownik Zakładu Meteorologii i Klimatologii oraz czynnego przy tym Zakładzie Obserwatorium Meteorologicznego prof. dr A. Kosiba odbył w r. 1958 i 1959 podróże naukowe do Norwegii, Szwecji i Danii, gdzie wygłosił wiele referatów i nawiązał liczne i cenne kontakty z instytucjami naukowymi i badawczymi. W ramach MRG kierował prof. dr A. Kosiba obserwacjami polskiej grupy glaciologicznej. W skład tej grupy wchodził w r. 1957 mgr S. Baranowski, mgr Warzecha, mgr G. Wójcik, w r. 1958 mgr S. Baranowski i mgr G. Wójcik, w r. 1959 mgr S. Baranowski, mgr T. Górski, mgr J. Rdułtowski, mgr S. Reichhart i mgr G. Wójcik. Prof. A. Kosiba przebywał osobiście na Spitsbergenie w r. 1957 od czerwca do końca września, w r. 1958 i od czerwca do końca

sierpnia 1959. W okresie MRG rozszerzył prof. dr A. Kosiba program badań aktywnometrycznych zarówno w Obserwatorium Wrocławskim, jak też w jego filii na Szrenicy.

Kierownik Zespołu Katedr Geologii i Meteorologii z Petrografią prof. dr Henryk Teisseyre w okresie sprawozdawczym uczestniczył w dwóch międzynarodowych zjazdach geologicznych. W r. 1956 na Międzynarodowym Kongresie Geologicznym w Meksyku wygłosił odczyt pt. *The hercynian readjustment of the Caledonides in the Sudeten-Mountains*, a na Międzynarodowym Kongresie Geologów i Górników we Fryburgu w NRD wygłosił referat pt. *Einige Bemerkungen über die Mountains*, a na Międzynarodowym Kongresie Geologów i Górników we

W r. 1956 prof. H. Teisseyre odbył dwutygodniową wycieczkę do Czechosłowacji, a w r. 1957 miesięczną wycieczkę naukową do Francji i Szwajcarii. Na Uniwersytetach w Caën i w Neuchâtel wygłosił referat pt. *Les traites tectoniques des Sudètes*. Poza tym uczestniczył prof. H. Teisseyre w zjazdach Niemieckiego Towarzystwa Geologicznego w latach 1956 i 1957. Pracownicy pozostającego pod kierunkiem prof. H. Teisseyre Zakładu Geologii Ogólnej wyjeżdżali w latach 1956 i 1957 na Zjazdy Niemieckiego Towarzystwa Geologicznego, a w r. 1958 na Zjazd Czeskiego Towarzystwa Geologicznego. Doc. dr J. Oberc bawił w r. 1956 przez miesiąc w Czechosłowacji dla studiów porównawczych w masywie czeskim i brał udział w Zjazdach Czechosłowackiego Towarzystwa Geologicznego w r. 1958 w Karlowych Varach i w r. 1959 w Smokowcu. Poza tym odbył jednomiesięczną wycieczkę naukową do NRD dla przeprowadzenia studiów porównawczych w Saksonii i na Łużycach.

Doc. K. Dziedzic bawił w Czechosłowacji dwa tygodnie w r. 1956, a miesiąc w r. 1958 dla porównania dolnośląskiej formacji węglowej po stronie polskiej i czechosłowackiej. Dr W. Grocholski przebywał w r. 1957 przez dwa tygodnie w Czechosłowacji i w Finlandii dla porównania najstarszych gór Europy i poświęcił temu tematowi artykuł na łamach „Wszechświata” (1959). W r. 1959 przeprowadzał przez dwa miesiące badania w Bułgarii celem zapoznania się z problematyką geologiczną krystalinikum południowej części tego kraju. Mgr J. Don studiował w r. 1957 przez dwa tygodnie budowę geologiczną Jesioników.

Mgr M. Dumicz przebywał przez miesiąc w r. 1957, a przez 3 tygodnie w r. 1959 w Czechosłowacji dla porównania problematyki geologicznej Gór Bystrzyckich, Orlickich i Sudetów Wschodnich.

Mgr L. Kasza przeprowadzał w ciągu 3 tygodni na obszarze Sudetów studia porównawcze nad metamorfizmem strony polskiej i czeskiej.

Z Katedry Geologii Stratygraficznej wyjeżdżał kierownik jej, prof. dr J. Zwierzycki, do NRF w październiku 1957 r. celem zapoznania się z nowymi metodami badań i eksploatacji złóż naftowych; dr M. Różycki — studiował w Czechosłowacji w grudniu 1957 problemy hydrogeologiczne tego kraju, a dr T. Gunia zwiedził NRD, interesując się cechsztynem niecki mansfeldzkiej. Na ten temat ogłosił po powrocie artykuł.

Mgr J. Krasoń odbywał w r. 1959 półroczny staż naukowy na Uniwersytecie Kairskim. Uczestniczył on tam w kilku ekspedycjach geologicznych do obszarów pustynnych, a poza tym w pierwszym Arabskim Kongresie Naftowym. Wyniki poczynionych przez J. Krasonia obserwacji zostały oddane do druku w formie trzech artykułów.

Kierownik Zakładu Mineralogii i Petrografii doc. dr K. Maślankiewicz był obecny w r. 1959 na Zjeździe Czechosłowackiego Towarzystwa Geologicznego w Smokowcu. Mgr A. Majerowicz bawił w Czechosłowacji w r. 1956, a mgr H. Dziedzic odbyła 3-tygodniową wycieczkę po Finlandii, zorganizowaną przez Zakład Nauk Geologicznych PAN.

Chociaż olbrzymia większość pracowników naukowych Wydziału nie korzystała jeszcze z dobrodziejstwa wyjazdu za granicę, to jednak w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym nastąpiła zasadnicza zmiana na lepsze, i to zmiana o doniosłym znaczeniu.

Uderzająca jest trafność wyboru jednostek wytypowanych do wyjazdu. Dowodem tego jest fakt, że delegowani prawie z zasady dokumentują odpowiednią publikacją, a co najmniej odczytem, odniesione korzyści naukowe względnie racje swojego wyjazdu.

Z materiału przedstawionego w tym rozdziale widać wyraźnie, że znikomo mała była ilość młodych sił naukowych, delegowanych na okres dłuższy niż kilkutygodniowy. Wyjątkiem była stosunkowo liczna ekipa na Spitsbergenie, czynna w ramach MRG. Jasną jest rzeczą, że cłoć pracowała ona w warunkach wymagających dużego samozaparcia, niemniej impreza ta była dość kosztowna. Przeżywany obecnie okres żywego postępu w technice przyrodniczych badań naukowych, narzuca konieczność odpowiedniego przeszkolenia za granicą młodych sił naukowych.

Uderzająco nikła była ilość naszych profesorów i docentów, którzy uczestniczyli w wielkich naukowych zjazdach międzynarodowych, choć wiadomo, w jak wysokim stopniu ułatwiają one orientację w dokonującym się postępie i sprzyjają nawiązaniu kontaktów ze specjalistami różnych dziedzin danej gałęzi wiedzy. Bardzo nieliczne były również wyjazdy do krajów pozaeuropejskich, zwłaszcza zamorskich; natomiast szczególnie dużo organizowano kilkutygodniowych wyjazdów do Czechosłowacji.

Praca dydaktyczna

Proces dydaktyczny rozwijał się wedle ustalonego programu studiów i zgodnie z wymogami obowiązującej w tej dziedzinie dyscypliny.

Ilość studentów Wydziału w okresie sprawozdawczym była następująca:

w roku akademickim	1955/56	—	539	studentów
" "	"	1956/57	—	567 "
" "	"	1957/58	—	678 "
" "	"	1958/59	—	677 "

W tym zestawieniu uderza niełatwe do wyjaśnienia zjawisko wzrostu liczby studentów w roku akademickim 1957/58 — o przeszło 100 osób. Szczupłość miejsca nie daje możliwości szerszego zobrazowania w tym miejscu trudności, w obliczu których znalazła się Komisja Przyjęć, i siły naporu, pod jakim pozostawała. Młodzież z Polski centralnej i wschodniej, zgłaszająca się do egzaminów wstępnych, przychodzi lepiej przygotowana niż młodzież z Ziem Zachodnich. Gdyby kryterium wyników uznać za rozstrzygające — pierwsza grupa młodzieży odniosłaby sukces, a potem prędzej czy później odpłynęłaby z powrotem w swoje dawne strony. Zagadnienie przyjęć rozwiązano w ten sposób, by pierwszej grupy nie krzywdzić, a pewnej ilości z drugiej grupy dać szanse wyrobienia się. Poza tym wcale poważne znaczenie miała pomyłka, którą popełniono przyjmując na Wydział Nauk Przyrodniczych wielu studentów medycyny, którzy po pierwszym i drugim roku studiów zorientowali się, że medycyna nie jest ich właściwym kierunkiem. Po dwóch latach profesorowie Wydziału stwierdzili, że studenci przychodzący z medycyny nie są zgoła jakimś cennym nabytkiem. Dzięki-
nat był zmuszony do skreślenia wielu „dusz martwych”. W wyniku tego procesu i pełniejszego zastosowania się do wytycznych Ministerstwa liczba studentów Wydziału w r. 1959/60 — spadła do 602 osób. Rok ten jednak nie jest już objęty sprawozdaniem.

Szczególnie interesująca wydaje się tablica II, w której podano ilość absolwentów i dyplomów magisterskich wydanych w poszczególnych latach.

Tablica II informuje, że z roku na rok powiększa się różnica między ilością absolwentów a ilością wydanych dyplomów magisterskich. Różnica ta okaże się wprawdzie mniej jaskrawą, gdy weźmiemy pod uwagę, że w r. 1958/59 studentom V roku geologii przedłużono studia o $\frac{1}{2}$ roku, niemniej jednak jej statystyczna wymowa jest bardzo dosadna. Odegrało tu poważną rolę kilka współdziałających ze sobą przyczyn, a mianowicie:

T a b l i c a   I I

Ilość absolwentów i magistrantów

Podstawowy kierunek studiów	Ilość abs. i dypl.	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59
biologia	abs.	46	37	44	49
	mgr.	46	35	40	37
geografia	abs.	35	34	37	42
	mgr.	34	31	32	29
geologia	abs.	42	34	36	—
	mgr.	35	14	9	—

1. zaostrzenie wymagań przez profesorów, 2. wypadki losowe u młodzieży, 3. różnego rodzaju zaburzenia w przebiegu procesu dydaktycznego. Wystarczy wspomnieć, że studenci, odbywający studium specjalizacyjne, są w okresie wakacyjnym do tego stopnia zajęci kursami i praktykami, że nie znajdują czasu na odpoczynek, 4. dłuższa służbowa nieobecność profesora i niezalatwienie przezeń sprawy egzaminów w przepisany terminie.

Bardzo poważnie przedstawia się sytuacja na geologii. Tylko w pewnym stopniu można ją tłumaczyć dłuższą poważną chorobą jednego z profesorów, główną zaś rolę zdaje się tu odgrywać nieporozumienie związane z wymaganiami egzaminacyjnymi; absolwenci Geologii odchodzą do pracy przed uzyskaniem dyplomu i potem nie znajdują czasu na należyte przygotowanie się do egzaminu.

Do szczególnych sukcesów Wydziału na polu dydaktyki należy dorobek w dziedzinie podręczników i skryptów.

Pod redakcją prof. K. Sembrata przy współpracy jego oraz prof. J. Noskiewicza i innych zoologów dojrzeła podręcznik zoologii dla szkół wyższych. J. Noskiewicz, K. Sembrat i St. Chudoba przetłumaczyli podręcznik Szwanicza pt. *Entomologia ogólna*. Został oddany do druku skrypt opracowany pod redakcją A. Krawiecowej przy współpracy mgr. J. Kuczyńskiej oraz mgr S. Gołowina pt. *Systematyka roślin kwiatowych*. Doc. dr W. Walczak opublikował książkę pt. *Jak białe plamy znikły z map* (Wyd. Wiedza Powszechna — 1958 r.), która praktycznie spełnia rolę podręcznika do historii odkryć i rozwoju horyzontu geograficznego. Prof. K. Maślankiewicz wydał: *Wstęp do nauki o skałach (Zarys petrografii)*. Warszawa 1957 ss. 328, *Mineralogię szczegółową* (Skrypt. Łódź—Warszawa 1958 ss. 400); oddał do druku podręcznik: *Kamienie szlachetne* (25 arkuszy). K. Dziedzic i J. Oberc wydali skrypt:

Cwiczenia w oznaczaniu skał (Wrocław 1958, ss. 117). Wanda Stęślicka-Mydlarska wznowiła po odpowiednim uzupełnieniu wydanie swojego podręcznika: *Zarys anatomii człowieka dla studentów biologii* (ss. 285). Adiunkt dr Z. Kozikowska była współautorką podręcznika: *Zoologia dla techników rolniczych*. Wreszcie godzi się wspomnieć, że jeden z uczniów prof. H. Teisseyre'a, doktoryzowany poza naszym Uniwersytetem, wydał podręcznik pt. *Geografia inżynierska*.

Nie dysponujemy statystyką, która by dokładnie informowała o tym, gdzie i jak są zatrudnieni absolwenci naszego Wydziału. Wiemy, że wielu z nich zajmuje poważne stanowiska w różnych instytucjach, najwięcej bodaj odchodzi do szkoły średniej, ale trudno jest odpowiedzieć na pytanie, jaki stanowią oni procent wszystkich wychowanków Wydziału. Długa jest lista instytucji, w których wychowankowie ci pracują. Wielu z nich jest zatrudnionych w laboratoriach, zwłaszcza klinicznych, w laboratoriach higieny i zakładach medycyny sądowej w wytwórniach środków spożywczych, w przedsiębiorstwach geologicznych, budownictwa i komunalnych, w Instytucie Geologicznym, w Centralnym Urzędzie Geologicznym, w przemyśle górniczym, w wojewódzkich urzędach geodezyjnych i planistycznych, w wojskowych zakładach kartograficznych, w Państwowym Przedsiębiorstwie Kartograficznym w Warszawie i we Wrocławiu. Jest to na pewno lista bardzo niekompletna. Wiąż moralna między Wydziałem a jego absolwentami jest jednak żywa i silna, o czym świadczą rocznicowe zjazdy absolwentów, zwłaszcza geografów i geologów, organizowane we Wrocławiu. Geolodzy zawiązali nawet Towarzystwo Absolwentów Uniwersytetu Wrocławskiego.

Praca społeczna

Temat ten jest dostatecznie szeroki, by nim wypełnić wiele stron sprawozdania. Istnieją na Wydziale organizacje społeczne i polityczne, znajdują się też wśród pracowników naukowych działacze społeczno-polityczni.

Może jednak te formy aktywności nadają się do omowienia raczej z ogólnouniwersyteckiego punktu widzenia.

Życie naukowe Wydziału zazębia się ściśle z działalnością wychowawczo-dydaktyczną i z procesem popularyzacji wiedzy. Byłoby ono jednak zamknięte w murach Uniwersytetu i pozbawione możliwości szerszego promieniowania, gdyby, jak to już raz wspomniano, w oparciu o poszczególne instytuty i zakłady nie rozwijały swojej działalności specjalne towarzystwa naukowe. Jeżeli profesorowie i docenci spełniają w nich funkcje kierownicze, to adiunkci i asystenci stanowią per-

sonel wykonawczy. Dziesiątki tysięcy słuchaczy spoza Uniwersytetu, zachęcane tematami odczytów, przewijają się corocznie przez największe sale wykładowe Uniwersytetu. Jest to owoc działalności społecznej pracowników naukowych. Miasto i region korzystają z posiadania własnej uniwersyteckiej metropolii życia umysłowego.

Na zakończenie niechaj wolno mi będzie wspomnieć o szczególe pozornie drobnym, a jednak dla biegu życia nieobojętnym. Z inicjatywy prof. A. Wankego, jako prezesa ZOZ ZNP, a dzięki życzliwości władz Uniwersytetu została przeznaczona piękna sala barokowa na parterze głównego gmachu na Klub Uniwersytecki. W minionym okresie sprawozdawczym zakwitło w nim życie; istnienie jego umożliwiło organizację różnego rodzaju przyjęć, spotkań i porozumień w pilnych bieżących sprawach. Z przyjemnością odpoczywają tu też profesorowie obok asystentów i studentów.

Pracownicy Wydziału, którzy w 1945 r. byli niemal bezdomni, doceniają szczególnie znaczenie inicjatywy profesora A. Wankego jako przewodniczącego ZOZ.

VII. BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA W LATACH 1955—1959

napisał JAN REITER

Gmachy Biblioteki

Pierwsze dziesięciolecie Biblioteki Uniwersyteckiej, podzielone na dwa okresy, zostało omówione przez mgra Stefana Nawarę w pierwszym tomie wydawnictwa *Uniwersytet Wrocławski w latach 1945—1955*. Obecna kronika ma objąć następne czterolecie, tj. lata akademickie 1955/56—1958/59, ze szczególnym uwzględnieniem spraw organizacyjnych, usługowych i naukowych w działalności Biblioteki.

Już w ostatnich latach pierwszego dziesięciolecia Biblioteka zaczęła się borykać z różnymi trudnościami organizacyjnymi, wynikającymi przede wszystkim z braku odpowiednich pomieszczeń. Katastrofalny stan posiadanych budynków przy ul. Szajnochy, kurcząca się z roku na rok przestrzeń magazynowa, nie wpływały na normalną działalność Biblioteki. Odbiło się to szczególnie na zbiorach specjalnych, pomieszczonych w budynku przy ul. Szajnochy 10, zamykanym od pewnego czasu na okres zimowy z powodu wadliwego systemu centralnego ogrzewania. Hamowało to zarówno opracowywanie tych zbiorów, jak ich udostępnianie i prawidłowe przechowywanie. Ze strony kierownictwa Uczelni i dyrekcji Biblioteki wysunięto wówczas postulat budowy nowoczesnego gmachu bibliotecznego. Realizacja tego planu została jednak przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego przesunięta na okres późniejszy.

W tej sytuacji okazało się, że jedynie odbudowa spalonego budynku dawnej Biblioteki Uniwersyteckiej Na Piasku przy ul. Św. Jadwigi 3/4 oraz kapitalny remont budynku przy ul. Szajnochy 10 mogą stanowić — przynajmniej na pewien czas — punkty wyjścia z impasu. Budynek Na Piasku, po odbudowie, był pomyślany jako pomieszczenie dla zbiorów specjalnych, które miały tam być przeniesione z budynku przy ul. Szajnochy 10.

W wyniku usilnych starań dyrekcji Biblioteki, Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego zdecydowało się na odbudowę budynku Biblioteki Na

Piasku. Po opracowaniu założeń projektowych i ich zatwierdzeniu, przystąpiono do opracowania dokumentacji. Projekt wstępny odbudowy został zatwierdzony przez Komisję Oceny Projektów Inwestycyjnych Ministerstwa (KOPI) w dniu 4 sierpnia 1955 r., a ostateczny projekt techniczny w dniu 19 listopada 1955 r.

Według pierwotnych założeń Ministerstwa odbudowa budynku miała być rozpoczęta jeszcze w roku 1955, jednak konieczność poczynienia pewnych poprawek w dokumentacji, zaleconych przez KOPI i Miejski Zarząd Architektoniczno-Budowlany we Wrocławiu, na to nie pozwoliła. Poza tym zaistniały duże trudności w znalezieniu wykonawcy. Po energicznych staraniach i interwencjach udało się w końcu roku uzyskać zgodę Dyrekcji Zjednoczenia Budownictwa Miejskiego na przyjęcie wykonania robót, które rozpoczęto z dniem 15 stycznia 1956 roku. Wstępne roboty posuwały się szybko naprzód, tak że w czerwcu 1956 r. przerobiono całoroczny kredyt przyznany przez Ministerstwo. Ze względu na konieczność kontynuowania robót, Ministerstwo dofinansowało inwestycję dalszą kwotą. Zdawało się początkowo, że odbudowany budynek można będzie w całości przejąć do użytku z końcem 1957 roku.

Niezależnie od inwestycji Na Piasku, prawie równocześnie rozpoczął się kapitalny remont budynku przy ul. Szajnochy 10. Zgodnie z opracowanymi założeniami projektowymi miała nastąpić zmiana przeznaczenia tego budynku. Dotychczasowy budynek główny przy ul. Szajnochy 7/9 został bowiem w całości przeznaczony na pomieszczenia magazynowe, zaś w remontowanym budynku miały się mieścić wszystkie działy ogólne i usługowe wraz z administracją.

Kosztorys na kapitalny remont opiewał na 1 900 000 zł. Kredyt przyznany przez Ministerstwo na rok 1956 wynosił 1 500 000 złotych. Wykonawcą robót, rozpoczętych w połowie marca 1956 r. było Miejskie Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane Nr 1. Postępy robót w 1956 r. były jednak bardzo nieznaczne, a kredyty wyzyskane tylko w niewielkiej części.

Kapitalny remont tego budynku spowodował konieczność przemieszczenia znajdujących się tam zbiorów. Akcja ta rozpoczęła się w grudniu 1955 r. i była prowadzona w niezwykle trudnych warunkach zimowych. Brało w niej udział ogółem 54 pracowników Biblioteki, przeważnie w godzinach służbowych, częściowo zaś w ramach prac zleconych. Przeniesiono w sumie ok. 400 000 tomów, z których jedną część ulokowano w budynku przy ul. Szajnochy 7/9, drugą zaś w tzw. sali muzycznej w głównym gmachu Uniwersytetu na parterze. Zbiory te, odpowiednio zabezpieczone, były przez dłuższy czas tylko w ograniczonym rozmiarze dostępne dla czytelników.

Odbudowa budynku Na Piasku w 1957 r. posunęła się o tyle naprzód, że w ostatnim kwartale tego roku oddano do użytku II piętro i częściowo parter. Pozwoliło to na przeniesienie części zbiorów specjalnych z tzw. sali muzycznej. Natomiast remont kapitalny budynku przy ul. Szajnochy 10 przebiegał niezadowalająco, gdyż przedsiębiorstwa budowlane i instalacyjne nie przystąpiły do intensywnej pracy.

Sytuacja lokalowa Biblioteki nie polepszyła się w roku 1958. Wprawdzie w połowie tego roku oddano do użytku cały odbudowany gmach Na Piasku, lecz znalazły tam pomieszczenie tylko zbiory specjalne z osobną czytelnią, Stacja Foto-Mikrofilmowa, Pracownia Konserwatorska zbiorów specjalnych, Studium Bibliotekoznawstwa dla Pracujących i Katedra Bibliotekoznawstwa. Kapitalny remont budynku przy ul. Szajnochy 10 trwał w dalszym ciągu, a zakończenie prac i oddanie gmachu do użytku przewidywano w 1959 r. Wyłoniła się równocześnie konieczność remontów pozostałych budynków, a szczególnie przeróbka niektórych pomieszczeń budynku przy ul. Szajnocy 7/9 na cele magazynowe. Budynek przy ul. Szajnochy 4, zajmowany przez Bibliotekę, został z końcem 1958 r. oddany Izbie Rzemieślniczej w drodze zamiany dokonanej przez Rektorat Uniwersytetu za budynek przy ul. Grodzkiej 12. Pogorszyło to znacznie warunki lokalowe Biblioteki i spowodowało konieczność przeniesienia mieszczących się tam agend do innych pomieszczeń i budynków. Budynek przy ul. Szajnochy 5, w którym na parterze mieści się Introligatornia a na górnych kondygnacjach magazyny książek zabezpieczonych, nie nadawał się do celów bibliotecznych, jako typowy budynek mieszkalny. Zmagazynowane tam książki musiano usunąć, a pomieszczenia te zostały wyremontowane i przeznaczone na mieszkania pracownicze. Część przeniesionych zbiorów znalazła się w nieodpowiednich warunkach (w piwnicach) lub w prowizorycznych pomieszczeniach. Brak potrzebnej powierzchni magazynowej i regałów spowodował układanie książek w stosy, co w znacznym stopniu utrudniało ich udostępnianie czytelnikom.

Odbudowa budynku Na Piasku i oddanie do użytku całego wnętrza stworzyło korzystne, aczkolwiek dalekie od nowoczesnych wymogów warunki do funkcjonowania działów specjalnych i pozwoliło na otwarcie czytelnii tych działów. Do zakończenia odbudowy brak jeszcze elewacji i zagospodarowania otoczenia.

Na wiosnę 1959 r. został zakończony przewlekający się remont budynku przy ul. Szajnochy 10, ale w sposób niezadowalający. Po oddaniu budynku do użytku okazało się bowiem, że część parterowa będzie wymagała dalszych zabiegów remontowych z uwagi na występującą tam wilgoć oraz ze względu na konieczność częściowej przeróbki instalacji centralnego ogrzewania i oświetlenia.

Do odremontowanego budynku przeniesiono wszystkie działy ogólne i usługowe Biblioteki wraz z Czytelnią Główną, wypożyczalnią i administracją, znajdujące się dotychczas w budynku przy ul. Szajnochy 7/9. Część opróżnionych pomieszczeń w tym budynku zabudowano sposobem gospodarczym regałami ze starych desek, uzyskanych po opróżnieniu budynku przy ul. Szajnochy 4. Nie rozładowano jednak w całości braku przestrzeni magazynowej, a planowaną zabudowę regałami dawnej czytelnii w budynku przy ul. Szajnochy 7/9, jak również remont tego budynku dla przystosowania go do celów magazynowych, przesunięto na lata następne ze względu na brak kredytów.

Z całym naciskiem należy podkreślić, że odbudowa budynku Na Piasku i remont budynku przy ul. Szajnochy 10 nie rozwiązały bolączek lokalowych Biblioteki w sposób pełny. Stworzono w ten sposób tylko dalszy etap prowizoryczny na drodze do nowoczesnego gmachu bibliotecznego, który jest przewidziany w perspektywicznym planie rozbudowy Uczelni.

Organizacja

Dotychczasowe warunki lokalowe wpływały ujemnie na całą organizację i działalność Biblioteki. Organizacyjnie Biblioteka składa się na początku omawianego okresu z 16 oddziałów, zatrudniających łącznie 106 osób, w tym 4 samodzielnych pracowników nauki, 13 pomocniczych pracowników nauki, 46 pracowników służby bibliotecznej, 5 techników i laborantów, 5 pracowników administracyjnych, 18 pracowników obsługi oraz 15 pracowników Introligatorni. Na czele Biblioteki stał w dalszym ciągu jej organizator i pierwszy dyrektor prof. dr Antoni Knot.

Pomieszczenie Biblioteki w trzech budynkach przy ul. Szajnochy oraz na odległym Piasku spowodowało konieczność zwiększenia obsady personalnej, zwłaszcza w grupie pracowników fizycznych i obsługi. Zorganizowanie oddzielnej czytelnii zbiorów specjalnych w budynku Na Piasku zmusiło Bibliotekę do stworzenia nowego księgozbioru lektoryjnego o nastawieniu bibliologicznym. W związku z tym został utworzony nowy Oddział Bibliologiczny.

Z Biblioteką związane jest Studium Bibliotekoznawstwa dla Pracujących, utworzone na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego zarządzeniem ministra Szkolnictwa Wyższego z dnia 31 marca 1956 r. Organizatorem Studium i pierwszym jego kierownikiem był przez cztery lata prof. dr Antoni Knot, od jesieni 1957 prodziekan Wydziału.

Z dniem 1 października 1956 r. obok Studium została utworzona oddzielna Katedra Bibliotekoznawstwa dla studiów stacjonarnych. Kierownictwo Katedry objął dotychczasowy kustosz Biblioteki dr Karol Głom-

biowski, początkowo w charakterze zastępcy profesora, później jako docent. Zarówno Studium, jak i Katedra znalazły pomieszczenie w budynku Na Piasku, a Biblioteka ze swoimi zbiorami stała się dla tych placówek podstawą pracy dydaktycznej i naukowej. Do pracy dydaktycznej przy Katedrze przeszło na stałe kilku pomocniczych pracowników nauki, zatrudnionych dotychczas w Bibliotece. Obok tych, kilku innych, zarówno samodzielnych, jak i pomocniczych pracowników nauki oraz doświadczonych starszych bibliotekarzy, prowadzi zajęcia dydaktyczne w Katedrze i na Studium w ramach prac zleconych.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 czerwca 1956 r. ustaliło nowe stanowiska służbowe i uposażenia dla pracowników bibliotek naukowych. Rozporządzenie to wprowadziło nową kategorię pracowników służby bibliotecznej, do której stopniowo byli zaliczani dotychczasowi pomocniczy pracownicy naukowcy, zatrudnieni w Bibliotece oraz pozostali pracownicy, opłacani według grup uposażenia pracowników nauki. Przy końcu omawianego okresu Biblioteka zatrudniała tylko samodzielnych pracowników nauki oraz pracowników służby bibliotecznej, administracji i obsługi. Zaznaczyć należy, że w całym tym okresie, podobnie jak i w poprzednim, w Bibliotece odczuwało się dużą fluktuację personalną. Odchodzili bowiem na inne, często lepiej płatne stanowiska, do innych bibliotek lub do innych zawodów, albo do pracy naukowej, pracownicy przeszkoleni, a nawet z dużym doświadczeniem. W rezultacie obniżała się z każdym rokiem jakość pracowników, co hamowało planowaną działalność Biblioteki.

Prace biblioteczne

Mimo wykazanych powyżej trudności lokalowych, częstych przeprowadzek i trudności personalnych, poszczególne oddziały wykonywały swoje zadania.

Oddział Gromadzenia Zbiorów oprócz otrzymywanego egzemplarza obowiązkowego powiększał księgozbiór drogą kupna krajowego i zagranicznego, drogą wymiany i darów. Kupno krajowe wydawnictw bieżących obejmowało dzieła przeznaczone do Czytelni Głównej i zbiorów specjalnych oraz zwiłokrotnione egzemplarze wydawnictw dla potrzeb dydaktycznych studentów Uczelni. Oprócz kupna wydawnictw bieżących zakupywano też dawne dzieła polskie, zarówno na aukcjach bibliofilskich Domu Książki, jak i na podstawie ofert, nadsyłanych przez antykwarjaty i osoby prywatne.

Kupno zagraniczne było zależne od przyznawanej na ten cel corocznie odpowiedniej puli dewizowej. Obejmowało ono dzieła zamawiane dla Biblioteki oraz przez poszczególne katedry, zakłady i wydziały.

Kupno to było rozpatrywane przez Senacką Komisję Importu Wydawnictw, która decydowała ostatecznie o zamówieniach.

W okresie sprawozdawczym Biblioteka nawiązywała coraz szersze kontakty z wieloma bibliotekami i instytucjami zagranicznymi, z którymi prowadzono akcję wymiany wydawnictw. Akcja ta rozwijała się z każdym rokiem i dawała dobre wyniki, oszczędzając dewizy. Oprócz kupna i wymiany, Biblioteka otrzymywała też książki zagraniczne przekazywane jej w formie darów przez Wrocławskie Towarzystwo Naukowe. Z wymiany zagranicznej wpływało w omawianym okresie rocznie od 750 do 930 woluminów druków zwartych i od 260 do 320 woluminów czasopism.

Książki i czasopisma, pochodzące ze wszystkich źródeł, zarejestrowane przez Oddział Gromadzenia Zbiorów były przekazywane do Oddziałów Opracowania Druków Zwartych Nowych i Druków Ciągłych. Oddziały te, po opracowaniu wpływów, przekazywały dzieła do magazynów, a karty katalogowe były włączane do katalogów. Oprócz zbiorów, przechodzących przez Oddział Gromadzenia, opracowywano nadal druki zwarte z dawnej Biblioteki Uniwersyteckiej oraz ze zbiorów zabezpieczonych. W akcji tej, na którą Ministerstwo przyznawało specjalne kredyty (ostatnio po 240 000 zł rocznie) brało udział po kilku pracowników spoza Biblioteki na podstawie specjalnych umów, a w latach ostatnich także częściowo własni pracownicy służby bibliotecznej w ramach prac zleconych. Z tzw. zbiorów zabezpieczonych opracowywano i włączano coraz większe ilości druków (w 1955 r. 5155 wol. zas w roku 1958 już 10 254 wol.).

Zbiory Biblioteki dochodziły do miliona woluminów i jednostek zbiorów specjalnych.

Zbiory opracowane udostępniano czytelnikom zarówno na miejscu w czytelniach, jak i przez wypożyczanie do domu. Czytelnia Główna była otwarta przez 12 godzin dziennie w dni powszednie, a od 1 X 1956 r. również w niedziele przez 6 godzin. Zwiększała się stale ilość odwiedzin w Czytelni Główniej, bo z 27 130 odwiedzin w 1955 r. doszło do 33 982 w 1959 r., a ilość udostępnionych woluminów wahała się w granicach 60 do 70 000 rocznie. Wypożyczalnia miejscowa udostępniała od 11 do 12 500 woluminów rocznie. Szczególnie duży wzrost usług wykazuje wypożyczalnia międzybiblioteczna, bo wypożyczała w omawianym okresie do innych bibliotek około 1500 woluminów rocznie, w tym około 200 do bibliotek zagranicznych, w szczególności do NRD, NRF, Czechosłowacji, Austrii i Związku Radzieckiego. Ilość woluminów wypożyczanych do innych bibliotek jest prawie dwukrotnie wyższa od ilości woluminów sprowadzonych w drodze wypożyczenia z innych bibliotek krajowych i zagranicznych.

Po przeniesieniu zbiorów specjalnych do budynku Na Piasku, uporządkowaniu ich i ustawieniu w magazynach były one w dalszym ciągu opracowywane i stopniowo udostępniane. Zlikwidowano wtedy biblioteki podręczne oddziałów, wcielając je do księgozbioru bibliologicznego, prowadzącego czytelnię ogólną zbiorów specjalnych. Na Piasku oprócz czytelnii ogólnej urządzono również czytelnię czasopism, związanych tematycznie ze zbiorami specjalnymi, w których znalazło się pod koniec omawianego okresu 480 tytułów czasopism krajowych i zagranicznych.

Poszczególne oddziały zbiorów specjalnych załatwiały też sporo kwerend naukowych, krajowych i zagranicznych. Szczególnie duża ilość kwerend dotyczyła rękopisów, starych druków, zbiorów regionalnych i muzycznych. Przykładowo podajemy, że w 1959 r. oddziały specjalne załatwiły pisemnie 164 poważniejszych kwerend, w tym 92 zagranicznych. Zbiory tych oddziałów były też w stosunkowo dużym zakresie udostępniane czytelnikom. Przeciętnie udostępniano rocznie 670 woluminów zbiorów muzycznych, ponad 900 woluminów zbiorów śląskich, ponad 1000 woluminów rękopisów i około 1200 woluminów starych druków. W mniejszym zakresie były udostępniane zbiory kartograficzne i ikonograficzne. Szeroką działalność usługową rozwinęła w nowych pomieszczeniach Stacja Foto-Mikrofilmowa, wykonująca fotokopie, mikrofilmy i powiększenia, zarówno dla własnych potrzeb Biblioteki, jak i na coraz liczniejsze zamówienia poszczególnych katedr, zakładów, instytucji, bibliotek i osób prywatnych, z kraju i z zagranicy. Stacja przyjmowała i wykonywała ponad 300 zamówień rocznie, a wartość usług przekraczała 100 000 zł. Stacja prowadzi też powiększający się z każdym rokiem zbiór mikrofilmów, których ilość na koniec omawianego czterolecia wynosiła około 900 pozycji.

Introligatornia Biblioteki wykonywała w omawianym okresie oprawę i konserwację książek dla Biblioteki i innych uczelni. Prace wykonywane przez Introligatornię dla Biblioteki stanowiły 45—48% wszystkich zamówień. Uchwałą Senatu Uniwersytetu z dnia 30 września 1959 r. Introligatornia została wyłączona z agend Biblioteki i przeszła do zespołu gospodastw pomocniczych Uniwersytetu. W Bibliotece pozostawiono natomiast 2-osobową Pracownię Konserwatorską, wykonującą w precyzyjny sposób konserwację zbiorów specjalnych, zwłaszcza rękopisów i starodruków.

W okresie czterolecia Biblioteka Główna zwróciła specjalną uwagę na biblioteki zakładowe i instytutowe, których ilość doszła w Uczelni do 46. Specjalny oddział tych bibliotek miał za zadanie uporządkowanie znajdujących się tam księgozbiorów, przeważnie niedokładnie opracowanych i prowadzonych często przez pomocniczych pracowników nauki lub pracowników naukowo-technicznych. Oddział ma na celu zewidencjo-

nowanie wszystkich zbiorów i stworzenie Katalogu Centralnego. Pracownicy oddziału udzielali prowadzącym te biblioteki fachowych porad i instrukcji, a w niektórych katedrach i zakładach sami katalogowali zbiory. Przy końcu okresu sprawozdawczego tworzący się Katalog Centralny liczył około 80 000 kart, co stanowi nieznaczny procent ogólnej ilości, zważywszy, że biblioteki te posiadały łącznie około 400 000 woluminów, w tym około 50 000 nieopracowanych. Opieka nad tymi bibliotekami będzie dalszą troską Biblioteki Głównej. Przede wszystkim idzie o zapewnienie im fachowej, odpowiedniej obsady personalnej.

Oddział Informacyjno-Bibliograficzny udzielał informacji ustnych i pisemnych w zakresie księgozbioru, załatwiał kwerendy naukowe krajowe i zagraniczne, z wyjątkiem kwerend dotyczących zbiorów specjalnych, sygnował rewery dla wypożyczalni międzybibliotecznej i prowadził kartoteki bibliograficzne poszczególnych zagadnień. Oddział, niezależnie od Działu Zbiorów Specjalnych, załatwił w 1955 r. 334 kwerend naukowych, w tym 34 zagranicznych; zaś w 1959 r. 1425 kwerend, w tym 61 zagranicznych. Pracownicy Oddziału prowadzili też ćwiczenia ze studentami I roku studiów dla zaznajomienia ich z zasadami korzystania z bibliotek naukowych oraz przyjmowali wycieczki i osoby zwiedzające.

Wśród zwiedzających było każdego roku po kilka osób z zagranicy, głównie z Czechosłowacji, NRD, NRF, Rumunii, Węgier i Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Niektórzy z nich przebywali przez dłuższy czas, prowadząc badania naukowe na podstawie materiałów bibliotecznych, zwłaszcza rękopisów, starych druków, zbiorów regionalnych śląskich i zbiorów muzycznych. Duże zainteresowanie zwiedzających budziła też organizacja i praca Stacji Foto-Mikrofilmowej, a zwłaszcza zapoczątkowana akcja fotokatalogowania starych druków.

Sprawami finansowo-gospodarczymi Biblioteki, jej urządzeniem i wyposażeniem, bezpieczeństwem budynków i zbiorów zajmowała się Sekcja Administracyjna, która działała w szczególnie trudnych warunkach w okresie prowadzenia inwestycji, remontów i przenoszenia zbiorów.

Dla podwyższenia kwalifikacji i zdobycia większego doświadczenia 8 młodszych pracowników Biblioteki w latach 1955—1958 brało udział w praktykach międzybibliotecznych I i II stopnia, organizowanych przez Ministerstwo w Bibliotece Jagiellońskiej i Uniwersyteckiej w Toruniu. W Bibliotece naszej natomiast odbywały się każdego roku praktyki wakacyjne dla studentów bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu Wrocławskiego.

Kilku pracowników Biblioteki brało w dalszym ciągu czynny udział w pracy społeczno-politycznej, pełniąc różne funkcje we władzach

PZPR, SD, ZNP oraz w Miejskiej i Wojewódzkiej Radzie Narodowej. Praca zawodowa i społeczna pracowników Biblioteki została należycie oceniona i uznana przez władze zwierzchnie, czego dowodem były częste odznaczenia i nagrody. W omawianym okresie dyrektor Biblioteki został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, 4 pracowników Złotymi, 10 Srebrnymi i 4 Brązowymi Krzyżami Zasługi. Kilku pracowników otrzymywało za prace naukowe nagrody pieniężne Ministerstwa, a kilkudziesięciu za pracę zawodową i organizacyjną nagrody pieniężne rektora Uniwersytetu.

W dniu 31 grudnia 1959 r. w Bibliotece pracowało ogółem 113 osób, w tym 4 samodzielnych i 10 pomocniczych pracowników nauki, 68 pracowników służby bibliotecznej oraz 31 pracowników administracyjnych i obsługi.

Praca naukowa

Pracownicy Biblioteki oprócz pracy zawodowej zajmowali się w dalszym ciągu pracą naukową, szczególnie z zakresu bibliologii i zagadnień śląskich. Brali udział w posiedzeniach naukowych Komisji Bibliografii i Bibliotekoznawstwa Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, której przewodniczącym był dyrektor Biblioteki prof. dr Antoni Knot. Do Komisji w charakterze członków i współpracowników było powołanych 15 pracowników Biblioteki, z których większość referowała na posiedzeniach własne prace, publikowane później w serii Bibliotekoznawstwo „Zeszytów Naukowych Uniwersytetu Wrocławskiego” bądź też w „Rocznikach Bibliotecznych”.

W 1955 roku dyrektor Biblioteki został wybrany zastępcą sekretarza generalnego Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego i wchodził w skład Komitetu Wydawniczego tegoż Towarzystwa, jako redaktor serii Śląskie Prace Bibliograficzne i Bibliotekoznawcze.

W Bibliotece pracował nadal pod kierunkiem dyrektora 7-osobowy zespół, gromadzący materiały do *Słownika biograficznego pracowników książki polskiej*. Zespół ten pracował częściowo w godzinach służbowych, częściowo zaś w ramach prac zleconych. W kartotece zespołu zgromadzono ponad 10 000 haseł do *Słownika*. W pracy naukowej oprócz dyrektora Biblioteki brali czynny udział docenci, dr Burbianka, dr Kocowski i dr Rombowski oraz pracownicy służby bibliotecznej: mgr Maksymowicz, mgr Maleczyńska, dr Opatrny, dr Reiter, mgr Rotterowa, mgr Skura, mgr Stańdowa, mgr Szwejkowska i dr Walter.

Perspektywiczny plan prac naukowych na okres pięcioletni 1956—1960, zatwierdzony przez Ministerstwo, przewidywał dla Biblioteki następującą tematykę ogólną: 1. Dokumentacja zbiorów własnych, 2. Hi-

historia książki, 3. Historia bibliotek, 4. Historia drukarstwa i piśmiennictwa, ze szczególnym uwzględnieniem Śląska, 5. Bibliografie specjalne, 6. Bibliografie zawartości czasopism. W ramach tej tematyki koncentrowały się głównie prace poszczególnych pracowników, publikowane w kilku czasopismach.

Sześciu pracowników Biblioteki opracowywało nadal życiorysy do *Polskiego słownika biograficznego*.

Pracownicy Biblioteki współpracują z Instytutem Śląskim w Opolu, trzech pracowników należy do członków-założycieli tegoż Instytutu, a kilku dalszych publikowało swoje prace w „Kwartalniku Opolskim”.

Największym osiągnięciem w życiu naukowym Biblioteki było ukazanie się drukiem na początku 1959 r. pierwszego tomu *Katalogu inkunabułów* w opracowaniu doc. dra Bronisława Kocowskiego. Katalog ten jest wynikiem wieloletniej pracy, obejmuje ponad 3 000 tytułów. Zbiór inkunabułów wrocławskiej Biblioteki Uniwersyteckiej jest największy w kraju. W toku były prace nad przygotowaniem do druku tomu drugiego. Doc. dr B. Kocowski zajmował się również dziejami książki na Śląsku.

Ożywioną działalność naukową i wydawniczą prowadził dyrektor Biblioteki prof. dr Antoni Knot, zwłaszcza w zakresie studiów z dziejów kulturalnych Galicji oraz opracowania i wydania kilku pamiętników. Nadto prof. A. Knot redagował w „Zeszytach Naukowych Uniwersytetu” dwa pierwsze zeszyty w serii Bibliotekoznawstwo oraz „Roczniki Biblioteczne”, założone w 1957 r. Dziejami drukarstwa śląskiego i opraw zajmowała się w dalszym ciągu doc. dr Marta Burbianka, a piśmiennictwem mgr Kazimiera Maleczyńska. Kilka artykułów na temat Łużyc ogłosił w czasopismach krajowych i zagranicznych mgr Stanisław Maksymowicz. Bibliografię Wrocławia i Uniwersytetu Wrocławskiego opracowywała mgr Maria Rotterowa, a nad bibliografią polskich czasopism śląskich do 1939 r. pracowali dr Maria Przywecka-Samecka i dr Jan Reiter.

Szczegółowe zestawienie prac bibliotekarzy znajduje się na innym miejscu.

Pracownicy Biblioteki utrzymywali kontakty naukowe zarówno osobiste, jak i korespondencyjne z wielu bibliotekami oraz instytucjami krajowymi i zagranicznymi. Dla prowadzenia badań naukowych wyjeżdżali często do innych ośrodków, brali udział w sesjach naukowych, zebraniach, zjazdach i innych obchodach czy uroczystościach. *Kronikę naukową Biblioteki za lata 1945—57* opracował doc. dr B. Kocowski i ogłosił w „Rocznikach Bibliotecznych”, R. II 1958, s. 565—74.

W październiku 1957 r. przebywał w NRD wraz z delegacją bibliotekarzy polskich dyrektor Biblioteki prof. dr Knot. Celem wyjazdu było

zapoznanie się z metodami i organizacją pracy bibliotek NRD oraz nawiązanie kontaktów i współpracy z bibliotekami Berlina, Drezna i Lipska.

W roku akademickim 1957/58 przebywał na rocznych studiach w Paryżu, na stypendium Forda, st. asystent Biblioteki mgr Jerzy Falicki, który po powrocie przeszedł do pracy w Katedrze Filologii Romańskiej.

Rozwijała się nadal, mimo pewnych trudności, działalność wydawnicza Biblioteki. Utrzymano wydawanie za każdy rok powielanego „Biuletynu Informacyjnego Biblioteki”, zawierającego wykaz najważniejszych nabytków zagranicznych oraz kronikę Biblioteki. Do końca 1959 r. wydano 9 roczników „Biuletynu”, każdy objętości 250—350 stron powielanego maszynopisu. Dla czytelników i studentów wydano trzykrotnie *Informator o Bibliotece*, jako uzupełnione odbicie z *Informatora Uniwersytetu Wrocławskiego*.

W serii Dokumentacja zbiorów własnych wydano 4 pozycje, w tym: 1) Wykaz zagranicznych wydawnictw ciągłych akademii, towarzystw naukowych i uniwersytetów, opracowany przez mgra Falickiego w 1958 r., 2) *Katalog słowiańskich wydawnictw ciągłych* w 4 tomach, opracowany przez mgra Ożoga w 1958 r.

W Śląskich Pracach Bibliograficznych i Bibliotekoznawczych, wydawanych przez Wrocławskie Towarzystwo Naukowe pod redakcją prof. dra A. Knota, ogłoszono 5 pozycji, zawierających monograficzne prace bibliotekarzy oraz dwa zeszyty sprawozdań z Konferencji Naukowych Komisji Bibliografii i Bibliotekoznawstwa Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, odbytych we Wrocławiu w 1953 i 1954 r. Sprawozdania te zawierają referaty i dyskusje.

Oprócz tego staraniem Biblioteki zostało wydanych kilkanaście odbitek z prac bibliotekarzy, zamieszczanych w serii Bibliotekoznawstwo „Zeszytów Naukowych Uniwersytetu Wrocławskiego” oraz w „Rocznikach Bibliotecznych”, wydawanych od 1957 roku pod redakcją prof. dra Knota. W obu tych wydawnictwach pracownicy Biblioteki mają swój poważny udział.

Ze względu na odbudowę i remont budynków oraz częste przenoszenie zbiorów, zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim okresem ilość wystaw, organizowanych przez Bibliotekę.

W okresie sprawozdawczym, mimo trudności lokalowych i personalnych, działalność Biblioteki była kontynuacją okresu poprzedniego. Powiększał się stale księgozbiór, dochodząc do miliona woluminów. Wzrastała usługowość Biblioteki wyrażająca się w liczbie czytelników i udostępnianych woluminów. Nie powiększały się natomiast proporcjonalnie do tego ani stan personalny, ani fundusze na potrzeby Biblioteki.

VIII. NEKROLOGIA

W latach objętych sprawozdaniami zmarli następujący pracownicy Uniwersytetu:

Jan Mydlarski, doktor nauk biologicznych, profesor zwyczajny, kierownik Instytutu Antropologii Uniwersytetu Wrocławskiego i Zakładu Antropologii Polskiej PAN we Wrocławiu, rektor Uniwersytetu Wrocławskiego w latach 1951/52—1953/54. Urodzony w Pilźnie 14 października 1892 r., zmarł we Wrocławiu 1 kwietnia 1956 r.

Zoologię i antropologię studiował na Uniwersytecie Lwowskim w latach 1911—1914. Studia, przerwane przez powołanie do wojska, ukończył w r. 1918. Doktoryzował się we Lwowie w r. 1922, a habilitował w r. 1926 u prof. Czekanowskiego. Od r. 1927 wykładał na Uniwersytecie Warszawskim, a od 1931 był profesorem Antropologii w Centralnym Instytucie Wychowania Fizycznego w Warszawie. Po drugiej wojnie światowej był przez cztery lata profesorem Uniwersytetu im. M. Curie-Skłodowskiej w Lublinie, pełniąc w tym czasie funkcję dziekana Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego. Od maja 1949 r. był profesorem Uniwersytetu Wrocławskiego, a w latach 1951/52—1953/54 jego rektorem. Był organizatorem i kierownikiem wrocławskiego Zakładu Antropologii Polskiej PAN, przewodniczącym Polskiego Komitetu Antropologicznego przy PAN, wiceprezesem Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, przewodniczącym Komisji Antropometrii przy Prezydium PAN, redaktorem naczelnym „Przeglądu Antropologicznego” oraz „Materiałów i Prac Antropologicznych”, członkiem kilku towarzystw naukowych.

Był dwukrotnie odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Oficerskim Odrodzenia Polski i Medalem Dziesięciolecia Polski Ludowej. Otrzymał też nagrodę państwową drugiego stopnia.

Ważniejsze wspomnienia pośmiertne: W. Stęślicka: *Jan Mydlarski 1892—1956*. „Przegląd Antropologiczny” T. 23: 1957 i *Jan Mydlarski jako zoolog*. (14 X 1892—1 IV 1956). „Przegląd Zoologiczny” T. 1: 1957 z. 2; A. Wanke: *Profesor doktor Jan Mydlarski*. „Wszechświat” 1956 z. 8; H. Milicer: *Jan Mydlarski*. „Kosmos” Ser. A, R. 5: 1956, z. 4.

Stanisława Kinelowa, sekretarka Instytutu Zoologicznego, urodzona 28 października 1888 r., zatrudniona na Uniwersytecie Wrocławskim od 16 lutego 1951 r., zmarła 27 stycznia 1957 r.

Jan Wageman, st. magazynier Biblioteki Uniwersyteckiej, urodzony 26 lutego 1895 r., zatrudniony w Bibliotece od 30 maja 1945 r., zmarł 15 czerwca 1957 r.

Tadeusz Rusznica, ur. 13 stycznia 1921 r., pomocniczy pracownik techniczny na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii, zatrudniony na naszym Uniwersytecie od 12 października 1953 r., zmarł 13 lipca 1957 r.

Wacław Skrzywan, doktor nauk ekonomicznych, profesor nadzwyczajny, kierownik Katedry Statystyki, urodzony w Odessie w 1898 r., zmarł we Wrocławiu 17 listopada 1957 r.

Po ukończeniu studiów ekonomicznych w Uniwersytecie Poznańskim, pracował w Instytucie Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen w Warszawie. W r. 1946 uzyskał veniam legenti ze statystyki i ekonometrii w Uniwersytecie Jagiellońskim, a w 1949 r. nominację na stanowisko profesora nadzwyczajnego tych przedmiotów na Wydziale Prawa we Wrocławiu.

Wspomnienie pośmiertne pióra A. Jagielskiego opublikowane zostało w „Zeszytach Naukowych Uniwersytetu Wrocławskiego” — „Prawo” 2 IV 1958 r.

Bolesław Chudziński, urodzony 14 października 1886 r. Od 1 XI 1954 r. fizyczny pracownik administracyjny. Zmarł 12 grudnia 1957 r.

Ryszard Domański ur. 18 VI 1897 r., od 25 września 1957 r. fizyczny pracownik administracyjny, zmarł 10 stycznia 1958 r.

Tadeusz Mikulski, doktor filozofii, profesor zwyczajny Uniwersytetu Wrocławskiego, kierownik Zakładu Literatury Staropolskiej przy Katedrze Literatury Polskiej. Urodzony w Chobotowie 17 stycznia 1909 r., zmarł we Wrocławiu 26 sierpnia 1958 r.

Do gimnazjum uczęszczał w Toruniu, studia uniwersyteckie rozpoczął w Warszawie, a zakończył doktoratem na Uniwersytecie Jagiellońskim w r. 1933. Następnie pracował w dziale starodruków Biblioteki Narodowej w Warszawie. W latach 1937—1939 przebywał na studiach w Paryżu. W okresie okupacji pracował nadal w Bibliotece Narodowej i brał żywy udział w tajnym nauczaniu. Jako oficer AK uczestniczył w powstaniu warszawskim. W r. 1945 został adiunktem Instytutu Historii Literatury Polskiej we Wrocławiu. W r. 1946 habilitował się na Uniwersytecie Warszawskim, jednocześnie został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego przy Katedrze Historii Literatury

Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. Profesorem zwyczajnym został w r. 1954.

Był członkiem zwyczajnym Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, członkiem korespondentem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, współpracownikiem Komisji Historii Literatury i Komisji Historii Oświaty PAU, kierownikiem wrocławskiej pracowni oświeceniowej Instytutu Badań Literackich, członkiem Rady Naukowej IBL i Biblioteki Ossolineum, redaktorem naczelnym „Pamiętnika Literackiego”, redaktorem i współzałożycielem „Zeszytów Wrocławskich”, a potem „Rocznika Wrocławskiego”. Otrzymał nagrodę państwową drugiego stopnia w dziale nauki — dwukrotnie, oraz nagrodę literacką m. Wrocławia. Został też odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski i medalem X-lecia PRL.

Wspomnień pośmiertnych ukazało się bardzo wiele. Zestawienie ich znajduje się w „Pamiętniku Literackim” z r. 1959 z. 3—4. Bibliografię prac Tadeusza Mikulskiego zebrała Z. Mikulska, ułożył J. Gawałkiewicz, aneks i odbitka pt. *Tadeusz Mikulski, 1909—1958*, Wrocław 1960.

Maria Januś, fizyczny pracownik administracyjny, urodzona 10 czerwca 1916 r., zmarła we Wrocławiu 8 września 1958 r.

Karol Cincio, dr praw, zastępca profesora na Wydziale Prawa, kierownik Katedry Postępowania Karnego. Urodzony w Samborze w r. 1910, zmarł 2 marca 1959 r. we Wrocławiu.

Studia prawnicze ukończył w r. 1933 na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Aż do wybuchu wojny pracował w sądownictwie w okręgu lwowskim. W r. 1945 rozpoczął pracę w Prokuraturze we Wrocławiu i na Wydziale Prawa jako st. asystent przy Katedrze Postępowania Cywilnego. Stopień doktora praw uzyskał w 1949 r. Wkrótce potem został powołany na stanowisko zastępcy profesora i wykładał postępowanie karne. W latach 1952—1954 sprawował urząd prodziekana, a w latach 1955—1957 urząd prorektora do spraw młodzieży.

Wspomnienie pośmiertne pióra W. Gutekunst ukazało się w „Zeszytach Naukowych Uniwersytetu Wrocławskiego” — „Prawo” 2 V 1960 r.

Iwo Jaworski, doktor nauk prawnych, profesor zwyczajny, kierownik Katedry Powszechnej Historii Państwa i Prawa, urodzony w Krakowie w 1898 r., zmarł we Wrocławiu 24 marca 1959 r. Studia prawnicze ukończył w Uniwersytecie Jagiellońskim; w 1923 r. został powołany na stanowisko zastępcy profesora na Wydziale Prawa Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Po uzyskaniu *veniae legendi*

otrzymał nominację na stanowisko profesora nadzwyczajnego historii ustroju i prawa na zachodzie Europy. W roku akademickim 1938/39 sprawuje urząd dziekana. W 1945 r. zostaje powołany na stanowisko profesora zwyczajnego do Wrocławia. W 1946 r. został wybrany przez Radę Wydziałową dziekanem na rok akademicki 1946/47—1947/48; ponownie sprawował ten urząd w latach 1948/49—1951/52.

Wspomnienie pośmiertne ogłoszone zostało przez S. Wysłoucha w „Zeszytach Naukowych Uniwersytetu Wrocławskiego” — „Prawo” 2 VI 1959.

Zofia Żejcowa, mgr filologii, st. asystent Wydziału Humanistycznego w latach 1946—49, nauczyciel języków obcych w latach 1953 do 30 VI 1958. Urodzona 23 I 1897, zmarła we Wrocławiu w lecie 1958 r.

Adam Chełmoński, doktor nauk prawnych, profesor zwyczajny, kierownik Katedry Prawa Cywilnego. Urodzony w Warszawie w 1890 r., zmarł we Wrocławiu 16 sierpnia 1957 r. Prawo studiował w uniwersytetach w Dorpacie i Petersburgu. Habilitował się w Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie. Od 1930 r. był profesorem nadzwyczajnym Prawa Handlowego i Wekslowego na Wydziale Prawa tego Uniwersytetu, a od 1924 r. członkiem Komisji Kodyfikacyjnej. W 1946 r. został mianowany profesorem zwyczajnym na Wydziale Prawa we Wrocławiu. Był kierownikiem Katedry Prawa Cywilnego i Zespołu Katedr Prawa Cywilnego i Postępowania Cywilnego. Urząd prodziekana sprawował w latach 1948—1950.

Wspomnienia pośmiertne ogłoszone: w „Zeszytach Naukowych Uniwersytetu Wrocławskiego”, w „Prawie” 2 VII 1960 (J. Fie ma) i w „Państwie i Prawie” 1959 r. z. 10 (J. Wiszniewski).

Antonina Lewkowicz, urodzona 28 marca 1902 r., zatrudniona jako sprzątająca od 16 czerwca 1957 r., zmarła 1 września 1959 r. we Wrocławiu.

IX. WYKAZ PRACOWNIKÓW

Uniwersytetu zatrudnionych w okresie
od 1 IX 1955 r. do 1 X 1959 r.

Abiamczuk Helena 1 VI 54 um. prac. adm.
Adam Lesław dr 1 I 46 zast. prof., 1 III 57 docent Wydz. Prawa.
Adamiec Irena 1 X 54 — 31 I 57 um. prac. adm.
Adamska Maria 16 IX 46 — 18 IX 58 fiz. prac. adm.
Adamus Marian dr 1 VII 55 adiunkt Wydz. Filol.
Afeltowicz Tomasz dr 1 I 55 st. asyst., 1 XI 56 adiunkt Wydz. Prawa.
Alchimowicz Zofia 4 IX 56 — 31 I 58 fiz. prac. adm.
Ambrozik Julia mgr 1 IX 55 — 31 VIII 57 kontr. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Anczarska Maria 1 VI 59 fiz. prac. adm.
Andrzejak Krystyna 16 XII 57 prac. nauk. tech. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Andrzejewska Helena 19 IX 58 fiz. prac. adm.
Andziewicz Józefa 25 IV 59 um. prac. adm.
Augustowska Ludwika 1 I 56 — 1 V 56, 15 X 57 — 28 II 58 fiz. prac. adm.
Augustowski Zygmunt 22 XI 52 fiz. prac. adm.
Augustyn Zofia mgr 1 I 55 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Augustynek Zdzisław mgr 1 XII 51 — 1 III 56 aspirant Wydz. Filoz.-Hist.
Augustynowicz Jan mgr 1 I 55 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Augustynowicz Stanisława inż. 1 V 54 — 31 VII 58 pom. prac. techn. Wydz. Nauk. Przyr.
Aust Hildegarda mgr 1 IX 51 — 31 XII 56 st. asyst. Wydz. Filol.

Badke Janina 16 III 55 fiz. prac. adm.
Badura Lesław dr 1 VII 54 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Badura Maria mgr 1 VII 58 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Bajdor Jerzy mgr 1 IX 54 — 30 IX 55 asystent Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Bajer Lesław mgr 1 IX 54 — 30 IX 55 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Bajerowicz Józefa 1 I 59 fiz. prac. adm.
Bakaj Stanisław mgr 20 V 57 bibliot. Bibl. Uniw.
Bakalarska Helena 1 IX 53 — 31 III 58 fiz. prac. adm.
Bal Karol mgr 1 X 58 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Bambrowicz Mieczysław 16 III 56 — 31 III 58 fiz. prac. adm.
Bamburowicz Cecylia 1 IV 56 — 23 IV 58 um. prac. adm.
Banach Stefania 1 VIII 53 fiz. prac. adm.
Banaszuk Wacław mgr 1 IX 56 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Banet-Fornal Zofia mgr 1 IX 54 — 31 XII 55 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.

Baraniak Teresa 12 IX 56 — 30 XI 56 fiz. prac. adm.
Baraniecki Leszek dr 1 IX 57 adiunkt Wydz. Nauk. Przyr.
Baranowska Stanisława 1 VII 56 fiz. prac. adm.
Barancowska-Zabża Maria mgr 1 IX 56 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Baranowski Stanisław mgr 1 IX 55 asyst., 1 XI 58 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Baranowski Wojciech 1 II 56 — 30 VI 58 fiz. prac. adm.
Barański Zbigniew dr 1 V 56 zast. prof. Wydz. Filol.
Bardziejewska Stefania 1 XII 56 — 15 V 58 fiz. prac. adm.
Bartmańska Aniela 1 V 51 — 30 X 58 um. prac. adm.
Barwińska Zofia 5 VIII 55 fiz. prac. adm.
Battek Irena 1 IX 54 um. prac. adm.
Razan Czesław mgr 1 IX 53 st. asyst., 1 V 56 — 31 VIII 58 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Bazga Weronika 6 IX 57 fiz. prac. adm.
Bąk Stanisław dr 1 IX 54 prof. nadzw. Wydz. Filol.
Bąkowska Mieczysława 16 I 58 fiz. prac. adm.
Bąkowska-Luczak Krystyna 1 II 54 um. prac. adm.
Bąkowski Piotr 1 IV 50 pom. prac. techn., 1 VI 56 st. magazynier Bibl. Uniw.
Bąkowski Aleksander 1 VII 51 pom. prac. techn., 1 VI 56 st. magazynier Bibl. Uniw.
Bednarek-Krzywańska Janina 1 IX 54 — 30 XI 55 um. prac. adm.
Bednarz Bogusława mgr 1 X 57 — 31 X 57 asyst. Wydz. Nauk. Przyr.
Bednarz Danuta mgr 24 IV 56 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Bednarz Stanisław mgr 1 IX 53 asyst., 1 XI 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Bednawski Kazimierz mgr 1 X 57 naucz. Stud. W. F.
Belniak Teresa mgr 1 X 57 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Beneś Jadwiga 1 IX 46 um. prac. adm.
Bereś Bogusław mgr 1 XI 53 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Bereza Aleksander mgr 1 IX 54 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Bereziuk Jan 1 IV 57 magazynier, 1 XII 57 st. magazynier Bibl. Uniw.
Bertisch Roman mgr 1 IX 54 — 31 III 57 zast. prof. Wydz. Filoz.-Hist.
Berutowicz Włodzimierz dr 1 IX 51 adiunkt, 1 III 59 docent Wydz. Prawa.
Będkowska Danuta 16 VIII 58 — 15 IX 59 fiz. prac. adm.
Biajda Teresa 1 VI 58 — 10 III 59 fiz. prac. adm.
Piegun Franciszek 1 VI 56 st. magazynier Bibl. Uniw.
Biegun Raisa mgr 1 X 54 naucz. Stud. Jęz. Obcych
Bielec Bazylina 13 VII 54 — 31 VII 58 fiz. prac. adm.
Bielecki Adam 1 IX 54 — 30 IX 57 asyst. Wydz. Prawa
Bielejewska Anna 1 XII 53 um. prac. adm.
Bielska Aleksandra 1 X 58 fiz. prac. adm.
Bieniewski Janusz mgr 1 IX 54 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Biernacka Rozalia 16 IX 49 — 30 VI 58 fiz. prac. adm.
Biernacki Franciszek 1 I 50 pom. prac. techn., 1 VI 56 st. magazynier Bibl. Uniw.
Biernat Jan mgr 1 XII 53 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Bieżyńska Maria 20 VIII 56 — 17 V 57 um. prac. adm.
Bigo Tadeusz dr 1 I 46 prof. zwycz. Wydz. Prawa
Biłska Janina 1 I 58 — 4 III 59 um. prac. adm.
Biłozór Olga 1 V 55 — 31 VIII 56 wychow. przedszkola
Bindes Bernard mgr 1 IX 54 — 30 X 57 asyst. Wydz. Prawa
Finek Krystyna 17 V 51 um. prac. adm.

- Błaszczak Maria 20 IV 56 — 15 XI 56 fiz. prac. adm.
Błaszczyk Józef 2 V 52 — 31 XII 56 um. prac. adm.
Bobko Stanisław 1 XII 58 fiz. prac. adm.
Bobrowska Maria 1 X 57 — 15 XI 57 fiz. prac. adm.
Bochnia Jan 1 IX 45 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Bochnia Kazimiera 1 IX 53 fiz. prac. adm.
Bocian Józef 1 XII 54 — 31 VIII 57 fiz. prac. adm.
Bocian Zofia 1 IV 56 — 31 X 57 fiz. prac. adm.
Bohdanowicz Waleria mgr 12 XI 56 prac. godz., 1 I 58 bibliot. Bibl. Uniw.
Bojko Stanisław 1 IV 46 — 28 II 59 um. prac. adm.
Bojm Leon mgr 14 XI 51 — 31 III 57 zast. prof. Wydz. Prawa, 1 X 54 — 31 III 57 pro-
dziekan Wydz. Prawa
Bombrych Czesław 1 IX 57 — 15 XII 57 fiz. prac. adm.
Fordun Ksawery 1 IX 54 — 30 VI 58 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Borkowska Anna mgr 1 I 53 st. asyst. Wydz. Filol.
Borkowski Ludwik doc. dr 1 III 53 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Borowiec Józef mgr 1 VIII 54 asyst., 1 IX 56 st. asyst. Wydz. Prawa
Borowik Kazimiera zob. Petryszyn-Borowik Kazimiera
Borowska Stefania 1 I 57 fiz. prac. adm.
Borowski Paweł 15 IX 58 fiz. prac. adm.
Borsucka-Prager Maria mgr 1 X 56 asyst. Wydz. Filol.
Borsukiewicz Józef mgr 1 IX 56 asyst. Wydz. Filol.
Borsukiewicz Lija mgr 1 IX 56 asyst. Wydz. Filol.
Bortkiewicz Piotr ppłk 1 XII 54 kier. Stud. Wojsk.
Borusiewicz Stanisław 1 XII 45 — 31 VIII 59 um. prac. adm.
Borusiewicz Stefania 1 XII 50 um. prac. adm.
Bożek Anastazja 1 IV 57 fiz. prac. adm.
Bożek Jan 23 XI 45 pom. prac. techn., 1 VI 56 st. magazynier Bibl. Uniw.
Bożenko Jan 1 III 55 — 31 III 56 um. prac. adm.
Bożyczko Zbigniew mgr 1 X 54 zast. asyst. Wydz. Filoz.-Hist., 1 X 56 asyst., 1 X 58
st. asyst. Wydz. Prawa
Broda Chana dr 1 X 52 — 31 V 56 aspirant, 1 VI 56 — 30 IX 57 st. asyst. Wydz. Nauk
Przyr.
Brodzki Piotr mgr 1 VII 55 asyst., 1 I 58 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Bryk Władysław 1 XII 57 — 10 V 58 fiz. prac. adm.
Bryłowska Felicja mgr 1 VIII 59 prac. nauk. techn. Wydz. Filoz.-Hist.
Buchalski Ryszard 1 IV 56 — 30 VI 56 um. prac. adm.
Buchta Anna mgr 16 X 45 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Buczek Czesław mgr 1 V 58 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Buczek Józef mgr 1 X 53 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Budnik Helena 15 V 59 fiz. prac. adm.
Budziszewski Lech 15 III 57 prow. ćwic., 16 V 58 prac. nauk. techn. Wydz. Mat. Fiz.
Chem.
Budzyk Władysław 16 IX 55 — 31 X 56 fiz. prac. adm.
Bukietyńska Krystyna mgr inż. 1 X 56 prow. ćwic., 1 I 57 asyst., 1 VII 59 st. asyst.
Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Burakowski Antoni mgr 1 XII 53 naucz. Stud. Jęz. Obcych
Burbianka Marta dr 1 IV 55 docent Bibl. Uniw.
Burchacki Jan 16 II 57 — 31 III 57 fiz. prac. adm.
Burdak Henryk mgr 15 IV 55 — 31 VI 56 asyst. Wydz. Nauk Przyr.

Burzyńska Julita 1 IX 55 um. prac. adm., 1 VI 56 labor., 1 X 59 st. magazynier Bibl. Uniw.

Cebat Jan mgr 1 X 56 asyst. Wydz. Nauk Przyr.

Cegłowska Magdalena mgr 1 III 56 — 31 I 58 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.

Cegłowska Małgorzata mgr 1 III 56 — 31 I 58 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.

Cegłowski Ryszard mgr 1 II 57 — 10 XI 57 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.

Cekała Jan 1 IX 55 — 15 V 57 fiz. prac. adm.

Cempel Stanisława 3 X 57 fiz. prac. adm.

Chabudziński Zenon dr inż. 1 XI 58 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Chamiec Antoni 1 IX 50 — 30 VI 58 prac. nauk. techn. Ogród Bot.

Chamiec Helena 1 VI 57 — 30 IX 57 fiz. prac. adm.

Chamiec Mirosława dr 15 IX 55 adiunkt, 1 VII 57 docent Wydz. Filoz.-Hist.

Charatonik Janusz mgr 1 IX 56 asyst., Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Chądryńska Irena 1 XI 57 um. prac. adm.

Chelmoński Adam mgr 1 IX 51 st. asyst. Wydz. Prawa

Chemperek Roman 1 X 58 pom. plac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Chlebicka Krystyna 1 XII 52 — 31 III 56 um. prac. adm.

Chlewicka Irena 1 XI 58 um. prac. adm.

Chmielarz Alfred 25 IV 59 kierowca samochodowy Działu Gosp.

Chmielewska Jadwiga 1 V 56 — 15 II 57 fiz. prac. adm.

Chmielewska Maria mgr 1 XII 53 asyst., 1 III 56 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Chmurzyński Władysław 10 VIII 57 — 31 X 59 pom. prac. techn. Stud. Wojsk.

Chizanowska Aleksandra 1 XII 56 um. prac. adm.

Chudziński Bolesław 1 XI 54 — 12 XII 57 um. prac. adm.

Chudzik Janina 1 VII 59 — 31 VIII 59 fiz. prac. adm.

Chwał Kazimierz 10 X 45 um. prac. adm.

Chybiński Olgierd dr 1 VI 54 adiunkt Wydz. Prawa

Cichońska Sabina 1 VIII 58 fiz. prac. adm.

Cielecka Gertruda 1 X 58 fiz. prac. adm.

Cieśla Wacław 16 V 49 — 30 IX 59 um. prac. adm.

Cieślowski Jerzy mgr 1 V 53 st. asyst. Wydz. Filol.

Cincio Karol dr 1 IX 50 — 2 III 59 zast. prof. Wydz. Prawa, 1 X 54 — 31 X 56 prorektor

Ciurla Tadeusz mgr 1 IX 58 prow. ćwic., 1 VII 59 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Cyga Józef 16 XI 55 — 31 III 57 kontr. naucz. Stud. Wojsk.

Cyrbes Irena 16 IV 57 prac. godz. Bibl. Uniw., 1 VII 58 bibliot. Bibl. Uniw.

Czajczyńska Wiktoria 7 III 53 — 30 IV 56 fiz. prac. adm.

Czajka Marian mgr 1 VI 54 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.

Czajkowski Jan 1 X 47 fiz. prac. adm.

Czapkiewicz Leonard mgr 1 X 57 naucz. Stud. W.F.

Czaplińska Julia 4 IV 57 fiz. prac. adm.

Czapliński Władysław dr 15 II 46 prof. nadzwycz., 1 VII 56 prof. zwycz. Wydz. Filoz.-Hist.

Czarnecka Franciszka 18 IX 57 fiz. prac. adm.

Czerniejewska Maria 16 VIII 58 — 30 IV 59 fiz. prac. adm.

Czerniewicz Aniela 16 IX 57 fiz. prac. adm.

Czerniewicz Władysław 27 VIII 58 fiz. prac. adm.

Czerniewska Aleksandra 17 IX 56 — 30 VI 58 fiz. prac. adm.

Czerska Barbara mgr 1 XI 53 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.

Czerwińska Katarzyna mgr 1 XI 54 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Czerwiński Janusz mgr 1 XI 58 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Czerwonko Jerzy mgr 1 IX 56 asyst., 1 III 59 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Czyżewska Stanisława 15 IX 46 um. prac. adm.
Czyżewska Teresa mgr 1 IV 53 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Czyżewski Julian dr 15 XI 45 prof. nadzw., 1 I 57 prof. zwycz., 1 XI 56 dziekan Wydz. Nauk Przyr.

Ćwiertnia Stanisław 15 VII 59 fiz. prac. adm.
Ćwiertniewicz Jadwiga 1 XII 50 fiz. prac. adm.
Ćwikła Michał 1 XI 57 um. prac. adm.

Danecki Jerzy mgr 1 III 58 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Daniel Antoni 5 IX 57 — 31 X 57 fiz. prac. adm.
Dankowska Jadwiga mgr 10 III 56 — 30 IX 57 bibliot. Bibl. Uniw.
Danowska Jadwiga mgr 1 IX 51 st. asyst., 1 I 58 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Dąbrowa Janina dr 1 IX 53 asyst., 1 XI 56 st. asyst. Wydz. Prawa
Dąbrowska Maria 21 V 59 fiz. prac. adm.
Dąbrowska Kazimiera 22 VI 53 fiz. prac. adm.
Dąbrowska Sylwia mgr 1 X 58 asyst. Bibl. Uniw.
Demińska Grażyna 1 II 57 — 31 VIII 59 um. prac. adm.
Demel Juliusz dr 1 II 58 adiunkt, 1 II 59 docent Wydz. Filoz.-Hist.
Dereniewicz Izabela 1 V 59 um. prac. adm., 1 VII 59 bibliot. Bibl. Uniw.
Dębski Władysław 1 I 58 — 30 VI 58 um. prac. adm.
Długoszewski Adam mgr 1 X 56 — 1 IX 58 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Dobicka Franciszka 16 IX 57 — 31 VIII 57 fiz. prac. adm.
Doborzyńska-Głazek Maria mgr 1 IX 51 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Dobrzańska Maria mgr 1 IX 54 asyst., 1 VI 56 — 30 IX 58 st. bibliot. Bibl. Uniw.
Dobrzańska Zdzisława 15 V 58 fiz. prac. adm.
Dolińska Helena 1 IX 54 um. prac. adm.
Dołycki Alfred 1 I 49 pom. prac. techn. 1 VI 56 st. magazynier Bibl. Uniw.
Domańska Krystyna 1 X 55 — 31 V 58 um. prac. adm.
Domański Ryszard 25 IX 57 — 10 I 58 fiz. prac. adm.
Don Jerzy dr 1 XI 53 aspirant, 1 XI 56 st. asyst., 1 XII 56 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Dorosz Zofia 1 X 58 — 31 XII 58 fiz. prac. adm.
Drabikowska Irena 1 X 52 — 14 XI 56 um. prac. adm.
Drapiewska Maria 5 VII 59 fiz. prac. adm.
Drozdowska-Seńków Krystyna mgr 1 XII 52 naucz. Stud. W.F.
Drożdżyński Janusz inż. 15 X 57 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Dubowski Władysław mgr 1 IX 54 kier. Stud. Jęz. Obcych
Duda Roman mgr 1 IX 56 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Dudek Hanna 1 XI 57 um. prac. adm.
Dudek Sławomir mgr 1 IX 55 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Dulekova Zofia 1 VII 47 — 31 XII 56 um. prac. adm.
Dumanowski Bolesław dr 1 IX 51 aspirant, 1 I 56 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Dumicz Marian mgr 1 II 54 asyst., 1 XII 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Dunał Czesław 1 IX 57 — 28 II 59 prac. nauk. techn. Ogród Bot.
Dür Seweryn dr 1 IX 54 zast. prof. Wydz. Filoz.-Hist.
Dutkiewicz Mieczysław 1 X 53 — 20 X 55 um. prac. adm.
Działa Bronisława 28 III 56 ogrodnik. Ogród Bot.

Działa Maria 1 X 50 fiz. prac. adm.

Działocha Kazimierz mgr 1 IX 55 asyst., 1 X 58 st. asyst. Wydz. Prawa

Dziedzic Helena mgr 1 XI 53 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.

Dziedzic Kazimierz dr 1 XII 52 aspirant, 1 XII 55 st. asyst., 1 XII 56 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.

Dyrz Andrzej mgr 1 X 56 aspirant Wydz. Nauk Przyr.

Eckhardt Zbigniew inż. 15 II 58 inż. do spraw aparatury naukowej

Ernst Marta 1 X 50 — 31 X 57 fiz. prac. adm.

Ernst Stefan mgr 1 V 59 prow. ćwicz. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Fabich Czesław 1 I 49 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.

Fabich Józef 1 I 57 fiz. prac. adm.

Fabich Stefania 1 V 50 fiz. prac. adm.

Fabiszewski Jerzy mgr 1 IX 59 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.

Falenciak Jerzy dr 1 IX 49 zast. prof., 1 VI 57 docent Wydz. Prawa

Falicki Jerzy mgr 21 V 56 asyst. bibliot., 1 IX 56 st. asyst. Bibl. Uniw.

Fast Henryk dr 1 III 56 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Fedorowicz Eugenia 1 X 49 um. prac. adm.

Fedorowicz Józef 1 IV 59 prac. nauk. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Feifer Hanna 1 I 52 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.

Fercz Julian mgr 1 VII 56 um. prac. adm., 1 VI 57 bibliot. Bibl. Uniw., 1 X 58 asyst. Wydz. Filol.

Fernezy Michał 1 III 50 pom. prac. techn., 1 VI 56 — 30 VI 58 st. magazynier Bibl. Uniw.

Fichtel Zbigniew 1 XI 48 um. prac. adm.

Fiema Józef dr 1 X 46 zast. prof., 1 VII 56 prof. nadzw. Wydz. Prawa, 1 X 58 dziekan Wydz. Prawa

Fijoł Krystyna 15 V 59 — 30 VI 59 fiz. prac. adm.

Filipek Janina 15 VII 58 fiz. prac. adm.

Fischel Luiza 16 IX 53 — 22 I 58 fiz. prac. adm.

Flak Stanisław 20 XII 56 — 31 VII 57 fiz. prac. adm.

Florczak Alojzy mgr 1 IV 46 bibliot., 1 VI 56 kustosz Bibl. Uniw.

Florkiewicz Bronisław mgr 1 XI 58 prow. ćwicz., 1 VII 59 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Floryan Władysław dr 15 XII 51 prof. nadzw., 1 VI 59 prof. zwyczaj. Wydz. Filol.

Form Henryk 16 II 50 — 31 X 57 technik-ogrodnik. Ogród Bot.

Franciszczak Maria 1 III 59 um. prac. adm.

Frankowski Antoni 16 VII 46 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Frąckowiak Janina 1 X 55 — 30 XI 58 fiz. prac. adm.

Fritzhand Marek dr 1 VII 58 prof. nadzw. Wydz. Filoz.-Hist.

Frontczak Leokadia 1 V 54 fiz. prac. adm.

Frydman Ita mgr 1 X 57 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.

Frydrychowicz Gabriela mgr 1 V 55 st. asyst. Wydz. Filol.

Fullński Wincenty 1 II 53 — 31 VIII 58 fiz. prac. adm.

Furdal Antoni mgr 1 I 57 adiunkt Wydz. Filol.

Gajdowska Grażyna mgr 1 VI 56 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.

Gajek Józef dr 1 XI 53 prof. nadzw. Wydz. Filoz.-Hist., 1 X 56 prodziekan, 1 X 58 dziekan Wydz. Filoz.-Hist.

Gajek Konrad mgr 1 XII 58 naucz. Stud. Jęz. Obcych

Gajek Olga dr 1 X 57 adiunkt Wydz. Filoz.-Hist.
Galasiewicz Zygmunt dr 1 VI 54 adiunkt, 1 VII 57 docent Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Galos Adam dr 1 VI 53 docent Wydz. Filoz.-Hist.
Gałązka Józefa 1 VI 54 — 30 IX 57 fiz. prac. adm.
Gałęcki Jerzy dr 1 IX 57 zast. prof. Wydz. Filoz.-Hist.
Gandor Karol mgr 1 IX 54 asyst., 1 VII 58 st. asyst. Wydz. Prawa
Carczyński Włodzimierz mgr 1 X 59 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Garyga Bolesław mgr 1 X 54 aspirant, 1 X 57 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Gawatkiewicz Jan mgr 1 VIII 53 — 31 VIII 56 st. asyst. Wydz. Filol.
Gawel Alicja mgr 1 IX 56 prac. godz. Bibl., 1 VI 57 bibliot., 1 VI 58 asyst. Bibl. Uniw.
Gawlik Julian 1 VII 55 prac. nauk. techn. Stud. Wojsk.
Gawłowska Jadwiga 1 XI 55 — 31 III 58 fiz. prac. adm.
Gawron Mirosława mgr 1 XI 57 — 30 IX 59 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Gerlicz Krystyna 1 IX 56 prac. nauk. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Germaziak Zdzisław 1 I 56 — 15 II 56 fiz. prac. adm.
Gęza Krystyna 16 V 57 — 15 II 59 fiz. prac. adm.
Gierłowski Andrzej 7 VI 58 — 31 VIII 58 fiz. prac. adm.
Gierowski Józef dr 1 IX 54 docent, 1 XI 58 prof. nadzw., 1 IX 54 — 31 III 56 prodziekan Wydz. Filoz.-Hist., 1 VI 58 prorektor
Gierwielaniec Janusz mgr 1 XI 54 aspirant, 1 II 58 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Gilewicz Maria 23 I 58 fiz. prac. adm.
Gilner Marta 16 I 51 — 15 XII 55 fiz. prac. adm.
Ginkopulos Christas 5 XII 56 — 30 IX 58 prac. nauk. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Gleichgewicht Bolesław mgr 1 XII 56 asyst., 1 III 59 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Glücksman Hilda mgr 1 IX 53 — 30 VI 58 naucz. Stud. Jęz. Obcych
Głazek Maria zob. Doborzyńska-Głazek Maria
Głazek Zofia 1 XII 53 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Głogowska Ludwika 1 I 54 fiz. prac. adm.
Głogowska Zbigniewa 1 X 56 — 31 III 58 fiz. prac. adm.
Głombiowski Karol dr 1 V 54 kustosz Bibl. Uniw., 1 XII 56 zast. prof., 1 III 58 docent Wydz. Filol.
Głowacka Franciszka 1 IX 58 fiz. prac. adm.
Głowacki Eugeniusz mgr 1 IX 55 — 15 IX 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Gmitrowski Andrzej 1 IX 51 prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Gnosowski Bronisław 1 X 49 um. prac. adm.
Godlewski Stanisław 1 VI 57 um. prac. adm.
Godwod Jerzy mgr 1 IX 55 — 9 II 57 asyst. Wydz. Filol.
Goetz Abraham dr 1 VI 54 aspirant, 1 XII 56 adiunkt, 30 X 58 docent Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Golachowska Bronisława mgr 1 XI 54 st. asyst. Wydz. Filol.
Golachowski Stefan dr 1 VI 54 adiunkt, 1 IV 56 zast. prof., 28 XI 57 docent Wydz. Nauk Przyr.
Goldbach Max 1 I 47 — 31 VII 58 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Gołabek Stefan 15 VIII 58 um. prac. adm.
Gołdyn Domicela 16 VIII 58 fiz. prac. adm.
Gołowin Seweryn mgr 1 XI 53 st. asyst., 15 IX 55 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Gorczyca-Skała Jadwiga mgr 15 XI 55 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Gottman-Kołkiewicz Janina mgr 1 VI 54 asyst., 1 XI 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Gottwald Maria mgr 1 IX 53 naucz. Stud. Jęz. Obcych
Górniok Oktawia mgr 1 X 58 asyst. Wydz. Prawa

- Górny Stanisław dr 1 XI 50 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
 Górska-Helak Krystyna 1 I 51 — 31 VIII 59 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
 Górski Tadeusz mgr 1 X 56 prow. ćwiczy., 1 VI 59 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
 Grabowska Janina 9 IX 57 — 30 XI 57 fiz. prac. adm.
 Grabska Weronika 1 IX 54 ogrodnik, Ogród Bot.
 Gracz Maria inż. 1 VI 57 prac. nauk. techn. Ogród Bot.
 Gramek Irena 25 I 58 um. prac. adm.
 Gregorczyk Marek 1 X 56 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
 Grocholski Wojciech dr 1 X 55 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
 Grohman Antoni mgr 1 IX 54 — 30 XI 56 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem., 1 XII 56 aspi-
 rant
 Grudzień Józef 1 VII 59 fiz. prac. adm.
 Grybas Karolina 1 VIII 52 fiz. prac. adm.
 Gryckiewicz Zenaida mgr 1 IX 53 naucz. Stud. Jęz. Obcych
 Grzesiak Antoni 1 VIII 53 — 15 XI 55 um. prac. adm.
 Grzesło Marian 22 I 46 — 31 V 59 um. prac. adm.
 Grzybalska Helena 1 IX 53 fiz. prac. adm.
 Gubalska Janina 1 VII 58 fiz. prac. adm.
 Gudra Barbara 1 X 55 — 31 VIII 59 fiz. prac. adm.
 Gumińska Zofia dr 1 IX 55 zast. prof. Wydz. Nauk Przyr.
 Gumiński Stefan dr 1 I 56 docent, 1 VI 57 prof. nadzw., 1 XI 56 — 31 XII 58 prodzie-
 kan Wydz. Nauk Przyr.
 Gumiński Zygmunt 16 XII 58 fiz. prac. adm.
 Gunia Tadeusz dr 1 X 54 aspirant, 1 X 57 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
 Gutekunst Włodzimierz dr 1 IV 55 zast. prof., 1 XI 57 docent Wydz. Prawa
 Gutowska Maria 1 X 56 fiz. prac. adm.
 Guziak Stefan 1 XI 57 fiz. prac. adm.
 Gwiazdomorski Jan dr 1 IX 48 — 1 IV 56 prof. zwyczaj. Wydz. Prawa
 Gwiazdziński Bernard mgr 1 V 58 prac. nauk. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Gwizda Sylwester mgr 1 IX 56 — 31 X 56 asyst. Wydz. Prawa
 Gwóźdź Stefan 3 IX 56 fiz. prac. adm.
- Hadziewicz Zygmunt 1 IX 57 — 30 XI 57 um. prac. adm.
 Hage Egon mgr 1 II 56 — 30 VI 56 asyst. Wydz. Prawa
 Hałas Stefania 1 IX 57 — 30 IX 57 fiz. prac. adm.
 Haisig Marian dr 1 IX 57 docent Wydz. Filoz.-Hist.
 Hajduk Zdzisław mgr 1 IV 56 zast. asyst., 1 IX 52 asyst., 1 XII 52 aspirant, 1 XII 55
 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
 Hartman Halina 9 VIII 57 um. prac. adm.
 Hartman Stanisław dr 29 III 54 prof. nadzw. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Hawryłów Stefania 16 III 53 fiz. prac. adm.
 Heck Roman dr 1 XII 52 aspirant, 1 VIII 56 adiunkt Wydz. Filoz.-Hist.
 Heinert Stanisław 1 II 59 — 31 III 59 um. prac. adm.
 Heinrich Wacław mgr 1 VI 54 adiunkt Wydz. Filoz.-Hist.
 Hendrich Aleksandra mgr inż. 1 XI 58 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Hejnowicz-Ostaszewska Alina mgr 1 XI 53 — 31 VII 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
 Hejnowicz Zygmunt dr 1 VII 54 adiunkt, 1 IV 56 zast. prof. Wydz. Nauk Przyr.
 Hernas Czesław dr 1 VII 54 adiunkt Wydz. Filol.
 Hertz Kamila zob. Kapała-Hertz Kamila
 Hippius Rosława mgr 15 V 58 technik Wydz. Mat. Fiz. Chem.

- Hladik Jan 1 VII 49 — 30 IX 58 fiz. prac. adm.
Hoffman Tadeusz mgr 1 XI 54 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Hołubowicz Kazimierz mgr 1 VII 55 st. asyst. Wydz. Filol.
Hołubowicz Włodzimierz dr 1 II 55 prof. nadzwycz. Wydz. Filoz.-Hist.
Hołubowicz-Cehak Helena dr 1 IX 50 adiunkt, 1 V 56 docent Wydz. Filoz.-Hist.
Honsza Joanna mgr 1 IX 56 prac. godz. Bibl. Uniw., 20 II 57 asyst. Wydz. Filol.
Hornung Zbigniew dr 1 X 57 prof. nadzwycz. Wydz. Filoz.-Hist.
Horodyska Stefania 1 X 58 fiz. prac. adm.
Howorka Mieczysław mgr 1 IX 54 — 31 VII 59 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Hryniewicz Maria 1 X 47 — 30 IX 58 um. prac. adm.
Hrynkiewicz Jerzy mgr 1 IV 59 asyst. techn., 1 VII 59 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Hryńczuk Jan mgr 1 VI 56 — 31 VIII 57 bibliot. Bibl. Uniw.
Hubert Stanisław dr 1 I 46 prof. nadzwycz. Wydz. Prawa
Hubicki Bogusław mgr 1 VI 54, 1 X 56 — 30 IX 59 asystent Wydz. Filoz.-Hist.
Hulanicki Andrzej mgr 1 X 54 — 30 IV 56 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
- Idec Józefa 4 X 55 fiz. prac. adm.
Idec Maria 1 X 57 fiz. prac. adm.
Ignatowicz Jadwiga mgr 1 V 51 asyst. Bibl. Uniw., 1 VI 56 st. bibliot. Bibl. Uniw.
Ilńska Apolonia 7 X 57 — 31 III 58 fiz. prac. adm.
Ilnicki Lech mgr 1 IV 59 technik Wydz. Nauk Przyr.
Ingarden Regina mgr 1 I 55 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Ingarden Roman dr 1 VII 54 prof. nadzw. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Inglot Mieczysław dr 1 IX 57 st. asyst. Wydz. Filol.
Inglot Stefan dr 1 IX 48 prof. nadzwycz., 1 XII 56 prof. zwycz., 1 IX 54 — 30 IX 58 dziekan Wydz. Filoz.-Hist.
- Jabłoński Jan 10 VI 59 fiz. prac. adm.
Jachnienko Wanda 1 IX 57 — 30 IX 57 fiz. prac. adm.
Jagielski Andrzej mgr 1 X 51 st. asyst., 1 XI 56 — 30 IX 59 adiunkt Wydz. Prawa
Jagiello Urszula 1 X 55 — 30 XI 55 fiz. prac. adm.
Jahn Alfred dr 1 XI 50 prof. nadzw., 30 IV 59 prof. zwycz. Wydz. Nauk Przyr.
Jahn Janina 1 II 50 um. prac. adm.
Jahn Maria mgr 1 XI 53 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Jakimek Bronisław 1 X 54 — 31 XII 58 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Jakimiec Jerzy mgr 1 VIII 57 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Jakóbiec Marian dr 20 III 54 prof. nadzw., 1 VI 59 prof. zwycz., 1 X 51 — 31 VIII 53 dziekan Wydz. Filol.
- Jakubiak Jadwiga 16 I 58—15 III 58 fiz. prac. adm.
Jakubiak Jan 1 X 51 fiz. prac. adm.
Jakubiak-Styran Leokadia 1 XII 50 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Jakus Maria 1 VII 49 fiz. prac. adm.
Jamróz Dionizy mgr 1 X 57 asyst. Wydz. Prawa
Janasz Teresa mgr 1 III 57 asyst., 1 VI 59 st. asyst. Wydz. Prawa
Janczara Bronisława 1 IX 58 fiz. prac. adm.
Janczewska Lidia zob. Prajer-Janczewska Lidia
Janczewski Janusz 1 VII 54 prac. nauk. techn. Ogród Bot.
Jandy-Jendroška Krystyna dr 1 VIII 53 adiunkt Wydz. Prawa
Janicka Aleksandra 1 VIII 59 fiz. prac. adm.
Janiszewska Janina dr 1 VII 55 prof. nadzw. Wydz. Nauk Przyr.

- Jankiewicz Czesław dr 1 X 54 aspirant, 1 X 57 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Jankowski Andrzej mgr 1 X 55 um. prac. adm. Bibl. Uniw., 1 XII 56 asyst. Wydz. Prawa
Janowska Janina 19 VIII 50 fiz. prac. adm.
Januszewicz Leokadia 15 VII 58 fiz. prac. adm.
Januszewski Józef mgr 1 I 53 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Januszko Maria mgr 1 IX 58 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Januś Maria 12 V 54 ogrodnik. Ogród Bot.
Jarema Mieczysław mgr 15 V 45 um. prac. adm., 1 IX 57 prac. nauk. techn. Wydz. Filoz.-Hist.
Jaremkó Zofia 1 V 56 — 31 VII 57 fiz. prac. adm.
Jarosiński Adam 1 VIII 59 fiz. prac. adm.
Jaroszek Antoni 1 V 56 — 31 I 57 fiz. prac. adm.
Jarzębowicz Maria zob. Kosierkiewicz-Jarzębowicz Maria
Jarzębowski Tadeusz mgr 1 IX 51 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Jasiński Tadeusz mgr 1 X 57 naucz. Stud. W. F.
Jastrzęb Stanisław 1 X 58 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Jastrzębski Tomasz mgr 1 I 56 asyst., 1 VII 59 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Jaśkiewicz Anna 16 I 58 — 17 III 58 fiz. prac. adm.
Jaśkiewicz Arkadiusz mgr 1 IX 53 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Jaworski Iwo dr 3 XII 45 — 24 III 59 prof. zwycz., Wydz. Prawa
Jazdźewski Konstanty mgr 1 VI 56 st. asyst., 1 II 59 kustosz Bibl. Uniw.
Jendrońska Jan dr 1 IV 48 st. asyst., 1 XI 56 adiunkt Wydz. Prawa
Jerzmańska Anna zob. Madej-Jerzmańska Anna
Jeziński Łukasz 1 XII 56 fiz. prac. adm.
Jędrós Joanna 25 I 55 — 30 X 55 um. prac. adm.
Jędrzejewski Bronisław 1 XII 55 — 31 X 57, 15 VI 59 fiz. prac. adm.
Jędrzejewski Tadeusz 16 X 56 fiz. prac. adm.
Jońca Jan mgr 1 I 56 — 31 VIII 57 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Jońca Karol mgr 1 X 58 adiunkt Wydz. Prawa
Jońska Janina 6 XII 54 fiz. prac. adm.
Juroszek Czesław mgr 1 XI 56 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Juszczak Stanisława 5 XII 57 fiz. prac. adm.
- Kac Feliks 15 X 57 — 15 I 58 fiz. prac. adm.
Kaczmarek Stefan dr 1 IV 55 zast. prof., 1 III 59 docent Wydz. Filoz.-Hist.
Kaczmarek Teresa 16 XII um. prac. adm.
Kaczmarek Tomasz mgr 1 VIII 58 asyst. Wydz. Prawa
Kaczmarz Helena 1 VIII 46 um. prac. adm.
Kaczor Sylwester 16 XII 57 prac. nauk. techn. Ogród Bot.
Kadej Agnieszka mgr 1 X 53 asyst., 1 XII 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Kadej Franciszek mgr 1 XI 53 st. asyst., 1 XI 56 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Kajewski Piotr mgr 1 X 54 — 31 VIII 57 asyst. Wydz. Filol.
Kak Mieczysław mgr 1 XII 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Kaleciński Jerzy mgr 15 XII 55 asyst., 1 X 58 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Kaleta Stefan dr 1 XII 52 aspirant, 1 V 56 adiunkt Wydz. Prawa
Kalitńska Józefa 1 IX 46 fiz. prac. adm.
Kalwasińska Janina 10 X 57 fiz. prac. adm.
Kałdowski Włodzimierz inż. 1 I 57 prac. nauk. techn. Inst. Geograf.
Kałużna Marta 16 IV 59 fiz. prac. adm.

Kałużny Walenty 16 II 59 fiz. prac. adm.
Kambureli Teresa 1 IX 55 asyst. Wydz. Filol.
Kamerling Fryda zob. Perel-Kamerling Fryda
Kamiński Józef 1 VIII 56 — 15 II 57 prac. nauk. techn. Ogród Bot.
Kamyk Barbara 1 II 53 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Kania Aleksander mgr 1 XII 56 asyst., 1 VII 59 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Kania Czesława mgr 1 X 57 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Kaniewska Adela 10 IV 59 fiz. prac. adm.
Kapała-Hertz Kamila mgr 1 XII 56 — 30 IV 59 asyst. Wydz. Nauk. Przyr.
Karnas Florian 16 III 48 fiz. prac. adm., 1 I 59 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Karnas Stanisława 1 XI 50 fiz. prac. adm.
Karpowicz Tymoteusz 1 IX 55 — 31 IX 57 st. asyst. Wydz. Filol.
Kasperowicz Pelagia 1 X 54 — 31 III 57 fiz. prac. adm.
Kasza Ludwik mgr 1 IX 54 asyst., 1 XII 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Kasza Piotr 1 X 55 — 28 II 58 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Kawecka Kamila 1 IX 55 prac. nauk. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Kazimierczak Barbara 15 V 59 um. prac. adm.
Kazimierczyk Stanisław mgr 1 X 58 asyst. Wydz. Prawa
Kąkołowicz Władysław mgr 15 XII 55 asyst., 1 X 58 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Kempf Zdzisław mgr 1 IV 53 — 31 VIII 56 adiunkt Wydz. Filol.
Kędzia Krystyna 16 XII 50 um. prac. adm.
Kibała Jan 8 XII 55 — 15 I 56 fiz. prac. adm.
Kiecko Roman 1 X 51 — 31 V 57 fiz. prac. adm.
Kielski Józef dr 1 IX 54 — 30 IX 56 zast. prof. Wydz. Prawa
Kiełb Leokadia mgr 1 IX 51 pom. prac. techn., 1 IX 57 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Kiełb Roch 6 X 54 — 30 XI 55 fiz. prac. adm.
Kiełbasa Dorota 1 III 51 — 31 III 58, 8 XII 58 fiz. prac. adm.
Kik Józef 16 II 59 — 16 VII 59 fiz. prac. adm.
Kinel Stanisław 16 II 51 — 31 I 57 um. prac. adm.
Kisiel Helena 1 IX 58 — 6 XII 58 fiz. prac. adm.
Kisza Adolf mgr inż. 1 XII 56 prowadz. ćwicz., 1 IV 57 asyst.
Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Kittay Irena mgr 1 II 51 prac. techn., 1 VI 57 — 30 VI 58 st. bibliot. Bibl. Uniw.
Kizimowicz Lubomir mgr 1 IX 54 asyst., 1 XII 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Klanowski Tadeusz mgr 1 X 57 adiunkt Wydz. Filoz.-Hist.
Klec Maria 15 V 59 um. prac. adm.
Klein Alfred mgr 1 I 54 adiunkt Wydz. Prawa
Klein Edmund mgr 1 X 56 asyst., 1 X 58 st. asyst. Wydz. Prawa
Klej Czesław 16 V 58 fiz. prac. adm.
Klejno Antoni 10 IX 55 — 16 XI 55 fiz. prac. adm.
Kletter Aleksander mgr 1 VII 54 — 31 III 57 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Klich Alfred mgr 1 II 55 st. asyst. Wydz. Prawa
Klim Antoni 8 I 59 fiz. prac. adm.
Klimek Cecylia 13 VIII 53 — 31 I 58 fiz. prac. adm.
Klimkiewicz Natalia 15 XI 57 fiz. prac. adm.
Klimowicz Mieczysław mgr 1 X 58 adiunkt Wydz. Filol.
Klin Eugeniusz dr 1 X 55 aspirant Wydz. Filol.
Kloc Mieczysława 1 X 50 um. prac. adm.
Kloch Gertruda 1 II 59 fiz. prac. adm.
Kloch Halina 1 III 59 fiz. prac. adm.

Klonecki Witold mgr 1 VII 59 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Kluba Irena 1 IV 56—31 V 59 fiz. prac. adm.
Kłapciński Jerzy dr 1 IX 54 asyst., 1 XII 56 st. asyst. Wydz.
Nauk Przyr.
Kmicikiewicz Eugeniusz mgr 1 XII 55—30 IX 56 st. asyst. Wydz.
Nauk Przyr.
Knaster Bronisław dr 23 III 46 prof. zwycz. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Knobloch Ewa mgr 1 X 57—31 XII 57 asyst. Wydz. Filol.
Knot Antoni dr 9 V 45 dyr. Bibl. Uniw., 1 IV 55 prof. nadzwycz.
Kochanek Stanisław 1 XI 58 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Kochańska Maria mgr 1 IX 53 asyst., 1 IX 55 st. asyst. Wydz. Filol.
Kochman Bolesław 1 XI 57 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Kochman Franciszek 1 XI 45 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Kočka Adela mgr 20 XI 57 prac. nauk. techn., 1 X 58 lektor jęz. obcych
Kocot Kazimierz dr 1 VI 54 zast. prof., 1 III 58 docent, 1 I 59—31 III 59 prodziekan
Wydz. Prawa
Kocowski Bronisław dr 1 VI 55 docent Bibl. Uniw.
Kocyba Anna 1 VI 55 fiz. prac. adm.
Kokoszyńska-Lutmanowa Maria dr 1 VIII 51 prof. nadzwycz. Wydz. Filoz.-Hist.,
1 I 55 — 31 X 56 prorektor
Kolasa Jan mgr 1 IX 56 adiunkt Wydz. Prawa
Kolbuszewska Aniela mgr 1 XI 56 prac. godz., 1 X 57 asyst. Bibl. Uniw.
Kolbuszewski Stanisław dr 15 IV 47 prof. zwycz. Wydz. Filol.
Kolis Józef 11 VII 57—31 III 59 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Koła Władysław mgr 1 VII 57 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Kołkiewicz Janina zob. Gottman-Kołkiewicz Janina
Kołodziej Aniela 15 V 58 fiz. prac. adm.
Kołodziej Stanisław 1 X 57—31 VIII 58 prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Komar Tadeusz mgr 1 II 55 godz. zlec. Wydz. Nauk Przyr.
Konachowicz Adolf 1 I 58 fiz. prac. adm.
Konarzewska Stanisława 7 V 58 fiz. prac. adm.
Koneczny Wiesław mgr 1 II 51 asyst., 1 VI 56 bibliot., 1 VI 57 st. bibliot. Bibl. Uniw.
Koneczna Agnieszka 1 VII 58 fiz. prac. adm.
Koneczna Bogumiła 1 VII 58 fiz. prac. adm.
Koneczna Urszula 1 VI 58 fiz. prac. adm.
Konik Eugeniusz dr 1 I 51—15 IX 52 adiunkt, 1 IX 56 docent Wydz. Filoz.-Hist.
Konik Mikołaj 15 VI 46—30 IX 58 um. prac. adm.
Koniuszewski Szymon 1 I 59 fiz. prac. adm.
Konopko Urszula 1 II 58 um. prac. adm.
Kontek Adam 1 XI 58 — 31 I 59 prac. nauk. techn. Mat. Fiz. Chem.
Konwent Henryk mgr 1 X 58 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Kopaczyńska-Lepik Wilhelmina dr 1 VII 55 docent Wydz. Filoz.-Hist.
Kopala Antoni mgr 1 I 55 zast. kier. Stud. Wojsk.
Kopeć Tadeusz 1 IX 55 kontr. naucz. Stud. Wojsk., 1 X 56—31 VIII 57 kontr. labo-
rant Stud. Wojsk.
Koralewska Jadwiga 6 V 59 fiz. prac. adm.
Kordik Andrzej mgr 1 X 57 asyst. Wydz. Prawa
Kordylewski Zbigniew 4 IX 57 prow. ćwic. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Korta Wacław mgr 18 X 54 adiunkt Wydz. Filoz.-Hist.
Kortus Bronisław mgr 1 VII 54—30 IX 55 asyst. Wydz. Nauk Przyr.

- Kosiba Aleksander dr 5 VIII 47 prof. nadzwyczaj., 1 XII 58 prof. zwyczaj. Wydz. Nauk Przyr.
- Kosiba-Ninger Stefania dr 1 IV 53 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
- Kosierkiewicz-Jarzębowicz Maria mgr 1 X 55 aspirant, 1 X 58 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
- Kosik Jan mgr 1 VIII 53 st. asyst., 1 XI 57 adiunkt Wydz. Prawa
- Kosińska Danuta mgr 1 VIII 53 st. asyst. Wydz. Prawa
- Kossecka Halina mgr 16 VIII 53 pom. prac. techn. Wydz. Filoz.-Hist.
- Kosydor Wilhelm 11 III 57 kierowca samochodowy
- Kościelecki Roman 21 X 54 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
- Kościełska Maria mgr 15 IX 55 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
- Kościełski Bogusław 1 IV 51 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
- Kościówko Andrzej mgr 1 XII 52 naucz. W. F.
- Kotowski Bogusław 16 XI — 19 VI 56 fiz. prac. adm.
- Kotowski Bogusław 1 III 55 — 16 XI 55 fiz. prac. adm.
- Kotula Tadeusz dr 1 XII 51 adiunkt Wydz. Filoz.-Hist.
- Kowalczyk Wanda 25 XI 57 fiz. prac. adm.
- Kowalska Alina mgr 1 X 55 asyst., 1 III 59 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
- Kowalski Janusz 1 IX 54 — 31 VIII 55 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
- Kowalski Michał mgr 1 VIII 53 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem
- Kozak Ludwik 1 V 54 — 31 XII 57 fiz. prac. adm.
- Kozak Włodzimierz 1 I 51 konserwator techn., 1 VI 56 st. technik Bibl. Uniw.
- Kozak-Miłuch Anna 15 IV 57 fiz. prac. adm.
- Kozikowska Zofia mgr 1 XI 53 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
- Koziołek Gerard mgr 1 X 55 asyst., 1 XI 58 st. asyst. Wydz. Filol.
- Kozłowska Eugenia 21 IV 59 fiz. prac. adm.
- Kozłowska Wanda mgr 15 VI 56 — 31 VIII 59 asyst. techn. Wydz. Nauk Przyr.
- Kozłowski Czesław 14 X 58 fiz. prac. adm.
- Kozłowski Feliks mgr 1 VIII 53 — 31 VIII 59 st. asyst. Wydz. Prawa
- Kozłowski Michał 1 IV 56 fiz. prac. adm.
- Kożak Andrzej 1 XII 57 fiz. prac. adm.
- Kożuszko Anna 20 X 54 — 30 IV 57 fiz. prac. adm.
- Krajs Irena 13 I 59 — 15 IV 59 fiz. prac. adm.
- Krasoń Jan mgr 1 IX 54 asystent, 1 XII 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
- Krawczewski Andrzej mgr 1 IX 55 — 31 X 56 asyst. Wydz. Prawa
- Krawczyk Józefa 1 III 51 fiz. prac. adm.
- Krawiec Aniela dr 1 I 55 docent, 1 X 57 prodziekan Wydz. Nauk. Przyr.
- Krawiecka Jadwiga mgr 1 VI 54 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
- Kropp Natalia mgr 1 IX 50 asyst., 1 VI 56 st. bibliot. Bibl. Uniw.
- Krókowski Jerzy dr 1 IX 54 prof. nadzwyczaj., 1 VI 59 prof. zwyczaj., 1 IX 55 — 30 IX 56 dziekan Wydz. Filol.
- Kruczyńska Olga 8 V 56 — 31 VIII 56 fiz. prac. adm.
- Kruk Zbigniew 15 XI 56 pom. prac. techn. Stud. Wojsk.
- Kruk Zuzanna 1 IX 57 fiz. prac. adm.
- Krukowska Krystyna 16 II 57 — 30 VII 59 pom. prac. techn. Ogród Bot.
- Krukowski Stanisław mgr 1 XI 54 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
- Krupiński Tadeusz mgr 1 V 56 asyst., 1 X 58 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
- Krupiowska Krystyna 16 VI 57 telefonistka
- Krygowski Władysław 1 VI 54 wykład. Stud. Wojsk.

- Krzemieniewska Helena dr 1 IV 46 — 30 IX 55 prof. zwycz. Wydz. Nauk Przyr.
 Krzemiński Władysław 16 IX 55 — 8 II 56 fiz. prac. adm.
 Krzymianowska Helena 10 XI 58 — 28 II 59 fiz. prac. adm.
 Krzywicki Andrzej dr 1 X 54 aspirant, 1 X 57 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Krzyżaniak Maria 15 XII 51 fiz. prac. adm.
 Krzyżański Alfons 5 XI 57 — 31 V 59 um. prac. adm.
 Kubiak Helena 15 II 58 — 30 IV 58 fiz. prac. adm.
 Kubikowska Eleonora 1 IX 56 um. prac. adm.
 Kubikowska Zofia dr I X 55 prac. nauk. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem., 1 II 56 lektor
 Stud. Jęz. Obcych
 Kubikowski Jan dr 1 X 55 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Kubiński Tadeusz dr 1 IX 53 adiunkt Wydz. Filoz.-Hist.
 Kucharczyk Jerzy mgr 1 IX 50 asyst. Wydz. Prawa
 Kucharska Maria 1 II 58 — 20 VII 58 fiz. prac. adm.
 Kucharzewska Irena 15 VIII 57 fiz. prac. adm.
 Kuczabiński Wilhelm 1 X 58 fiz. prac. adm., 1 VIII 59 pom. prac. techn. Wydz. Nauk
 Przyr.
 Kuczyński Henryk dr 1 IX 55 prof. nadzwycz. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Kuczyńska Irena mgr 1 XII 54 asyst., 1 XII 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
 Kuczyński Walenty 1 III 58 fiz. prac. adm.
 Kukula Magdalena 26 XI 53 fiz. prac. adm.
 Kukulczanka Krystyna mgr 1 III 56 pom. prac. techn., 1 VI 56 st. asyst. Wydz. Nauk
 Przyr.
 Kulawiec Szczepan 1 VII 45 — 30 VI 58 fiz. prac. adm.
 Kulawiec Wiktoria 16 X 46 fiz. prac. adm.
 Kulczycka Antonina 16 IV 56 fiz. prac. adm.
 Kulczycki Adolf 15 X 56 — 31 VIII 57, 19 I 59 fiz. prac. adm.
 Kulczycki Marian dr 1 VIII 56 adiunkt Wydz. Filoz.-Hist.
 Kulczyński Stanisław dr n. 24 IX 47 prof. zwycz. Wydz. Nauk Przyr.
 Kulesza Maria 22 VII 54 bibliot., 1 VI 56 st. bibliot. Bibl. Uniw.
 Kuligowski Mikołaj 1 VII 58 fiz. prac. adm.
 Kuncewicz Barbara mgr 1 IX 57 — 31 X 57 prac. godz., 1 VII 58 bibliot. Bibl. Uniw.
 Kundys Grzegorz 1 VIII 46 um. prac. adm.
 Kunicki--Goldfinger Władysław dr 1 XI 55 prof. nadzwycz. Wydz. Nauk Przyr.
 Kunsztowicz Sabina 1 XII 58 fiz. prac. adm.
 Kupczyk Kazimiera 1 II 57 fiz. prac. adm.
 Kurkowska Aldona mgr 1 X 57 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
 Kurkowska-Szkolnicka Zofia mgr 1 XI 58 bibliot. Bibl. Uniw.
 Kurowski Stefan 30 IX 50 — 30 VI 58 fiz. prac. adm.
 Kurzawa Zofia 1 II 54 — 30 VI 57 fiz. prac. adm.
 Kusińska Jadwiga mgr 22 VII 54 bibliot., 1 IX 56 st. asyst., 1 IV 58 kustosz Bibl. Uniw.
 Kustrzeba Ireneusz mgr 1 X 58 — 31 XII 58 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
 Kuta Tadeusz mgr 1 IX 50 st. asyst., 1 XI 55 adiunkt Wydz. Prawa, 1 IV 55 kier. Stud.
 Zaocznego Wydz. Prawa
 Kuźniewska Elżbieta zob. Orłowska-Kuźniewska Elżbieta
 Kuźniewski Eugeniusz mgr 1 VI 54 — 28 II 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
 Kwapińska Kamila 1 XII 51 — 30 VI 58 um. prac. adm.
 Kwaśny Zbigniew mgr 1 X 53 asyst., 1 X 56 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
 Kwiatkowska Irena 6 XI 58 — 31 XII 58 fiz. prac. adm.
 Kwiatkowska Kazimiera 1 XII 54 — 31 XII 55 um. prac. adm.

Kwiatkowski Zbigniew mgr 1 X 53 aspirant, 1 X 58 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.

Lach Halina 3 XII 58 — 31 VIII 59 um. prac. adm.

Lachowicz Tadeusz dr 1 IX 55 asyst., 1 I 58 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.

Langosz Adolf 1 VI 48 — 30 XI 56 fiz. prac. adm.

Lecyk Mieczysław mgr 16 I 55 asyst., 1 III 59 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.

Lelek Andrzej dr 1 X 58 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Lenartowicz Barbara inż. 1 VIII 59 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.

Lenkow Wojciech mgr 1 X 57 prow. ćwicz., 1 IX 58 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Leonhard Helena zob. Migacz-Leonhard Helena

Lepik Wilhelmina zob. Kopaczyńska-Lepik Wilhelmina

Lesiak Bogdan 1 II 57 prac. nauk. techn. Ogród Bot.

Leszczyński Józef dr 1 X 57 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.

Lewalski Karol dr 22 VII 54 bibliot., 1 VI 56 — 1 VIII 58 kustosz Bibl. Uniw.

Lewandowska Helena 21 IX 54 fiz. prac. adm.

Lewandowski Wacław 1 IX 57 — 15 VI 58 fiz. prac. adm.

Lewczyk Henryka 1 IX 56 — 16 VII 58 prac. godz. Bibl. Uniw.

Lewko Marta 1 XI 57 fiz. prac. adm.

Lewko Stefan 16 II 53 fiz. prac. adm.

Lewkowicz Antonina 16 VI 50 — 1 IX 59 fiz. prac. adm.

Lewowski Tadeusz mgr 1 X 55 asyst., 1 II 58 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Lichtig Anna mgr 1 II 54 lektor Stud. Jęz. Obcych

Licznarski Antoni 1 III 56 — 30 XI 57 fiz. prac. adm.

Ligacz Ryszard dr 1 IX 53 zast. prof. Wydz. Filol.

Lipiński Lech mgr inż. 1 XII 56 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Lipska-Silarska Anna mgr 1 IX 55 — 30 IX 57 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.

Lis Edward 22 XII 58 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.

Liśkiewicz Maria 4 X 57 — 31 III 58 fiz. prac. adm.

Litwiniec Bogusław mgr 1 IX 55 — 31 I 59 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Longchamps de Berier Franciszek dr 1 VII 55 prof. nadzwycz. Wydz. Prawa

Lorenc Joanna mgr 16 IV 55 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.

Lukierski Jerzy mgr 1 IX 56 asyst., 1 III 59 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Lupin Franciszek 16 VIII 56 — 18 I 57 fiz. prac. adm.

Lutmanowa Maria zob. Kokoszyńska-Lutmanowa Maria

Luty Franciszka 1 V 57 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Ładogórski Tadeusz dr 1 IX 54 — 31 VIII 55 docent Wydz. Nauk Przyr.

Łakpma Gertruda 1 VI 58 fiz. prac. adm.

Łanowski Jerzy dr 1 VII 55 docent Wydz. Filol., 1 XI 56 — 31 VIII 59 prorektor

Ławińska Janina mgr 1 IX 56 asyst. Wydz. Filol.

Łas Władysław 1 IX 54 — 30 VI 57 naucz. W. F.

Łazórko Maria 1 VIII 47 fiz. prac. adm.

Łazórko Włodzimierz 1 IX 54 — 30 IX 58 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Łazur Agata 1 II 57 — 30 IV 57 fiz. prac. adm.

Łojewski Jan mgr 1 VIII 53 st. asyst. Wydz. Prawa

Łopuszański Jan dr 1 I 53 adiunkt, 1 IV 59 prof. nadzwycz., 1 XI 36 — 30 IX 58 prodziekan Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Łuczak Krystyna zob. Bąkowska-Łuczak Krystyna

Ługowska Barbara 1 X 55 — 31 III 56 um. prac. adm.

Łukan Władysław 1 VI 53 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.

Łukaszewicz Józef 1 VI 55 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.

Łukaszewicz Józef dr 1 IX 55 zast. prof. Wydz. Mat. Fiz. Chem., 1 XI 57 docent Wydz.

Prawa

Łuszczki Zbigniew mgr 1 X 54 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Łykowski Bonifacy mgr 1 VII 58 prow. ćwic., 1 VII 59 — 31 VII 59 asyst. Wydz. Nauk Przyr.

Łysikowska Janina 25 IV 59 fiz. prac. adm.

Mach Józef 1 IV 46 um. prac. adm.

Machowska Maria 20 VI 55 fiz. prac. adm.

Machowski Tadeusz 1 IX 47 fiz. prac. adm.

Maciaszczyk Jadwiga 23 V 56 — 31 XII 56 fiz. prac. adm.

Maciejewska Rozalia 16 XII 54 — 28 II 58 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.

Maciejewska Zofia 1 VI 46 prac. nauk. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Maciszewski Jarema 1 XII 52 — 30 XI 55 aspirant, 1 XII 55 — 30 IX 56 asyst., 1 VIII 56 — 30 IX 57 st. asyst., 1 XII 57 — 28 II 58 adiunkt Wydz. Filoz.-Hist.

Macko Stefan dr 1 V 51 prof. nadzwycz., 1 X 54 — 31 V 56 dziekan Wydz. Nauk Przyr.

Madej Władysława 1 XII 57 — 30 IX 58 fiz. prac. adm.

Madej-Jerzmańska Anna mgr 1 VIII 53 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.

Mader Joachim mgr 1 IX 54 asyst., 1 VII 59 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Magdziak Wojciech dr 1 V 56 — 30 IX 56 st. asyst. Wydz. Prawa

Mainczyk Wawrzyniec mgr 1 XI 53 — 31 III 57 asyst. Wydz. Prawa

Maj Wojciech 1 VI 56 — 30 IX 57 fiz. prac. adm.

Majerowicz Alfred mgr 1 XI 53 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.

Majko Henryk 1 III 53 fiz. prac. adm.

Makiej Bolesław dr 1 IX 54 zast. prof., 1 XII 57 docent Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Maksymowicz Józefa 16 II 54 — 30 IX 57 um. prac. adm.

Maksymowicz Stanisław mgr 22 VII 54 bibliot., 1 IV 56 st. bibliot. Bibl. Uniw.

Malarska Maksymilia 15 I 58 — 30 VI 58 fiz. prac. adm.

Malarski Jerzy 1 X 57 — 31 I 58 um. prac. adm.

Malarski Zbigniew mgr inż. 1 II 58 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Malarz Józef 10 III 55 — 31 XII 57 fiz. prac. adm.

Małczyńska Ewa dr 1 XII 50 prof. nadzwycz. Wydz. Filoz.-Hist.

Małczyńska Kazimiera dr 22 VII 54 bibliot., 1 IX 56 st. asyst. Bibl. Uniw.

Małczyński Karol dr 6 IX 46 prof. zwycz. Wydz. Filoz.-Hist.

Malinowska Maria 1 II 57 fiz. prac. adm.

Malinowski Władysław mgr 1 X 54 pom. prac. techn., 1 VI 56 bibliot., 1 VII 57 st. bibliot. Bibl. Uniw.

Małkowicz Kazimiera 1 XII 58 um. prac. adm.

Małowiecka Anna 6 IX 51 — 31 XII 58 um. prac. adm.

Małowiecka Władysława 25 III 57 ogrodnik. Ogród Bot.

Manicka Helena 7 III 57 fiz. prac. adm.

Mantke Józef mgr 1 XII 54 asyst., 1 XII 56 st. asyst. Wydz. Filol.

Mańk Tadeusz mgr 1 IX 56 — 30 IX 58 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Marciniak Aleksander mgr 15 XI 57 naucz. Stud. W.F.

Marciniak Marian 1 VII 56 — 15 XI 56 fiz. prac. adm.

Marczak Helena 2 I 53 — 31 X 57 um. prac. adm. Domu Stud.

Marczewski Edward dr 25 III 48 prof. zwycz. Wydz. Mat. Fiz. Chem., 1 XII 53 — 31 X 57 rektor

Marek Celina 1 V 59 fiz. prac. adm.
Maresch Zofia mgr 1 X 56 aspirant Wydz. Filoz.-Hist.
Markiel Mieczysława zob. Wróbel-Markiel Mieczysława
Markiewicz Krystyna 16 II 59 prac. sezonowy. Ogród Bot.
Marks Krystyna mgr 1 IX 56 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Markuszczyńska Julia 1 II 58 — 31 III 59 fiz. prac. adm.
Marosz Maria 16 X 46 fiz. prac. adm.
Maroszek Mieczysław 1 XII 56 fiz. prac. adm.
Martuszczyńska Anna mgr 1 IX 54 — 31 VIII 55 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Martynowicz Barbara 16 XII 58 fiz. prac. adm.
Masłowska Aniela 1 II 57 fiz. prac. adm.
Maślankiewicz Kazimierz dr 1 X 46 zast. prof., 26 IX 57 docent Wydz. Nauk Przyr.
Matczak Stefania 8 X 54 — 8 IV 58 fiz. prac. adm.
Matusik Leokadia 1 IX 55 asyst., 1 X 57 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Matuszczyńska Przemysława 1 V 55 st. asyst. Wydz. Filol.
Matyja Wacława 1 I 59 um. prac. adm.
Mazur Augustyn 1 III 50 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Mazur Maria 1 XII 56 — 30 IX 57 fiz. prac. adm.
Mazur Marian 16 III 47 um. prac. adm.
Mazur Michał 1 I 50 pom. prac. techn., 1 VI 56 st. magazynier Bibl. Uniw.
Mazurkiewicz Marek mgr 1 X 56 asyst., 1 X 58 st. asyst. Wydz. Prawa
Mądańska Barbara 1 III 59 um. prac. adm.
Mądrzak Henryk mgr 1 IX 55 asyst. Wydz. Prawa
Mejbaum Barbara mgr 1 IX 58 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Mejbaum Wacław mgr 1 III 58 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Mendyk Aleksandra 1 IV 56 um. prac. adm.
Mentel Wacława 1 XII 47 um. prac. adm.
Mergentaler Jan dr 1 IX 54 prof. nadzwyczaj. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Meszka Henryk 1 X 58 — 15 VII 59 fiz. prac. adm.
Metal Irena 1 IX 57 prac. techn. Bibl. Uniw.
Męclewski Ryszard mgr 1 IX 53 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Micek Władysław mgr 1 VI 54 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Michalak Maria mgr 1 IX 55 adiunkt Wydz. Filol.
Michalak Michał mgr 12 X 56 redaktor nauk. techn., 1 III 57 lektor Stud. Jęz. Obcych
Michalczyk Roman 1 I 51 — 31 VII 58 fiz. prac. adm.
Michalewicz -Wójcik Anna mgr 1 VII 54 asyst., 1 IX 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Michalik Marianna 1 VI 56 — 30 XI 58 fiz. prac. adm.
Michrowska Bluma 9 XI 57 fiz. prac. adm.
Mickiewicz Rozalia 28 X 58 fiz. prac. adm.
Miedzianowska Bronisława 1 II 57 fiz. prac. adm.
Miedzianowska Ewa 16 VII 55 — 30 IV 58, 1 VIII 59 fiz. prac. adm.
Miedziński Jan 16 I 50 — 31 V 56 pom. prac. techn., 1 VI 56 — 31 VIII 57 st. magazynier Bibl. Uniw.
Mierzwiak Elżbieta 1 II 59 um. prac. adm.
Mięgisz Maria mgr 1 X 56 lektor Stud. Jęz. Obcych
Migacz-Leonhard Helena dr 1 IV 51 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Migacz Władysław dr 1 IV 55 zast. prof., 1 XII 56 docent Wydz. Nauk Przyr.
Migdas Jerzy 1 I 56 — 31 VII 59 fiz. prac. adm.
Mikulska Jadwiga mgr 1 I 53 — 31 VII 57 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Mikulski Tadeusz dr 17 IV 54 — 26 VIII 58 prof. zwyczaj. Wydz. Filol.

Mikuła Stanisław 16 XI 55 — 31 III 56 telefonistka
 Milanik Władysław 8 I 58 fiz. prac. adm.
 Milc Zdzisław mgr 1 IX 54 naucz. Stud. Wojsk., 1 XI 55 kier. Zesp. Domów Stud.
 Miller Gertruda 1 XII 55 — 27 XI 56 fiz. prac. adm.
 Miłuch Anna zob. Kożak-Miłuch Anna
 Miłuch Michał 1 IV 57 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Mincer Franciszek mgr 1 X 55 aspirant., 1 III 58 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
 Mioduszeński Jerzy dr 1 IX 53 st. asyst., 1 I 57 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Mirowski Zdzisław 1 V 56 — 30 IX 56 fiz. prac. adm.
 Mirzejan Irena mgr 1 III 53 asyst., 1 VI 56 st. bibliot. Bibl. Uniw.
 Miś Wilhelm 1 VII 57 — 15 VI 58 fiz. prac. adm.
 Młeczko Wanda mgr 1 X 57 — 30 IX 58 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Modelska Bożena zob. Strzelecka-Modelska Bożena
 Modelski Franciszek 1 IX 45 um. prac. adm.
 Modelski Teofil dr 1 X 50 dyr. archiwum Uniw., 1 X 56 prof. zwyczaj. Wydz. Filoz.-Hist.
 Mołoń Stanisław 15 III 59 prac. nauk. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Montygierd Loyba Michał mgr 1 I 55 zast. asyst., 1 V 56 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Moras Antonina 1 IX 49 fiz. prac. adm.
 Moras Stefan 1 VI 48 fiz. prac. adm.
 Morciniec Norbert mgr 1 IX 55 asyst., 1 XI 58 st. asyst., Wydz. Filol.
 Moryl Halina mgr 1 VIII 52 um. prac. adm.
 Moszczak Katarzyna 1 X 51 fiz. prac. adm.
 Mościan Emilia 16 VII 54 fiz. prac. adm.
 Mościcka Lidia zob. Szul-Mościcka Lidia
 Możdziej Julian 1 I 59 prac. nauk. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Możdziej Krystyna 3 XII 57 fiz. prac. adm.
 Moss Antoni 15 VI 46 fiz. prac. adm.
 Moss Marianna 16 XI 46 fiz. prac. adm.
 Mrugasiewicz Adam mgr 15 IX 58 asyst. techn. Wydz. Nauk Przyr.
 Mucha Maciej mgr 1 IX 55 — 31 VIII 57 naucz. W. F.
 Mularz Józef 10 III 55 — 31 XII 58 fiz. prac. adm.
 Murawska Michałina 1 V 57 — 31 VIII 57 fiz. prac. adm.
 Muszyński Ryszard 17 VIII 59 fiz. prac. adm.
 Mużyłowski Marian 1 V 55 — 30 XI 57 kwatermistrz Domów Stud.
 Mycielski Andrzej dr 1 I 57 zast. prof., 1 XI 57 prof. nadzwyczaj. Wydz. Prawa
 Mycielski Jan dr 1 X 58 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Mydlarska Wanda zob. Stęślińska-Mydlarska Wanda
 Mydlarski Jan dr 1 V 49 — 31 III 56 prof. zwyczaj. Wydz. Nauk Przyr.
 Myssak Halina mgr 1 IX 53 lektor Stud. Jęz. Obcych
 Myśliwiec Herbert mgr 1 XII 52 aspirant., 1 XII 55 st. asyst., 1 IX 56 adiunkt Wydz. Filol.

Nadwyczawski Jan 1 XII 52 radca prawny

Nasz Adolf 10 VIII 54 docent Wydz. Filoz.-Hist., 1 IV 56 — 30 IX 56 prodziekan Wydz. Filoz.-Hist.

Natkaniec Lech mgr 1 V 59 prow. ćwiczy. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Nawara Stefan mgr 15 VII 45 bibliot., 22 VII 50 kustosz, 1 VI 56 wicedyr. Bibl. Uniw.

Nawdzian Maria 16 VII 53 — 31 I 58 fiz. prac. adm.

Nemetz Teodor 1 I 54 — 30 VI 58 fiz. prac. adm.

Neumann Zofia 16 VIII 58 — 31 VII 59 fiz. prac. adm.

- Niedrýgoś Stefan 6 XII 56 — 31 VII 58 prac. techn. Stud. Wojsk
Niedźwiecka Bronisława 1 XII 53 — 31 I 56 fiz. prac. adm.
Niemczyk Pelagia 1 XII 57 — 30 VI 58 um. prac. adm.
Niemiro Witold 1 IX 55 — 30 XI 55 fiz. prac. adm.
Niewitecki Marian 1 V 54 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Nikliborc Anna mgr 1 IX 57 adiunkt Wydz. Filol.
Nikliborc Jan dr 26 VII 49 prof. nadzwycz. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Ninger Stefania zob. Kosiba-Ninger Stefania
Niśkiewicz Jerzy mgr 1 X 54 zast. asyst., 1 IX 56 asyst., 1 II 57 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Nitka Leon mgr 1 X 55 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Nocko Stanisław 15 X 56 — 28 II 57 fiz. prac. adm.
Nocko Tadeusz 1 XII 57 fiz. prac. adm.
Nocko Urszula 1 X 57 fiz. prac. adm.
Nodzyńska Ludmiła mgr 1 IX 55 lektor Stud. Jęz. Obcych
Nosalewska Zofia mgr 1 XII 57 asyst. Wydz. Filol.
Noskiewicz Jan dr 31 V 54 prof. zwycz., 1 VI 56 — 31 X 56 dziekan Wydz. Nauk Przyr.
Nowak Aniela 10 X 57 fiz. prac. adm.
Nowak Jadwiga mgr 1 IV 51 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Nowak Kornel mgr 1 VIII 55 — 31 X 58 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Nowak Krystyna mgr 1 IX 54 — 31 VIII 57 st. asyst. Wydz. Filol.
Nowak Roman 1 II 56 — 15 VIII 56 fiz. prac. adm.
Nowek Stefan 1 XII 55 fiz. prac. adm.
Nowicka Józefa 1 IV 59 um. prac. adm.
Nowiński Krzysztof 1 XI 58 — 30 VI 59 magazynier Bibl. Uniw.
Nowosad Bolesław mgr 1 XII 49 bibliot., 1 VI 56 st. bibliot. Bibl. Uniw.
Nowosielska Krystyna 25 IX 57 fiz. prac. adm.
Nyrek Aleksander mgr 1 IX 57 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
- Oberc Józef dr 4 III 55 docent Wydz. Nauk Przyr.
Obidniak Eugenia mgr 1 IX 55 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Oborski Wiktor 1 XI 55 fiz. prac. adm.
Ociepko Janina 1 XII 51 asyst., 1 XII 55 bibliot., 1 VI 56 st. bibliot. Bibl. Uniw.
Ogrzebach Henryk 1 X 52 pom. prac. techn., 1 VI 56 magazynier Bibl. Uniw.
Olchowy Danuta 1 X 57 naucz. W. F.
Olechowski Zdzisław 9 X 54 — 31 VII 56 um. prac. adm.
Olejak Wanda 15 VII 53 um. prac. adm.
Olejniczak Józef kpt. 1 II 58 wykład. Stud. Wojsk.
Olszewicz Bolesław dr 26 VIII 46 prof. nadzwycz., 1 II 58 prof. zwycz. Wydz. Nauk Przyr.
Olszewski Jerzy 1 I 59 prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Olszowska Apolonia 1 II 57 fiz. prac. adm.
Onopowicz Aleksandra 11 XI 54 fiz. prac. adm.
Opatrny Wit Jarosław dr 1 I 54 kustosz, 1 IX 56 — 30 IX 58 adiunkt Bibl. Uniw.
Opolska Helena mgr 1 I 53 — 30 IX 57 st. asyst. Wydz. Filol.
Opolski Antoni dr 1 XII 54 prof. nadzwycz., 1 II — 31 X 56 prodziekan Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Orłowska-Kuźniewska Elżbieta mgr 1 VI 54 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Orosz Janina dr 1 XI 46 adiunkt 1 II 56 docent Wydz. Filoz.-Hist.

- Orska Janina 30 VI 55 docent Wydz. Nauk Przyr.
 Orzechowski Kazimierz dł 1 XI 54 adiunkt, 1 VII 57 docent., 1 X 58 prodziekan Wydz.
 Prawa
 Orzechowski Ludwik 16 VIII 46 fiz. prac. adm.
 Orzechowski Marian mgr 1 XII 56 asyst., 1 III 58 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
 Orzeszkowska Zofia mgr 1 VIII 59 p.iac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
 Orzeszyna Józef mgr 31 XII 54 — 30 IX 59 st. asyst. Wydz. Prawa
 Orzewski Władysław 1 IX 45 — 31 I 59 um. prac. adm.
 Osiecka Teresa mgr 1 I 55 asyst. Bibl. Uniw.
 Osiecki Stanisław 16 XII 57 — 31 XII 57 fiz. prac. adm.
 Osiński Michał 10 VIII 56 — 28 II 58 um. prac. adm.
 Ossowski Leszek dr 20 XII 46 prof. nadzwycz. Wydz. Filol.
 Ostrowski Wincenty dr 1 VI 46 adiunkt Wydz. Filoz.-Hist.
 Ożga Irena 12 V 52 um. prac. adm.
 Ożóg Jan mgr 1 I 54 kustosz Bibl. Uniw.
 Ożog-Stoffel Ewa mgr 22 VII 54 bibliot., 1 VI 56 st. bibliot. Bibl. Uniw.
- Pabisiak Teresa 1 VII 58 fiz. prac. adm.
 Paciorek Jana mgr 1 X 55 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Pajdowski Lech dr 29 XI 54 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Panek Józef dr 1 II 50 — 30 VI 56 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
 Panek Leokadia 1 VII 53 fiz. prac. adm.
 Parkoła Bogdan 12 XI 56 bibliot. Bibl. Uniw.
 Parkoła Izolda mgr 1 IX 53 lektor Stud. Jęz. Obcych
 Paschma Marian mgr 1 IX 50 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
 Pastuszek Maria 16 IX 54 fiz. prac. adm.
 Paszek-Baranowska Maria mgr 1 XI 53 — 30 IX 56 st. asyst., 1 X 56 aspirant Wydz.
 Nauk Przyr.
 Paszkiewicz Józef 20 XI 56 — 15 IX 57 fiz. prac. adm.
 Paszkiewicz Kazimierz 1 VIII 56 fiz. prac. adm.
 Paśko Jan 10 II 46 — 30 VI 58 fiz. prac. adm.
 Pater Mieczysław mgr 1 XI 53 asyst., 1 X 56 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
 Patroński Józef 3 IX 57 kierowca samochodowy
 Patrzałek Aleksander mgr 1 IV 54 st. asyst. Wydz. Prawa
 Pawlik Jerzy mgr 1 V 56 naucz. Stud. W.F.
 Pawlikowski Andrzej dr 1 VII 56 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Pawłowska Jadwiga mgr 1 IX 56 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
 Pawłowska Kazimiera mgr 15 IX 55 zast. asyst., 16 III 56 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
 Pazda Stanisław mgr 1 XII 57 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
 Fałdzior Bolesław mgr 1 XI 53 asyst., 1 VII 56 st. asyst. Wydz. Prawa
 Pelczarska Maria mgr 1 VII 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
 Peliak Wanda 7 X 57 fiz. prac. adm.
 Perel-Kamerling Fryda mgr 15 X 51 — 31 III 57 st. asyst. Wydz. Prawa
 Perkal Julian dr 17 II 55 docent, 1 X 57 prof. nadzwycz., 1 VI 56 — 30 IX 58 dzie-
 kan Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Pernarowski Leszek mgr 1 VIII 56 st. asyst., 1 XI 56 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
 Peruga Genowefa 17 III 58 fiz. prac. adm.
 Perzyński Zygmunt 16 IX 53 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
 Pestkowska Hanna 1 XI 57 pom. prac. techn. Ogród Bot.
 Peszko Kazimierz 1 V 59 um. prac. adm.

Petryszak Jadwiga 1 III 57 prac. nauk. techn. Wydz. Prawa
Petryszyn-Borowik Kazimiera 1 XI 54 um. prac. adm.
Pęcherska Anna 1 III 51 — 31 XII 58 fiz. prac. adm.
Piasecki Władysław 15 XI 56 kierowca samochodowy
Piasny Maria 1 IV 56 — 31 V 58 ogrodnik. Ogród Bot.
Piątek Jerzy 16 IX 57 fiz. prac. adm.
Piątkowski Krzysztof mgr inż. 31 III 53 asyst., 1 XI 58 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Piątkowski Wiktor mgr 1 IX 54 kier. Stud. W.F.
Piechowska Pelagia 16 II 51 fiz. prac. adm.
Piechowski Zygmunt 5 IX 57 — 10 IX 57 fiz. prac. adm.
Piegat Edward 1 X 53 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Piegzik Maria 22 IV 55 fiz. prac. adm.
Pieniak Danuta mgr 1 X 56 asyst., 1 XII 57 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Pietraszko Stanisław mgr 1 XII 52 aspirant, 1 IX 56 adiunkt Wydz. Filol.
Pietrusiński Alfred 1 VIII 58 fiz. prac. adm.
Pięta Szczepan 1 VI 59 um. prac. adm.
Piętka Helena 16 IX 55 um. prac. adm.
Pikulska Krystyna 1 XII 57 um. prac. adm.
Pilawski Stanisław mgr 1 XI 58 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Pilipczuk Maria 16 II 59 fiz. prac. adm.
Pilipczuk Piotr 1 IV 52 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Piotrowicz Maria 1 VIII 55 — 31 VIII 56 um. prac. adm.
Piotrowska Janina 1 X 58 fiz. prac. adm.
Piprek Jan dr 24 V 45 zast. prof., 1 VII 57 docent Wydz. Filol.
Pisarek Henryk mgr 1 IX 56 — 31 I 58 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Piwońska Józefa 1 VII 55 fiz. prac. adm.
Pleban Michalina 1 X 54 um. prac. adm.
Plebański Ryszard 1 X 57 um. prac. adm.
Plenzler Wacław mgr 1 X 56 — 30 VI 58 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Pluto-Jakowszyk Józef mgr 1 XII 56 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Płochocka Lidia 16 VIII 58 fiz. prac. adm.
Płocka Józefa 1 X 58 — 31 VIII 59 fiz. prac. adm.
Płonka Henryk 10 XII 57 — 11 III 58 fiz. prac. adm.
Płonka Kazimiera 1 XI 46 — 30 IX 57 fiz. prac. adm.
Płóciennik Aniela 1 IV 57 fiz. prac. adm.
Płóciennik Teresa 16 II 57 — 15 VIII 57 fiz. prac. adm.
Płóciennik Zofia 16 II 57 — 20 I 58 fiz. prac. adm.
Podkościelny Zbigniew ppłk 1 X 57 — 31 XII 58 wykład. Stud. Wojsk.
Podlipna Stanisława 16 IX 55 — 15 XI 56 fiz. prac. adm.
Podlipska Anna 1 XI 46 — 31 I 58 fiz. prac. adm.
Podłuski Jerzy 1 IX 53 — 31 X 56 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Podniało Jan 1 II 52 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Podolski Andrzej 1 VI 46 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Podolski Stefan 15 V 56 — 19 IX 56 um. prac. adm.
Podruczny Ludwik 1 XI 58 pom. prac. nauk. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Pogorzelski Witold mgr 28 I 55 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Poklewska Helena 19 XII 45 um. prac. adm.
Pokojska Rozalia 16 IX 55 — 15 IX 57 fiz. prac. adm.
Pokropska Józefa 22 XI 58 fiz. prac. adm.
Polcyn Apolonia 1 III 59 um. prac. adm.

- Polowska Michalina 1 XI 54 um. prac. adm.
Połomski Franciszek mgr 1 III 56 zast. asyst., 1 X 56 asyst., 1 X 58 st. asyst. Wydz.
Prawa
Połońska Maria mgr 1 XII 53 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Pomarańska Stanisława 16 III 51 fiz. prac. adm.
Pomarański Edward 1 X 48 pom. prac. techn., 1 VI 56 st. magazynier Bibl. Uniw.
Pondel Aleksandra 1 VII 58 fiz. prac. adm.
Popiołek Kazimierz dr 1 II 55 prof. nadzwyczaj. Wydz. Filoz.-Hist.
Popko Grzegorz 1 III 55 — 31 X 57 pom. prac. techn. Ogród Bot.
Popławska Zofia 18 IV 56 ogrodnik. Ogród Bot.
Popowicz Watra Zbigniew 1 V 58 — 31 VIII 59 kwestor Uniw.
Porębska Maria mgr 1 VIII 56 adiunkt Wydz. Filoz.-Hist.
Porzuczek Kazimiera 15 V 58 telefonistka
Postawka Anna mgr inż. 10 X 58 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Poszewiecki Wincenty 16 VII 47 — 28 II 59 fiz. prac. adm.
Pożniak Telesfor mgr 1 IX 54 asyst., 1 XII 56 st. asyst. Wydz. Filol.
Prajer-Janczewska Lidia dr 1 XI 55 docent Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Prejs Jan 15 VII 58 — 15 VIII 58 fiz. prac. adm.
Prokop Katarzyna 19 II 58 fiz. prac. adm.
Pruchmewicz Tadeusz mgr 1 XII 53 — 30 IX 55 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Frus Stanisław mgr 10 II 57 — 30 I 59 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Przebierała Leokadia 16 IV 56 — 31 VIII 56 um. prac. adm.
Przeździecki Stanisław mgr prof. 1 IX 55 lektor Stud. Jęz. Obcych
Przybyło Krystyna 1 X 55 — 31 V 58 um. prac. adm.
Przybyło Stefan 1 X 54 — 31 VIII 58 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Przytocka Janina 1 I 56 um. prac. adm.
Przytulecka Maria mgr 1 IX 55 st. asyst. Wydz. Filol.
Przytułska Teresa 15 IX 58 um. prac. adm.
Przywara Jan 16 X 57 fiz. prac. adm.
Przywarska Helena mgr 1 IX 55 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Przywecka-Samecka Maria dr 1 I 50 bibliot., 1 IX 56 adiunkt Bibl. Uniw., 1 XII 56
adiunkt Wydz. Filol.
Ptaszek Bronisław 1 IX 58 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Puławska Zofia mgr 1 X 55 — 30 III 59 aspirant., 1 IV 59 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Puławski Wojciech dr 1 X 55 aspirant Wydz. Nauk Przyr.
Puniewski Zdzisław mgr 1 IV 51 — 31 X 55 st. asyst. Wydz. Prawa
Pyka Henryk mgr 1 VII 57 asyst. techn., 1 IX 57 asyst. Wydz. Prawa
- Radecka Eugenia mgr 1 IV 53 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Radek Zbigniew 16 I 55 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Radoń Tadeusz mgr 1 XI 53 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Radziwolski Zenon mgr 1 IX 53 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Rajczyba Czesława 10 X 57 fiz. prac. adm.
Rajs Irena 1 II 48 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Raróg Stanisława 16 V 59 — 31 VIII 59 fiz. prac. adm.
Raszka Erwin mgr 15 XI 58 asyst. Wydz. Prawa
Raszka Władysław 15 IX 55 pom. prac. techn., 1 III 57 st. magazynier Bibl. Uniw.
Ratajczak Henryk mgr inż. 1 X 56 asyst., 1 VII 59 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Ratajczak Michalina 24 X 55 fiz. prac. adm.
Rdułtowski Jan mgr 1 VIII 57 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

- Feczek Stefan mgr 1 I 53 adiunkt Wydz. Filol.
Reichart Stefan mgi 1 X 55 aspirant, 1 V 59 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Reiter Jan dr 1 II 50 bibliot., 1 I 56 kustosz, 1 IX 56 adiunkt, 1 I 57 kustosz, 1 II 59 wicedyr. Bibl. Uniw.
Rewucka Janina 1 XII 46 um. prac. adm.
Riedl Tadeusz mgr 1 XI 56 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Rogalska Maria 16 IX 53 — 30 X 58 fiz. prac. adm.
Rogalska Zofia mgr 1 IX 57 st. bibliot. Bibl. Uniw.
Rogowski Hieronim 15 XI 56 — 31 XII 56 fiz. prac. adm.
Rogoyska-Machnikowa Teresa 24 XI 59 um. prac. adm.
Rogozińska Krystyna 7 III 58 um. prac. adm.
Rohozińska Krystyna mgr 1 VI 59 bibliot. Bibl. Uniw.
Rokicka Stefania 7 VI 56 fiz. prac. adm.
Romaniszyn Henryka 7 II 59 fiz. prac. adm.
Romaniszyn Włodzimierz dr 1 I 51 — 30 XI 56 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Romanow Anna dr 1 X 55 aspirant, 1 X 58 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Romanowski Roman 6 III 58 — 7 IV 58 fiz. prac. adm.
Rombowski Aleksander dr 1 I 55 kustosz, 1 II 56 docent Bibl. Uniw.
Romer Jan mgr inż. 1 XI 56 — 31 XI 58 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Rosenstrauch Henryk k. n. 1 X 57 lektor Stud. Jęz. Obcych
Rosiński Tadeusz 1 V 58 — 15 VIII 59 fiz. prac. adm.
Rospond Stanisław dr 1 IV 56 prof. zwycz. Wydz. Filol., 1 X 58 dziekan Wydz. Filol.
Rostański Krzysztof mgr 19 X 54 asyst., 1 XI 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Rot Henryk dr 15 II 53 asyst., 1 XI 56 st. asyst. Wydz. Prawa
Rotter Maria 12 VII 54 bibliot., 1 IX 56 adiunkt Bibl. Uniw., 1 VI 59 adiunkt Wydz. Filol.
Rozenfeld Bronisław mgr 1 XI 54 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Różańska Władysława mgr 1 III 56 bibliot., 1 VI 56 st. bibliot., 1 II 59 kustosz Bibl. Uniw.
Różycki Michał dr 1 I 53 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Rucińska Maria 19 X 55 fiz. prac. adm.
Rudek Waleska mgr 1 X 55 aspirant, 1 X 58 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist
Rupp Jan 15 III 55 — 1 VIII 58 um. prac. adm.
Rusznica Tadeusz 12 X 53 — 15 VII 57 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Rutkowska Mirosława 1 I 59 fiz. prac. adm.
Rutkowska Stefania 1 VI 55 fiz. prac. adm.
Ruziewicz Zdzisław dr inż. 1 III 59 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Rybarska Władysława zob. Szczur-Rybarska Władysława
Rybczyńska Helena 1 IV 56 — 31 XII 57 ogrodnik. Ogród Bot.
Rybij-Zienkiewicz Teresa 1 VI 56 asyst. techn. Ogród Bot.
Rybka Eugeniusz dr 23 VIII 46 — 31 XII 57 prof. zwycz. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Rybka Przemysław mgr 1 X 55 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Rychlewska Ludwika dr 1 I 53 adiunkt Wydz. Filol.
Rydzewska Alina 1 VIII 55 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Rylska Stefania 16 VIII 58 — 15 X 58 fiz. prac. adm.
Ryniewicz Irena 16 XII um. prac. adm.
Ryszka Franciszek dr 1 VI 55 docent Wydz. Prawa
Ryszka Romana 1 IX 54 — 31 III 57 um. prac. adm.
Ryziewicz Zbigniew dr 27 VI 55 prof. nadzwycz. Wydz. Nauk Przyr.
Rzeczowska Józefa 16 V 57 — 31 V 57 fiz. prac. adm.

Rzepka Franciszka 1 V 50 fiz. prac. adm.

Rzewuski Jan dr 29 VIII prof. nadzwycz., 1 IX 55 — 31 X 56 prodziekan Wydz.
Mat. Fiz. Chem.

Sabiniak Stanisława 3 VI 54 — 31 VII 58 um. prac. adm.

Sadowska Janina 16 XII 52 — 31 I 57 fiz. prac. adm.

Sadowska-Skura Halina mgr 22 VII 54 bibliot., 1 IX 56 st. asyst. Bibl. Uniw.

Sajdak Danuta mgr 1 XI 54 pom. prac. techn., 1 XI 55 asyst., 1 VI 56 bibliot., 1 VII
57 st. bibliot. Bibl. Uniw.

Salwach Maria 1 III 57 ogrodnik. Ogród Bot.

Samecka Maria zob. Przywecka-Samecka Maria

Samecki Wiesław mgr 16 IX 54 pom. prac. techn. Wydz. Prawa

Sarosiek Jan mgr 1 X 54 st. asyst., 1 II 57 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.

Sawicki Franciszek 1 X 57 — 15 X 57 fiz. prac. adm.

Sawicz Anna 1 IX 53 um. prac. adm.

Schmidt Jadwiga 1 II 52 fiz. prac. adm.

Schmuck Adam dr 1 IX 53 godz. zlec., 1 VII 57 prof. nadzwycz. Wydz. Nauk Przyr.

Schmuck Helena mgr 1 IX 54 asyst., 1 XII 56 — 31 I 58 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.

Schmuck Wiesława mgr 1 IX 54 asyst., 1 XII 56 — 31 I 58 st. asyst. Wydz. Nauk
Przyr.

Schnayder Jerzy dr 1 X 53 prof. nadzwycz., 1 X 56 prof. zwycz. Wydz. Filol

Schodnik Irena 1 I 55 um. prac. adm.

Scholz Danuta 16 VIII 52 um. prac. adm.

Schroeder Marian 1 X 55 — 15 IV 56 fiz. prac. adm.

Schroeder Wiesława 1 XI 55 — 31 VIII 57 fiz. prac. adm.

Seifert Janina 1 XI 58 um. prac. adm.

Selwa Jan mgr 1 IV 53 st. asyst. Wydz. Prawa

Sembrat Kazimierz dr n. 26 VIII 46 prof. zwycz. Wydz. Nauk Przyr.

Serafin Irena 10 XII 58 fiz. prac. adm.

Serwatka Krystyna zob. Wachowska-Serwatka Krystyna

Siarka Sabina 1 X 53 — 31 VII 56 fiz. prac. adm.

Siciński Bogdan mgr 1 IX 53 asyst., 1 XII 56 st. asyst. Wydz. Filol.

Sidor Mieczysław kpt 1 VIII 58 naucz. Stud. Wojsk.

Sidorowicz Bronisława 1 IV 59 fiz. prac. adm.

Sidorowicz Kazimierz 1 I 49 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.

Sidorowicz Stanisław 16 IX 57 — 15 XI 57 fiz. prac. adm.

Sidorska Janina mgr 1 IX 54 asyst. Wydz. Filol.

Sidorski Zbigniew mgr 1 XI 54 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Siekiera Andrzej 16 VII 54 — 30 VI 59 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Siekiera Henryka 1 II 56 — 31 V 56 fiz. prac. adm.

Sielicki Franciszek mgr 1 VIII 53 asyst., 1 XII 56 st. asyst. Wydz. Filol.

Siemienas Katarzyna 1 III 59 fiz. prac. adm.

Siemińska Stanisława 16 IX 57 — 30 VI 58 fiz. prac. adm.

Siemiński Bolesław 1 VII 55 — 31 VIII 57 naucz. Stud. Wojsk.

Siemiński Marian 16 VII 55 fiz. prac. adm.

Siemion Ignacy mgr 1 IX 55 — 31 X 58 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.

Siewaszko Michał 1 I 53 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.

Sikora Stefania 1 VIII 52 — 15 VII 58 fiz. prac. adm.

Sikorski Eugeniusz 8 V 58 fiz. prac. adm.

Silarska Anna zob. Lipska-Silarska Anna

- Sima Mieczysław 16 IX 52 pom. prac. techn., 1 XII 56 bibliot., 1 VI 59 st. bibliot. Bibl. Uniw.
- Simczyjew-Pszczółkowska Janina 1 II 55 asyst., 10 II 57 — 30 IX 58 asyst. techn. Wydz. Filoz.-Hist.
- Simczyjew Kola mgr 1 X 54 asyst. Wydz. Filol.
- Siwak Genowefa 20 XI 55 — 15 III 56 fiz. prac. adm.
- Siwarga Klaudia 12 X 55 fiz. prac. adm.
- Skała Zofia mgr 1 X 51 asyst., 1 I 56 bibliot., 1 VI 56 st. bibliot., 1 X 58 asyst. techn. Bibl. Uniw.
- Skibicka Teresa 1 III 59 — 7 IV 59 fiz. prac. adm.
- Skibińska Michalina 1 XI 57 fiz. prac. adm.
- Skoczowska Alicja 1 IX 57 um. prac. adm.
- Skotnicka Alicja 1 II 51 pom. prac. adm., 1 X 56 bibliot., 1 VI 59 st. bibliot. Bibl. Uniw.
- Skotnicki Józef 1 VII 56 — 5 VIII 56 fiz. prac. adm.
- Skowrońska Anna mgr 1 XII 53 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
- Skowrońska Wanda 1 VI 50 — 19 V 59 fiz. prac. adm.
- Skowroński Marian 1 IX 47 fiz. prac. adm.
- Skruch Stanisława 1 VI 53 — 1 VIII 57 fiz. prac. adm.
- Skrzypczyk Aleksander 1 X 57 — 15 V 59 fiz. prac. adm.
- Skrzywan Wacław dr 1 IX 49 — 17 XI 56 prof. nadzwycz. Wydz. Prawa
- Skura Adam mgr 1 VI 50 asyst., 1 IX 56 st. asyst. Bibl. Uniw.
- Skura Halina zob. Sadowska-Skura Halina
- Skurzak Ludwik dr 4 V 55 docent Wydz. Filol.
- Słabicki Jan 15 X 58 fiz. prac. adm.
- Sławiński Stanisław 1 VII 56 prac. nauk. techn. Ogród Bot.
- Słomiany Łucja 15 VII 58 — 15 X 58 fiz. prac. adm.
- Słoniewska Helena dr 4 V 55 docent Wydz. Filoz.-Hist., 1 X 58 prodziekan
- Słoniowska Stefania 1 IX 58 — 30 IX 58 fiz. prac. adm.
- Słowik Tadeusz 1 VIII 52 — 30 XI 57 um. prac. adm.
- Słupecki Jerzy dr 25 III 48 prof. nadzwycz., 1 IX 53 — 31 VIII 55 dziekan Wydz. Mat. Fiz. Chem.
- Smoleń Alina mgr 16 I 57 um. prac. adm.
- Smolańska Alicja 1 I 54 — 31 VIII 57 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
- Smolański Antoni mgr 1 XII 55 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
- Sobczyk Jerzy 16 VIII 58 fiz. prac. adm.
- Sobczyk Lucjan dr 1 XI 51 aspirant, 1 X 57 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
- Sobolewski Tadeusz mgr 1 X 55 asyst., 1 VI 59 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
- Soboń Stefan 1 XI 58 pom. prac. techn. Ogród Bot.
- Socha Jan 1 IX 55 naucz. Stud. Wojsk., 1 II 56 — 1 IV 56 laborant Stud. Wojsk.
- Soczyński Eugeniusz 13 X 55 — 30 VI 58 telefonista
- Solecka Aldona 16 IX 54 — 31 X 56 pielęgniarka
- Solski Aleksander 16 IX 59 fiz. prac. adm.
- Soltys Urszula 1 XI 55 um. prac. adm.
- Sorbian Gabriela mgr 1 XII 58 prac. nauk. techn. Wydz. Prawa
- Sorgenstein Rafał mgr 1 X 53 adiunkt Wydz. Prawa
- Soroko Maria mgr 1 IX 50 bibliot., 1 VI 56 st. bibliot., 1 IX 57 kustosz Bibl. Uniw.
- Sosińska Pelagia 1 VIII 58 fiz. prac. adm.
- Sowa Bolesław 1 II 58 — 31 VIII 58 um. prac. adm.
- Srocki Władysław 1 I 51 pom. prac. techn., 1 VI 56 — 30 VI 58 bibliot. Bibl. Uniw.

Sroczyński Witold mgr 1 XI 55 — 31 VII 59 prac. nauk. techn. Wydz. Filoz.-Hist.
Sroka Kazimierz 15 VI 57 — 31 VIII 57 um. prac. adm.
Sroka Kazimierz mgr 1 IX 57 asyst. Wydz. Filol.
Stabrowska Jadwiga dr 1 IV 51 st. asyst., 1 X 56 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Stachowiak Łucja 1 X 55 st. laborant, 1 X 59 st. magazynier Bibl. Uniw.
Stachurska Anna dr 1 IX 52 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Stankiewicz Adolf mgr 1 X 54 aspirant, 1 X 57 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Stankiewicz Wacław kpt 1 VII 58 wykład. Stud. Wojsk.
Stańdowa Elżbieta mgr 1 X 55 bibliot., 1 IX 56 st. asyst. Bibl. Uniw.
Starzyńska Zofia 19 IX 51 — 15 V 57 um. prac. adm.
Staszak Stefan 1 IX 57 — 15 VI 58 fiz. prac. adm.
Staszczak Zofia dr 1 IX 56 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Staszków Michał dr 1 I 55 st. asyst., 1 XI 56 adiunkt Wydz. Prawa
Stawarska Elżbieta 1 II 54 um. prac. adm.
Stawarski Innocenty mgr 1 V 51 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Stecko Wiktoria 18 IV 58 fiz. prac. adm.
Stefańska Henryka 16 IX 57 pom. prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Steffen Wiktor dr 28 II 49 prof. nadzwycz., 1 IV 56 — 30 IX 58 prof. zwycz. Wydz. Filol.
Stefko Kamil dr 23 VII 46 prof. zwycz. Wydz. Prawa
Stein Gertruda 1 VII 59 — 31 VII 59 fiz. prac. adm.
Stein Jadwiga 20 V 57 prac. godz., 1 X 57 bibliot. Bibl. Uniw.
Steinhaus Hugo dr 7 IX 46 prof. zwycz. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Stempel Janina 1 IX 51 pom. prac. techn., 1 VI 56 bibliot. Bibl. Uniw.
Stephan Zdzisław mgr 1 IX 54 — 30 IV 56 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Stermer Stefania 1 V 59 fiz. prac. adm.
Stęplewski Bronisław 15 II 58 fiz. prac. adm.
Stępnia Zofia 3 VIII 59 fiz. prac. adm.
Stęślicka-Mydlarska Wanda dr 31 V 54 docent, 1 IX 54 — 30 IX 59 prodziekan Wydz. Nauk Przyr.
Stoffel Ewa zob. Ożóg-Stoffel Ewa
Stolarski Tadeusz mgr 1 VII 58 wykład. Stud. Wojsk.
Stroka Anna mgr 1 IX 55 st. asyst. Wydz. Filol.
Strońska Olga 1 II 56 prac. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Stryjski Karol 7 IX 57 fiz. prac. adm.
Strzelecka-Modelska Bożena dr doc. 1 IV 51 st. asyst., 1 I 56 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Strzelecki Władysław dr 30 IV 47 — 30 IX 58 prof. zwycz. Wydz. Filol.
Styrska Stefania 16 III 54 um. prac. adm.
Styński Zygmunt 1 IX 52 — 30 IV 58 fiz. prac. adm. Wydz. Prawa
Stys Wincenty dr 3 XI 48 prof. nadzwycz., 1 IX 53 prof. nadzwycz. Wydz. Filoz.-Hist., 1 III 58 prof. zwycz. Wydz. Prawa
Sudnik Leszek 16 X 53 um. prac. adm.
Sujak Bogdan dr 1 VI 55 adiunkt, 1 XII 57 zast. prof. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Surdykowski Aleksander 1 VII 58 fiz. prac. adm.
Surdykowski Tadeusz 15 III 58 fiz. prac. adm.
Surek Jan 15 XI 53 — 31 III 56 um. prac. adm.
Surowiec Stanisława 1 III 58 fiz. prac. adm.
Suski Wojciech mgr inż. 1 X 57 — 31 I 58 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Sydor Jerzy mgr 1 VIII 53 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.

Sylwestrzak Anna 1 IV 59 kier. stołówki prac. Uniw.
Szafarz Czesław 1 II 48 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Szahidewicz Aleksander mgr 1 IX 54 naucz. Stud. W.F.
Szarek Helena 20 V 55 — 31 V 57 fiz. prac. adm.
Szarski Kazimierz dr 6 IX 46 prof. nadzwycz. Wydz. Nauk Przyr., 1 X 54 — 30 IX 57
prorektor, 1 XI 57 — 31 VIII 59 rektor
Szastyńska-Siemion Alicja mgr 1 V 56 lektor Wydz. Filol.
Szatan Zygmunt 1 I 58 — 30 XII 58 um. prac. adm.
Szatkowski Aleksander 1 VIII 59 fiz. prac. adm.
Szaynok Andrzej mgr 1 XI 54 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Szczepankiewicz Stanisław dr 1 VII 54 docent Wydz. Nauk Przyr., 1 IX 55 — 31 X 56
prodziekan Wydz. Nauk Przyr.
Szczepański Ryszard mgr 1 IV 53 um. prac. adm., 1 XII 56 — 30 IX 57 naucz. Stud.
Jęz. Obcych, 1 X 58 naucz., Stud. Jęz. Obcych
Szczerbicka Ludwika mgr 1 IX 56 asyst., 1 X 58 st. asyst. Wydz. Filol.
Szczěrbiński Mieczysław 1 II 52 asyst., 1 VI 56 st. bibliot., 1 II 59 kustosz Bibl. Uniw.
Szczęścikiewicz Zbigniew 1 V 54 pom. prac. nauk. techn., 1 X 56 technik, 1 VII 57 st.
technik Bibl. Uniw.
Szczęśniak Bolesław 1 X 57 — 31 X 57 fiz. prac. adm.
Szczotka Franciszek mgr 1 IV 54 st. asyst., 1 III 57 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Szczotka Hubert mgr 1 XII 57 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Szczur-Rybarska Władysława dr 1 XI 53 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Szczygielska Maria 11 IV 59 — 22 IV 59 fiz. prac. adm.
Szczygieł Bronisława 15 X 56 fiz. prac. adm.
Szczygieł Władysław 1 II 45 kierowca samochodowy
Szczypek Piotr mgr 1 IX 58 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Szela Weronika 26 X 56 — 30 XI 56 fiz. prac. adm.
Szeliga Kazimiera 1 IX 52 um. prac. adm.
Szeligowski Stanisław dr 4 V 55 docent Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Szeliska Marta 20 VIII 56 — 30 VII 59 fiz. prac. adm.
Szewczyk Jan 15 X 58 fiz. prac. adm.
Szutnik Helena 1 VIII 55 — 30 IX 59 fiz. prac. adm.
Szlandrowicz Lidia mgr 20 IX 55 prac. godz., 1 VI 57 bibliot. Bibl. Uniw.
Szmuc Walerian 1 VII 50 um. prac. adm., 1 X 57 st. magazynier Bibl. Uniw.
Szpitalak Stanisława 1 X 58 fiz. prac. adm.
Szubert Daniela 16 X 58 fiz. prac. adm.
Szubert Janina 5 III 59 um. prac. adm.
Szul-Mościćka Lidia mgr 1 X 53 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Szulc Halina dr 1 VII 56 st. asyst., 1 I 59 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Szulc Janina 3 IX 59 fiz. prac. adm.
Szulc Zygmunt 1 VIII 56 adiunkt Wydz. Filoz.-Hist.
Szustrowska Jadwiga 17 X 45 um. prac. adm.
Szustrowski Eugeniusz mgr 1 VI 51 asyst., 1 VI 56 st. bibliot., 1 XI 58 st. bibliot. Bibl.
Uniw.
Szwed Jerzy dr 16 I 50 asyst., 1 VI 56 — 30 IX 58 st. bibliot. Bibl. Uniw.
Szwedzińska Cecylia 8 X 54 — 30 XI 57 um. prac. adm.
Szwejkowska Helena dr 22 VII 51 bibliot., 1 IX 56 adiunkt Bibl. Uniw.
Szymała Edmund 16 I 55 — 31 XII 58 prac. nauk. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Szymańska Franciszka 5 IX 54 — 30 XI 58 fiz. prac. adm.
Szymański Jan 6 XII 57 fiz. prac. adm. .

- Szymański Kazimierz 1 XII 50 — 30 IX 58 fiz. prac. adm.
Szymkowska Irena 1 X 57 — 31 XII 57 um. prac. adm.
Szymonowicz Stefania 16 XI 57 um. prac. adm.
Szypulski Bogdan 17 VIII 59 fiz. prac. adm.
Szyrocki Marian doc. dr 1 XII 52 aspirant, 1 XII 55 adiunkt Wydz. Filol.
- Ścibło Helera 1 VIII 56 fiz. prac. adm.
Śląska Jadwiga 1 X 52 um. prac. adm.
Śliwa Zdzisław mgr 15 XI 53 asyst., 1 XI 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Śmicińska Maria 22 VII 54 bibliot. Bibl. Uniw., 1 II 56 naucz. Stud. Jęz. Obcych.
Świda Witold dr 15 IV 47 prof. nadzwycz., 1 V 59 prof. zwycz., 1 IX 54 — 30 IX 56 dziekan Wydz. Prawa, 6 XI 57 — 31 VIII 59 prorektor
Świdarska Helena 1 II 58 — 30 VI 58 fiz. prac. adm.
Świdarski Józef 16 VI 58 fiz. prac. adm.
Świerczkowski Stanisław mgr 1 X 54 pom. prac. techn., 1 VII 55 — 30 IX 56 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Świtacz Ryszard 1 VI 55 — 30 XI 55 um. prac. adm., 1 XI 57 pom. magazyniera Bibl. Uniw.
Świtała Jadwiga 15 XI 58 fiz. prac. adm.
Świtlik Maria 25 IV 59 um. prac. adm.
- Tanaś Piotr 1 II 57 — 8 VII 58 fiz. prac. adm.
Tarabula Stanisław mgr 15 VIII 58 st. magazynier, 1 XI 58 asyst. techn. Bibl. Uniw.
Tarkowski Stanisław mgr 1 X 58 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Tarnawski Jerzy 1 I 56 — 30 XI 56 um. prac. adm.
Tarnawski Michał 1 VII 56 — 31 VIII 57 um. prac. adm.
Tatarczyk Leon mgr 1 XI 53 naucz. Stud. Jęz. Obcych
Teisseyre Henryk dr n. 30 IV 48 prof. nadzwycz., 20 XII 56 prof. zwycz. Wydz. Nauk Przyr.
Teleżyńska Jadwiga mgr inż. 1 IV 51 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Teleżyński Henryk dr 25 IX 50 prof. nadzwycz. Wydz. Nauk Przyr.
Tenerowicz Andrzej mgr 1 VII 57 asyst. techn., 1 IX 57 asyst. Wydz. Prawa
Tokarski Mieczysław mgr 1 IV 56 prac. fiz., 1 VI 56 prac. nauk. techn., 1 VIII 58 asyst. techn. Ogród Bot.
Tokarz Aniela 16 II 57 fiz. prac. adm.
Tomala Bolesław 10 I 57 fiz. prac. adm.
Tomaszewska Anna 1 XI 46 — 30 VI 58 fiz. prac. adm.
Tomaszewski Tadeusz 1 VIII 56 — 30 XI 56 fiz. prac. adm.
Topuszczyk Jadwiga 1 X 52 um. prac. adm.
Trabszo Bronisława 1 X 53 um. prac. adm.
Trent Zdzisław 18 V 59 kvestor Uniw.
Trojanowska Teresa 16 VII 56 — 31 X 56 fiz. prac. adm.
Trojnar Eugeniusz mgr 1 X 55 — 30 XI 56 asyst., 1 XII 56 aspirant Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Truch Helena 1 VIII 58 fiz. prac. adm.
Trudzik Zbigniew mgr 1 VIII 53 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Trzebiatowska Bogusława dr 1 IX 54 prof. nadzwycz., 1 X 58 dziekan Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Trzeciak Marta 21 III 52 fiz. prac. adm.
Trznadel Edward 1 V 55 um. prac. adm.

- Trznadel Wojciech mgr 1 VIII 55 asyst., 1 X 58 st. asyst. Wydz. Prawa
Trzynadlowski Jan dr 1 IX 54 godz. zlec., 1 IX 57 docent Wydz. Filol.
Tubacka Helena 16 IX 59 fiz. prac. adm.
Tubacki Henryk 16 I 59 fiz. prac. adm.
Tubacki Piotr 16 IX 59 fiz. prac. adm.
Tur Stefan 1 II 57 — 30 XI 57 um. prac. adm.
Turnau Jan mgr 16 II 57 — 31 III 58 red. nauk. techn.
Tuszkiewicz Janina 1 IX 51 pom. prac. techn., 1 X 56 technik, 1 VIII 59 st. bibliot.
Wydz. Nauk Przyr.
Tuzinkiewicz Irena mgr 1 VIII 53 — 31 X 58 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Tyka Roman mgr 1 XI 58 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Tyńska Waleria 1 I 57 pom. prac. techn., 1 VI 57 bibliot. Bibl. Uniw.
Tyszkiewicz Lech mgr 1 X 58 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
- Ujejski Andrzej 21 IX 53 um. prac. adm.
Ulbrich Augusta 1 XI 56 telefonistka
Ułasiewicz Antoni 16 VI 58 fiz. prac. adm.
Ułasiewicz Władysław 1 X 58 — 15 VI 59 fiz. prac. adm.
Urbanik Kazimierz dr 1 X 55 adiunkt, 1 X 57 docent Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Urbanowicz Mieczysław dr 1 I 53 adiunkt Wydz. Filol.
Urbański Eryk 1 IV 53 prac. nauk. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Ursel Adam mgr 22 VII 52 kustosz Bibl. Uniw.
Usik Zdzisław 1 IX 58 magazynier Bibl. Uniw.
Uszycki Wojciech 1 VII 59 magazynier Bibl. Uniw.
- Wachowska Lidia mgr 1 IX 56 lektor Stud. Jęz. Obcych
Wachowska-Serwatka Krystyna mgr 1 IV 56 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Wadowski Jacek mgr 1 X 57 asyst. Wydz. Prawa
Wageman Karol 1 I 49 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Wajda Stanisław dr 1 IV 53 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Walada Józef 15 X 58 um. prac. adm.
Walczak Stanisław dr 1 IX 51 zast. prof., 1 IV 57 docent, 1 IX 54 — 30 IX 56 prodziekan Wydz. Prawa
Walczak Wojciech dr 29 VIII 54 docent, 1 I 59 prodziekan Wydz. Nauk Przyr.
Waligórska Janina 1 II 49 um. prac. adm.
Waliszewska Regina 16 XII 58 fiz. prac. adm.
Walter Mieczysław dr 1 IV 48 bibliot., 1 IV kustosz, 1 IX 56 adiunkt, 1 I 57 kustosz Bibl. Uniw.
Wałkowska Hanna mgr 1 XI 57 asyst., 1 IV 59 st. asyst. Wydz. Filol.
Wanke Adam dr 1 IX 53 godz. zlec., 1 I 56 docent., 30 V 57 prof. nadzwycz. Wydz. Nauk Przyr.
Wawrzyc Klara 1 X 55 — 1 IV 56 fiz. prac. adm.
Wasiewicz Jakub 16 VII 55 — 15 VI 58 fiz. prac. adm.
Waszakis Halina mgr 1 X 58 prac. nauk. techn. Wydz. Filol.
Wawrzyniak Józef mgr 1 II 59 prow. ćwic. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Wawrzyniak Marian mgr 1 IX 53 zast. kier. Stud. Wojsk.
Wawrzynowicz Franciszka 1 II 53 fiz. prac. adm.
Wawrzynowicz Ludwik 1 VI 50 fiz. prac. adm.
Ważna Janina 16 VIII 58 — 31 VII 59 fiz. prac. adm.
Wądołkowska Janina 15 IX 58 st. bibliot. Bibl. Uniw.

Wądołkowski Ignacy 1 II 57 dyr. adm.
Wągiel Genowefa 25 V 56 fiz. prac. adm.
Wąsik Józef mgr 1 IX 52 st. asyst. Wydz. Prawa
Wąsowicz Józef dr 20 XII 46 prof. nadzwycz., 26 VI 58 prof. zwycz. Wydz. Nauk Przyr.
Wąsowska Wanda 15 VII 56 — 14 IX 56 fiz. prac. adm.
Wercnowska Maria 16 VII 58 um. prac. adm.
Wereszycki Henryk dr 1 VI 55 — 1 III 56 prof. nadzwycz. Wydz. Filoz.-Hist.
Wesołowska Henryka mgr 1 IX 55 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Wesołowski Jan dr 1 IX 48 zast. prof., 1 XI 55 docent Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Węgler Józef 3 VII 58 um. prac. adm.
Węgler Waleria 6 VII 58 um. prac. adm.
Węgrzyn Krystyna 16 X 55 — 30 XI 58 um. prac. adm.
Węgrzyn Marta 15 VIII 55 — 31 VII 58 asyst. Wydz. Prawa
Wiatrowska Stanisława 1 II 55 — 31 III 59 um. prac. adm.
Wiatrowski Lech mgr 1 XII 54 asyst. techn., 1 II 57 asyst., 1 I 59 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Wieczorek Bogusław mgr 1 I 59 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Wiekiera Eustachy 1 XI 58 — 30 IV 59 um. prac. adm.
Wiercik Bronisław 1 III 56 — 31 III 57 fiz. prac. adm.
Wiercińska Alicja 16 XII 58 — 15 III 59 fiz. prac. adm.
Wiercińska Bronisława 7 VIII 53 ogrodnik wykwalif. Ogród Bot.
Wierzbicki Stanisław 1 XI 55 — 31 XII 56 pom. prac. techn. Bibl. Uniw.
Wierzbiński Stefan dr 8 IV 55 docent Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Więcek Helena mgr 1 IX 56 prac. godz., 1 XI 57 bibliot. Bibl. Uniw.
Więcek Stanisława 16 VII 53 — 15 III 59 fiz. prac. adm.
Wiklendt Janina mgr 15 XI 58 bibliot. Bibl. Uniw.
Wiktor Krystian mgr 1 III 58 — 31 X 58 asyst. Wydz. Prawa
Wilanowska Marietta 1 I 59 prac. nauk. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Wilczek Wiesław mgr 1 X 54 asyst., 1 X 56 — 31 X 58 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Winiańska Zofia 6 VI 53 fiz. prac. adm.
Winowska Janina mgr 1 VIII 49 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Winowski Leszek dr 1 IV 46 adiunkt, 1 II 57 prof. nadzwycz., 1 IV 57 — 30 IX 58 prodziekan Wydz. Prawa
Wiszniewska Maria 14 I 52 — 30 VI 58 fiz. prac. adm.
Wiszniewska Zofia 16 IX 57 um. prac. adm.
Wiszniewska-Woronczak Łucja mgr 1 III 53 asyst., 1 VI 56 bibliot., 1 VII 58 st. bibliot. Bibl. Uniw.
Witas Władysława 1 II 52 fiz. prac. adm.
Witkiewicz Maria dr 1 IX 47 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Witkowski Józef mgr 1 XII 57 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Witt Maria 1 IX 54 um. prac. adm.
Wiza Kazimierz 1 II 56 prac. nauk. techn. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Wojciechowska Irena mgr 1 IX 54 asyst., 1 XII 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Wojciechowski Kazimierz mgr 1 IX 54 asyst., 1 II 56 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Wojciechowski Wacław 1 XII 58 fiz. prac. adm.
Wojciechowski Walter mgr 15 XI 57 prow. ćwic., 1 VII 59 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Wojda Józef 16 VI 58 — 15 XII 58 fiz. prac. adm.
Wojda Łucjan mgr 1 XII 53 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Wojdyłło Mieczysław 8 XI 56 — 15 II 57 fiz. prac. adm.

- Wojnarski Jerzy mgr 1 VI 55 asyst., 1 VI 56 bibliot., 1 VI 59 st. bibliot. Bibl. Uniw.
Wojtas Salomea 20 V 55 — 16 XI 55 fiz. prac. adm.
Wojtas Stanisław 16 XI 47 fiz. prac. adm.
Wojtysiak Helena 2 II 54 — 30 XI 57 um. prac. adm.
Wojtysiak Julianna 1 XII 58 fiz. prac. adm.
Wojtysiak Salomea 1 IX 58 fiz. prac. adm.
Wojtyszyn Marian 1 I 57 — 1 X 58 pom. prac. techn. Inst. Geograf.
Wojtowicz Józef 1 I 49 pom. prac. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Wolański Marian dr 1 XII 52 aspirant, 1 VIII 56 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Wolfke Karol dr 10 II 57 adiunkt Wydz. Prawa
Wolibner Witold dr 14 VI 54 prof. nadzwycz. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Wolski Józef dr 15 IX 52 — 1 III 58 prof. nadzwycz. Wydz. Filoz.-Hist.
Wołodźko Krystyna 20 X 58 — 30 IV 59 um. prac. adm
Wonneberger Paulina 16 V 54 fiz. prac. adm.
Woronczak Kazimierz 16 XI 45 um. prac. adm.
Wosch Jan 16 V 57 — 15 IX 57 um. prac. adm.
Wottke-Skowron Ewa 1 VII 54 — 31 XII 58 um. prac. adm.
Woźniak Anna 16 XI 46 um. prac. adm.
Woźniak Bronisław 1 XI 46 fiz. prac. adm.
Woźniak Maria 1 IV 52 — 30 VI 58 um. prac. adm.
Wójcicki Ryszard mgr 1 II 58 asyst., 1 I 59 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Wójcik Anna zob. Michalewicz-Wójcik Anna
Wójcik Gabriel mgr 1 IX 54 asyst., 1 XII 56 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Wójcik Józef 17 I 50 um. prac. adm. kwestura
Wójcik Józef mgr 6 IX 54 um. prac. adm.
Wójtowicz Władysław mgr 1 V 54 pom. prac. techn., 1 I 56 — 30 VI 56 st. asyst.
Wydz. Nauk Przyr.
Wrona Tadeusz mgr 1 IX 53 — 30-IX 56 asyst. Wydz. Prawa
Wrońska Maria dr inż. 1 I 53 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Wróński Jerzy mgr 1 VI 59 asyst. Bibl. Uniw.
Wróbel Antoni mgr 1 IV 57 asyst. Wydz. Filol., 1 VIII 57 st. bibliot. Bibl. Uniw.
Wróbel Jan 1 II 56 — 31 VIII 56 fiz. prac. adm.
Wróbel Wacław 1 VIII 55 — 31 VIII 58 um. prac. adm.
Wróbel-Markiel Mieczysława 1 VII 51 um. prac. adm.
Wrześniowski Leszek 1 VII 55 — 31 VIII 57 naucz. Stud. Wojsk.
Wuller Łucja mgr 1 VII 57 prow. ćwic., 1 VI 59 asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Wybieralska Mirosława mgr 1 XII 52 — 31 VIII 57 naucz. Stud. W.F.
Wybieralski Andrzej mgr 1 IX 54 naucz. Stud. W.F., 1 I 56 zast. kier. Stud. W.F.
Wycisk Charlotta 1 VIII 56 — 15 V 58 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Wypchło Ignacy 1 IX 55 — 30 IV 57 naucz. Stud. Wojsk.
Wypych Helena 2 XII 57 fiz. prac. adm.
Wyrwalski Tadeusz mgr 1 I 53 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Wyrwisz Janusz mgr 1 VI 54 st. asyst. Wydz. Prawa
Wyśłouch Seweryn dr 25 III 48 prof. nadzwycz., 1 III 57 prof. zwycz., 1 XI 56 —
30 IX 58 dziekan Wydz. Prawa
Wysocki Zbigniew mgr 1 XII 57 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Wyszyński Michał dr 1 XII 53 prof. zwycz. Wydz. Prawa

Voisé Waldemar dr 1 X 58 docent Wydz. Filol.

Zabłocka Halina 1 XI 58 um. prac. adm.
Zabłocki Stefan 1 XI 57 asyst. Wydz. Filol.
Zabor Roman 6 III 58 — 7 V 58 fiz. prac. adm.
Zabża Andrzej mgr inż. 1 XI 58 st. asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Zabża Maria zob. Baranowska-Zabża Maria
Zagożdżon Antoni 16 II 56 wykład., 1 XII 57 technik Stud. Wojsk.
Zajęc Cecylia 1 X 51 fiz. prac. adm.
Zajączkowska Aleksandra 16 I 58 fiz. prac. adm.
Zajchowska Stanisława dr 1 X 56 — 1 X 58 docent Wydz. Nauk Przyr.
Zakrzewski Bogdan dr 31 V 54 docent, 1 XI 58 prof. nadzwycz. Wydz. Filol.
Zakrzewski Wiesław 16 IX 57 fiz. prac. adm.
Zalewska Ludmiła 8 IV 53 um. prac. adm.
Założyńska Wanda 10 II 52 — 28 II 57 um. prac. adm.
Zamaria Regina 1 V 59 fiz. prac. adm.
Zamkowski Władysław dr 1 IX 54 zast. prof., 1 XI 56 prodziekan Wydz. Prawa
Zamłyński Tadeusz 1 IX 57 st. technik Bibl. Uniw.
Zamorski Jan mgr 1 X 55 adiunkt Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Zarański Stanisław 1 IX 54 — 30 IX 58 pom. prac. techn. Wydz. Filol.
Zawada Teodora 15 IV 57 — 15 IX 57 fiz. prac. adm.
Zawadowski Leon dr 13 X 54 docent, 1 III 58 prof. nadzwycz. Wydz. Filol.
Zawadzka Irena 1 V 59 um. prac. adm.
Zawadzka Wiktoria 15 IV 59 — 4 VI 59 um. prac. adm.
Zbyrowski Zygmunt mgr 1 IX 55 asyst. Wydz. Filol.
Zdanek Kazimiera 3 X 57 — 7 XII 58 fiz. prac. adm.
Zgorzelska Zofia 16 XII 57 — 31 VIII 59 fiz. prac. adm.
Zgorzelski Antoni 1 XI 55 — 31 VIII 59 fiz. prac. adm.
Zgrzybacz Maria 15 XI 58 fiz. prac. adm.
Zieliński Henryk dr 1 VI 55 docent Wydz. Filoz.-Hist.
Zielonka Franciszka 16 VII 49 — 11 IX 57 fiz. prac. adm.
Zieniewicz Anna 5 VIII 48 — 30 VI 58 fiz. prac. adm.
Ziental Wiesława 16 III 55 — 31 V 57, 1 I 58 fiz. prac. adm.
Zientek Walerian mgr 1 VII 55 asyst., 1 X 56 aspirant Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Zięba Andrzej dr 1 IX 55 zast. prof. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Ziętek-Piasecka Janina mgr 1 VIII 56 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Zimniak Czesław mgr 1 IX 55 — 31 X 55 asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Ziomecka Anna mgr 1 X 57 st. asyst. Wydz. Filoz.-Hist.
Ziółkowski Józef mgr inż. 1 X 56 prow. ćwic., 1 I 57 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Zlat Mieczysław dr 1 XII 56 adiunkt Wydz. Filoz.-Hist.
Złotorzycka Jadwiga mgr 1 XII 53 st. asyst. Wydz. Nauk Przyr.
Znaiński Tadeusz 1 IV 51 st. asyst. Wydz. Prawa
Znojko Jerzy 15 X 57 fiz. prac. adm.
Zubik Edward dr 1 X 55 docent Wydz. Nauk Przyr.
Zubik Irena mgr 1 I 49 st. asyst., 1 XII 56 adiunkt Wydz. Nauk Przyr.
Zwierzycki Jan mgr 1 X 58 prac. nauk. techn. Wydz. Nauk Przyr.
Zwierzycki Józef dr 31 V 48 prof. zwycz. Wydz. Nauk Przyr.
Zwierzyńska Maria 8 X 54 — 31 V 58 fiz. prac. adm.
Zygmunt Jan 16 XII 47 — 5 II 59 um. prac. adm.

Żak Irena mgr 1 X 58 bibliot. Bibl. Uniw.

Żak Stanisław 16 V 56 — 31 VIII 56 fiz. prac. adm.

Żebrowski Jan mgr 1 XI 53 asyst. Wydz. Mat. Fiz. Chem.
Żejcowa Zofia mgr 1 IX 53 — 30 VI 58 naucz. Stud. Jęz. Obcych
Żelaźniewicz Halina mgr 1 IX 57 prac. adm., 1 VIII 58 bibliot. Bibl. Uniw.
Żółkowski Stanisław 15 I 46 fiz. prac. adm.
Żukowska Janina 18 V 59 fiz. prac. adm.
Żuławiński Jan mgr 1 VII 53 st. asyst., 1 X 58 asyst. techn. Wydz. Filoz.-Hist.
Żuwała Zofia 15 IV 51 — 30 VI 56 fiz. prac. adm.
Żyborska Urszula mgr 1 III 58 — 31 X 58 prac. nauk. techn. Ogród Bot.
Życzyńska Stefania 1 V 59 fiz. prac. adm.
Żygulski Zdzisław dr 1 IX 51 prof. nadzwyczaj., 1 VI 59 prof. zwyczaj. Wydz. Filol.
Żyromska Halina 1 I 56 um. prac. adm., 1 VI 59 mł. bibliot. Bibl. Uniw.
Żyromski Jan 16 VIII 52 um. prac. adm.
Żywiczka Zdzisław 6 VII 56 — 30 VI 57 fiz. prac. adm.

X. PUBLIKACJE PRACOWNIKÓW

Materiał bibliografii prac naukowych pracowników Uniwersytetu podzielono, jak w tomie poprzednim, wg Wydziałów i w każdej grupie wyodrębniono hasła utworzone z nazwisk autorów. Dla haseł zastosowano układ alfabetyczny, pod nimi zestawiono materiał wg chronologii wydania, a pod tym samym rokiem alfabetycznie wg tytułów prac. Prace redaktorskie autora podano mniejszym drukiem na końcu rejestru jego publikacji. — W stosunku do bibliografii tomu poprzedniego zastosowano większą selekcję materiału i ze względów oszczędnościowych skrócono zapis wybranych recenzji; z tych samych względów nie podano wykazu skrótów czasopism, wykorzystanych w bibliografii, stosując w zapisie pozycji czytelną formę skrótu zgodnie z ustaloną normą (PN/r — 01150).

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY

ADAMUS MARIAN

1. Kilka zagadnień formy progresywnej języka angielskiego. *Spraw. Wr. TN R. 10:1955* [druk.] 1957 s. 45—51.

2. Stosunki genetyczne języków zachodniogermańskich. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A nr 5: Językoznawstwo 1957* s. 213—240.

3. Postęp w dziedzinie runologii. Na marginesie prac E. Moltkego: I. Skonvig og de andre runetegnene, et bidrag til runologiens historie i Danmark og Norge. *Kwart. neofilolog. R. 6:1959* z. 3 s. 237—242.

4. Le présent de l'indicatif en anglais et en islandais. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A nr 20: Germanica Wratislav. III: 1959* s. 47—74.

5. Traitement phonologique des diphtongues de la langue anglaise. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A nr 12: Germanica Wratislav. II: 1959* s. 69—81. — Toż w jęz. pol. Fonologiczne traktowanie dyftongów angielskich. *Kwart. neofilolog. R. 6:1959* z. 1 s. 23—36.

BARAŃSKI ZBIGNIEW

6. W kręgu Mickiewicza. (W.G. Korołenko). *Kwart. Inst. Pol.-Radz. R. 1956* nr 1 s. 279—292.

7. Z korespondencji A. Ertela. Nieznany list o H. Sienkiewiczu. *Kwart. Inst. Pol.-Radz. R. 1956* nr 3/4 s. 65—67.

8. Zbiór artykułów o „Zapiskach myśliwego”. *Kwart. Inst. Pol.-Radz. R. 1956* nr 3/4 s. 261—267.

9. Listy Elizy Orzeszkowej do Wukola Ławrowa. [Współaut.: M. Jakóbiec]. *Slavia orient. R. 6: 1957* nr 1 s. 233—289.

10. Jubileuszowa książka o Garszynie. *Slavia orient. R. 7:1958* nr 1 s. 205—209.

11. Problemy poezji Aleksandra Błoka. *Slavia orient. R. 7:1958* nr 2 s. 291—294.

12. Z historii recepcji literatury polskiej w Rosji w latach sześćdziesiątych wieku XIX [W:] Z polskich studiów slawistycznych. Prace na IV Międzynarodowy Kongres Slawistów w Moskwie 1958. Warszawa 1958 s. 144—161.

13. Iwan Bunin — tłumacz literatury polskiej. *Slavia orient.* R. 8:1959 z. 4 s. 23—36.

14. K. Czukowski — krytyk literacki. *Slavia orient.* R. 8:1959 nr 3 s. 125—127.

15. K. Fiedin o literaturze. *Slavia orient.* R. 8:1959 nr 3 s. 121—123.

16. Przypomniany pisarz radziecki. *Slavia orient.* R. 8:1959 s. 165—166.

17. Włodzimierz Korolenko i literatura polska. *Slavia orient.* R. 8:1959 nr 2/3 s. 3—34.

18. Zbiór prac o literaturze radzieckiej. *Slavia orient.* R. 8:1959 nr 3/4 s. 155—157.

BAK STANISŁAW

19. Gwary ludowe na Dolnym Śląsku. Cz. 1: Głosownia. Poznań 1956 ss. 129 (od s. 122—125 Rés.). *Pr. Komis. filolog. Pozn. Wyd. Filolog.-Filoz.* T. XV z. 1.

20. Polszczyzna górnośląska w życiu i pracy szkoły średniej. *Kwart. opol.* R. 2:1956 z. 2 s. 52—57; z. 3 s. 97—105.

21. Karaś M., Nazwy miejscowe typu *Podgóra, Zalas* w języku polskim i w innych językach słowiańskich. *Onomast.* R. 3:1957 s. 193—199.

22. Z historii badań nad gwarami dolnośląskimi. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 5: Językoznawstwo 1957 s. 65—124. Rés., Rezej.

23. Zapiski kronikarskie z Górnego Śląska z XVIII i XIX wieku. *Spraw. Wr. TN* R. 9:1954 [druk.] 1957 s. 28—35.

24. Dolny Śląsk pod względem językowym. *Lit. ludowa* R. 2:1958 z. 1. s. 8—10.

25. O kilku wątkach w baśniach i legendach na Górnym Śląsku. *Lit. ludowa* R. 2:1958 z. 2/3 s. 9—19.

26. Wesele ludowe w Grębowie. Sandomierskie. Wrocław 1958 ss. 165, 3 nłb. + 7 ss. melodyj. Archiwum Etnogr. nr 18.

27. Z badań nad przeszłością dialektu śląskiego. III. Książka różnych ciekawych rzeczy... w miasteczku Bieruniu. Wrocław 1958 ss. 105, 2 nłb. *Prace Wr. TN Ser. A* nr 59. (Powiel.).

28. Andrzeja Trzecieckiego Psalm 67. *Rozpr. Kom. Jęz. Wr. TN* T. 2:1959 s. 187—201.

29. Kazimierz Nitsch i dzieło Jego życia: synteza polskiej dialektologii. *Rozpr. Kom. Język. Wr. TN* T. 2:1959 s. 17—30.

30. Mowa polska na Śląsku. [W:] Górny Śląsk. Cz. 1. Ziemie staropolskie T. 5. Poznań 1959 Instytut Zachodni s. 435—452.

31. O języku polskich pism Andrzeja Trzecieckiego. *Rozpr. Kom. Jęz. Wr. TN* T. 1:1959 s. 65—84.

Rozprawy Komisji Językowej Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego T. 1:1959, t. 2:1959. — Sekretarz redakcji.

BORKOWSKA ANNA zob. GORIACZKO BORKOWSKA ANNA

CIEŚLIKOWSKI JERZY

32. Orzeszkowa Eliza: Marta. Wstęp i przypisy oprac... Wyd. 1 Wrocław 1956 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 260. Nasza Biblioteka. — Wyd. 2 (wstęp częściowo zmieniony) 1958.

33. Walerego Przyborowskiego powieść historyczna dla młodzieży. [W:] Rozprawy z Historii Literatury dla Dzieci i Młodzieży. Wrocław 1958 Zakł. Nar. im. Ossol. s. 92—158. PAN Studia Pedagogiczne T. 5.

FALICKI JERZY

34. Ascarelli F., La tipografia cinquecentina italiana. *Rocz-i bibliot.* R. 1:1957 z. 1/2 s. 243—245.

35. Uwagi o symbolice „Małego Księcia” A. de Saint-Exupéry. *Rocz-i humanist.* T. 3:1957 z. 4 s. 163—192.

36. Polscy romanści na dawnym uniwersytecie wrocławskim *Kwart. neofilolog.* R. 5:1958 z. 1 s. 132—135.

37. Wykaz zagranicznych wydawnictw ciągłych Akademii, towarzystw naukowych i uniwersytetów. Opracował ... Wrocław 1958 Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu ss. 297.

FLORYAN WŁADYSŁAW

38. Eugeniusz Kucharski jako teoretyk literatury. Eugeniusz Kucharski. *Prace Wydz. Filolog.-Filoz. Tow. Nauk. w Toruniu*. T. 6 1956/57 z. 3 s. 19—29.

39. Nad autografem „Poety i natchnienia” Juliusza Słowackiego. *Pam. liter.* R. 48:1957 z. 4 s. 409—422.

40. O tak zwanym autoryzowanym odpisie „Rozmowy z matką Makryną Mieczysławską” Juliusza Słowackiego. *Pam. liter.* R. 48 : 1957 z. 4 s. 393—407. — Toż w: Juliusz Słowacki. W sto pięćdziesięciolecie urodzin. Warszawa 1959 s. 300—314.

41. Słowacki J.: Horsztyński [W:] *Dzieła* t. 8 s. 230—379. Oprac... [Współaut.:] Witold Bełza i Juliusz Kleiner. Wrocław 1958 Zakł. Nar. im. Ossol.

42. Słowacki J.: *Dzieła* t. 11, 12. Oprac... Wyd. 3 zmienione. Wrocław 1959 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 431.

43. Słowacki w zbiorach i publikacjach Ossolineum. [Współaut.:] B. Zakrzewski. Wrocław 1959 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 114.

Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego Ser. A 1956—1959. — Redaktor.

FRYDRYCHOWICZ GABRIELA

44. Na marginesie literatury Sejmu Wielkiego. W związku z niektórymi propozycjami Emila Kipy. *Pam. liter.* R. 49 : 1958 z. 3 s. 221—239.

45. Stanisław Kłopotki. W kręgu Puław. *Pam. liter.* R. 50: 1959 z. 3/4 s. 297—320.

46. Olszewicz B.: Uzupełnienia do bibliografii polskich przekładów Jana Jakuba Rousseau. [Redakcja i uzupełnienia]. *Pam. liter.* R. 48:1957 z. 3 s. 146—151.

FURDAL ANTONI

47. Mapa wyrazu srebro. [W:] Mały atlas gwar polskich. T. 1 z. 1 Kraków-Wrocław 1957 mapa nr 43.

48. Uwagi o rozwoju słowiańskiej kategorii palatalności. *Rozpr. Kom. Jęz. Wr. TN* T. 2:1959 s. 175—186.

GŁOMBIOWSKI KAROL

49. Zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu z punktu widzenia potrzeb historii medycyny na Śląsku. *Kwart. Hist. Nauki i Techn.* R. 1:1956 nr 1 s. 199—202.

50. Materiały do nauki historii książki i księgozbioru. Cz. 1: Książka w starożytności. Wrocław 1958 ss. 73. [Powieść.].

51. Polska literatura polityczna na Śląsku od XVI do końca XVIII w. Studium z zakresu historii użytkowania książki. Opole — Katowice 1959 ss. 212.

Śląskie Prace Bibliograficzne i Bibliotekoznawcze Wr. TN T. 2—5. — Sekretarz redakcji.

GORIACZKO BORKOWSKA ANNA

52. Sawrymowicz E., Juliusz Słowacki. *Pam. liter.* R. 48 : 1957 z. 3 s. 228—234.

53. Pieśń historyczna ziewończyków. *Pam. liter.* R. 50 : 1959 z. 3/4 s. 379—402.

HERNAS CZESŁAW

54. Rozwój ideologii braci polskich w wieku XVI. [W:] Z dziejów polskiej myśli filozoficznej i społecznej. T. 1: Wiek XV—XVII. Warszawa 1956 Książka i Wiedza s. 229—278.

55. Proza sowizdrzalska epoki saskiej. [W:] Ze studiów nad literaturą staropolską. Wrocław 1957 Studia Staropolskie T. 5 s. 351—406.

56. Problematyka ewidencji staropolskiej pieśni świeckiej. Streszczenie. *Spraw. Wydz. Nauk Społ. PAN* R. 1:1958 z. 6 s. 99—102 i nadb.

57. Z epiki dziadowskiej. I. Polskie i czeskie pieśni o obronie Wiednia. *Pam. liter.* R. 49:1958 z. 4 s. 475—494.

58. Frantové a grobiáni. Z mravokárných satir 16. věku v Čechách. *Sobótka* R. 14 : 1959 nr 4 s. 577—579.

59. Hejnały staropolskie. Streszczenie. *Spraw. Wydz. Nauk Społ. PAN* R. 2 : 1959 z. 2 s. 86—90.

60. Profesor. *Pam. liter.* R. 50 : 1959 z. 3/4 s. 49—56.

61. Uliczka Tadeusza Mikulskiego.

Rocz. wrocł. R. 2:1958 [druk.] 1959 s. 5—12. Towarzystwo. Miłośników Wrocławia.

Zeszyty naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego 1956. Seria A nr 2: Prace literackie I. — Redaktor.

HOŁUBOWICZ KAZIMIERZ

62. Ciłujko K. K., Toponimika Połtawščyny jak dżereło istoriji kraju. Połtawsko-kyjivškyj dialekt — osnova ukrainckoji nacjonalnoji movy zbirnyk statej. *Onomas. R.* 4:1958 z. 2 s. 400—407.

63. „Pogańbieli” czy „pogębek” w *Pieśni o zamordowaniu Andrzeja Tęczyńskiego z XV wieku?* *Jęz. pol. R.* 38:1958 z. 2 s. 81—87.

INGLOT MIECZYŚLAW

64. Mickiewiczowska sesja historyków literatury i języka. [Współaut.:] A. Witkowska. *Kwart. hist. R.* 63:1956 nr 2 s. 214—226.

65. Polacy piszący na Kaukazie w pierwszej połowie XIX w. Materiały do zagadnienia. *Pam. liter. R.* 48:1957 z. 2 s. 538—551.

66. Korzeniowski J., Krewni. *Pam. liter. R.* 49:1958 z. 2 s. 576—588.

67. Mickiewicz, poeta ludowy Śląska. *Sobótka R.* 14:1959 z. 1 s. 121—124.

68. Rafał Maszkowski. [W:] Ludzie dawnego Wrocławia. Wrocław 1958 s. 115—118.

69. Alkhadar Edmunda Chojeckiego na tle literatury polskiej lat 1832—1850. *Pam. liter. R.* 50:1959 z. 1 s. 83—110.

70. Korzeniowski J., Kollokacja. *Pam. liter. R.* 50:1959 z. 1 s. 229—240.

JAKÓBIEC MARIAN

71. Literatura rosyjska w wykładach paryskich Adama Mickiewicza. Warszawa 1956 ss. 177. Materiały Sesji Naukowej PAN poświęconej twórczości Adama Mickiewicza. [Powiel.]. — Toż. *Kwart. Inst. Pol.-Radz. R.* 1956 nr 1 s. 53—152.

Listy Elizy Orzeszkowej do Wukola Ławrowa. 1957. Zob. poz. 9.

72. Osiągnięcia i drogi rozwojowe historii literatur słowiańskich w Polsce w latach 1945—1955. [W:] Beogradzki Medjunarodni Slavistički Sastanak 15—21 1955. Beograd 1957 s. 343—352.

73. I. Franko i ukraińsko-polski hromadsko-literaturni zwiazky. *Radianśke Literaturoznawstwo* 1958 z. 3 s. 128—142.

74. Iwan Franko. Warszawa 1958 Wiedza Powszechna ss. 74.

75. Kluczowe problemy stosunków literackich polsko-rosyjskich w latach trzydziestych-czterdziestych wieku XIX. [W:] Z polskich studiów slawistycznych. Prace historycznoliterackie na IV Międzynarodowy Kongres Slawistów w Moskwie 1958 Warszawa 1958 s. 121—143.

76. O programie badań twórczości Iwana Franki. *Slavia orient. R.* 7:1958 nr 1 s. 3—22.

77. Serhij Maśłow. (Nekrolog). *Slavia orient. R.* 7:1958 nr 1 s. 216—217.

78. Uwagi w sprawie programu badań twórczości Iwana Franki. *Spraw. Wydz. Nauk Społ. PAN R.* 1:1958 z. 1 s. 96—99.

79. Iwan Franko i Vatroslav Jagić. *Slavia orient. R.* 8:1959 nr 1/2 s. 67—90.

80. Międzynarodowy Kongres Slawistów w Moskwie. II. *Pam. słow. T.* 8:1958 [druk.] 1959 s. 176—180.

81. Z prac Sekcji Historycznoliterackiej IV Międzynarodowego Kongresu Slawistów w Moskwie. *Jęz. ros. R.* 12:1959 nr 2 s. 44—48.

82. Zagadnienia historycznoliterackie na IV Międzynarodowym Kongresie Slawistów w Moskwie. *Pam. liter. R.* 50:1959 z. 1 s. 301—315.

KLIMOWICZ MIECZYŚLAW

83. Krasicki Ignacy: Historia. Wstęp, przypisy i oprac... Warszawa 1956 PIW ss. 213, nlb. 3. Instytut Badań Literackich PAN.

84. Krasicki Ignacy: Komедie. Oprac. i przypisy... Warszawa 1956 PIW ss. 415, 5 nlb. Instytut Badań Literackich PAN.

85. Mikulski T., Ze studiów nad Oświeceniem. Zagadnienia i fakty. *Pam. liter. R.* 48:1957 z. 1 s. 208—214.

86. Krasicki Ignacy: Korespondencja. T. 1—2. Oprac., wstęp i przypisy... [Współaut.:] Z. Goliński, R. Wołoszyński. Pod red. T. Mikulskiego. Wrocław 1958 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. LXXIX, 443, 796. Instytut Badań Literackich PAN.

87. Narodziny romansu listownego w literaturze polskiej XVIII wieku. *Pam. liter.* R. 49: 1958 s. 389—431.

88. „Pamiętka Andrzejowi Mokronowskiemu” — nieznany wiersz Krasickiego. *Pam. liter.* R. 49: 1958 z. 3 s. 152—159.

89. „Sen Patrixa” w poezji polskiego Oświecenia *Pam. liter.* R. 49: 1957 z. 4 s. 541—551.

KLIN EUGENIUSZ

90. O nową interpretację Fryderyka Schlegla. *Kwart. neofilolog.* R. 4: 1957 z. 1 s. 41—47.

91. Zagadnienie dwutorowości ideowo-artystycznej w twórczości C. Sternheima. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 9: *Germanica Wratislav.* I: 1957 s. 147—159.

92. Ursprung und Entwicklungsgang der frühromantischen Literaturtheorie Friedrich Schlegels. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 20: *Germanica Wratislav.* III: 1959 s. 137—155.

93. Z problematyki wczesnoromantycznej teorii literatury Fryderyka Schlegla. *Kwart. neofilolog.* R. 6: 1959 z. 3 s. 211—224.

KOCHAŃSKA MARIA

94. Brożek J., Wybór pism. *Pam. liter.* R. 48: 1957 z. 1 s. 194—198.

95. Książd Wojciech Dembołęcki z Konojad. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 2: *Prace literackie* I: 1957 s. 101—143. *Rés. Rezj.*

96. „Duma ukraińska”. Z dziejów polskiej pieśni żołnierskiej. *Pam. liter.* R. 50: 1959 z. 3/4 s. 431—444.

KOLBUSZEWSKI STANISŁAW

97. Echa śląskie w pismach filomatów. *Kwart. opol.* R. 2: 1956 nr 5 s. 192—224.

98. Autograf wiersza Słowackiego „Pośród niesnasków”. *Zesz. nauk. PWSP w Opolu* 3: *Historia literatury* 1: 1957 s. 3—23.

99. O poezji Konstantego Damrota. *Kwart. opol.* R. 4: 1958 nr 15 s. 1—18.

100. Słowacki Juliusz. Dzieła wszystkie. Wyd. 1 pod red. J. Kleinera. T. 8: *Le Roi de Ladawa.* Oprac... Wrocław 1958 Zakł. Nar. im. Ossol. s. 84—140, 182—207.

101. Zagadnienie i pojęcie terminu „literatury słowiańskie” w nauce XIX i XX wieku. [W:] *Z polskich studiów slawistycznych.* Warszawa 1958 s. 1—34.

102. Romantyzm i modernizm. *Studia o literaturze i kulturze.* Katowice 1959 Śląsk ss. 513.

103. Z dziejów kultu J. Słowackiego na Śląsku. *Kwart. opol.* R. 5: 1959 nr 20 s. 1—24.

KOZIELEK GERARD

104. Problem pracy w dziełach Goethego. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 9: *Germanica Wratislav.* I: 1957 s. 113—124.

105. Aus dem handschriftlichen Nachlass Christoph Kölers. *Euphorion.* Bd. 52: 1958 s. 303—311.

106. Krzysztof Colerus — zapomniany poeta śląski XVII wieku. *Kwart. neofilolog.* R. 5: 1958 z. 2 s. 197—210.

107. Schiller als Freiheitsdichter. *Jęz. obce w Szk.* R. 2: 1958 s. 166—175.

108. Dwa nieznane listy Krzysztofa Colerusa do Jana Leopolda z Bnina Opalińskiego. *Kwart. opol.* R. 5: 1959 nr 19 s. 72—77.

109. Die Lyrik des Opitzschülers Christoph Köler. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 20: *Germanica Wratislav.* III: 1959 s. 157—173.

KRÓKOWSKI JERZY

110. [Catullus Caius Valerius] Katullus: Poezje. Przełożyła A. Świderkówna. Oprac... Wrocław — Kraków 1956 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. XCI, 147. Biblioteka Narodowa Ser. 2 nr 105.

111. [Sophocles] Sofokles: Król Edyp. Edyp w Kolonie. Antygona. Przełożył L. H. Morstin. Wstęp... Warszawa 1956 PIW s. 5—24.

112. W sprawie periodyzacji poezji polsko-łacińskiej i oceny etapów jej rozwoju. [W:] Materiały Sesji Naukowej PAN 25—30 X 1953. Odrodzenie w Polsce. T. 4: Historia literatury. Warszawa 1956 s. 250—252.

113. Eneida — narodowa epopeja Rzymu augustowskiego. *Jęz. obce w Szk.* R. 1:1957 s. 155—163.

114. Studia nad literaturą polsko-łacińską w dziesięcioleciu 1945—1954. *Eos* R. 47:1954/55 [druk.] 1957 z. 2 s. 283—327.

115. Wergiliusz jako wyraziciel ideologii augustowskiej. *Eos* R. 47:1954/55 [Druk.] 1957 z. 2 s. 79—95.

116. Il „Carmen de bisonte” di Niccolò Hussovianus. Cracoviae 1523, e le sue ispirazioni italiane e antiche. [W:] Il mondo antico nel Rinascimento. Atti del V convegno internazionale di Studi sul Rinascimento, Firenze 1956. Firenze 1958 Sansoni s. 93—105.

117. Trzeciecki Andrzej: Dzieła wszystkie. T. 1: Carmina — Wiersze łacińskie. Oprac. przełożył i wstępem poprzedził... Wrocław 1958 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. XLVI, 710.

118. Lewański J., Studia nad dramatem polskiego Odrodzenia. *Eos* R. 49:1957/1958 [druk.] 1959 z. 2 s. 251—254.

119. Mikołaja Hussowskiego „Carmen de bisonte”. Wrocław 1959 ss. 51. Prace Wr. TN Ser. A nr 65. — Fragment: *Spraw. Wydz. Nauk Społ.* PAN R. 1:1958 z. 2 s. 40—46.

120. Szczucki L., Tazbir J.: Literatura ariańska w Polsce XVI w. Warszawa 1959 Książka i Wiedza. Summarium [przekład łaciński] s. 655—659.

121. Timpanaro S., La filologia di G. Leopardi. *Eos* R. 49:1957/1958 [druk.] 1959 z. 2 s. 254—258.

Eos. Commentarii Societatis Philologiae Polonorum. *Eos*. Organ Polskiego Towarzystwa Filologicznego. Vol. 47:1954/1955 — 50:1959/1960. — Redaktor.

KUBIKOWSKA ZOFIA

122. Materiały do nauki języka niemieckiego dla studentów Wydziału Prawa. [Współaut.:] S. Przeździecki. Wrocław 1956 ss. 316. [Powiel.].

KUBRAKIEWICZ ZOFIA zob. KUBIKOWSKA ZOFIA

LIGACZ RYSZARD

123. Aesops Einfluss auf die deutsche Literatur des 16. Jahrds. *Zsch. f. Philol.* 1956 Bd. 75 H. 4 s. 356—362.

124. Richtiges Deutsch. Repetitorium z gramatyki i stylistyki języka niemieckiego z ćwiczeniami. Katowice 1958 WSE ss. 74. [Powiel.].

ŁANOWSKI JERZY

125. Voisé W.: Korespondencja pomiędzy Glareanem a Janem Łaskim. *Studia i Mat. z Dziejów Nauki pol.* T. 3:1955 s. 355—372. [Przekład części komentarza].

126. Dziesięciolecie filologii klasycznej w Polsce. *Eos* R. 4:1954 [druk.] 1956 z. 2 s. 245—262.

127. Wspomnienie o Jerzym Manteufflu. *Eos* R. 47:1954 [druk.] 1956 z. 2 s. 3—22.

128. Krasicki Ignacy: Korespondencja. Oprac. Z. Goliński, M. Klimowicz, R. Wołoszyński. Pod red. T. Mikulskiego. Teksty łacińskie oprac. i przeł... Wrocław 1958 Zakł. Nar. im. Ossol. T. 1 s. 146, 185—186, 189—191, 204—205, 220—221, 236—238. T. 2 s. 441.

129. Ryszard Gansiniec 6 III 1888 — 8 III 1958. *Kwart. Hist. Nauki i Techniki* R. 3:1958 nr 4 s. 629—637.

130. Narodziny banków. *Filomata* R. 1958/1959 nr 125 s. 261—275.

Eos. Commentarii Societatis Philologiae Polonorum. R. 49:1957/1958 — R. 50:1959/1960 sekretarz redakcji, od R. 50 z. 2 — redaktor.

MANTKE JÓZEF

131. De Senecae tragici anapaestis. *Eos* Vol. 49 : 1957/1958 fasc. 1 p. 101—122.

MATUSZEWSKA PRZEMYSŁAWA

132. Backvis Claude: O Mickiewiczu. Przełożyła... *Pam. liter.* R. 47 : 1956 z. 2 s. 392—402.

133. [Siódmy] VII Ogólnopolski Zjazd Młodzieży Polonistycznej. *Pam. liter.* R. 47 : 1956 z. 3 s. 295—299.

134. Literatura Oświecenia w wydawnictwach Naszej Biblioteki. *Pam. liter.* R. 49 : 1958 z. 3 s. 270—282.

135. Z problematyki „Monitora”. *Pam. liter.* R. 50 : 1950 z. 3/4 s. 261—296.

MICHALAK MARIA

136. Analiza historyczno-dialektologiczna części I Psalterza puławskiego. Cz. 1: Samogłoski nosowe w Psalterzu puławskim w porównaniu z II i III częścią Psalterza floriańskiego. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 5: Językoznawstwo: 1957 s. 41—63.

137. Oboczność *imieć* || *mieć* w staropolszczyźnie. *Jęz. pol.* R. 39 : 1959 s. 339—344.

MIKULSKI TADEUSZ

138. Fragment historii. *Nowe Sygn.* R. 1 : 1956 nr 6 s. 1—2. Przedr. rozdz. 3 i 4 z: Narodziny biblioteki. [W:] Zakład imienia Ossolińskich 1827—1956. W dzieściolecie działalności we Wrocławiu. Wrocław 1956.

139. Historia literatury. Oświecenie (do r. 1795). *Rocz. liter.* 1955 [druk.] 1956 s. 239—250.

140. Kartki z Jugosławii I—IV. (Po-bratymstwo, Beograd. Zagrzeb. Słowe-nia.) *Śląsk liter.* R. 1956 nr 16 s. 95—107. Przedr. z: *Sprawy i Ludzie. Tyg. Dod. Gaz. rob.* R. 5 : 1955 nr 40, 42, 44, 45.

141. List węgierski Adama Czahrow-skiego. *Pam. liter.* R. 47 : 1956 z. 2 s. 479—493.

142. Narodziny biblioteki. [W:] Zakład

imienia Ossolińskich 1827—1956. W dzie-sięciolecie działalności we Wrocławiu. Wrocław 1956 s. 7—22. Rés. s. 41—50; Rezj. s. 59—67.

143. Pierwszy dzień Wrocławia. [W:] W odzyskanym domu. Almanach literac-ki Wrocławskiego Związku Literatów Polskich. Wrocław 1956 s. 7—9. Przedr. z: *Śląsk liter.* R. 1955 nr 13 s. 49—52.

144. Początek drogi. [W:] W odzyska-nym domu. Almanach literacki Wroc-ławskiego Oddziału Związku Literatów Polskich. Wrocław 1956 s. 10—11. Przedr. z: *Gaz. rob.* R. 8 : 1955 nr 108.

145. Proces o autorstwo. (Z cyklu: W Błędmierzu). *Nowe Sygn.* R. 1 : 1956 nr 1 s. 2. [Podp.:] Ao.

146. Słowo wstępne [do zbioru prac naukowych]. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 2 : Prace literackie 1 : 1956 s. 3—5.

147. Wspomnienie [o Wiercińskim]. *Teatr* R. 11 : 1956 nr 1 s. 10.

148. Z Gałczyńskim. [W:] W odzyska-nym domu. Almanach literacki Wroc-ławskiego Oddziału Związku Literatów Pol-skich. Wrocław 1956 s. 327—331. Przedr. z: *Sprawy i Ludzie Tyg. Dod. Gaz. rob.* R. 5 : 1955 nr 24 s. 2.

149. Ze Studiów nad Oświeceniem. Za-gadnienia i fakty. Warszawa 1956 PIW ss. 355, 16 ilustr. Instytut Badań Literac-kich PAN.

150. Ad multos annos. [Nota przed ar-tykułem:] Kipa E.: Na marginesie litera-tury Sejmu Wielkiego. *Pam. liter.* R. 48 : 1957 z. 1. s. 136. [Podp.:] T. M.

*51. O Wincentym Polu niejubileusz-wo. *Nowe Sygn.* R. 2 : 1957 nr 20 s. 3, 6.— Toż: *Rocz. wrocł.* T. 1 : 1957 [druk.] 1958 s. 153—160.

152. Cybulskiego 17 — II piętro. *Rocz. wrocł.* T. 1 : 1957 [druk.] 1958 s. 153—160. Przedr. z: *Słowo pol.* R. 12 : 1956 nr 180 s. 1.

153. Karpiński Franciszek: Korespon-dencja z lat 1763—1825. Zebrał i do dru-ku przygotował... Komentarz oprac. R. Sobol. Wrocław 1958 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 268. Archiwum Literackie t. 4. Instytut Badań Literackich PAN.

154. Wstęp do metodyki technicznej badań historycznoliterackich. *Prz. hum.* R. 2: 1958 nr 6 s. 1—14.

155. Kawa krzemieniecka. *Rocz. wrocł.* T. 2: 1959 s. 295—319. Przedr. z: Spotkania wrocławskie. Wyd. 1 Kraków 1954.

156. „Kurdesz nad kurdeszami”. Zagadnienie tekstu i autorstwa. *Pam. liter.* R. 50: 1959 z. 1 s. 1—49.

Aleksandrowska E.: Zabawy przyjemne i pożyteczne 1770—1777. Monografia bibliograficzna. Wrocław 1959. — Redaktor naukowy.

Krasicki Ignacy: Korespondencja. Z papierów L. Bernackiego wydali i opracowali Z. Goliński, M. Klimowicz, R. Wołoszyński. Wrocław 1958. — Redaktor naukowy.

Naruszewicz Adam: Korespondencja 1762—1896. Z papierów po L. Bernackim uzupełnił, opracował i wydał J. Platt. Wrocław 1959. — Redaktor naukowy.

MORCINIEC NORBERT

157. Z badań nad wysokoniemieckimi złożeniami nominalnymi. *Kwart. neofilolog.* R. 5: 1958 z. 3 s. 211—225.

158. Zur phonologischen Wertung der deutschen Affrikaten und Diphtonge. *Zsch. f. Phonetik u. allgemeine Sprachwissenschaft.* Jg. 11: 1958 s. 49—66.

159. Afrykaty współczesnego języka niemieckiego. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 20: *Germanica Wratislav.* III: 1959 s. 175—187.

160. Die nominalen Wortzusammensetzungen in die Schriften Notkers. *Beitr. zur Geschichte der Deutschen Sprache u. Literatur* Bd. 81: 1959 s. 263—294.

MYŚLIWIEC HERBERT

161. Zarys wersyfikacji łacińskiej średniowiecza. [W:] *Metryka grecka i łacińska*. Pod red. M. Dłuskiej i W. Strzeleckiego. Wrocław 1959 *Zakł. Nar. im. Ossol.* s. 140—185.

Eos. *Commentarii Societatis Philologae Polonorum.* R. 49: 1957/1958 — R. 50: 1959/1960. — Sekretarz redakcji.

NIKLIBORC ANNA

162. Wprowadzenie studentów do lektury kierunkowej w językach obcych.

[Współaut.:] Karol Wolfke. *Zesz. nauk. WSE we Wrocław.* z. 2: 1957 s. 66—74.

163. L'Enseignement des langues vivantes à l'Ecole Supérieure d'Economie de Wrocław. *Les Langues Modernes* A. 52: 1958 nro 2 p. 15—18.

164. Polski „Mędrek” ostatnim przeciwnikiem Karola Perrault. *Kwart. neofilolog.* R. 6: 1959 z. 2 s. 139—143.

OSSOWSKI LESZEK

165. Białoruskie gwarowe $c' \geq t' d'$ $\geq c \geq$. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 5: *Językoznawstwo* 1957 s. 143—146.

166. Białoruskie gwarowe formy 3 osoby singularis i pluralis praesentis i infinitiwu typu m'yieć'a, m'yiuc'a, m'yc'a. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 5: *Językoznawstwo* 1957 s. 137—141.

167. Białoruskie gwarowe kryk|| krecz|| kruo-cz||kruok — 'clamor'. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 5: *Językoznawstwo* 1957 s. 131—136.

168. Kontynuanty prasłowiańskich połączeń t, d + e na południe od środkowej Prypeczi. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 5: *Językoznawstwo* 1957 s. 147—148, mapa.

PIETRASZKO STANISŁAW

169. Bogusławski Wojciech: Cud mnie-many czyli Krakowiacy i Górale. Wstęp, przypisy i opracowanie... Wrocław 1956 *Zakł. Nar. im. Ossol. ss. XXXIII*, 162, ilustr. Nasza Biblioteka.

170. Dmochowski Franciszek Ksawery: Sztuka rymotwórcza. Wstęp, przypisy i opracowanie... Wrocław 1956 *Zakł. Nar. im. Ossol. ss. LXVI*, 183, ilustr. Biblioteka Narodowa Ser. 1 Nr 158.

FIPREK JAN

171. Polska w twórczości Wacława Scherffera, śląskiego poety XVII wieku. *Kwart. opol.* R. 2: 1956 s. 121—132.

172. Piastowicze w poezji Scherffera von Scherffenstein. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 9: *Germanica Wratislav.* I: 1957 s. 37—57.

173. Gerhard Hauptmann i Słowianie. *Kwart. opol.* R. 4:1958 z. 4 s. 55—81.

174. Twórczość poetycka Wacława Scherffera von Scherffenstein. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 12: *Germanica Wratislav.* II:1959 s. 3—56.

175. Wspomnienia wrocławskie. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 20: *Germanica Wratislav.* III:1959 s. 15—21.

POŹNIAK TELESFOR

176. O pierwszych inscenizacjach sztuk Czechowa w Polsce. *Kwart. Inst. Pol.-Radz.* R. 1955 [druk.] 1956 nr 3 s. 24—62.

177. O pierwszych polskich przekładach powieści Dostojewskiego. *Slavia orient.* R. 7:1958 nr 2 s. 121—136.

PRAGEROWA MARIA

178. Słownik przyrodniczy Jana Stanki z 1472 roku. (Poprawki do przedruku J. Rostafińskiego). *Rozpr. Kom. Jęz. Wr. TN T.* 1:1959 s. 205—212

PRZEŹDZIECKI STANISŁAW

Materiały do nauki języka niemieckiego dla studentów Wydziału Prawa. Wrocław 1956. Zob. poz. 122.

PRZYWECKA-SAMECKA MARIA

179. Lehmann E., Die Bibliotheksräume der deutschen Klöster im Mittelalter. *Rocz-i bibliot.* R. 3:1959 z. 1/2 s. 291—294.

RECZEK STEFAN

180. Nazwiska mieszczan opolskich. Część 1. *Kwart. opol.* R. 2:1956 nr 2 s. 26—50; Część 2. *Kwart. opol.* R. 2:1956 nr 3 s. 106—123.

181. Nasz język powszedni. Wrocław 1957 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 349.

182. Szymon Szymonowicz: Sielanki. Wstęp, przypisy i opracowanie... Wrocław 1957 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 115, 1 nlb.

183. Śląskie śelak i vagnal. Notatka leksykalna o ludowej percepcji słowotwórczej niemieckich wyrazów złożonych

na Śląsku. *Zesz. nauk. PWSP w Opolu* 4: Językoznawstwo 1957 s. 211—215.

184. Z badań nad stroną znaczeniową zapożyczeń dolnoniemieckich w języku połabskim. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 5: Językoznawstwo 1957 s. 177—212.

185. Fischer R., Probleme der Namenforschung an Orts- und Flurnamen im westlichen Böhmen und in seiner Nachbarschaft. *Onomast.* R. 4:1958 s. 389—398.

186. Jekać żona w Legendzie o św. Aleksym. *Rozpr. Kom. Jęz. Wr. TN T.* 2:1959 s. 203—215.

187. Pięć polskich zeznań sądowych ze Śląska z r. 1561. *Rozpr. Kom. Jęz. Wr. TN T.* 1:1959 s. 111—147, 7 fotokopii.

ROSPOND STANISŁAW

188. Olbino-Łobino — prastara dzielnica Wrocławia. *Onomast.* R. 2:1956 z. 1 s. 171—179.

189. Onomastyka słowiańska. Cz. 1. *Onomast.* R. 2:1956 z. 2 s. 217—248.

190. Z badań nad przeszłością dialektu śląskiego. II. Zbiór polskich słów i wyrażeń na górnos Śląski język przetłumaczonych 1821. [Współaut.:] J. Mayer. Wrocław 1956 PWN ss. 116.

191. Dawność mazurzenia w świetle grafiki staropolskiej. Wrocław 1957 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 504, 8 tabl.

192. Klasyfikacja strukturalno-gramatyczna słowiańskich nazw miejscowych. Wrocław 1957 PWN ss. 74.

193. Onomastyka słowiańska. Cz. 2. *Onomast.* R. 3:1957 z. 1 s. 93—115.

194. Polsko-niemieckie substytucje graficzno-fonetyczne w najdawniejszych dyplomach i tekstach śląskich. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 5: Językoznawstwo 1957 s. 3—39.

195. Wrocławska ustawa cechu rzeźniczego z 1512 roku. *Zesz. nauk. PWSP w Opolu* 4: Językoznawstwo 1957 s. 5—38.

196. Ze studiów nad polską toponomastyką. VIII. Szerociecz czy Serock (Srock?). *Jęz. pol.* R. 37:1957 s. 281—287.

197. Jurkowski Jan: Tragedia o polskim Scylurusie. Oprac... [Współaut.:]

J. Krzyżanowski. Wrocław 1958 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 192 Biblioteka Pisarzy Polskich IBL.

198. Stratygrafia toponimiczna. [W:] Z polskich studiów slawistycznych. Warszawa 1958 PWN s. 159—186.

199. Dzieje polszczyzny śląskiej. Katowice 1959 Śląsk ss. 480, ilustr.

200. Kazimierz Nitsch jako onomasta. *Jęz. pol.* R. 39: 1959 s. 88—92.

201. Kazimierz Nitsch (1874—1958). *Rozpr. Kom. Jęz. Wr. TN* T. 2: 1959 s. 9—16.

202. Stosunki etniczno-językowe w okęgu nyskim i niemodlińskim. Analiza materiału onomastycznego. *Rozpr. Kom. Jęz. Wr. TN* T. 1: 1959 s. 7—64, ilustr.

203. Śląskie studia toponomastyczne. Cz. 1: Topographica. *Rozpr. Kom. Jęz. Wr. TN* T. 2: 1959 s. 31—64.

Biblioteka Pisarzy Polskich. Seria Starośląska. Wyd. Instytut Śląski w Opolu oraz Śląski Instytut Naukowy w Katowicach. — Redaktor.

Onomastica. Pismo poświęcone nazewnictwu geograficznemu i osobowemu. Wrocław R. 2: 1956 — R. 5: 1959. — Sekretarz naukowy redakcji.

Rozprawy Komisji Językowej Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego T. 1: 1959, T. 2: 1959. — Redaktor.

RYCHLEWSKA LUDWIKA

204. De Ennii Iphigenia *Eos* R. 49: 1957/1958 [druk.] 1959 z. 1 s. 71—81.

SCHNAYDER JERZY

205. Geografia antyczna. Zestawił M. S. Bednarski. Warszawa 1957 PWN Przekłady: s. 21—26: opis tarczy Achillesa; s. 134—136: fragm. Verg. Aen. III; s. 295—333: Klaudiusz Ptolemeusz: Wstęp do geografii.

206. Wymagająca żona filozofa. *Meander* R. 12: 1957 s. 303—307.

207. Czy istniała turystyka w starożytności? *Jęz. obce w Szk.* R. 2: 1958 s. 136—142.

208. Iter. *Zag. Rodz. liter.* T. 1: 1958 s. 208—210.

209. Niewypłacalność rodziców w szkołach antycznych. *Meander* R. 13: 1958 s. 471—478.

210. Propemptikon. *Zag. Rodz. liter.* T. 1: 1958 s. 216—218.

211. Antologia listu antycznego. Wstęp i przekłady... Wrocław 1959 Zakł. Nar. im. Ossol. s. I—CXIV, 1—389. Biblioteka Narodowa Ser. 2 nr 117.

212. De exulibus et captivis tragicis. *Eos* R. 49: 1957/1958 [druk.] 1959 z. 1 s. 35—63.

213. Diatryba. *Zag. Rodz. liter.* T. 2: 1959 z. 1 s. 172—175.

214. Podróże i turystyka w starożytności. Warszawa 1959 PZWS ss. 86. Vade mecum. Biblioteczka Klasyczna.

SICIŃSKI BOGDAN

215. Nazwiska z elementem -k- w księdze chrztów z Łącznika 1684—1715. *Rozpr. Kom. Jęz. Wr. TN* T. 2: 1959 s. 65—88.

216. Polskie teksty z XV w. w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. *Rozpr. Kom. Jęz. Wr. TN* T. 1: 1959 s. 149—184, 9 tablic.

SIELICKI FRANCISZEK

217. Dostojewski w Polsce międzywojennej. *Slavia orient.* R. 7: 1958 nr 2 s. 137—202.

218. Czechow w Polsce międzywojennej. *Kwart. Inst. Pol.-Radz.* R. 1958 [druk.] 1959 nr 3 s. 63—88.

SKURZAK LUDWIK

219. Études sur les fragments de Mégasthène. *Eos* R. 47: 1956 z. 1 s. 95—100 i odb.

220. From the sources of the Indian Law. *Rocz. orient.* T. 22: 1957 z. 1 s. 67—71 i odb.

221. Étude sur l'épopée indienne. Wrocław 1958 Wrocł. Tow. Nauk. ss. 24. Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego Ser. A nr 61.

STEFFEN WIKTOR

222. Ad Archilochi fragmenta tetrametra observationes criticae. *Eos* Vol. 47: 1954 [druk.] 1956 facs. 1 s. 51—62. — Streszcz.: *Bibliotheca classica orientalis* 1958 H. 6 s. 371—372.

223. De Aristophane a Cleone in ius vocato. *Eos* Vol. 47:1954 [druk.] 1956 fasc. 1 s. 7—21. — Streszcz.: *Bibliotheca classica orientalis* 1958 H. 6 s. 372—373.

224. Quaestiones lyricae. Fasc. 1. *Bibliotheca classica orientalis* 1956 H. 4 s. 216—220. [Streszczenie pracy:] *Quaestiones lyricae*. Fasc. 1. *Pr. Komis. Filolog. Pozn. TPN Wydz. Filolog.-Filozof.* T. 16:1955 z. 3 s. 1—52.

225. Alcmane, I frammenti. *Eos* R. 47:1954/1955 [druk.] 1957 z. 2 s. 344—347.

226. Grecki dramat satyrowy. *Eos* R. 47:1954/1955 [druk.] 1957 z. 2 s. 59—69.

227. Qua lege fretus Cleon Aristophanem in iudicium deduxerit. *Eos* Vol. 48:1956 [druk.] 1957 fasc. 2 s. 67—73.

228. Rola karykatury w komediach Arystofanesa. [W:] Arystofanes. Materiały sesji naukowej Komitetu Nauk o Kulturze Antycznej PAN zorganizowanej na apel Światowej Rady Pokoju w 2400 rocznicę urodzin poety, 3—4 grudnia 1954 roku. Wrocław 1957 s. 117—138.

229. Likurgia Aischylosa. *Spraw. Wydz. Nauk Społ. PAN* R. 1:1958 z. 1 s. 54—60.

230. *Studia Aeschylea praecipue ad perditarum fabularum fragmenta pertinentia*. Wrocław 1958 Komitet Nauk o Kulturze Antycznej PAN ss. 117 Archiwum Filologiczne I.

231. Uwagi o kompozycji Sofoklesowego Ajasa. *Spraw. Wydz. Nauk. Społ. PAN* R. 1. 1958 z. 3 s. 67—69.

232. Zum Satyrdrama Agen. Aus der altertumskundlichen Arbeit Volkspolens. Berlin 1958 s. 36—43. Schriften der Sektion für Altertumswissenschaft zu Berlin. Bd. 13.

233. Die neuen Papyruskommentare zu Alkaios. [W:] Philologische Vorträge gehalten auf einer gemeinsamen Tagung der polnischen und deutschen Philologen. Wrocław 1959 s. 35—46.

Appian z Aleksandrii: *Historia rzymska*. T. 1—2. Przełożył, opracował i wstępem opatrzył Ludwik Piotrowicz. Wrocław 1957. — Redaktor naukowy.

Eos. Commentarii Societatis Philologiae Polonorum. Vol. 47:1954/1955, vol. 48:1956, vol. 49:1957/1958. — Redaktor.

Ksenofont: *Historia grecka*. Przeł. Witold Klinger. Opracował i wstępem opatrzył Józef Wolski. Wrocław 1958. — Redaktor naukowy.

Polibiusz: *Dzieje*. T. 1. Przełożył, opracował i wstępem opatrzył Seweryn Hammer. Wrocław 1957. — Redaktor naukowy.

STROKA ANNA

234. Piastowie w twórczości Fryderyka Logaui. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 9: *Germanica Wratislav.* I:1957 s. 97—112.

STRZELECKI WŁADYSŁAW

235. Ein Beitrag zur Quellenbenutzung des Nonius. Aus der altertumskundlichen Arbeit Volkspolens-Akademie der Wissenschaften. Berlin 1955 Bd. 13 s. 82—90.

236. Vettius Philocomus. [W:] Pauly-Wissowa: *Real Encyclopaedie* 1956 Bd. 8 A 2 col. 1851—1853.

237. Vibius Sequester. [W:] Pauly-Wissowa: *Real Encyclopaedie* 1956 Bd. 8 A 2 col. 2457—2462.

238. Aluzje polityczne w niektórych tragediach Seneki. *Eos* R. 47:1954/1955 [druk.] 1957 z. 2 s. 97—108.

239. De grammaticis Latinis quaestio-num particula. *Eos* Vol. 47:1954/1955 [druk.] 1957 fasc. 1 s. 143—157.

240. Die lateinischen Buchstabennamen und ihre Geschichte. *Das Altertum* 1958 H. 1. S. 24—32.

241. Miscellanea Naeviana. *Eos* R. 49:1957/1958 z. 1 s. 65—70.

242. Spicilegium Ateianum. *Eos* R. 49:1957/1958 z. 1 s. 97—100.

243. Tragicorum Romanorum Fragmenta. *Eos* R. 49:1957/1958 z. 1 s. 186—194.

244. Über die Coniectanea des Ateius Capito. *Hermes* Bd. 86:1958 s. 246—250.

245. Cn. Naevii Belli Punici quae supersunt. Wydał i wstępem poprzedził.. Wrocław 1959 Komitet Nauk o Kulturze Antycznej PAN ss. 111 Archiwum Filologiczne nr 2.

246. De Terentio Libone eiusque fragmentis. *Giornale Italiano di Filologia*. Napoli A. 12:1959 nr 3 s. 193—197.

247. [Seneca] Seneka: Fedra. Przeł. Anna Świderkówna. Oprac... Wrocław — Kraków 1959 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. XXXV, 103 Biblioteka Narodowa Ser. 2 nr 18.

Eos. Commentarii Societatis Philologiae Polonorum. Vol. 47 : 1954/1955, vol. 48 : 1956, vol. 49 : 1957/1958, vol. 50 : 1959/1960. — Redaktor.

Metryka grecka i łacińska. Wrocław 1959. — Współredaktor naukowy.

SZCZERBICKA LUDWIKA

248. Ze studiów nad chronologią „Fraszek” Jana Kochanowskiego. *Zesz. Nauk. U. Wr. Ser. A* nr 2: Prace literackie 1956 s. 147—171. Rés., Rezej.

249. Jan Szczepny Herburt — zarys monografii. [W:] Ze studiów nad literaturą staropolską. T. 5. Wrocław 1957 s. 205—293, ilustr.

250. Z epiki dziadowskiej. *Pam. liter. R.* 50 : 1959 z. 3/4 s. 445—470.

SZYROCKI MARIAN

251. Daniel Czepko. *Aufbau* Jg. 11 : 1955 s. 173 i nast.

252. Niemiecki poeta Justyn Kerner i jego stosunek do Polaków. *Kwart. neofilolog.* R. 2 : 1955 z. 1 s. 142 i nast.

253. Notaty sprawozdawcze i bibliograficzne z literatury niemieckiej. *Sobótka* R. 10 : 1955 nr 3 s. 753; R. 11 : 1956 nr 4 s. 638.

254. Martin Opitz, Berlin 1956 ss. 223, 4 nlb. Neue Beiträge zur Literaturwissenschaft. Bd. 4.

255. Wiersz Chrystiana Gryphiusa „Na powstanie chłopskie”. *Sobótka* R. 11 : 1956 nr 2 s. 269.

256. Marcin Opitz na służbie u śląskich książąt piastowskich i u króla Władysława IV. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 9: Germanica Wratislav. I : 1957 s. 59—96.

257. Silesiaca. [Współaut.] Zdzisław Żygulski. Warszawa 1957 PWN ss. 232.

258. Zakład Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego w latach 1945—1957. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 9: Germanica Wratislav. I : 1957 s. 5—8.

259. Über Gryphius Gönner und Geliebte. *Euphorion* Bd. 52 : 1958 s. 247—255.

260. Andreas Gryphius Jugendzeit. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 20: Germanica Wratislav. III : 1959 s. 79—136.

261. Die deutsche Literatur von der Mitte des XV. Jahrhunderts zum Ausgang des XVII. Jahrhunderts. (Historia literatury niemieckiej 1450—1700). Wrocław 1959 PWN ss. 252.

262. Einige Bemerkungen zu einer Opitz-Buch-Besprechung. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 12: Germanica Wratislav. II : 1959 s. 83—87.

263. Johannes R. Becher und die Dichtung des XVII. Jahrhunderts. Sinn und Form. Becher-Gedenkheft Jg. 11 : 1959.

264. Der junge Gryphius. Berlin 1959 ss. 197. Neue Beiträge zur Literaturwissenschaft Bd. 9.

265. Marcin Opitz na służbie u burgrabiego Karola Hannibala von Dohna (1626—1632). *Sobótka* R. 14 : 1959 nr 2 s. 197—215.

266. Sozial-politische Probleme in der Dichtung Czepkos. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 12: Germanica Wratislav. II : 1959 s. 57—68.

267. Z prac Katedry Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. *Życie Szk. wyższej* R. 1959 z. 7—8 s. 114.

TRZYNADLOWSKI JAN

268. Studia literackie. Wrocław 1955 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 180.

269. Dziesięć lat we Wrocławiu. [W:] Księga jubileuszowa Ossolineum. Wrocław 1956 Zakł. Nar. im. Ossol. s. 23—39. — Toż w jęz. francuskim s. 51—57 oraz rosyjskim s. 68—83.

270. Turgieniew, życie i dzieła. Wstęp dó: Turgieniew Iwan: Szlacheckie gniazdo. Wyd. 2 zmienione. Wrocław 1956 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 39.

271. W. G. Bieliński o Adamie Mickiewiczu. *Pr. polonist.* Ser. 13 : 1957 s. 183—196.

272. Sztuka a rzeczywistość. *Pr. polonist.* Ser. 14 : 1958 s. 163—179.

273. Homer: Iliada. Wyd. 3 uzupełnione i zmienione. Wstęp oprac... Wrocław 1959 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 41 i bibliografia.

274. Krátkr' słowajj. literaturowiedczeskich tierminow. *Zug. Rodz. liter.* T. 1: 1959 s. 169—172.

275. Ob' oczerkie. *Zag. Rodz. liter.* T. 2: 1959 z. 1 s. 134—138.

276. Poglądy Juliusza Kleinera na rodzaje literackie. Na marginesie „Studiów z zakresu teorii literatury”. *Zag. Rodz. liter.* T. 1: 1959 s. 117—129.

277. Weimarer Beiträge. Zeitschrift für deutsche Literaturgeschichte. *Zag. Rodz. liter.* T. 1: 1959 s. 186—187.

URBANOWICZ MIECZYSLAW

278. Fryderyk Sallet i jego poezja polityczna. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 9: Germanica Wratislav. I: 1957 s. 125—146.

279. Kleist H.: Rozbity dzban. Wstęp i komentarz oprac... Wrocław—Kraków 1957 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. LXXVII, 188. Biblioteka Narodowa Ser. 2 nr 109.

280. Kuhn H., Gattungsprobleme der mittelhochdeutschen Literatur. *Zag. Rodz. liter.* T. 2: 1959 z. 1 s. 138—140.

281. Polska w literaturze niemieckiej na Śląsku w pierwszej połowie XIX w. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 20: Germanica Wratislav. III: 1959 s. 23—45.

VOISÉ WALDEMAR

282. Frycza Modrzewskiego nauka o państwie i prawie. Warszawa 1956 Książka i Wiedza ss. 365. Studia nad Historią Państwa i Prawa Komitet Nauk Prawnych PAN Ser. 2 T. 3.

283. Kedrow B.: O klasyfikacji nauk. Przełożył... *Studia i Mat. z Dziejów Nauki pol.* 1956 nr 4 s. 5—33.

284. Dürer jako teoretyk sztuki. *Kwart. Hist. Nauki i Techn.* R. 2: 1957 nr 1 s. 160—166.

285. Dwa zagadnienia z pogranicza teorii muzyki. Troski muzyczne J. S. Miłła. *Ruch muz.* 1957 nr 5 s. 16—22.

286. Georgius Libanus de Legnica. [W:] Die Musik in Geschichte und Ge-

genwart. Kassel—Basel Bd. 16. [Hasła w Encyklopedii].

287. Prawnicy polskiego Renesansu a Italia. *Prawo i Życie* 1957 nr 8 s. 6.

288. 400-lecie tłumaczenia „De Republica emendanda” przez Wolfganga Wissemburga. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce* T. 3: 1958 s. 79—97.

289. O zadaniach i metodzie historii nauk społecznych. *Kwart. Hist. Nauki i Techniki* R. 3: 1958 nr 1 s. 9—56. — Toż w wersji francuskiej *Kwartalnika*: nr specjalny 1957—1958.

290. La Renaissance et les sources des sciences sociales. *Diogenes* 1958 nr 23 s. 50—77. — Toż w wersji angielskiej, niemieckiej, hiszpańskiej i arabskiej tegoż czasopisma.

291. Les critères de l'appréciation du progrès dans l'histoire des sciences sociales. *Cahiers d'Histoire Mondiale*, Neuchâtel Vol. 5: 1959 s. 251—256.

292. Giovanni Giustiniano, traduttore del libro „sulla guerra” di A. Frycz Modrzewski. *Ricerche Slavistiche* Vol. 7: 1959 s. 56—62.

293. Korespondencja rodziny Amerbachów. *Kwart. Hist. Nauki i Techniki* R. 4: 1959 nr 1 s. 207—210.

294. Metryka Uniwersytetu Bazylejskiego. *Kwart. Hist. Nauki i Techniki* R. 4: 1959 nr 1 s. 210—212.

295. O historii nauki w epoce humanizmu i reformacji. *Kwart. Hist. Nauki i Techniki* R. 4: 1959 nr 2 s. 355—363.

296. Pierre de la Ramés ou le problème de l'histoire de la science à l'époque de l'humanisme et de la Réforme. *Rev. Synthèse* T. 80: 1959 nr 15/16 s. 267—274.

297. Początki historii historiografii i kultury we Francji. *Kwart. Hist. Nauki i Techniki* R. 4: 1959 nr 3/4 s. 341—349.

298. Le rôle des Frères Polonais dans l'histoire des sciences. *Archives Internat. d'Histoire des Sciences* 1959 nr 49 s. 400—401.

299. Studia włoskie polskich pisarzy politycznych. *Studia i Mat. z Dziejów Nauki pol.* T. 8: 1959 z. 3 s. 3—25.

300. Wolfgang Wissenburgs Übersetzung des Werkes „De Republica Emdanda“ von Fricius Modrevius. *Basler Zsch. f. Geschichte u. Altertumskunde* Bd. 58/59 : 1959 s. 193—214.

301. Wydawnictwo jubileuszowe ku czci Profesora Bonjour. *Kwart. Hist. Nauki i Techniki* R. 4 : 1959 nr 1 s. 206—207.

ZABŁOCKI STEFAN

302. Conrad Józef: Wybór nowel. Wstęp i objaśnienia oprac... Wrocław 1957 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. L, 316, 4 nlb. Nasza Biblioteka.

303. Byron Jerzy: Korsarz. Wstęp i objaśnienia oprac... Wrocław 1958 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. XX, 97, 1 nlb. Nasza Biblioteka.

ZAKRZEWSKI BOGDAN

304. Literatura w latach 1830—1900. [W:] *Dziesięć wieków Poznania* T. 2: Kultura umysłowa, literatura, teatr i muzyka. Poznań—Warszawa 1956 s. 84—148.

305. Symeon. Dembowszciana. IV. *Prz. zach.* R. 12 : 1956 nr 1/2 s. 114—140 i odb.

306. Z problematyki Tygodnika Literackiego. *Pam. liter.* R. 48 : 1957 z. 4 s. 423—466 i nadb.

307. Dembowszciana. V. *Pam. liter.* R. 49 : 1958 z. 2 s. 555—576 i nadb.

308. Szeptycka Zofia z Fredrów: W Bieńkowej Wiszni i we Lwowie. Oprac... *Pam. teatr.* R. 7 : 1958 z. 2 s. 247—271.

309. Z dziejów recepcji Mickiewicza w drugiej połowie XIX w. [W:] Adam Mickiewicz. Materiały Śląskiej Sesji Mickiewiczowskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Katowice 10 i 11 kwietnia 1956. Katowice 1958 s. 97—119 i odb.

310. Cyprian Norwid w „Pokłosiu” Edmunda Bojanowskiego. *Pam. liter.* R. 50 : 1959 z. 2 s. 575—600.

311. Pieśni śląskie w rękopisach Józefa Lompy i Roberta Fiedlera ze zbiorów Edmunda Bojanowskiego. [W:] *Studia śląskie* T. 2: Wrocław 1959 s. 39—60.

Śłowacki w zbiorach i publikacjach Ossolineum. Wrocław 1959. Zob. poz. 43.

312. Śłowacki wobec Wiosny Ludów. [W:] *Wrocławskie dni Juliusza Słowackiego*. Wrocław 1959 s. 15—29.

313. Sprawy śląskie w „Tygodniku Literackim”. *Rocz. wrocł.* T. 2 : 1958 [druk.] 1959 s. 243—294.

314. Szeptycka Zofia z Fredrów: W Paryżu i Londynie. Oprac... *Zycie liter.* R. 9 : 1959 nr 2 s. 8—9.

315. Śląska pracownia Tadeusza Mikulskiego. *Pam. liter.* R. 50 : 1959 z. 3/4 s. 27—40.

316. Wokół zagadki wydania „Do autora trzech psalmów”. [W:] Juliusz Słowacki w sto pięćdziesięciolecie urodzin. Materiały i szkice. Warszawa 1959 s. 333—346.

ZAWADOWSKI LEON

317. Fonctions du texte et des catégories de propositions *Biul. Pol. Tow. Językozn.* Z. 15 : 1956 s. 31—63.

318. O próbie syntezy problemów etymologii. *Biul. Pol. Tow. Językozn.* Z. 15 : 1956 s. 195—206.

319. Contribution to the discussion on language contact. [W:] *Proceedings of the VIII Intern. Congress of Linguist.* Oslo 1957 s. 808—809.

320. Contribution to the discussion on the importance of distribution versus other criteria in linguistic analysis. [W:] *Proceedings of the VIII Intern. Congress of Linguist.* Oslo 1957 s. 211—212.

321. O próbie syntezy semantyki. *Biul. Pol. Tow. Językozn.* Z. 16 : 1957 s. 187—208.

322. Podzielność morfologiczna a znaczenie wyrazu. [Streszcz.] *Spraw. Wr. TN* R. 10 : 1955 [druk.] 1957 s. 43—45.

323. La signification du morphème. *Biul. Pol. Tow. Językozn.* Z. 16 : 1957 s. 3—35.

324. O przeglądzie problemów i wyników językoznawstwa współczesnego. *Biul. Pol. Tow. Językozn.* Z. 17 : 1958 s. 193—202.

325. Recent synthesis of language contact. *Biul. Pol. Tow. Językozn.* Z. 17: 1958 s. 175—191.

326. La signification des morphèmes polysèmes. *Biul. Pol. Tow. Językozn.* Z. 17: 1958 s. 67—95.

327. The so-called Relative Motivation in Language. [W:] *Omagiu lui Iorgu Iordan (Mélanges Iordan)*. Bucarest 1958 s. 927—937.

328. The so-called Relative Motivation in Language. Referat wygłoszony na VIII Międzynar. Kongr. Językozn. [W:] *Proceedings of the VIII Intern. Congress of Linguist.* Oslo 1957 [druk.] 1958 s. 420—423.

329. Constructions grammaticales et formes périphrastiques. *Travaux Linguistiques de l'Académie Polonaise des Sciences*. Warszawa—Wrocław 1959 ss. 199.

330. Polysémie prétendue. *Biul. Pol. Tow. Językozn.* Z. 18: 1959 s. 11—48, tabl.

Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego. Ser. A nr 5: Językoznawstwo 1957 ss. 265. — Redaktor.

ZYGULSKI ZDZISŁAW

331. „Piastus” Andrzeja Gryphiusa. *Kwart. neofilolog.* R. 2: 1955 z. 1—4 s. 137—140.

332. Ibsen i ibsenizm. *Kwart. neofilolog.* R. 3: 1956 z. 4 s. 229—245.

333. Jan Chrystian Andersen, bajkopisarz duński (1805—1875). Warszawa 1956 ss. 64. 4 nlb. Biblioteka Tow. Wiedzy Powszechnej.

334. Reminiscencje z tragedii Seneki w dramacie niemieckim XVIII w. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 9: *Germanica Wratislav.* I: 1957 s. 9—34.

Silesiaca. Warszawa 1957. Zob. poz. 257.

335. Tomasz Mann. Szkic literacki. *Kwart. neofilolog.* R. 4: 1957 z. 2 s. 121—138.

336. Zygmunt Łempicki. W piętnastą rocznicę śmierci. *Kwart. neofilolog.* R. 5: 1958 z. 4 s. 283—291.

337. Geschichte der deutschen Literatur vom Ausgang des XVII Jahrhunderts bis zu Schillers Tod. Wrocław—Warszawa 1959 PWN ss. 321 [Powiel.].

WYDZIAŁ FILOZOFICZNO-HISTORYCZNY

BITTNER HALINA

Protokół z XXIX Walnego Zgromadzenia oraz Sesji Kolbergowskiej. R. 1956. Zob. poz. 792.

CEHAK-HOŁUBOWICZOWA HELENA

338. Dlaczego Śląsk od Słęzy? [Zabytki archeologiczne na górze Słęzy]. *Rocz. wrocł.* T. 1: 1957 s. 23—43, ilustr., rys., mapa.

339. Relikty pogańskich wierzeń religijnych. [W:] Pierwsza Sesja Archeologiczna IHKM PAN Warszawa 5 V—8 V 1955. Warszawa—Wrocław 1957 s. 376—377.

340. Wykopaliska na Górze Kościuszki w 1956 r. Ilustr. J. Halicki. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 8: *Archeol. Śląska*

T. 1: 1957 s. 149—159, ilustr., mapa, Rez., Zsf.

341. Zoomorficzne wycinanki ze skóry z wczesnośredniowiecznego Opola. Ilustr. J. Halicki. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 8: *Archeol. Śląska* T. 1: 1957 s. 99—112, ilustr., rys. tab. Rez., Zsf.

342. Sprawozdanie z prac wykopaliskowych na Słęzy w 1958 roku. *Śląskie Spraw. archeolog.* T. 1: 1958 s. 21—25. [Powiel.].

343. Słęza i jej okolice w dziesięciolecie polskich badań archeolog. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 14: *Śłęza* T. 1: 1958 s. 3 — 21, ilustr., rys., mapy, Rez., Zsf.

344. Kanienne kręgi kultowe na Raduni i Słęzy. *Archeol. Pol.* T. 3: 1959 z. 1 s. 51—97. Zsf. s. 97—100, ilustr.

Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego
Ser. A nr 14, Śląska T. 1 : 1958. — Redaktor.

CHAMCÓWNA MIROŚŁAWA

345. Szkoła Główna Koronna w walce o autonomię uniwersytecką. *Kwart. Hist. Nauki i Techn.* R. 2 : 1957 nr 2 s. 251—276.

346. Uniwersytet Jagielloński w dobie Komisji Edukacji Narodowej. Szkoła Główna Koronna w okresie wizyty i rektoratu Hugona Kołłątaja 1777—1786. Wrocław—Warszawa 1957 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 386, bibliogr. s. 351—374, Sum. s. 375—378. Monografie z Dziejów Nauki i Techniki. 2. PAN Komitet Historii Nauki.

347. „Zakus nad zaciekami Wszechnicy Krakowskiej”, czyli o pewnej polemice literacko-naukowej z XVIII w. *Studia i Mat. z Dziejów Nauki pol.* T. 6 : 1957 z. 2 s. 103—133., Rezj., Sum. i nadb.

348. Jan Śniadecki jako człowiek. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 11: Nauki pedag. Psychol. I : 1958 n. 169—182, Sod., Sum. i nadb.

349. Józefa Salezego Ossolińskiego „Projekt galerii sztuk wyzwolonych narodowej” 1785. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 17: Nauki pedag. Psychol. III: 1958 s. 109—122, Sum., Rez. i nadb.

350. Szkoła Główna Koronna w latach 1786—1795. [Streszczenie]. *Spraw. Wr. TN* R. 11 A : 1956 [druk.] 1959 s. 87—89. Zob. poz. 351.

351. Uniwersytet Jagielloński w dobie Komisji Edukacji Narodowej. Szkoła Główna Koronna w latach 1786—1795. Wrocław—Kraków 1959 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 259, bibliogr., Sum. s. 252—253. Monografie z Dziejów Nauki i Techniki. 9. PAN Komitet Historii Nauki.

CZAPLIŃSKI WŁADYSŁAW

352. Akta sejmikowe województwa krakowskiego. T. 2 : 1621—1660. Wyd. A. Przyboś. Kraków 1953—1955. *Kwart. hist.* R. 63 : 1956 nr 4/5 s. 512—516.

353. Ideologia polityczna „Satyr” Krzy-

sztofa Opalińskiego. *Prz. hist.* R. 47 : 1956 z. 1 s. 103—125.

354. Kilka uwag o działalności sejmowej Stanisława z Brzezia Chrzastowskiego *Reform. w Polsce* R. 12 : 1953/1955 [druk.] 1956 nr 45/50 s. 254—260, Sod. s. 426, Sum. s. 435.

355. Stanisław Kożuchowski, nieznanymi pisarz polityczny połowy XVII w. *Prz. hist.* R. 47 : 1956 z. 3, s. 515—530.

356. Dawne Czesy. Opowiadania i szkice historyczne z XVII w. Wrocław 1957 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 256, 3 nlb., tabl. 8.

357. Drugi sejm w 1652 roku. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN* R. 9 : 1954 [druk.] 1957 s. 76—77.

358. Dziesięć lat historii we Wrocławiu; spojrzenie wstecz. *Kwart. hist.* R. 64 : 1957 nr 6 s. 194—201.

359. Forstneuter Kurt, Preussen und Russland v. d. Anfängen d. deutschen Ordens bis zum Peter d. Grossen. Göttingen Messerschmidt Verlag. *Zap. hist.* T. 23 : 1957 z. 1/2 s. 212—213.

360. Marysieńka Sobieska w oczach historyka. [W:] Boy-Zeleński T.: Pisma. Red. H. Markiewicz. Ser. I. T. 7 : Marysieńka Sobieska. Warszawa 1957 s. 5—17.

361. Najważniejsze postulaty badawcze przy dalszych pracach nad Krzysztofem Opalińskim. *Spraw. Pozn. TPN* R. 18 : 1956 [druk.] 1957 nr 2 s. 2—3. — Podsumowanie dyskusji. *Tamże* s. 18—19.

362. Najważniejsze problemy wojny polsko-szwedzkiej w latach 1655—1660. [Streszczenie]. *Spraw. Wr. TN* R. 10 : 1955 [druk.] 1957 s. 59.

363. Próby reform państwa w czasie najazdu szwedzkiego. [W:] Polska w okresie drugiej wojny północnej 1655—1660. T. 1. Warszawa 1957 s. 303—329., Rés. s. 508—510, Sod. s. 540—541 i nadb.

364. Rola magnaterii i szlachty w pierwszych latach wojny szwedzkiej. [W:] Polska w okresie drugiej wojny północnej 1655—1660. T. 1. Warszawa

1957 s. 137—196, Rés. s. 502—504, Sod. s. 533—535 i odb.

365. Wrocławskie Towarzystwo Naukowe w nowym okresie działalności. *Sobótka* R. 12 : 1957 nr 4 s. 596—599.

366. Wyprawa Wielkopolan na Nową Marchię w r. 1656 i układ w Sulęcinie. *Rocz-i hist.* R. 23 : 1957 s. 259—278, Rezj.

367. Głos w dyskusji [na sesji naukowej Stow. Historyków Sztuki poświęconej barokowi]. *Biul. Hist. Szt.* R. 20 : 1958 nr 1 s. 102.

368. Listy Krzysztofa Opalińskiego do brata Łukasza 1641—1653. *Sobótka* R. 13 : 1958 nr 2 s. 343. — Toż.: [W:] *Acta Poloniae Historica*. T. 1. Warszawa 1958 [druk.] 1959 s. 139—141.

369. Parę uwag na marginesie książki B. Zielińskiej-Szymanowskiej, Kolumna Zygmunta III w Warszawie. *Biul. Hist. Szt.* R. 20 : 1958 nr 34 s. 382—383.

370. Polityka Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1576—1648. [W:] *Pamiętnik VIII Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Krakowie 14—17 września 1958 r.* T. 1. Referaty. Cz. 1—2. Warszawa 1958 s. 91—98 i nadb.

371. Die Schlachta, der Grossadel und die offiziele Schlesienpolitik Polens Ende des 16. und in der ersten Hälfte des 17. Jahrhunderts. [Tłum. art. w: *Szkice z dziejów Śląska*. Warszawa 1953]. [W:] *Beiträge zur Geschichte Schlesiens*. Berlin 1958 s. 336—354.

372. Wyczawski H. E., Biskup Piotr Gembicki 1585—1657. *Pisz. hist.* R. 49 : 1958 z. 2 s. 400—404.

373. Akta do dziejów Polski na morzu. T. 7 : 1632—1648. Cz. 2 A. Wyd... Gdańsk 1959 Gdańskie Tow. Nauk. ss. VI, 2 nlb., 404, 2 nlb.

374. Na dworze króla Władysława IV. Warszawa 1959. Książka i Wiedza ss. 468, 4 nlb., ilustr. portr. Światowid. Biblioteczka Popularno-naukowa.

375. Sprzedawanie urzędów w Polsce w połowie XVII wieku. *Prz. hist.* T. 50 : 1959 z. 1 s. 51—61, Rezj. s. 181—182, Rés. s. 186.

CZERSKA BARBARA

376. Rozwój produkcji wyrobów z żelaza na Śląsku w okresie lateńskim. *Kwart. opol.* R. 3 : 1957 nr 4 s. 3—16, tabl. 4.

377. Sprawozdanie z działalności Katedry Archeologii Polski Uniwersytetu Wrocławskiego im. B. Bieruta za lata 1945—1956. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 8: *Archeol. Śląska* T. 1 : 1957 s. 201—208.

378. Wyroby metalowe z okresu lateńskiego na Śląsku. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 8: *Archeol. Śląska* T. 1 : 1957 s. 65—97, ryc. 6.

379. Sprawozdanie z prac wykopaliskowych w Nowej Cerekwi, pow. Głubczyce w 1958 roku. *Śląskie Spraw. archeol.* T. 1 : 1958 s. 26—31. [Powiel.].

380. Osada z okresu późnolateńskiego koło Nowej Cerekwi, w pow. Głubczyce. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 18: *Archeol. Śląska* T. 3 : 1959 s. 25—68, ryc. 16.

381. Sprawozdanie z badań wykopaliskowych na terenie osady z okresu późnolateńskiego w Nowej Cerekwi, pow. Głubczyce w 1959 r. *Śląskie Spraw. archeol.* T. 2 : 1959 s. 27—30. [Powiel.].

Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego. Ser. A nr 8, 18, *Archeologia Śląska* T. 1 : 1957; T. 3 : 1959. — Sekretarz redakcji.

DEMEL JULIUSZ

382. Stosunki gospodarcze i społeczne Krakowa w latach 1853—1866. Wrocław—Kraków 1958 Zakł. Nar. im. Ossol. — Wydawnictwo ss. 730, 1 nlb. Biblioteka Krakowska nr 112.

383. Z popularnych wydawnictw śląskich w 1958 r. [Współaut.:] M. Orzechowski. *Sobótka* R. 14 : 1959 nr 2 s. 240—243.

DUR SEWERYN

384. O Janie Śniadeckim. Warszawa 1956 Wiedza Powszechna ss. 134, 1 nlb., ilustr., portr.

385. Światopogląd Jana Śniadeckiego. [W:] *Z dziejów polskiej myśli filozoficz-*

nej i społecznej. T. 2: Wiek XVIII. Oświecenie. Warszawa 1956 s. 281—309, portr. 1.

386. Jan Śniadecki: Pisma filozoficzne. T. 1—2. [Oprac...]. Warszawa 1958 PWN ss. 299+449.

GAJEK JÓZEF

387. Oskar Kolberg jako etnograf. *Lud*. T. 42: 1955 [druk.] 1956 cz. 1 s. 35—48, Rezj. cz. 2 s. 964—967, Sum. cz. 2 s. 976—978.

388. Podstawowe tezy dotyczące przedmiotu i celu etnografii. (Streszczenie referatu). *Lud* T. 42: 1955 [druk.] 1956 cz. 2 s. 909—912.

389. Sprawozdanie z udziału w Sesji Wydziału Nauk Historycznych Plenum Instytutu Historii Kultury Materialnej i Instytutu Etnografii AN ZSRR w Moskwie (23 IV — 7 V 1954 r.). *Lud* T. 42: 1955 [druk.] 1956 cz. 2 s. 886—893.

390. Uwagi do Polskiego Atlasu Etnograficznego. Referat wygłoszony na Sesji Wydziału Nauk Historycznych AN ZSRR 27 IV 1954 r. *Lud* T. 42: 1955 [druk.] 1956 cz. 2 s. 899—908.

391. Wozaczyńska Antonina: Struktura pieśni kurpiowskich. Wrocław 1956 (s. 7—8: Wstęp). *Prace i Materiały Etnograficzne* T. 12.

392. Die Erforschung der Ackerbaugeräte in Zusammenhang mit dem polnischen ethnographischen Atlas. *Agrar-ethnographie* Berlin 1957 s. 11—22.

393. Reedycja dzieł Kolberga. *Lit. ludowa* R. 1: 1957 nr 1 s. 22—23.

394. W sprawie dyskusji nad Polskim Atlasem Etnograficznym. (Odpowiedź prof. K. Moszyńskiemu). *Kwart. Hist. Kult. mater.* R. 5: 1957 nr 3/4 s. 606—634.

395. L'Atlas Ethnographique Polonais en 1953—57. *Kwart. Hist. Kult. mater.* Vol. 6: 1958: Fascicule supplémentaire Ergon s. 307—314, map 2.

396. Burszta J.: Od osady słowiańskiej do wsi współczesnej (s. 3: Wstęp). Wrocław 1958 s. 3. Biblioteka Popularna PTL.

397. Czekanowski J.: W głąb lasów

Aruwimii. Wrocław 1958 (s. 4: Wstęp). *Prace Etnologiczne* T. 6.

398. [Cztery mapy], [Współaut.:] Z. Staszczak. [W:] *Polski Atlas Etnograficzny*. Zeszyt próbny. Wrocław 1958 mapy 1, 9, 12, 13.

399. Jan Czekanowski. Sylwetka uczonego. *Nauka pol.* R. 6: 1958 nr 2 s. 118—127.

400. *Polski Atlas Etnograficzny*. Zeszyt próbny. Wrocław—Warszawa 1958 (s. 7—15: Uwagi wstępne; też w jęz. ang. s. 16—24).

401. Rola Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego w polskiej etnografii w latach 1945—1955, Rez. s. 505—510, Sum. s. 510—514. *Lud* T. 43: 1956 [druk.] 1958 s. 9—32.

402. Uwagi w sprawie sprawozdania Dyrekcji Instytutu Historii Kultury Materialnej za rok 1955. *Lud* T. 43: 1956 [druk.] 1958 s. 500—504.

403. Znaczenie kartografii etnograficznej dla sławistyki w świetle prac nad Polskim Atlasem Etnograficznym. [W:] *Z polskich studiów sławistycznych*. Warszawa 1958 Komitet Sławistyczny PAN s. 215—233, map 9.

404. Kwestionariusz do badań nad budownictwem wiejskim. Dodatek do : *Lud* T. 44: 1957 [druk.] 1959 s. 1—56.

405. Stelmachowska B.: Strój kaszubski. Kraków 1959 PTL (s. 3: Przedmowa). *Atlas Polskich Strojów Ludowych* cz. 1 z. 2.

406. Zadania i metody Polskiego Atlasu Etnograficznego. *Lud* T. 44: 1957 [druk.] 1959 s. 153—204, streszcz. w jęz. ang. s. 610—611, w jęz. ros. s. 627—628.

407. Zagadnienia milenialne. Katowice. *Zaranie śl.* R. 22: 1959 nr 1 s. 144—146. *Prace i Materiały Etnograficzne*.

Atlas Polskich Strojów Ludowych. Wrocław — Kraków 1956—1959. — Redaktor naczelny.

Lud. T. 42: 1955 [druk.] 1956 cz. 1, 2; T. 43: 1956 [druk.] 1958; Suplement do T. 43 Bittner-Szewczykowa H.: *Materiały do bibliografii etnografii polskiej za 1945—1954* [druk.] 1958; T. 44: 1957 [druk.] 1959. — Redaktor naczelny.

Polski Atlas Etnograficzny. Zeszyt próbny. Wrocław, Warszawa 1958. — Redaktor naczelny.

Prace Etnologiczne. T. 5 : 1958; T. 6 : 1958. —
Redaktor naczelny.
Prace i Materiały Etnograficzne. T. 12 : 1956. —
Redaktor naczelny.

GAJKOWA OLGA

408. Konferencja dotycząca Polskiego Atlasu Etnograficznego. *Lud* T. 42 : 1955 [druk.] 1956 cz. 2 s. 908—909.

409. Zofia Malewska. [Nekrolog oraz] wykaz prac. *Lud* T. 42 : 1955 [druk.] 1956, cz. 2 s. 884—886, fot.

410. Notatki i materiały. *Arch. etnogr.* Nr 13, 14, 15, 16: Biul. inf. PTL 1956—1958.

411. Wyciąg z protokołu XXXII Walnego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego (28—30 XI 1955 Warszawa, Pałac Staszica). *Lud* T. 43 : 1956 [druk.] 1958 s. 487—494. [Podp.] O. G.

412. Jan Karłowicz i Ludwik Krzywiczki jako reprezentanci dwu nurtów etnologii polskiej. *Arch. etnogr.* nr 19 : 1959 s. 117, ryc. 4.

GALOS ADAM

413. Česko-polský sborník vědeckých prací. T. 1. Praha 1955. *Sobótka* R. 11 : 1956 nr 3 s. 463—465.

414. Polskość Śląska w XIX w. w świetle niemieckich materiałów statystycznych. [W:] Szkice z dziejów Śląska. Red. E. Maleczyńska. T. 2 Warszawa 1956 s. 1—39.

415. Z historiografii zachodnoniemieckiej. *Sobótka* R. 11 : 1956 nr 4 s. 581—596, Inh. s. 652—653.

416. Bobrzyński Michał: Z moich pamiętników. Przygotował do druku i przypisami opatrzył... Wrocław—Kraków 1957 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. LXI, 404, 2 nlb., portr.

417. Bussmann W., Treitschke, sein Welt- und Geschichtsbild. *Kwart. hist.* R. 64 : 1957 z. 1 s. 124—128.

418. Eyck E., Geschichte der Weimarer Republik. Bd. 1. *Prz. hist.* R. 48 : 1957 z. 1 s. 169—173.

419. Pamiętnik Michała Bobrzyńskiego. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN* T. 9 : 1954 [druk.] 1957 s. 74—76.

420. Tirrel S. R., German agrarian politics Bismarcks fall. *Prz. hist.* T. 48 : 1957 z. 3 s. 595—598.

421. Kruck A., Geschichte des Alldeutschen Verbandes. *Sobótka* R. 13 : 1958 nr 3 s. 508—509.

422. Schorske C. E., German Social Democracy 1905—1917. *Prz. hist.* R. 49 : 1958 z. 4 s. 813—816.

423. Stern L., Die Auswirkungen der ersten russischen Revolution von 1905—1907 auf Deutschland. T. 1—2. *Prz. hist.* T. 49 : 1958 z. 1 s. 186—191.

424. Gentzen F. H., Grosspolen im Januaraufstand. *Sobótka* R. 14 : 1959 nr 3 s. 421—423.

425. Głabiński Stanisław. Goetz-Okoćimski Jan. Gorajski August. [W:] Polski słownik biograficzny. T. 8. Kraków 1959 s. 102—105, 200, 282—283.

426. Niemiecki polonofil — Ludwik Kurtzmann. *Sobótka* R. 14 : 1959 nr 2 s. 217—225.

Documenta Silesiae Z. 1 : 1959 — Redaktor.
Rocznik Wrocławski T. 1 : 1957 [druk.] 1958 —
Współredaktor.

GAŁECKI JERZY

427. Rodbertus K.: Pisma ekonomiczne. Warszawa 1959 PWN ss. 555. [Tłum. z niem. i przypisy...]

GARYGA BOLESŁAW

428. Etnografia. „Notaty bibliograficzne i sprawozdawcze”. *Sobótka* R. 11 : 1956 nr 2 s. 305.

429. Międzynarodowa konferencja w sprawie badań nad narzędziami do orki (Kopenhaga 1—5 czerwca 1954 r.). *Lud* T. 43 : 1956 [druk.] 1958 s. 442—447.

430. Z etnograficznych prac badawczych nad narzędziami do orki po II wojnie światowej. *Arch. etnogr.* Nr 16: Biul. inf. PTL 1958 nr 4 s. 26—32.

431. Historyczno-etnograficzny atlas Azji Środkowej. [Na podstawie art. F. A. Zdanki: Istriko-geografičeskij atlas srednej Azji. (Sovetskaja Etnografija 1955 z. 3 s. 20—29). *Lud* T. 44 : 1957 [druk.] 1959 s. 238—250]

432. Z działalności wrocławskiego ośrodka socjologicznego. *Prz. socjol.* T. 13 : 1959 nr 2 s. 142—143.

GIEROWSKI JÓZEF

433. Koroljuk W. D., Polska i Rosja a wojna północna. Russkaja diplomacija i podgotovka vstuplenija Reči Pospolitoj v severnuju vojnu. Vstuplenie Reči Pospolitoj v severnuju vojnu. *Prz. hist.* T. 47 : 1956 z. 1 s. 211—217.

434. Polska w okresie panowania oligarchii magnackiej. Kryzys folwarczno-pańszczyźniany Rzeczypospolitej szlacheckiej. Podłoże społeczno-ekonomiczne Oświecenia w Polsce. Oświecenie w Polsce. Pierwszy rozbiór Polski. Sejm czteroletni i Konstytucja 3 maja. Powstanie kościuszkowskie. [W:] Historia Polski do 1864 r. Materiały do nauki historii Polski w szkołach oficerskich. Red. K. Maleczyński. Warszawa 1956 s. 56—98.

435. Jahrbuch für Geschichte der deutsch-slavischen Beziehungen und Geschichte Ost- und Mitteleuropas. T. 1. *Sobótka* R. 12 : 1957 nr 4 s. 561—562.

Na marginesie uwag historyków Czechosłowackich w sprawie konspektu „Historii Śląska”. R. 1957. Zob. poz. 667.

436. Problematyka czasów saskich. *Spraw. Wr. TN* T. 10 : 1955 [druk.] 1957 s. 52—55.

437. Winter E., Die Pflege der West- und Südslavischen Sprachen in Halle im 18. Jahrhundert. Die tschechische und slowakische Emigration in Deutschland im 17. und 18. Jahrhundert. *Sobótka* R. 12 : 1957 nr 4 s. 572—575.

438. Wystąpienie chłopów w Niemodlińskiem w dwudziestych latach XVIII wieku. [Współaut.:] S. Michalkiewicz. [W:] Studia i materiały z dziejów Śląska. T. 1. Wrocław 1957 s. 7—79, tabl.

439. [Czwartak] IV Konferencja Polsko-Niemieckiej Komisji Historycznej w Krakowie. *Kwart. hist.* R. 65 : 1958 nr 4 s. 1299—1300.

440. Debaty historyczne w Lipsku. *Kwart. hist.* R. 65 : 1958 nr 2 s. 674—678.

441. Dzieje Wrocławia od czasów najdawniejszych do r. 1807. [Współaut.:] W. Długoborski, K. Maleczyński. Warszawa 1958 PWN (337—540: Dzieje Wrocławia 1618—1741). Zob. poz. 673, 684.

442. Historia Polski. Oprac. zbiorowe. Wyd. 2. Red. T. Manteuffel. T. 1: Do roku 1764. Warszawa 1958 (cz. 2: s. 565—573, 616—651, 665—674, 718—762, 772—784, 796—831. [Współaut.:] K. Piwarski). Zob. poz. 647.

443. Kuhn W., Geschichte der deutschen Ostsiedlung in der Neuzeit. Bd. 1. [Współaut.:] J. Kalisch. *Zsch. f. Gesch.-wissenschaft.* Jg. 6 : 1958 H. 2 s. 412—418.

444. Das polnische Bürgertum in Schlesien und sein Kampf um die polnische Sprache und Kultur im 17. Jh. [Tłum. art. ogłoszonego w:] Szkice z dziejów Śląska. Warszawa 1955]. [W:] Beiträge zur Geschichte Schlesiens. Berlin 1958 s. 300—335.

445. Powstanie żołnierskie w 1636 r. [we Wrocławiu]. *Rocz. wrocł.* T. 1 : 1957 [druk.] 1958 s. 83—100.

446. Sytuacja międzynarodowa w czasach saskich. [W:] Pamiętnik VIII Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Krakowie 14—17 września 1958 r. T. 1. Referaty. Cz. 1. Warszawa 1958 s. 99—106.

447. Tadeusz Mikulski, *Sobótka* R. 13 : 1958 nr 3 s. 361—364.

448. W sprawie dyskusji nad „Urbazami śląskimi”. [Polemika z zamieszczoną tamże na s. 132—135 rec. J. Topolskiego]. [Współaut.:] R. Heck, J. Leszczyński. *Sobótka* R. 13 : 1958 nr 1 s. 153—155.

449. Wimmer J., Wojsko Rzeczypospolitej w dobie wojny północnej (1700—1717). [W:] Studia i materiały do historii wojskowości. T. 4. Warszawa 1958 s. 490—533.

450. Godlewski Krzysztof h. Gozdawa. Goltz Franciszek Joachim. [W:] Polski słownik biograficzny. T. 8. Kraków 1959 s. 179, 234—235.

451. Historia. Dla kl. 1 techników. Red.

zespół. Wyd. 5. Warszawa 1959 (rozdz. 72: Rosja na początku XVIII w. Panowanie Piotra I; rozdz. 73: Upadek znaczenia Rzeczypospolitej s. 334—350).

452. Historia. Dla kl. 2 techników. Wyd. 5. Warszawa 1959 (cz. 1 rozdz. 2: 7. Kultura Oświecenia w Europie. 8. Absolutyzm oświecony w Europie. 9. Rosja w drugiej połowie XVII w. s. 21—35).

453. Polska w okresie drugiej wojny północnej 1655—1660. T. 1—3. *Kwart. hist.* R. 66: 1959 nr 3 s. 909—914.

454. Pruski projekt zamachu stanu w Polsce w 1715 r. *Prz. hist.* T. 50: 1959 z. 4 s. 753—767, *Sod.* s. 906—907, *Rés.* 913—914.

455. Sesja Polsko-Niemieckiej Komisji Historycznej w Erfurcie. *Sobótka* R. 14: 1959 nr 2 s. 259—260.

456. Vie scientifique en Pologne. [W:] *Acta Poloniae Historica*. T. 1. Warszawa 1958 [druk.] 1959 (s. 181—214: Wrocław).

Śląski Kwartalnik Historyczny. *Sobótka* R. 11: 1956. — R. 14: 1959. — Redaktor.

Teksty źródłowe do dziejów chłopstwa śląskiego. Cz. 1: do 1945 roku, Warszawa 1956. — Współredaktor.

Urbarze śląskie. Pod red. . . T. 1. Urbarze dóbr zamkowych opolsko-raciborskich z lat 1566 i 1567. Wrocław 1956. — Redaktor.

HAISIG MARIAN

457. Wytwory ślusarskie odkryte w Opolu na Śląsku. *Mat. wczesnośredn.* T. 4: 1956 s. 163—170, ilustr., rys., tabl., *Sod.*, Sum.

458. Zograf. A. N., Antičnyje monety. *Archeol.* R. 6: 1954 [druk.] 1956 s. 241—245.

459. Études sur les légendes des sceaux municipaux. *C. r. Soc. Wr.* Vol. 6: 1951 [druk.] 1957 s. 31.

460. Gabinet Numizmatyczno-Sfragistyczny we wrocławskim Ossolineum. *Ze Skarbca Kult.* 1957 z. 1(10) s. 186—195.

461. Denary wczesnośredniowieczne z Opola-Ostrówka na Śląsku. *Wiad. numizmat.* R. 2: 1958 z. 1 s. 25—30, ilustr., Sum. s. 40.

462. Nalezly minci v Čechách, na Mo-

ravě a ve Slezsku. T. 1—3. *Wiad. numizmat.* R. 2: 1958 z. 4 s. 51—53.

463. Osiągnięcia i postulaty w zakresie sfragistyki polskiej. *Studia źródłozn.* T. 4: 1959 s. 153—169, *Rés.*

HECK ROMAN

464. Čánová E., Hospodařský stav panství Rýzmburk v XVI a na počátku XVII století. *Sobótka* R. 11: 1956 nr 4 s. 625—627.

465. Durdík J., Husitské vojenství. *Prz. hist.* T. 47: 1956 z. 3 s. 560—565.

466. Maček J., Prokop Veliký. *Prz. hist.* T. 47: 1956 z. 2 s. 417—420.

467. Polskie formuły przysięg [sądowych] z wsi podwrocławskiej z lat 1591—1606. *Sobótka* R. 11: 1956 nr 1 s. 107—109.

468. Urbarze śląskie. Pod red. J. Gierowskiego. T. 1: Urbarze dóbr zamkowych opolsko-raciborskich z lat 1566 i 1567. Oprac. i przygotowali do druku.. J. Leszczyński. Wrocław 1956 Zakł. Nar. im. Ossolińskich ss. XXXII, 275, map 6.

469. Uwagi o gospodarce folwarcznej na Śląsku w okresie Odrodzenia. *Sobótka* R. 11: 1956 nr 2 s. 169—211, tab.

470. Měšťák F., Ruch ludności i zmiany struktury ludnościowej w dolnośląskim państwie stanowym Żary w latach 1618—1818. Budyšin. *Sobótka* R. 12: 1957 nr 4 s. 487—511, mapy, tabl. [Tłum. z niem.].

Na marginesie uwag historyków czeskośląskich w sprawie konspektu „Historii Śląska”. R. 1957. Zob. poz. 667.

471. Vratislav jako středisko historické práce o Slezsku. Přeložil M. Kudělka. *Slezský Sborník* R. 57: 1957 č. 2 s. 231—237.

472. Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii (1946—1956). [W:] Księga pamiątkowa Polskiego Towarzystwa Historycznego. Warszawa 1957 s. 234—238 i nadb.

473. Z popularnych publikacji o dziejach Śląska. [Współaut.:] J. Raba. *Sobótka* R. 12: 1957 nr 1 s. 106—114.

474. Piotr Włostowic. [W:] Ludzie dawnego Wrocławia. Wrocław 1958 s. 7—12.

475. Schlesien in der Zeit des Hussiten-aufstandes. [W:] Beiträge zur Geschichte Schlesiens. Berlin 1958 s. 213—235.

W sprawie dyskusji nad „Urbarzami śląskimi”. R. 1958. Zob. poz. 448.

476. Walki społeczne w średniowiecznym Wrocławiu. *Rocz. wrocł.* T. 1:1957 [druk.] 1958 s. 45—81.

477. Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii, Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego we Wrocławiu, w roku 1957. *Sobótka* R. 13:1958 nr 1 s. 157—158.

478. Z popularnych wydawnictw śląskich 1957 roku. [Współaut.:] M. Orzechowski. *Sobótka* R. 13:1958 s. 334—337.

479. Graus F., Dějiny venkovského lidu v Čechách v době předhusitské. T. 2. *Sobótka* R. 14:1959 s. 111—117.

480. Studia nad położeniem ekonomicznym ludności wiejskiej na Śląsku w XVI w. Wrocław 1959 Zakł. Nar. im. Ossolińskich s. 320, tab., bibliogr., Zsf., Sod. Wrocławskie Tow. Miłośników Hist. i Katedra Hist. Średn. U. Wr.

481. Teksty źródłowe do nauki historii w szkole. Red.: Komitet Red. Komisji Dydaktycznej Zarz. Gł. PTH. Warszawa 1959 PZWS, Nr 8: Miasta i mieszczaństwo średniowieczne do schyłku XV w. ss. 36. [Oprac...].

482. Z dziejów Polaków heretyków w Czechach w drugiej połowie XV wieku. *Sobótka* R. 14:1959 nr 4 s. 445—456, tabl. 2, Zsf. s. 598.

HOŁUBOWICZ HELENA zob. CEHAK-HOŁUBOWICZOWA HELENA

HOŁUBOWICZ WŁODZIMIERZ

483. O współpracy archeologii z naukami technicznymi i przyrodniczymi. *Dawna Kult.* R. 3:1956 z. 4 s. 241—250.

484. Opole w wiekach X—XII. Katowice 1956 Śląsk ss. 358, 2 nlb., ryc.

485. Starożytny ośrodek hutniczy koło Tarchalic na Śląsku. *Dawna Kult.* R. 3:1956 z. 3 s. 207—214, ilustr.

486. Garncarstwo wiejskie Albanii. *Zesz. nauk U. Wr.* Ser. A nr 8: Archeol. Śląska T. 1:1957 s. 5—64, ryc. 65.

487. Jedwabie z Opola X—XII w. *Kwart. opol.* R. 3:1957 nr 2 s. 81—89, ilustr., tab.

488. O kształtowaniu się i rozwoju społeczeństw słowiańskich na ziemiach polskich. [W:] Pierwsza Sesja Archeologiczna IHKM PAN. Warszawa 5 V—8 V 1955. Warszawa—Wrocław 1957 s. 84—99.

489. Przedmowa [w:] Koncepcja „Archeologii Śląska” wydawanej w ramach Zeszytów Naukowych Uniw. Wrocł.]. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 8: Archeol. Śląska T. 1:1957 s. 3—4.

[Tysiąc dziewięćset sześćdziesiąt] 1960 — tysiąclecie istnienia Wrocławia. R. 1957. Zob. poz. 669.

490. Uwagi o genezie i poziomie kultury wczesnośredniowiecznej miast w Polsce. [W:] Pierwsza Sesja Archeologiczna IHKM PAN. Warszawa 5 V—8 V 1955. Warszawa—Wrocław 1957 s. 348—351.

491. Z badań na Ostrówku w Opolu w roku 1955. *Spraw. archeol.* T. 3:1957 s. 204—221, ilustr., rys., tab., Sod. 222, Sum. s. 222—223.

492. Z badań nad wczesnośredniowieczną ceramiką grodziska w Strachowie. Ilustr. H. Gołkontt. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 8: Archeol. Śląska T. 1:1957 s. 173—184, ilustr., rys., mapa, Rezj., Zst.

493. O nową metodę budownictwa starożytnych Słowian. *Archeologicke Rozhledy* R. 10:1958 z. 2 s. 232—246, ryc. 5.

494. O udziale archeologii w obchodach Tysiąclecia. *Śląskie Spraw. archeol.* T. 1:1958 s. 66—71. [Powiel.].

495. Prace terenowe Zakładu Archeologii Polski IHKM PAN we Wrocławiu w r. 1958 i zamierzenia na rok 1959. *Śląskie Spraw. archeol.* T. 1:1958 s. 1—8. [Powiel.].

496. Prace wykopaliskowe w Niemczy, pow. Dzierżoniów w 1958 r. *Śląskie Spraw. archeol.* T. 1:1958 s. 46—50. [Powiel.].

497. Sprawozdanie z badań wykopaliskowych na Ostrówku w Opolu w roku

1958, *Śląskie Spraw. archeol.* T. 1 : 1958 s. 36—46. [Powiel.].

498. Kilka uwag wstępnych o pracy terenowej Katedry Archeologii Polski Uniwersytetu Wrocławskiego i Zakładu Archeologii Polski IHKM PAN we Wrocławiu w roku 1959. *Śląskie Spraw. archeol.* T. 2 : 1959 s. 6. [Powiel.].

499. Monety XI w. z badań w Opolu na tle stratygrafii Ostrówka. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 18 : *Archeol. Śląska* T. 3 : 1959 s. 129—139, tab., Rezj., Zsf.

500. O metodzie publikacji źródeł archeologicznych. Wrocław 1959 ss. 100. [Powiel.].

501. O metodzie wykopaliskowej. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 19 : *Archeol. Śląska* T. 2 : 1959 s. 3—21.

502. Skrzypce polskie z XI w. z badań w Opolu. [Współaut.:] L. Pietkiewicz. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 19 : *Archeol. Śląska* T. 2 : 1959 s. 191—198, ryc. 2, tabl. 1.

503. Z badań na Ostrówku w Opolu w roku 1959. *Śląskie Spraw. archeol.* T. 2 : 1959 s. 6. [Powiel.].

504. Z prac wykopaliskowych na Ostrówku w Opolu w roku 1956. *Spraw. archeol.* T. 6 : 1959 s. 115—129, ryc. 10, tabl., Sod. s. 129—130, Sum. s. 131.

Dawna Kultura. R. 3 : 1956 z. 1—4. — Redaktor. *Śląskie Sprawozdania Archeologiczne.* [Powiel.]: T. 1 : 1958; T. 2 : 1959. — Redaktor.

Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego Ser. A nr 8, 18, 19 : *Archeologia Śląska* T. 1 : 1957, T. 2 : 1959; T. 3 : 1959. — Redaktor.

HOŁUBOWICZOWA HELENA zob. CE-HAK-HOŁUBOWICZOWA HELENA

HORNUNG ZBIGNIEW

505. Geneza i rozwój polskiego dwuosobowego nagrobka renesansowego. *Komunikat. Spraw. Wr. TN R.* 7 : 1952 [druk.] 1956 s. 29—34. — Streszcz. w jęz. ang.: *C. r. Soc. Wr. Vol.* 1952 [druk.] 1956 s. 10—12.

506. Działalność rzeźbiarska Jana Cieniego ze Sieny w świetle nowych badań. *Spraw. Wr. TN T.* 8 : 1953 [druk.] 1957 s. 20—26. — Toż w jęz. ang.: *C. r.*

Soc. Wr. Vol. 8 : 1953 [druk.] 1958 s. 16—18.

507. Materiały do dziejów stosunków artystycznych polsko-śląskich w XVI i XVII wieku. *Spraw. Wr. TN R.* 10 : 1955 [druk.] 1957. Dodatek 1 s. 1—26.

508. O architektach francuskich w Polsce XVII w. [Głos w dyskusji na sesji naukowej Stow. Historyków Sztuki poświęconej sztuce baroku]. *Biul. Hist. Szt.* R. 20 : 1958 nr 1 s. 115.

509. Gisleń Jan Chrzyciel. [W:] *Polski słownik biograficzny.* T. 8. Kraków 1959 z. 1 s. 8.

510. Na śladach działalności artystów francuskich w Polsce. *Teka Kom. Hist. Szt. TN Tor.* T. 7 : 1959 z. 1 s. 241—292, ilustr., rys., Rés.

511. Z badań nad sztuką polskiego renesansu. *Teka Kom. Hist. Szt. TN Tor.* T. 7 : 1959 z. 1 s. 57—139, ilustr., rys., Rés.

INGLOT STEFAN

512. Franciszek Bujak. Działalność naukowa i pedagogiczna. *Spraw. Wr. TN T.* 8 : 1953 [druk.] 1956. Dodatek 3 s. 1—15. — Toż w jęz. ang.: *C. r. Soc. Wr. Vol.* 8 : 1953 [druk.] 1958 s. 81—84.

513. Krzysztof Kluk prekursorem nowego rolnictwa w Polsce. *Spraw. Wr. TN T.* 8 : 1953 [druk.] 1956 s. 75—77. — Toż w jęz. ang.: *C. r. Soc. Wr. Vol.* 8 : 1953 [druk.] 1958 s. 80—81.

514. Rejestr poborowy województwa krakowskiego z roku 1629. *Oprac. W. Domin, J. Kolasa, E. Trzyna, S. Żyga.* Pod red... Przedmowę napisał... Wrocław 1956 (s. VII—X : Przedmowa).

515. Z dziejów organizacji administracji folwarku na Dolnym Śląsku na podstawie instruktarza ekonomicznego z początków XVIII wieku. *Sobótka R.* 11 : 1956 nr 2 s. 227—268 i nadb.

Na marginesie uwag historyków czechosłowackich w sprawie konspektu „Historii Śląska”. R. 1957. Zob. poz. 667.

516. [Przedmowa. Cele i zadania zeszytów historycznych drukowanych w ramach Zeszytów Naukowych Uniw.

Wrocl.] *Zesz. Nauk. U. Wr. Ser. A* nr 8: *Historia* 1957 z. 1 s. 3—4.

517. W sprawie wydania ksiąg poborowych z XVII wieku. *Spraw. Wr. TN T. 9*: 1954 [druk.] 1957 s. 77—80.

518. Badania z dziejów społecznych i gospodarczych Śląska. Opole 1958 Instytut Śląski ss. 16. Komunikat nr 19.

519. Eksploatacja piodów leśnych w XVIII wieku na podstawie pracy Krzysztofa Kluka „O drzewach i ziołach dzikich, lasach etc.” *Ze Skarbca Kult.* 1958 z. 2 (11) s. 18—37 i nadb.

520. Ludzie dawnego Wrocławia. Red. Komitet: R. Heck i in. Wrocław 1958 Zakł. Nar. im. Ossol. (s. 5—6: Przedmowa).

521. Ogrodnictwo. [Współaut.:] J. Kostrzewski. Piwowarstwo. Proso. Żarowa gospodarka. [W:] *Słownik starożytności słowiańskich. Zeszyt dyskusyjny.* Wrocław 1958 s. 83—85, 91—92, 100—101, 141—142.

522. Zarys rozwoju Żeńskiej Szkoły Rolniczej w Albigowej (1898—1958). *Rocz. przemyski T. 1*: 1958 s. 189—202 i nadb. ss. 16.

523. Obrót ziemią i włościąskie zwyczajne spadkowe w Małopolsce od XV do XVIII wieku w świetle wiejskich ksiąg sądowych. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN R. 11 A*: 1956 [druk.] 1959 s. 79—83.

Rejestr poborowy województwa krakowskiego z roku 1629. Wrocław 1956. — Redaktor.

Rejestr poborowy województwa krakowskiego z roku 1680 wraz z aneksem miast według rejestru z r. 1655. Wrocław 1959. — Redaktor.

Rejestr poborowy województwa lubelskiego. (Powiat lubelski i urzędowski z r. 1626, ziemia łukowska z r. 1620). Wrocław 1957. — Redaktor.

Zeszyty Naukowe. Uniwersytet Wrocławski im. Bolesława Bieruta. Ser. A nr 8, 13: *Historia*. T. 1: 1957; T. 2: 1959 — Redaktor.

JANCZAK JULIAN

524. Mikołaj Henelius jako geograf Śląska. *Sobótka R. 13*: 1958 nr 2 s. 207—221, mapa.

525. Zasięg języka polskiego na Śląsku na przełomie XVIII i XIX w. [ma-

pa]. [W:] *Historia Polski*. Red. T. Manteuffel. T. 2 cz. 2. Warszawa 1958 s. 58.

526. Europa w połowie XVII wieku. Wrocław 1959 [mapa ścienna].

KACZMAREK STEFAN

527. Analiza wyników szkolenia pedagogicznego na Uniwersytecie Wrocławskim im. B. Bieruta. *Życie Szk. wyższej R. 4*: 1956 nr 4 s. 51—55.

528. Naukowo uzasadniona działalność wychowawcza. [W:] *Biul. Akcja Odczytów Pedagogicznych W. O. D. K. O.* Wrocław 1957 s. 7—14.

529. Skuteczność nauczania. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 16: *Nauki pedag. Psychol. II*: 1958 s. 3—46, Rezj., Sum.

530. Z dziejów tworzenia się kadr wychowawczyń przedszkoli na Dolnym Śląsku. (Motywy wyboru zawodu). *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 11: *Nauki pedag. Psychol. I*: 1958 s. 183—229, Sod., Sum.

531. Z metodyki hospitacji i dyskusji pohospitacyjnych. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 11: *Nauki pedag. Psychol. I*: 1958 s. 71—116, Sod., Sum.

532. Z dziejów tworzenia się kadr wychowawczyń przedszkoli (Pojmowanie zadań wychowania). *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 17: *Nauki pedag. Psychol. III*: 1959 s. 61—107, Rez., Sum.

KOKOSZYŃSKA MARIA

533. Przewodnik metodyczny do nauki logiki. 1 rok studiów. Wrocław 1956 ss. 13. U. Wr. im. B. Bieruta we Wrocławiu Wydz. Filoz. Studium Zaoczne Bibliotekoznawstwa.

534. Zastosowanie pojęć logiki matematycznej do wyjaśniania niektórych pojęć przyrodznawstwa. [Współaut.:] T. Kubiński, J. Ślupecki. *Studia log. T. 4*: 1956 s. 155—205, Rez., Sum. i nadb.

535. Krytyka niektórych poglądów na stosunek logiki do dialektyki. *Studia filoz. 1957* nr 3 s. 118—151 i nadb. — Streszcz. w jęz. ros. *Studia filoz.* 1958 nr 1 s. 20—22; Streszcz. w jęz. ang. *Studia filoz.* 1958 nr 1 s. 41—43.

536. O „dobrej” i „złej” indukcji. *Studia*

log. T. 5:1957 s. 43—64, Rez., Sum. i nadb.

537. Nauka i jej funkcja społeczna. *Ruch filoz.* T. 18:1958 z. 1/3 s. 24.

538. O przedmiocie nauk formalnych. Streszczenie referatu. *Ruch filoz.* T. 18:1958 z. 1/3 s. 23—24.

539. W sprawie metody aksjomatycznej. Streszczenie referatu. *Spraw. Wvdz. Nauk Społ. PAN* R. 1:1958 z. 6 s. 69—70.

540. W sprawie terminów o niejasnym znaczeniu. Streszczenie referatu. *Ruch filoz.* T. 18:1958 z. 1/3 s. 24—25.

541. Nazwy nieostre. *Spraw. Wyd. Nauk Społ. PAN* R. 2:1959 z. 3/4 s. 89—91.

KONIK EUGENIUSZ

542. Badania archeologiczne w Chińskiej Republice Ludowej w latach 1949—1951. *Archeol.* R. 6:1954 [druk.] 1956 s. 278—280.

543. Czechosłowacja. [Kronika wykopaliskowa]. *Archeol.* R. 6:1954 [druk.] 1956 s. 281—282.

544. Czechosłowacja. [Kronika wykopaliskowa]. Najnowsze odkrycia i badania archeologiczne za granicą. *Zap. archeol.* 1956 z. 10 s. 4—5. [Powiel.].

545. Kallistow D. P., Severnoe Pričernomorie v antičnogo èpochu. *Archeol.* R. 6:1954 [druk.] 1956 s. 228—237.

546. Kultura materialna starożytnej Grecji. Wybór źródeł archeologicznych. Red. K. Majewski, Wrocław 1956 Zakł. Nar. im. Ossol. (s. 26—27: Lwia Brama w Mykenach; s. 176—178: Orka i siejba; s. 187: Samołówka na lisy; s. 192: Łowienie ryb przy pomocy wędki i wierszy; s. 193: Rybak; s. 243: Cieśla przy pracy; s. 265: Przenoszenie mebli; s. 279: Malowanie nagrobka; s. 288—289: Kuźnia; s. 295: Brązownik wykonujący hełm; s. 389: Sprzedaż ryb; s. 391: Sprzedaż oliwy; s. 339—401: Otwieranie drzwi).

547. [Komunikaty bibliograficzne:] Majewski K., Archéologie classique en Pologne. Résultats et plans de recherches;

L'Institut historique de la culture matérielle; Le problème des recherches sur les importations romaines dans les territoires de Pologne; Le rhyton mycénien de Rhodes. Parnicki-Pudełko S., Quelques problèmes concernant les projets de villes en Grèce ancienne. Société Archéologique Polonaise. *Fasti archaeol.* Vol. 8:1953 [druk.] 1956 s. 3—4, 76, 366.

548. Nowe znalezisko naczyń typu terra sigillata w Słowacji. Najnowsze odkrycia i badania archeologiczne za granicą. *Zap. archeol.* 1956 z. 10 s. 3—4.

549. Archeologiczno-etnograficzna sesja. *Archeol.* R. 7:1955 [druk.] 1957 z. 1 s. 229—230. [Podp.] E. K.

550. Błavatskij V. D.: Kratkij očerk antičnogo zemledelija v Severnom Pričernomorie. Moskva 1952. [Tłum. z jęz. ros.]. *Archeol.* R. 7:1955 [druk.] 1957 z. 1 s. 145—151.

551. Borecký B., Výroba mouky a chleba v Pompejích. Příspěvek k poznání ekonomiky otrokařské společnosti. *Archeol.* R. 7:1955 [druk.] 1957 z. 7 s. 156—158.

552. Chiny. Organizacja studiów archeologicznych. *Archeol.* R. 7:1955 [druk.] 1957 z. 1 s. 241—242. [Podp.] E. K.

553. Czechosłowacja. [Kronika wykopaliskowa]. *Archeol.* R. 7:1955 [druk.] 1957 z. 1 s. 231—232. [Podp.] E. K.

554. Georgiev V., Nyněšnje sostojanie tolkovanija kritomikenskich nadpisej. *Eos* R. 47:1954/1955 [druk.] 1957 z. 2 s. 355—358.

555. Legenda o Eneaszu w świetle najnowszych badań. *Jęz. obce w Szk.* R. 1:1957 nr 3 s. 163—167.

556. Maltańskie Towarzystwo Archeologiczne. *Archeol.* R. 7:1955 [druk.] 1957 z. 1 s. 237. [Podp.] E. K.

557. Odbudowa stadionu w Olimpii. *Z Otchl. Wieków* R. 23:1957 s. 176.

558. Węgry. Model wozu czterokołowego z II tysiąclecia p.n.e. *Archeol.* R. 7:1955 [druk.] 1957 z. 1 s. 240.

559. Wystawa poświęcona Albanii. *Archeol.* R. 7:1955 [druk.] 1957 s. 229.

560. Zagadnienie charakteru państwa

Wielkomorawskiego na konferencji naukowej w Libicach. *Archeol. R.* 7:1955 [druk.] 1957 z. 1 s. 232—233. [Podp.] E. K.

561. Czechosłowacja. [Kronika wykopaliskowa]. *Archeol. R.* 8:1956 [druk.] 1958 z. 1 s. 283—285. [Podp.] E. K.

562. Czyżby oryginał rzeźby Laokona? *Z Otchł. Wieków R.* 24:1958 s. 221—222.

563. Odkrycie pracowni ceramicznej Gnejusza Ateusza w Arezzo. *Z Otchł. Wieków R.* 24:1958 s. 75.

564. Owidiusz na wygnaniu. *Jęz. obce w Szk. R.* 2:1958 nr 3 s. 198—204.

565. [Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich:] Wykopaliska w Europatorii. Badania archeologiczne na terytorium „kraju” Eriachi. Badania archeologiczne w Estońskiej S.R.R. w latach 1951—1952. Wykopaliska Hermannassie. Badania wykopaliskowe na terenie urartkiego grodu obronnego Irpum. Badania archeologiczne na Półwyspie Kerczeńskim. Odkrycia archeologiczne w Piandżykencie. *Archeol. R.* 8:1956 [druk.] 1958 z. 1 s. 278—283.

566. Antyczna skulptura u Hrvatskoj. Red. Tadijanović. Wstęp M. Gorenc. *Archeol. R.* 8:1956 [druk.] 1959 z. 2 s. 468—470.

567. Badania nad paliwem lamp rzymskich. *Archeol. R.* 8:1956 [druk.] 1959 z. 2 s. 489. [Podp.] E. K.

568. Cyceński ideał wychowawczy. *Jęz. obce w Szk. R.* 3:1959 s. 274—280.

569. Czechosłowacja. [Kronika wykopaliskowa]. *Archeol. R.* 8:1956 [druk.] 1959 z. 2 s. 486—489. [Podp.] E. K.

570. Jeszcze o piśmie linearnym A. *Z Otchł. Wieków R.* 25:1959 s. 306.

571. Listy filologicke 1 (76):1953; 2 (77):1954; 3 (78):1955. *Archeol. R.* 8:1956 [druk.] 1959 z. 2 s. 489. [Podp.] E. K.

572. Nowe znalezisko naczyń typu terra sigillata w Słowacji. *Archeol. R.* 8:1956 [druk.] 1959 z. 2 s. 489. [Podp.] E. K.

573. Les recherches de VI. Georgiev sur l'écriture et la langue des inscriptions créto-myceniennes. [Streszcz. ar-

tykułu z: *Zapiski archeol. z.* 7 1955]. [W:] *Prace Zakł. Archeol. Antycznej IHKM PAN* nr 16: *Cinq ans de travaux de recherches de la Section d'Archéologie Classique de l'Institut d'Histoire de la Culture matérielle près l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres* (1954, 1958). Warszawa 1959 z. 16 s. 49. [Powiel.].

574. Reorganizacja archeologii słowackiej. *Archeol. R.* 8:1956 [druk.] 1959 z. 2 s. 489. [Podp.] E. K.

575. La Silésie antique et l'empire romain. [Streszcz. w jęz. franc. pracy pt.: *Śląsk starożytny a imperium rzymskie*. Warszawa—Wrocław 1959]. [W:] *Prace Zakł. Archeologii Antycznej IHKM PAN* nr 16: *Cinq ans de travaux de recherches de la Section d'Archéologie classique de l'Institut d'Histoire de la Culture matérielle près l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres*. Warszawa 1959 z. 16 s. 51. [Powiel.].

576. Svoboda K., Antika a česká vzdělanost od obrození do první války světové. *Eos R.* 49:1957/1958 [druk.] 1959 z. 2 s. 256—259.

577. Śląsk starożytny a Imperium Rzymskie. Warszawa—Wrocław 1959 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 292, 4 nlb., tab. XV, map 2. Polskie Towarzystwo Archeologiczne — Biblioteka Archeologiczna T. 9.

578. Uszebti w Muzeum Krasnostawskim. *Z Otchł. Wieków R.* 25:1959 s. 304—305.

Archeologia T. 7:1955 [druk.] 1957 z. 1—2; T. 8:1956 [druk.] 1958 z. 1. — Sekretarz redakcji.

KOPACZYŃSKA WILHELMINA zob. LEPIK-KOPACZYŃSKA WILHELMINA

KORTA WACŁAW

579. Dąbrowski H., Uformowanie się wielkiej własności feudalnej klasztoru cystersów w Henrykowie. *Sobótka R.* 12:1957 nr 1 s. 91—96.

580. Rozwój wielkiej własności klasztornej na Śląsku do połowy XIII w.

Sobótka R. 13:1958 nr 2 s. 179—205, tabl., Inh. s. 358.

581. Jak doszło do Psiego Pola. W 850 rocznicę wojny polsko-niemieckiej z 1109 r. *Rocz. wrocł.* T. 2:1958 [druk.] 1959 s. 100—121.

582. Teksty źródłowe do nauki historii w szkole. Nr. 7: Sytuacja wsi feudalnej do XV wieku. Kom. Red. Zarządu Gł. PTH. Warszawa 1959 PZWS ss. 35, 1 nlb.

KOTULA TADEUSZ

583. Z historii walk plemion afrykańskich z Rzymem w okresie wczesnego cesarstwa. *Meander* R. 11:1956 z. 1/2 s. 3—14, Sum. s. 86; z. 2 s. 138—151. Zob. poz. 587.

584. Stosunki społeczno-gospodarcze w afrykańskich saltus w I—II w. n. e. *Eos* R. 47:1954/55 [druk.] 1957 z. 2 s. 139—174.

585. Maškin N. A., Gorodskoj stroj rimskoj Afriki; Iz istorii afrikanskich gorodov. *Archeol.* R. 8:1956 [druk.] 1958 z. 1 s. 220—225.

586. Studia nad problemem afrykańskiej annony *Prz. hist.* T. 49:1958 z. 1 s. 1—20, mapa, Rés. s. 213—214. — Uzupełnienie. *Prz. hist.* T. 49:1958 z. 2 s. 423—424.

587. Zur Geschichte der Kämpfe der afrikanischen Stämme gegen Roma. [Autoreferat]. *Bibliotheca Classica Orientalis* Jg. 3:1958 H. 6 szp. 346—351. Zob. poz. 583.

588. Kruglikova I. T., Dakija v èpochu rimskoj okkupacji. *Eos* R. 49:1957/1958 [druk.] 1959 z. 2 s. 236—242.

KUBIŃSKI TADEUSZ

589. O pewnej metodzie tworzenia logik modalnych. *Studia log.* T. 4:1956 s. 213—240, Rez., Sum.

Zastosowanie pojęć logiki matematycznej do wyjaśnienia niektórych pojęć przyrodoznawstwa. R. 1956. Zob. poz. 534.

590. [Omówienia publikacji:] Burks A. W., On the Presuppositions of induction. Chaudhury P. J., Truth and error. Fitch F. C., The reality of propositions.

Greenberg L., Necessity in Hume's causal theory. Martin R. M., On Woodger's analysis of biological language. Shimony A., Braithwaite on scientific method. Thompson M., Logic, philosophy and history. Ushenko A., Hume's theory of general ideas. *Studia log.* T. 6:1957 s. 239—245.

591. Nazwy nieostre. *Studia log.* T. 7:1958 s. 115—179, Sod., Sum.

592. [Omówienia publikacji:] Bar-Hillel Y., New light on the liar. Caton Ch. E., „What-for” questions and the use of sentences. Hochberg H., Descriptions, scope and identity. Watling J., The problem of contrary — to — fact conditional. White A. R., Contrary — to — fact conditionalis and logical impossibility. *Studia log.* T. 8:1958 s. 336—337.

593. Systemy pozornie sprzeczne. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. B nr 3: Matem. Fiz. Astron. II:1959 s. 53—61.

KULCZYCKI MARIAN

594. Niektóre warunki samodzielności myślenia. Uwaga o kształceniu samodzielności myślenia studentów na ćwiczeniach. *Studia pedag.* T. 4:1957 s. 271—292.

Projekt organizacji pracy psychologicznej dla potrzeb szkoły. R. 1957. Zob. poz. 771.

595. Niektóre problemy myślenia produktywnego. [Omówienie kilku opisów rozwiązywania nowych zagadnień]. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 11: Nauki pedag. Psychol. I:1958 s. 117—158, Sod., Sum.

596. O ocenie samego siebie (niektóre warunki wpływające na przeżycie własnego błędu). *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 17: Nauki pedag. Psychol. III:1959 s. 17—38, Rez., Sum.

KURKOWSKA ALDONA

597. Archiwalia warszawsko-częstochowskie do historii sztuki na Śląsku i w ziemi kieleckiej XVIII wieku. Komunikat. *Spraw. Wr. TN* R. 10:1955 [druk.] 1957 s. 13—16.

KWAŚNY ZBIGNIEW

598. Teksty źródłowe do dziejów chłopstwa śląskiego. Cz. 1: Do 1945 roku. Zestawili... J. Leszczyński, M. Pater i A. Skowrońska pod red. J. Gierowskiego i J. Leszczyńskiego. Wrocław 1956 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. XXI, 1 nlb., 222. Wrocławskie Tow. Miłośników Historii. Sobótka Ser. B z. 4.

599. Huta szkła Józefina w Szklarskiej Porębie w latach 1841—1864. Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A nr 8: Historia I: 1957 z. 1 s. 111—145, rys., tab., Zsf. i nadb.

600. Jerzy Treska. [W:] Ludzie dawnego Wrocławia. Wrocław 1958 Zakł. Nar. im. Ossol. s. 64—67.

601. Kilka uwag w sprawie gierczyńskiej pompy górniczej z XVIII w. *Kwart. Hist. Kult. mater.* R. 6: 1958 nr 4 s. 671—678 i nadb.

LEPIK-KOPACZYŃSKA WILHELMINA

602. Perspektywa liniowa w praktyce antycznego malarza. *Meander* R. 11: 1956 nr 7/8 s. 238—258.

603. Das Problem der Zentralheizung im Altertum. *Bibliotheca Classica Orientalis* Jg. 1: 1956 H. 3 kol. 177—180 i odb.

604. [Sto opisów w:] Kultura materialna starożytnej Grecji. Wybór źródeł archeologicznych. Oprac. zespół pod red. prof. Majewskiego. Wrocław 1956 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. XII, 464, 2 nlb., mapa.

605. Struktura antycznego teatru. *Dawna Kult.* R. 3: 1956 z. 3 s. 187—194, ilustr.

606. Die Perspektive im Schaffen des antiken Malers. *Bibliotheca Classica Orientalis* Jg. 2: 1957 H. 4 kol. 241—243 i odb.

607. Problem skiografii z czasów Platona. [W:] Księga ku czci Władysława Podlasy. Kom. Hist. Sztuki T. 1. Wrocław 1957 WTN s. 85—98 i odb.

608. Der Aufbau des antiken Theaters. *Bibliotheca Classica Orientalis* Jg. 3: 1958 H. 5 kol. 287—290 i odb.

609. Bissing F. W. v., Der Fussboden aus dem Palaste des Königs Amenophis

IV zu El. Hawata im Museum zu Kairo. *Archeol.* R. 8: 1956 [druk] 1958 z. 1 s. 229—230.

610. Colores floridi und austeri. *Jb. d. Deutschen Archaeolog. Inst.* Bd. 73: 1958 s. 79—99.

611. Grecka waza czarnofiguralna w zbiorach Katedry Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. *Archeol.* R. 8: 1956 [druk.] 1958 z. 1 s. 185—197, Rez. s. 193—194, Rés. s. 194—195, ilustr. i odb.

612. Z zagadnień antycznej enkaustyki. Napisała... *Archeolog.* R. 8: 1956 [druk.] 1958 z. 1 s. 65—72, ilustr., Rez. s. 72—73, Rés. s. 74—75 i odb.

613. Cycero a sztuki plastyczne. *Filomata* 1958/1959 nr 120 s. 30—39.

614. Czy istniał impresjonizm w malarstwie greckim epoki klasycznej? *Filomata* 1958/1959 nr 128 s. 400—409.

615. Die optischen Proportionen in der antiken Kunst. *Klio* Bd. 37: 1959 s. 69—102 i odb.

616. Die optischen Proportionen in der antiken Kunst besonders in der Plastik und Malerei. [W:] *Philologische Vorträge*. Herausg. J. Irmscher u. W. Steffen. Wrocław 1959 s. 123—153 i odb.

617. Pamphilos. *Meander* R. 14: 1959 nr 11/12 s. 546—565, streszcz. łac. s. 593—594.

618. Tempéry woskowe. *Meander* R. 14: 1959 nr 1 s. 31—42 i odb.

619. Proporcje optyczne w sztuce antycznej. *Filomata* 1959/1960 nr 131 s. 70—83.

LESZCZYŃSKI JÓZEF

620. Indra B., Povstání nevolníků v Oldřišově u Opavy r. 1765. *Sobótka* R. 11: 1956 nr 3 s. 475—477.

621. Ludzie luźni i czeladź najemna na Śląsku w pierwszym dziesięcioleciu po wojnie trzydziestoletniej. *Sobótka* R. 11: 1956 nr 4 s. 513—580.

Teksty źródłowe do dziejów chłopstwa śląskiego. Wrocław 1956. Zob. poz. 598.

Urbarze śląskie. Pod red. J. Gierowskiego. T. 1: Urbarze dóbr zamkowych

opolsko-raciborskich z lat 1566 i 1567. Wrocław 1956. Zob. poz. 468.

622. [Omówienie publikacji:] Boelcke W., Zur Lage der oberlausitzer Bauern vom ausgehenden 16. bis zum ausgehenden 18. Jahrhundert. Šmerda M., Proti-reformace a národností situace v Horním Slezsku. Palm E., Beiträge zur Geschichte des Klassenkampfes des Oberlausitzer Landvolkes zur Zeit des Spätfeudalismus. *Sobótka* R. 12:1957 nr 1 s. 96—101, 101—105, nr 2 s. 281—283.

623. Chłop śląski w walce z kontrreformacją w drugiej połowie XVII w. *Kwart. opol.* R. 4:1958 z. 1 s. 104—133.

624. [Omówienie publikacji:] Jirásek J., Poddani na panství olomouckého biskupství v druhé polovině 16. století. *Lětopis Instituta za Serbski Ludospyt*. Rjad B Historiski Lětopis Zw. 1:1956 — Zw. 2:1957. Macek J., O třídním boji za feudalismu. *Sobótka* R. 13:1958 nr 2 s. 339—340, nr 4 s. 652—656, nr 3 s. 495—502.

625. Nieznany patent króla czeskiego Fryderyka I w sprawie buntu chłopskiego w księstwie świdnicko-jaworskim. *Sobótka* R. 13:1958 nr 3 s. 471—473.

626. Nové polské práce o dějinách slezské vsi v 16.—18. století. *Historie a musejnictví* R. 3:1958 nr 2 s. 105—116.

627. Vom Mittelalter zur Neuzeit. *Kwart. hist.* R. 65:1958 nr 2 s. 588—589.

W sprawie dyskusji nad „Urbarzami śląskimi”. R. 1958. Zob. poz. 448.

628. Aus der Geschichte der Bewegungen der Handwerksgesellen in Görlitz zum Anfang der zwanziger Jahre des XVIII. Jahrhunderts. *Lětopis Instituta za Serbski Ludospyt* Rjad B 1959 č. 2 s. 372—394.

629. [Omówienie publikacji:] Dostal F., Valašska povstání za třicetileté války (1621—1644). Klemm V., Bauernbewegungen des 16. Jahrhunderts im Markgraftum Oberlausitz. *Sobótka* R. 14:1959 nr 2 s. 239—240, 234—236.

630. Maćizny k stawiznam burskich zběžkow w Hornjej Łużicy w druhej

połojcy XVII stolęća. *Lětopis Instituta za Serbski Ludospyt* Rjad B 1959 č. 1 s. 63—130.

631. Něšto přispomnejow k powójskim pólskim sledženjam wo stawiznach šleskeje vsy wot XVI. hač do połojcy XVIII stoleća. *Lětopis Instituta ze Serbski Ludospyt* Rjad B 1959 č. 2 s. 563—571.

632. Rządy Bethlena Gábora na Górnym Śląsku. (1620—1624). *Sobótka*. R. 14:1959 nr 3 s. 307—351.

633. Selské povstání v Čechách a na Moravě v letech 1679—1680 a současná hnutí poddaných v knížectví Svidnicko-javorském a hrabství Kladském. *Slezský Sborník* R. 57:1959 č. 3 s. 313—319.

634. Selské povstání v Broumově a současné hnutí sedláků ve Slezsku. [W:] Zpravodaj Okresního Musea v Broumově. Sv. 2. Broumov 1959 s. 49—51.

635. Sobotík B. Východoslovenské ordinace 1614—1741 a české země. *Zaranie sl.* R. 22:1959 z. 3 s. 135—136.

Urbarze śląskie. T. 1: Urbarze dóbr zamkowych opolsko-raciborskich z lat 1566—1567. Wrocław 1956. Zob. poz. 468.

Teksty źródłowe do dziejów chłopa śląskiego. Cz. 1: Do 1945 roku. Wrocław 1956. — Współredaktor.

LUTMANOWA KOKOSZYŃSKA MARIA zob. KOKOSZYŃSKA MARIA

MALECZYŃSKA EWA

636. Silnicki T., Arcybiskup Mikołaj Trąba. Warszawa 1954. *Kwart. hist.* R. 63:1956 nr 2 s. 150—154.

637. Wkład ziemi śląskiej w rozwój nauki polskiego Odrodzenia. [W:] Odrodzenie w Polsce. T. 2 cz. 1. [Warszawa] 1956 s. 195—200.

638. Zientarowa B., Dzieje małopolskiego hutnictwa żelaznego XIV—XVII w. *Sobótka* R. 11:1956 nr 1 s. 138—141.

639. Heymynn F. G., John Žižka and the Hussite revolution. *Prz. hist.* T. 48:1957 z. 4 s. 799—800.

640. Kilka spostrzeżeń w związku

z poszukiwaniami naukowymi w Czechosłowacji. *Kwart. hist.* R. 64 : 1957 nr 3 s. 271—273.

Na marginesie uwag historyków czechosłowackich w sprawie konspektu „Historii Śląska”. R. 1957. Zob. poz. 667.

641. Peter Peyne a Polsko. [W:] Universitas Carolina III Historica nr 1. Praga 1957 s. 49—64.

642. Polsko a Čechy v době husitské. *Slov. Přehl.* R. 43 : 1957 nr 3 s. 85—86.

643. W sprawie zachodnioniemieckich tez dotyczących ujęcia stosunków polsko-niemieckich w nauce historii. Meyer E., Über die Darstellung der deutsch-polnischen Beziehungen im Geschichtsunterricht. [Współaut.:] K. Popiołek. *Kwart. hist.* R. 64 : 1957 nr 2 s. 290—296.

644. Z wędrówek po archiwach i bibliotekach praskich. [Wykaz materiałów dotyczących dziejów Śląska w XIV—XVIII w.]. *Sobótka* R. 12 : 1957 nr 2 s. 317—319.

645. Ze studiów nad ideologią drobnego mieszczaństwa w Polsce XV i początków XVI wieku. *Prz. hist.* T. 48 : 1957 z. 3 s. 436—459, Rés. s. 613—614, Rezj. 606—607.

646. Einige Probleme aus der Geschichte Schlesiens um die Wende vom 15. zum 16. Jh. [W:] Beiträge zur Geschichte Schlesiens. Berlin 1958 s. 284—299.

647. Historia Polski. Oprac. zbiorowe. Wyd. 2. T. 1 : Do roku 1764. Red. T. Mantuffel. Warszawa 1958 (cz. 1 : s. 509—535, 562—602, 620—626, 640—660; cz. 2 : s. 319—332). Zob. poz. 442.

648. Historia Polski do r. 1466. [Współaut.:] J. Bardach, A. Gieysztor, H. Łowmiański. Wyd. 3. Red. J. Bardach. Warszawa 1958 (s. 225—359).

649. Macek J., Tabor v husitském revolučním hnutí. 2. *Kwart. hist.* R. 65 : 1958 nr 1 s. 120—123.

650. Mikulka J., Mistr Jan Hus a Polsko. *Prz. hist.* T. 49 : 1958 z. 3 s. 599—604.

651. Versuche der Wiederherstellung eines polnischen Staates in Anlehnung an

Schlesien im 13. Jhdt. [Tłum.]. [W:] Beiträge zur Geschichte Schlesiens. Berlin 1958 s. 146—186.

652. Vliv husitského hnutí na Polsko. [W:] Mezinárodní ohlas husitství. Praha 1958 s. 53—105.

653. Nowe prace i wydawnictwa F. Bartoša i R. Urbanka. *Prz. hist.* T. 50 : 1959 z. 1 s. 137—141.

654. O znaczeniu Uniwersytetu Wrocławskiego na Ziemiach Odzyskanych. *Życie Szk. wyższej* R. 7 : 1959 nr 4 s. 26—30.

655. Posiedzenie Komisji Historycznej Polsko-Czechosłowackiej. *Sobótka* R. 14 : 1959 nr 3 s. 435—436. [Podp.] E. M.

656. Ruch husycki w Czechach i w Polsce. Warszawa 1959 Książka i Wiedza ss. 551, 1 nlb., mapa, plan, Rez., Zsf.

657. Średniowieczne Silesiaca w Bibliotece Uniwersyteckiej w Lipsku. *Sobótka* R. 14 : 1959 nr 2 s. 263—265.

658. Ulyrk Stadler na tle losów anabaptystów w pierwszej połowie XVI wieku. *Prz. hist.* T. 50 : 1959 z. 3 s. 473—485, Sod. s. 649, Rés. s. 657.

659. Z dziejów interpretacji dekretu kutnohorskiego. *Kwart. hist.* R. 66 : 1959 nr 3 s. 716—725, Rez., Rés. i odb. ss. 10.

660. Zasady organizacji uniwersyteckich studiów dla pracujących. *Życie Szk. wyższej* R. 7 : 1959 nr 9 s. 31—44.

661. Zeitschrift f. Ostforschung 1958. *Sobótka* R. 14 : 1959 nr 2 s. 232—234.

Beiträge zur Geschichte Schlesiens. Berlin 1958. — Redaktor.

Sobótka. Kwartalnik poświęcony dziejom Śląska [od R. 12 : Śląski Kwartalnik Historyczny *Sobótka*]. R. 11 : 1956 — R. 14 : 1959. — Współredaktor, od R. 13 Redaktor.

Szkice z dziejów Śląska. T. 2. Warszawa 1956. — Redaktor.

Teksty źródłowe do nauki historii w szkole średniej. Z. 6—12. Warszawa 1959. — Redaktor.

Z dziejów postępowej ideologii na Śląsku w XIV—XVI. Warszawa 1956. — Redaktor.

MALECZYŃSKI KAROL

662. Rozwój urbanistyczny Wrocławia. [Współaut.:] M. Morelowski, A. Ptaszycka. Warszawa 1956 Budowa i Architektu-

ra (s. 5—10, 80—82, 119—129). Zob. poz. 694.

663. Bibliografia historii Śląska za rok 1956. Zest... *Sobótka R.* 12:1957 nr 3 s. 401—434.

664. Kilka uwag nad procesem powstawania miejskich cechów na przykładzie miast śląskich. *Prz. hist.* T. 48:1957 z. 4 s. 643—654, Rés. s. 843—844, Sod. s. 835—836.

665. Kilka uwag nad procesem powstawania miejskich cechów na przykładzie miast śląskich. *Prz. hist.* T. 48:1957 z. 4 s. 643—654, Rés. s. 843—844, Sod. s. 835—836.

666. Meyer E., Über die Darstellung der deutsch-polnischen Beziehungen im Geschichtsunterricht. *Sobótka R.* 12:1957 nr 1 s. 105—106.

667. Na marginesie uwag historyków czechosłowackich w sprawie konspektu „Historii Śląska”. Oprac... R. Heck, E. Maleczyńska, J. Gierowski, S. Inglot. *Sobótka R.* 12:1957 nr 1 s. 84—90.

668. Tymieniecki K., Narocznicy w gospodarstwie feudalnym. Studium z dziejów gospodarczo-społecznych wczesnego średniowiecza. *Sobótka R.* 12:1957 nr 2 s. 270—279.

669. [Tysiąc dziewięćset sześćdziesiąt] 1960 — tysiąclecie istnienia Wrocławia. Wypow..., W. Hołubowicz i in. *Rocz. wrocł.* T. 1:1957 s. 225—261.

670. Zeitschrift f. Ostforschung, Länder und Völker im östlichen Mitteleuropa. *Sobótka R.* 12:1957 nr 2 s. 263—268.

671. Aus der Geschichte des schlesischen Bergbaus in der Epoche des Feudalismus. [W:] Beiträge zur Geschichte Schlesiens. Berlin 1958 s. 236—283.

672. Aus der Geschichte des schlesischen Dorfes in der Periode vor der Kolonisation nach deutschem Recht. [W:] Beiträge zur Geschichte Schlesiens. Berlin 1958 s. 126—146.

673. Dzieje Wrocławia od czasów najdawniejszych do r. 1807. [Współaut.:] W. Długoborski, J. Gierowski. Warszawa 1958 PWN (s. 1—336: Dzieje Wrocławia do r. 1618) i odb. Zob. poz. 441, 684.

674. Codex diplomaticus nec non epi-

stolaris Silesiae. T. 2: Annos 1205 — 1220 comprehendens. Ed..., A. Skowrońska, Wratislaviae 1959. Inst. Ossolinianum ASP ss. XL, 357, 2 nlb., tab., bibliogr. Academia Scientiarum Polona. Institutum Historiae.

675. Ładogórski T., Studia nad zaludnieniem Polski XIV wieku. *Sobótka R.* 14:1959 nr 3 s. 401—406.

676. Uwagi nad bullą Hadriana IV dla biskupstwa wrocławskiego opatrzoną datą 23 IV 1154. *Sobótka R.* 14:1959 nr 3 s. 269—288, tab., Zsf. s. 441.

Historia Polski do 1864 r. Materiały do nauki historii Polski w szkołach oficerskich. Warszawa 1856. — Redaktor.

Teksty źródłowe do historii Świdnicy i okęgu. Wrocław 1958. — Redaktor.

MARESCH ZOFIA

677. Polskie prawykonanie polemiki literackiej, czyli spór o Podolanę wychowaną w stanie natury. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 17: Nauki pedag. Psychol. III:1959 s. 123—151.

MATUSIK LEOKADIA

678. Z dziejów rozwoju nauk ścisłych na Śląsku. [W:] Z dziejów postępowej ideologii na Śląsku w. XIV—XVI. Warszawa 1956 s. 248—299.

679. Jelicz A., Konrad Celtis na tle współczesnego renesansu w Polsce. *Sobótka R.* 12:1957 nr 4 s. 562—566.

680. Fornaçon S., Michael Weisse. *Sobótka R.* 13:1958 nr 2 s. 319—321.

681. Brachmann W., Die Entwicklung des Apothekenwesens in Schlesien. *Sobótka R.* 14:1959 nr 1 s. 117—119.

682. Jan Hess. Wawrzyniec Korwin. [W:] Ludzie dawnego Wrocławia. Wrocław 1959 s. 31—41.

683. Michał Weisse. *Sobótka R.* 14:1959 nr 4 s. 457—486, ilustr.

MINCER FRANCISZEK

684. Długoborski W., Gierowski J., Maleczyński K., Dzieje Wrocławia do r. 1807. *Nowe Książki* 1959 nr 3 s. 137—139, ilustr.

MODELSKI TEOFIL EMIL

685. Niedoszele wskutek wojny niemieckie publikacje bibliografii i historii Śląska. *Spraw. Wr. TN R.* 9:1954 [druk.] 1957 s. 52—57. — Toż w jęz. niem.: *C. r. Soc. Wr.* Vol. 9:1954 [druk.] 1959.

686. Z dziejów Uniwersytetu Wrocławskiego. [W:] Wrocławski Informator Uniwersytecki na rok akad. 1957/1958. Wrocław 1957 s. 5—15. — Toż... 1958/1959. Wrocław 1958. — Toż... 1959/1960. Wrocław 1959.

MORELOWSKI MARIAN

687. Architektura Wrocławia w latach 1350—1390 a Magister Pieszko Murator. *Spraw. Wr. TN R.* 8:1953 [druk.] 1956 s. 15—18. — Toż w jęz. franc.: *C. r. Soc. Wr.* Vol. 8:1953 [druk.] 1958 s. 14—15.

688. L'art sacré en Pologne. Red. A. Krauze. Warszawa 1956. *Ars Christiana*. (Przedmowa: s. 8. — Toż w jęz. pol.).

689. Czy Piotr z Gmunden nosił nazwisko Parler? Komunikat. *Spraw. Wr. TN R.* 8:1953 [druk.] 1956 s. 18—20. — Toż w jęz. franc.: *C. r. Soc. Wr.* Vol. 8:1953 [druk.] 1958 s. 15—16.

690. Drzwi gnieźnieńskie, ich związki ze sztuką obcą a problem rodzimości. [W:] Drzwi gnieźnieńskie... Red. M. Walicki. T. 1. Wrocław 1956 s. 42—100, ilustr. 44, Rez., Rés.

691. Ilustracje Jana Tysiewicza, Nie-wiarowicza do petersburskich wydań Konrada Wallenroda i Grażyny. (Streszcz. ref.). *Biul. Hist. Szt.* R. 18: 1956 nr 2 s. 308—309.

692. Ocalone rękopisy F. B. Wernhera i ich znaczenie dla historii sztuki i kultury Śląska. [Streszcz. w jęz. franc.:]. *C. r. Soc. Wr.* Vol. 5:1950 [druk.] 1956 s. 20, ilustr. 12. [Całość ukazała się w dodatku do *Spraw. Wr. TN R.* 5:1950 w r. 1953].

693. Pochodzenie artystów portalu romańskiego u Marii Magdaleny we Wrocławiu. [Streszczenie]. *Spraw. Wr. TN R.* 8:1953 [druk.] 1956 s. 8.

694. Rozwój urbanistyczny Wrocławia. [Współaut.:] K. Małeczynski, A. Pta-

szczyka. Warszawa 1956 *Budownictwo i Architektura*. (Rozdz. 2, 3: Rozwój urbanistyczny Wrocławia od średniowiecza do r. 1807). Zob. poz. 662.

695. Świechowski Z., Architektura na Śląsku do połowy XIII w. *Kwart. Archit. i Urban.* PAN T. 1:1956 z. 4 s. 397—411, tabl. 2.

696. Wartość i znaczenie indeksów ikonograficznych do historii sztuki. [W:] Śląskie prace bibliogr. i biblioteczne. T. 2. Wrocław 1956 s. 43—53. — Streszcz.: *Spraw. Wr. TN R.* 8:1953 [druk.] 1956 s. 56—57.

697. Wkład Polski w rozwój kultury Wrocławia. [W:] Przewodnik po zabytkach Wrocławia. Oprac. G. Król. Wrocław 1956 s. 27—39.

698. Zamek w Urazie a pierwotne zarysy trójkątne zamków we Wrocławiu i w Legnicy w XII i XIII w. Komunikat. *Spraw. Wr. TN R.* 8:1953 [druk.] 1956 s. 26—33, rys. — Toż w jęz. franc.: *C. r. Soc. Wr.* Vol. 8:1953 [druk.] 1958 s. 33—36, rys.

699. L'architecture du corps principal de l'Université de Wrocław en rapport avec l'activité de Domenico Martinelli et de son école. *C. r. Soc. Wr.* Vol. 6: 1951 [druk.] 1957 s. 25—27.

700. Atak Henryka Eydoux na polską historię sztuki średniowiecza. Komunikat. *Spraw. Wr. TN R.* 9:1954 [druk.] 1957 s. 37—38.

701. Dwa wyjaśnienia. (I. Bażanka. II. Trezzini i Schwertfeger). *Biul. Hist. Szt.* R. 19:1957 nr 1 s. 94—96.

702. Dzieje artystyczne wrocławskiego gmachu Biblioteki Ossolineum (1675—1750). *Rocz. Zakł. im. Ossol.* T. 5:1957 s. 13—83, tabl. 12 i nadb. — Streszcz. w jęz. franc.: *C. r. Soc. Wr.* Vol. 7:1952 [druk.] 1957 s. 13—14.

703. Études sur l'architecture et la sculpture de l'abbaye Olbin à Wrocław du XII siècle. *C. r. Soc. Wr.* Vol. 7:1952 [druk.] 1957 s. 23—36, tabl. 17.

704. Évolution urbaniste de Wrocław avant la colonisation de 1241—1242. *C.*

r. *Soc. Wr.* Vol. 6:1951 [druk.] 1957 s. 17—24, ilustr., mapy.

705. Osiągnięcia Komisji Historii Sztuki w okresie dziesięciolecia. Sprawozdanie. *Spraw. Wr. TN R.* 10:1955 [druk.] 1957 s. 12.

706. Les rapports artistiques entre la Pologne et les pays Mosans du XI au XIV siècle. [W:] *Actes du II Congrès Culturel Wallon. Liège* 1957 s. 32—49, 8 nlb., ryc. 28.

707. Rysunki architektoniczne Samuela Suchodolca z r. 1672. [W:] *Księga ku czci Władysława Podlachy. Rozpr. Kom. Hist. Szt. T. 1* Wrocław 1957 s. 161—170, ryc. 6. — Streszcz. w jęz. pol.: *Spraw. Wr. TN R.* 10:1955 [druk.] 1957 s. 20—22.

708. W sprawie publikacji „Sztuka sakralna w Polsce—Architektura”. *Biul. Hist. Szt.*, R. 19:1957 nr 2 s. 182.

709. Z badań nad zabytkami romańskimi Wrocławia i Sobótki. Streszcz. w jęz. franc.: *C. r. Soc. Wr.* Vol. 7:1952 [druk.] 1957 s. 37—38.

710. [Głos w dyskusji nad wystawą „Odrodzenie w Polsce”.] [W:] *Odrodzenie w Polsce. Materiały sesji naukowej PAN. T. 5:Historia sztuki.* Warszawa 1958 s. 129—156.

711. Essai d'un répertoire historique des architectes célèbres. [W:] *Les architectes célèbres. Red. P. Francastel. T. 2.* Paris 1959 s. 189, 210—211, 214—220, 308—359.

712. Le type français du château de plaisance aux XVI et XVII siècles et son adaptation polonaise la plus ancienne en Europe Centrale de l'époque. [W:] *Actes du XIX Congrès International d'Histoire de l'Art, Paris 8—13 septembre 1958.* Paris 1959 s. 330—334.

MOŚCICKA LIDIA zob. SZUL-MOŚCICKA LIDIA

NASZ ADOLF

713. Działalność Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego w ostatnim dziesięcioleciu w zakresie prac naukowo-

-badawczych i wydawniczych. (Referat wygłoszony w dn. 28 XI 1955 r. na XXX Walnym Zgromadzeniu Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego w Warszawie). *Lud T.* 43, 1956 [druk.] 1958 s. 33—48.

714. Narzędzia żniwne w Polsce [3 mapy]. [Współaut.:] J. Pawłowska. [W:] *Polski Atlas Etnograficzny. Zeszyt próbny.* Wrocław 1958 mapy 8, 10, 11.

715. Wpływ śląsko-łużyckiej rubieży leśnej na dynamikę procesów etnograficznych. *Sobótka R.* 13:1958 nr 3 s. 365—408, ilustr., rys., mapy, Inh. s. 527.

716. Dawny dolnośląski strój ludowy. *Rocz. wrocł. T. 2:*1958 [druk.] 1959 s. 159—188, ilustr.

717. Prace naukowo-badawcze i wydawnicze Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego w ostatnim dziesięcioleciu. *Etnografia pol. T. 2:*1959 s. 139—143, Rez. s. 143, Sum. s. 144.

NYREK ALEKSANDER

718. Matějček F., Gostomski a soudobé hospodářské instrukce v českých zemích; Přehled rozvoje rybníkarství na Moravě v 2. pol. a v 1. pol. 16. století s přihlédnutím k přilehlým uzemím sleckým. *Sobótka R.* 12:1957 nr 2 s. 280—281, 566—568.

OROSZ JANINA

719. Osiągnięcia badań nad historią sztuki śląskiej. *Kwart. opol. R. 2:*1956 z. 4 s. 143—151.

720. Sztuka i ubiór, wspólność założeń w kształtowaniu. [W:] *Księga ku czci Władysława Podlachy. Rozpr. Kom. Hist. Szt. Wrocław 1957 s. 43—54, ryc. 13 i nadb.* — Streszcz. w jęz. pol.: *Spraw. Wr. TN R.* 10:1955 [druk.] 1957 s. 47—49.

ORZECHOWSKI MARIAN

721. Kilka uwag o procesie powstawania narodów socjalistycznych. [Polem.]. *Myśl filoz.* 1956 nr 5 s. 156—172.

722. Z dziejów polskiej ludności autochtonicznej na Dolnym Śląsku. Weryfi-

kacja narodowościowa (1945—1949). *Sobótka* R. 12 : 1957 nr 4 s. 513—550.

723. Bożek A., Pamiętniki. Nowakowski S., Adaptacja ludności na Śląsku Opolskim. *Sobótka* R. 13 : 1958 nr 2 s. 324—334.

Z popularnych wydawnictw śląskich 1957 roku. R. 1958. Zob. poz. 478.

724. Ci co przetrwali. Wspomnienia Polaków z Dolnego Śląska. Oprac. K. Fiedor i ... Wrocław 1959 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. XXXI, 321, nlb., tabl. 16. Wrocł. Tow. Miłośników Historii. *Sobótka* Ser. B z. 6.

725. Kilka przyczynków do biografii politycznej Wojciecha Korfantego. *Sobótka* R. 14 : 1959 nr 4 s. 519—565, Zsf. s. 599—600.

726. Ludność polska na Dolnym Śląsku w latach 1919—1939. Oprac... Wrocław 1959 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 142, 2 nlb. Wrocł. Tow. Miłośników Historii, Documenta Silesiae z. 1.

727. Na marginesie pracy A[lojzego] Targa „Opolszczyzna pod rządami Lukaszka i Wagnera”. *Sobótka* R. 14 : 1959 nr 1 s. 83—106.

728. Sesja naukowa poświęcona działalności KPP na terenie Śląska, Zagłębia Dąbrowskiego i Częstochowy. *Sobótka* R. 14 : 1959 nr 1 s. 143—145. [Podp.] M. O.

729. Uгода między W[o]jciechem Korfantym i A[damem] Napieralskim [w 1910 r.]. *Zaranie śl.* R. 22 : 1959 z. 3 s. 12—24.

Z popularnych wydawnictw śląskich w 1958 r. R. 1959. Zob. poz. 383.

OSTROWSKI WINCENTY

730. Problematyka szkolna wyższych uczelni. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 11: Nauki pedagog. Psychol. I : 1958 s. 5—34, Sod., Sum.

731. Zasady pracy kulturalno-oświatowej wśród dorosłych. Warszawa 1958 Tow. Wiedzy Powszechnej ss. 176. Zagadnienia Oświaty Dorosłych pod red. K. Wojciechowskiego.

732. Badania potrzeb kulturalno-oświa-

towych uczestników placówki. *Ośw. dorosłych* R. 3 : 1959 nr 2 s. 82—88.

PATER MIECZYŚLAW

Teksty źródłowe do dziejów chłopstwa śląskiego. Wrocław 1956. Zob. poz. 598.

733. Władze pruskie wobec prasy polskiej na Górnym Śląsku przed kulturkampem 1860—1871. *Sobótka* R. 12 : 1957 nr 2 s. 169—210.

734. Jan Ewangelista Purkyně. [W:] Ludzie dawnego Wrocławia. Wrocław 1958 s. 68—72.

735. Wypadki marcowe 1848 roku w powiecie jeleniogórskim. *Sobótka* R. 13 : 1958 nr 4 s. 579—602.

736. Gawron P.: Wspomnienia starego kominiarza. [Oprac...]. [W:] Ci co przetrwali. Wrocław 1959 s. 205—223.

737. Grobelný A., Česi a Poláci ve Slezsku v letech 1848—1867. *Sobótka* R. 14 : 1959 nr 3 s. 417—420.

738. Stachelski F.: W walce o kulturę polską. Szymański F.: Wrocławskie „Sokoły”. [Oprac...]. [W:] Ci co przetrwali. Wrocław 1959 s. 146—167.

PAWŁOWSKA JADWIGA

739. Uwagi nad kwestionariuszem nr 2 Polskiego Atlasu Etnograficznego. [Współaut.:] Z. Staszczak. *Lud* T. 42 : 1955 [druk.] 1956 cz. 2 s. 922—925.

Narzędzia żniwne w Polsce. Wrocław 1958. Zob. poz. 714.

PAZDA STANISŁAW

740. Sprawozdanie z prac wykopaliskowych przeprowadzonych na osadzie koło wsi Przysronie, pow. Dzierżoniów w 1958 roku. *Śląskie spraw. archeol.* T. 1 : 1958 s. 25—26. [Powiel.].

741. Bibliografia śląskich prac archeologicznych za rok 1957. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 18 : Archeol. Śląska III : 1959 s. 163—166.

742. Sprawozdanie z prac wykopaliskowych w Przysroniu, pow. Dzierżoniów w 1959 roku. *Śląskie Spraw. archeol.* T. 2 : 1959 s. 15—17. [Powiel.].

POGORZELSKI WITOLD A.

743. O logicznej poprawności pewnego systemu podstaw termodynamiki. [Współaut.:] M. Zembrzusi. *Zesz. nauk. Polit. Wr.* nr 21: *Mechanika* Nr 3: 1957 s. 29—79.

744. O zasadzie odwrotności treści i zakresu nazw. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. B* nr 3: *Matem. Fiz. Astron.* II: 1959 s. 21—31.

745. Podstawowe własności systemów dedukcyjnych opartych na nieklasycznych logikach. [Współaut.:] J. Słupecki. *Spraw. Wydz. Nauk społ. PAN* R. 2: 1959 z. 3/4 s. 85—88.

POPIOŁEK KAZIMIERZ

746. Dzieje Śląska. Red. E. i K. Maleczyńscy. *Kwart. hist.* R. 63: 1956 nr 6 s. 162—170.

747. Koncentracja i centralizacja produkcji w górnictwo-hutniczym przemyśle Górnego Śląska w II poł. XIX stulecia. *Kwart. hist.* R. 63: 1956 nr 4/5 s. 255—267, tabl. i nadb.

748. Miasto Bytom w czasie rewolucji 1848 roku. [W:] *Dziewięć wieków Bytomia*. Katowice 1956 s. 197—231 i nadb.

749. Położenie śląskiej klasy robotniczej w okresie kapitalizmu przedmonopolistycznego. [W:] *Szkice z dziejów Śląska*. Red. E. Maleczyńska. T. 2. Warszawa 1956 s. 193—246.

750. Stosunek ludności śląskiej do zajęcia Śląska przez Prusy w latach 1740—1763. *Kwart. opol.* R. 2: 1956 nr 1 s. 65—79.

751. Wielki zryw wolnościowy ludu śląskiego. (W 35 rocznicę III powstania śląskiego). *Wojsko lud.* 1956 nr 5 s. 42—63, pl., ilustr., mapa.

752. Śląsk w pierwszej połowie XIX w. Wybór źródeł. T. 1—2: Śląsk w latach 1806—1847. Oprac. i wstęp: W. Długoborski, ... Wrocław 1957 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. XLI, nlb., 349; ss. XLII, 358, mapa, bibliogr. t. 1 s. XXXVIII—XLI.

753. W sprawie uwag historyków czeskich nad konspektem „Historii Śląska” okresu 1764—1939. [Współaut.:] J. Chle-

bowczyk, W. Długoborski, H. Zieliński. *Sobótka* R. 12: 1957 nr 3 s. 393—400.

W sprawie zachodnioniemieckich tez dotyczących ujęcia stosunków polsko-niemieckich w nauce historii. R. 1957. Zob. poz. 643.

754. Gentzen F. H.: Polskie ziemie zachodnie — historyczne ziemie polskie. Wybór prac. [Tłum. z niem.]. Katowice 1958 (przedmowa).

755. Górnśląski przemysł górnictwo-hutniczy u progu imperializmu. [W:] *Pamiętnik VIII Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w Krakowie 14—17 września 1958 r.* T. 1. Referaty. Cz. 1. Warszawa 1958 s. 167—173 i nadb.

756. Koncentracja produkcji w przemyśle górnictwo-hutniczym Górnego Śląska w drugiej połowie XIX wieku. [W:] *Studia i materiały z dziejów Śląska*. T. 2. Wrocław 1958 s. 63—181.

757. Niemiecki Śląsk w oczach hitlerowców. Poznań 1958 Zach. Agencja Prasowa nr 23 s. 9—91. — Toż w jęz. niem., ang., franc.

758. Obrady Komisji Historycznej Polsko-Niemieckiej w Lipsku. *Prz. zach.* R. 14: 1958 nr 1 s. 216—221.

759. Ostatnia próba germanizacji Śląska Opolskiego. Oprac. ... W. Sobański. Poznań 1958 Zach. Agencja Prasowa ss. 72, tabl., mapa, aneks. [Powiel.]. — Toż w jęz. franc., ang., niem.

760. Proletariat Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego w walce z hitlerowskim okupantem. *Zaranie śl.* R. 21: 1958 z. 4 s. 63—72.

761. Stan badań nad historią Śląska. *Zaranie śl.* R. 20: 1957 [druk.] 1958 z. 1/2 s. 55—60.

762. Śląsk w oczach okupanta. Katowice 1958 Śląsk ss. 258, 2 nlb., ilustr., Rez., Rés., Zsf. Śląski Instytut Naukowy w Katowicach.

763. Z dziejów eksterminacyjnej polityki hitleryzmu na Śląsku. (1939—1945). *Zaranie śl.* R. 21: 1958 z. 3 s. 3—22.

764. Z prac Zakładu Historii Śląska IH PAN. *Kwart. hist.* R. 65: 1958 nr 1 s. 285—290.

765. Zieliński H., Położenie i walka górnośląskiego proletariatu w latach 1918—1922. *Zaranie śl.* R. 20 : 1957 [druk.] 1958 z. 1/2 s. 109—113 i nadb.

766. Die Arbeiten polnischer Historiker zur Geschichte Schlesiens. *Zsch. f. Gesch.-wissensch.* Jg. 7 : 1959 H. 4 s. 880—888 i nadb.

767. Rozwój kapitalistycznego przemysłu oraz położenie klasy robotniczej. [W:] Górny Śląsk. Cz. 1. Poznań 1959 Inst. Zachodni s. 190—210, ilustr. Ziemia Staropolskie T. 5.

768. Z dziejów tajnego nauczania na Śląsku pod hitlerowską okupacją. *Zaranie śl.* T. 22 : 1959 z. 5 (specjalny) s. 1—16.

769. Z prac Zakładu Historii Śląska Instytutu Historii PAN. *Sobótka* R. 14 : 1959 nr 1 s. 138—140. [Podp.] K. P.

Górny Śląsk. Instytut Zachodni. T. 1—2. Poznań 1959. — Współredaktor.

Studia i materiały z dziejów Śląska. T. 1. Wrocław 1957. T. 2. Wrocław 1958. — Redaktor.

POREBSKA MARIA

770. Analiza procesu rozwiązywania arytmetycznych zadań tekstowych. *Studia pedag.* T. 4 : 1957 s. 66—97.

771. Projekt organizacji pracy psychologicznej dla potrzeb szkoły. [Współaut.:] M. Kulczycki. *Nowa Szk.* R. 8 : 1957 nr 1 s. 73—81.

772. O reagowaniu na trudności. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 17 : Nauki pedagog. Psychol. III : 1959 s. 39—60.

PYREK WŁADYSŁAW

773. Z polskości mas ludowych Wrocławia w początkach XV w. *Sobótka* R. 1 : 1956 nr 1 s. 104—107.

774. Organizacja cechów wrocławskich w latach 1740—1800 *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 13 : Historia II : 1959 s. 67—92, Zsf. s. 90—91, Rez. s. 91—92.

775. Straussowa L.: Ze wspomnień działaczki Towarzystwa Polek. [Oprac.:] [W:] Ci co przetrwali. Wrocław 1959 s. 286—291.

RUDEK WALESKA

776. W sprawie „Uwag o systematyce” prof. W. Doroszewskiego. *Myśl filoz.* 1957 nr 1 s. 195—219.

SKORNY ZBIGNIEW

777. Metoda nauczania a kształcenie samodzielnego myślenia i zaradności (w liceach pedagogicznych). *Nowa Szk.* R. 7 : 1956 nr 3 s. 292—304.

778. Kształcenie samodzielnego myślenia na lekcjach przedmiotów pedagogicznych. [W:] Biuletyn: Akcja Odczytów Pedagogicznych W.O.D.K.O. Wrocław 1957 s. 39—44.

779. Kształcenie świadomej dyscypliny na lekcjach i niektórych zajęciach pozalekcyjnych w liceum pedagogicznym. *Nowa Szk.* R. 8 : 1957 nr 5 s. 468—480

780. O pozytywny program pracy wychowawczej. *Szkoła zawod.* 1957 nr 9 s. 11—13.

781. Pawłowizm w nauczaniu psychologii. *Chowanna* R. 12 : 1957 nr 3/4 s. 156—174.

782. Przyczyny kryzysu polskiej psychologii. *Nowa Szk.* R. 8 : 1957 nr 2 s. 139—149

783. Zagadnienia pedagogiczne i psychologiczne na konferencjach rejonowych. *Biul. Zarz. Okręg. ZNP.* Wrocław 1958 z. 1 s. 13—20.

784. Kształcenie myślenia w procesie uczenia się. [W:] Materiały pomocnicze do nauczania przedmiotów pedagogicznych Min. Ośw. Warszawa 1959 s. 1—12.

SKOWROŃSKA ANNA

785. Santifaller L., Über die Urkunden für das Breslauer St. Vinzenzstift vom Jahre 1139/49. *Sobótka* R. 11 : 1956 nr 3 s. 470—472.

Teksty źródłowe do dziejów chłopstwa śląskiego. Wrocław 1956: Zob. poz. 598.

786. Z dziejów polemiki o polskość Śląska w dobie Odrodzenia. [W:] Studia z zakresu postępowej ideologii na Śląsku w. XIV—XVI. Warszawa 1956 s. 300—322.

787. Kilka nie drukowanych dokumentów biskupa Tomasza I z lat 1239—1259. *Sobótka* R. 13 : 1958 nr 2 s. 305—317.

Codex diplomaticus nec non epistolaris Silesiae. Wratislaviae 1959. Zob. poz. 1011.

SŁONIEWSKA HELENA

788. O pracy umysłowej. [W:] *Kal. Naucz.-Związkowca* 1955/56 s. 154—158.

789 O psychologicznej pracowni muzycznej. Ref. [Badania uzdolnień muzycznych]. *Szkoła artyst.* R. 3 : 1957 nr 1/2 s. 105—113.

790. Psychologiczna analiza zainteresowania. Poznań 1959 Pozn. Tow. Przyjaciół Nauk ss. 110.

791. Rola Kazimierza Twardowskiego w psychologii polskiej. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 17 : Nauki pedag. Psychol. III : 1959 s. 3—15, Rez., Sum.

STASZCZAK ZOFIA

792. Protokół z XXIX Walnego Zgromadzenia [PTL] oraz Sesji Kolbergowskiej, która odbyła się w dniach 18—19 VI 1954 w Jeleniej Górze w sali obrad Miejskiej Rady Narodowej. [Współaut.] H. Bittner. *Lud* T. 42 : 1955 [druk.] 1956 cz. s. 938—947.

793. Sprawozdanie z konferencji sprawozdawczo-planującej IHKM PAN i CZM OZ (obrad sekcji etnograficznej). *Arch. etnogr.* Nr 13 : Biul. inf. PTL 1956 nr 1 s. 24—27.

Uwagi nad kwestionariuszem nr 2 Polskiego Atlasu Etnograficznego. R. 1956. Zob. poz. 739.

794. [Trzydzieste pierwsze] XXXI Walne Zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. *Arch. etnogr.* nr 14 : Biul. inf. PTL 1957 nr 2 s. 24—26.

[Cztery mapy]. Wrocław 1958. Zob. poz. 398.

795. Indeksy miejscowości stałej sieci Polskiego Atlasu Etnograficznego w układzie alfabetycznym i sygnałowym.

[W:] *Polski Atlas Etnograficzny*. Zeszyt próbny. Wrocław 1958 s. 25—52.

796. Prace nad Polskim Atlasem Etnograficznym w latach 1953—1955 (z Zakładu Etnografii IHKM PAN we Wrocławiu). *Etnografia pol.* T. 1 : 1958 s. 380—385.

797. Protokół z XXXI Walnego Zgromadzenia Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego i Konferencji Podhalańskiej w Zakopanem (w dniach 26—29 IX 1956 r.). *Lud* T. 44 : 1957 [druk.] 1959 s. 512—522.

SYDOR JERZY

798. Jędruszczak T., Polityka Polski w sprawie Górnego Śląska 1918—1922. *Zaranie śl.* R. 21 : 1958 z. 4 s. 96—103.

799. Strajk górników wałbrzyskich w 1853 r. [W:] *Studia i materiały z dziejów Śląska*. T. 2. Wrocław 1958 s. 459—510.

SZCZEPANIAK ROMAN

800. Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Zielonej Górze oraz jego archiwa powiatowe. Oprac... Z. Rutkowski. Warszawa 1956 Nacz. Dyr. Archiw. Państw.

801. Początki miast lubuskich. Słowo wstępne. M. Szczaniecki. Poznań 1958 Wydawnictwo Poznańskie ss. 50. Biblioteka Lubuska Z. 1.

802. Mikstał herbu Gozdawa. *Ziemia kaliska*. R. 3 : 1959 nr 8 s. 6, nr 9 s. 6—7, nr 10 s. 7—8.

SZULC ZYGMUNT

803. Powstawanie kolektywu uczniowskiego. *Nowa Szk.* R. 8 : 1957 nr 2 s. 174—183.

804. Godziny wychowawcze, treść i metody pracy. *Wychow.* 1958 nr 5 s. 7—11.

805. Przekonania moralne uczniów klas piątych (stosunek do człowieka). *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 16 : Nauki pedag. Psychol. II : 1958 s. 47—95, Rez., Sum. i nadb.

806. Z dydaktyki ćwiczeń na wydziałach humanistycznych uniwersytetu. *Zesz.*

nauk. U. Wr. Ser. A nr 11: Nauki pedag. Psychol. I: 1958 s. 35—69, Sod., Sum. i nadb.

807. Wychowanie w kolektywie a system klasowo-lekcyjny. *Kwart. pedag.* R. 4: 1959 nr 3 s. 113—139 i nadb.

SZUL-MOŚCICKA LIDIA

808. Niepokoje światopoglądowe młodzieży dorastającej. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A nr 16: Nauki pedag. Psychol.* II: 1958 s. 97—158.

TOMASZEWSKA WANDA

809. Duszniki ośrodkiem muzyki i poezji. [Przedmowa]. [W:] XII Festiwal Chopinowski w Dusznikach. Program. Duszniki 1957 s. 9—12. — [Przedruk w:] Program imprez XIII Festiwalu Chopinowskiego Duszniki—Kudowa—Łądek—Polanica. Warszawa 1958 s. 5—8.

810. Feliks Mendelssohn-Bartholdy w Dusznikach. *Muzyka* R. 2: 1957 nr 1 s. 41—53.

811. Studii si Cercetari de Numismatica. Vol. 1. Bucuresti 1957. *Wiad. numizmat.* R. 2: 1958 z. 2 s. 59—90.

812. Wrocławski ośrodek prac naukowo-badawczych w zakresie numizmatyki. *Wiad. numizmat.* R. 2. 1958 z. 1 s. 38—39.

813. Z dziejów Dusznik. *Rocz. wrocł.* T. 1: 1957 [druk.] 1958 s. 127—151.

814. Historia zabytkowej papierni w Dusznikach. *Prz. papier.* R. 15: 1959 nr 11/12 s. 358.

815. Rozkwit Dusznik-Zdroju w XIX wieku. *Rocz. Ziemi Kłodzkiej* R. 3: 1958 [druk.] 1959 s. 233—253, ilustr.

816. Zabytki miasta Dusznik na Dolnym Śląsku. *Ochrona Zabytków* R. 12: 1959 nr 3/4 s. 221—231.

TRUDZIK ZBIGNIEW

817. Pierwsze powstanie ludowe w Polsce [1038—1039]. Streszczenie [W:] *Spraw. Wr. TN* R. 8: 1953 [druk.] 1956 s. 65—68. — Streszcz. w jęz. ros.: *C. r. Soc. Wr.* Vol. 8: 1953 [druk.] 1958 s. 75—78.

818. Z węzłowych zagadnień dziejów Polski na przełomie starożytności i wieków średnich. *Dawna Kult. R.* 3: 1956 z. 2 s. 85—93, mapa.

819. Tzw. okres wędrówek ludów w Polsce. [W:] Pierwsza Sesja Archeologiczna IHKM PAN. Warszawa 5 V — 8 V 1955. Wrocław 1957 Zakł. Nar. im. Ossol. s. 287—289.

820. Osada produkcyjna z okresu wpływów rzymskich w Chrościcach, pow. Opole. *Archeol. Pol.* T. 2: 1958 z. 1 s. 57—89, rys., Sum. s. 89—91.

821. Osada z V w. n. e. w Kościeliskach, pow. Olesno Śląskie. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A nr 18: Archeol. Śląska* T. 3: 1959 s. 69—108, ilustr., rys., Rez., Zsf.

822. Sprawozdanie z prac wykopaliskowych na terenie osady z V w. n. e. w Kościeliskach, pow. Olesno Śląskie w roku 1959. *Śląskie Spraw. Archeol.* T. 2: 1959 s. 31—37. [Powiel.].

823. Z zagadnień metodyki archeologii. [Współaut.] A. Gałuszka. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A nr 18: Archeol. Śląska* T. 3: 1959 s. 3—21.

TYNC STANISŁAW

824. Korespondencja rektora toruńskiego, Piotra Jaenichena w sprawie różnowierstwa polskiego (z lat 1719—1729). *Reform. w Pol.* R. 12: 1953/55 [druk.] 1956 nr 45/50 s. 282—302, Sod. s. 427, Sum. s. 436 i nadb.

825. Głos z Prus Królewskich z r. 1596 w obronie Zgody Sandomierskiej, konfederacji Warszawskiej i tolerancji religijnej. [W:] Odrodzenie i Reformacja w Polsce T. 2: 1957 s. 133—150, Rés. s. 244—245 i nadb.

826. Instrukcja i edukacja moralna w szkołach Komisji Edukacji Narodowej. [W:] *Kwart. pedag.* Zeszyty problemowe nr 1: O reformę szkolnictwa i wychowania moralnego w Polsce. Warszawa 1957 s. 5—19 i nadb.

827. Popławski A.: Pisma pedagogiczne. Wstępem i ob. opatrzył... Wrocław 1957 ss. CXXV, 412, PAN. Komitet Nauk

Pedagogicznych Biblioteka Klasyków Pedagogiki. Pisarze Polscy.

828. Szkoła w Lesznie w okresie renesansu (1555—1656). [W:] Sesja naukowa w Lesznie. PAN. Wydział Nauk Społecznych. Wrocław 1957 s. 17—86 i nadb.

829. Przyczynek do genezy komeńiańskiej szkoły w Sierakowie. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 11 Nauki pedag. Psychol. 1:1958 s. 159—168, *Sod., Sum.* i nadb.

830. Wyższa szkoła braci polskich w Rakowie, zarys jej dziejów (1602—1638). [W:] *Studia nad arianizmem*. Warszawa 1959 s. 331—389 i nadb.

Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego. Ser. A nr 11, 16, 17: Nauki pedag. Psychol. T. 1:1958; T. 2:1958; T. 3:1959. — Redaktor.

TYSZKIEWICZ LECH

831. Hrabova L., K ot'azce vzniku a vývoje státu u Polabských Slovanu. *Sobótka R.* 11:1956 nr 4 s. 624—625.

832. Ze studiów nad osadnictwem wczesnofeudalnym na Śląsku. *Sobótka R.* 12:1957 nr 1 s. 1—50, mapa, *Zsf.* s. 134.

WIATROWSKI LESZEK

833. Maksay F., Gutswirtschaft und Bauernlegen in Ungarn im XVI. Jahrhundert. *Sobótka R.* 14:1959 nr 2 s. 236—238.

834. Z dziejów latyfundium klasztoru klarysek ze Starego Sącza (XII—XVIII wiek). *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 13: *Historia II*:1959 s. 93—177, mapa 1, *Zsf.* s. 177—180, *Rez.* s. 180—182 i odb.

WOLAŃSKI MARIAN

835. Handel Śląska z Polską w świetle memoriału kupieckiego z 1718 roku. *Sobótka R.* 11:1956 nr 4 s. 597—616, *Inh.* s. 658—659 i nadb.

836. Mączak A., Sukiennictwo wielkopolskie XIV—XVII wieku. *Sobótka R.* 11:1956 nr 1 s. 144—148.

837. Śląskie miary nasypne (zbożowe) w XVIII wieku. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser.*

A nr 13: *Historia II*:1959 s. 3—43, *Zsf.* s. 41—42, *Rez.* s. 42—43 i odb.

WOLSKI JÓZEF

838. Pausanias et le problème de la politique spartiate (480—470). *Eos Vol.* 47:1954 [druk.] 1956 fasc. 1 s. 75—94.

839. La prise part sur Celtes et la formation de l'annalistique romaine. *Historia Bd.* 5:1956 H. 1 s. 24—52.

840. Problem chronologii orientalnej III i II tysiąclecia przed n. e. Napisał... *Archeol. R.* 6:1954 [druk.] 1956 s. 54—89.

841. The decay of the Iranian Empire of the Seleucids and the chronology of the Partian beginnings. *Berytus T.* 12:1956/57 fasc. 1 s. 35.

842. *Historia starożytna w dziesięcioleciu 1945—1954. Eos R.* 47:1954/55 [druk.] 1957 z. 2 s. 263—273.

843. Ludwik Piotrowicz (19 VIII 1886—23 VIII 1957). *Kwart. hist. R.* 64:1957 nr 4/5 s. 270—273.

844. L'état des Achéens et son expansion dans la deuxième moitié du IIe millénaire au n. e. *Eos Vol.* 49:1957/58 fasc. 1 s. 5—34.

845. Znaczenie tekstów linearnych B dla historii Grecji mykeńskiej. *Meander R.* 13:1958 nr 10 s. 359—368.

846. L'historicité d'Arsace Ier. *Historia Bd.* 8:1959 H. 2 s. 222—238.

847. Z problematyki badań nad epoką hellenistyczną. *Meander R.* 14:1959 nr 11—12 s. 527—538.

ZIELIŃSKI HENRYK

848. Bytom w latach powojennego wzniesienia rewolucyjnego i powstań (1918—1922). [W:] *Dziewięć wieków Bytomia*. Katowice 1956 s. 377—404.

849. O narodowe i społeczne wyzwolenie Górnego Śląska w latach wzniesienia rewolucyjnego 1919—1921. [W:] *Szkice z dziejów Śląska*. Red. E. Małczyńska. T. 2. Warszawa 1956 s. 301—360.

850. Sontag E., Adalbert (Wojciech) Korfanty. [Współaut.:] T. Jędruszcak. *Kwart. hist. R.* 63:1956 nr 2 s. 190—200.

851. Wandel P., Wie es zur Oder-Neisse Grenze kam. *Sobótka R.* 11:1956 nr 3 s. 465—468.

852. Grosfeld L., Polskie reakcyjne formacje wojskowe w Rosji 1917—1919. *Kwart. hist. R.* 64:1957 nr 4/5 s. 245—250.

853. Położenie i walka górnośląskiego proletariatu w latach 1918—1922. Warszawa 1957 PWN ss. 308, tab. 2, Sum., bibliogr., ilustr. 15. Zob. poz. 765.

W sprawie uwag historyków czeskich nad konspiektem „Historii Śląska” okresu 1764—1939. *R.* 1957. Zob. poz. 753.

854. Zakład historii Śląska IH PAN (1 I 1953 — 31 XII 1956). *Sobótka R.* 12:1957 nr 1 s. 128—132.

855. Ze wspólnych walk demokratów polskich i niemieckich. Materiały i dokumenty. Oprac., W. Długoborski pod red. B. Krauzego. Warszawa 1957 PWN ss. 199, nlb.

856. Pobóg-Malinowski W., Najnowsza historia polityczna Polski 1864—1945. T. 2. cz. 1. [Współaut.:] C. Madajczyk. [W:] Najnowsze dzieje Polski. Materiały i studia z okresu 1914—1939. Red. C. Madajczyk. T. 1. Warszawa 1958 s. 239—260 i nadb.

857. Próchnik A., Pierwsze piętnastolecie Polski niepodległej. [W:] Najnowsze dzieje Polski. Red. C. Madajczyk. T. 1. Warszawa 1958 s. 227—237 i nadb.

858. [Opracowanie ok. 120 haseł historycznych w:] Mała encyklopedia powszechna. Warszawa 1959 PWN.

859. Walka o charakter państwa polskiego (1918—1919). *Sobótka R.* 14:1959 nr 1 s. 1—23 i nadb. — Streszcz. referatu: *Spraw. Wydz. Nauk Społ. PAN R.* 2:1959 z. 2 s. 22—28.

ZIOMECKA ANNA

860. Plastyka figuralna manufaktury fajansów w Prószkowie na Śląsku. [Streszcz. referatu]. *Biul. Hist. Szt. R.* 19:

1957 nr 3 s. 289—290. *Rocz-i Szt. śląsk. T. 1:1959 s. 82—96.*

ZLAT MIECZYŚLAW

861. Uwagi dyskusyjne do pracy J. Rossa „Związki artystyczne polsko-czeskie w epoce Odrodzenia”. *Biul. Hist. Szt. R.* 18:1956 nr 3 s. 449—451.

862. Rzeźbiarska i malarska dekoracja Ratusza we Wrocławiu. [Streszcz.]. *Biul. Hist. Szt. R.* 19:1957 nr 3 s. 284—285. — [Rozdział w:] M. Bukowski, M. Zlat: Ratusz wrocławski. Wrocław 1958 s. 195—264 + 39 ilustr., Rés., Zsf.

863. Sprawa opieki nad zabytkami na Dolnym Śląsku. *Prz. Zach.* 1957 nr 3 s. 201—203.

864. Znaki kamieniarskie jako źródło w świetle badań wrocławskiego ratusza. [Streszcz. referatu]. *Biul. Hist. Szt. R.* 19:1957 nr 3 s. 285—286. — *Rocz-i Szt. śląsk. T. 1:1959 s. 69—81.*

865. Tintelnot H., Die mittelalterliche Baukunst Schlesiens. *Rocz-i Szt. śląsk. T. 1:1959 s. 155—161.*

866. Zeitschrift für Ostforschung. Marburg 1952—1956. *Rocz-i Szt. śląsk. T. 1:1959 s. 155—161.*

867. Zeszyty Naukowe Politechniki Wrocławskiej. Architektura I—III. Wrocław 1956—1957. *Sobótka R.* 14:1959 nr 4 s. 568—575.

Śląsk w zabytkach sztuki. T. 1. Wrocław 1959. — Redaktor.

ZUŁAWIŃSKI JAN

868. Jan Stanko, polski przyrodnik XV w. Piotr Eschenloer. [W:] Ludzie dawnego Wrocławia. Wrocław 1958 s. 22—30.

869. Wypadki wrocławskie 1459 r. w relacji Długosza. *Sobótka R.* 13:1958 nr 1 s. 1—41, Zsf. s. 165.

870. Teksty źródłowe do nauki historii w szkole. Red. Kom. Red. Komisji Dykt. Zarz. Gł. PTH. Nr. 6: Rozwój dążeń uniwersalistycznych, walka papieża z cesarstwem i wojny krzyżowe. [Oprac...]. Warszawa 1959 PZWS ss. 63.

WYDZIAŁ PRAWA

ADAM LESŁAW

871. O niektórych problematycznych elementach naszego systemu finansowego. *Finanse* R. 8:1957 nr 3 s. 26—49.

872. Założenia reformy systemu finansowego gospodarki terenowej. *Finanse* R. 8:1957 nr 9 s. 29—43.

873. Rola i zadania komisji budżetowych rad narodowych. *Zesz. nauk. WSE we Wrocław*. 1958 nr 4 s. 3—38.

874. Słownik wyrazów obcych. Wyd. 3. Warszawa 1958 PIW. [Opracowanie haseł działu ekonomicznego].

875. Mały słownik ekonomiczny. Warszawa 1959. [Opracowanie opłat].

BERUTOWICZ WŁODZIMIERZ

876. Zasada dyspozycyjności w postępowaniu cywilnym. Warszawa 1957 Wydawn. Prawnicze ss. 251, 1 nlb.

877. Charakter zmian prawa postępowania cywilnego w Polsce Ludowej. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 10: *Prawo* III:1958 s. 187—212, Inh., Rezj.

878. Głosa do orzeczenia S. N. z dn. 18 IV 1957, 1 CR 198/56. *Orzeczn. Sądów pol. i Kom. arbit.* R. 2:1958 z. 7/8 poz. 177.

879. Znaczenie prawne „pozostawienia bez biegu” sprawy cywilnej. *Nowe Prawo* R. 14:1958 z. 7/8 s. 114—119.

BIGO TADEUSZ

880. Dawidowicz W., Iserzon E., Stańczyk J., Podstawowe zagadnienia postępowania administracyjnego. *Nowe Prawo* R. 13:1957 nr 1 s. 113—118.

881. GeorGIN Ch., Cours de droit administratif. Vol. 1—3. *Państwo i Prawo* R. 12:1957 z. 1 s. 157—161.

882. Langrod G., La science et l'enseignement de l'administration publique aux États Unis. *Państwo i Prawo* R. 12:1957 z. 10 s. 668—670.

883. Trzy sugestie w sprawie sądownictwa administracyjnego. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 10: *Prawo* III:1958 s. 5—18, Inh., Rezj. i nadb.

Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego. Prawo I:1956. — Redaktor zeszytu.

BOZYCZKO ZBIGNIEW

884. Dwie ekspertyzy daktyloskopijne w sądzie rewizyjnym. *Probl. Krymin.* 1958 nr 14 s. 464—470.

885. Jak przygotować materiały do ekspertyzy pisma. *Biul. Min. Spraw.* 1958 z. 11 s. 8—11.

CHEŁMOŃSKI ADAM senior

886. Zagadnienia cywilistyczne w radzieckiej literaturze prawniczej ostatniego czasu. *Nowe Prawo* R. 10:1954 nr 11 s. 18—30.

887. O znaczeniu zasad ogólnych w normowaniu prawnym gospodarki uspołecznionej. *Prz. Ustawod. gosp.* R. 9:1956 nr 10 s. 359—363.

888. Książka o prawie rzeczowym. *Państwo i Prawo* R. 13:1958 z. 5/6 s. 851—862.

CHEŁMOŃSKI ADAM junior

889. Niektóre zagadnienia prawne aktów administracyjnych w gospodarce uspołecznionej. *Państwo i Prawo* R. 12:1957 z. 9 s. 358—367.

890. Posiedzenie działu I INP PAN poświęcone dyskusji nad projektem kodeksu postępowania administracyjnego. *Państwo i Prawo* R. 14:1959 z. 10 s. 685—689.

CHYBIŃSKI OLGIERD

891. Art. 2 dekretu z dnia 4. III. 1953 r. o ochronie interesów nabywców w obrocie handlowym a art. 264 kodeksu karnego. *Państwo i Prawo* R. 9:1954 z. 3 s. 494—512.

892. Uwagi do referatu „Ochrona prawnokarna mienia społecznego w świetle Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”. [W:] Zagadnienia prawne Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Materiały sesji naukowej PAN. 4—9 lipca 1953 r. T. 3. Warszawa 1954 s. 197.

893. Uwagi do referatu „Udział ludu w wymiarze sprawiedliwości”. [W:] Zagadnienia prawne Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Materiały sesji naukowej PAN. 4—9 lipca 1953 r. T. 3. Warszawa 1954 s. 379.

894. Oszukanie nabywcy w handlu. *Handel wewn. R.* 2 : 1956 nr 2 s. 53—58.

895. Z problematyki oszukania nabywcy lub dostawcy. *Nowe Prawo R.* 14 : 1958 z. 3 s. 65—72.

CINCIO KAROL

896. Stosowanie art. 510 k. p. k. w związku z art. 276 § 1 lit. a k.w.p.k. *Nowe Prawo R.* 13 : 1957 nr 10 s. 105—106.

897. Obraza przepisów postępowania karnego jako podstawa rewizji. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A* nr 10 : *Prawo III* : 1958 s. 241—257, *Inh.*, *Rezj.*

DĄBROWA JANINA

898. Dochodzenie roszczeń majątkowych związanych z ojcostwem. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A* nr 10 : *Prawo III* : 1958 s. 213—240, *Inh.*, *Rezj.*

899. Terminy zawite. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A* nr 15 : *Prawo IV* : 1958 s. 113—142, *Inh.*, *Rezj.*

DZIAŁOCHA KAZIMIERZ

900. Podstawy teoretyczne polityki agrarnej Władysława Grabskiego. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A* nr 15 : *Prawo IV* : 1958 s. 51—75, *Inh.*, *Rezj.*

FALENCIAK JERZY

901. Jeszcze o prawie morskim i prawnikach morskich [Art. polemiczny. Współaut.: S. Matysik.] *Techn. i Gosp. mors. R.* 6 : 1956 z. 1 s. 10—12.

902. Koschaker P., Europa und das römische Recht. *Państwo i Prawo R.* 11 : 1956 z. 3 s. 586—593.

903. Rodzaje umów o przewóz statkiem i ich prawne konstrukcje według świadectwa rzymskich prawników klasycznych. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria*

A nr 6 : *Prawo II* : 1956 s. 55—98, *Rezj.*, *Sum.*

904. Wieacker F., Privatrechtsgeschichte der Neuzeit. *Czas. prawno-hist. T.* 8 : 1956 z. 2 s. 360—370.

905. Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte, Romanische Abt. 1947—1958. *Czas. prawno-hist. T.* 9 : 1957 z. 1 s. 370—376; *T.* 10 : 1958 z. 1 s. 233—236; *T.* 11 : 1959 z. 2.

906. Crimen obliiendum et probandum in modum exceptionis w narracji Księgi henrykowskiej. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A* nr 15 : *Prawo IV* : 1958 s. 175—192, *ilustr.*, *Inh.*, *Rezj.*

907. Osoby i prawo dotyczące osób. [W:] *Prawo rzymskie*. Warszawa 1958 z. 2.

908. Program czasopisma Zeitschrift für Rechtsgeschichte. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A* nr 10 : *Prawo III* : 1958 s. 273 — 284, *Inh.*, *Rezj.*

FIEMA JÓZEF

Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego. *Prawo III* : 1958. — Redaktor zeszytu.

GANDOR KAROL

909. Natura prawna przyjęcia oferty z art. 60 przep. og. pr. cyw. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A* nr 15 : *Prawo IV* : 1958 s. 143—156, *Inh.*, *Rezj.*

910. Zawiadomienie czy oświadczenie woli? *Nowe Prawo R.* 15 : 1959 nr 1 s. 69—70.

GUTEKUNST WŁODZIMIERZ

911. Podstawowe założenia teoretyczne daktyloskopii. *Prz. antrop. T.* 21 : 1955 z. 4 s. 1296—1313, *ilustr.*, *Rezj.*, *Sum.*

912. O położeniu przedmiotu wykonawczego kradzieży z włamaniem. *Nowe Prawo R.* 12 : 1956 nr 11/12 s. 54—61 i *nadb.*

913. Z problematyki przywłaszczenia jako sposobu zagarnięcia mienia społecznego. *Państwo i Prawo R.* 11 : 1956 z. 1 s. 88—100 i *nadb.*

914. Zagarnięcie mienia społecznego. Warszawa 1956 Wydawn. Prawnicze ss. 254, 1 *nlb.*

915. Falszowanie odcisków palców a podstawy teoretyczne daktyloskopii. *Probl. Krymin.* 1957 nr 3 s. 609—614 i nadb.

916. Niektóre problemy kodyfikacji przestępstw przeciwko własności. *Państwo i Prawo* R. 12 : 1957 z. 10 s. 572—587.

917. Początki daktyloskopii. *Prz. antrop.* T. 23 : 1957 s. 393—418.

918. [Trzysta] 300 zł — a kradzież z włamaniem. *Nowe Prawo* R. 13 : 1957 nr 1 s. 91—93.

919. Z problematyki recydywy w Polsce Ludowej. *Nowe Prawo* R. 13 : 1957 nr 7/8 s. 151—156, tab.

920. Przestępne uszkodzenie mienia społecznego. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 10 : Prawo III : 1958 s. 143—159, Inh., Rezej. i nadb.

921. Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 1957 r. IV K.K. 367/57 — Art. 1 § 3 lit. c dekretu z dnia 4 marca 1953 r. (Dz. U. Nr 17 poz. 68). *Orzecz. Sądów pol. i Kom. arbit.* R. 3 : 1959 z. 1 s. 39—43.

922. Studia nad sędziowskim wymiarem kary. *Państwo i Prawo* R. 14 : 1959 z. 1 s. 125—136, tab.

HUBERT STANISŁAW

923. Poglądy na prawo narodów w Polsce czasów Oświecenia. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN* R. 11 : 1956 [druk.] 1959 s. 95—107.

Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego. Prawo IV : 1958. — Redaktor zeszytu.

JAGIELSKI ANDRZEJ

924. Ludność autochtoniczna w Afryce Północnej. *Czas. geogr.* T. 27 : 1956 z. 3 s. 279—307.

925. Produkcja, podaż i ceny produktów rolnych na Śląsku w okresie międzywojennym. [W:] *Studia i materiały z dziejów Śląska*. T. 2. Wrocław 1958 Zakł. Nar. im. Ossol. — Wydawn. s. 247—315.

926. Wacław Skrzywan. *Zesz. nauk. U.*

Wr. Seria A nr 15 : Prawo IV : 1958 s. 3—8, Inh., Rezej.

927. Zmiany strukturalne w rolnictwie śląskim w okresie 1907—1939 w świetle danych statystycznych. [W:] *Studia i materiały z dziejów Śląska*. T. 2. Wrocław 1958 Zakł. Nar. im. Ossol. — Wydawn. s. 183—245.

JANASZ TERESA

928. Konstantego Świącieckiego de Jure Naturae et Gentium in genere et de Jure Belli et Pacis in specie z 1763 roku. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 22 : Prawo VI : 1959 s. 77—111, Rés. i nadb.

JANDY-JENDROŚKA KRYSZYNA

929. Społeczne, ekonomiczne i polityczne założenia progresji podatkowej. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 15 : Prawo IV : 1958 s. 77—94, Inh., Rezej.

930. Exécution forcée sur les biens des autorités et des services publics en Pologne. [Współaut.: J. Jendrośka]. *Rev. Intern. Sc. Adm.* (Bruxelles) 1959 nr 3 s. 346—355.

JANKOWSKI ANDRZEJ

931. Położenie prawne rolników osiedlonych na mocy ustawy agrarnej Tyberiusza i Gajusza Grakchów. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 22 : Prawo VI : 1959 s. 15—30.

JAWORSKI IWO

932. Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte, Germanistische Abteilung w latach 1948—1957, t. 65—74. *Czas. prawno-hist.* T. 9 : 1957 z. 1 s. 376—385; T. 10 : 1958 z. 1 s. 236—237.

933. Powszechna historia państwa i prawa od początku w. XVI do 1917 r. Wrocław 1958 ss. 149.

JENDROŚKA JAN

934. Z zagadnień ustrojowych administracji terenowej. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 3 : Prawo I : 1956 s. 155—166, Rezej., Sum.

935. Tryb wykonania aktów administracyjnych w gospodarce państwowej. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 10 : Prawo III : 1958 s. 23—50, Inh., Rezj.

936. Uwagi o istocie orzecznictwa karno-administracyjnego. *Państwo i Prawo* R. 13 : 1958 z. 2 s. 274—278.

937. Zagadnienia prawne egzekucji administracyjnej wobec jednostek państwowych. *Prz. Ustawod. gosp.* R. 11 : 1958 nr 7 s. 257—262.

Exécution forcée sur les biens des autorités et des services publics en Pologne. R. 1959. Zob. poz. 930.

JOŃCA KAROL

938. Rozwój przemysłu górniczo-hutniczego w Bytomiu i w regionie bytomskim (od połowy XIX wieku do 1957 roku). [W:] *Dziewięć wieków Bytomia*. Stalinogród 1956 s. 233—273.

939. Imigracja robotników polskich na Śląsk w końcu XIX i w początkach XX wieku. *Studia śląs.* Seria nowa T. 1 : 1958 s. 139—158.

940. Ochrona pracy kobiet i robotników młodocianych w przemyśle górniczo-hutniczym na Górnym Śląsku w latach 1878—1914. *Studia śląs.* Seria nowa T. 2 : 1959 s. 61—86.

KALETA STEFAN

941. Przewodnik do nauki prawa rodzinnego. Warszawa 1957 Uniw. Warsz. ss. 99, 1 nlb., powiel.

KLEIN EDMUND

942. „Minderheitspolitische Lageberichte” jako źródło do historii Polaków na Śląsku Opolskim w latach 1936—1945. *Studia śląs.* Seria nowa T. 1 : 1958 s. 159—188 i nadb.

943. Sprawy polskie na Opolszczyźnie w aktach administracji niemieckiej w latach 1921—1935. *Studia śląs.* Seria nowa T. 2 : 1959 s. 87—140.

KOCOT KAZIMIERZ

944. Ludność. Terytorium. Ius belli. [W:] *Zarys prawa międzynarodowego*.

Warszawa 1956 ss. 120. [Rozdziały w pracy zbiorowej].

945. O miejsce Stanisława ze Skarbiemierza w historii prawa narodów. (Na marginesie książki Ludwika Ehrlicha). *Państwo i Prawo* R. 11 : 1956 z. 3 s. 552—559.

946. Ze studiów nad tradycją prawa międzynarodowego w społeczeństwie polskim XIX w. (Waryński i Proletariat-czycy). Streszczenie. *Spraw. Wr. TN* R. 8 : 1953 [druk.] 1956 s. 76—85. — Toż w jęz. franc.: *C. r. Soc. Wr.* Vol. 8 : 1953 [druk.] 1958 s. 97—100.

947. Autentyczna interpretacja Karty Narodów Zjednoczonych. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN* R. 9 : 1954 [druk.] 1957 s. 81—85.

948. Sources du droit international. [Streszczenie]. *C. r. Soc. Wr.* Vol. 6 : 1951 [druk.] 1957 s. 38—40.

949. Sposoby interpretacji Karty Narodów Zjednoczonych. Warszawa 1957 ss. 207, 1 nlb., streszcz. ros. i franc.

950. Materiały do nauki prawa międzynarodowego publicznego. Cz. 1. Organizacja pokoju. [Współaut.: K. Wolfke]. Wrocław 1958 Uniw. Wrocł. ss. 191, 1 nlb., powiel.

951. Böttcher H. W., Die Völkerrechtliche Lage der Freien Stadt Danzig seit 1945. *Sprawy międzynar.* R. 12 : 1959 nr 10 s. 168—171.

952. Gdańska nauka prawa narodów XVII wieku w obronie praw Polski do Śląska. (Nota bibliograficzna). *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 22 : Prawo VI : 1959 s. 67—75, Sum.

953. Powszechna deklaracja praw człowieka. *Sprawy międzynar.* R. 12 : 1959 nr 2 s. 57—71.

KOLASA JAN

954. Bibliografia Czasopisma Zakładu Narodowego im. Ossolińskich 1828—1869. *Rocz. Zakł. Nar. im. Ossol.* T. 5 : 1957 s. 475—576, ilustr.

955. Rejestr poborowy województwa krakowskiego z roku 1629. Pod red. S. Ingłota. [Współopr.: W. Domin,

E. Trzyna, S. Żyga]. Wrocław 1957 Zakł. im. Ossol. — Wydawn. ss. 359.

956. Rejestr poborowy województwa lubelskiego. Pod red. S. Ingłota. [Współopr.: K. Schuster]. Wrocław 1957 PWN ss. XXXII, 275, 1 nlb., tabl., mapa. Archiwum Historyczne. T. 1.

957. The law of nations in Polish schools in the Enlightenment's Age. [Streszczenie]. *C. r. Soc. Wr.* Vol. 8 : 1953 [druk.] 1958 s. 95—97. [Całość wyszła w r. 1954 pt. Prawo narodów w szkołach polskich wieku Oświecenia].

KORDIK ANDRZEJ

958. W sprawie stosowania przez sąd rewizyjny art. 305 k. p. k. [Polemika z J. Bafia]. *Nowe Prawo* R. 14 : 1958 nr 12 s. 65—66.

959. Niektóre problemy procesowe na marginesie ustawy antychuligańskiej. *Nowe Prawo* R. 15 : 1959 nr 4 s. 457—462.

960. Prawo oskarżonego do obrony w trybie przyspieszonego postępowania karnego. *Biul. Min. Spraw.* 1959 nr 9 s. 27—35.

KOSIK JAN

961. O sytuacji prawnej podmiotów zarządzania mieniem ogólnonarodowym. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 3 : Prawo I : 1956 s. 85—113, Rezej., Sum.

962. Lee R. W., An introduction to Roman-Dutch law. 5 ed. *Czas. prawnohist.* T. 9 : 1957 z. 2 s. 341—355.

963. The public corporation. A comparative symposium. *Państwo i Prawo* R. 12 : 1957 nr 10 s. 683—689.

964. Język angielski dla prawników [Współaut.: M. Śmicińska]. Wrocław 1958 ss. 117, 1 nlb., powiel.

965. Uwagi do zagadnienia tak zwanej specjalnej zdolności prawnej. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 10: Prawo III : 1958 s. 51—84, Inh., Rezej.

KOSIŃSKA DANUTA

966. Sprawozdanie z sesji teoretycznej młodych pracowników nauki Wydziału

Prawa UMCS w Lublinie. [Głos w dyskusji]. *Państwo i Prawo* R. 11 : 1956 z. 7 s. 192—196.

KUTA TADEUSZ

967. W dziesięciolecie reformy rolnej. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 3: Prawo I : 1956 s. 119—128, Rezej., Sum.

968. [Głos w dyskusji. W:] Zagadnienia prawne rolnictwa. Materiały konferencji naukowej 5—7 grudnia 1955. Warszawa 1956 PWN s. 58—62.

969. Sytuacja prawna kółek rolniczych. *Państwo i Prawo* R. 14 : 1959 z. 11 s. 13.

LONGCHAMPS FRANCISZEK

970. Sawicki J.: Concilia Poloniae. Źródła i studia historyczne. T. 8. Synody diecezji przemyskiej obrządku łacińskiego i ich statuty. Wrocław 1955 Zakł. im. Ossol. — Wydawn. s. 371—376. [Tłum. streszczenia na jęz. franc.].

Mikulski T.: Naissance d'une Bibliothèque. [W:] Zakład imienia Ossolińskich 1827—1956. Wrocław 1956 Zakł. im. Ossol. — Wydawn. s. 41—50. [Tłum. z oryg. pol. na jęz. franc.; autorstwo przekładu uwidocznione w spisie rzeczy]. Zob. poz. 142.

971. Z historii ustroju uniwersytetów w Niemczech burżuazyjnych: Źródła prawa uniwersyteckiego. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN* R. 7 : 1952 [druk.] 1956 s. 76—86. — Toż w jęz. niem.: *C. r. Soc. Wr.* Vol. 7 : 1953 [druk.] 1957 s. 48—58.

972. Źródła prawa administracyjnego według Konstytucji 1952 r. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN* R. 7 : 1952 [druk.] 1956 s. 86—90. — Toż w jęz. franc.: *C. r. Soc. Wr.* Vol. 7 : 1952 [druk.] 1957 s. 59—62.

973. Note sur la notion d'administration publique et sur celle de droit administratif. *Rev. Adm.* (Paris) 10 : 1957 No 60 s. 570—571.

Olszewicz B.: Geografia polska w okresie Odrodzenia. Warszawa 1957 s. 53—62. *Prace Geograficzne* nr 12. [Tłum. streszcz. na jęz. franc.]. Zob. poz. 1885.

974. Zagadnienia prawne rybactwa śródlądowego w Polsce. Wrocław 1957

ss. 88, 2 nlb. Prace Wr. TN Seria A nr 50. [W tym streszcz. w jęz. franc. s. 85—88]. — Streszcz. w jęz. pol.: *Spraw. Wr. TN R.* 11 : 1956 [druk.] 1959 s. 107—111.

975. O pojęciu stosunku administracyjno-prawnego w gospodarce państwowej. *Państwo i Prawo R.* 13 : 1958 z. 1 s. 10—20, Rés., Sum.

976. O prawniku w Rzeczypospolitej nauk. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A nr 15 : Prawo IV* : 1958 s. 9—13, Res., Rezej.

977. Polskie prawo administracyjne. Część szczegółowa pod red. M. Jaroszyńskiego. Zeszyt 3: Administracja rolnictwa, administracja leśnictwa i działów pokrewnych, prawo wodne. Warszawa 1958 PWN ss. 92. [Osobny zeszyt w podręczniku zbiorowym].

978. Quelques aspects actuels de la décentralisation en Pologne. *Rev. Adm. (Paris) [T.]* 11 : 1958 No 66 s. 661—666. — Streszcz. w jęz. hiszp.: *Docum. Adm. (Madrid)* 1959 nr 19 s. 93—96.

979. W sprawie pojęcia administracji państwowej i pojęcia prawa administracyjnego. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A nr 10 : Prawo III* : 1958 s. 19—22, Rezej., Zsf.

980. Zeszyty Naukowe Uniw. im. A. Mickiewicza w Poznaniu nr 10 Prawo z. 4, Zagadnienia prawa wodnego. *Ruch praw. i ekon. R.* 20 : 1958 z. 4 s. 253—258.

Jandy-Jendrośka K., Jendrośka J.: Exécution forcée sur les biens des autorités et des services publics en Pologne. *Revue Intern. Sc. Adm. (Bruxelles)* 1959 nr 3 s. 346—355. [Tłum. z oryg. pol. na jęz. franc.]. Zob. poz. 930.

981. Remarques sur l'emploi des notions dans les sciences juridiques. *Rev. Synthèse (Paris) T.* 80 : 1959 janvier-juin s. 53—60.

Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. Seria A nr 63. — Redaktor. Nr 61, 62, 64, 65. — Współredaktor.

Sprawozdania Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. R. 7 : 1952 — R. 10 : 1955. — Sekretarz redakcji. R. 11 : 1956. — Współredaktor.

Comptes Rendus de la Société des Sciences et des Lettres de Wrocław. Vol. 7 : 1952; Vol. 8 : 1953. — Sekretarz redakcji.

Uniwersytet Wrocławski w latach 1945—1955. T. 1—2. Wrocław 1959. — Redaktor.

ŁOJEWSKI JAN

982. Prawny charakter przydziału w systemie zaopatrzenia materiałowo-technicznego jednostek gospodarki społecznej. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A nr 10 : Prawo III* : 1958 s. 115—142, Inh., Rezej.

ŁUKASZEWICZ JÓZEF

983. Metody numeryczne i graficzne. Cz. 1. [Współaut.: M. Warmus]. Warszawa 1956 PWN ss. 429, 3 nlb., tabl., Biblioteka Matematyczna t. 12.

984. O dochodzeniu ojcostwa. *Zastos. Matem. T.* 2 : 1956 z. 4 s. 349—379, wykrr., Rezej., Sum.

985. O porządkowaniu zbiorów skończonych. [Współaut.: K. Florek, J. Perkal, H. Steinhaus, S. Zubrzycki]. Streszcz. w jęz. ang.: *C. r. Soc. Wr. Vol.* 5 : 1950 [druk.] 1956 s. 82—83. [Całość ukazała się poprzednio w *Colloq. mathem.* i w *Prz. antrop.*].

986. O skuteczności pędzlowego badania nosicielstwa dyiterii. *Zastos. Matem. T.* 3 : 1956 z. 1 s. 46—50.

987. Statystyka grup krwi w przypadkach poronień i choroby hemolitycznej noworodków. [Współaut.: L. Hirszfild, M. Osińska. W:] Patologia ciąży w świetle immunologii. Pod red. L. i H. Hirszfildów. Warszawa 1956 PZWL s. 156—167.

988. O porównywaniu kilku populacji z populacją kontrolną. [Współaut.: W. Sadowski]. *Zastos. Matem. T.* 3 : 1957 z. 2 s. 204—216.

989. Dochodzenie ojcostwa w świetle nauki o grupach krwi. [Współaut.: L. Hirszfild, W:] Grupy krwi. Pod red. H. Hirszfildowej. Warszawa 1958 PZWL s. 127—151.

990. O prawdopodobieństwie jednojowości czworaczków wrocławskich na podstawie badań serologicznych. [Współaut.: T. K. Nowakowski]. *Pol. Tyg. lek. T.* 13 : 1958 nr 39.

991. Zastosowania statystyki matematycznej do nauki o grupach krwi. [W:]

Grupy krwi. Pod red. H. Hirszfeldowej. Warszawa 1958 PZWL s. 445—474.

Some remarks on the statistical tests for double stars. R. 1959. Zob. poz. 1277.

MAZURKIEWICZ MAREK

992. Nowe przepisy o rozliczeniach pieniężnych w gospodarce społecznej. *Państwo i Prawo* R. 13 : 1958 z. 12 s. 1038—1046.

993. Odpowiedzialność finansowa przedsiębiorstwa państwowego z tytułu naruszenia dyscypliny rozliczeń pieniężnych. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 15: Prawo IV : 1958 s. 95—112, Rez., Inh.

MYCIELSKI ANDRZEJ

994. Czasopisma warszawskie z lat 1796—1806 jako pomocniczy materiał historiografii prawniczej. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 22 : Prawo VI : 1959 s. 111—147, Rés.

995. Zarys nauki prawa państwowego. Część 1. Ogólna. Wrocław 1959 ss. 209, powiel.

ORZECZOWSKI KAZIMIERZ

996. Kilka wyjaśnień w przedmiocie przekształceń praw chłopów do ziemi w końcu XVIII i w pierwszej połowie XIX w. *Sobótka* R. 11 : 1956 nr 2 s. 290—293.

997. Księgi i akta śląskiej hipoteki jako źródło historyczne i historycznoprawne. *Czas. prawnohist.* T. 8 : 1956 z. 1 s. 183—208, Rés.

998. Kwestia chłopska na Śląsku w pierwszej połowie XIX w. [W:] Szkice z dziejów Śląska. T. 2. Warszawa 1956 Książka i Wiedza s. 40—72, ilustr.

999. Rozmieszczenie chłopskiej własności podległej na Górnym Śląsku w przeddzień uwłaszczenia. *Sobótka* R. 11 : 1956 z. 3 s. 317—379, mapy.

1000/1. Stosunki agrarne i walki chłopów w dawnym powiecie bytomskim (od połowy XVIII do połowy XIX w.) [W:] Dziesięć wieków Bytomia. Stalinogród 1956 Śląsk s. 141—195, mapy.

1002. Uwagi o komornikach na Górnym Śląsku u schyłku epoki feudalnej (na przykładzie majątków księcia raciborskiego). *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 6: Prawo II : 1956 s. 119—160, Rezj., Sum.

1003. Własność feudalna i jej przemiany u schyłku epoki (Głównie na tle stosunków Europy środkowej i ze szczególnym uwzględnieniem Śląska). *Czas. prawnohist.* T. 9 : 1957 z. 2 s. 77—150, mapa, Rés

1004. Ze studiów nad rozdrabnianiem gruntów chłopskich na Górnym Śląsku. [W:] Studia i materiały z dziejów Śląska. Pod red. K. Popiołka. T. 1. Wrocław 1957 Zakł. Nar. im. Ossol. — Wydawn. s. 81—182, tab.

1005. Zmienność chłopskich nazwisk na Górnym Śląsku w XIX wieku. *Sobótka* R. 12 : 1957 nr 4 s. 557—559.

1006. Z problematyki władania ziemią w schyłkowym okresie feudalizmu. *Studia śląs.* Seria nowa T. 1 : 1958 s. 86—99.

1007. Zabełków i Krasne Pole. Z badań nad rozdrabnianiem gruntów chłopskich na Górnym Śląsku. *Studia śląs.* Seria nowa T. 2 : 1958 s. 5—61.

1008. Chłopskie posiadanie ziemi na Górnym Śląsku u schyłku epoki feudalnej (posiadanie lassyckie). Studium historycznoprawne. Opole 1959 Zakł. Nar. im. Ossol. — Wydawn. ss. 400, mapy, tabl., Zsf. Instytut Śląski w Opolu.

1009. Problem chłopskiej własności podległej w epoce feudalnej. *Kwart. hist.* R. 66 : 1959 s. 473—492 i odb.

1010. Przekształcenia własności feudalnej na Śląsku w latach 1750—1850. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN* R. 11 : 1956 [druk.] 1959 s. 94—95.

1011. Uwagi o przebiegu pruskiej reformy agrarnej na Dolnym Śląsku w XIX wieku. *Sobótka* R. 14 : 1959 nr 3 s. 353—384, tabl., Zsf. s. 442—443.

1012. W latach 1764—1850 [Współaut.: W. Długoborski. W:] Górny Śląsk. Praca zbiorowa. Cz. 1—2. Poznań 1959 s. 139—172.

PATRZAŁEK ALEKSANDER

1013. Realizacja reformy podziału administracyjnego wsi i powołanie gromadzkich rad narodowych w województwie wrocławskim. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A* nr 3: Prawo I: 1956 s. 129—153, tab., Rezej., Sum.

PAŹDZIOR BOLESŁAW

1014. Fandikov P., Międzynarodowy prawowoj reżim Dunaja. *Państwo i Prawo* R. 11: 1956 z. 8/9 s. 456—462, tab.

PÓŁOMSKI FRANCISZEK

1015. Materiały do sytuacji sezonowych robotników rolnych w śląskim rolnictwie kapitalistycznym. *Sobótka* R. 12: 1957 nr 2 s. 246—262.

1016. Zamierzenia likwidacji działaczy polskich na Opolszczyźnie w latach 1939—1944. *Studia śląs. Seria nowa* T. 1: 1958 s. 189—231.

1017. Ze wspomnień starego „Westfalka” — A. Podeszwy. *Studia śląs. Seria nowa* T. 1: 1958 s. 253—264.

ROT HENRYK

1018. Kilka uwag o praworządności. *Państwo i Prawo* R. 11: 1956 z. 7 s. 199—202.

1019. Uwagi na marginesie Wytycznych w sprawie stosowania do osób nieletnich ustawy o amnestii. *Państwo i Prawo* R. 11: 1956 z. 11 s. 928—931.

1020. Kilka uwag o strukturze normy prawnej. *Państwo i Prawo* R. 12: 1957 z. 10 s. 651—656.

1021. W sprawie rewizji pojęcia praworządności. *Państwo i Prawo* R. 12: 1957 z. 6 s. 1202—1205.

1022. Publikacja aktów normatywnych rad i prezydentów. *Rada nar.* R. 15: 1958 nr 51/52 s. 24—25.

1023. Teoria elity a problem władzy terenowej. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A* nr 10: Prawo III: 1958 s. 259—272, Inh., Rezej.

1024. Uwagi o technice normotwórczej. *Rada nar.* R. 15: 1958 nr 43 s. 14—15.

1025. W sprawie młodej kadry nauko-

wej. *Życie Szk. wyższej* R. 6: 1958 nr 5 s. 66—69.

1026. Z problematyki aktów normatywnych rad narodowych i prezydentów. *Państwo i Prawo* R. 14: 1959 z. 8/9 s. 236—253.

RYSZKA FRANCISZEK

1027. Breyer R., Das Deutsche Reich und Polen 1932—1937. *Kwart. hist.* R. 63: 1956 nr 6 s. 146—157.

1028. Górnośląski przemysł ciężki w latach 1922—1929. Dynamika rozwoju produkcji i niektóre przejawy jej wpływu na gospodarkę narodową. [Współaut.: J. Popkiewicz]. *Kwart. hist.* R. 63: 1956 nr 4/5 s. 417—439.

1029. Kapitał zagraniczny na Górnym Śląsku (1922—1939). [W:] Szkice z dziejów Śląska. T. 2. Warszawa 1956 Książka i Wiedza s. 361—403.

1030. Kartki z dziejów ucisku i walki. [W:] Szkice z dziejów Śląska. T. 2. Warszawa 1956 Książka i Wiedza s. 404—435.

1031. Kaul F. K., Der Pitaval der Weimarer Republik. Bd 1—2. *Czas. prawnohist.* T. 8: 1956 z. 1 s. 376—385.

1032. Przeciwnie uproszczeniom w studiach nad położeniem klasy robotniczej (na marginesie artykułu Jürgena Kuczyńskiego). [Współaut.: J. Popkiewicz]. *Ekonom.* [R. 57]: 1957 nr 3 s. 220—223.

1033. W sprawie wewnętrznej periodyzacji tzw. okresu międzywojennego historii Polski. (W odpowiedzi J. Tomaszewskiemu). [Współaut.: J. Popkiewicz]. *Kwart. hist.* R. 64: 1957 nr 4/5 s. 238—244.

1034. Początki kryzysu gospodarczego w Polsce na tle sytuacji górnośląskiego przemysłu górniczo-hutniczego (1928—1929). [Współaut.: J. Popkiewicz]. *Sobótka* R. 13: 1958 nr 1 s. 59—92.

1035. The Third Reich (wyd. UNESCO). *Kwart. hist.* R. 65: 1958 z. 3 s. 844—860.

1036. Intelktualiści i hitlerizm. (Szkic o „rewolucji konserwatywnej” w Niemczech). *Kwart. hist.* R. 66: 1959 nr 2 s. 345—378, Rés., Rezej.

1037. Kilka uwag na tematy niemieckie. (Prace niemieckie i polskie na te-

mat hitleryzmu i III Rzeszy). *Kwart. hist.* R. 66 : 1959 nr 3 s. 829—850.

1038. [Opracowanie haseł z działu historii najnowszej Polski i powszechnej (ok. 1000 haseł)]. *Mała Encyklopedia Powszechna*. Warszawa 1959 PWN.

1039. Przemysł ciężki Górnego Śląska w gospodarce Polski międzywojennej (1922—1939). *Studium historyczno-gospodarcze*. [Współaut.: J. Popkiewicz]. Opole—Wrocław 1959 Zakł. Nar. im. Ossol. — Wydawn. ss. XVI, 504, wykr., mapa.

1040. Spór o wprowadzenie niemieckiego prawa cywilnego na tzw. „ziemie włączone” (w czasie okupacji). *Czas. prawnohist.* T. 11 : 1959 nr 1 s. 95—123.

1041. W latach powstań i wzrostu fali rewolucyjnej. [W:] *Górny Śląsk. Praca zbiorowa*. Cz. 1. Poznań 1959 s. 270—308, ilustr.

Dziewięć wieków Bytomia. Szkice z dziejów miasta i ziemi bytomskiej. Staliność 1956. — Redaktor.

SELWA JAN

1042. Fischer M., Der Begriff der Vertragsfreiheit. *Państwo i Prawo* R. 12 : 1957 z. 4/5 s. 963—964.

1043. Uwagi o swobodzie przedsiębiorstw w umowach dostawy. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A nr 10 : Prawo III : 1958 s. 99—114, Inh., Rezej.*

STASZKÓW MICHAŁ

1044. Język łaciński dla prawników. Wrocław 1956 PWN ss. 79, nłb. 1.

1045. „Vindicta”. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A nr 6 : Prawo II : 1956 s. 5—30, Rez., Sum. i odb.* — Streszcz. w jęz. ang.: *Jura* R. 8 : 1957 s. 691—692; streszcz. w jęz. niem. *Bibliotheca Classica Orientalis* R. 4 : 1959 nr 2 kol. 110—112.

1046. W sprawie poglądów prawnych niewolników i proletariuszy rzymskich. [W związku z pracą: Łapicki B., Poglądy prawne niewolników i proletariuszy rzymskich. Łódź 1955]. *Czas. prawnohist.* T. 8 : 1956 z. 2 s. 321—335.

1047. *Jura — Rivista Internazionale di*

Diritto Romano e Antico. I—VI: 1950—1955. *Czas. prawnohist.* T. 9 : 1957 z. 1 s. 262—266.

1048. Język łaciński dla prawników. Wyd. 2 rozszerzone. Wrocław 1957 ss. 142, powiel.

1049. Międzynarodowa ankieta romanistyczna czasopisma „Labeo”. [Sprawozdanie]. *Czas. prawnohist.* T. 9 : 1957 z. 2 s. 379—390.

1050. Przestępstwa przeciw Kościołowi i religii w księgach sądowych wiejskich. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A nr 10 : Prawo III : 1958 s. 161—184, Inh., Rezej.*

1051. Zabójstwo i zranienie w sądownictwie wiejskim Małopolski XV—XVIII wieku. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A nr 15 : Prawo IV : 1958 s. 193—201, Inh., Rezej.*

1052. Kradzież w sądownictwie wiejskim Małopolski XV—XVIII w. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A nr 22 : Prawo VI : 1959 s. 57—65, Sum.*

1053. Labeo — Rassegna di Diritto Romano I—III (1955—1957). *Czas. prawnohist.* T. 11 : 1959 z. 1 s. 229—231.

STEFKO KAMIL

1054. Udział prokuratora w postępowaniu cywilnym. Warszawa 1956 Wydawn. Prawnicze ss. 89, 3 nłb.

1055. Glosa do orzeczenia S. N. z dn. 4 VI 1957, II Cr 133/56. *Orzecz. Sądów pol. i Kom. arbitr.* R. 2 : 1958 z. 7/8.

1056. Glosa do orzeczenia S. N. z dn. 9 XII 1957, 2 Cr. 930/57. *Orzecz. Sądów pol. i Kom. arbit.* R. 3 : 1959.

STYŚ WINCENTY

1057. The Influence of Economic Conditions on the Fertility of Peasant Women. *Population Studies* (London) Vol. 11 : 1957 no 2 s. 136—148.

1058. Na marginesie uwag prof. Minca. *Ekon.* [R. 57] : 1957 nr 6 s. 147—148. — Toż : Dyskusja o cenach rolnych. T. 2. Warszawa 1959 Książka i Wiedza s. 73—76.

1059. Siły zwarstwiające i rozwarstwia-

jące w ustroju rolnym południowej Polski. *Ekon.* [R. 57] : 1957 nr 5 s. 94—121.

1060. Zagadnienie intensywności i opłacalności produkcji rolnej. Koreferat na zjeździe ekonomistów w sprawach rolnictwa we Wrocławiu w kwietniu 1957. [W:] Materiały zjazdowe. Wrocław 1957 s. 137—190. — Toż: *Ekon.* [R. 57] : 1957 nr 4 s. 101—131. Przedruk części teoretycznej: Dyskusja o cenach rolnych. T. 2. Warszawa 1959 Książka i Wiedza s. 45—69.

1061. Złudzenia statystyczne wywołane przez upływ czasu w badaniach zjawisk demograficznych w ich ruchu i rozwoju. *Prz. antrop.* T. 23 : 1957 z. 1 s. 114—159.

1062. Czy w rolnictwie południowej Polski istniała kapitalistyczna koncentracja. *Życie gosp.* R. 13 : 1958 nr 16 s. 6.

1063. Jeszcze raz o koncentracji. *Życie gosp.* R. 13 : 1958 nr 30 s. 4.

1064. Zarys historii gospodarczej Polski. Warszawa 1958 PWN ss. 267, tabl., powiel.

1065. Motywy ekonomiczne kojarzenia się małżeństw chłopskich. *Lud* T. 44 : 1959 s. 137—152.

1066. Współzależność rozwoju rodziny chłopskiej i jej gospodarstwa. Wrocław 1959 ss. 556, tab. stat., diagr., mapy. Prace Wr. TN Seria A nr 62.

ŚWIDA WITOLD

1067. Przestępczość w powiecie kaliskim w latach 1933—1938 i 1948—1953. *Państwo i Prawo* R. 11 : 1956 z. 2 s. 250—272, tab. i nadb. — Streszcz. : *Spraw. Wr. TN* R. 10 : 1955 [druk.] 1957 s. 60—63.

1068. Jeszcze o projekcie ustawy o więziennictwie. *Prz. Więzien.* R. 1 : 1957 nr 3 s. 4—7.

1069. Uwagi o przyczynowości zaniechania. *Państwo i Prawo* R. 12 : 1957 z. 11 s. 837—844. — Ref. oprac. A. Gubiński : *Spraw. Wydz. Nauk Społ. PAN* R. 1958 z. 3 s. 84—86.

1070. Prawo karne. Zeszyt 1. Wrocław 1958 PWN ss. 61; Zeszyt 2. Wrocław 1959 PWN ss. 195.

1071. Przestępstwa popełnione w związku z bezrobociem na terenie Kalisza i powiatu kaliskiego w latach 1937 i 1952. Fragment. *Państwo i Prawo* R. 13 : 1958 z. 11 s. 792—801, tab.

1072. Przestępstwa w Kaliszu na tle problemu mieszkaniowego przed wojną i po wojnie. *Nowe Prawo* R. 14 : 1958 nr 12 s. 47—53.

WALCZAK STANISŁAW

1073. Podsumowanie dyskusji [na krajowej naradzie naczelników więzień]. *Prz. Więzien.* R. 2 : 1958 nr 1 s. 111—126.

WĄSIK JÓZEF

1074. Sąd i prokuratura a problem segregacji więźniów. *Nowe Prawo* R. 14 : 1958 nr 11 s. 40—50.

1075. Z problematyki warunkowego zwolnienia. *Nowe Prawo* R. 14 : 1958 nr 7/8 s. 94—104.

1076. Zagadnienie rejestrów karnych na tle praktyki. *Prz. Więzien.* R. 2 : 1958 nr 3 s. 25—32, tab.

1077. Z zagadnienia nowego unormowania otrzymywania paczek przez więźniów. *Prz. Więzien.* R. 3 : 1959 nr 1 s. 44—51.

WINOWSKI LESZEK

1078. Sprawa stosunku do pogan w polsko-krzyżackim procesie z lat 1412—1414. *Zesz. nauk. U. Wr. Seria A* nr 6: *Prawo* II : 1956 s. 99—114, Rezej., Sum. i nadb.

1079. Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte, Kanonistische Abteilung w latach 1947—1958 (t. 34—44). *Czas. prawnohist.* T. 9 : 1957 z. 1 s. 385—395; T. 10 : 1958 z. 1 s. 238—241; (wraz z Germanistische Abteil.) T. 11 : 1959.

1080. Polityka kościelna Fryderyka II na Śląsku. *Studia śląs.* Seria nowa T. 1 : 1958 s. 233—252.

1081. Pojęcie barbarzyńców w prawie i literaturze schyłkowego cesarstwa rzymskiego. *Zesz. nauk. PWSP w Opolu.*

WOLFKE KAROL

Wprowadzenie studentów do lektury kierunkowej w językach obcych. R. 1957. Zob. poz. 162.

Materiały do nauki prawa międzynarodowego publicznego. R. 1958. Zob. poz. 950.

WYRWISZ JANUSZ

1082. Pełnomocnicy przedsiębiorstwa państwowego ustanawiani przez władzę, której przedsiębiorstwo podlega. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 10 : Prawo III : 1958 s. 85—97, Inh., Rezj.

WYSŁOUCH SEWERYN

1083. Studia nad koncentracją w rolnictwie śląskim w latach 1850—1914. Struktura agrarna i jej zmiany. Wrocław 1956 Zakł. im. Ossol. — Wydawn. ss. 265, 1 nlb., mapa.

1084. Po pięciu latach. [Artykuł wstępny]. *Studia ślq̄s.* Seria nowa. T. 1 : 1958 s. 7—14.

1085. Rolnictwo w dobie kapitalizmu. [W:] Górny Śląsk. Praca zbiorowa. Cz. 1. Poznań 1959 s. 174—189.

Studia Śląskie. Seria nowa. T. 1 : 1958. — Redaktor.

Zeszyty Naukowe [wyd.] Uniwersytet Wrocławski. Prawo II : 1956 ; Prawo IV : 1958. — Redaktor zeszytu.

WYSZYŃSKI MICHAŁ

1086. Metus maioris malitatis w prawie rzymskim. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 6 : Prawo II : 1956 s. 31—53, Rezj., Sum.

1087. Quamvis si liberum esset maluis-

sem tamen coactus volui. (D. 4, 2, 21, 5 Paulus). *Eos* Vol. 48 : 1956 Symbolae R. Taubenschlag dedicatae III s. 475—491. — Toż : *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 15 : Prawo IV : 1958 s. 157—173, Inh., Rezj.

1088. Podstawowe elementy kanonicznego prawa zwyczajowego. *Polonia Sacra* R. 10 : 1958.

1089. Prawo rodzinne. [W:] Prawo rzymskie. Warszawa 1958 s. 22—44.

1090. Czy Statutum — consuetudo Bartolusa mogło mieć wpływ na prawo polskie. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 22 : Prawo VI : 1959 s. 31—55.

1091. Utrum Statutum — consuetudo Bartoli in ius Poloniae influxum habere potuerit. [W:] Bartoli de Saxoferrato Sexies Secularis Commemoratio. Studium Generale Civitatis Perusii 1959.

ZAMKOWSKI WŁADYSŁAW

1092. Prawo odwołania pōsła na Sejm w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. *Państwo i Prawo* R. 11 : 1956 z. 5/6 s. 866—878.

1093. Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej najwyższy organ zwierzchniej władzy narodu. Warszawa 1956 Wydawn. Prawnicze ss. 243, 1 nlb.

1094. Monteskiuszowska koncepcja podziału a socjalistyczna zasada jednności władzy państwowej. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 15 : Prawo IV : 1958 s. 15—50, Inh., Rezj.

1095. Rewizja teorii podziału władz czy udoskonalenie socjalistycznej zasady jednności władzy państwowej. [Artykuł polemiczny]. *Państwo i Prawo* R. 13 : 1958 z. 1 s. 125—130.

WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I CHEMII

BIERNAT JAN

Polarograficzna redukcja żelazianów. Warszawa 1956. Zob. poz. 1205.

1096. Polarograficzne badania manganianów. [W:] Materiały I Konferencji Polarograf. Warszawa 1956 PWN s. 281—283.

1097. Odwracalność procesu elektrodowego w przypadku ukrytych prądów granicznych. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. 9—12 września 1959. Warszawa 1959 PWN s. 11—12, *Zesz. specjalny Chem. analit.*

Wiadomości Chemiczne. T. 10 : 1956. — T. 13 : 1959. — Redaktor tematyki chemii nieorganicznej.

BORKOWSKI LUDWIK

1098. Über analytische und synthetische Definitionen. *Studia log.* T. 4:1956 s. 7—61, streszcz., Rezj.

1099. Zastosowanie zero-jedynkowej metody sprawdzania wyrażeń węższego jednoargumentowego rachunku funkcyjnego przy nauczaniu logiki matematycznej. *Zesz. nauk.-dydaktyczne Wyższej Szk. Pedagog. w Opolu*. [nr 17] Matematyka 1956 z. 1 s. 48/60, rys., tab.

1100. Pierwsza nowoczesna monografia o sylogistyce Arystotelesa. (Artykuł informacyjny o książce J. Łukasiewicza: Aristotle's Syllogistic from the Standpoint of Modern Formal Logic). *Studia log.* T. 5:1957 s. 13—26.

1101. Systems of the propositional and of the functional calculus based on one primitive term. *Studia log.* T. 6:1957 s. 7—55, Streszcz., Rezj.

1102. Z nowych badań nad rachunkiem zdań. (Artykuł sprawozdawczy). *Studia log.* T. 5:1957 s. 27—40.

1103. Lemon E.J., Meredith C.A., Meredith D., Prior A.N., Thomas I., Calculi of pure strict implication. *Studia log.* T. 8:1958 s. 331—333.

1104. A logical system based on rules and its application in teaching mathematical logic. [Współaut.: J. Śłupecki. *Studia log.* T. 7:1958 s. 71—113, Streszcz. Rezj.

1105. The logical works of J. Łukasiewicz. [Współaut.: J.] Śłupecki. *Studia log.* T. 8:1958 s. 7—56

1106. O terminach modalnych. *Studia log.* T. 7:1958 s. 7—41, Rezj., Sum.

1107. On propter quantifiers I. *Studia log.* T. 8:1958 s. 65—131, tabl., Streszcz., Rezj.

1108. Reduction of Arithmetic to logic based on the theory of types without the axiom of infinity and the typical ambiguity of arithmetical constants. *Studia log.* T. 8:1958 s. 283—295, Rés., Streszcz.

1109. Elementy logiki matematycznej i teorii mnogości. [Skrypt]. Wrocław

1959 Wydział Zaoczny Matematyki Uniwersytetu Wrocławskiego.

1110. O matrycowych regułach rachunku zdań. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. B nr 3: Matem., Fiz., Astron. II:1959 s. 41—512, Sum.*

BUKIETYŃSKA KRYSTYNA

Chemistry of sesquivalent and quadrivalent uranium in organic solvents. R. 1958. Zob. poz. 1219.

Struktura elektronowa uranu (IV). Warszawa 1959. Zob. poz. 1241.

Studies on the chemistry of hexavalent and quadrivalent uranium in organic solvents. R. 1959. Zob. poz. 1225.

Comparative studies on the absorption spectra and magnetic properties of uranium (IV) complexes with those of praseodymium (III) and neodymium (III). München 1959. Zob. poz. 1227.

1111. W sprawie wykrywania nieszczelności terapeutycznych „naboi” radiowych. [Współaut.:] T. Lewowski, B. Sujak. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. B nr 3: Matem., Fiz., Astron. II:1959 s. 293—296, rys., Zsf.*

CHABUDZIŃSKI ZENON

O reakcji d-3,4-epoksykaranu ze sproszkowanym sodem. R. 1955. Zob. poz. 1279.

1112. Nowa metoda syntezy aldehydów $[\alpha]$ — $[\beta]$ nienasyconych. *Wiad. chem.* R. 10:1956 z. 5 s. 275—276.

O reakcji d-1, 2-epoksypinanu ze sproszkowanym sodem. R. 1956. Zob. poz. 1281.

1113. Stereochemia cykloheksanu i jego pochodnych w świetle analizy konformacyjnej. *Wiad. chem.* R. 10:1956 z. 4 s. 194—226, tab.

1114. Badania nad chemią i stereochemią układów karanu. Streszczenie. *Wiad. chem.* R. 12:1958 z. 4 s. 254—257.

Stereochemia układu karanu. O nowym dwucyklicznym węglowodorze terpenowym 1- Δ^2 — karanie. R. 1958. Zob. poz. 1282.

1115. O nowych stereoizomerycznym 3, 4- epoksykaranie. [Współaut.:] H. Kuczyński. *Chemia analit.* R. 1959 nr specjalny s. 183.

1116. O reakcji d-3,4- epoksykaranu z kwasem octowym. [Współaut.: H. Kuczyński]. *Roczn. Chemii* T. 33:1959 z. 3 s. 871—873, Zsf.

Stereochemia układu karanu. R. 1959. Zob. poz. 1286.

CHMIELOWSKA MARIA

Chemistry of sesquivalent and quadrivalent uranium in organic solvents. R. 1958. Zob. poz. 1219.

The potassium permanganate-stannous chloride system in acetone. R. 1959. Zob. poz. 1236.

The structure of some uranyl compounds in solution. Part I. The structure of the absorption spectra. Part II. The ionic species of uranyl nitrate in organic solvents. R. 1959. Zob. poz. 1240.

Stan jonowy i cząsteczkowy azotanu uranylu w rozpuszczalnikach organicznych. R. 1959. Zob. poz. 1238.

Studies on the chemistry of hexavalent and quadrivalent uranium in organic solvents. R. 1959. Zob. poz. 1225.

CZERWONKO JERZY

1117. Asymptotic behaviour of higher factorial moments of electron — photon cascades at large depths. *Acta phys. pol.* Vol. 16:1957 fasc. 5 s. 305—326, Krat. sod.

1118. Some remarks on the quantum mechanics of lattice gas. *Nuovo Cimento* 10:1958 s. 730—733.

1119. Equations for a multi-component lattice gas (one parameter theory). *Acta phys. pol.* Vol. 18:1959 fasc. 4 s. 271—278.

1120. Equations for a one-component lattice gas with „ising” interaction. *Journ. Chem. Phys.* R. 31:1959 s. 118—121.

1121. On a generalization of Peierls' theorem. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. math., astr., phys.*, Vol. 7:1959 nr 11 s. 699—701, Rezej. s. LVI.

1122. On the generalization of the variational method of Bogoljubov. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. math. astr., phys.* Vol. 7:1959 nr 10 s. 639—641, Rezej. s. L.

DANOWSKA JADWIGA

Polarograficzna redukcja cyjanorenianu (V). Warszawa 1956. Zob. poz. 1206.

Niższe stopnie utlenienia renu. Warszawa 1959. Zob. poz. 1234.

Reduktionsmechanismus und Elektro-nenstruktur des Oxycyanorhenats (V). R. 1959. Zob. poz. 1237.

DUDA ROMAN

1123. Sur le prolongement des homéomorphies. *Fund. Mathem.* T. 46:1958/59 fasc. 2 s. 175—186.

FAST HENRYK

1124. On the number of lattice points inside a closed curve. [Współaut.: S. Świerczkowski]. *Colloq. mathem.* Vol. 6:1958 s. 211—214.

1125. Ploščad oboščennogo kruga kak funkcija jego radiusa (I), (II). *Fund. Mathem.* T. 46:1958/59 fasc. 2 s. 137—146, rys., s. 147—163, rys.

1126. Une remarque sur la propriété de Weierstrass. *Colloq. mathem.* Vol. 7:1959 s. 75—77.

FUDALI STANISŁAW

1127. O krzywiźnie krzywej płaskiej. *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* Ser. 1 Prace matem. T. 3:1959 z. 1 s. 147—166.

GALASIEWICZ ZYGMUNT

1128. Błochincew D.J., Podstawy mechaniki kwantowej. *Kosmos* Ser. B Przyroda nieożywiona R. 1:1955 z. 3 s. 274—277.

1129. Generalization of the method of supplementary. Variables to system composed of two kinds of particles. *Acta phys. pol.* Vol. 15:1956 fasc. 1 s. 49—62, Krat. sod.

1130. O wzbudzeniach elementarnych typu drgan plazmy. *Postępy Fiz.* T. 7: 1956 z. 4 s. 317—330.

1131. On the equivalence of the Zuba-rev method and the Bohm-Pines method for systems of two types of particles. *Acta phys. pol.* Vol. 15:1956 fasc. 2 s. 79—87, Krat. sod.

1132. Supplementary Boson-Field method and the collective oscillations. *Acta phys. pol.* Vol. 15:1956 fasc. 3 s. 259—303.

1133. Interaction with the sound quanta in a system consisting of two kinds of charged particles. The method of supplementary variables. *Prog. Theor. Phys.* Vol. 17:1957 s. 613—614.

1134. Leontowicz M.A.: Fizyka statystyczna. Warszawa 1957 PWN ss. 235, 1 nlb. [Tłum. z jęz. ros. wspólnie z W. Szczurówną-Rybarską].

1135. The problem of the subsidiary condition in the additional variables method for arbitrary central interactions *Acta phys. pol.* Vol. 17:1958 fasc. 1 s. 63—70, Krat. sod.

1136. Metoda dodatkowego pola bozonowego a drgania kolektywne. II. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. B nr 3:Matem., Fiz., Astron. II:1959 s. 141—153.*

1137. Zastosowania prostego modelu ciała stałego do kwantowomechanicznego rozpatrywania zjawiska wymuszonej anizotropii optycznej. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. B nr 3:Matem., Fiz., Astron. II:1959 s. 189—197, rys., Sum.*

GLEICHGEWICHT BOLESŁAW

1138. Uwagi o grach liczbowych. [Współaut.:] J. Kucharczyk, H. Steinhaus. *Zastos. Matem.* T. 5:1959 z. 1.

GŁOWIAK TADEUSZ

Rentgenograficzne badania struktury oksycyjanorenianu (V) potasu. Warszawa 1959. Zob. poz. 1308.

GOETZ ABRAHAM

1139. O nektorom dostatočnom uslovii susčestvovanija invariantnoj metriki v

odnorodnom prostranstwie. *Bjull. Po. Akad. Nauk Otd.* 3 T. 3:1955 wyp. 9 s. 463—465.

1140. O sieparabielnosti topologičeskich grupp. *Fund. Mathem.* T. 42:1955 fasc. 1 s. 55—56.

1141. Miary niezmiennicze w przestrzeniach z przechodnią grupą transformacyj. [Współaut.:] S. Hartman, H. Steinhaus. *Rocz-i Pol. Tow. Matem. Seria 1 Prace matem.* T. 2:1956 z. 1 s. 139—145, Rés., Sum.

1142. Un paradoxe lié à la notion de la probabilité conditionnelle. *Colloq. mathem.* Vol. 4:1956 fasc. 1 s. 140—141. [Streszczenie referatu].

1143. Rademacher H., Toeplitz O.: O liczbach i figurach. Warszawa 1956 PWN ss. 256. [Tłum. z jęz. niem.].

1144. Stiepanow W.W.: Równania różniczkowe. Warszawa 1956 PWN ss. 498. [Tłum. z jęz. ros. Współaut.: S. Drobot, R. Hampel].

1145. Sur la métrisation du groupe des isométries. (Streszczenie). *Colloq. mathem.* Vol. 4:1956 fasc. 1 s. 142—143.

1146. Bemerkungen über Hausdorffsche Masse und Hausdorffsche Dimensionen in Lieschen Gruppen. *Colloq. mathem.* Vol. 5:1957 fasc. 1 s. 55—65.

1147. Cuberbiller O. N.: Zadania i ćwiczenia z geometrii analitycznej. Wyd. 3. Warszawa 1957 PWN ss. 310. [Tłum. z jęz. ros.].

1148. Invariante Metriken in homogenen Räumen. *Fund. Mathem.* T. 45:1957 fasc. 1 s. 78—83. Streszcz.: *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 5:1957 nr 2 s. 139—140, Sod. s. XII—XIII.

1149. Invariante Riemansche Metriken in homogenen Räumen. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 5:1957 nr 5 s. 475—478, Sod. dod. s. XL.

1150. Raszewski P. K.: Geometria Riemanna i analiza tensorowa. Warszawa 1958 PWN ss. 572. [Tłum. z jęz. ros. ..., T. Huskowski, H. Korczowski, L. Szamkołowicz].

1151. Geometria różniczkowa. Wrocław 1959 Uniwersytet Wrocław. ss. 276.

Skrypt dla studentów III roku matematyki oraz IV roku Studium dla Pracujących.

1152. Gniedenko B.'W., Pogribysski I.B.: O historii matematyki i jej znaczeniu dla matematyki i innych nauk. [Tłum. z jęz. ros.] *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* Seria 2 Wiad. matem. T. 3:1959 z. 1 s. 49—64. [Bez podp.].

1153. Gonczarow W. L.: O pracach naukowych Riemanna. *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* Seria 2 Wiad. matem. T. 2:1959 z. 2 s. 155—196. [Tłum. z ros...]. [Bez podp.].

1154. Metryki niezmiennicze w grupach izometrii. *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* Seria 1 Prace matem. T. 3:1959 z. 1 s. 93—103.

1155. O iloczynach skośnych (Fibre bundles) I. *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* T. 3:1959 z. 1 s. 83—91.

1156. On measures in fibre bundles. *Colloq. mathem.* Vol. 7:1959 fasc. 1 s. 11—18.

HARTMAN STANISŁAW

1157. Bemerkungen über die Bruchteile von p . α [Współaut.:] S. Knapowski. *Ann. pol. mathem.* T. 3:1956 fasc. 2 s. 285—287.

Miary niezmiennicze w przestrzeniach z przechodnią grupą transformacji. R. 1956. Zob. poz. 1141.

1158. Les sous-groupes purs et leurs duals. [Współaut.:] A. Hulanicki *Fund. Mathem.* T. 45:1957 fasc. 1 s. 64—77. — Toż: *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 5:1957 nr 2 s. 141, *Sod. s. XIII*.

1159. Teoria miary i całki Lebesgue'a. [Współaut.:] J. Mikusiński. Warszawa 1957 PWN ss. 140.

1160. Zur Theorie der lokal-kompakten Abelschen Gruppen. [Współaut.:] C. Ryll-Nardzewski. *Colloq. mathem.* Vol. 4:1957 fasc. 2 s. 157—188.

1161. On the imbedding of topological groups into connected topological groups. [Współaut.:] J. Mycielski. *Colloq. mathem.* Vol. 5:1958 fasc. 2 s. 167—169.

1162. Sur les ensembles denses de puissance minimum dans les groupes topologiques. [Współaut.:] A. Hulanicki. *Colloq. mathem.* Vol. 6:1958 s. 187—191.

1163. Beitrag zur Theorie des Massringes mit Faltung. *Studia mathem.* T. 18:1959 fasc. 1 s. 67—79.

1164. A feature of Dirichlet's approximation theorem. *Acta Arithm.* T. 5:1959 fasc. 3 s. 261—363.

Colloquium Mathematicum. Od R. 1957 Vol. 5. — Zastępca redaktora.

INGARDEN ROMAN STANISŁAW

1165. Białobrzęski C.: Podstawy poznawcze fizyki współczesnej. Warszawa 1956 PWN [s. 7 — 25: Przedmowa].

1166. K teorii giperonów. *Żurn. Eksper. Teoret. Fiz.* 30:1956 s. 951—953.

1167. Mikołaj Kopernik i zagadnienie obiektywności praw naukowych. Wyd. 2. [W:] *Odrodzenie w Polsce. Materiały Sesji Naukowej PAN 25 — 30 października 1953*. T. 2 cz. 2 Warszawa 1956 s. 7—53.

1168. O novom tipe relativistski invariantnych linejnych lokalnych uravnenii pola. *Doklady Akad. Nauk SSSR* T. 108:1956 s. 56—59.

1169. O obliczaniu ujemnego simpletu dwusoczewkowego klejonego. [Współaut.:] J. Bartkowska, A. Wilkoński. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria B nr 1: Matem., Fiz., Astron. I:1956 s. 64—96.

1170. Odpowiedź na wystąpienie prof. A. Birkenmajera. [W:] *Odrodzenie w Polsce. Materiały Sesji Naukowej PAN 25—30 października 1953*. T. 2 cz. 2. Warszawa 1956 s. 97—109.

1171. Über eine neue Fassung der Spinnwellenmethode bei Ferromagnetica. [Referat.] [Współaut.:] W. Ziętek. [W:] *Materiały z Polsko-Czechosłowackiej Konferencji Fizyki Ciała Stałego w Sopocie 5 — 9 listopad 1956 r.* s. 7. [Powiel.].

1172. Buridan et Copernic: deux conceptions de la science. *Bull. Acad. Pol. Sc. Centre Rech. Sc. Paris* R. 1955/57 nr 13—16 s. 120—129.

1173. On the geometrically absolute op-

tical representation of space in the electron microscope. Wrocław 1957 Wrocławskie Towarzystwo Naukowe ss. 60. Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego Seria B nr 45.

1174. Phenomenological electrodynamics and Electro-thermodynamics in low temperatures. (Streszczenie). *Physica*, Suppl. 24:1958 s. 178.

1175. Composite variational problems. *Bull. Acad. Pol. Sc. Serie Math., Astr., Phys.* Vol. 7: 1959 nr 11 s. 687—689, Rezj. s. LV.

1176. O obliczaniu dwusoczewkowego simpletu klejonego. *Zesz. nauk. UW.* Seria B nr 3: Matem., Fiz., Astron. II: 1959 s. 217—223, Zsf.

Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego Seria B. I: 1956 Matem., Fiz., Astron.; II: 1957 Biologia. — Redaktor.

JANCZEWSKA LIDIA zob. PRAJER-JANCZEWSKA LIDIA

JANKIEWICZ CZESŁAW

1177. Über den Zusammenhang der vom Feld abhängigen Eigenmasse mit dem Konform — Minkowskischen Raume. *Bull. Acad. Pol. Sc. Serie math., astr., phys.* Vol. 6: 1958 nr 12 s. 765—769, Rez. dod. s. LIX.

1178. Über die Bewegung der Feld-singularitäten in kovarianten Feldtheorien. *Bull. Acad. Pol. Sc. Serie math., astr., phys.* Vol. 6: 1958 nr 12 s. 771—774, Rez. dod. s. LX.

1179. La dérivée de Lie du comitant géométrique. *Ann. pol. mathem.* T. 7: 1959 fasc. 2 s. 193—199.

1180. Sur une généralisation du théorème de Noether. *Bull. Acad. Pol. Sc. Serie math., astr., phys.* Vol. 7: 1959 nr 7 s. 409—411, Rezj. s. XXXII.

1181. Über den Zusammenhang der Bewegungsgleichungen mit den Feldgleichungen. *Acta phys. pol.* Vol. 18: 1959 fasc. 1 s. 21—35.

1182. Über die Bewegung in linearen Feldtheorien. *Bull. Acad. Pol. Sc. Serie math., astr., phys.* Vol. 7: 1959 nr 3 s. 175—178.

1183. Das Variationprinzip der relativistischen Hydrodynamik. *Acta phys. pol.* Vol. 18: 1959 fasc. 1 s. 7—13.

1184. Wyprowadzenie równań ruchu i równań ciągłości z równań pola dla cieczy idealnej, której cząstki oddziałują siłami grawitacyjnymi i elektromagnetycznymi. *Zesz. nauk. UW.* Seria B nr 3: Matem., Fiz., Astron. II: 1959 s. 111—117, Zsf.

1185. Zasada wariacyjna dla cieczy idealnej, której cząstki oddziałują siłami grawitacyjnymi i elektromagnetycznymi. *Zesz. nauk. UW.* Seria B nr 3: Matem., Astron. II: 1959 s. 105—109, Rés.

JARZĘBOWSKI TADEUSZ

1186. Całkowite zaćmienia Słońca w Polsce. *Probl. R.* 12: 1956 nr 3 s. 196—197, mapy. [Polemika].

1187. Wszechświat i jego zagadki. Warszawa 1956 Państw. Wyd. Wiedza Powszechna ss. 328, ilustr. 172, mapka nieba.

1188. Wzrost i dezintegracja ziaren materii międzygwiazdowej. *Postępy Astron.* T. 4: 1956 z. 3 s. 120—136.

1189. Zaprojektowanie i wykonanie instalacji fotometru fotoelektrycznego. *Spraw. Wr. TN R.* 7: 1952 [druk.] 1956 s. 117—121, rys.

1190. The planing and installation of a photo-electric photometer. *C. r. Soc. Wr.* Vol. 7: 1952 [druk.] 1957 s. 88—91. rys.

1191. Elementy astronomii — podręcznik dla Technikum geodezyjnego. Warszawa 1958 Państw. Przeds. Wyd. Kartograficznych ss. 266, ilustr. 113, mapa nieba.

1192. Mechanizm świecenia i polaryzacja światła mgławicy „Krab”. *Postępy Astron.* T. 6: 1958 z. 4 s. 166—168.

1193. Observations of nova RS Ophiuchi. *Acta astron.* Vol. 8: 1958 nr 4 s. 226—227, tab.

1194. Light-variation of magnetically variable stars. *Publications Astronomical Society of the Pacific* (San Francisco) Vol. 71: 1959.

1195. Nowa RS Wężownika. *Postępy Astron.* T. 7: 1959 z. 1 s. 21—22, wykr.

1196. Spectral sensitivity of the Wrocław photoelectric Apparatus. *Acta astron.* Vol. 9: 1959 nr 1 s. 29—37.

1197. Zagadnienia magnetyzmu gwiazd. *Postępy Astron.* T. 7: 1959 z. 4 s. 221—242, rys. tabl.

JASTRZĘBSKI TOMASZ

1198. Orbite de ADS 11897 = ξ 2438. *Acta astron.* Vol. 9: 1959 nr 1.

JAŚKIEWICZ ARKADIUSZ

1199. Domain Formation in Ferroelectrics. *Acta phys. pol.* Vol. 16: 1957 fasc. 1/2 s. 169—171.

1200. Dynamika wstrząsu mechanicznego. [Współaut.:] S. Filipowski. *Ochrona Pracy R.* 8: 1957 z. 3 s. 8—11.

1201. Straty dielektryczne w żywicy epoksydowej. *Zesz. nauk. Politechn. Wr.* Nr 24: Elektryka IX: 1958. 89—91, rys. [Wchodzi w skład artykułu zbiorowego: Żywice lane epoksydowe jako dielektryki, jako cz. VI].

1202. Widmo czasu relaksacji żywicy usieciowionej. *Zesz. nauk. Politechn. Wr.* Nr 24: Elektryka IX: 1958 s. 77—83, rys. [Wchodzi w skład artykułu zbiorowego: Żywice lane epoksydowe jako elektryki, jako cz. IV].

1203. Długookresowa depolaryzacja dielektryków. [Współaut.:] C. Bazan. *Zesz. nauk UW.* Ser. B nr 3: Matem., Fiz., Astron. II: 1959 s. 235—241, rys., Sum.

1204. Dwa pola elektrytu. [Współaut.:] S. Przestalski. *Zesz. nauk. UW.* Ser. B nr 3: Matem., Fiz., Astron. II: 1959 s. 251—260, rys., Sum.

JEŻOWSKA-TRZEBIATOWSKA BOGU-SŁAWA

1205. Polarograficzna redukcja żelazianów. [Współaut.:] J. Biernat. *Materiały I Konferencji Polarograficznej.* Warszawa 1956 PWN s. 278.

1206. Polarograficzna redukcja cyja-

norenianu (V). [Współaut.:] J. Danowska. [W:] *Materiały I Konferencji Polarograficznej.* Warszawa 1956 PWN s. 273—276.

1207. Wiązania chemiczne, stereochemia i trwałość związków kompleksowych. [W:] *Struktura związków nieorganicznych. II Konferencja Teoretyczna Chemików Polskich, Spała 20—30 VIII 1954.* (Red. Włodzimierz Trzebiatowski, Adam Bielański). Warszawa 1956 s. 461—523. Streszcz. w jęz. ang.: *Chem. Abstr.* Vol. 52: 1958 s. 813 g.

1208. A study of radiochlorine exchange by hexachlororhenate (IV). [Współaut.:] J. Nawojcka, S. Wajda. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 5: 1957 nr 11 s. 1081—1084, tab., Sod. s. LXXXIX. Streszcz.: *Chem. Abstr.* Vol. 52: 1958 s. 7821 d.

1209. Les composés peroxygènes du rhenium. [Współaut.:] H. Przywarska. [W:] *Mémoires XVI Congr. Intern. Chim. Pure et Appl. Paris 1957* s. 845—851.

1210. Decomposition of potassium ferrate (VI) in concentrated potassium hydroxide solution. [Współaut.:] M. Wrońska. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 5: 1957 nr 6 s. 659—662, tab., wykr., Sod. s. LV—LVI. Streszcz.: *Chem. Abstr.* Vol. 52: 1958 s. 950 f.

1211. The diamagnetic oxoalatorhenate (IV). [Współaut.:] S. Wajda. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. chim., geol., geogr.* Vol. 5: 1957 nr 4 s. 217—221, tabl., wykr., Rez. dod. s. XVII. Streszcz.: *Chem. Abstr.* Vol. 52: 1958 s. 16971 a.

1212. Diamagnetische Rhenium (IV) Komplexe. [Współaut.:] S. Wajda. [W:] *Mémoires XVI Congr. Intern. Chim. Pure et Appl. Paris 1957* s. 837—842.

1213. Kompleksy wielordzeniowe wana-du (III). Cz. I Kompleksy wana-du (III) z kwasem monochlorooctowym. [Współaut.:] L. Pajdowski. *Rocz-i Chemii* T. 31: 1957 z. 3 s. 769—781, tabl., rys., Streszcz. w jęz. ang.

1214. Kompleksy wielordzeniowe wana-du (III). Cz. II. Struktura kompleksów wana-du (III) z kwasem monochlorooctowym. [Współaut.:] L. Pajdowski. *Rocz-i*

Chemii T. 32 : 1958 z. 5 s. 1061—1072, rys., tab., wyk., Sum.

1215. Le mécanisme et la cinétique de la réduction du ferrate (VI). [Współaut.:] M. Wrońska. [W:] Mémoires XVI Congr. Intern. Chim. Pure et Appl. Paris R. 1957 s. 827—835.

1216. Neuere Untersuchungen von Komplexverbindungen des Rhenium. *Chem. Techn.* Berlin Vol. 8 : 1957 s. 470—473. Streszcz. w jęz. niem.: *Chem. Zentr.* Vol. 130 s. 7060; Streszcz. w jęz. ang.: *Chem. Abstr.* Vol. 52 : 1958 s. 147 a.

1217. Neuere Untersuchungen von Komplexverbindungen des Rheniums. [Współaut.:] S. Wajda. [W:] Tagungsber. Chem. Gesell. D.D.R. 1956 Symposium für seltene Elemente. Leipzig 1957 s. 38.

1218. The absorption spectra of uranyl nitrate in some organic solvents. [Współaut.:] A. Bartecki. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. chim., geol., geogr.* Vol. 6 : 1958 nr 9 s. 567—574, tab., wyk., Rezj. dod. s. XL. Streszcz.: *Chem. Abstr.* Vol. 53 : 1959 s. 4993; *Ref. Žurnal Chim. R.* 1959 s. 67023.

1219. Chemistry of sesquivalent and quadrivalent uranium in organic solvents. [Współaut.:] A. Bartecki, M. Chmielowska, B. Przywarska, T. Mikulski, K. Bukietyńska, W. Kąkołowicz. *Nukleonika* T. 3 : 1958 numer specjalny s. 39—58; Streszcz. w jęz. ang.: *Chem. Abstr.* Vol. 53 : 1959 s. 3969e; Streszcz. w jęz. ros. *Ref. Žurnal Chim. R.* 1959 s. 45333.

1220. Kinetics of the reaction between oxochlororhenate (IV) and molecular oxygen catalysed by nitrates. [Współaut.:] H. Przywarska. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. chim., geol., geogr.* Vol. 6 : 1958 nr 10 s. 611—615, tab., wyk., Rez. dod. s. LIII — LIV. — Streszcz.: *Chem. Abstr.* Vol. 53 : 1959 s. 5841 i.

1221. Badania kompleksów cyjanowych Mn (III) metodą wymiany jonu radiocyjanowego. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. Warszawa 9—12 września 1958. Warszawa 1959 s. 34, zesz. specjalny Chem. analit. [Współaut.: J. Ziółkowski].

1222. The kinetics of reaction between oxochlororhenate (IV) and hydrogen peroxide. [Współaut.:] H. Przywarska. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. chim., geol., geogr.* Vol. 6 : 1958 nr 6 s. 345—348, tab., wyk., Rezj. s. XXVII—XXVIII, Streszcz. w jęz. ros.: *Ref. Žurn. Chim. R.* 1959 p. 34478, Streszcz. w jęz. ang.: *Chem. Abstr.* Vol. 52 : 1958 p. 19411 d.

1223. Oxygen carrying capacity of binuclear rhenium (IV) complex. [Współaut.:] H. Przywarska. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. chim., geol., geogr.* Vol. 6 : 1958 nr 6 s. 349—354. Streszcz.: *Chem. Abstr.* Vol. 52 : 1958 s. 19663 d.

1224. The absorption spectra of uranyl nitrate in some organic solvents. [Współaut.:] A. Bartecki. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. chim., geol., geogr.* Vol. 6 : 1958 s. 567—574.

1225. Studies on the chemistry of hexavalent and quadrivalent uranium in organic solvents. [Współaut.:] A. Bartecki, M. Chmielowska, S. Przywarska, T. Mikulski, K. Bukietyńska, W. Kąkołowicz. [W:] Proc. II. U. N. Intern. Conf. Peac. Uses. At. Energy, A/Conf. 15(P) 1594. Pergamon Press 1959 s. 253—264.

1226. Badania kompleksów cyjanowych Mn (III) metodą wymiany jonu radiocyjanowego. [Współaut.:] J. Ziółkowski. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. 9—12 września 1959. Warszawa 1959 s. 34 zesz. specjalny Chem. analit.

1227. Comparative studies on the absorption spectra and magnetic properties of uranium (IV) complexes with those of praseodymium (III) and neodymium (III). [Współaut.:] K. V. Nair., K. Bukietyńska. Streszczenie. Proc. XVII-th Congr. Intern. Chem. Pure and Appl. Munich 1959. Weinheim Vol. 1 A 330 : 1959 s. 45.

1228. Diamagnetism of rhenium complexes. Streszczenie. [W:] Abs. Conf. Papers Intern. Conf. Coordination Chem. Burlington House. London 1959 s. 71.

1229. Dysproporcjonowanie oksyanionów manganu. [W:] Komunikaty. VI Ju-

bileuszowy. Zjazd Pol. Tow. Chem. 9—12 września 1959. Warszawa 1959 s. 31 zesz. specjalny Chem. analit. [Współaut.:] J. Nawojska, J. Kaleciński.

1230. Kinetics and mechanism of disproportionation of manganate (VI). [Współaut.:] J. Kaleciński. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. chim., geol., geogr.* Vol. 7: 1959 nr 6 s. 411—416, wykry., Res. s. XXXIII—XXXIV.

1231. Kinetics and mechanism of reduction of permanganate to manganate by OH — Ions. [Współaut.:] J. Kaleciński. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. chim., geol., geogr.* Vol. 7: 1959 nr 6 s. 405—410, wykry., Res. s. XXXIII.

1232. Kompleksy uranylu z acetyloacetone i jego pochodnymi. [Współaut.:] W. Kąkolowicz. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. 9—12 września 1959. Warszawa 1959 s. 31 zesz. specjalny Chem. analit.

1233. The MnO_4^- — MnO_4^{2-} equilibrium in alkaline solutions. [Współaut.:] J. Kaleciński. *Bull. Acad. Pol. Sc. serie chem., geol., geogr.* Vol. 7: 1959 nr 6 s. 417—420, rys. tabl., Rés. s. XXXIV—XXXV.

1234. Niższe stopnie utlenienia renu. [Współaut.:] J. Danowska. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. 9—12 września 1959. Warszawa 1959 s. 30 zesz. specjalny Chem. analit.

1235. O redukujących właściwościach wodorotlenków alkalicznych. [Współaut.:] M. Wrońska. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. 9—12 września 1959. Warszawa 1959 s. 33 zesz. specjalny Chem. analit.

1236. The potassium permanganate — stannous chloride system in acetone. [Współaut.:] A. Bartecki, M. Chmielowska. *Bull. Acad. Pol. Sc. Serie chim., geol., geogr.* Vol. 7: 1959 nr 7 s. 485—490, rys., Rés. s. XL.

1237. Reduktionsmechanismus und Elektronenstruktur des Oxycyanorhenats (V). [Współaut.:] J. Danowska. *Zsch. physik. Chem.* 212: 1959 s. 29—39.

1238. Stan jonowy i cząsteczkowy azotanu uranylu w rozpuszczalnikach orga-

nicznych. [Współaut.:] M. Chmielowska. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. 9—12 września 1959. Warszawa 1959, s. 30 zesz. specjalny Chem. analit.

1239. Structure and stability of some polynuclear complexes [Współaut.:] L. Pajdowski. (Streszczenie). [W:] Abs. Conf. Papers Intern. Conf. Coordination Chem. Burlington House London 1959 s. 72.

1240. The structure of some uranyl compounds in solution. Part I. The structure of the absorption spectra. Part II. The ionic species of uranyl nitrate in organic solvents. [Współaut.:] A. Bartecki, M. Chmielowska. (Streszczenie). [W:] Proc. XVII-th Intern. Chem. Pure and Appl. Munich 1959. Weinheim 1959 Vol. 1A 331 s. 76.

1241. Struktura elektronowa uranu (IV). [Współaut.:] K. V. Nair, K. Bukietyńska. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. 9—12 września 1959. Warszawa 1959 s. 32. zesz. specjalny Chem. analit.

1242. Wibracyjna struktura widm absorpcyjnych związków uranowych. [Współaut.:] A. Bartecki. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. 9—12 września 1959. Warszawa 1959 s. 29—30 zesz. specjalny Chem. analit.

1243. Wpływ promieni X na układ MnO_4^- — MnO_4^{2-} w roztworze alkalicznym. [Współaut.:] J. Kaleciński. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. 9—12 września 1959. Warszawa 1959 s. 33 zesz. specjalny. Chem. analit.

1244. Wpływy środowiska na konfigurację kompleksu nadtlenowego renu (IV). [Współaut.:] H. Przywarska. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. 9—12 września 1959. Warszawa 1959 s. 33 zesz. specjalny Chem. analit.

1245. Wyznaczenie trwałości wielordzeniowych hydroksykompleksów w roztworze. [Współaut.:] L. Pajdowski. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol.

Tow. Chem. 9—12 września 1959. Warszawa 1959 s. 57 zesz. specjalny Chem. analit.

KALECIŃSKI JERZY

Dysproporcjonowanie oksyanionów manganu. R. 1959. Zob. poz. 1229.

Kinetics and mechanism of disproportionation of manganate (VI). R. 1959. Zob. poz. 1230.

Kinetics and mechanism of reduction of permanganate to manganate by OH^- ions. R. 1959. Zob. poz. 1231.

The MnO^-4 MnO^{2-4} equilibrium in alkalien solutions. R. 1959. Zob. poz. 1233.

Wpływ promieni X na układ MnO^-4 MnO^{2-4} w roztworze alkalicznym. R. 1959. Zob. poz. 1243.

KĄKOŁOWICZ WŁADYSŁAW

Chemistry of sesquivalent and quadrivalent uranium in organic solvent. Zob. poz. 1219.

Studies on the chemistry of hexavalent and quadrivalent uranium in organic solvents. R. 1958. Zob. poz. 1225.

Kompleksy uranylu z acetyloacetone i jego pochodnymi R. 1959. Zob. poz. 1232.

KISZA ADOLF

1246. Elektrode potentials of uranium in molten salts. [Współaut.:] A. Kiswa. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. chim. géol., géogr.* Vol. 7 : 1959 nr 11 s. 781—787, rys., wyk., tab., Rezj. s. LXV.

KNASTER BRONISŁAW

1247. O podziale pragmatycznym. [Współaut.:] H. Steinhaus. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN R.* : 1952 [druk.] 1956 s. 59.

1248. Sur la fixation des décompositions. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 4 : 1956 nr 4 s. 193—196; Toż: *Bjull. Pol. Akad. Nauk Otd. 3* T. 4 : 1956 vyp. 4 s. 189—192.

1249. Sur la caractérisation topologique

de l'ensemble des bouts d'une courbe. *C. r. Soc. Wr.* Vol. 6 : 1951 [druk.] 1957 s. 62.

1250. Coutures et tapis. [Współaut.:] A. Lelek. *Fund. Mathem.* T. 45 : 1958 fasc. 2 s. 186—199, rys.

1251. Sur les décompositions d'ensembles connexes. [Współaut.:] A. Lelek, J. Mycielski. *Colloq. mathem.* Vol. 6 : 1958 fasc. 1 s. 227—246.

1252. Grzegorzczuk A.: Sur les fonctions récursives. Paris 1959 Gauthier-Villars. [Tłum. ... na jęz. franc.].

Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego Seria B T. : 45, 75, 77 — 100. — Redaktor odpowiedzialny.

KONWENT HENRYK

1253. Some remarks on the asymptotic behaviour of the electronphoton cascade for large depth of the absorber. [Współaut.:] J. Łopuszański. *Acta phys. pol.* Vol. 15 : 1956 fasc. 3 s. 191—203, Krat. sod.

KORDYLEWSKI ZBIGNIEW

1254. Occultations of stars by the moon observed at the Astronomical Observatory of the Wrocław University during the years 1955—1958. *Acta astron.* Vol. 9 : 1959 nr 3 s. 183—184.

KOSIBOWA STEFANIA zob. NINGER-KOSIBOWA STEFANIA

KOWALSKI MICHAŁ

1255. On the determinants of Wronski in linear rings. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 4 : 1956 nr 12 s. 789—792. — Toż: *Bjull. Pol. Akad. Nauk Otd. 3* T. 4 : 1956 wyp. 12 s. 789—792.

1256. Uwagi o rozwiązywaniu układów równań różniczkowych operatorowych. *Zesz. nauk. UW.* Seria B nr 3 Matem., Fiz., Astron. II : 1959 s. 65—69, Zsf.

KRAWIECKA JADWIGA

1257. Materia międzygwiazdowa. Warszawa 1956 PZWS ss. 96.

1258. O rozkładzie gwiazd typu RR Ly

rae w gromadach kulistych. *Zesz. nauk. UW*. Seria B nr 1: Matem., Fiz., Astron. I: 1956 s. 169—179, wykr. Res., Sum. — Streszcz.: *Spraw. Wr. TN R.* 7:1952 [druk.] 1956 s. 124.

Sizes and absolute magnitudes of δ Cephei and η Aquilae. *R.* 1956. Zob. poz. 1381.

. A nomogram for the correction of star distances on interstellar absorption. *R.* 1957. Zob. poz. 1383.

Rozmiary i wielkości absolutne δ Cephei i η Aquilae. *R.* 1957. Zob. poz. 1385.

1259. W poszukiwaniu prawdy o wszechświecie. [Współaut.: J. Kubikowski, A. Opolski, P. Rybka]. Warszawa 1958 Państw. Wyd. Popul.-Nauk. Wiedza Powsz. ss. 199, 1 nlb.

1260. Temperatura materii międzygwiazdowej. *Postępy Astron.* T. 6:1958 z. 2. s. 14.

KRÓLIKOWSKI WOJCIECH

1261. A nev proof of the one — time equation. [Współaut.: J. Rzewuski]. *Nuovo Cimento* 2:1956.

1262. Ob uravnenii dla izbranoj sostavljajuščej vektora sostojanija. [Współaut.: J. Rzewuski]. *Bjull. Pol. Akad. Nauk Otd.* 3 T. 4:1956 vyp. 1 s. 19—20.

1263. On potentials in the theory of quantized fields. [Współaut.: J. Rzewuski]. *Nuovo Cimento* 3:1956 s. 261—275.

1264. On the equation for a distinguished component of the state vector. [Współaut.: J. Rzewuski]. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl.* 3 Vol. 4:1956 nr 1 s. 19—28. — Toż: *Bjull. Pol. Akad. Nauk Otd.* 3 T. 4:1956 vyp. 1 s. 19—28.

1265. One time formulation of the relativistic two-body problem. Separation of angular variables. [Współaut.: J. Rzewuski]. *Nuovo Cimento* 4:1956 s. 975—990.

1266. Relativistic two-body problem in one-time formulation, separation of angular variables in the case of one quantum interaction in electrodynamics. [Współaut.: J. Rzewuski]. *Acta phys. pol.* Vol. 15:1956 fasc. 5 s. 321—341.

KRZYWICKI ANDRZEJ

1267. Sur la force frontale exercée sur un obstacle par un liquide visqueux compressible. *Studia mathem.* T. 15:1956 fasc. 2 s. 252—266.

1268. Sur la force latérale exercée sur un obstacle par un liquide visqueux compressible. *Studia mathem.* T. 15:1956 fasc. 2 s. 174—181.

1269. Non-local problems in the calculus of variations. Part II. [Współaut.: J. Rzewuski, J. Zamorski, A. Zięba]. *Ann. pol. mathem.* T. 4:1957 fasc. 1 s. 30—39.

1270. Sur un problème des forces et des moments exercés sur un obstacle par fluide visqueux compressible. *Studia mathem.* T. 16:1957 fasc. 1 s. 48—55.

KUBIKOWSKI JAN

1271. Deklaracje 507 gwiazd fundamentalnego Katalogu Słabych Gwiazd w systemie FK 3. *Acta astron.*, Supplementa, Contributions of Wrocław Astr. Obs. 1956 nr 13; Streszcz.: *Spraw. Wr TN R.* 10:1955 [druk.] 1957 s. 70—72, tab.

1272. O możliwości powstawania gwiazd z kondensacji materii międzygwiazdowej oraz o ejekcji materii z gwiazd. *Postępy astron.* T. 4:1956 z. 4 s. 174—189.

1273. Wyznaczanie stałych instrumentalnych i ustalenie 6-calowego instrumentu wertykalnego Repsolda. *Spraw. Wr. TN R.* 7:1952 [druk.] 1956 s. 115—117, tab.

1274. Combined light and velocity measurements of DD Lacertae. *Nature Nov. R.* 1957 s. 1112. [Praca zespołowa].

1275. The determination of the constants and the mounting of the 6-inch Repsold vertical circle. *C. r. Soc. Wr.* Vol. 7:1952 [druk.] 1957 s. 86 — 88, tab.

1276. O ubytku masy w ewolucji gwiazd. Streszczenie. *Postępy Astron.* T. 6:1958 z. 2 s. 30.

W poszukiwaniu prawdy o wszechświecie. Warszawa 1958. Zob. poz. 1259.

1277. Some remarks on the statistical tests for double stars. [Współaut.: J. Łu-

kaszewicz, A. Opolski]. *Acta Astron.* Vol. 9:1959 z. 1 s. 4 — 9.

KUCHARCZYK JERZY

Dolnośląskie wykresy rozwoju dzieci do lat 3. R. 1958. Zob. poz. 2004.

1278. Optymalne poletko poszukiwań archeologicznych. [Współaut.: H. Szczepanowski]. *Zastos. Matem.* T. 3:1956/58 z. 2 s. 154—163, tab., Rez., Sum.

Uwagi o grach liczbowych. R. 1959. Zob. poz. 1138.

KUCZYŃSKI HENRYK

1279. O reakcji *d*-3,4-epoksykaranu ze sproszkowanym sodem. [Współaut.: Z. Chabudziński]. *Rocz-i Chemii* T. 29:1955 z. 2/3 s. 437—449, tabl., Streszcz. niem.

1280. O reakcji *d*-1,2-epoksypinanu ze sproszkowanym sodem. [Współaut.: Z. Chabudziński]. *Rocz-i Chemii* T. 30:1956 z. 3 s. 773—780, tab., wyk., Zsf.

1281. O redukcji *d*-3,4-epoksykaranu wodorkiem litowoglinowym. [Współaut.: K. Piątkowski]. *Rocz-i Chemii* T. 31:1957 z. 1 s. 59—69, rys., tabl., Streszcz. niem.

1282. Stereochemia układu karanu. O nowym dwucyklicznym węglowodorze terpenowym 1— Δ^2 karanie. [Współaut.: Z. Chabudziński]. *Rocz-i Chemii* T. 32:1958 z. 1 s. 49—61, rys., tabl., streszcz. niem.

Nowa stereospecyficzna metoda syntezy trzeczorzędowych alkoholi terpenowych typu allilowego. R. 1959. Zob. poz. 1636.

O epoksydacji α terpineolu. R. 1959. Zob. poz. 1425.

O nowym stereoizomerycznym 3,4-epoksykaranie R. 1959. Zob. poz. 1115.

O reakcji *d*-3,4-epoksykaranu z kwasem octowym. R. 1959. Zob. poz. 1116.

1283. O redukcji 1,2-epoksy-*p*-mentenu — 8(9) wodorkiem litowo-glinowym. *Cis* i *trans* β -terpineol. [Współaut.: K. Piątkowski]. *Rocz-i Chemii* T. 33:1959 z. 2 s. 299—310, rys., tab., Streszcz. niem.

1284. O redukcji *trans* — 1,2-epoksy-

mentenu- 8(9) wodorkiem litowo-glinowym. [Współaut.: K. Piątkowski]. *Rocz-i Chemii* T. 33:1959 z. 2 s. 311—320, tab., Streszcz. niem.

O semicyklicznym karanie. R. 1959. Zob. poz. 1424.

1285. O izomeryzacji *d*-3,4-epoksykaranu *t*-butanolowym roztworem kwasu siarkowego. [Współaut.: A. Hendrich]. *Rocz-i Chemii* T. 33:1959 z. 2 s. 293—298. Streszcz. niem.

1286. Stereochemia układu karanu. [Współaut.: Z. Chabudziński]. *Chemia analit.* nr specjalny R. 1959 s. 210—211. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. 9—12 września 1959. Warszawa 1959 s. 210.

LELEK ANDRZEJ

1287. Odno dvojstvennoe svojstvo ravnosilnoe svojstvu Janiševskogo. *Bjull. Pol. Akad. Nauk Otd.* 3 T. 3:1955 wyp. 11 s. 583—586. — Une propriété de dualité équivalente à celle de Janiszewski. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl.* 3 Vol. 3:1955 nr 11 s. 585—588.

1288. Sur les décompositions en trois continus. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl.* 3 Vol. 4:1956 nr 8 s. 511—513. Toż: *Bjull. Pol. Akad. Nauk Otd.* 3 T. 4:1956 vyp. 8 s. 499—501.

1289. Sur l'unicohérence, les homéomorphies locales et les continus irréductibles. *Fund. Mathem.* T. 45:1957 fasc. 1 s. 51—63, rys.

Coutures et tapis. R. 1958. Zob. poz. 1250.

Sur les décompositions d'ensembles connexes. R. 1958. Zob. poz. 1250.

1290. Sur les involutions multivalentes. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. math., astr., phys.* Vol. 6:1958 nr 8 s. 511—517, Rezj. dod. s. XLI.

1291. Ensembles δ -connexes et le théorème de Gehman. *Fund. Mathem.* T. 47:1958/59 fasc. 3 s. 265—276.

LEWOWSKI TADEUSZ

1292. Licznik Geigera jako elektrometr. [Współaut.: B. Sujak]. *Zesz. nauk. UWr.*

Ser. B nr 3: Matem., Fiz., Astron. II: 1959 s. 285—292, rys., Zsf.

1293. Verhalten des offenen Luft-Spitzenzählers bei höheren Temperaturen. [Współaut.:] B. Sujak. *Acta phys. pol.* Vol. 18: 1959 fasc. 5 s. 411—418, rys.

1293a. W sprawie wykrywania nieznaczności terapeutycznych „naboi” radiowych. [Współaut.:] Burek R., B. Sujak. *Zesz. nauk. UW.* Seria B nr 3: Matem., Fiz., Astron. II: 1959 s. 293—296, rys., Zsf.

Wzbudzona emisja elektronów z powierzchni szkła w temperaturze pokojowej. R. 1957. Zob. poz. 1530.

LUKIEWSKI JERZY

1294. On a full geometrization of conservation laws in Gursky's formalism. *Nuovo Cimento* 13: 1959 s. 410—414.

1295. On the interpretation of isovector components. *Bull. Acad. Pol. Sc. Serie math., astr., phys.* Vol. 7: 1959 nr 9 s. 577—581, Rezj. s. XLV.

1296. Statyczne przybliżenie oddziaływania dwukwantowego w atomie helu w ujęciu relatywistycznym. *Zesz. nauk. UW.* Seria B nr 3: Matem., Fiz., Astron. II: 1959 s. 155—178, Sum.

ŁOPUSZAŃSKI JAN

1297. Fizyka statystyczna. Warszawa 1956 PWN ss. 321. [Skrypt.]

1298. O normowaniu widma energetycznego pierwotnych cząstek w promieniowaniu kosmicznym. *Zesz. nauk. UW.* Seria B nr 1: Matem., Fiz., Astron. I: 1956 s. 37—42, Rezj., Sum.

1299. O pewnym zagadnieniu interpretacyjnym mechaniki kwantowej. *Zesz. nauk. UW.* Seria B nr 1: Matem., Fiz., Astron. I: 1956 s. 129—132, Rezj., Sum.

1300. O wpływie czasu martwego licznika na liczbę rejestracji. *Zesz. nauk. UW.* Seria B nr 1: Matem., Fiz., Astron. I: 1956 s. 43—53, Rezj., Sum.

Some remarks on the asymptotic behaviour of the electron-photon cascade for large depth of the absorber. R. 1956. Zob. poz. 1253.

1301. Some remarks on the theory of

the electron-photon cascade. *Acta phys. pol.* Vol. 15: 1956 fasc. 3 s. 177—180, Krat. sod.

1302. Leontowicz M. A.: Fizyka statystyczna. Warszawa 1957 PWN ss. 235. [Tłum. z jęz. ros., red. tłum.]

1303. On the modification of the „Feynman's” integral over all paths method — overall —. *Acta phys. pol.* Vol. 17: 1958 fasc. 2/3 s. 117—136, rys., Krat. sod.; Toż: *Supplemento II Nuovo Cimento* 7 (X): 1958 s. 61—76.

1304. O nowej metodzie wyprowadzenia równania Liouville'a w klasycznej mechanice statystycznej. *Zesz. nauk. UW.* Ser. B nr 3, Matem., Fiz., Astron. II: 1959 s. 133—139.

1305. The Ruijgrok — Van Hove model expressed in terms of „dressed” operators. *Bull. Acad. Pol. Sc. Ser. math., astr., phys.* Vol. 7: 1959 nr 7 s. 441—447, Rezj. s. XXXIV.

1306. The Ruijgrok — Van Hove model of field theory in terms of „dressed” operators. *Physica* 25: 1959 s. 745—764.

1307. Wzory asymptotyczne dla pierwszych momentów w kaskadzie nukleonowej i elektronowo-fotonowej. [Współaut.:] T. Kulikowska-Stawiska. *Zesz. nauk. UW.* Ser. B nr 3: Matem., Fiz., Astron. II: 1959 s. 119—131, Sum.

ŁUKASZEWICZ KAZIMIERZ

1308. Rentgenograficzne badania struktury oksycyjanorenanu (V) potasu. [Współaut.:] T. Głowiak. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. 9 — 12 września 1959. Warszawa 1959 PWN s. 45—46, zesz. specjalny *Chem. analit.*

ŁUSZCZKI ZBIGNIEW

1309. Einige Bemerkungen über die Hirschman-Widder'schen Funktionen $H_{nk}(x)$. [Współprac.:] J. Mikusiński, K. Urbanik, J. Włoka, Z. Zieleźny. *Colloq. mathem.* Vol. 4: 1956 fasc. 1 s. 30—32.

1310. Sur le plongement k- indépendant

d'espaces euclidiens. *Bull. Acad. Pol. Sc. Ser. math., astron., phys.* Vol. 6:1958 nr 6 s. 375—378, *Rezj. dod.* XXXI.

1311. Zastosowanie uogólnionych wielomianów Bernsteina do dowodu pewnego twierdzenia o mieszanych pochodnych cząstkowych. *Rocz-i Pol. Tow. Matem. Ser. I. Prace matematyczne T. 2:1958* nr 2 s. 355—360, *Rezj., Sum.*

MADER JOACHIM

Auslöschung und Erregung der Disposition zur Photo-stimulation-Coemission von Exoelektronen durch eine Hochfrequenz-Entladung in Luft. *R. 1958. Zob. poz. 1532.*

MARCZEWSKI EDWARD

1312. Megjegyzések, számok Cantor — félé kifejtésével kapcsolatban — Remarks on the Cantor-expansions of real numbers. *Matematikai Lapok, 7 évfolyam* 1966 s. 212—213.

1313. A general scheme of the notions of independence in mathematics. *Bull. Acad. Pol. Sc. Ser. math., astr., phys.* Vol. 6:1958 nr 12 s. 731—736, *Rezj. dod.* s. LVII—LVIII.

1314. On a certain distance of sets and the corresponding distance of functions. [Współaut.:] H. Steinhaus. *Colloq. mathem.* Vol. 6:1958 s. 319—327, *rys., tab., wykr.*

1315. Independence in some abstract algebras. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. math., astr., phys.* Vol. 7:1959 nr 10 s. 611—616, *Rezj., s. XLVIII.*

1316. O odległości systematycznej biotopów. [Współaut.:] H. Steinhaus. *Zastos. Matem. T. 4:1959 z. 3* s. 195—203. — O odległości obszarów roślinnych. *Streszczenie. Spraw. Wr. TN T. 8:1953* [druk.] 1956 s. 91. — *Streszcz. w jęz. franc.: Sur la distance entre les regions des plantes. C. r. Soc. Sc. Wr. Vol. 8:1953: [druk.] 1958* s. 106—107. *Colloquium Mathematicum. T. V:1957—8; t. VI:1958; t. VIII:1959—60.* — Redaktor.

MERGENTALER JAN

1317. Aktywność Słońca w r. 1955. *Urania R. 27:1956* nr 6 s. 184—186, *tab.*

1318. Astronomia na Krymie. [Konferencja poświęcona zagadnieniom heliofizycznym]. *Probl. R. 12:1956* nr 4 s. 285—290, *ilustr.*

1319. Obserwacje plam słonecznych w r. 1955. *Acta geophys. pol. Vol. 4:1956* nr 2 s. 91—94, *tab., wykr., Sum.*

1320. Rola małych plam w aktywności słońca. *Streszczenie. Spraw. Wr. TN R. 7:1952* [druk.] 1956 s. 96. [Całość druk. w roku 1952].

1321. Z wizytą w obserwatoriach radzieckich. *Postępy Astron. T. 4:1956* z. 2 s. 93—98.

1322. Związek rozbłysków chromosferycznych z polami magnetycznymi plam słonecznych. [Współaut.:] J. Paciorek. *Zesz. nauk. UW. Ser. B nr 1: Matem., Fiz., Astron. I:1956* s. 187—192, *wykr., Rezj., Sum.; Toż: Spraw. Wr. TN T. 8:1953* [druk.] 1956 s. 100.

1323. Aktywność Słońca w 1956 r. *Urania R. 28:1957* nr 5 s. 150—154, *tab., wykr.*

1324. Audycje radiowe z wszechświata. Warszawa 1957 Wiedza Powszechna s. 1—37, *ilustr. 9. Biblioteczka Tow. Wiedzy Powszechnej II.*

1325. Funkcja własności absolutnych w eliptycznych galaktykach. *Postępy Astron. T. 5:1957* z. 4 s. 183—184.

1326. Obserwacje plam słonecznych w 1956 r. *Acta geophys. pol. Vol. 5:1957* nr 2 s. 118—127, *tab., wykr., Sum.*

1327. Aktywność Słońca w 1957 r. *Urania R. 29:1958* nr 4 s. 122—124, *wykr.*

1328. Plamy słoneczne w 1957 r. *Acta geophys. pol. Vol. 6:1958* nr 2 s. 166—172, *tabl., wykr., Sum.*

1329. The relation between chromospheric flares and magnetic fields of sunspots. [Współaut.:] J. Paciorek. *C. r. Soc. Wr. Vol. 8:1953* [druk.] 1958 s. 115—116.

1330. „Słońce”. Warszawa 1958 PWN ss. 310, *ilustr. 120, bibliogr. 478 poz., tabl. liczb. 38. [Monografia].*

1331. Wykresy aktywności słonecznej. *Urania R. 29:1958* nr 9 s. 279—282, *wykr.*

1332. Aktywność Słońca w 1958 r. *Urania* R. 30:1959 nr 4 s. 146—148, wykr.

1333. Czy cykle aktywności słonecznej zmieniają się okresowo. *Urania* R. 30:1959 nr 5 s. 184—185.

1334. The dependence of various parameters of solar activity from the phase of 11 year cycle. *Acta astron.* Vol. 9:1959 nr 4.

1335. Sunspot in the year 1958. *Acta geophys. pol.* Vol. 7:1959 nr 2 s. 192—197, tabl., Streszcz. w jęz. pol.

Izotopy. Cztery odczyty o zastosowaniach. Wrocław 1957. — Redaktor.

Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego Ser. B nr 1: Matem., Fiz., Astron. I:1956. — Redaktor zeszytu.

MĘCLEWSKI RYSZARD

1336. On the influence of the shape of the nickel point on the electron image in the Müller microscope. [Współaut.:] Ł. Wojda. *Acta phys. pol.* Vol. 14:1955 fasc. 6 s. 501—503, ilustr.

1337. The role of the emitter shape in cold emission research. [Współaut.:] Ł. Wojda. *Acta phys. pol.* Vol. 16:1957 fasc. 1/2 s. 25—33, ilustr. Krat. sod.

1338. Zastosowanie katod z łatwotopliwych metali w polowym mikroskopie elektronowym. [Współaut.:] Ł. Wojda. *Zesz. nauk. UWr.* Ser. B nr 3: Matem., Fiz., Astron. II:1959 s. 243—250, rys., fot., Zsf.

MONTYGIERD MICHAŁ

1339. Długość geograficzna Obserwatorium Astronomicznego w Białkowie. *Postępy Astron.* T. 7:1959 z. 2 s. 131—132.

1340. Wyznaczanie współrzędnych geograficznych z przejść gwiazd przez almunkantarat bieguna. *Geodezja i Kartografia* T. 8:1959 z. 3.

MYCIELSKI JAN

1341. Generalizations of the theorems on paradoxical decompositions of the sphere. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 3:1955 nr 4 s. 199—200.

1342. Quelques identités de la théorie analytique des nombres. *Colloq. mathem.* Vol. 4:1956 fasc. 1 s. 68—70.

1343. On free subgroups of topological groups. [Współaut.:] S. Balcerzyk. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 4:1956 nr 7 s. 415; Toż w jęz. ros. *Bjull. Pol. Akad. Nauk Otd. 3* T. 4:1956 vyp. 7 s. 407.

1344. On infinite positional games. [Współaut.:] S. Świerczkowski, A. Zięba. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 4:1956 nr 8 s. 485—488; Toż w jęz. ros.: *Bjull. Pol. Akad. Nauk Otd. 3* T. 4:1956 vyp. 8 s. 473—476.

1345. On the congruence of sets. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 4:1956 nr 7 s. 419—421; Toż w jęz. ros.: *Bjull. Pol. Akad. Nauk Otd. 3* T. 4:1956 vyp. 7 s. 411—413.

1346. On the decompositions of euclidean spaces. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 4:1956 nr 7 s. 417—418; Toż w jęz. ros.: *Bjull. Pol. Akad. Nauk Otd. 3* T. 4:1956 vyp. 7 s. 409—410.

1347. Sur la fonction de Möbius. [Współaut.:] S. Paszkowski. *Colloq. mathem.* Vol. 4:1956 fasc. 1 s. 145. [Komunikat].

1348. Sur un problème du calcul de probabilité (I). [Współaut.:] S. Paszkowski. *Studia mathem.* T. 15:1956 fasc. 2 s. 188—200, wykr.

1349. A characterization of arithmetical classes. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 5:1957 nr 11 s. 1025—1027, Sod. dod. s. LXXXVI.

1350. On the decomposition of a segment into congruent sets and related problems. *Colloq. mathem.* Vol. 5:1957 fasc. 1 s. 24—27, P 193, R 1 (solution) ibidem fasc. 2 s. 233.

1351. On the existence of free subgroups in topological groups. [Współaut.:] S. Balcerzyk. *Fund. Mathem.* T. 44:1957 fasc. 3 s. 303—308.

1352. On the extension of equalities in connected topological groups. *Fund. Mathem.* T. 44:1957 fasc. 3 s. 300—302.

1353. On the method of category in analytic manifolds. R. 1957. [Współaut.:] S. Balcerzyk. *Fund. Mathem.* T. 44 : 1957 fasc. 3 s. 295—299.

1354. Some theorems on connected compact groups. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl.* 3 Vol. 5 : 1957 nr 1 s. 1023, Sod. dod. s. LXXXV.

1355. Some theorems on the representations of free products. [Współaut.:] S. Balcerzyk. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl.* 3 Vol. 5 : 1957 nr 11 s. 1029—1030.

1356. About sets invariant with respect to denumerable changes. *Fund. Mathem.* T. 45 : 1958 fasc. 3 s. 296—305.

1357. About sets with strange isometrical properties (II). *Fund. Mathem.* T. 45 : 1958 fasc. 3 s. 292—295.

1358. Exemple d'une suite double de fonctions qui diverge et dont toute suite partielle converge. *Colloq. mathem.* Vol. 5 : 1958 fasc. 2 s. 265—266, err.

1359. On free groups of motions and decompositions of the euclidean space. [Współaut.: S. Świerczkowski]. *Fund. Mathem.* T. 45 : 1958 fasc. 3 s. 283—291.

On the imbedding of topological groups into connected topological groups. R. 1958. Zob. poz. 1161.

1360. Problèmes. Un problème sur la répartition des couples de nombres premiers entre eux. *Colloq. mathem.* Vol. 3 : 1955 [druk.] 1954/55 fasc. 2 s. 203 (solution de M. Warmus ibidem). P 156, ibidem Vol. 4 : 1956 fasc. 1 s. 93 (solution de M. Król et J. Mycielski ibidem fasc. 2 s. 239—240). P 166, ibidem fasc. 2 s. 240. P 205, ibidem Vol. 5 : 1958 s. 119. P 206, ibidem s. 110.

1361. Some properties of connected compact groups. *Colloq. mathem.* Vol. 5 : 1958 fasc. 2 s. 162—166.

Sur les décompositions d'ensembles connexes. R. 1958. Zob. poz. 1251.

1362. Sur une généralisation de quelques inégalités. *Colloq. mathem.* Vol. 5 : 1958 fasc. 2 s. 250—251.

NAWOJSKA JADWIGA

A study of radiochlorine exchange by

hexachlororhenate (IV). R. 1957. Zob. poz. 1208.

Dysproporcjonowanie oksynionów manganu. R. 1959. Zob. poz. 1229.

NIKLIBORC JAN

1363. Emisja polowa elektronów z metali. *Postępy Fiz.* T. 8 : 1957 z. 1 s. 23—44, rys.

1364. Polowa mikroskopia elektronowa. *Postępy Fiz.* T. 8 : 1957 z. 6 s. 673—690, ilustr., rys., tab.

1365. Polowa mikroskopia jonowa. *Postępy Fiz.* T. 9 : 1958 z. 4 s. 417—428, rys., fot.

1366. Wspomnienie o Czesławie Rechyńskim w 50-lecie wynalezienia lampy kwarcowej. *Postępy Fiz.* T. 9 : 1958 z. 2 s. 137—143, fot.

NINGER-KOSIBOWA STEFANIA

1367. Jedenaście nowych gwiazd zmiennych w gwiazdozbiórze Centaura. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN R.* 7 : 1952 [druk.] 1956 s. 98—99. [Całość druk. w r. 1954].

1368. O badaniach wyższych warstw atmosfery ziemskiej. *Prz. geofiz.* R. 1(9) : 1956 z. 1 s. 67—76, rys., tab., wyk., bibliogr.

1369. Emisja górnych warstw atmosfery ziemskiej. *Prz. geofiz.* R. 2 (X) : 1957 z. 1 s. 71—87, ilustr. 6, tabl. 3.

1370. Influence des lignes d'absorption dans les spectres stellaires sur les longueurs d'onde isophote et effective. *C. r. Soc. Wr.* Vol. 6 : 1951 [druk.] 1957 s. 45—46.

1371. W sprawie obserwacji zórz polarnych w Polsce w Międzynarodowym Roku Geofizycznym 1957/58. *Urania* R. 28 : 1957 nr 7 s. 216—218.

1372. Instrukcja dla obserwatorów zórz polarnych w Polsce w Międzynarodowym Roku Geofizycznym 1957/58. Wrocław Druk z funduszu Zakładu Geofizyki PAN-ss. 9, ilustr. 6.

1373. Visual observations of aurorae in Poland in 1957. *Acta geophys. pol.* Vol. 6 : 1958 nr 3 s. 262—263, tabl. 1.

1374. Komisja 21 — Świecenia nieba. *Postępy Astron.* T. 7:1959 z. 1 s. 53—55.

1375. On the use of the λ 5200 and λ 5300 filters as control filters in airglow observations. *Acta geophys. pol.* Vol. 7:1959 nr 2 s. 134—135, Streszcz.

1376. Polish visual observations of aurorae in Poland in 1958 within the framework of I G Y. *Acta geophys. pol.* Vol. 7:1959 nr 2 s. 198—216, tabl. 1, Streszcz.

1377. Visual observations of aurorae in Poland from January to March 1959. *Acta geophys. pol.* Vol. 7:1959 nr 3/4 s. 478.

NITKA WITOLD

1378. Bemerkungen über nichtisometrische Abbildungen. *Colloq. mathem.* Vol. 5:1957 fasc. 1 s. 28—31.

1379. Remarks on convex sets in the sense of J. de Groot. *Indagationes Mathem.* 21:1959 s. 36—38.

OPOLSKI ANTONI

1380. Absorpcja i emisja promieniowania przez gaz międzygwiazdowy oraz jego skład chemiczny. *Postępy Astron.* T. 4:1956 z. 1 s. 3—16, tab.

1381. Sizes and absolute magnitudes of δ Cephei and η Aquilae. Contributions from the Wrocław Astronomical Observatory. Wrocław 1956 Wrocł. Tow. Nauk. ss. 274. Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego Ser. B nr 81. [Współaut.:] J. Krawiecka.

1382. The spectrophotometric parallaxes of 42 visual binaries. *Arkiv för Astronomi.* Stockholm Bd. 2:1956 nr 6.

1383. A nomogram for the correction of star distances on interstellar absorption. [Współaut.:] J. Krawiecka. *Acta astron.* Vol. 7:1957 nr 3 s. 194—196, ilustr.

1384. On the relation between radiation intensity and flux on the solar disc. *Acta astron.* Vol. 7:1957 nr 3 s. 192—193, tab.

1385. Rozmiary i wielkości absolutne δ Cephei i η Aquilae. Streszczenie.

[Współaut.:] J. Krawiecka. *Spraw. Wr. TN* T. 9:1954 [druk.] 1957 s. 108—109.

1386. Terminologia astronomicznych wielkości fotometrycznych. *Postępy Astron.* T. 5:1957 z. 1 s. 15—22, rys., tab.

1387. Granica strefy Strömgrena dla ośrodka wodorowego o zmiennej gęstości. Streszczenie. *Postępy Astron.* T. 6:1958 z. 2.

W poszukiwaniu prawdy o wszechświecie. Warszawa 1958. Zob. poz. 1259.

Some remarks on the statistical tests for double stars. R. 1959. Zob. poz. 1277.

1388. Sympozjum poświęcone wykresowi Hertzsprunga-Russella. *Postępy Astron.* T. 7:1959 z. 1 s. 43—45.

PACIOREK JANA

1389. Zależność asymetrii krzywej jasności cefeid galaktycznych od odległości od środka Galaktyki. *Zesz. nauk. UW.* Ser. B nr 1: Matem., Fiz., Astron. I:1956 s. 181—186, wyk., 'Rezj., Sum.

1390. Zależność między średnią asymetrią krzywej blasku cefeid galaktycznych a ich średnią odległością od środka Galaktyki. *Spraw. Wr. TN* R. 7:1952 [druk.] 1956 s. 124—125.

Związek rozbłysków chromosferycznych z polami magnetycznymi plam słonecznych. R. 1956. Zob. poz. 1322.

The relation between chromospheric flares and magnetic fields of sunspots. R. 1958. Zob. poz. 1329.

PAJDOWSKI LECH

Kompleksy wielordzeniowe wanadu (III). Cz. I Kompleksy wanadu (III) z kwasem monochlorooctowym. R. 1957. Zob. poz. 1213.

Kompleksy wielordzeniowe wanadu (III). Cz. II. Struktura kompleksów wanadu (III) z kwasem monochlorooctowym. R. 1958. Zob. poz. 1214.

1391. Hydroliza jonu wanadu V^{+3} . [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. 9—12 września 1959. Warszawa 1959 s. 56, zesz. specjalny *Chem. analit.*

1392. Kompleksometryczne badania tworzenia hydroksy-kompleksów w roztworze. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. 9—12 września 1959. Warszawa 1959 s. 55—56, zesz. specjalny *Chem. analit.*

Structure and stability of some polynuclear complexes. R. 1959. Zob. poz. 1239.

Wyznaczanie trwałości wielordzeniowych hydroksykompleksów w roztworze. R. 1959. Zob. poz. 1245.

PAWLIKOWSKI ANDRZEJ

1393. W związku z hipotezą powstawania planetoid. *Zesz. nauk. UW*. Ser. B nr 1 : Matem., Fiz., Astron. I : 1956 s. 193—202.

1394. W sprawie hipotezy Fiesienkowa o pochodzeniu planetoid. *Zesz. nauk. UW*. Ser. B nr 1 : Matem., Fiz., Astron. I : 1956 s. 202—207.

O primenenii metoda dopolnitelnych peremennych Zubareva k statičeskoj fizikie. R. 1958. Zob. poz. 1543.

1395. On the canonical formalism for dynamical systems with constraints. [Współaut.] W. Szczurówna. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. math., astr., phys.* Vol. 6 : 1958 nr 12 s. 759—763.

O primenenii metoda dopolnitelnych peremennych k statičeskoj fizikie. II. R. 1959. Zob. poz. 1544.

The partition functions and the subsidiary conditions in the Bohm — Pines and Migdal — Galitsky's method. R. 1959. Zob. poz. 1545.

Łopuszański J. : Fizyka statystyczna. Łódź 1956 PWN ss. 320, nłb., powiel. — Współredaktor.

PERKAL JULIAN

1396. [Dwa głosy w dyskusji nad sprawami typologicznymi]. Konferencja w sprawie typologii antropologicznej we Wrocławiu 4—6 II 1954 r. *Prz. antrop.* T. 21 : 1955 z. 2 s. 714—717, 807—808.

1397. Sur la partie commune des surfaces sphériques. Streszczenie. *Colloq. mathem.* Vol. 3 : 1955 s. 210.

1398. Głos w dyskusji nad zagadnieniami

mi miażdżycy. *Miażdżyca*. Warszawa 1956 PZWL s. 172—175.

1399. Kilka uwag o statystyce jako nauce pomocniczej. *Zesz. problemowy Kosmosu II*. Statystyka jako metoda poznawcza. R. 1956 s. 51—63.

O porządkowaniu zbiorów skończonych. R. 1956. Zob. poz. 985.

1400. The method of Nowakowski and Perkal for determining the relationship between stature, weight, and age. *Yearbook of Physical Anthropology*. New York VIII : 1956 s. 196—198.

1401. Ob ε -dlinie. *Bjull. Pol. Akad. Nauk* Otd. 3 T. 4 : 1956 vyp. 7 s. 391—395.

1402. Ocena matematyczna metod badania wola. Streszczenie. [Współaut.] F. Szczotka. *Spraw. Wr. TN* T. 8 : 1953 [druk.] 1956 s. 113—115, tab. [Całość ukazała się w Archiwum Immunologii i Terapii Doświadczalnej w r. 1954].

1403. On the ε -length. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 4 : 1956 nr 7 s. 399—403, rys.

1404. Sur les ensembles ε -convexes. *Colloq. mathem.* Vol. 4 : 1956 fasc. 1 s. 1—10, rys.

1405. Zastosowanie matematyki do rolnictwa w środowisku wrocławskim. *Zastos. Matem.* T. 3 : 1956 [druk.] 1957 z. 1 s. 90—99; *Spraw. Wr. TN* T. 10 : 1955 s. 80—81.

1406. A method of determining phantoms on the basis of a sample survey. *Prz. antrop.* T. 23 : 1957 z. 2 s. 491—493.

1407. Analyse morphologique d'un groupe d'équidés. *Zool. Pol.* Vol. 8 : 1957 s. 35—52.

1408. Bonitacja i wysmukłość drzewostanów. [Współaut.] J. Battek. *Zastos. Matem.* T. 3 : 1956/58 z. 3/4 s. 285—306, tabl., rys., Rezj., Sum.

Dolnośląskie wykresy rozwoju dzieci do lat 3. R. 1958. Zob. poz. 2004.

1409. Jak są skorelowane wskaźniki antropologiczne? *Prz. antrop.* T. 24 : 1958 z. 1 s. 334—339, tabl., Rés.

1410. List do Redakcji [w sprawie

wniosków Konferencji matematyczno-medycznej we Wrocławiu]. *Pol. Arch. Med. wewn.* T. 28 : 1958 z. 7 s. 993—994, tab.

1411. Matematyka dla rolników. Cz. I. Warszawa 1958 PWN ss. 254.

1412. O długości krzywych empirycznych. *Zastos. Matem.* T. 3 : 1956/58 z. 3/4 s. 358—384, rys., Rezej., Sum.

1413. O populacjach ruchomych. *Zastos. Matem.* T. 3 : 1956/58 z. 2 s. 164—181, rys., Rezej., Sum.

1414. O wartości własnej niektórych cech boksera. *Wychow. Fiz. i Sport* T. 2 : 1958 nr 1 s. 143—147, Rezej., Sum.

1415. O zbiorach punktów materialnych i abstrakcyjnych w badaniach przyrodniczych. *Spraw. Wr. TN* R. 12 : 1957 [druk.] 1958 dodatek ss. 14.

1416. Próba obiektywnej generalizacji. *Geodezja i Kartografia* T. 7 : 1958 z. 2 s. 130—142, rys. Rés., Rezej.

1417. Rozwój i anomalia dzieci. *Prz. antrop.* T. 24 : 1958 z. 1 s. 349—362, tabl., Rés.

1418. Analiza zespołu cech osobnika w trakcie rozwoju. [Cz. I]. *Wychow. Fiz. i Sport* T. 3 : 1959 s. 497—515, tabl., rys.

1419. O aureolach. *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* Ser. 1 : Prace matem. T. 3 : 1959 s. 73—82.

1420. O souborech materialnich bodu a abstraktnych bodu v prirodovedeckych zkoumanich. *Pokroky matematiky, fyziky a astronomie.* Praha II : 1959 s. 513—522.

1421. O współpracy matematyków i medyków w środowisku wrocławskim. *Zastos. Matem.* T. 4 : 1959 s. 265—278.

1422. Porządkowania przedmiotów. *Kosmos* Ser. B Przyroda nieożywiona R. 5 : 1959 z. 3 s. 197—206, rys.

1423. Two new methods of analyzing a collection of attributes. *Bull. Acad. Pol. Sc.* Ser. mathem., astron., phys. Vol. 7 : 1959 nr 2 s. 63—66, Rezej. dod. s. VI.

PIĄTKOWSKI KRZYSZTOF

O redukcji $d - 3,4$ — epoksykaranu wodorkiem litowo-glinowym. R. 1957. Zob. poz. 1281.

1424. O semicyklicznym karanie.

[Współaut.] H. Kuczyński. *Chem. analit.* nr specjalny R. 1959 s. 244.

1425. O epoksydacji α — terpineolu. [Współaut.] H. Kuczyński. *Chem. analit.* nr specjalny R. 1959 s. 243.

O redukcji $1,2$ — epoksy — p — mentenu — $8(9)$ wodorkiem litowo-glinowym. *Cis i trans β — terpineol.* R. 1959. Zob. poz. 1283.

O redukcji *trans* — $1,2$ — epoksy — p — mentenu — $8(9)$ wodorkiem litowo-glinowym. R. 1959. Zob. poz. 1284.

PIDEK-ŁOPUSZAŃSKA HALINA

1426. Matematyka dla chemików. [Współaut.] W. Ślebodziński, K. Urbanik, Warszawa 1958 PWN ss. 475, 1 nlb.

PIEGAT EDWARD

1427. Kurosz A.: Algebra I. Skrypt dla Studium Matematyki dla Pracujących. Uniwersytet Wrocławski 1957. [Tłum. z jęz. ros. ...].

Matematyka. Od 1 III 1955 — 1 X 1959. — Sekretarz naukowy.

PRAJER-JANCZEWSKA LIDIA

1428. Przegrupowanie Friesa w zastosowaniu do otrzymywania C — acylo — $2,3$ — dwuhydroksynaftalenów. *Rocz-i chem.* T. 30 : 1956 z. 2 s. 637—639, Zsf. [Podp.] Prajer.

1429. Mechanizm przegrupowania Friesa. *Wiad. chem.* R. 11 : 1957 z. 3 s. 177—205. [Podp.] Prajer Lidia.

1430. Nowe etery $2,3$ -dwuhydroksynaftalenu. *Rocz-i Chem.* T. 31 : 1957 z. 3 s. 1067—1068, Zsf.

1431. Przegrupowanie Claisena. Zastosowanie izotopów w badaniach mechanizmów reakcji. I. *Wiad. chem.* R. 11 : 1957 z. 12 s. 704—739.

PRZYWARSKA HELENA

Les composés peroxygènes du rhenium. R. 1957. Zob. poz. 1209.

Chemistry of sesquivalent and quadrivalent uranium in organic solvents. R. 1958. Zob. poz. 1219.

Kinetics of the reaction between oxochlororhenate (IV) and molecular oxygen catalysed by nitrates. R. 1958. Zob. poz. 1220.

The kinetics of reaction between oxochlororhenate (IV) and hydrogen peroxide. R. 1958. Zob. poz. 1222.

Oxygen carrying capacity of binuclear rhenium (IV) complex. R. 1958. Zob. poz. 1223.

Studies on the chemistry of hexavalent and quadrivalent uranium in organic solvents. R. 1959. Zob. poz. 1225.

Wpływy środowiska na konfigurację kompleksu nadtlenowego renu (IV). R. 1959. Zob. poz. 1244.

RATAJCZAK HENRYK

1432. Wpływ struktury jonowej w dimerach kwasów karboksylowych na ich polaryzację dielektryczną. [Współaut.:] L. Sobczyk. *Rocz-i Chem.* T. 33:1959 z. 6 s. 1397—1405, rys., tab., Sum.

1433. Zagadnienie asocjacji związków litoorganicznych. [Współaut.:] L. Sobczyk. *Rocz-i Chem.* T. 33:1959 z. 3 s. 853—855, Sum.

ROMPOLT BOGDAN

1434. Konstrukcja autokolimacyjnego spektrografu pryzmatycznego. *Zesz. nauk. UW* r. Ser. B nr 3: Matem., Fiz., Astron. II: 1959 s. 311—320, rys., Sum.

RUZIEWICZ ZENON

1435. Luminiscence of aluminium electrodes during electrolysis by alternating current in solutions of oxalic acid. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl.* 3 Vol. 4: 1956 nr 8 s. 543—547, wyk.; Toż: *Bjull. Pol. Akad. Nauk Otd.* 3 T. 4: 1956 vyp. 8 s. 533—537.

1436. Luminiscence of oxide films produced during anodic oxidation of aluminium. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl.* 3 Vol. 4: 1956 nr 8 s. 537—541, wyk.; Toż: *Bjull. Pol. Akad. Nauk Otd.* 3 T. 4: 1956 vyp. 8 s. 527—531.

1437. Po povodu pisma W. A. Krasnokutskogo: Svečeniye aluminevych spla-

vov v elektrolitičeskoj vanne. *Žurnal Eksperimentalnoj i Teoret. Fizyki* T. 32: 1957 nr 1 s. 148. [Nota polemiczna].

1438. Widma elektro- i fotoluminescencji warstw tlenkowych powstających podczas anodowego utleniania glinu w roztworach kwasu szczawiowego. *Rocz-i Chem.* T. 31: 1957 z. 4 s. 731—734, wyk., Sum.

1439. Z zagadnień luminescencji fosforów krystalicznych. *Wiad. chem.* R. 12: 1958 z. 10 s. 569—611, rys., tab., wyk.

Zeszyty Naukowe Politechniki Wrocławskiej. Z. III — 1956 do VI 1959. Redaktor działu.

RYBARSKA WŁADYSŁAWA zob. SZCZURÓWNA-RYBARSKA WŁADYSŁAWA

RYBKA EUGENIUSZ

1440. Jan Śniadecki (k 200 letiju so dnia roźdenia). [W:] Istoryčko-astronomičesnyje issledovanija. Moskwa 1956. vyp. 2 s. 267—288.

1441. Kongres międzynarodowej Unii Astronomicznej w r. 1955. *Postępy Astron.* T. 4: 1956 z. 2 s. 86—93.

1442. Nauki astronomiczne. [W:] Dzieśięć lat rozwoju nauki w Polsce Ludowej. Warszawa 1956 PWN s. 501—512.

1443. Polska astronomie w letech 1495—1955. *Časopis Československých Ústavů Astronomických.* Praha R. 6: 1956 č. 1 s. 1—6.

1444. Wyznaczanie wielkości fotoelektrycznych gwiazd w w Obserwatorium Wrocławskim. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN* R. 7: 1952 [druk.] 1956 s. 111. [Całość ukazała się w r. 1953].

1445. The zero point in stellar photometry. *Vistas in astronomy London* 1956 Vol. 2 s. 1111—1115.

1446. *Astronomia dla klasy XI.* Wyd. 8. Warszawa 1957 PZWS ss. 168. [Podręcznik dla szkół średnich].

1447. *Astronomia ogólna.* Wyd. 2. Warszawa 1957 PWN ss. 490. [Podręcznik uniwersytecki].

1448. Jan Śniadecki organizator astronomii polskiej (1756—1830). *Kosmos* Ser.

B Przyroda nieożywiona R. 3:1957 z. 1 s. 4347.

1449. Konferencja astronomiczna w Pułkowie 23—25 sierpnia 1956 r. *Postępy Astron.* T. 5:1957 z. 2 s. 106—109.

1450. Standart two- colour magnitudes of 38 star near the selected. Areas 1—9. *Acta astron.* Vol. 7:1957 nr 1 s. 65—84.

1451. Wielkości gwiazdowe. *Kosmos* Ser. B Przyroda nieożywiona R. 3:1957 z. 3 s. 205—214.

1452. Z zagadnień fundamentalnej fotometrii gwiazdowej. *Postępy Astron.* T. 5:1957 z. 4 s. 159—173.

RYBKA PRZEMYSŁAW

1453. Rektascensje 555 gwiazd Fundamentalnego Katalogu Słabych Gwiazd w systemie FK3. *Spraw Wr. TN* T. 10:1955 s. 67—70, tab.

1454. Obserwatorium Astronomiczne w Pułkowie. *Wszechświat* R. 1956 z. 9 s. 209—216, ilustr.

1455. Wyznaczenie stałych instrumentalnych i ustawienie 6-calowego instrumentu przejściowego Repsolda. *Spraw. Wr. TN* R. 7:1952 [druk.] 1956 s. 112—115, tab.

1456. The determination of the instrumental constants and the mounting of the 6-inch Repsold transit instrument. *C. r. Soc. Wr. Vol. 7:1952* [druk.] 1957 s. 82—85, tab.

1457. Najciekawsze komety ostatnich stuleci. *Wszechświat* R. 1957 z. 7 s. 181—185, ilustr.

1458. Problemy instrumentalne astrometrii południkowej. *Urania* R. 28:1957 nr 4 s. 104—107; nr 5 s. 135—140, rys.

1459. Problem czasu. *Wszechświat* R. 1958 z. 9 s. 244—249, rys.

W poszukiwaniu prawdy o wszechświecie. Warszawa 1958. Zob. poz. 1259.

RZEWUSKI JAN

A new proof of the one — time equation. R. 1956. Zob. poz. 1261.

Ob uravnenii dla izbranoj sostavljuszej vektora sostojanija. R. 1956. Zob. poz. 1262.

On potentials in the theory of quantized fields. R. 1956. Zob. poz. 1263.

On the equation for a distinguished component of the state vector. R. 1956. Zob. poz. 1264.

One time formulation of the relativistic two-body problem. Separation of angular variables. R. 1956. Zob. poz. 1265.

Relativistic two-body problem in one-time formulation separation of angular variables in the case of one quantum interaction in electrodynamics. R. 1956. Zob. poz. 1266.

1460. Teorie nielokalne. *Postępy Fiz.* R. 7:1956 z. 3 s. 131—154.

Non-local problems in the calculus of variations (II). R. 1957. Zob. poz. 1269.

1461. On inversions of space and time. *Acta phys. pol.* Vol. 16:1957 s. 435—445.

1462. Some remarks on non — local theories. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 5:1957 nr 4 s. 393—400, *Sod.* s. XXXII.

1463. Field theory. Part I classical field theory. Warszawa 1958 PWN ss. 296.

1464. O inwersjach czasu i przestrzeni. *Postępy Fiz.* T. 9:1958 z. 2 s. 159—182.

1465. On a possible geometrical interpretation of gauge transformations. *Nuovo Cimento* 9:1958 s. 942—949.

1466. The spinor space. *Bull. Acad. Pol. Sc. Ser. math., astr., phys.* Vol. 6:1958 nr 4 s. 261—269, *Rezj.* s. XX.

1467. The 13-parametric group of transformations of the spinor space and its representations. *Acta phys. pol.* Vol. 17:1958 fasc. 6 s. 417—428, *Krat. sod.*

1468. Two theorems concerning the field equations in the spinor space. *Bull. Acad. Pol. Sc. Ser. math., astr., phys.* Vol. 6:1958 nr 5 s. 335—341, *Rezj. dod.* s. XXVI.

1469. Differential equations in the spinor space. *Acta phys. pol.* Vol. 18:1959 fasc. 6 s. 54—572.

SIEMION IGNACY

1470. Nowa synteza cytronellolu. *Rocz-i Chemii* T. 33:1959 z. 4/5 s. 1183—1185, *Zsf.*

SŁOPECKA KRYSTYNA zob. BUKIETŃSKA KRYSTYNA

SŁUPECKI JERZY

1471. St. Leśniewski's calculus of names. *Studia log.* T. 3: 1955 s. 7—76, Rezej., Streszcz.

1472. System logiczny bez operatorów. [Tekst pol. i ros.]. *Studia log.* T. 3: 1955 s. 98—124, Sum.

1473. Geometria sześciątów. [Współaut.:] E. Glibowski. *Zesz. nauk. Wyższej Szk. Pedagog. w Opolu* [nr 1] Matematyka R. 1956 z. 1 s. 38—47.

1474. Pewna metoda dowodów twierdzeń o macierzach. *Zesz. nauk. Wyższej Szk. Pedagog. w Opolu* [nr 1] Matematyka R. 1956 z. 1 s. 27—37.

Zastosowanie pojęć logiki matematycznej do wyjaśnienia niektórych pojęć przyrodoznawstwa. [Współaut.:] M. Koszyńska, T. Kubiński, R. 1956. Zob. poz. 534.

A logical system based on rules and its application in teaching mathematical logic. R. 1958. Zob. poz. 1104.

The logical works of J. Łukasiewicz. R. 1958. Zob. poz. 1105.

1475. Łukasiewicz J.: Elementy logiki matematycznej. Warszawa 1958 ss. 98. Wyd. 2. [Oprac., red. ...].

1476. O pewnych fragmentarycznych systemach rachunku zdań. *Studia log.* T. 8: 1958 s. 177—187, Rezej., Sum.

1477. Towards a generalized mereology of Leśniewski. *Studia log.* T. 8: 1958 s. 131—163, Rezej., Streszcz.

Elementy logiki matematycznej i teorii mnogości. R. 1959. Zob. poz. 1109.

1478. Funkcja Łukasiewicza. *Zesz. nauk. UW.* Ser. B nr 3: Matem., Fiz., Astron. II: 1959 s. 33—40, Sum.

Podstawowe własności systemów dedukcyjnych opartych na nieklasycznych logikach. R. 1959. Zob. poz. 745.

SOBCZYK LUCJAN

1479. Miareczkowanie za pomocą prądów wielkiej częstotliwości. *Wiad.*

chem. R. 10: 1956 z. 10 s. 507—524, rys., tab., wyk.

1480. Polaryzacja dielektryczna układów z wiązaniem wodorowym. I. Kompleksy związków protonodonorowych z pirydyną w benzenie jako rozpuszczalniku. [Współaut.:] J. K. Syrkin. *Rocz-i Chemii* T. 30: 1956 z. 3 s. 881—892, tab., Rezej.

1481. Polaryzacja dielektryczna układów z wiązaniem wodorowym. II. Kompleksy kwasów organicznych z chinoliną, akrydyną i trójetyloaminą. [Współaut.:] J. K. Syrkin. *Rocz-i Chemii* T. 30: 1956 z. 3 s. 893—899, tab., Sod.

1482. Wymiana jonowa w rozpuszczalnikach niewodnych. *Przem. chem.* 12: 1956 s. 389.

1483. Polaryzacja dielektryczna układu C_2H_5COOH — pirydyna w eterze. *Rocz-i Chem.* T. 31: 1957 z. 1 s. 349—350, Rezej.

1484. Polaryzacja dielektryczna układów z wiązaniem wodorowym III. Kompleksy kwasów organicznych z piperidyną. [Współaut.:] J. K. Syrkin. *Rocz-i Chem.* T. 31: 1957 z. 1 s. 197—204, tabl., Rezej.

1485. Polaryzacja dielektryczna układów z wiązaniem wodorowym. IV. [Współaut.:] J. K. Syrkin. *Rocz-i Chemii* T. 31: 1957 z. 4 s. 1245—1254, tab., Rezej.

1486. Dielektrische Polarisation und die Wechselwirkung der Carbonsäure und Amine. [W:] Hydrogen Bonding. London 1959 s. 323—329.

1487. Momenty dipolowe nitropochodnych pirydyny. *Rocz-i Chem.* T. 33: 1959 z. 3 s. 743—754, rys., tab., Rezej.

Wpływ struktury jonowej w dimerach kwasów karboksylowych na ich polaryzację dielektryczną. R. 1959. Zob. poz. 1432.

Zagadnienie asocjacji związków lito-organicznych. R. 1959. Zob. poz. 1433.

Wiadomości Chemiczne. R. 10: 1956 — R. 13: 1959. — Redaktor tematyki fizyko-chemicznej.

STACHOWIAK HENRYK

1488. Some properties of distribution functions of electron-photon cascades at large absorber depth. *Acta phys. pol.* Vol. 15:1956 fasc. 3 s. 181—190.

STANKIEWICZ ADOLF

1489. Wyznaczanie pociemnienia brzegowego Słońca kamerą małoobrazkową. *Zesz. nauk. UW*. Ser. B nr 3: *Matem., Fiz., Astron.* II:1959 s. 305—310, rys., Zsf.

STEINHAUS HUGO

1490. O pewnym szeregu postępowym. *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* Ser. 1 *Prace matem.* T. 1:1955 z. 2 s. 276—284, Rés., Sum.

1491. Długość, kształt i pole. *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* Ser. 1 *Prace matem.* T. 2:1956 z. 1 s. 65—78, Rés., Sum. [Pol. wersja pracy ogłoszonej w: *Coll. Math.* Vol. 3:1955 [druk.] 1954/55 fasc. 1 s. 1—13].

1492. The collaboration of various sciences, as illustrated by mathematics and its role in Wrocław scientific circles. *Rev. Pol. Acad. Sc.* R. 1956 nr 4 s. 1—20, oraz w mutacji ros.

1493. Dziedziczenie grup krwi i dochodzenie ojcostwa. [W:] Ludwik Hirsfeld. (Księga pamiątkowa). Wrocław 1956 s. 57—61, tłum. w jęz. franc. s. 113—117. *Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego* Ser. B nr 80.

1494. Głos dyskusyjny. *Zastos. Matem.* T. 3:1956 z. 1 s. 103—104.

1495. Kalejdoskop matematyczny. Wyd. 3. Warszawa 1956 PZWS ss. 310, 2 nlb.

1496. Liczby złote i żelazne. *Zastos. Matem.* T. 3:1956 z. 1 s. 51—65, tab., Rezj., Sum.

1497. Liczby żelazne. Główny Urząd Statystyczny 1956 s. 1—25. [Tablice bez tekstu].

Miary niezmiennicze w przestrzeniach z przechodnią grupą transformacyj. *R.* 1956. Zob. poz. 1141.

O podziale pragmatycznym. *R.* 1956. Zob. poz. 1247.

O porządkowaniu zbiorów skończonych. *R.* 1956. Zob. poz. 985.

1498. O prognozie. *Zastos. Matem.* T. 3:1956 z. 1 s. 1—7, Rés., Sum.

1499. O trójkątach. *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* Ser. 2 *Wiad. matem.* T. 1:1956 z. 2 s. 169—174, rys.

1500. Rachunek prawdopodobieństwa jako narzędzie badań w przyrodznawstwie i produkcji. [Współprac.:] T. Czechowski, M. Fiszyński, O. Lange, J. Oderfeld, W. Sadowski. *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* Ser. 1 *Prace matem.* T. 2:1956 z. 1 s. 27—55.

1501. Sur la division des corps matériels en parties. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl.* 3 Vol. 4:1956 nr 12 s. 801—804.

1502. Wnioskowanie indukcyjne. *Myśl filoz.* R. 1956 nr 5 (25) s. 26—47, *Krat. sod.* s. 237, Sum. s. 239—240.

1503. Współpraca nauk na przykładzie roli matematyki w środowisku wrocławskim. *Nauka pol.* R. 4:1956 nr 4 s. 45—66, *Sod.* s. 248, Sum. s. 254.

1504. Z zagadnień nosicielstwa błonicy. [Współaut.:] L. Fleck, A. Kunicka, J. Łukasiewicz, M. Malinowska. *Arch. Immun. i Terapii dośw.* T. 3:1955 [druk.] 1956 s. 173—190.

1505. Zasada d'Alemberta. *Zesz. nauk. UW*. Ser. B nr 1: *Matem., Fiz., Astron.* I:1956 s. 29—36.

1506. On chords of convex curves. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl.* 3 Vol. 5:1957 nr 6 s. 595—597, rys., *Sod. dod.* s. LI.

1507. On the comparison of two production processes and the rule of dualism. [Współaut.:] S. Zubrzycki. *Colloq. mathem.* Vol. 5:1957 fasc. 1 s. 103—115. — Toż w jęz. pol.: O porównywaniu dwu procesów produkcyjnych i zasadzie dualizmu. *Zastos. Matem.* T. 3:1958 s. 229—257.

1508. Mathematical Snapshots. Tokyo 1957 Kinokuniya Book Store ss. 258. — Toż w jęz. ang.: *Math. Snapshots*, Oxf. Univ. Press 1950.

1509. The problem of estimation.

The Annals of Math. Statistics Vol. 28 : 1957 3 s. 633—648.

1510. Dochodzenie ojcostwa i alimentów: uwagi de lege ferenda. *Ruch prawn. i ekon.* R. 20:1958 z. 3 s. 1—16. — Toż: Remarks de lege ferenda on the establishment of paternity and Maintenance Rights. *Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego* Ser. A nr 63 1958 s. 5—19.

1511. Mc Kinsey o grach. Mc Kinsey J. Ch. Chenoweth: Introduction to the theory of games. *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* Ser. 1 *Prace matem.* T. 2:1958 z. 2 s. 234—254.

1512. O ścisłości matematycznej. *Matem.* R. 11:1958 nr 3 (53) s. 1—11. [Art. polemiczny].

On a certain distance of sets and the corresponding distance of functions. *R.* 1958. Zob. poz. 1314.

1513. On shortest paths on closed surfaces. *Bull. Acad. Pol. Sér. math., astr., phys.* Vol. 6:1958 nr 5 s. 303—308, rys., *Rezj. dod.* 6 s. XXIII.

1514. Rola matematyki. [Sprawozdanie z konferencji]. *Kosmos* Ser. B *Przyroda Nieożywiona* R. 4:1958 z. 2 s. 123—151.

1515. Sto zadań. Warszawa 1958 PWN ss. 193, 3 nlb.

1516. Teoria ortogonalnych riadov. Moskwa 1958 Gosud. Izdatelstwo Fiz.-Mat. Lit. [Ulepszona wersja ros. książki S. Kaczmarz, H. Steinhaus: Theorie der Orthogonalreihen. Monogr. Mat. Warszawa 1936 s. VI, 300].

1517. Co to jest matematyka? *Matem.* R. 12:1959 nr 4 s. 197—199.

1518. Matematyka wczoraj i dziś. *Kosmos* Ser. B *Przyroda nieożywiona* R. 5:1959 z. 2 s. 107—118; — Toż: *Zesz. nauk. UW* Ser. B nr 3 *Matem., Fiz., Astron.* II:1959 s. 5—19.

O odległości systematycznej biotopów. Zob. poz. 1316.

1519. On a paradox in applied probabilities. [Współaut.:] S. Trybuła. *Bull. Acad. Pol. Sc. Ser. math., astr., phys.*

Vol. 7:1959 nr 2 s. 67—69, *Rezj. dod.* s. VI.

1520. Poissonsche Folgen. [Współaut.:] K. Urbanik. *Mathem. Zsch.* 1959. [Tom poświęcony L. Lichtensteinowi].

1521. Pomiar przez porównywanie. [Współaut.:] S. Trybuła. *Zastos. Matem.* T. 4:1959 z. 3 s. 204—212.

1522. Przemówienie po otrzymaniu stopnia doctora h. c. Uniw. Warsz. 28 kwietnia 1958 r. *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* Ser. 2 *Wiad. Matem.* T. 3:1959 z. 1 s. 9—11.

1523. Some remarks about tournaments. *Journ. of the Calcutta Math. Soc.* Kalkuta 1959, nr jubileuszowy.

Uwagi o grach liczbowych. *R.* 1959. Zob. poz. 1138.

1524. [Zadania w czasopiśmie *Matematyka*] nr: 438, 439, 440, 441, 446, 450, 451, 454, 464, 465, 467, 468, 477, 484, 485, 493, 494, 497, 498, 499, 500, 503, 507, 508, 511, 512, 518, 519, 528, 529, 530, 533, 541, 542, 549, 550, 564, 565, 569, 570, 579, 580 *passim* od nr VIII 5—6 (38) do XII 4 (57).

Zastosowania Matematyki T. III i IV. — Redaktor.

Studia Mathematica T. XVI, XVII : 1958; XVIII: 1959. — Redaktor.

SUJAK BOGDAN

1525. The retarding potential as a stabilizing factor for the working conditions of aluminium G—M counters. *Acta phys. pol.* Vol. 14:1955 fasc. 6 s. 489—491, rys., *wykr.*

1526. A remark on the excitement of the electrodes when a positive Joshi deffect inversion is observed under continuous discharge. *Journ. Phys. Soc. Japan* 11:1956 s. 719.

1527. O możliwości uczulenia licznika fotonowego z katodą mosiężną. *Zesz. nauk. UW* Ser. B nr 1: *Matem., Fiz., Astron.* I:1956 s. 135—144, rys., *Rezj., Sum.*

1528. O selektywnej emisji fotoelektronów z warstw KCl w przedziale pasma absorpcji F-centrów. *Zesz. nauk. UW*.

Ser. B nr 1 : Matem., Fiz., Astron. I : 1956 s. 151—166, wykr. Rezj., Sum.

1529. On the induced reverse response of the oxidized aluminium G—M counter to visible light, the Joshi effect, and the Geiger counter sensitivity to the air-flux. *Acta phys. pol.* T. 16 : 1957 fasc. 1/2 s. 49—62, rys., wykr., Rezj.

1530. Wzbudzona emisja elektronów z powierzchni szkła w temperaturze pokojowej. [Współaut.:] T. Lewowski. *Rocz-i Chemii* T. 31 : 1957 z. 2 s. 707—710, rys., wykr., Sum.

1531. Zur Frage des Ansprechens eines offenen Geiger Zählers auf Oberflächenlandungen der deformierten organischen Isolatoren. *Czechoslovak. Journ. of Phys.* 7 : 1957 s. 627.

1532. Auslöschung und Erregung der Disposition zur Photostimulation — Coemission von Exoelektronen durch eine Hochfrequenz-Entladung in Luft. [Współaut.:] J. Mader. *Zschr. f. Naturforschung* Bd. 13a : 1958 z. 1 s. 55—56.

1533. Durch das abgegebene Kristallisationswasser Vorgetauchte Thermostimierte-Coexoelektronenemission. *Czechoslovak. Journ. of Phys.* T. 8 : 1958 s. 616.

1534. Zur Frage der Messungen der Thermostimulation-Coelektronenemission von Exoelektronen mit Hilfe des offenen Spitzenzählers während der Abgabe von Kristallisationswasser. *Zsch. angew. Phys.* Bd. 10 : 1958 s. 531.

1535. Zur Frage der Tribo-Photostimulation-Coelektronenemission von Aluminium Oberfläche. [Współaut.:] I. Bojko, M. Piróg. *Zsch. f. Naturforschung* Bd. 13a : 1958 s. 799.

1536. Czy licznik Geigera pracujący w przedziale wyładowania ciągłego może reagować na promieniowanie jonizujące. *Zesz. nauk UW.* Ser. B nr 3 : Matem., Fiz., Astron. II : 1959 s. 281—284, rys., Zsf.

1537. Fenomenologiczny model mechanizmu wzbudzonej emisji fotoelektronów z warstwy KCl do atmosfery gazu.

Zesz. nauk. UW. Ser. B nr 3 : Matem., Fiz., Astron. II : 1959 s. 227—233, Zsf.

1538. Leuchtfadenimpulse im offenen Luft-Spitzenzähler während der Bewegung einer dielektrischen Oberfläche. *Zsch. ang. Phys.* II : 1959 s. 216.

Licznik Geigera jako elektrometr. *R.* 1959. Zob. poz. 1292.

1539. O możliwości użycia licznika Geigera bez stosowania zewnętrznych źródeł promieniowania. *Zesz. nauk. UW.* Ser. B nr 3 : Matem., Fiz., Astron. II : 1959 s. 265—279, rys., Zsf.

1540. The problem of exoelektron emission phenomena. *Brit. Journ. Appl. Phys.* Vol. 10 : 1959 s. 102.

1541. Probleme der Exoelektronenemission. *Phys. Blätter* 15 : 1959 s. 209.

Verhalten des offenen Luft-Spitzenzählers bei höheren Temperaturen. *R.* 1959. Zob. poz. 1293.

W sprawie wykrywania nieszczelności terapeutycznych „naboi” radowych. *R.* 1959. Zob. poz. 1293a.

SZAYNOK ANDRZEJ

1542. Póilościowe oznaczenia spektrograficzne niektórych lantanowców w dwutlenku wodoru. [Współaut.:] P. Rozdział. *Chem. analit.* T. 4 : 1959 s. 563.

SZCZOTKA FRANCISZEK

Ocena matematyczna metod badania wola. *Śreszczenie. R.* 1956. Zob. poz. 1402.

SZCZURÓWNA-RYBARSKA WŁADY-SŁAWA

Leontowicz M. A.: Fizyka statystyczna. Warszawa 1957. Zob. poz. 1134.

1543. O primenienii metoda dopolnitel'nykh peremennykh Zubarieva k staticeskoj fizikie. [Współaut.:] A. Pawlikowski. *Doklady Akademii Nauk SSSR* 118 : 1958 s. 61—64.

On the canonical formalism for dynamical systems with constraints. *R.* 1958. Zob. poz. 1395.

1544. O primenienii metoda dopolnitel'nykh peremennykh k staticeskoj fizikie.

II, *Doklady Akademii Nauk SSSR* 124 : 1959, 1 s. 69—71.

1545. The partition functions and the subsidiary conditions in the Bohm-Pines and Migdal-Galitsky's method. *Il Nuovo Cimento* 11 : 1959 5 s. 635—643.

Łopuszański M. A.: Fizyka statystyczna. Łódź 1956. — Redaktor.

ŚWIERCZKOWSKI STANISŁAW

On infinite positional games. R. 1956. Zob. poz. 1344.

On free groups of motions and decompositions of the Euclidean space. R. 1958. Zob. poz. 1359.

On the number of lattice points inside a closed curve. R. 1958. Zob. poz. 1124.

1546. On the order-disorder transition temperature in n-component alloys. [Współaut.:] K. F. Wojciechowski. *Bull. Acad. Pol. Sc. Ser. math., astr., phys.* Vol. 6 : 1958 nr 9 s. 585—587, *Rezej. dod.* s. XLVII.

TRZEBIATOWSKA BOGUSŁAWA zob. JEŻOWSKA-TRZEBIATOWSKA BOGUSŁAWA

URBANIK KAZIMIERZ

1547. The analytical characterization of the composed, non-homogeneous Poisson process. [Współaut.:] M. Fisz. *Studia mathem.* T. 15 : 1956 fasc. 3 s. 328—336.

Einige Bemerkungen über die Hirschman-Widder'schen Functionen $H_{nk}(x)$. R. 1956. Zob. poz. 1309.

1548. On a problem of the birth and death process. *Acta Math. Acad. Sc. Hung.* T. 7 : 1956 1 s. 99—106.

1549. On the limiting distribution of sums of independent random variables in commutative compact topological groups. [Współaut.: A. Rényi, Prékopa]. *Acta Math. Acad. Sc. Hung.* T. 7 : 1956 Vol. 1 s. 11—16.

1550. Prognoza aktywności słońca. [Współaut.: A. Zięba]. *Arch. Elektro-techn.* T. 5 : 1956 z. 2 s. 355—364, *rys., Rezej., Sum.*

1551. Some methods for the prediction of sunspot numbers. [Współaut.: A. Zięba]. C.C. I.R. Recomend 117, Study Group VI, Geneve 1956.

1552. Uwagi o maksymalnej ilości bakterii w populacji. *Zastos. Matem.* T. 2 : 1956 z. 4 s. 341—348, *Rezej., Sum.*

1553. Uwagi o równaniach procesów stochastycznych rozgałęzionych. *Zesz. nauk. UW.* Seria B nr 1 : *Matem., Fiz., Astron.* I : 1956 s. 17—26, *Rezej., Sum.*

1554. A limit theorem for a posteriori distributions. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl. 3* Vol. 5 : 1957 nr 3 s. 237—241, *Rezej. dod.* s. XX.

1555. Generalized stochastic processes. *Studia matem.* T. 16 : 1957 [druk.] 1958 fasc. 3 s. 268—334.

1556. Obobščennyje raspredelenija w točke obobščennych processov. *Teoria wier. i ee prim.* 2 : 1957 4 s. 483—485.

1557. On a stochastic model of a cascade. *Studia mathem.* T. 16 : 1957 [druk.] 1958 fasc. 3 s. 237—267.

1558. On the limiting probability distribution on a compact topological group. *Fund. Mathem.* T. 44 : 1957 fasc. 3 s. 253—261.

1559. Remarks on the Doss integral. *Colloq. mathem.* Vol. 5 : 1957 fasc. 1 s. 95—102.

1560. Rešenije odnoj ekstremalnoj zadaci. [Współaut.: G. S. Rubinstein]. *Teoria wier. i ee prim.* T. 2 : 1957 3 s. 375—377.

1561. Własności graniczne procesów Markowa. Warszawa 1957 ss. 45, 3 nlb. *Rozprawy Matematyczne* 13.

1562. A theorem on distributions integrable with even power. *Studia mathem.* T. 17 : 1958 fasc. 3 s. 323—333.

1563. The conditional expectations and the ergodic theorem for strictly stationary generalized stochastic processes. *Studia mathem.* T. 17 : 1958 fasc. 3 s. 267—283.

1564. Effective processes on the sense of H. Steinhaus. *Studia mathem.* T. 17 : 1958 fasc. 3 s. 335—348.

1565. Filtering of stationary generalized stochastic processes. *Science Record* 2:1958 2 s. 43—45.

1566. Local characteristic of generalized stochastic processes. *Studia mathematica*. T. 17:1957 fasc. 3 s. 199—266.

1567. On sets which are measured by multiples of irrational numbers. [Współaut.: P. Erdős]. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. mathém., astr., phys.* Vol. 6:1958 nr 12 s. 743—748, Rezej. s. LVIII.

1568. On the values at the fixed moment of strictly stationary generalized stochastic processes. *Science Record* Vol. 2:1958 2 s. 47—51.

1569. Poisson distribution on compact Abelian topological groups. *Colloq. mathematica*. Vol. 6:1958 fasc. 1 s. 13—24.

1570. Remarks on invariant functions in Markoff processes. *Colloq. mathematica*. Vol. 5:1958 fasc. 2 s. 223—230.

1571. The values at the fixed moment of generalized stochastic processes. *Scientia Sinica* Vol. 7:1958 1 s. 1—9.

1572. An effective example of a Gaussian function. *Bull. Acad. Pol. Sc. Sér. math., astr., phys.* Vol. 7:1959 nr 6 s. 343—349, Rezej. s. XXVII.

1573. Funkcja Phragmén-Lindelöfa niektórych parzystych iloczynów kanonicznych. *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* Ser. 1 Prace matem. T. 3:1959 z. 1 s. 185—189.

1574. On a problem of S. L. Cheng concerning sequences of functions with convergent k -th differences. *Ann. pol. mathematica*. T. 7:1959 fasc. 1 s. 33—40.

1575. On the isomorphism of Haar measures. *Fund. Mathematica*. T. 46:1958/59 fasc. 3 s. 277—284.

Poissonsche Folgen. R. 1959. Zob. poz. 1520.

1576. Representation theorem for Marczewski's algebras. *Bull. Acad. Pol. Sc.* Ser. math., astr., phys. Vol. 7:1959 nr 10 s. 617—619, Rezej. s. XLIX.

1577. Twierdzenie graniczne dla estymacji bayesowskiej. *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* Ser. 1 Prace matem. T. 3:1959 z. 1 s. 190—200.

1578. Uwagi o funkcjach, których

transformata Fouriera znika poza ustalonym przedziałem. *Zesz. nauk. UW.* Ser. B nr 3: Matem., Fiz., Astron. II:1959 s. 71—79, Zsf.

WAJDA STANISŁAW

A study of radiochlorine exchange by hexachlororhenate (IV). R. 1957. Zob. poz. 1208.

The diamagnetic oxoalatorhenate (IV). R. 1957. Zob. poz. 1211.

Diamagnetische Rhenium (IV) Komplexe. R. 1957. Zob. poz. 1212.

Neuere Untersuchungen von Komplexverbindungen des Rhenium. R. 1957. Zob. poz. 1217.

1579. Związki kompleksowe renu (IV) hydroksykwasami organicznymi. [Współaut.:] W. Wojciechowski. [W:] Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem. Warszawa 9—12 września 1959. Warszawa 1959 s. 84—88, zesz. specjalny *Chem. analit.*

WIERZBIŃSKI STEFAN

1580. Orbita definitywna komety 1925 III (Red). Streszczenie. *Spraw. Wr. TN* T. 8:1953 [druk.] 1956 s. 103—104. [Całość ukazała się po franc. w r. 1955].

1581. Orbite de ADS 7555 = AC5 = 8 Sextantis. *Acta astron.* Vol. 6:1956 nr 1 s. 24—31., tab.

1582. Orbite de ADS 9343 = Σ 1865 = ζ Bootis. *Acta astron.* Vol. 6:1956 nr 2 s. 82—88, tab. (Nadtytuł: Orbites des étoiles doubles).

1583. Orbite de ADS 14761 = Hu 767. *Acta astron.* Vol. 6:1956 nr 4 s. 196—199, tab.

1584. Orbite de ADS 16666 = Σ 3001. *Acta astron.* Vol. 6:1956 nr 2 s. 88—94, tab. (Tytuł główny: Orbites des étoiles doubles).

1585. Orbite dérrigée de ADS 1865 = A 2329. *Acta astron.* Vol. 6:1956 nr 4 s. 200—202, tab.

1586. Orbites des étoiles doubles. *Acta astron.* Vol. 6:1956 nr 2 s. 82—94, tab.

1587. Orbite préliminaire de ADS 7704 = O Σ 215. *Acta astron.* Vol. 6:1956 nr 3 s. 126—133, tab.
1588. Supplément à l'orbite définitive de la comète 1925 III (Reid.) *Journ. des Observateurs.* Marseille Vol. 39:1956.
1589. Zależność między okresem a ekscentrycznością orbit gwiazd podwójnych wizualnych. *Postępy Astron.* T. 4:1956 z. 3 s. 137—140, tab.
1590. Eléments orbitaux de 2 étoiles doubles. *Journ. des Observateurs.* Marseille Vol. 40:1957.
1591. Historia metra. *Problemy R* 13:1957 nr 2 s. 123—125.
1592. Orbite améliorée de ADS 2799 = O Σ 65. *Acta astron.* Vol. 7:1957 nr 2 s. 119—126, tab.
1593. Orbite améliorée de ADS 3135 = O Σ 79 = 55 Tauri. *Bull. de la Soc. des Amis des Sc. et des Lettres de Poznań.* Série B livr. 14:1956/57 s. 385—392, tab.
1594. Orbite améliorée de ADS 7545 = O Σ 208 φ UMa. *Acta astron.* Vol. 7:1957 nr 2 s. 127—136, tab.
1595. Orbite améliorée de ADS 13461 = O Σ 400. *Journ. des Observateurs.* Marseille Vol. 40:1957.
1596. Orbite corrigée de ADS 10188 = Δ 15. *Acta astron.* Vol. 7:1957 nr 1 s. 56—64.
1597. Orbite de ADS 4929 AB = β 895. *Bull. de la Soc. des Amis des Sc. et des Lettres de Poznań.* Série B L. 14:1956/57 s. 379—384, tab.
1598. Orbite de ADS 8974 = Σ 1768 = 25 CVen. *Bull. de la Soc. des Amis des Sc. et des Lettres de Poznań.* Série B L. 14:1956/57 s. 393—405, tab.
1599. Orbite de ADS 9380 = Σ 1879. *Acta astron.* Vol. 7:1957 nr 2 s. 137—145, tab.
1600. Orbite de ADS 9769 = Σ 1989 = π^2 UMi *Acta astron.* Vol. 7:1957 nr 3 s. 212—217, tab.
1601. Orbite de ADS 13723 = O Σ 406. *Acta astron.* Vol. 7:1957 nr 3 s. 208—211, tab.
1602. The definitive orbite of the comet 1925 III (Reid). *C. r. Soc. Wr.* Vol. 8:1953 [druk.] 1958 s. 117—118.
1603. Eléments orbitaux de I 27. = CPD — 69^o44. *Acta astron.* Vol. 8:1958 nr 2 s. 94—97, tab.
1604. Eléments orbitaux de Jc 8 AB' = CPD — 44° 33s. *Acta astron.* Vol. 8:1958 nr 2 s. 91—93, tab.
1605. Orbite de h5014 = CPD — 43^o8434. *Journ. des Observateurs.* Marseille Vol. 41:1958.
1606. Orbite nouvelle de ADS 2755 AB. *Union Astronomique Internationale Commission des Étoiles Doubles, Circulaire d'Information* No 15. Meudon 1958.
1607. Relations et distributions relatives aux étoiles doubles visuelles. *Acta astron.* Vol. 8:1958 nr 2 s. 78—90, tab.
1608. Révision de l'orbite de ADS 1865 — A2329. *Acta astron.* Vol. 8:1958 nr 3 s. 183—184, tab.
1609. Solution des équations normales par l'algorithme des cracoviens. Universidad de Madrid Publication No 38. Madrid 1858.
1610. Orbite améliorée de h 4359 = γ Cen = CPD — 48^o4965. *Urania.* Madrid 1959.
1611. Orbite des ADS 5752 = A 519. *Journ. des Observateurs.* Marseille Vol. 42:1959.
1612. Orbite de ADS 11005 = Σ 2262 = τ Ophiuchi. *Bull. de la Soc. des Amis des Sc. et des Lettres de Poznań.* Série B 1959.

WOJCIECHOWSKI KAZIMIERZ

1613. Definition of the Long-range order parameters for n-component alloys. *Acta phys. pol.* Vol. 15:1956 s. 429—430.
1614. O wpisywalności wielokątów foremnych w wielokąty foremne. *Matem. R.* 9:1956 nr 5 (43) s. 3—4.
1615. Smirnow W. I.: Kurs wyższej matematyki. Warszawa 1956 s. 168—297. [Tłum. z jęz. ros. 3 rozdz. tomu 2].
1616. Życie i działalność naukowa Brunona Abdanka Abdankowicza wynalazcy intergratora. *Probl. R.* 12:1956 nr 12 s. 889—891.

1617. Tajemnice sputników. *Poglądy* R. 2:1957 nr 41 s. 3.

1618. Termoelektronnaja emisija izuporiadočvajuščichsia binarnych splavov. *Fiz. Metallov i Metaloved.* 5:1957 s. 3—7.

1619. Termoemisja ze stopów metalicznych. Streszczenie. [W:] XV Zjazd Fizyków Polskich 5—10 XI 1957. Wrocław 1957 s. 67. — Toż: *Acta phys. pol.* Vol. 17:1958 fasc. 4 s. 257—264.

1620. Z historii małego symbolu „i”. *Matem.* R. 10:1957 nr 6 (50) s. 12—24.

1621. Obščaja teorija uporiadočivajuščichsia n-komponentnich splavov. *Soobščenijsa Akademii Nauk Gruz. SSR* T. 21:1958 s. 277—280.

On the order — disorder transition temperature in n-component alloys. *R.* 1958. Zob. poz. 1546.

1622. Porządek i nieporządek w świecie atomów. *Probl.* R. 14:1958 nr 4 s. 278—280, rys., wyk.

1623. Theory of order in ternary alloys I. *Acta Metalurgica* 6:1958 s. 396—400.

1624. Thermoemission of alloys. *Acta phys. pol.* Vol. 17:1958 fasc. 4 s. 257—264, rys., Krat. sod.

1625. Energia konfiguracji stopów potrójnych. *Zesz. nauk. UW.* Ser. B nr 3: *Matem., Fiz., Astron.* II:1959 s. 95—103, *Rezj.*

1626. Ferromagnetizm mnogokomponentnych splavov. *Fiz. Metallov i Metaloved.* 7:1959 s. 445—447.

1627. General theory of order in n-component alloys. *Acta phys. pol.* Vol. 18:1959 fasc. 2 s. 153—160, rys.

1628. Przemiany „porządek — nieporządek” w stopach metali. [Współaut.:] J. Terpiłowski. *Wiad. chem.* R. 13:1959 z. 1 s. 41—90, rys.

1629. Theory of order in Fe₃Al alloy. *Acta phys. pol.* Vol. 18:1959 fasc. 1 s. 15—20.

1630. Theory of order in ternary alloys II. *Acta Metallurgica* 7:1959 s. 376—379.

WOJCIECHOWSKI WALTER

Związki kompleksowe renu (IV) hydroksykwasami organicznymi. Warszawa 1959. Zob. poz. 1579.

WOJDA LUCJAN

On the influence of the shape of the nickel point on the electron image in the Müller microscope. *R.* 1955. Zob. poz. 1336.

The role of the emitter shape in cold emission research. *R.* 1957. Zob. poz. 1337.
Zastosowanie katod z łatwotopliwych metali w polowym mikroskopie elektro-nowym. *R.* 1959. Zob. poz. 1338.

WOLIBNER WITOLD

1631. Sur le mouvement des corps friables. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl.* 3 Vol. 4:1956 nr 8 s. 507—509.

1632. Sur les fonctions dont les intégrales étendues aux surfaces sphériques sont nulles. *Colloq. mathem.* Vol. 5:1957 fasc. 1 s. 66—68.

WROŃSKA MARIA

Le mécanisme et la cinétique de la reduction du ferrate (VI). *R.* 1957. Zob. poz. 1215.

1633. Jony wodorotlenów jako reduktory oksyanionów pierwiastków przejściowych. *Wiad. chem.* R. 12:1958 z. 5 s. 312—313.

O redukujących własnościach wodorotlenków alkalicznych. *R.* 1959. Zob. poz. 1235.

1634. Studies on the kinetics of decomposition of aqueous solutions of ferrate (VI) ions. *Bull. Acad. Pol. Sc. Ser. chim., geol., geogr.* Vol. 7:1959 nr 3 s. 137—142, tabl., rys., *Rezj.* s. XIII.

1635. Wpływ sfery jonowej na szybkość rozkładu żelazianów. [W:] *Komunikaty. VI Jubileuszowy Zjazd Pol. Tow. Chem.* Warszawa 7—9 września 1959. Warszawa 1959 s. 93, *zesz. specjalny Chem. analit.*

ZABŻA ANDRZEJ

1636. Nowa stereospecyficzna metoda syntezy trzeczorzędowych alkoholi terpenowych typu allilowego. [Współaut.:] H. Kuczyński. *Chem. analit.* (nr specjalny) R. 1959 s. 289—290.

ZAMORSKI JAN

1637. Equations satisfied by the extremal schlicht functions with a pole. *Ann. pol. mathem.* T. 3 : 1956 fasc. 1 s. 41—45.

Non- local problems in the calculus of variations (II). R. 1957. Zob. poz. 1269.

1638. Differential equations for the extremal starlike functions. *Ann. pol. mathem.* T. 7 : 1959 fasc. 3 s. 279—283.

1639. Equations satisfied by the extremal star-like functions. *Ann. pol. mathem.* T. 5 : 1958/59 fasc. 3 s. 285—291.

1640. Some remarks on the Hummel's equations. *Colloq. mathem.* Vol. 7 : 1959 fasc. 1 s. 133—134. [Streszczenie referatu wygłoszonego na Drugiej Konferencji Funkcji Analitycznych w Lublinie 2—6 IX 1958).

ZIELEŻNY ZBIGNIEW

Einige Bemerkungen über die Hirschman-Wilder'schen Funktionen $H_{nk}(x)$. R. 1956. Zob. poz. 1309.

ZIĘBA ANDRZEJ

1641. Konferencja z teorii gier. *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* Ser. 2 *Wiad. matem.* T. 1 : 1956 z. 2 s. 244—245.

1642. O pościgu. *Rocz-i Pol. Tow. Matem.* Ser. 1 *Prace matem.* T. 2 : 1956 z. 1 s. 117—130, Rezj., Sum.

On infinite positional games. R. 1956. Zob. poz. 1344.

Prognoza aktywności słońca. R. 1956. Zob. poz. 1550.

Some methods for the prediction of sunspot numbers. R. 1956. Zob. poz. 1551.

1643. An elementary proof of von Neumann's minimax theorem. *Colloq. mathem.* Vol. 4 : 1957 fasc. 2 s. 224—226.

1644. An example of the game of Banach and Mazur. *Colloq. mathem.* Vol. 4 : 1957 fasc. 2 s. 230—231.

Non local problems in the calculus of variations (II). R. 1957. Zob. poz. 1269.

ZIENTEK WALERIAN

Über eine neue Fassung der Spinnwalzenmethode bei Ferromagnetica. R. 1956. Zob. poz. 1171.

1645. Weizel W.: Fizyka teoretyczna. T. 2: Budowa materii cz. 1—2. [Tłum. z jęz. niem.]. Warszawa 1957 PWN cz. 1 : s. 501, 3 nlb., tabl.; cz. 2: s. 394, 2 nlb., tabl. [Tyt. oryg.: Lehrbuch der theoretischen Physik].

1646. Metoda zmiennych kolektywnych i quasi cząstek w zastosowaniu do układu cząstek oddziałujących siłami centralnymi. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. B nr 3: Matem., Fiz., Astron. II : 1959 s. 179—187, Zsf.

1647. Mikołaj Kopernik w nauce współczesnej. [W:] Księga pamiątkowa Gimn. w Żywcu. Żywiec 1959.

ZIÓŁKOWSKI JÓZEF

Badania kompleksów cyjanowych Mn (III) metodą wymiany jonu radiocyjanowego. R. 1959. Zob. poz. 1221.

WYDZIAŁ NAUK PRZYRODNICZYCH

AUGUSTYNOWICZ JAN

1648. Kiełkowanie roślin alpejskich. *Wiad. botan.* T. 1 : 1957 z. 1/2 s. 72—73. [Dział : Biuletyn Ogrodów Botanicznych].

1649. Siew roślin wrzosowatych. *Wiad. botan.* T. 2 : 1958 z. 3 s. 173—174. [Dział : Biuletyn Ogrodów Botanicznych].

BABICZ JÓZEF

1650. Steismezler J., Die Anthropogeographie Fr Ratzels. 1956. *Kwart. Hist. Nauki i Techn.* 1958 s. 183, 306—310.

1651. Karol Rittner (1779—1859) i jego wpływ na geografę polską. *Prz. geogr.* T. 31 : 1959 s. 535—566.

BADURA LESŁAW

Über einige spezifische Eigenschaften der Pflanzenwurzelatmung [W:] Mitteilungen des IV. Internationalen Kongresses für Biochemie. R. 1958. Zob. poz. 1707.

Studium porównawcze oddychania korzeni kukurydzy i pomidorów. R. 1959. Zob. poz. 1708.

BARANIECKI LESZEK

1652. Ustia rek, I. W. Samojłow. *Czas. geogr.* T. 26 : 1955 z. 3 s. 277—282.

1653. Velehorský kras Belských Tater, J. Sekyra. *Czas. geogr.* T. 26 : 1955 z. 4 s. 399—402.

BARANOWSKA MARIA

Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1951 r. Wrocław 1956. Zob. poz. 1774.

Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1952. Wrocław 1956. Zob. poz. 1775.

Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1953. Wrocław 1956. Zob. poz. 1776.

Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1954 r. Wrocław 1956. Zob. poz. 1777.

Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1955 r. Wrocław 1957. Zob. poz. 1782.

BARANOWSKI STANISŁAW

Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1955 r. Wrocław 1957. Zob. poz. 1782.

1654. Termika wody i zalodzenie Fior-du Hornsund w ciągu zimy 1957/58. *Serwis Informacji Komitetu Międzynarodowej Współpracy Geofizycznej PAN* 1959 nr 7 s. 13—23.

BEDNARZ STANISŁAW

1655. Z biologii Tachycines asynamorus Adel. (Orthoptera, Gryllacrididae). *Pol. Pismo entomol.* T. 26 : 1956 z. 14 s. 191—204, wyk. 2, tabl. 2. tab., 4. Rés.

1656. Larwy chruścika *Limnophilus flavicornis* (Fabr.) (Trichoptera) w walce biologicznej z błotniarką moczarową *Galba truncatula* Müll. *Prz. zool.* T. 2 : 1958 z. 3 s. 187—191, ilustr., tab., Sum.

1657. Nieco danych o biologii i jado-

witości *Chiracanthium punctorium* (Villers) Clubionidae. [Współaut.: M. Czajka]. *Prz. zool.* T. 3 : 1959 z. 2 s. 117—118, ryc. 6, Sum.

Przegląd Zoologiczny. T. 1 : 1957 — T. 3 : 1959. — Sekretarz techniczny.

BUCZEK JÓZEF

1658. Zależność ilości i jakości włókna *Abutilon avicennae* Gaertn. od terminu sprzętu. *Acta agrobot.* Vol. 5 : 1956 s. 147—161, fot. 4, tabl. 6, Sum.

Über einige spezifische Eigenschaften der Pflanzenwurzelatmung. [W:] Mitteilungen des IV. Internationalen Kongresses für Biochemie. R. 1958. Zob. poz. 1707.

1659. Hormonalne teorie korelacji wzrostowych. *Wiad. botan.* T. 3 : 1959 z. 3 s. 35—49.

Studium porównawcze oddychania korzeni kukurydzy i pomidorów. R. 1959. Zob. poz. 1708.

CZAJKA MARIAN

1660. Kilka nowych stanowisk dwóch rzadkich pajaków w Polsce. *Prz. zool.* T. 1 : 1957 z. 2 s. 178—179, Zsf.

Nieco danych o biologii i jadowitości *Chirocanthium punctorium* (Villers) Clubionidae. R. 1959. Zob. poz. 1657.

CZYŻEWSKA TERESA

1661. O niedźwiedziu jaskiniowym z terenów Polski. *Komunikat. Spraw. Wr. TN* T. 9 : 1954 [druk.] 1957 s. 105.

1662. Dwa zęby nosorożca *Dicerorhinus* z brekcji kostnej z Węzów koło Działoszyna. *Acta palaeont. pol.* Vol. 3 : 1958 nr 1 s. 49—58, ilustr., rys., tab., Rezj., Sum.

1663. Jeleń *Cervus* (Rusa) z pliocen-skiej brekcji kostnej z Węzów koło Działoszyna. *Acta palaeont. pol.* Vol. 4 : 1959 nr 4 s. 389—429, plansz 5, rys. 7, Rés., Rezj.

CZYŻEWSKI JULIAN

1664. W sprawie specjalizacji w zakresie geografii regionalnej na naszych uni-

wersytetach. *Czas. geogr.* T. 29:1958 z. 4 s. 527—533.

DOBRZAŃSKA WIESŁAWA zob.
SCHMUCK-DOBRZAŃSKA WIESŁAWA

DON JERZY

1665. Mapa geologiczna okolic Rudy. [W:] Przewodnik do XXX Zjazdu Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Ziemi Kłodzkiej. Wrocław 1957.

1666. Budowa geologiczna krystaliniku na zachód od Łądku. [W:] Materiały do konferencji terenowej na metamorfiku kłodzkim. Wrocław 1958 s. 14, tabl. 2.

DUMICZ MARIAN

1667. Budowa geologiczna metamorfiku południowej części Gór Bystrzyckich. [W:] Materiały do konferencji terenowej na metamorfiku kłodzkim. Wrocław 1958 s. 14, mapy 2.

DYRCZ ALINA zob. KOWALSKA-
DYRCZ ALINA

DYRCZ ANDRZEJ

1668. Nowe stanowiska synogarlicy tureckiej w Polsce. *Chrońmy Przyr. ojcz.* R. 12:1956 z. 2 s. 40—42, ilustr.

1669. On the biology and distribution of the Collared Turtle Dove, *Streptopelia decaocto* Friv. in Poland. *Zool. Pol.* Vol. 7:1956 fasc. 4 [druk.] 1957 s. 433—454, mapa, Streszcz., Rezj.

DZIEDZIC HELENA

1670. Spilityzacja „melafirów” perm-skich w niecce śródsudeckiej. [Streszcz. referatu]. *Prz. geol.* 1956 z. 9 s. 435—436.

1671. Charakterystyka petrograficzna melafirów ze Świerków. [W:] Przewodnik do XXX Zjazdu Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Ziemi Kłodzkiej. Wrocław 1957 s. 164—166.

1672. Ćwiczenia w oznaczaniu minerałów i skał. [Współaut.: J. Oberc]. Wrocław 1958 Uniw. Wrocław. ss. 117, tabl. 3,

rys. 4, dodatek: tabl. dla określenia pospolitych skał. Skrypty dla Szkół Wyższych. [Powiel., k. tyt. druk.].

1673. Metasomatoza „melafirów” perm-skich ze Świerków na Dolnym Śląsku. *Rocz. Pol. Tow. Geol.* T. 28:1958 [druk.] 1959 z. 1 s. 79—107, tab. 2, fig. 6, mikrofot. 4, Sum.

DZIEDZIC KAZIMIERZ

1674. Problemy geologiczne górnego karbonu i czerwonego spągowca Ziemi Kłodzkiej. [W:] Przewodnik do XXX Zjazdu Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Ziemi Kłodzkiej. Wrocław 1957 s. 120—135, mapy geol.

1675. Następstwo perm-skich skał wulkanicznych w rejonie Nowej Rudy na Dolnym Śląsku. *Rocz. Pol. Tow. Geol.* T. 28:1958 z. 1 s. 109—120, rys., tab., mapy, Sum.

1676. O nowym stanowisku skrzemie-niałych pni w karbonie górnym niecki śródsudeckiej. *Rocz. Pol. Tow. Geol.* T. 28:1958 z. 4 s. 427—435, ilustr. 4, rys., Sum.

1677. Porównanie utworów czerwone-go spągowca okolic Nowej Rudy i Świerzawy (Sudety Środkowe i Zachodnie). *Kwart. geol.* T. 3:1959 z. 4 s. 831—846, ilustr. 2, tab. 3, Sum.

FRYDMAN ITA

1678. Mykotrofizm roślinności pokrywającej gruz i ruiny domów Wrocławia. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 26:1957 nr 1 s. 25.

GIERWIELANIEC JANUSZ

1679. Budowa geologiczna północnej okolicy Lubomierza. [W:] Z badań geologicznych na Dolnym Śląsku. T. 111. Warszawa 1959 Inst. Geol. s. 61—118.

1680. O pracach badawczo-poszuki-wawczych za wodami radocznymi i o możliwościach zastosowania pomiarów promieniotwórczych do badań kartograficzno-geologicznych. [Współaut.: J. Fistek, K. Hubicka, J. Hubicki]. *Prz. geol.* 1956 z. 6 s. 271.

1681. Granit Kudowy i jego osłona. [W:] Przewodnik do XXX Zjazdu Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Ziemi Kłodzkiej. Wrocław 1957 s. 100—119.

GOLACHOWSKI STEFAN

1682. Region opolski. [Współaut.: G. Chmara, M. Gładysz]. [W:] Górny Śląsk. Praca zbiorowa pod red. K. Popiołka. Poznań 1959 Inst. Zach. s. 154—361, mapy, tab., ilustr. Cykl: Ziemie Staropolskie T. 5.

GOŁOWIN SEWERYN

1683. Zielnik roślin naczyniowych Śląska. Fasc. 1 nr 1—25. Roślinność lasów podsudeckich. Oprac... Wrocław 1955 ss. 7, 1 nlb. [Tyt. i tekst również w jęz. łac.].

1684. Zielnik roślin naczyniowych Śląska. Fasc. 2 nr 26—50. Roślinność lasów podsudeckich. Oprac... Wrocław 1955 ss. 7, 1 nlb. [Tyt. i tekst również w jęz. łac.].

1685. Glony planktonowe stawku wrocławskiego ogrodu botanicznego. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. B nr 2: *Biologia* I: 1957 z. 1 s. 73—86, rys., tab., wykry., Zsf.

1686. Zielnik roślin naczyniowych Śląska. Fasc. 6 nr 126—150. Roślinność lasów podsudeckich. Oprac... Wrocław 1957 ss. 7, 1 nlb. [Tyt. i tekst również w jęz. łac.].

1687. Zielnik roślin naczyniowych Śląska. Fasc. 7 nr 151—175. Roślinność lasów podsudeckich. Oprac... Wrocław 1958 ss. 7, 1 nlb. [Tyt. i tekst również w jęz. łac.].

1688. Niektóre nowe dla Gór Opawskich gatunki roślin kwiatowych. *Fragm. flor. et geobot.* Ann. 5: 1959 Pars 3 s. 385—387, Zsf.

GÓRNY STANISŁAW

1689. [Obszerniejszy głos w dyskusji na konferencji w sprawie typologii antropologicznej]. *Prz. antrop.* T. 21: 1956 z. 2 s. 707—711.

1690. Sprawozdanie z prac Komisji Antropometrii przy Prezydium PAN. *Prz. antrop.* T. 21: 1956 z. 4 s. 1454—1456.

1691. *Crania Africana — Uganda*. Wrocław 1957 ss. 400, tab., ilustr., Sum. Materiały i Prace Antropologiczne T. 41.

1692. Sprawozdanie z wyprawy naukowej antropologów do Egiptu. *Kosmos* Ser. A Biologia R. 8: 1959 z. 5 s. 524—526.

GROCHOLSKI WOJCIECH

1693. Młodopaleozoiczny wulkanizm południowo-wschodnich okolic Wałbrzycha. [Współaut.: H. Krawczyńska-Grocholska]. *Acta geol. pol.* Vol. 8: 1958 nr 4 s. 515—533, rys. 4, pl. LIV—LVII, Rezj., Sum.

1694. Strefa graniczna gnejsów Gór Sowich z Niecką Sudecką. *Prz. geol.* R. 2: 1958 nr 8/9 s. 394.

1695. The Tectonic Zone of the South-western Margin of Sowie Góry (Eulengebirge) Mountains in Middle Sudeten. *Bull. Acad. Pol. Cl.* 3. Vol. 6: 1958 nr 11 s. 689—694, mapa geol. 1, mikrofot. 6.

1696. Stosunek warstw żałerskich do gnejsów sowiogórskich między Głuszycą a Sierpicą w Sudetach Środkowych. *Acta geol. pol.* Vol. 9: 1959 nr 3 s. 419—432. pl. XXVII—XXXV, fig. 3, Rezj., Sum.

GUMINSKA ZOFIA

1697. O podlewaniu i moczeniu goździków szklarniowych (wyniki doświadczeń wykonanych w Zakładach Ogrodniczych PGR Chróścina Byska). *Prz. ogrodn.* 1956 nr 9 s. 15—17.

1698. „Hydroponiki”, czyli uprawy powietrzno-wodne. *Wiad. botan.* T. 2: 1958 z. 4 s. 251—254, ilustr., *Biul. Ogr. botan.* 1958 nr 4 s. 251—254.

Über einige spezifische Eigenschaften der Pflanzenwurzelatmung. [W:] Mitteilungen des IV. Internationalen Kongresses für Biochemie. R. 1958. Zob. poz. 1707.

1699. Utlenione związki próchnicze jako stymulatory kiełkowania nasion. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 27: 1958 nr 4 s. 501—522, rys., tab., Rés.

1700. Le mécanisme d'action physio-

logique des Composés humiques sur l'organisme végétal. [Współaut.: S. Gumiński]. [W:] Comptes rendus du IX Congrès International de Botanique. Montreal 1959 s. 145.

1701. Zarys historii badań nad fizjologiczną aktywnością próchnicy glebowej. *Postępy Nauk roln.* 1959 nr 5 s. 105—118.

GUMIŃSKI STEFAN

1702. Fizjologia roślin. [Współaut.: J. Duda]. Poznań 1956 PWN ss. 251.

1703. Badania nad oddychaniem korzeni. Cz. 2. [Współaut.: W. Czerwiński, H. Skarbek, E. Unger]. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 26 : 1957 nr 2 s. 631—645, tab., Rés.

1704. Mechanizm i uslovja fiziologičeskogo dejstvija humusovyh veščestv na rastitelnyj organizm. *Počvovedenije* 1957 nr 12 s. 72—78. Akademia Nauk SSSR.

1705. Wpływ humianu sodowego na vegetację podstawowych zbóż w kulturach wodnych i piaszkowych z uwzględnieniem stopnia aeracji podłoża roślin. [Współaut.: A. Bacowa, M. Sumara, S. Szczercińska]. *Zesz. nauk. WSR we Wrocławiu* nr 8 Rolnictwo II : 1957 s. 215—237, tab. 22, Rezj., Sum.

1706. O mechanizmie pobierania soli mineralnych przez korzenie roślin. *Postępy Bioch.* T. 4 : 1958 z. 3 s. 301—312.

1707. Über einige spezifische Eigenschaften der Pflanzenwurzelatmung. [W:] Mitteilungen des IV. Internationalen Kongresses für Biochemie. [Współaut.: Z. Gumińska, L. Badura, J. Buczek]. Wien 1958 s. 140.

Le mécanisme d'action physiologique des Composés humiques sur l'organisme végétal. R. 1959. Zob. poz. 1700.

1708. Studium porównawcze oddychania korzeni kukurydzy i pomidorów. [Współaut.: L. Badura, J. Buczek]. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 28 : 1959 nr 4 s. 705—726, wykr., Zsf.

GUNIA TADEUSZ

1709. Okruszczowanie miedzią warstw czerwonego spągowca w okolicy Różanej.

Prz. geol. R. 5 : 1957 nr 7 s. 331—335, mapa, rys.

1710. Cechsztyń niecki mansfieldzkiej. *Prz. geol.* 1958 nr 10 s. 459—464.

HAJDUK ZDZISŁAW

1711. Nowe dla fauny Śląska i rzadko obserwowane gatunki wioślarek. *Prz. zool.* T. 1 : 1957 z. 3 s. 250—252.

1712. Znaczenie żaby zielonej *Rana esculenta* L. w hodowli narybku karpia. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. B* nr 2 : Biologia I : 1957 s. 63—72.

1713. Obserwacje nad występowaniem gryzoni z rodziny Muscardinae w rejonie Śnieżnika Kłodzkiego. [Współaut.: I. Stawarski]. *Prz., zool.* T. 3 : 1959 z. 2 s. 127—129.

1714. Trzy nowe dla Śląska gatunki wioślarek. (Cladocera). *Prz. zool.* T. 3 : 1959 z. 1 s. 56—57.

HEJNOWICZ ZYGMUNT

1715. O pierwszej chimerze peryklinalnej wśród nagonasiennych. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 25 : 1956 nr 1 s. 181—202, ilustr., tab., wykr., Sum.

1716. Wzrost i różnicowanie w korzeniu *Phleum pratense*. I. Rozmieszczenie wzrostu podłużnego w korzeniu. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 25 : 1956 nr 3 s. 459—478, rys., tab., wykr., Sum.

1717. Badania anatomiczne nad drewnem topoli. [I]. Długość włókien i członów naczyń w różnych częściach drzewa osiki. [Współaut.: A. Hejnowicz]. *Arboretum Kórnickie* R. 2 : 1956 [druk.] 1957 s. 195—218, rys., tabl., Sum., Rezj.

1718. Natura niektórych form variegata w rodzinie Cupressaceae. [Współaut.: A. Hejnowicz]. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 26 : 1957 nr 3 s. 647—654, ilustr., tab., Sum.

1719. Rozwojowe badania nad wierzchołkami pędu *Chamaecyparis pisifera* i interpretacja formy squarrosa. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 26 : 1957 nr 2 s. 413—466, ilustr., tab., wykr., Sum.

1720. The formation of chlorophyll in

isolated roots. [Współaut.: H. Burstrom]. *Kungl. Fysiogr. Sallsk. i Lund Forhandl.* 1958 Bd. 28 s. 65—69.

1721. Presence in root tips of a thermolabile factor causing the conversion of protochlorophyll to a leucocompound. *Nature London* Vol. 182:1958 s. 1023—1024.

1722. Protochlorophyll in root tips. *Physiologia Plantarum* Vol. 11:1958 s. 878—888.

1723. Variations of length of vessel members and fibres in the trunk of *Populus tremula* L. [Współaut.: A. Hejnowicz]. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 27:1958 nr 1 s. 131—159, tab., wyk.

1724. Growth and cell divisions in the root meristem of wheat. *Physiologia Plantarum* Vol. 12:1959 s. 124—138.

1725. Variations of length of vessel members and fibres in the trunk of *Robinia pseudoacacia*. [Współaut.: A. Hejnowicz]. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 28:1959 nr 3 s. 453—460, ilustr., Sum.

JAHN ALFRED

1726. The action of rivers during the glacial epoch and the stratigraphic significance of fossil erosion surface in quaternary deposits. *Prz. geogr.* T. 28:1956 Suppl. s. 101—104, wyk.

1727. Badania stoków w Polsce. *Prz. geogr.* T. 28:1956 s. 282—302.

1728. Czwartorzęd środkowej i wschodniej części Wyżyny Lubelskiej. [W:] *Geologia regionalna Polski*. T. 2: Region lubelski. Kraków 1956 s. 90—123, tabl. 2.

1729. Elementy paleomorfologiczne w rzeźbie Wyżyny Lubelskiej. *Spraw. Wr. TN R.* 8:1953 [druk.] 1956 s. 86—87.

1730. Geografia w Rumunii. *Prz. geogr.* T. 28:1956 s. 383—387.

1731. Mapa pokryw i jej znaczenie geomorfologiczne. *Czas. geogr.* T. 27:1956 z. 3 s. 255—267, wyk., Rés.

1732. Slope research studies in Poland. *Prz. geogr.* T. 28:1956 Suppl. s. 94—100.

1733. Some periglacial problems in Poland. *Biul. peryglac.* 1956 nr 4 s. 169—183.

1734. Wyżyna Lubelska, rzeźba i czwartorzęd. Warszawa 1956 ss. 453, map 5. *Prace Inst. Geogr. PAN* nr 7.

1735. Bilans denudacyjny stoku. [Streszczenie]. *Spraw. Wr. TN R.* 9:1954 [druk.] 1957 s. 93—96.

1736. Położenie stratygraficzne kości ssaków plejstocénskich pod Gliwicami. [Streszczenie]. *Spraw. Wr. TN R.* 9:1954 [druk.] 1957 s. 96—99.

1737. Prezenta Structurilor periglaciare si a loessului in Romina. *Ann. Romino-Sovietice-Geologie-Geografie* 1957 s. 89—94.

1738. Przyczynki do znajomości teras karpackich. *Czas. geogr.* T. 28:1957 z. 2 s. 171—185, rys., Sum.

1739. Gleby strukturalne Tatr. *Biul. peryglac.* 1958 nr 6 s. 57—80.

1740. O niektórych pracach geograficznych polskiej wyprawy naukowej na Spitsbergenie. *Prz. geogr.* T. 30:1958 s. 223—241.

1741. Prace geomorfologiczno-peryglacialne prowadzone na północ od fiordu Hornsund w lecie 1957 roku. [Współaut.: S. Szczepankiewicz]. *Prz. geofiz.* R. 3:1958 z. 2 s. 123—129, ilustr. 2, fot. 2, Sum.

1742. Quaternary Stratigraphy of South-East Poland. [W:] *Actes du V Congr. Inter. DINQUA* Madrid, Barcelona 1958 ss. 4.

1743. Ueber Lössprofile in Polen. [W:] *Actes du V Congr. Inter. DINQUA* Madrid, Barcelona 1958 ss. 7.

1744. Czwartorzęd Sudetów. [W:] *Geologia regionalna Polski*. Sudety. Kraków 1959 s. 60.

1745. Postglacialny rozwój wybrzeży Spitsbergenu. *Czas. geogr.* T. 30:1959 z. 2 s. 245—262.

1746. The raised shore lines and beaches, and the problem of postglacial movement of Spitsbergen. *Prz. geogr.* T. 30:1959 z. 1 s. 43.

1747. Zjazd naukowy w Uberlingen i niektóre problemy czwartorzędu alpejskiego. *Czas. geogr.* T. 30:1959 z. 1 s. 73—84.

JAHN MARIA

1748. Kurs geomorfologiczny we Francji. *Czas. geogr.* T. 29:1958 z. 2 s. 202.

JANISZEWSKA JANINA

1749. *Rhabdochonoides barbi* g.n., sp.n., subfamily *Rhabdochonoidinae* subfam. n. (f. *Rhabdochonidae* Skrjabin), an intestinal parasite in Cyprinid fish. *Acta parasit. pol.* Vol. 3:1955—1956 fasc. 9 s. 233—244, fig. 5, Streszcz., Rezej.

1750. *Actinomyxidia* II. New systematics, sexual cycle, description of new genera and species. *Zool. Pol.* Vol. 8:1957 fasc. 1 s. 3—34, fig. 46, Streszcz.

1751. Z badań nad *Actinomyxidia* (Cnidosporidia). *Prz. zool.* T. 3:1959 z. 3 s. 177—185, fig. 20, tab. I, Sum.

JANUSZEWSKI JÓZEF

Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1952. Wrocław 1956. Zob. poz. 1775.

Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1954. Wrocław 1956. Zob. poz. 1777.

1752. Daily wind velocity variations in Wrocław in 1947—1949. *C. r. Soc. Sc. Wrocł.* Vol. 7:1952 [druk.] 1957 s. 71.

Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1955. R. 1957. Zob. poz. 1782.

1753. Przebieg dobowy prędkości wiatru we Wrocławiu. Wrocław 1957 PWN ss. 60, tabl. 18, wyk. 5, Sum. Prace Wrocł. TN Ser. B nr 90. *Acta Meteorologica et Climatologica Universitatis Wratislaviensis*.

1754. Układ przestrzenny miasta a struktura i dynamika wiatrów na przykładzie Wrocławia. *Czas. geogr.* T. 28:1957 z. 2 s. 203—206.

1755. Amplituda temperatur i opad roczny w Europie w świetle metody podobieństwa A. Wankego. *Czas. geogr.* T. 30:1959 z. 3 s. 339—346, mapy, tab.

JERZMAŃSKA ANNA

1756. Wioślarki (Cladocera) stawów rybnych pradoliny Baryczy. *Fragm. faun. Mus. Zool. Pol.* T. 7:1956 nr 7 s. 233—247, rys. 3, tabl. 2.

1757. *Scorpaena ensiger* (Jordan i Gil-

bert) z miocenu Pińczowa. *Acta palaeont. pol.* Vol. 3:1958 nr 2 s. 151—159, plan-sza 1, rys. 3, tab., Sum., Rezej.

1758. Stan badań nad rybami trzeciorzędowymi w Polsce. *Kwart. geol.* T. 2:1958 z. 1 s. 177—186.

KADEJ FRANCISZEK

1759. Przebieg regeneracji wierzchołka korzenia *Hordeum vulgare*. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 25:1956 nr 4 s. 681—712, tabl., Zsf.

KAMYKÓWNA BARBARA

1760. Rola urykazy w ewolucji człowieka. *Prz. antrop.* T. 22:1956 z. 1 s. 286—289.

1761. Substancje przenoszące tlen. *Prz. zool.* T. 1:1957 z. 4 s. 314—322, ryc. 3.

1762. Oddychanie skórne u człowieka. *Prz. zool.* T. 2:1958 z. 3 s. 209—210.

1763. Typy hemoglobin ludzkich. *Prz. antrop.* T. 25:1959 z. 2 s. 503—518, ryc. 3.

KANIÓWNA CZESŁAWA

1764. Chevallier R., Le centuriation romaine et la mise en valeur des sols dans la province d'Afrique. *Czas. geogr.* T. 30:1959 z. 4 s. 471—472, rys. 1.

KASZA LUDWIK

1765. Budowa geologiczna okolicy Bielicy. [W:] Przewodnik do XXX Zjazdu Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Ziemi Kłodzkiej. Wrocław 1957 s. 90—99.

KŁAPCIŃSKI JERZY

1766. Granica między cechsztynem a pstrym piaskowcem na obszarze monokliny przedsudeckiej. *Kwart. geol.* T. 3:1959 z. 3 s. 737—742, rys. 2, Sum.

1767. Trias na północny-wschód od wału przedsudeckiego. *Rocz. Pol. Tow. Geol.* T. 28:1958 [druk.] 1959 z. 4 s. 361—408, tabl. 10, tabl. 4, Streszcz., Sum. [Tyt. również w jęz. ang.].

1768. Występowanie gipsu w osadach triasowych monokliny przedsudeckiej.

Prz. geol. R. 7:1959 nr 12 s. 556—557, rys. 1.

KOSIBA ALEKSANDER

1769. Klimat Wrocławia w 1951 r. Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1951 r. Wrocław 1956 Wr. TN s. 8—20. Prace Zakładu i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu Wrocławskiego im. Bolesława Bieruta nr 6. [Tyt. również w jęz. ang.].

1770. Klimat Wrocławia w 1952 r. Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1952. Wrocław 1956 Wr. TN s. 4—7, Sum. Prace Zakładu i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu Wrocławskiego im. Bolesława Bieruta nr 7. [Tyt. również w jęz. ang.].

1771. Klimat Wrocławia w 1953 r. Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1953. Wrocław 1956 Wr. TN s. 4—8, Sum. Prace Zakładu i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu im. Bolesława Bieruta nr 8. [Tyt. również w jęz. ang.].

1772. Klimat Wrocławia w 1954 r. Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1954. Wrocław 1956 Wr. TN s. 4—12, Sum. Prace Zakładu i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu Wrocławskiego im. Bolesława Bieruta nr 9. [Tyt. również w jęz. ang.].

1773. O działaniu sił odsilających przy prądach atmosferycznych i wodnych na kuli ziemskiej. *Prz. geoliz.* 1956 z. 1 s. 37—47, rys., tab., Sum.

1774. Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1951 r. Wrocław 1956. (Oprac. M. Paszkówna-Baranowska, M. Połowska [i in.]). Red. [i wstęp] ... Wrocław 1956 Wr. TN ss. 40. Prace Zakładu i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu Wrocławskiego im. Bolesława Bieruta nr 6. [Tyt. również w jęz. ang.].

1775. Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1952. (Oprac.: J. Januszewski, L. Kühn, K. Olpińska, M. Paszkówna-Baranowska, J. Słomka, S. Warzecha, M. Połowska). Red. [i wstęp] ... Wrocław 1956

Wr. TN ss. 40, Sum. Prace Zakładu i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu Wrocławskiego im. Bolesława Bieruta nr 7. [Tyt. również w jęz. ang.].

1776. Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1953. (Oprac.: M. Paszkówna-Baranowska, M. Połowska [i in.]). Red. [i wstęp] ... Wrocław 1956 Wr. TN ss. 40. Prace Zakładu i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu Wrocławskiego im. Bolesława Bieruta nr 8. [Tyt. również w jęz. ang.].

1777. Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1954 r. (Oprac.: M. Paszkówna-Baranowska, J. Januszewski, M. Połowska [i in.]). Red. [i wstęp] ... Wrocław 1956 Wr. TN ss. 52. Prace Zakładu i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu Wrocławskiego im. Bolesława Bieruta nr 9. [Tyt. również w jęz. ang.].

1778. Zagadnienie klasyfikacji zim. *Prz. geoliz.* R. 1:1956 z. 3—4 s. 201—208.

1779. Intensywność ulewnych deszczów we Wrocławiu w 1955 r. Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1955. Wrocław 1957 Wr. TN s. 49—54, Sum. Prace Zakładu i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu Wrocławskiego im. Bolesława Bieruta nr 10. [Tyt. również w jęz. ang.].

1780. Klimat Wrocławia w 1955 r. Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1955. Wrocław 1957 Wr. TN s. 33—48, tabl., Sum. Prace Zakładu i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu Wrocławskiego im. Bolesława Bieruta nr 10. [Tyt. również w jęz. ang.].

1781. New meteorological mountain station Szrenica. *Acta geophys. pol.* 1957 z. 4 s. 18.

1782. Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1955. (Oprac.: A. Wójcikowa, M. Baranowska, S. Baranowski, M. Połowska, J. Januszewski [i in.]). Red. [i wstęp] ... Wrocław 1957 Wr. TN ss. 53, nlb. Prace Zakładu i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii Uniwersy-

tetu im. Bolesława Bieruta nr 10. [Tyt. również w jęz. ang.].

1783. Obserwacje podstawowe i badania specjalne w 1955 r. Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1955. Wrocław 1957 Wr. TN s. 4—6, Sum. Prace Zakładu i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu Wrocławskiego im. Bolesława Bieruta nr 10. [Tyt. również w jęz. ang.].

1784. Zagadnienie charakterystyki ostrości zim w świetle różnych kryteriów termicznych. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN R.* 9:1954 [druk.] 1957 s. 99—101.

1785. Badania glaciologiczne na Spitsbergen w lecie 1957 r. *Prz. geofiz.* 1958 z. 2 s. 95—122, fot. 7.

1786. Glaciological investigations by the Polish Spitsbergen expedition in connection with I. G. Y. *Acta geophys. pol.* Vol. 6:1958 z. 1 s. 92.

1787. O konieczności ujednostajnienia w skali międzynarodowej podstawowych kryteriów termicznych w klimatologii. *Prz. geofiz.* 1958 z. 1 s. 27—31.

1788. Zagadnienie jednoznaczności kryteriów termicznej charakterystyki klimatu. *Czas. geogr.* T. 29:1958 z. 1 s. 81—83.

1789. Działalność naukowa prof. Henryka Arctowskiego. *Acta geophys. Pol.* Vol. 4:1959 nr 3—4 s. 250—294.

1790. Prof. Henryk Arctowski (15 VII 1871 — 21 II 1958). *Prz. geoliz.* R. 4:1959 z. 2 s. 83—90.

Prace Zakładu i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu Wrocławskiego im. Bolesława Bieruta. Nr 1—10. — Redaktor.

KOŚCIELSKA MARIA KRYSZYNA

1791. Nowe dla fauny Polski i rzadkie gatunki gąsieniczników (Hymenoptera, Ichneumonidae). *Pol. Pismo entomol.* T. 25:1955 [druk.] 1956 z. 5 s. 115—132, ilustr., Rés.

1792. Śródpolne gąsieniczniki Polski Zachodniej (Hym., Ichneumonidae). Doniesienie tymczasowe. *Pol. Pismo ento-*

mol. T. 29:1959 z. 5 s. 179—194. [Tekst w jęz. niem.].

KOŚCIELSKI BOGUSŁAW

1793. Histological change in the thyroid and pituitary glands of the new *Triturus vulgaris* L. under the influence of prolonged action of methylthiouracil. *Zool. Pol.* Vol. 7:1956 fasc. 2 s. 193—208, tabl. 5.

Równoczesne występowanie w stawie Toporowym Niżnim (Tatry) trzech gatunków traszek: traszki karpackiej, górskiej i zwyczajnej. R. 1957. Zob. poz. 1943.

KOWALSKA-DYRCZ ALINA

1794. Przyczynki do zagadnienia czasu trwania rozwoju embrionalnego pstrąga potokowego (*Salmo trutta* m. *fario*). *Zesz. nauk. UWr. Ser. B* nr 2:Biologia I:1957 s. 53—62, tabl., Sum. [Podp.] Alina Kowalska.

1795. O wpływie temperatury na rozwój embrionalny pstrąga potokowego (*Salmo trutta* m. *fario* L.). *Prz. zool.* T. 3:1959 z. 4 s. 253—259, tabl., Sum. [Podp.] Alina Kowalska.

KOZIKOWSKA ZOFIA

1796. *Achtheres percarum* Nordm. u okonia i sandacza. (Próba wyjaśnienia wzajemnego stosunku form: *percarum* i *sandrae*). *Zool. Pol.* Vol. 7:1956 fasc. 2 s. 219—267, tabl. 2, tab. 4, mapa 1, wyk. 4, diagram 1, rys. 18, Rés., Rezej.

1797. Skorupiaki (Crustacea), pasożyty ryb wód ujściowych Odry. (Doniesienie tymczasowe). *Wiad. parazyt.* R. 2:1956 nr 5 Suppl. (104) s. 249—250.

1798. Skorupiaki pasożytnicze (Crustacea parasitica) Polski część I. Pasożyty ryb wód ujściowych Odry. *Zool. Pol.* Vol. 8:1957 fasc. 2—3 s. 217—270, mapa 1, rys. 21, tab. 5, Rés.

1799. Zoologia. Podręcznik dla techników rolniczych. [Współaut.: J. Dąbski, J. Wengris, Z. Wiąrowska]. Warszawa 1957 ss. 294, 195, tab. 8.

1800. *Achtheres percarum* Nordm. als

Parasit des Barsches (*Perca fluviatilis* L.) und des Zanders (*Lucioperca lucioperca* Cuv.). Ein Versuch der Klärung des gegenseitigen Verhältnisses der percarum und sandrae-Formen. *Wissenschaftliche Zsch. der Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald* Jg. VIII 1958/1959, Mathematisch-naturwissenschaftliche Reihe nr 1/2 Greifswald 1959 s. 83—90, fot. 3, rys. 6, tab. 2, wyk. 4.

KRAWIECOWA ANIELA

1801. Zmiany we florze glonów dystroficznego jeziora Skrzyńka w Wielkopolskim Parku Narodowym 1929—1954. Poznań 1957 ss. 54, nlb. 2. Prace Monograficzne nad Przyrodą Wielkopolskiego Parku Narodowego T. 3 z. 2.

1802. *Carex aristata* R. Br. [Współaut.: I. Kuczyńska]. *Fragm. flor. et geobot.* Ann. 5:1959 Pars 1 s. 21—27, rys., tabl. Zielnik roślin naczyniowych Śląska. Fasc. 1/9. Wrocław 1955—1959. — Redaktor.

KRUPINSKI TADEUSZ

1803. Analiza somatyczna żołnierzy na materiałach wojkowego zdjęcia antropologicznego. *Prz. antrop.* T. 23:1957 z. 2 s. 529—531.

1804. Odtworzenie czaszki człowieka z Janisławic. [Współaut.: W. Stęślicka, B. Trytko]. *Prz. antrop.* T. 24:1958 z. 2 s. 496—501.

1805. Określenie dymorfizmu płciowego czaszek norweskich, szwajcarskich i indiańskich. Wrocław 1958 s. 45—54. Materiały i Prace Antropologiczne T. 45.

1806. Próba odtworzenia całości czaszki *Paranthropus robustus* Broom. [Współaut.: T. Kubiczek, W. Stachowiak, W. Stęślicka]. *Prz. antrop.* T. 24:1958 z. 2 s. 484—495.

KUCZYŃSKA IRENA

1807. Zielnik roślin naczyniowych Śląska. Fasc. 4 nr 76—100. Lasy mieszane okolic Wrocławia. Oprac... Wrocław 1957 ss. 7, 1 nlb. [Tyt. i tekst również w jęz. łac.].

1808. Zielnik roślin naczyniowych Śląska. Fasc. 5 nr 101—125. Oprac... Wrocław 1957 ss. 7, 1 nlb. [Tyt. i tekst również w jęz. łac.].

1809. Zielnik roślin naczyniowych Śląska. Fasc. 8 nr 176—200. Lasy mieszane niżu śląskiego. Oprac... Wrocław 1958 ss. 7, 1 nlb. [Tyt. i tekst również w jęz. łac.].

Carex aristata R. Br. R. 1959. Zob. poz. 1802.

KUNICKI-GOLDFINGER WŁADYSŁAW

1810. Formy gonidialne bakterii. Komunikat tymczasowy. [Współaut.: K. Dygała, M. Łagowska, D. Wiercieńska]. *Acta microbiol. pol.* Vol. 5:1956 nr 1/2 s. 41—43, Sum.

Niektóre własności fizjologiczne pałeczki odmienca pospolitego w stadium L. R. 1956. Zob. poz. 1824.

1811. Wpływ chlorku litu (LiCl) na *Escherichia coli* i niektóre inne bakterie. Komunikat tymczasowy. [Współaut.: K. Dygała, M. Łagowska, D. Wiercieńska]. *Acta microbiol. pol.* Vol. 5:1956 s. 33—40, tab., fot., wyk., Sum.

1812. Bakterie jako pokarmy pełzaków. [Współaut.: W. Drożański, D. Błaszczak, M. Mazur, M. Skibińska]. *Acta microbiol. pol.* T. 6:1957 s. 331—344, tab., wyk., Sum.

1813. Bibliografia polskich prac z dziedziny mikrobiologii ogólnej, rolniczej i technicznej. [Współaut.: Czerwińska, Hauke-Pacewicz, Kossowska, Lachowicz, Łagowska, Rowiński, Tabaczyńska, Tabaczyński]. *Acta microbiol. pol.* Vol. 6:1957 s. 403—419 [I półr. 1957]; Vol. 7:1958 s. 159—176 [II półr. 1957]; Vol. 7:1958 s. 335—353 [I półr. 1958].

1814. Physiological adaptation of bacteria to antibiotics. [W:] Ciba Foundation Symposium: Development of drug-resistance in micro-organismus. Londyn 1957 s. 251—259, tab., wyk.

1815. Przyczynek do poznania budowy kolonii bakteryjnej. [Współaut.: S. Rowiński]. *Acta microbiol. pol.* Vol. 6:1957 s. 321—329, fot., Sum.

1816. Mechanism of dissociation in *Brucella*. [Współaut.: S. Rowiński, M. Łagowska]. [W:] Abstracts of Communic. VII International Congress for Microbiology. Stockholm 1958 s. 38.

1817. Mechanizm dysocjacji SR. [Współaut.: M. Łagowska, S. Rowiński]. *Zesz. problem. nauki pol.* T. 14:1958 s. 165—175, wykr., Sum., Rezej.

1818. The role of cytoplasm in lingering modification in bacteria. [Współaut.: T. Lachowicz, M. Tabaczyński. [W:] Proceedings X International Congress of Genetics T. 2. Montreal 1958 s. 153.

1819. Znaczenie prac Adama Prażmowskiego dla rozwoju mikrobiologii. *Acta microbiol. pol.* Vol. 7:1958 s. 251—258.

1820. Dziedziczenie szybkości wzrostu u bakterii. Dziedziczenie wrażliwości na czynniki szkodliwe u indywidualnych bakterii [W:] Pamiętnik XII Zjazdu Mikrobiologów Polskich. Białystok 1959 s. 86, 87.

1821. Mikrobiologia ogólna: [Współaut.: B. Dudziak, Z. Kwiatkowski, T. Lachowicz]. Łódź—Wrocław 1959 PWN ss. 627. [Skrypt].

1822. Zmienność cytoplazmatyczna u bakterii. *Postępy Hig. Med. dośw.* T. 12:1959 s. 615—625, wykr.

Acta Microbiologica Polonica. Kwartalnik Polskiego Towarzystwa Mikrobiologicznego. Sekcja Mikrobiologii Ogólnej, Rolniczej i Technicznej. — Redaktor naczelny i członek Rady Redakcyjnej.

Dzieła wybrane Adama Prażmowskiego. Warszawa PWRiL. — Redaktor naczelny.

Zmienność i genetyka drobnoustrojów. Materiały Sesji Problemowej Komitetu Mikrobiologicznego PAN. Warszawa 1958. Zeszyty Problemowe Nauki Polskiej nr 14. — Redaktor naczelny.

KUZNIEWSKI EUGENIUSZ

1823. Rodzaj *Sagittaria* w świetle taksonomii wrocławskiej. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 25:1956.

KWIATKOWSKI ZBIGNIEW

1824. Niektóre własności fizjologiczne pałeczki odmienia pospolitego w stadium L. [Współaut.: W. Kunicki-Goldfinger, Z. Lorkiewicz]. *Acta microbiol. pol.* Vol. 5:1956 nr 1/2 s. 15—19. Sum.

Typologia form L. u *Proteus vulgaris* R. 1956. Zob. poz. 2012.

1825. Wpływ różnych czynników na powstawanie i namnażanie postaci L. [Współaut.: Z. Lorkiewicz, A. Biały, A. Boczar]. *Zesz. probl. nauki pol.* T. 14:1958 s. 219—227, wykr., Sum., Rezej.

Mikrobiologia ogólna. Łódź—Wrocław 1959. Zob. poz. 1821.

1826. Niektóre obserwacje nad mutagenizacją i segregacją w somatycznych komórkach diploidalnych grzybów. [W:] Streszczenie prac XIV Zjazdu Mikrobiologów w Białymstoku 1958. Warszawa 1959 PZWL s. 88.

LACHOWICZ TADEUSZ

The role of cytoplasm in lingering modifications in bacteria R. 1958. Zob. poz. 1818.

Bibliografia polskich prac z dziedziny mikrobiologii ogólnej, rolniczej i technicznej. R. 1957—1959. Zob. poz. 1813.

Mikrobiologia ogólna. Łódź—Wrocław 1959. Zob. poz. 1821.

LECYK MIECZYŚLAW

1827. Sezonowe zmiany morfologiczne w jądrach u nornika zwyczajnego (*Microtus arvalis* Pall.). [W:] Materiały IV Zjazdu Polskiego Towarzystwa Anatomicznego w Szczecinie, wrzesień 1957 r. Szczecin 1957 s. 61—62.

1828. The autumnal involution of the testes in the Field Vole (*Microtus arvalis* Pall.). *Zool. Pol.* Vol. 9:1958 fasc. 4 s. 215—222, tabl., Streszcz.

1829. Influence of captivity on the involution of the male sexual apparatus in the Field Vole (*Microtus arvalis* Pall.) *Zool. Pol.* Vol. 10:1959—1960 fasc. 1 s. 75—84, tabl. 1, Streszcz.

1830. Seasonal changes in the epididymis of the Field Vole (*Microtus arvalis* Pall.). *Zool. Pol.* Vol. 10:1959—1960 fasc. 2 s. 173—184, tabl. 1, Streszcz.

LEONHARD-MIGACZOWA HALINA

1831. Równina Oleśnicka. Szkic fizyczno-geograficzny. *Czas. geogr.* T. 30: 1959 z. 2 s. 139—177, ryc., mapki, Sum.

MACKO STEFAN

1832. Lower Miocene Pollen Flora from the Valley of Kłodnica near Gliwice (Upper Silesia). Wrocław 1957 PWN ss. 313, tabl. z rys. 10, tabl. z mikrofilmami 80. Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego Ser. B nr 88.—Streszcz. w jęz. pol. *Spraw. Wr. TN* R. 9:1954 [druk.] 1957 s. 111—115.

1833. Zabytkowe drzewa w dolinie Baryczy na Dolnym Śląsku. *Rocz-i Sekcji Dendrol. Pol. Tow. Botan.* Vol. 12:1957 s. 465—474, ilustr., mapa.

1834. Pollen grains and spores from Miocene Brown Coals in Lower Silesia. I. Wrocław 1959 PWN ss. 178, tabl. z rys. 4, tabl. z mikrofot. 67. Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego Ser. B nr 96.

MAJEROWICZ ALFRED

1835. Sprawozdanie z wycieczki geologicznej do Czechosłowacji (studenckie wycieczki geologiczne Polska — Czechosłowacja). *Prz. geol.* 1956 nr 12 s. 587—588, fot. 3.

1836. Wschodnio-sudeckie serie metamorficzne w okolicy Głuchołazów. [Współaut.: L. Sawicki]. [W:] Z badań geologicznych na Dolnym Śląsku. T. 5. Warszawa 1958 s. 37—121.

MAŚLANKIEWICZ KAZIMIERZ

1837. Georgius Agricola (1494—1555). *Prz. geol.* R. 4:1956 z. 4 s. 154—157, ilustr.

1838. Georgius Agricola (1494—1555). *Kosmos* Ser. B Przyroda Nieożywiona T. 2:1956 z. 2 s. 107—123, ryc. 16, plan-sza kred. 1.

1839. Georgius Agricola (1494—1555). *Kwart. Hist. Nauki i Techn.* R. 1:1956 nr 4 s. 655—681, plansz kolor. 7, Rezej., Sum.

1840. Rudy w Polsce. *Wiedza i Życie* 1956 z. 4 s. 258—264, ilustr., mapy.

1841. Staszic S., O ziemiородztwie Karpatów i innych gór i równin Polski. *Wiedza i Życie* R. 23:1956 nr 4 s. 286—287, ilustr.; *Kwart. Hist. Nauki i Techniki* R. 1:1956 nr 3 s. 592—605; *Wszechśw.* 1956 z. 2 s. 44—48, ilustr.

1842. Agricola Georgius 1494—1555. Górnik, metalurg, mineralog, chemik, lekarz. Wrocław 1957 Zakł. Nar. im. Ossol. ss. 235. Monografie z Dziejów Nauki i Techniki I. (s. 29—103: Życie i dzieła; s. 211—222: Wykaz prac G. A.; s. 223—228: Najważniejsza bibliografia).

1843. Profesor Stanisław Józef Thugutt — Jego życie i działalność naukowa. *Arch. miner.* T. 20:1957 z. 1/2 s. 5—60, rys.

1844. Sesja naukowa poświęcona historii górnictwa solnego w Polsce. *Kwart. Hist. Nauki i Techn.* R. 2:1957 nr 4 s. 759—768.

1845. Wstęp do nauki o skałach. Zarys petrografii. Warszawa 1957 Wyd. Geol. ss. 328, ryc. 259, plansz 4, tabl. 29.

1846. Zeszyty Naukowe Akademii Górniczo-Hutniczej. Geologia nr 1. *Kosmos* Ser. B Przyroda Nieożywiona R. 3:1957 z. 4 s. 319.

1847. Kwartalnik Geologiczny. Wydawnictwa Geologiczne. *Wszechśw.* 1958 z. 6 s. 173—174.

1848. Mineralogia szczegółowa. Łódź—Warszawa 1958 PWN ss. 400, ryc. 64, tabl. 31. [Powiel., k. tyt. druk].

1849. Roczniki Gleboznawcze. T. 5. Warszawa 1956. *Kosmos* Ser. B Przyroda Nieożywiona. R. 4:1958 z. 1 s. 89—90.

1850. Sprawozdanie z Sesji Naukowej, poświęconej historii górnictwa solnego w Polsce, która odbyła się w Krakowie i Wieliczce w dn. 11 i 12 marca 1957 r. [W:] Z dziejów górnictwa solnego w Polsce. Warszawa 1958 PWN s. 268—294. Studia i Materiały z Dziejów Nauki w Polsce. PAN — Komitet Historii Nauki. Seria D — Historia Techniki i Nauk Technicznych z. 1.

1851. Polscy badacze przyrody. (Praca zbiorowa). Warszawa 1959 (s. 5—8: Wstęp; s. 34—43: Z dziejów nauk mineralogiczno-geologicznych w Polsce; s. 152—171: Ignacy Domejko).

Mała encyklopedia przyrodnicza. Warszawa 1957. — Redaktor naczelny.

Wszechświat. Miesięcznik. Organ Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika. — Redaktor naczelny.

Z dziejów górnictwa solnego w Polsce. Warszawa 1958 PWN ss. 295. Studia i Materiały z Dziejów Nauki Polskiej. PAN — Komitet Historii Nauki. Ser. D — Historia Techniki i Nauk Technicznych z. 1. — Redaktor.

MICEK WŁADYSŁAW

1852. Anatomiczna budowa rdzenia u modrzewia europejskiego (*Larix europaea* DC), polskiego (*Larix polonica* Rac.) i syberyjskiego (*Larix siberica* Lebd.). *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 27: 1958 nr 4 s. 613—629, ilustr., tab. 4, diagramów 5, tabl. fot. 1, Sum.

1853. Nowe stanowisko *Eucommia europaea* Mädl. w miocenie Polski. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 28: 1959 nr 3 s. 551—554, tabl. fot. 1, Sum.

MIGACZ WŁADYSŁAW

1854. Kartografia w Czechosłowacji. *Czas. geogr.* T. 27: 1956 z. 2 s. 177—182.

1855. Nowa niemiecka mapa topograficzna. *Czas. geogr.* T. 28: 1957 z. 3/4 s. 315—316.

1856. Mapy urzędowe NRF. *Czas. geogr.* T. 29: 1958 z. 3 s. 448—450.

1857. Organizacja kartografii niemieckiej. *Czas. geogr.* T. 30: 1959 z. 2 s. 226—228.

MIGACZOWA HALINA zob. LEONHARD-MIGACZOWA HALINA

NOSKIEWICZ JAN

1858. Remarques sur les espèces du groupe de *Megarhyssa superba* Schrk. en Silésie (*Hymenoptera, Ichneumonidae*). *Pol. Pismo entomol.* T. 26: 1956 z. 4 s. 321—330, rys., Streszcz.

1859. Stanowiska *Ibalia* Jakowlewi Jacobs. (*Hymenoptera, Cynipidae*) we Wroc-

ławiu. *Pol. Pismo entomol.* T. 26: 1956 z. 2 s. 101—107, rys., Rés.

1860. Uwagi o kilku gatunkach z rodzaju *Colletes* Latr. (*Hymenoptera, Apidae*) z Palestyny. *Pol. Pismo entomol.* T. 25: 1955 [druk.] 1956 z. 6 s. 81—92, rys., Streszcz. [Tekst w jęz. franc.].

1861. Dwa nowe azjatyckie gatunki z rodzaju *Colletes* Latr. (*Hym., Apidae*). *Pol. Pismo entomol.* T. 27: 1957 z. 1 s. 5—19, rys., Streszcz. [Tyt. również w jęz. niem.].

1862. Osiągnięcia polskiej entomologii (faunistyka, zoogeografia, systematyka) w trzyleciu 1953—1956. *Prz. zool.* T. 1: 1957 z. 2 s. 155—165, Sum.

1863. Dwa nowe palearktyczne gatunki rodzaju *Colletes* (Hym., Apidae). *Acta Zool. cracov.* T. 2: 1958 s. 509—520.

1864. Klucze do oznaczania owadów Polski. Część 24 z. 55—56: Złotolitki — *Chrysididae* — *Cleptidae*. [Współaut.: W. Puławski]. Warszawa 1958 PWN ss. 64, 2 nlb.

1865. Notatki faunistyczne z okolic Krynicy. *Prz. zool.* T. 2: 1958 z. 3 s. 235—238, Sum.

1866. Przegląd śląskich gatunków plemien *Rhyssini* (Hym., *Ichneumonidae*). *Pol. Pismo entomol.* T. 28: 1958 z. 1 s. 91—108, rys.

1867. Dalszy przyczynek do znajomości palearktycznych gatunków rodzaju *Colletes* Latr. (*Hym., Apidae*). *Pol. Pismo entomol.* T. 29: 1959 z. 1 s. 35—54. [Tekst w jęz. niem.].

1868. *Nomada mixtella* n. sp. (Hym., Apidae). *Pol. Pismo entomol.* T. 29: 1959 z. 2 s. 131—134.

1869. Nowe dla fauny Polski gatunki błonkówek (*Hymenoptera*) i muchówek (*Diptera*) i nowe stanowiska gatunków rzadko obserwowanych. *Pol. Pismo entomol.* T. 29: 1959 z. 2 s. 201—214. [Tekst w jęz. niem.].

1870. Nowy europejski gatunek rodzaju *Dasypoda* Latr. (Hym., Apidae). *Pol. Pismo entomol.* T. 29: 1959 z. 2 s. 431—436, Streszcz. [Tekst w jęz. franc.].

1871. Przyczynki do znajomości rodzaju *Colletes* Latr. (*Hym., Apidae*) obszaru medyterrańskiego. *Pol. Pismo entomol.* T. 29:1959 z. 2 s. 507—518. [Tekst w jęz. niem.].

Polskie Pismo Entomologiczne. T. 25:1956 — T. 29:1959. — Redaktor.

NOWAKÓWNA JADWIGA

Effects of methylthiouracil on the process of moulting in Amphibians, with some remarks on partial metamorphosis in *Triturus alpestris* Laur. induced with this agent. R. 1956. Zob. poz. 1939.

Równoczesne występowanie w Stawie Toporowym Niżnim (Tatry) trzech gatunków traszek: traszki karpackiej, górskiej i zwyczajnej R. 1957. Zob. poz. 1943.

1872. Pierwsze znalezisko wolowatych traszek w przyrodzie. *Prz. zool.* T. 3:1959 z. 2 s. 142—143, ilustr.

Tarczycza a regeneracja ogona jaszczurki. R. 1959. Zob. poz. 1950.

Zimowanie larw traszki górskiej *Triturus alpestris* (Laur.) i karpackiej, *Triturus montandoni* (Blng.) w Stawie Toporowym Niżnim w Tatrach. R. 1959. Zob. poz. 1952.

Przegląd Zoologiczny. T. 1:1957. — T. 3:1959. — Sekretarz naukowy.

OBERC JÓZEF

1873. Przyczynek do znajomości utworów czwartorzędowych i morfologii Sudetów na północ od Kłodzka. [W:] Z badań czwartorzędu w Polsce. Pod red. E. Rühle. T. 7. Warszawa 1956 Inst. Geol. Biul. 100 s. 395—417, mapa, plansza, rys., Rezj., Sum.

1874. Region Bardzki. (Struktura bardzka). [W:] Regionalna geologia Polski. T. 3: Sudety. Kraków 1957 Pol. Tow. Geol. s. 109—137, mapy 2, plansza 1.

1875. Region Gór Bardzkich (Sudety). Przewodnik dla geologów. Warszawa 1957 Wyd. Geol. ss. 283, 1 nlb., tabl. 4, tab. luźn. 5.

1876. Serie osadowe Ziemi Kłodzkiej. [W:] Przewodnik do XXX Zjazdu Pol-

skiego Towarzystwa Geologicznego w Ziemi Kłodzkiej. Wrocław 1957 s. 13—23.

1877. Stratygrafia i tektonika utworów górnego karbonu dolnego permu w zachodniej części regionu bardzkiego. Warszawa 1957 Inst. Geol. Biul. 123 ss. 123, pl., rys., mapy, Sum.

1878. Zagadnienie geologiczne metamorfizmu zachodniej części Gór Bialskich i obniżenia Stronia Śląskiego. [W:] Przewodnik do XXX Zjazdu Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Ziemi Kłodzkiej. Wrocław 1957 s. 72—89.

1879. Zmiany kierunków nacisków górotwórczych w strefie granicznej Sudetów Zachodnich i Wschodnich. *Acta geol. pol.* Vol. 7:1957 nr 1 s. 1—27, mapa 1, rys., Rezj., Sum.

1880. Aktualne zagadnienia geologii metamorfizmu śnieżnickiego. *Prz. geol.* R. 6:1958 nr 7 s. 289—293.

1881. Czytanie mapy geologicznej. Wrocław 1958 Uniw. Wrocław. ss. 87, tabl. 1. [Powiel., k. tyt. druk. Uniwersytet Wrocławski. Skrypty dla Szkół Wyższych].

Ćwiczenia w oznaczaniu minerałów i skał. R. 1958. Zob. poz. 1672.

1882. Izerska seria suprakrustralna. *Prz. geol.* R. 6:1958 nr 8/9 s. 389.

1883. Problematyka naukowa i przebieg XXX Zjazdu Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Dusznikach Zdroju (Ziemia Kłodzka). *Rocz. Pol. Tow. Geol.* T. 27:1958 z. 3 s. 227—252, mapa, Sum., Rezj.

1884. Dolnokarbońska erozja serii górnodewońskiej na południowym brzegu gnejsów sowiogórskich. [Współaut.: T. Górecka]. *Kwart. geol.* T. 3:1959 z. 1 s. 44—56, ilustr., Rezj., Sum.

OLSZEWICZ BOLESŁAW

1885. Geografia polska w okresie Odrodzenia. [W:] Odrodzenie w Polsce. Materiały Sesji Naukowej PAN 25—30 X 1953 r. T. 2 cz. 2. Warszawa 1957 PIW s. 64, Rés., Rez. Prace Geograficzne nr 12 i odb.: Warszawa 1957 PIW ss. 61.

1886. I lavori cartografici di Niccolo Copernico. [W:] Actes du VIIIe Congrès International d'histoire des sciences (Firenze 3—9 Septembre 1956). Firenze 1957 s. 425—426.

1887. Mikołaj Dzikowski (1883—1957). *Prz. bibliot.* R. 26 : 1958 z. 26 s. 1—14.

ORSKA JANINA

1888. The influence of the temperature on the development of the skeleton in Teleosts. *Zool. pol.* Vol. 7 : 1956 fasc. 3 s. 271—325, ryc. 10, tabl. 3, tab. 7, Rez. Streszcz.- Streszcz. w jęz. pol.: *Spraw. Wr. TN R.* 9 : 1954 [druk.] 1957 s. 106—108.

1889. Badania ostatnich lat nad materialnym podłożem dziedziczenia. On recent studies concerning the material basis of her edity. *Prz. zool.* T. 3 : 1959 t. 1 s. 10—19, ryc. 4, Sum.

PASCHMA MARIAN

1890. Szmidt G. A.: Embriologia životnych. T. 1. [Tłum...]. Warszawa 1957 PWN ss. 456, ryc. 108.

1891. Ciekawy fresk z IV wieku. *Prz. zool.* T. 2 : 1958 z. 1 s. 68—70.

1892. O systemie nerwowym u gąbek. *Prz. zool.* T. 2 : 1958 z. 2 s. 114—125, ilustr., rys.

1893. Analiza procesów regeneracyjnych u Enchytraeus albidus Henle (Enchytraeidae). [W:] Zjazd Anatomów i Zoologów Polskich w Krakowie 21—25 września 1959. Streszczenie referatów. Kraków 1959 Pol. Tow. Anatom., Pol. Tow. Zoolog. s. 169—170. [Powiel].

1894. Badania nad hodowlą tkanek. *Prz. zool.* T. 3 : 1959 z. 4 s. 302.

1895. Najmłodsze znane stadium w rozwoju człowieka. *Prz. zool.* T. 3 : 1959 z. 4 s. 301, ryc.

1896. Rozwój zarodkowy wazonkowców Enchytraeus albidus Henle (Enchytraeidae). [W:] Zjazd Anatomów i Zoologów Polskich w Krakowie 21—25 września 1959. Kraków 1959 Pol. Tow. Anatom., Pol. Tow. Zoolog. s. 168—169.

1897. Šmidt G.A.: Embriologia živo-

tych. T. 2. [Tłum...]. Warszawa 1959 ss. 530.

PASZKÓWNA MARIA zob. BARA-
NOWSKA MARIA

PAWŁOWSKA KAZIMIERA

1898. Proces kostnienia czaszki u pstrąga tęczowego — *Salmo irideus* (Gibbons). *Zesz. nauk. U.Wr.* Ser. B nr 2: Biologia I : 1957 s. 27—42, tabl. 7.

PERNAROWSKI LESZEK

1899. Fiedorovič B. A., Voprosy proischozhdienija i formirovanija piščynovo reliefa pustyn. Problemy Geomorfologii, Trudy Inst. Geogr. Vyp. 39 AN SSSR. *Czas. geogr.* T. 27 : 1956 z. 1 s. 55—57.

1900. Z badań nad wydmyami Dolnego Śląska (Les recherches sur les dunes de la Basse-Silésie). [W:] Wydmy śródładowe Polski. Cz. 1 pod red. R. Galon, Warszawa 1958 Tow. Geol. s. 171—198, ryc. 19, tab. X, Rés.

1901. O procesie sortowania piasków eolicznych na przykładzie wydmy okolic Rzędzowa. (Notes on sorting of aeolian sands). *Czas. geogr.* T. 30 : 1959 z. 1 s. 33—60, ryc. 7, tabl. 10, Sum.

1902. Typy osiedli Ziemi Kłodzkiej. *Rocz. Ziemi Kłodzkiej* T. 3 : 1958 [druk.] 1959 s. 117—137, ryc. 7, tab. 2.

PIASECKI HIERONIM

1903. Morphologie périglaciaire du bord des Sudetes aux environs de Jawor. Mapa peryglacialna. *Biul. peryglac.* 1956 nr 3—4 s. 277—282.

1904. Mały Staw w Karkonoszach jako przykład akumulacyjnego jeziora karowego. *Czas. geogr.* T. 29 : 1958 z. 1 s. 75—78.

POŁOŃSKA MARIA

Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1951 r. Wrocław 1956. Zob. poz. 1774.

Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1952. Wrocław 1956. Zob. poz. 1775.

Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1953. Wrocław 1956. Zob. poz. 1776.

Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1954. Wrocław 1956. Zob. poz. 1777.

Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1955. Wrocław 1957. Zob. poz. 1782.

PULAWSKI WOJCIECH

1905. Contribution à la connaissance des espèces paléarctiques du genre *Astata* Latr. (Hym., Sphecid.). *Pol. Pismo entomol.* T. 26:1956 s. 81—88, rys., Streszcz.

1906. Les espèces européennes du genre *Astata* Latr. (Hymn., Sphecid.). *Pol. Pismo entomol.* T. 25:1955 [druk.] 1956 z. 3 s. 33—71, rys., Streszcz.

1907. Deux espèces nouvelles du genre *Astata* Latr. (Hym., Sphecid.) de la Hongrie. *Pol. Pismo entomol.* T. 27:1957 s. 193—197, Streszcz.

1908. *Sphecidae* (Hymenoptera) récoltés pendant un voyage en Bulgarie. *Pol. Pismo entomol.* T. 27:1957 s. 161—192, ilustr., Streszcz.

Klucze do oznaczania owadów Polski. Część 24 z. 55—56; Złote litki — *Chrysididae* — *Cleptidae*. Warszawa 1958. Zob. poz. 1864.

1909. Une espèce paléarctique du genre *Diploplectron* Fox (Hymenoptera, Sphecidae). *Bull. Soc. Entom. Egypte* 1958 s. 473—476.

1910. Nowe i mało znane gatunki rodzaju *Astata* Latr. (Hym., Sphecid.). *Pol. Pismo entomol.* T. 29:1959 z. 2 s. 359—416, Streszcz. [Tekst w jęz. franc.].

RADECKA EUGENIA

Effects of methylthiouracil on the process of moulting in Amphibians, with some remarks on partial metamorphosis in *Triturus alpestris* Laur. induced with this agent. R. 1957. Zob. poz. 1939.

Tarczycza a regeneracja ogona jaszczurki zwinki. R. 1959. Zob. poz. 1950.

RADWAŃSKI STANISŁAW

1911. Szkic geologiczny okolic Wilkanowa i Idzikowa. 1:25 000. [Współaut.: W. Schmuck, J. Don]. [W:] Przewodnik do XXX Zjazdu Polskiego Towarzystwa

Geologicznego w Ziemi Kłodzkiej. Wrocław 1957 Inst. Geol.

ROMANKOWOWA ANNA

1912. Budowa anatomiczna ręki myszy jako organu chwytneho. On the morphology of the hand of the mouse as a graspink organ. *Zool. Pol.* Vol. 6:1955 fasc. 2 s. 71—79, rys. 8, Streszcz.

1913. Różnice rodzajowe i gatunkowe w szkielecie autopodium u gryzoni. *Zool. Pol.* Vol. 8:1957 fasc. 2/3 s. 271—282, ilustr., tab. 2, Sum.

1914. Badania porównawcze elementów dodatkowych w szkielecie autopodium, gryzoni i owadożernych. [W:] Zjazd Anatomów i Zoologów Polskich w Krakowie 21—25 września. Streszczenia referatów. Kraków 1959 Pol. Tow. Anatom., Pol. Tow. Zoolog. s. 66—69. [Powiel.].

ROSTAŃSKI KRZYSZTOF

1915. Zielnik roślin naczyniowych Śląska. Fasc. 3 nr 51—75. Roślinność łąk. Oprac... Wrocław 1956 ss. 7, 1 nlb. [Tyt. i tekst również w jęz. łac.].

1916. Zielnik roślin naczyniowych Śląska. Fasc. 9 nr 201—225. Roślinność łąk cz. 2. Oprac... Wrocław 1958 ss. 7, 1 nlb. [Tyt. i tekst również w jęz. łac.].

1917. O występowaniu *Oenothera siliaciaca* Renner na Dolnym Śląsku. *Fragm. flor. et geobot. Ann.* 5:1959 Pars 1 s. 3—6, ilustr., Sum.

RÓŻYCKI MICHAŁ

1918. Przekrój geologiczny przez SW część Wzgórz Trzebnickich. Warszawa 1958 *Prz. geol.* R. 5:1957 z. 10 s. 477—478, przekrój 1.

1919. Kilka uwag o podłożu przedtrzeciorzędowym Wrocławia. *Prz. geol.* R. 6:1958 z. 8/9 s. 366—369, rys., tab., mapa.

RYZIEWICZ ZBIGNIEW

1920. Systematic place of the fossil musk — ox from the Eurasian Diluvium. Wrocław 1955 [druk.] 1956 PWN ss. 74,

tabl.; Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego Ser. B nr 49.

1921. Tempo przemian ewolucyjnych. Wypisy z ewolucjonizmu. T. 7. Przebiegi prawidłowości ewolucji. Z. 4. Warszawa 1955. [Współaut.: M. Rózkowska]. *Kosmos* Ser. A Biologia R. 5:1956 z. 3 s. 338—341.

1922. Szkielet niedźwiedzia jaskiniowego (*Ursus spelaeus* Rosenmüller) z jaskini pod Kopą Magury (Tatry). *Acta palaeont. pol.* Vol. 2:1957 nr 2/3 s. 183—224, tabl., wyk., Rezj., Sum.

SAROSIEK JAN

1923. Nowy kierunek badań ekologicznych — chemiczna ekologia. *Kosmos* Ser. A Biologia R. 4:1955 z. 2 s. 265—273.

1924. Roślinność hałd kopalniano-hutniczych niklu w Szklarach koło Ząbkowic Śląskich i warunki jej występowania. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 26:1957 nr 2 s. 271—290, tabl., Sum.

1925. Zawartość chromu a karłowatość u *Senecio viscosus* L. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 27:1958 nr 1 s. 1—19, ilustr., rys., tabl.

1926. Nowe stanowisko *Erica tetralix* L. na Dolnym Śląsku. *Fragm. flor. et geobot.* Ann. 5:1959 Pars 2 s. 167—169, ilustr., Sum.

1927. Zawartość ołowiu w *Calamagrostis epigeios* (L.) Roth. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 28:1959 nr 3 s. 447—452, Sum.

SCHMUCK ADAM

1928. Cechy klimatu Dolnego Śląska. [W:] Zagadnienia rejonizacji produkcji rolniczej na Dolnym Śląsku. Wrocław 1956 Wyd. Woj. Zarz. Roln. s. 5—24.

1929. O krążeniu wody w przyrodzie. *Czas. geogr.* T. 27:1956 z. 1 s. 13—23.

1930. Próba obliczenia bilansu wodnego wolnych powierzchni wodnych w Polsce. *Zesz. nauk. WSR we Wrocławiu* nr 5 Melioracja II:1956 s. 3—19, tabl., mapy, Rezj., Sum.

1931. Susze atmosferyczne na Dolnym

Śląsku w ostatnim 60-leciu. *Zesz. nauk. WSR we Wrocławiu* nr 3 Melioracja II:1956 s. 3—19, tabl.

1932. Klimatologia w obliczu nowych zadań. *Czas. geogr.* T. 28:1957 z. 2 s. 33—39, tabl., Sum.

1933. Regiony termiczne województwa wrocławskiego. *Czas. geogr.* T. 28:1957 z. 3—4 s. 273—285.

1934. Der Wert P—E (Niederschlag minus Verdunstung) bei freien Wasseroberflächen in Polen. *Acta geophys. pol.* Vol. 6:1958 nr 1 s. 5—17.

1935. Opady i parowanie w zlewni źródłkowej Bobru. [Współaut.: A. Zipser]. Wrocław 1959 PWN ss. 35. Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego Ser. B nr 98.

1936. Zarys klimatologii Polski. Warszawa 1959 PWN ss. 160.

SCHMUCK-DOBRZAŃSKA WIESŁAWA

1937. Zagadnienie uskoku śródsudeckiego w okolicy Pilchowic. *Acta geol. pol.* Vol. 7:1957 nr 1 s. 8.

SEMBRAT KAZIMIERZ

1938. Influence of the thyroid gland on the skin of Teleosts *Zool. Pol.* Vol. 7:1956 fasc. 1 s. 3—24.

1939. Effects of methylthiouracil on the process of moulting in Amphibians, with some remarks on partial metamorphosis in *Triturus alpestris* Laur. induced with this agent. [Współaut.: J. Nowakówna, E. Radecka]. *Zool. Pol.* Vol. 7:1956 [druk.] 1957 fasc. 4 s. 369—398, tabl., ilustr., Rezj., Streszcz.

1940. Experimental analysis of the early development stages of the Sea Anemone *Sagartia leucolena* Verrill. *Zool. Pol.* Vol. 7:1956 [druk.] 1957 fasc. 2 s. 129—153.

1941. Linnaeus (1707—1778). *Prz. zool.* T. 1:1957 z. 4 s. 289—292.

1942. Przewodniki po polskich ogrodach zoologicznych. *Prz. zool.* T. 1:1957 z. 4 s. 343—345.

1943. Równoczesne występowanie w Stawie Toporowym Niżnim (Tatry)

trzech gatunków traszek: traszki karpackiej, górskiej i zwyczajnej. [Współaut.: B. Kościelski, J. Nowakówna]. *Prz. zool.* T. 1:1957 z. 3 s. 253—254, Sum.

1944. Uwagi na marginesie pobytu w Anglii z okazji Międzynarodowej Konferencji Embriologicznej w Cambridge. *Kosmos Ser. A Biologia R.* 5:1957 z. 4 s. 452—456.

1945. Gustaw Poluszyński (15 września 1887—12 lutego 1959). *Zool. Pol.* Vol. 9:1958 fasc. 2—3 s. 68—70; też w jęz. ang. s. 71—74.

1946. Jan Dzierżoń (1811—1906). *Prz. zool.* T. 2:1958 z. 2 s. 85—87.

1947. Nowe czasopismo „Przegląd Zoologiczny”. *Kosmos Ser. A Biologia R.* 7:1958 z. 3 s. 314—316.

1948. Gustaw Poluszyński (15 IX 1887—12 II 1959). *Prz. zool.* T. 3:1959 z. 3 s. 161—171.

1949. Kilka uwag w sprawie określania aktywności tarczycy w oparciu o autoradiogramy. *Prz. zool.* T. 3:1959 z. 2 s. 115—116.

1950. Tarczycza a regeneracja ogona jaszczurki zwinki. [Współaut.: E. Radeczka, J. Nowakówna]. [W:] Zjazd Anatomiców i Zoologów Polskich w Krakowie 21—25 września 1959. Streszczenia referatów. Kraków 1959 Pol. Tow. Anatom., Pol. Tow. Zoolog. s. 209—211.

1951. Transplantacja. [W:] Encyklopedia współczesna. Warszawa 1959 PWN nr 11(35) s. 513(41) — 515(43).

1952. Zimowanie larw traszki górskiej *Triturus alpestris* (Laur.) i karpackiej, *Triturus montandoni* (Blng.) w Stawie Toporowym Niżnim w Tatrach. [Współaut.: J. Nowakówna]. *Prz. zool.* T. 3:1959 z. 1 s. 58—60, ryc., Sum.

SENIÓW ADAM

1953. Protein spectre in the course of *Eimeria tenella* superinvasion in chickens. [Współaut.: T. Martynowicz]. *Zool. Pol.* Vol. 7:1956 fasc. 2 s. 209—217, tabl., Rezj., Streszcz.

1954. Protein spectrum in the course

of experimental trichinosis in Guinea Pigs. *Zool. pol.* Vol. 7:1956 fasc. 1 s. 35—43, Rezj., Streszcz.

1955. Electrophoretic fractions in serum of Hump-billed Goose. [Współaut.: T. Martynowicz]. *Zool. Pol.* Vol. 8:1957 fasc. 2/3 s. 295—302, tabl., ilustr., Streszcz.

1956. Protein spectre of chickens in the course of *Eimeria tenella* experimental invasion. [Współaut.: T. Martynowicz]. *Zool. Pol.* Vol. 7:1956 fasc. 4 [druk.] 1957 s. 455—464, tabl., Rezj., Streszcz.

1957. Quantitative pattern of electrophoretic serum fractionis in healthy rabbits. *Zool. Pol.* Vol. 8:1957 fasc. 2/3 s. 283—293, tabl. 2, Streszcz.

1958. Electrophoretic fractions of proteins and lipoproteins in the serum of young Hump-billed Goose. [Współaut.: T. Martynowicz]. *Zool. Pol.* Vol. 9:1958 fasc. 1 s. 53—63, tabl. 2, Streszcz.

1959. Nowy prototyp komory do mikroelektroforezy bibułkowej białek w płynach ustrojowych. *Zesz. nauk. WSR we Wrocławiu Weterynaria VI:1959* nr 22 s. 131—136, Sum., Zsf.

STABROWSKA JADWIGA

1960. Z badań bakteriologicznych nad ściółką i glebą lasu bukowego. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 25:1956 nr 2 s. 305—323.

1961. Wzrost roślin na azotanach lub na solach amonowych w zależności od stopnia natlenienia podłoża. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol. 28:1959 nr 4 s. 589—620, tab., Zsf.

STACHURSKA ANNA

1962. Roślinność interglacjalna z Włodawy nad Bugiem. [W:] Z badań czwartorzędu w Polsce. Pod red. E. Rühle. T. 8. Warszawa 1957 Inst. Geol. Biul. 100 s. 30—59, tabl. 6, diagr. 2, Rezj., Sum.

1963. Morfologia pyłku *Pterocarya hupehensis* Skan. *Acta Soc. Botan. Pol.* Vol.

28:1959 nr 2 s. 315—317, tabl. fot. 1, Sum.

STAWARSKI INOCENTY

Obserwacje nad występowaniem gryzoni z rodziny *Muscardinae* w rejonie Śnieżnika Kłodzkiego. R. 1959. Zob. poz. 1713.

1964. Występowanie błotniarki moczarowej (*Galba truncatula* O. F. Müll.) i cerkarii motyli wątrobowej (*Fasciola hepatica* L.) w dorzeczu rzeki Oławy. *Prz. zool.* T. 3:1959 z. 4 s. 260—269, mapa, Sum.

STĘŚLICKA[MYDLARSKA] WANDA

1965. Anthropologie in Polen. *Urania* Jhg. 19:1956 H. 9 s. 341—346.

1966. Antropologiczna polemika Kanta z Forsterem. *Prz. antrop.* T. 22:1956 z. 2 s. 614—626, Sum., Rezj.

1967. Morfologia mózgowia w filogenezie człowiekowatych. *Spraw. Wr. TN* R. 7:1952 [druk.] 1956 s. 31.

1968. O właściwy poziom dyskusji naukowych. *Kosmos* Ser. A Biologia R. 5:1956 z. 5 s. 571—572.

1969. Powstanie odmian ludzkich. Warszawa 1956 PZWS ss. 130.

1970. Problem pochodzenia człowieka. *Nowe Drogi* R. 10:1956 nr 6 s. 130—137.

1971. Rozmowy o dziejach świata zwierząt. Wyd. 2 uzupełnione i poprawione. Warszawa 1956 Wiedza Powszechna ss. 240.

1972. Szczątki ludzkie znalezione w grobie tardenoaskim w Janisławicach. *Spraw. Wr. TN* R. 8:1953 [druk.] 1956 s. 98—99.

1973. Z historii pierwszych kongresów antropologicznych. *Prz. antrop.* T. 22:1956 z. I s. 174—193, Rezj., Sum.

1974. Jan Mydlarski 1892—1956. *Prz. antrop.* T. 23:1957 z. 1 s. 54—98, ilustr., Rezj., Sum.

1975. Jan Mydlarski jako zoolog (14 X 1892—1 IV 1956). *Prz. zool.* T. 1:1957 z. 2 s. 96—101.

1976. Wśród małych Starego Świata. *Prz. zool.* T. 1:1957 z. 2 s. 124—134.

1977. Zarys anatomii człowieka. Wyd. 2 uzupełnione i zmienione. Łódź—Wrocław 1957 PWN ss. 285.

1978. Aktualny stan badań nad antropogenezą. *Postępy Hig. Med. dośw.* R. 12:1958 z. 1 s. 63—84, tab., rys.

Odtworzenie czaszki człowieka z Janisławic. R. 1958. Zob. poz. 1804.

1979. Pochodzenie człowieka. *Biol. w Szk.* R. 11:1958 nr 6 s. 321—329, ilustr.

Próba odtworzenia całości czaszki *Paranthropus robustus* Broom. R. 1958. Zob. poz. 1806.

1980. Wskaźniki dymorfizmu. [W:] Wskaźniki dymorfizmu i ich zastosowanie. Wrocław 1958 s. 1—44. Materiały i Prace Antropologiczne T. 45.

1981. Badania antropologiczne narciarzy. Wrocław 1959 s. 1—67. Materiały i Prace Antropologiczne T. 47.

1982. Dalsze mapy antropometryczne Jana Mydlarskiego wg stanu z r. 1934. [Współaut.: A. Wanke]. *Prz. antrop.* T. 25:1959 z. 1 s. 171—184, mapy, Sum.

1983. Działalność Zakładu Antropologii Wyższej Szkoły Wychowania Fizycznego we Wrocławiu w r. akad. 1957/58. *Człowiek w Czasie i Przestrzeni* R. 2:1959 z. 1 s. 158—159.

1984. Odbicie antropologii w beletrystyce XIX wieku. *Człowiek w Czasie i Przestrzeni* R. 2:1959 z. 1 s. 42—46.

1985. Odkrycie kopalnej czaszki pod Będzinem. *Zaranie śl.* R. 22:1959 z. 2 s. 142—146.

1986. Odtworzenie czaszki *Paranthropus robustus* Broom. *Prz. zool.* T. 3:1959 z. 1 s. 27—31.

1987. Proces antropogenezy w świetle współczesnych badań. *Euhemer* R. 3:1959 nr 3 s. 253—273.

1988. Szczątki człowieka kopalnego w Polsce. *Biol. w Szk.* R. 12:1959 nr 2 s. 57—64.

1989. Zagadnienie antropogenezy w pracach Karola Darwina. *Prz. zool.* T. 3:1959 z. 2 s. 81—83.

STRZELECKA BOŻENA

1990. Voprosy geografii. T. 31. Seria geografičeskich znanij i istoričeskaja geografija SSSR. *Czas. geogr.* T. 27: 1956 z. 4 s. 378—389.

1991. Historyczna dokumentacja niektórych młodszych zmian hydrograficznych na brzegu Karpat. *Czas. geogr.* T. 29: 1958 z. 4 s. 455—472.

1992. Wincenty Pol, spadkobierca myśli geograficznej Jana Długosza. *Czas. geogr.* T. 29: 1958 z. 1 s. 5—16.

1993. Ze studiów nad geografiją i kartografią XV w. *Czas. geogr.* T. 30: 1959 z. 3 s. 287—335, mapy, Rés.

SZARSKI KAZIMIERZ WITALIS

1994. Losy teorii kończyn parzystych. *Prz. antrop.* T. 23: 1957 z. 1 s. 7—33, rys., Rezj., Sum.

1995. Ochrona i restytucja ptaków we Wrocławiu. [Współaut.: S. Przybyła]. *Ochrona Przyrody* R. 24: 1957 s. 9.

1996. Posiedzenie Linnean Society 1 lipca 1958 r. *Prz. zool.* T. 2: 1958 z. 4 s. 216—221, ilustr., Sum.

1997. Darwin Karol: Podróż na okręcie „Beagle”. Wyd. 2 uzupełnione wybranymi wyjątkami z „Diary of the Voyage of the Beagle”. [Tłum. i wstęp...]. Karola Darwina dzieła wybrane. T. 1. Warszawa 1959 PWRiL ss. 559, mapa.

1998. Prace Darwina i Wallace’a z r. 1858. [Tłum. i wstęp...]. Warszawa 1959 PWRiL ss. 540.

1999. Wallace A. R.: O dążności odmiann do nieograniczonego odbiegania od typu pierwotnego. [W:] Teoria ewolucji w wypisach. Lamarck, Wallace, Darwin. Pod red. K. Petruszewicza. Warszawa 1959 Wiedza Powszechna ss. 172.

2000. Karol Darwin. *Prz. zool.* T. 4: 1960 z. 1 s. 5—13, Sum.

Loth E.: Człowiek teraźniejszości. Poznań—Wrocław 1956. — Redaktor.

SZCZEPANKIEWICZ STANISŁAW

2001. Kilka obserwacji geomorfologicznych z północnej Norwegii. *Czas. geogr.*

T. 29: 1958 z. 2 s. 199—213, ilustr. 3, fot. 4, wykry., mapa, Rés.

2002. Peryglacjalny rozwój stoków masywu Słęży. *Bul. peryglac.* 1958 nr 6 ss. 18, mapa 1, ilustr. 4, fot. 2, Sum.

Prace geomorfologiczne- peryglacjalne prowadzone na północ od fiordu Hornsund w lecie 1957 roku. R. 1958. Zob. poz. 1741.

2003. Dolina Odry między Wrocławiem i Brzegiem Dolnym. *Czas. geogr.* T. 30: 1959 z. 3 s. 263—286, rys., fot., Sum.

SZCZOTKA HUBERT

2004. Dolnośląskie wykresy rozwoju dzieci do lat 3. [Współaut.: A. Bartkowiak, J. Kucharczyk, T. K. Nowakowski, J. Perkal]. *Pediat. pol.* T. 33: 1958 nr 4 s. 473—480.

2005. O błędach pomiarowych. *Prz. antrop.* T. 25: 1959 z. 2 s. 399—414, tabl., Rés.

2006. Określenia typologii morfologicznej na tle metody korelacji stochastycznej. [Współaut.: Z. Szczotkowa]. *Prz. antrop.* T. 25: 1959 z. 2 s. 387—398, tabl., Rés.

2007. Porównanie określeń typologii morfologicznej z wynikami otrzymanymi metodą punktów odniesienia. [Współaut.: Z. Szczotkowa]. *Prz. antrop.* T. 25: 1959 z. 2 s. 333—344, tabl., Rés.

2008. Wartość diagnostyczna wskaźnika Hrdlički — Kóčki. *Prz. antrop.* T. 25: 1959 z. 2 s. 363—368, tabl., Rés.

2009. Zależność między średnimi cech typu a średnimi cech populacji macierzystej. [Współaut.: T. Bielicki]. *Prz. antrop.* T. 25: 1959 z. 2 s. 351—362, Rés.

SZULCÓWNA HALINA

2010. Wsie warzywnicze pod Wrocławiem w pierwszej połowie XIX w. *Kwart. Hist. Kult. mater.* R. 5: 1957 nr 3/4 s. 563—582, ilustr., mapy.

2011. Zabrze. *Czas. geogr.* T. 30: 1959 z. 2 s. 179—194, mapy, Sum.

TABACZYŃSKI MACIEJ

2012. Typologia form L u *Proteus vulgaris*. [Współaut.: A. Sander, Z. Kwiatkowski]. *Acta microbiol. pol.* Vol. 5 : 1956 s. 21—26, Sum.

Bibliografia polskich prac z dziedziny mikrobiologii ogólnej, rolniczej i technicznej. R. 1957—1959. Zob. poz. 1813.

2013. Ciba Symposium on Drug Resistance in Micro-organismus — 1957 — Churchill Ltd. — London. (Recenzje 18 referatów zawartych w sympozjum). *Acta microbiol. pol.* Vol. 7 : 1958 s. 83—92.

2014. Rola dużych ciał w cyklu L. [Współaut.: A. Sander]. *Zesz. probl. Nauki pol.* T. 14 : 1958 s. 237—244, fot., Rezj., Sum.

The role of cytoplasm in lingering modifications in bacteria. R. 1958. Zob. poz. 1818.

TEISSEYRE HENRYK

2015. Depresja Świebodzie jako jednostka tektoniczna. [W:] Z badań geologicznych na Dolnym Śląsku. T. 3. Warszawa 1956 s. 5—60, mapy 4, przekrój, Rezj., Sum.

2016. Sedymentacja gornego dewonu Pogorzały i Witoszowa. (Sudety Środkowe). *Acta geol. pol.* Vol. 6 : 1956 nr 3 s. 227—251, rys., tab., mapa, Rezj., Sum., dod. s. 45—53.

2017. Kaledonidy sudeckie i ich waryscyjska przebudowa. *Prz. geol.* R. 4 : 1956 z. 3 s. 97—104, mapy.

2018. Some remarks on the tectonic structure of Caledonides and Variscides in the Sudeten. *Bull. Acad. Pol. Sc. Cl.* 3 Vol. 4 : 1956 nr 3 s. 165—168, mapa; Toż w jęz. ros.

2019. Budowa geologiczna okolic Międzygórza. [W:] Przewodnik do XXX Zjazdu Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Ziemi Kłodzkiej. Wrocław 1957 s. 54—72, mapa, przekroje, rys. 9.

2020. Rozwój budowy geologicznej w regionie Łądku i Śnieżnika Kłodzkiego. [W:] Przewodnik do XXX Zjazdu

Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Ziemi Kłodzkiej. Wrocław 1957 s. 9—13.

2021. Sedymentacja, paleogeografia i tektonika karbonu dolnego w Sudetach Środkowych. *Kwart. geol.* T. 2 : 1958 z. 3 s. 576—591, mapa, Rezj., Sum.

2022. Einige Bemerkungen über die Methodik der Mikrostrukturen in der Tektonischen Forschung. *Geologie Jhrg.* 8 : 1959 H.C 57 s. 48—61, fot., rys.

2023. Zum Problem der Diskordanz zwischen den Waldenburger Schichten u. dem Kulm in der Innersudetischen Mulde. *Geologie Jhrg.* 8 : 1959 H. 1 s. 6.

TELEŻYŃSKA JADWIGA

2024. Próbné uprawy *Cyperus esculentus* (Cibora jadalna — migdałki ziemne). *Rocz-i Nauk roln.* Ser. A T. 74 : 1956 z. 1 s. 91—110, fot. 2, tabl. 5, Rezj., Sum.

2025. Wpływ terminu sadzenia przy zmiennym nawożeniu na plony bulwek cibory jadalnej (*Cyperus esculentus* L.). [Współaut.: B. Świętochowski, R. Krężel]. *Zesz. nauk. WSR we Wrocławiu Rolnictwo IV* : 1958 s. 105—118, fot. 2, wyk. 2, Sum.

WALCZAK WOJCIECH

2026. Dookoła świata po raz pierwszy. O wyprawie Ferdynanda Magellana do Wysp Korzennych w latach 1519—1522. [Współaut.: J. Walczak]. Warszawa 1956 Wiedza Powszechna ss. 218, ilustr. 52, mapa 1.

2027. Uproszczona mechaniczna konstrukcja blokdigramów. *Czas. geogr.* T. 27 : 1956 z. 1 s. 25—33, fot. 5, Rés.

2028. Utwory czwartorzędowe i morfologia południowej części Jury Krakowskiej w dorzeczu Będkówki i Kobylanki. [W:] Z badań czwartorzędu w Polsce. Pod. red. E. Rühle. T. 7. Warszawa 1956 Inst. Geol. Biul. 100 s. 419—461, tabl. 20, fig. 3, Rezj., Sum.

2029. Ziemia Kłodzka. Monografia

krajoznawcza. Warszawa 1956 Sport i Turystyka ss. 152, ilustr. 47, mapa 1.

2030. Geneza form polodowcowych na przełęczach Sudetów Kłodzkich. *Czas. geogr.* T. 28 : 1957 z. 1 s. 3—28, fot. 13, profil, rys. fot. i map 7, Sum.

2031. W sprawie transgresji lądolodu w Kotlinie Kłodzkiej. [W:] Z badań czwartorzędu w Polsce. Pod red. E. Rühle. T. 8. Warszawa 1957 Inst. Geol. Biul. 118 s. 403—418, rys. 2, tabl. 1, Rezj., Sum.

2032. Woldstedt P., Saaleeiszeit, Wathestadium und Weichseleiszeit in Norddeutschland, Eiszeitalter und Gegenwart. T. 4. *Czas. geogr.* T. 28 : 1957 z. 3—4 s. 293—295.

2033. Jeskyně Radochowska — největší krasová jaskyně v polských Sudetech. *Československý Kras* T. 11 : 1958 s. 157—163, ryc. 4, Sum.

2034. Krasowe jaskinie Sudetów Kłodzkich. *Czas. geogr.* T. 29 : 1958 z. 1 s. 49—66, fot. 12, ryc. 2, Sum.

2035. Góry Stołowe, jakich nie znać. *Rocz. Ziemi Kłodzkiej* T. 3 : 1958 [druk.] 1959 s. 153—168, fot. 7, rys. 2.

2036. Jak białe plamy znikają z map. Warszawa 1959 Wiedza Powszechna ss. 414, ilustr. 91.

WANKE ADAM

2037. Klucz Zofii Orczykowskiej do typologicznych określeń I. Michalskiego przedstawiony w postaci kombinatorycznej. *Prz. antrop.* T. 22 : 1956 z. 1 s. 230—232, Rezj., Sum.

2038. Problèmes des types somatiques. *C. r. Soc. Wr.* Vol. 7 : 1952 [druk.] 1957 s. 74.

2039. Wskaźnik wysklepienia stopy. [Współaut.: Cz. Niżankowski]. *Prz. antrop.* T. 23 : 1957 z. 2 s. 455—460, ilustr., Sum.

2040. Przegląd typologii budowy ciała ludzkiego. *Człowiek w Czasie i Przeobrażeniu* R. 1 : 1958 s. 87.

Dalsze mapy antropometryczne Jana Mydlarskiego wg stanu z r. 1934. R. 1959. Zob. poz. 1982.

WĄSOWICZ JÓZEF

2041. O wysokościach szczytów i głębokościach morskich. Ruch naturalny ludności w Polsce. Przemiany w polskiej sieci kolejowej. Nowe linie kolejowe. Koleje transkontynentalne. Przyależność polityczna Antarktydy. Rysunek rzeźby w ściennych mapach historycznych. Nowa mapa Antarktydy. Nazewnictwo miejscowości w Czechosłowacji. Ruch naturalny ludności w Poznaniu z. 1 s. 88, 89, 92—96; Przebudowa administracji w Polsce. O zasadzie wzajemności w nomenklaturze. Mapy anonimowe. Kolory w mapach praktycznych z. 2 s. 211—213; Niezwykły awans lodowca. Arktyczne pole magnetyczne. Rozmieszczenie przesiedleńców. Biografia Aleksandra Czekanowskiego. O drugiej wyprawie Grabczewskiego. Udział K. Bohdanowicza w wyprawie Piecowa. *Royal Geographical Society* z. 4 s. 314—321. *Czas. geogr.* T. 27 : 1956.

2042. Likwidacja CUGiK z. 1/2 s. 221; Nazwy miejscowe na granicy polsko-czechosłowackiej. *Renesans polskiej mapy turystycznej* z. 3/4 s. 313—315. *Czas. geogr.* T. 28 : 1957.

2043. Rozwiązanie ostatniego problemu eksploracyjnego na ziemi. Mapy węgierskie. Radzieckie mapy turystyczne. O polskie nazwy w mapach obcych krajów z. 1 s. 119, 120, 125; Pół wieku Atlasu Romera. Pochodzenie ludności polskiej. Sprawy nazewnictwa w kartografii z. 2 s. 311—313; Nomenklatura map radzieckich w języku polskim z. 4 s. 550. *Czas. geogr.* T. 29 : 1958.

2044. Perspektywy górnicze węgla nadbużańskiego. Nazwy fizjograficzne w woj. gdańskim i olsztyńskim. *Pisownia nazw geograficznych w mapach historycznych* z. 1 s. 91, 92; Rysunek skał w mapach z. 2 s. 225, 226; Sobótka — Śleza. Chińskie ścienne mapy szkolne. Niemieckie porównanie radzieckiej i niemieckiej „setki” z. 3 s. 337, 338, 370, 371. *Czas. geogr.* T. 30 : 1959.

WICH JERZY

2045. Bułgarzy Krunia Dronczyłowa w świetle nowszych osiągnięć metodycznych typologii. *Prz. antrop.* T. 25: 1959 z. 2 s. 433—440.

2046. Struktura antropologiczna powiatu Aleksandrów Kujawski. *Prz. antrop.* T. 25: 1959 z. 1 s. 193—204.

WITKOWSKI JÓZEF

2047. Gnieźdzenie się mewy pospolitej we Wrocławiu. *Prz. zool.* T. 1: 1957 z. 1 s. 3.

2048. O lęgach mieszanych u kaczek nurkujących. *Prz. zool.* T. 2: 1958 z. 3 s. 4.

2049. Walka jastrzębia (*Accipiter gentilis*) z myszołowem (*Buteo buteo*). *Prz. zool.* T. 2: 1958 z. 3 s. 1.

2050. Gnieźdzenie się gila (*Pyrhula pyrrhula* L) na Śląsku. *Prz. zool.* T. 3: 1959 z. 4 s. 4.

WOJCIECHOWSKA IRENA

2051. Zarys budowy geologicznej metamorfiku kłodzkiego (północnego). [W:] Materiały do konferencji terenowej na metamorfiku kłodzkim. Wrocław 1958 s. 41—54, mapa geolog. 1 w skali 1:25 000.

WÓJCIKOWA ANNA

Obserwacje dobowe we Wrocławiu 1955. R. 1957. Zob. poz. 1782.

ZAJCHOWSKA STANISŁAWA

2052. [Miejscowości woj. zielonogórskiego, 96 haseł w:] Słownik turystyczny Polski. Warszawa 1956.

2053. Rozwój przestrzenny Skwierzyny. *Spraw. Pozn. TPN* 1956 I i II kwartał nr 1 s. 65—68.

2054. Krajobraz środkowej Odry. Poznań PTPN 1957 ss. 12. Prace Archeologiczne.

2055. Rozwój przestrzenny miasta Skwierzyny. [W:] Studia i Materiały do Dziejów Wielkopolski i Pomorza. Poznań 1958 T. 4 z. 2 s. 153—194, mapa 1.

2056. L'aspect géographique des Terres

de l'Ouest. [W:] Les terres polonaises de l'ouest. Poznań 1959 Inst. Zach. s. 11—37, mapy 2.

2057. The geographical aspect of the Western Territories. [W:] Polish Western Territories. Poznań 1959 Inst. Zach. s. 7—34, mapy 2.

2058. Meynen E., Bevölkerungsschichte der Bundesrepublik Deutschland nach naturräumlichen Einheiten. *Prz. zach.* 1959 z. 2 s. 608—610.

2059. Oblicze geograficzne Ziemi Zachodnich. [W:] Polskie Ziemie Zachodnie. Warszawa 1959 Inst. Zach. s. 11—34, mapy 2.

2060. Województwo poznańskie. Zarys geografii gospodarczej. Warszawa 1959 PWN ss. 92, mapy zał. 4.

Górny Śląsk. Praca zbiorowa. Poznań 1959. T. 1 — 2. — Współredaktor.

Odbudowa Ziemi Odzyskanych (1945—1955). Praca zbiorowa. Poznań 1957. — Redaktor.

ZŁOTORZYCKA JADWIGA

2061. Wszoły ptaków krukowatych. *Acta parasit. pol.* Vol. 3: 1955—1956 fasc. 18 s. 435—445, tab. 2, Sum.

2062. Wszoły (*Mallophaga*) bocianów dzikich i hodowlanych. *Acta parasit. pol.* Vol. 7: 1959 fasc. 8 s. 171—177, Sum.

2063. Wszoły (*Mallophaga*) ptaków jeziora Sumin, pow. Bytów na Pomorzu. *Pol. Pismo entomol.* T. 29: 1959 z. 16 s. 251—265, Sum.

ZUBIK EDWARD A.

2064. Próba określenia płci za pomocą reakcji barwnych. Wrocław 1957 PWN ss. 30, tabl., Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego Ser. B nr 86.

ŻAK-OGAŻA BARBARA

2065. Bleskotki (*Hym., Chalcidoidea*) pasożytnicze u czerwcow z rodziny *Lecanidae* (*Hom., Coccoidea*). Część I. *Pol. Pismo entomol.* T. 26: 1956 nr 17 s. 249—259, tabl., Rés.

2066. Przegląd śląskich gatunków plemien *Anomalini* (*Hym., Ichneumonini*

dae). *Pol. Pismo entomol.* T. 24 : 1954 [druk.] 1956 nr 10 s. 187—199, tabl., Rés., Rezj. [Podp.] Barbara Żak.

2067. Materiały do znajomości blesko-

tek (*Hym., Chalcidoidea*) pasożytniczych u czerwców (*Hom., Coccoidea*). *Pol. Pismo entomol.* T. 28 : 1958 nr 9 s. 141—150, Rés.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA

BURBIANKA MARTA

2068. Materiały do kursu bibliografii. Cz. 1. Wrocław 1956 Uniw. Wrocł. ss. 90, powiel. Uniwersytet Wrocławski. Wydział Filologiczny. Studium Zaoczne Bibliotekoznawstwa.

2069. Nowa placówka kształcenia bibliotekarzy. [Studium Bibliotekoznawstwa dla Pracujących we Wrocławiu]. *Bibliot.* R. 22 : 1956 z. 10 s. 295—297.

2070. Oprawy dzieł Andrzeja Calagiusa na tle zabytkowych opraw wrocławskich XVI wieku. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN* R. 8 : 1953 [druk.] 1956 s. 4—6. — Toż w jęz. franc.: *C. r. Soc. Wr.* Vol. 8 : 1953 [druk.] 1958 s. 3—4. [Całość pt. *Studia nad oprawami wrocławskimi doby Odrodzenia* ukazała się w *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 1 z r. 1955].

2071. Zagadnienie szkolenia naukowych kadr bibliotekarskich. *Życie Szk. wyższej* R. 1956 z. specj. s. 71—84.

2072. Malclès L. N., Cours de bibliographie à l'intention des étudiants de l'université et des candidats aux examens de bibliothécaire. *Rocz-i bibliot.* R. 1 : 1957 z. 1/2 s. 252—254.

2073. Materiały do kursu bibliografii. Cz. 1. Wyd. 2 uzupełnione. Wrocław 1957 Uniw. Wrocł. ss. 106, powiel. Uniwersytet Wrocławski. Wydział Filologiczny. Studium Bibliotekoznawstwa dla Pracujących.

2074. Materiały do kursu bibliografii. Cz. 2. Wrocław 1957 Uniw. Wrocł. ss. 100, powiel. Uniwersytet Wrocławski. Wydział Filologiczny. Studium Bibliotekoznawstwa dla Pracujących.

2075. Oprawy wrocławskich ksiąg miejskich w XVI w. *Rocz-i bibliot.* R. 1 : 1957 z. 1/2 s. 31—65, 16 k. ilustr., Rés., Zsf. i odb.

2076. Bulletin du bibliophile et du bibliothécaire 1957 nr 1—3. *Rocz-i bibliot.* R. 2 : 1958 z. 3/4 s. 543—545.

2077. Kaufman I. M., Russkije biografičeskije i biobibliografičeskije slovari. *Rocz-i bibliot.* R. 2 : 1958 z. 3/4 s. 528—530.

2078. Materiały do kursu bibliografii. Cz. 3. Wrocław 1958 Uniw. Wrocł. ss. 137, powiel. Uniwersytet Wrocławski. Wydział Filologiczny. Studium Bibliotekoznawstwa dla Pracujących.

2079. Problematyka bibliografii śląskiej (druki XV—XVIII w.). *Rocz-i bibliot.* R. 3 : 1959 z. 1/2 s. 65—81.

DOBRZAŃSKA MARIA

Materiały do bibliografii druków o Uniwersytecie. R. 1959. Zob. poz. 1080.

FLORCZAK ALOJZY

2080. Publikacje pracowników i studentów. Materiały do bibliografii druków o Uniwersytecie (z udziałem Marii Dobrzańskiej i Jadwigi Ignatowicz). [W:] Uniwersytet Wrocławski w latach 1945—1955. T. 2. Wrocław 1959 Zakł. Nar. im. Ossol. — Wydawn. R. XV s. 130—384, 480—525; r. XVI s. 526—551.

Publikacje pracowników i studentów. Wydział Lekarski z Oddziałami opracowały Ludmiła Kąglikówna i Janina Kozakowa. [W:] Uniwersytet Wrocławski w latach 1945—1955. T. 2. Wrocław 1959. — Redaktor.

IGNATOWICZ JADWIGA

Materiały do bibliografii druków o Uniwersytecie. R. 1959. Zob. poz. 2080.

JAŻDŻEWSKI KONSTANTY

2081. Schottenloher K., Bücher bewegen die Welt. Bd. 1—2. *Prz. bibliot.* R. 24 : 1956 z. 3 s. 256—264.

2082. Rękopisy autorów klasycznych w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu i ich opracowanie. [W:] Druga Konferencja Naukowa Komisji Bibliografii i Bibliotekoznawstwa Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. Wrocław 3—5 XI 1954. Referaty i dyskusje. Wrocław 1957 s. 195—218. Śląskie Prace Bibliograficzne i Bibliotekoznawcze. T. 4.

2083. Marks K.: Rękopisy ekonomiczno-filozoficzne z 1844 r. Warszawa 1958 Książka i Wiedza ss. LV, 171. [Tłumaczenie s. 1—134. Ostatni rozdział tłumaczył T. Zabłudowski].

2084. Cardano G.: O zachowaniu zdrowia (De sanitate tuendo, Basilea, per S. Henricpetri, 1582), rozdz. 18, 19, 20. [W:] Rozwój myśli o wychowaniu fizycznym w dobie Odrodzenia. Wstęp i wybór B. Suchodolskiego. Wrocław—Kraków 1959 Zakł. Nar. im. Ossol. — Wydawn. s. 77—112. Źródła do Dziejów Kultury Fizycznej pod red. B. Bilińskiego, B. Suchodolskiego, R. Wroczyńskiego. [Tłumaczenie wspólnie z S. Szpilczyńskim. Nazwisko tłumacza omyłkowo opuszczono].

KNOT ANTONI

2085. Organizacja pracy naukowej w bibliotekach głównych szkół wyższych. Życie Szk. wyższej. Zesz. spec. Sprawy bibliot. R. 1956 s. 48—62 i nadb.

2086. Chłędowski K.: Pamiętniki. Do druku przygotował, wstępem i przypisami opatrzył... Wyd. 2 uzupełnione. T. 1. Galicja (1843—1880); T. 2. Wiedeń (1881—1901). Kraków 1957 Wydawn. Liter. ss. 429, ilustr.; 502, ilustr.

2087. Śp. Jan Wageman (1895—1957). *Biul. inf. Bibliot. Uniw. we Wrocławiu* R. 7:1957 półr. 1 s. 203—205. [Bez podp.].

2088. Komisja Bibliografii i Bibliotekoznawstwa Wrocł. Tow. Nauk. Działalność w latach 1953—1957. *Rocz-i bibliot.* R. 2:1958 z. 1/2 s. 335—340.

2089. Komisja dla Spraw Bibliotek Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. Spra-

wozanie za lata 1954—1957. *Rocz-i bibliot.* R. 2:1958 z. 1/2 s. 329—333.

2090. Morgenbesser Aleksander (1816—1893). [W:] Słownik biograficzny pracowników książki polskiej. Zeszyt próbny. Łódź 1958 s. 64—65.

2091. Dążenia oświatowe młodzieży galicyjskiej w latach 1815—1830. Wrocław 1959 ss. 80. Prace Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. Seria A nr 64.

2092. Gniewosz Edward. Goczałkowska Julia. [W:] Polski słownik biograficzny. T. 8. Kraków—Wrocław 1959 s. 144, 161—162.

2093. Rosco Bogdanowicz M.: Wspomnienia. Przedmowa... T. 1—2. Kraków 1959 Wydawn. Liter. ss. XV.

Roczniki Biblioteczne. R. 1:1957; R. 2:1958, R. 3:1959. — Redaktor naczelny.

Śląskie Prace Bibliograficzne i Bibliotekoznawcze. T. 4:1957; T. 5 cz. 1:1959; T. 6:1959. — Redaktor.

Zeszyty Naukowe. [Wyd.] Uniwersytet Wrocławski. Bibliotekoznawstwo 2:1956. — Redaktor zeszytu.

Życie Szkoły Wyższej. Zeszyty Specjalne. Sprawy Biblioteczne. R. 1956. — Redaktor.

KOCOWSKI BRONISŁAW

2094. Materiały do nauki bibliotekarstwa. Skrypt dla 1 roku studiów. Wrocław 1956 ss. 87 + err. Uniwersytet Wrocławski. Wydział Filologiczny. Studium Zaoczne Bibliotekoznawstwa dla Pracujących.

2095. Wyprawa wołoska 1600 roku. Streszcz. w jęz. ros.: *C. r. Soc. Wr.* Vol. 5:1950 [druk.] 1956 s. 31. [Streszcz. pol. ukazało się w r. 1953 w *Spraw. Wr. TN*].

2096. Zbiór starych druków w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN* R. 9:1954 [druk.] 1957 s. 66—67.

2097. Ełyan Kasper (pierwszy drukarz we Wrocławiu). [W:] Słownik biograficzny pracowników książki polskiej. Zeszyt próbny. Łódź 1958 s. 31—33.

2098. Kronika naukowa Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu za lata 1945—1957. *Rocz-i bibliot.* R. 2:1958 z. 3/4 s. 565—574.

2099. Katalog inkunabułów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Cz. 1. Wrocław 1959 PWN ss. XL, 2 nlb., 905, 1 nlb. Śląskie Prace Bibliograficzne i Bibliotekoznawcze. T. 5.

KUSIŃSKA JADWIGA

2100. Biblos. Österreichische Zeitschrift für Buch- und Bibliothekswesen. 1957. *Rocz-i bibliot.* R. 3 : 1959 z. 1/2 s. 309—311.

MAKSYMOWICZ STANISŁAW

2101. Parczewski Alfons. [W:] Słownik biograficzny pracowników książki polskiej. Zeszyt próbny. Łódź 1958 s. 69—71.

2102. Z dziejów śląskiego druku. *Biul. Ośw.-Kult.* R. 1 : 1958 nr 2/3 s. 19—21.

2103. Dolnośląskie tradycje książki polskiej. *Prz. zach.* (Londyn) R. 10 : 1959 nr 6 s. 58—62.

2104. Śląski trud wydawniczy. Rekonesans z dziedziny wiedzy o dziejach książki polskiej na Dolnym Śląsku ze szczególnym uwzględnieniem drukarstwa i ruchu wydawniczego. Wrocław 1959 Sekcja Bibliotekarska Zarz. Okręgu ZZNP we Wrocławiu ss. 31, 1 nlb., err.

2105. The Lusatian Sorbs. *Poland and Germany* (London) Vol. 3 : 1959 nr 8 April s. 28—33.

MAŁECZYŃSKA KAZIMIERA

2106. Awans społeczny Wodzickich. Komunikat. *Spraw. Wr. TN* R. 7 : 1952 [druk.] 1956 s. 67—73. — Streszcz. w jęz. ang. : *C. r. Soc. Wr.* Vol 7 : 1952 [druk.] 1957 s. 45—46.

2107. Herdeg W., Art in the Watermark. *Rocz-i bibliot.* R. 1 : 1957 z. 1/2 s. 241—243.

2108. Papiernictwo na Śląsku do końca XVI w. [W:] Druga Konferencja Naukowa Komisji Bibliografii i Bibliotekoznawstwa Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. Wrocław 3—5 XI 1954. Referaty i dyskusje. Wrocław 1957 s. 147—175, Rés., Zsf. Śląskie Prace Bibliograficzne i Bibliotekoznawcze. T. 4. Odb.

2109. Dzieje budynku Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu na Wyspie Piskowej. *Rocz-i bibliot.* R. 3 : 1959 z. 1/2 s. 83—95, Rés., Zsf. i nadb.

NAWARA STEFAN

2110. Zbiory ikonograficzne w bibliotekach naukowych. [W:] Pierwsza Konferencja Naukowa Komisji Bibliografii i Bibliotekoznawstwa Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. Wrocław 1956 s. 35—42. Śląskie Prace Bibliograficzne i Bibliotekoznawcze. T. 2. Odb. — Streszcz. w jęz. pol. : *Spraw. Wr. TN* R. 8 : 1953 [druk.] 1956 s. 55.

OPATRNY JAROSŁAW WIT

2111. Rozsivalová E., Život a dílo Jana Ev. Purkyně. *Kwart. Hist. Nauki i Techn.* R. 1 : 1956 nr 4 s. 822—823.

2112. Z korespondencji Polaków z Purkyniem : Ludwik Zejszner. Komunikat. *Spraw. Wr. TN* R. 80 : 1955 [druk.] 1956 s. 34—36 i nadb.

2113. Listy S. B. Lindego do J. E. Purkyniego. *Sobótka* R. 12 : 1957 nr 2 s. 229—245 i nadb.

2114. Jan Ewangelista Purkyně a Polacy [W:] Jan Evangelista Purkyně 1787—1869. Katalog Wystawy. Wrocław 24. 10—15. 11. 1959. Wrocław 1959 s. 7—45, toż w jęz. czes. i niem.

OŻÓG JAN

2115. Katalog słowiańskich wydawnictw ciągłych. Wrocław 1958 Bibliot. Uniw. T. 1 ss. 2 nlb., VII, 308 ; T. 2 ss. 327 ; T. 3 ss. 377 ; T. 4 ss. VIII, 216, err. ss. 2, powiel., okł. i k. tyt. druk. Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu. Dokumentacja zbiorów własnych.

Biuletyn Informacyjny. Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu. R. 5 : 1955 ; R. 6 : 1956 ; R. 7 : 1957 ; R. 8 : 1958. — Redaktor.

REITER JAN

2116. Biblioteki polskich towarzystw akademickich we Wrocławiu w XIX w. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 4 : Biblio-

tekoznawstwo II: 1956 s. 77—116, 2 tabl., Rés., Rez. i odb. — Streszcz. Spraw. Wr. TN R. 9:1954 [druk.] 1957 s. 67.

2117. Młodzieńcze lata Konstantego Damrota (1841—1867). *Kwart. opol.* R. 2:1956 z. 2 s. 5—25 i odb.

2118. Działalność społeczna Konstantego Damrota. *Kwart. opol.* R. 3:1957 z. 2 s. 8—43 i odb.

2119. Kirchner J., Bibliothekswissenschaft. Buch- und Bibliothekswesen. *Rocz-i bibliot.* R. 1:1957 z. 1/2 s. 245—246.

2120. Korespondencja literacko-wydawnicza Emila Szramka z Janem Kuderą. *Rocz-i bibliot.* R. 1:1957 z. 1/2 s. 231—237, Rés., Zsf. i odb.

2121. Przewodnik po Bibliotece Uniwersyteckiej. [W:] Wrocławski informator uniwersytecki na rok akad. 1957/58. Wrocław 1957 s. 193—201; toż: na r. akad. 1958/59. Wrocław 1958 s. 217—234 i uzup. odb.: Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu.

2122. Szkolnictwo śląskie w latach rewolucji 1905—1907. *Sobótka* R. 12:1957 nr 3 s. 323—338 i nadb.

2123. Ludwik Gitzler. Michał Śniegocki. August Mosbach. [W:] Ludzie dawnego Wrocławia. Wrocław 1958 Zakł. Nar. im. Ossol. — Wydawn. s. 81—86, 98—106.

2124. Nieznany rękopis Damrota. *Kwart. opol.* R. 4:1958 z. 3 s. 86—99.

2125. Gitzler Ludwik. [W:] Polski słownik biograficzny. T. 8. Kraków—Wrocław 1959 s. 10—11.

2126. Niemieckie opinie o Karolu Estreicherze. *Rocz-i bibliot.* R. 3:1959 z. 1/2 s. 211—223.

2127. Rapperswilskie listy biblioteczne Stefana Żeromskiego. *Rocz-i bibliot.* R. 3:1959 z. 1/2 s. 281—286.

ROMBOWSKI ALEKSANDER

2128. Ezechiel Paritius, nadworny malarz piastowski w Brzegu. *Komunikat. Spraw. Wr. TN* R. 7:1952 [druk.] 1956 s. 43—44, tabl. 1. — Toż w jęz. ang.:

C. r. Soc. Wr. Vol. 7:1952 [druk.] 1957 s. 20, tabl. 1.

2129. J. S. Bandtkiego wrocławska karta biblioteczna. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 4: Bibliotekoznawstwo II:1956 s. 1—54, tabl. 4, Rezj., Zsf. i odb.

2130. Nieznany zabytek literatury ludowej z połowy XVI wieku. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN* R. 8:1953 [druk.] 1956 s. 52. — Toż w jęz. ang.: *C. r. Soc. Wr.* Vol. 8:1953 [druk.] 1958 s. 73. [Całość ukazała się osobno w r. 1953 pt. *Ludycje wiesne*].

2131. Maciej Dobracki. Michał Kuschius. [W:] Ludzie dawnego Wrocławia. Wrocław 1958 Zakł. Nar. im. Ossol. — Wydawn. s. 42—47.

2132. Opala Elias. [W:] Słownik biograficzny pracowników książki polskiej. Zeszyt próbny. Łódź 1958 s. 68—69.

2133. Dzieje Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Cz. 1: Biblioteki miejskie we Wrocławiu. *Komunikat. Spraw. Wr. TN* R. 11:1956 [druk.] 1959 s. 62—64 i nadb.

2134. Gissau Karol Fryderyk. Glodius — Głodny Paweł. [W:] Polski słownik biograficzny. T. 8. Wrocław—Kraków 1959 s. 8—9, 78—79.

2135. Józef Kauschke. Początki polskiej etnografii na Śląsku. *Zaranie śl.* R. 22:1959 nr 3 s. 83—89.

2136. Konrad Negius, Melchior Malik. Życiorysy pisarzy śląskich. *Sobótka* R. 14:1959 nr 1 s. 49—59 i odb.

2137. Mistyfikacja z ks. Dorotą Sybillą brzesko-legnicką. *Sobótka* R. 14:1959 nr 3 s. 395.

2138. Polskie kolegium kaznodziejskie w Lipsku na początku wieku XVIII. *Prz. zach.* R. 15:1959 nr 1 s. 155—162 i odb.

ROTTEROWA MARIA

2139. Księgarnia i wydawnictwo Zygmunta Schlettera we Wrocławiu 1833—1855. Wrocław 1956 PWN ss. 105, nlb. 6, tabl. 12, Zsf., Rez. Śląskie Prace Bibliograficzne i Bibliotekoznawcze. T. 3. — Streszcz.: *Spraw. Wr. TN* R. 8:1953 [druk.] 1956 s. 6—7.

SKURA ADAM

Roczniki Biblioteczne. R. 1 : 1957; R. 2 : 1958; R. 3 : 1959. — Sekretarz redakcji.

SKUROWA HALINA

2140. Nieznane Estreicherom polonica w zasobie starych druków Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Cz. 1. *Rocz-i bibliot.* R. 2 : 1958 z. 1/2 s. 155—188, 8 ilustr. i odb. [Podp.: H. Sadowska].

STAŃDOWA ELŻBIETA

2141. Nieznany list Stefana Żeromskiego z czasów organizowania Biblioteki Publicznej w Zakopanem. *Bibliot.* R. 22 : 1956 nr 10 s. 305.

2142. Odwiedziny polskie we Wrocławskiej Bibliotece Uniwersyteckiej w pierwszej połowie XIX w. *Kwart. opol.* R. 2 : 1956 z. 1 s. 165—171, ilustr. i odb.

2143. Estreicherowska odbitka z dedykacją. *Bibliot.* R. 25 : 1958 nr 11/12 s. 333—334.

2144. Uwagi bibliograficzne do „Zbioru rytmów duchownych” Elżbiety Drużbackiej. *Rocz-i bibliot.* R. 2 : 1958 z. 1/2 s. 131—136, Rés., Zsf. i odb.

SZWEJKOWSKA HELENA

2145. Biblioteka klasztoru cysterek w Trzebnicy. Streszczenie. *Spraw. Wr. TN* R. 7 : 1952 [druk.] 1956 s. 6—8. [Całość ukazała się osobno w r. 1955].

2146. Problemy starych druków w polskich bibliotekach naukowych. [W:] Druga Konferencja Naukowa Komisji Bibliografii i Bibliotekoznawstwa Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. Wrocław 3—5 XI 1954. Referaty i dyskusje. Wrocław 1957 s. 97—114, Rés., Zsf.

i odb. Śląskie Prace Bibliograficzne i Bibliotekoznawcze. T. 4.

2147. Materiały do historii książki XV—XVIII wieku. T. 1. Wrocław 1958. Uniw. Wrocław. ss. 91, powiel. Uniwersytet Wrocławski. Wydział Filologiczny. Studium Bibliotekoznawstwa dla Pracujących.

2148. Materiały do nauki historii książki i księgozbioru. Cz. 2. Książka w wiekach średnich. Wrocław 1958. Uniw. Wrocław. ss. 91, powiel. Uniwersytet Wrocławski. Wydział Filologiczny. Studium Bibliotekoznawstwa dla Pracujących.

WALTER MIECZYŚŁAW

2149. Pruska sekularyzacja klasztorów w dziejach Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. [W:] Druga Konferencja Naukowa Komisji Bibliografii i Bibliotekoznawstwa Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego. Wrocław 3—5 XI 1954. Referaty i dyskusje. Wrocław 1957 s. 179—193, Rés., Zsf. i odb. Śląskie Prace Bibliograficzne i Bibliotekoznawcze. T. 4.

2150. Santifaller L., Beiträge zur Geschichte der Beschreibstoffe im Mittelalter. T. 1. *Rocz-i bibliot.* R. 1 : 1957 z. 1/2 s. 246—252.

2151. Z dziejów polskośći klasztoru cysterek w Trzebnicy w latach 1589—1741 na tle stosunków polsko-habsburskich. *Zesz. nauk. U. Wr.* Seria A nr 7 Historia 1 : 1957 s. 5—110 i odb.

2152. O cennych nabytkach rękopiśmiennych Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. *Rocz-i bibliot.* R. 3 : 1959 z. 1/2 s. 343—344.

2153. Zbiory rękopiśmienne Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. *Sobótka* R. 14 : 1959 nr 4 s. 592—595.

XI. MATERIAŁY DO BIBLIOGRAFII DUKÓW O UNIWERSYTECIE

opracowały

ROTTEROWA MARIA, DOBRZAŃSKA MARIA

Bibliografia artykułów i prac o Uniwersytecie Wrocławskim, jakie pojawiły się w latach 1956—59, ułożona jest chronologicznie, w obrębie zaś każdego roku alfabetycznie wg haseł. W większości wypadków hasłem jest nazwisko autora, lub w jego braku pierwszy wyraz tytułu. W kilkunastu wypadkach, gdy było więcej pozycji dotyczących tego samego zagadnienia, skumulowano je ze względu na oszczędność miejsca pod hasłem stworzonym przez autorki. Odsyłacze odnoszą do numerów pozycji rozdz. X „Bibliografia prac pracowników Uniwersytetu”. Na końcu umieszczono indeks krzyżowy przedmiotowo-osobowy, który ułatwi czytelnikowi szybkie odnalezienie interesujących go pozycji.

1956

1. AKCJA „drzwi otwartych” we wrocławskich uczelniach cieszy się powodzeniem. *Sztand. młodych* wyd. B, R.[7] nr 3 s. 1.

2. BOLESŁAW Bierut I sekretarz PZPR — Patron naszego Uniwersytetu nie żyje. *Życie Uniw.* R. 4 nr spec. s. 1 z dn. 16 III.

3. BURBIANKA Marta: Nowa placówka dokształcania bibliotekarzy. *Zob. poz. 2069.*

4. CENNE zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej otrzymują nowe pomieszczenia. *Sł. pol.* wyd. A, R. 12 nr 220 s. 5.

5. CINCIO Karol: Nowe programy, ale jakie. — Dyskusja nad programem nauczania i dyscypliną studiów. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [9] nr 20 s. 3.

6. CZELNY A.: Po studiach do pracy. [Sprawa zatrudnienia absolwentów]. *Sł. pol.* wyd. ABC, R. 12 nr 154 s. 1, ilustr.

7. DEPESZE kondolencyjne senatu i studentów Uniwersytetu im. B. Bieruta [do KC PZPR z powodu śmierci Bolesława Bieruta]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [9] nr 64 s. 4.

Życie Uniw. R. 4 nr spec. s. 1 z dn. 16 III.

8. [DZIESIĘCIOLECIE] 10-lecie wyższych uczelni wrocławskich. *Życie Szk. wyższej* R. 3 nr 1 s. 3—7.

9. „GAUDEAMUS” na inauguracji roku akademickiego Uniwersytetu. *Sł. pol.* wyd. A, R. 12 nr 241 s. 4.

10. GŁOMBIEWSKI Karol. Zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu z punktu widzenia potrzeb historii medycyny na Śląsku. *Zob. poz. 49.*

11. [GMACH przy ul. Cybulskiego dostanie Uniwersytet]: *Gaz. rob.* wyd. B, R.[9] nr 284 s. 4; *Tryb. Ludu* R. 9 nr 335 s. 3; [Tułasiewicz Tadeusz] (t. t.). *Sł. pol.* wyd. A, R. 12 nr 207 s. 3.

12. GRZELA Regina: O sesjach egzaminacyjnych dyskusyjnie. [Wypowiedzi profesorów uniwersytetu]. *Sł. pol.* wyd. A, R. 12 nr 50 s. 5.

13. (Kh): WYSTAWA ku czci Henryka Heinego [w Bibliotece Uniwersyteckiej]. *Głos wielkop.* wyd. A, R. 12 nr 40 s. 6.

14. HEL Jan: Wybitny uczony wrocławski prof. Jan Mergentaler wyjaśnia czytelnikom „Słowa” pochodzenie roz-

błysków słonecznych. *Sł. pol.* wyd. ABC, R. 12 nr 50 s. 1, 2.

15. JANUSZEWSKI B[ernard], W[oodrow]: Wojciech Cybulski we Wrocławiu w świetle źródeł. *Kwart. opol.* R. 2 nr 1 s. 133—164.

16. [KACZMAREK Bolesław] (K. B.): W uczelni Jego [B. Bieruta] imienia. *Gaz. rob.* wyd. B, R. 9 nr 64 s. 3.

17. KACZMAREK Stefan: Analiza wyników kształcenia pedagogicznego na Uniwersytecie Wrocławskim im. B. Bieruta. Zob. poz. 527.

18. KOCOWSKI Bronisław: Inkunabuły Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. *Spraw. Wr. TN Ser. A*, R. 11 [druk. 1959] s. 61—62.

19. KONSEKWENTNA demokratyzacja — tematem obrad organizacji partyjnej Uniwersytetu. *Gaz. rob.* wyd. B, R. 9 nr 260 s. 1, ilustr.; [Rabowa Elżbieta] (er): Z narady organizacji partyjnej Uniwersytetu. Zgodnie z wymogami rozsądku i gorącego serca. *Gaz. rob.* wyd. B, R. 9 nr 261 s. 4.

20. KULCZYŃSKI Stanisław: Dziesięciolecie wrocławskich uczelni. Przemówienie. *Sobótka* R. 10 z. 4 s. 551—555.

21. ŁANOWSKI Jerzy: O wrocławskich studiach filologicznych. *Sł. pol.* wyd. ABC, R. 12 nr 67 s. 3.

22. ŁAZORYK Maciej: Czy studenci wrocławscy [z Wydz. Prawa] mogą zaprosić w gościnę kolegów czeskich? *Gaz. rob.* wyd. B, R. [9] nr 129 s. 4.

23. ŁAZORYK Maciej: Po wskrzeszeniu „Życia Uniwersytetu” przyszedł czas na fuzję. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob.* R. 6 nr 16 s. 1.

24. ŁAZORYK Maciej: Uniwersytet w żałobie. *Życie Uniwer.* R. 4 nr specjalny z dn. 16 III.

25. LEPIK-KOPACZYŃSKA W[ilhelmina]: Sprawozdanie z działalności naukowej i dydaktycznej katedry Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Wrocławskiego im. B. Bieruta we Wrocławiu za rok 1955/56. *Archeol.* T. 8 z. 2 s. 479.

26. ŁUKASZEWICZ Karol: Oranguta-

ny wrocławskiego ZOO. *Wszechśw.* nr 4 s. 84—87, ilustr.

27. MAKSYMOWICZ S[tanisław]: Ruiny zwrócone życiu. [Zarys dziejów i odbudowa Biblioteki Uniwersyteckiej na Piasku]. *Wrocł. Tyg. katol.* R. 4 nr 47 s. 13.

28. MARCZEWSKA-Stańdowa Elżbieta: Odwiedziny polskie we Wrocławskiej Bibliotece Uniwersyteckiej w pierwszej połowie XIX wieku. Zob. poz. 2142.

29. MARCZEWSKI Edward: Przemówienie rektora [na uroczystości nadania tytułu doktora honoris causa na Uniwersytecie Wrocławskim dr Sarwappalli Radhakrisznan]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [9] nr 140 s. 1, 2.

30. MARCZEWSKI Edward: Uniwersytet w odzyskanym mieście. *Polska* R. [2] z. 2 s. 22—23.

31. [MIĘDZYUCZELNIANA narada na temat wytycznych do pięcioletniego planu rozwoju wyższych uczelni Wrocławia]. *Sł. pol.* wyd. A, R. 12 nr 30 s. 1; [Rabowa Elżbieta] (er): Wrocław kuźnią twórczej inteligencji. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [9] nr 31 s. 1, 2; [Wiszniewska Teresa] (tewi). *Sł. pol.* wyd. A, R. 12 nr 32 s. 1.

32. MIKULSKI Tadeusz: Pierwszy dzień Wrocławia. Zob. poz. 143.

33. [MYDLARSKI Jan, nekr.]: *Sł. pol.* wyd. AB, R. 12 nr 79 s. 1; *Panorama* R. 3 nr 15 s. 2; Bielicki T.: Wychowawca i opiekun młodzieży. *Sł. pol.* wyd. ABC, nr 80 s. 1, ilustr.; Dąbski Jerzy: Uczony o młodzieńczym entuzjazmie. *Tryb. Woln.* R. [15] nr 16 s. 10; Wokroj Franciszek: Jan Mydlarski [14 X 1892 — 1 IV 1956]. *Lud* T. 43 s. 435—441.

34. NA DZIEDZIŃCU Uniwersytetu Wrocławskiego trwają prace wykopaliskowe. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [9] nr 146 s. 4; *Tryb. opol.* wyd. AB, 1956 nr 146 s. 3; *Exp. pozn.* wyd. A, R. 9 nr 145 s. 1.

35. NARADA studentów prawników [Uniwersytetu Wrocławskiego]. *Sł. pol.* wyd. ABC, R. 12 nr 99 s. 3.

36. NAWROCKA Krystyna: Fragment-

ty historii [wyższych uczelni wrocławskich]. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. Rob.* R. 6 nr 28 s. 1.

37. NOWA siatka płac dla pracowników bibliotek naukowych. [Rozp. Rady Min. z 2 VI 1956 Dz. U. PRL nr 20]. *Tryb. Ludu* wyd. H, R. 9 nr 179 s. 3.

38. NOWE katedry naukowe powstałe na wrocławskich wyższych uczelniach. *Gaz. rob. wyd. B, R.* [9] nr 175 s. 1; *Dz. zach. R.* 12 nr 179 s. 2; *Tryb. opol.* nr 175 s. 1.

39. NOWE władze Uniwersytetu Wrocławskiego. *Sł. pol. wyd. A, R.* 12 nr 256 s. 2; *Gaz. rob. wyd. B, R.* [9] nr 256 s. 4.

40. O ŻYCIU i twórczości Henryka Ibsena mówić będzie Zdzisław Zygułski, prof. Uniw. Wrocławskiego w sali Kopernika U. J. w Krakowie. *Echo krak.* R. 11 nr 280 s. 5. *Notatnik krakowski.*

41. ODEZWA rektorów szkół wyższych Wrocławia do młodzieży akademickiej. *Sł. pol. wyd. A, R.* 12 nr 255 s. 2.

42. POD ZNAKIEM zwiększonych wymagań. — 11 bm. rozpocznie się sesja egzaminacyjna na wyższych uczelniach. *Gaz. rob. wyd. B, R.* [9] nr 6 s. 1.

43. [POGRZEB prof. J. Mydlarskiego]: *Sł. pol. wyd. ABC, R.* 12 nr 83 s. 1; *Życie Warsz.* R. 13 nr 82 s. 2; *Tryb. Ludu* R. 9 nr 96 s. 2; *Rabowa E[łżbieta]*. *Gaz. rob. wyd. B, R.* [9] nr 82 s. 1, 2.

44. POLSKIE wyższe uczelnie przyjęte do Międzynarodowego Stowarzyszenia Uniwersytetów. *Tryb. Ludu* wyd. H, R. 9 nr 39 s. 1; *Życie Warsz.* R. 13 nr 33 s. 1; *Gaz. rob. wyd. B, R.* [9] nr 35 s. 4.

45. POSIEDZENIE żałobne Senatu Uniwersytetu im. Bolesława Bieruta we Wrocławiu [z powodu śmierci Bol. Bieruta]. *Sł. pol. wyd. ABC, R.* 12 nr 63 s. 2.

46. REITER Jan: Biblioteki Polskich Towarzystw Akademickich we Wrocławiu w XIX w. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A* nr 4: *Bibliotekoznawstwo* z. 2 s. 77—116, tabl. 2, bibliogr. i nadb.: Wrocław ss. 39.

47. REZOLUCJA delegatów Wrocławia na naradę aktywu studenckiego w sprawie wyników ostatniego głosowania na sesji WRN. *Gaz. rob. wyd. B, R.* [9] nr 259 s. 2.

48. ROMBOWSKI Aleksander: Dzieje Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. *Spraw. Wr. TN. Ser. A, R.* 11 s. 62—64.

49. (S): NOWE katedry, rozszerzenie pomieszczeń. Dobry rok Uniwersytetu Wrocławskiego. *Sł. pol. wyd. ABC, R.* 12 nr 179 s. 4.

50. [SANOJCA Józef] (js): Odznaczenia państwowe dla pracowników nauki [na Uniwersytecie Wrocławskim]. *Gaz. rob. wyd. B, R.* [9] nr 246 s. 4.

51. [SANOJCA Józef] (js): Studenckie Kluby Dyskusyjne powstały na Uniwersytecie Wrocławskim. *Gaz. rob. wyd. B, R.* [9] nr 93 s. 4.

52. [SARVAPALLI Radhakrisznan doktorem honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego]: *Głos Pracy* R. 6 nr 141 s. 1; *Grzela Regina. Sł. pol. wyd. ABC, R.* 12 nr 140 s. 1, 2, ilustr.; [Strzelczyk Maria] (m). *Gaz. rob. wyd. B, R.* [9] nr 140 s. 1, ilustr.

53. [SESJA Miejska Rady Narodowej poświęcona sprawom wyższych uczelni]: Nowak Mieczysław. *Sł. pol. wyd. AB, R.* 12 nr 64 s. 4; Kisiel Andrzej: Student o sesji MRN. *Tamże.* wyd. ABC, R. 12 nr 73 s. 3; Markowski Mieczysław: Ta sesja odbyć się powinna. *Tamże* nr 76 s. 2; Do Przewodniczącego Prezydium MRN ob. Króla... *Tamże* nr 90 s. 1; Nowak Mieczysław: Sesja w sprawie wyższych uczelni... *Tamże* nr 92 s. 3; Trójgłos na temat sesji MRN poświęconej sprawom wyższych uczelni. [M. in. głos prof. dr Karola Cincio, prorektora]. *Tamże* nr 94 s. 3; Wczoraj odbyła się sesja MRN poświęcona sprawom wyższych uczelni. *Gaz. rob. wyd. B, R.* [9] nr 143 s. 4; [Wiszniewska Teresa] (tewi): Sesja MRN w sprawie wyższych uczelni... *Sł. pol. wyd. ABC, R.* 12 nr 143 s. 1, 2; Krzyżanowski Leszek. *Życie Szk. wyższej* R. 4 nr 7/8 s. 73—74.

54. SIELSKI Roman: Inspiracja — asekurancтво — odpowiedzialność. [Dyskusja o moralnej wartości światopoglądu katolickiego na Wydz. Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego i w Kole Młodych Literatów we Wrocławiu]. *Po prostu* nr 2 s. 7—8.

55. TF: Pożar na Uniwersytecie Wrocławskim. *Sztand. młodych* wyd. A, R. 7 nr 171 s. 1.

56. TRUCHIM S.: Jeszcze w sprawie wrocławskich studiów uniwersyteckich Estkowskiego. *Sobótka* R. 11 nr 2 s. 277—279.

57. TRWAJĄ zapisy na studia eksternistyczne [na Uniwersytecie Wrocławskim]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [9] nr 116 s. 4

58. [TRZYDZIESTY piąty] 35 rok pracy naukowej prof. Rybki. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [9] nr 55 s. 6; *Głos Pracy* R. 6 nr 55 s. 4.

59. UNIWERSYTECKIE Zaoczne Studium Matematyki. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [9] nr 162 s. 4.

60. URBAN Wincenty: Tradycje „Kółka Polskiego” studentów teologii we Wrocławiu. *Wrocł. Tyg. katol.* R. 4 nr 19 s. 7.

61. UWAGA absolwenci Wydziału Filozoficzno-Historycznego. [Sprawa eksternistycznego kursu magisterskiego z pedagogiki]. *Śl. pol.* wyd. ABC, R. 12 nr 46 s. 5.

62. WIELKOPOLAN R.: Gorączka przedegzaminacyjna na wyższych uczelniach. *Śl. pol.* wyd. ABC, R. 12 nr 6 s. 3.

63. WISZNIEWSKA Teresa (tewi): Barwny pochod młodzieży studenckiej na inaugurację Dni Wrocławia. *Śl. pol.* wyd. ABC, R. 12 nr 98 s. 1.

64. WISZNIEWSKA Teresa: Sesja dawno oczekiwana. *Śl. pol.* wyd. ABC, R. 12 nr 140 s. 3.

65. WISZNIEWSKA Teresa: Strusia polityka. [Stosunek władz miejskich Wrocławia do wyższych uczelni]. *Po prostu* nr 25 s. 7.

66. WPISY na Studium Zaoczne Matematyki. *Tryb. opol.* wyd. AB, nr 175 s. 4.

67. ZARZĄDZENIE. [Zmiany organizacyjne w Uniwersytecie Wrocławskim im. Bol. Bieruła]. *Dz. U. Min. Szkoln. Wyższego* 1956 nr 9 poz. 30.

68. [ZAWIADOMIENIE rektora o otwarciu punktu informacyjnego w sprawie rekrutacji na I-szy rok]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [9] nr 29 s. 4; *Dzień Wrocławia. Tamże* nr 334 s. 4; *Dzień Wrocławia. Śl. pol.* wyd. A, R. 12 nr 28 s. 3.

69. ZUM [ZEHNENTEN] 10 Jahrestag der Hochschule in Wrocław. *Kulturprobleme der neuen Polen* Jg. 8 nr 1 s. 3—5.

1957

70. ALMA Mater Wratislaviensis. *Śl. pol.* wyd. A, R. 13 nr 240 s. 1, 2.

71. BEREZA Aleksander: I coś dalej, polonisto? [Sprawa zatrudnienia absolwentów]. *Poglądy* R. 2 nr 16 s. 7.

72. BEREZA Aleksander, Lewandowski Ryszard: Druga twarz studenta. *Nowe Sygnały* R. 2 nr 4 s. 1, 2; [Polem.]: Wokół „Drugiej twarzy studenta”. *Tamże* nr 6 s. 7.

73. CAŁY świat interesuje się skarba-
mi Biblioteki Uniwersyteckiej. *Śl. powsz.* R. 11 nr 214 s. 3.

74. CZERSKA Barbara: Sprawozdanie z działalności Katedry Archeologii Polski Uniwersytetu Wrocławskiego im. B. Bieruła. *Zob. poz. 377.*

75. DOC. DR JERZY ŁANOWSKI. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 290 s. 5, ilustr. O nich się mówi.

76. FAKTY, które cieszą. [Sprawa od-
mowy sprzedaży starodruku do Ameryki]. *Tyg. zach.* R. 2 nr 34 s. 2.

77. FIEDOR Karol, Orzechowski Marian: Wrocław wiek XIX—XX. Polscy studenci. *Poglądy* R. 2 nr 36 s. 1, 5, nr 37 s. 5, nr 38 s. 2, nr 40 s. 2.

78. GDY CZYTAMY listę nagród państwowych. *Sprawy i ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob.* R. 7 nr 28 s. 1, ilustr. Nagrodzeni profesorowie, literaci.

79. [GODLEWSKA Kalina] (kg): Obchód 40 rocznicy Rewolucji Październi-

kowej we wrocławskich uczelniach. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 275 s. 1.

80. [GODLEWSKA Kalina] (kg): Uniwersytet Wrocławski gości angielskich naukowców. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 227, s. 1.

81. [INAUGURACJA roku akademickiego]. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 241 s. 1, 2; [Walerowski Piotr] (pe). *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 240 s. 1, 2.

82. INFORMATOR dla studentów Studium Bibliotekoznawstwa dla Pracujących w roku akad. 1957/58. Wrocław ss. 19, powiel. Uniwersytet Wrocławski im. B. Bieruta we Wrocławiu. Wydział Filologiczny. Studium Bibliotekoznawstwa dla Pracujących.

83. INTERESUJĄCE wydawnictwo. „Uniwersytetu Wrocławskiego w latach 1945—1955”. Zapowiedź wydania. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 309 s. 1.

84. JAHN Alfred: List profesora ... ze Spitsbergen. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 222 s. 3.

85. JANUSZEWSKI Bernard Woodrow: Nowe źródła do studiów nad Towarzystwem Literacko-Słowiańskim we Wrocławiu. *Kwart. opol.* R. 3:1957 nr 1 s. 125—161, ilustr. Materiały; [Rec.]: Opatrny Jarosław Wit. *Sobótka* R. 13: 1958 nr 2 s. 321—324; [Polem.]: Januszewski Bernard W[oodrow]: W odpowiedzi Jarosławowi Witowi Opatrnemu. *Tamże* R. 14:1959 nr 2 s. 255—256; Opatrny Jarosław Wit: W odpowiedzi B. W. Januszewskiemu. *Tamże* nr 2 s. 256—257.

86. JAŹDŻEWSKI Konstanty: Rękopisy autorów klasycznych w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu i ich opracowanie. Zob. poz. 2082.

87. [K]: Dlaczego tak długo trwa renowacja gmachu Uniwersytetu? *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 205 s. 3.

88. K.B.: Tego jeszcze nie było. [Sprawy studenckie na posiedzeniu MRN we Wrocławiu]. *Poglądy* R. 2 nr spec. s. 1.

89. KASPRZYCKI Jerzy: Trzeci czynnik. W poszukiwaniu „100 kwiatów”?

(Z życia Wrocławia). [Obecna katedra polonistyki]. *Życie Warsz.* R. 14 nr 146 s. 3.

90. KIELBIŃSKA R.: Sprawozdanie z pracy Koła Naukowego Archeologów Uniwersytetu Wrocławskiego im. B. Bieruta za rok 1956. *Zesz. Nauk. U. Wr. Ser. A* nr 8: *Archeol. Śląska* s. 209—211, Zsf., Rés.

91. KINEL Jan: W trzy lata po objęciu pracy w Muzeum Zoologicznym Uniwersytetu we Wrocławiu. [Uzupełnienia i sprostowania do opublikowanych wspomnień niemieckiego kustosa prof. F. Paxa jun.]. *Prz. zool.* T. 1 z. 4 s. 305—312, ilustr., Sum.

92. KISIL Włodzimierz: Ciasno, ciemno i niezbyt czysto, „Prywatne życie studentów Uniwersytetu”. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 33 s. 3.

93. KISIL Włodzimierz: O półsanatorium dla studentów [wrocławskich]. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob. R.* 7 nr 11 s. 2.

94. [KNOT Antoni]: Śp. Jan Wageman (1895—1957). *Biul. Inf. Bibl. Uniw. we Wrocławiu* R. 7 półr. 1 s. 203—205.

95. KONFERENCJA prorektorów dla spraw nauczania uniwersytetów [we Wrocławiu]. *Życie Szk. wyższej* R. 4 nr 7/8 s. 17—24; [Kaczmarek Bolesław] (kb): We Wrocławiu obradują prorektorzy wszystkich uniwersytetów. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 123 s. 1.

96. KOSIBA Aleksander: Udział Katedry i Obserwatorium Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu Wrocławskiego w Międzynarodowym Roku Geofizycznym. *Spraw. Wr. TN Ser. B* T. 12 [druk. 1960] s. 16—18.

97. KSIĘGA ku czci Władysława Podlasy. Wrocław Wrocł. Tow. Nauk. ss. 269, nlb. 1, ilustr. Wrocławskie Towarzystwo Naukowe. Rozprawy Komisji Historii Sztuki T. 1.

98. KUSZEWSKI Marek: Z drugiej strony regałów. [Biblioteka Uniwersytecka]. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob. R.* 7 nr 19 s. 3, ilustr.

99. ŁANOWSKI Jerzy: W sprawie do-

mów studenckich. [List do Redakcji w sprawie domu dla małżeństw studenckich]. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 48 s. 3.

100. LAUREACI m. Wrocławia. [M. in. prof. Wincenty Styś]. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob.* R. 7 nr 18 s. 1, 2.

101. [LIPSKA Danuta] (1): Kandydaci na posłów na spotkaniu w Uniwersytecie. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 11 s. 1—2.

102. [LIPSKA Danuta] (1): Mimo zwyciężów wojennych ... Wrocławski Ogród Botaniczny nie ustępuje ogrodowi w Oxfordzie i Cambridge. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 112 s. 3.

103. LIPSKA Danuta: Prof. dr B[ogusława] Jeżowska-Trzebiatowska. *Gaz. rob.* wyd. B, [R. 10] nr 304 s. 3. O nich się mówi.

104. LIPSKA Danuta: Prof. dr Stanisław Rospond. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 296 s. 5, ilustr. O nich się mówi.

105. LIPSKA Danuta: Stypendium Rockefellera otrzymał wrocławski naukowiec. [Jan Kosik z Wydz. Prawa]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 223 s. 1.

106. LIPSKA Danuta: Ważne wydarzenia naukowe. We Wrocławiu powstaje Polski Atlas Etnograficzny. [Wkład w opracowanie atlasu Katedry Etnografii]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 271 s. 5.

107. LIPSKA Danuta: Z życia partii na Uniwersytecie Wrocławskim. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 273 s. 2.

108. LIPSKA Danuta: Ze Zjazdu Fizyków Polskich [w salach Katedry Fizyki]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 267 s. 8.

109. [MACHUL Henryk] (Mach): Studenci z Uniwersytetu w Skopje gośćmi wrocławskich akademików. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 298 s. 5.

110. MARCZEWSKI Edward: List prof. dr ... do Eugeniusza Króla [po przyznaniu mu nagrody Zrzeszenia Studentów Polskich]. *Poglądy* R. 2 nr 14 s. 1.

111. MARCZEWSKI Edward: Odnowa życia naukowego. Rozmowa „Słowa” z prof. ... rektorem Uniwersytetu Wrocławskiego. Rozm. Kazimierz Stefaniak. *Sł. powsz.* wyd. ABCL, R. 11 nr 249 s. 3.

112. [MAREK Halina] (Halma): Małżeństwa studenckie uderzono po kieszeni. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 269 s. 4.

113. [MAREK Halina] (Halma): Studenti daremnie czekają na oddanie budynku przy ul. Kościuszki. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 222 s. 6.

114. [MAREK Halina] (Halma): Warszawiacy już ... wrocławianie za rok. [Przejęcie przez studentów zarządu stółówek]. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 214 s. 6.

115. MODELSKI Teofil: Z dziejów Uniwersytetu Wrocławskiego. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 234 s. 3; Zob. też poz. 686.

116. MORELOWSKI M[arian]: O katedrę czy o kierunek historii sztuki na naszym Uniwersytecie. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 94 s. 2.

117. NA UNIWERSYTECIE Wrocławskim przed nowym rokiem akademickim. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 190 s. 2.

118. NAD TRUMNĄ Jana Mydlarskiego. Przem. Edward Marczewski, Jan Czekanowski, Zygmunt Gilewicz, Kazimierz Sembrat, Adam Paszewski, Walerian Zientek, A[dam] Wanke, Jan Słociak. *Prz. antrop.* T. 23 z. 1 s. 210—215.

119. NIHIL obstat. [Udostępnienie prohibitów w Bibliotece Uniwersyteckiej]. *Po prostu* nr 11 s. 8. Kultura.

120. [NOWE katedry i kierunki studiów na Uniwersytecie Wrocławskim]. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 125 s. 1; *Tamże* nr 191 s. 1, 2; (a). *Dz. lud.* R. 1 nr 163 s. 4; (Kp). *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 124 s. 1; [Lipska Danuta] (1). *Tamże* nr 223 s. 1.

121. O POLITYCE, wolności sumienia i znaczeniu wyborów mówił tow. Rapacki na spotkaniu ze studentami Uniwersytetu Wrocławskiego. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 16 s. 1, 2.

122. O PROJEKTOWANEJ reformie szkolnictwa wyższego mówił rektorzy wrocławskich uczelni. [M. in.: rektor Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr Edward Marczewski]. Rozm. Zofia Frąckiewicz. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 216 s. 4.

123. OBSERWATOR: O dwóch Win-

centych [Wincenty Krainński, Wincenty Styś], czyli o nowym w starych murach uwag parę. *Wrocł. Tyg. katol.* R. 5 nr 24, s. 6, ilustr.

124. OROSZ Janina: Dlaczego Wrocław nie ma studium historii sztuki. *Nowe Sygnały* R. 2 nr 19 s. 7.

125. PAX Ferdinand: Bibliografia zoologii Śląska. Bibliography of the Silesian zoology. Cz. 3: 1935—1950. Skorowidze zestawila Jadwiga Nowakówna. Wrocław PWN ss. XVI, 164. Wrocławskie Towarzystwo Naukowe.

126. [PIERWSZEGO] 1 października rozpoczną się zajęcia na wyższych uczelniach. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 222 s. 2.

127. PODLACHA Wincenty: Bibliografia prac Władysława Podlachy. [W:] Księga ku czci Władysława Podlachy. Wrocław s. 23—27 poz. 53.

128. POLSKIE centrum ludoznawstwa [Także o Katedrze Etnografii]. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob.* R. 7 nr 7 s. 2, ilustr.

129. PROF. dr EUGENIUSZ RYBKA [autobiografia]. *Tryb. Ludu* wyd. A, R. 10 nr 87 s. 4, ilustr. W pracowniach polskich uczonych.

130. PROF. dr KAZIMIERZ SZARSKI *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 278 s. 5, ilustr. O nich się mówi.

131. PROF. dr KAZIMIERZ SZARSKI rektorem Uniwersytetu Wrocławskiego. *Sł. pol.* wyd. B, R. 13 nr 265 s. 1; *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 265 s. 1

132. PROF. TADEUSZ MIKULSKI ... *Panorama* R. 4 nr 18 s. 10, ilustr.

133. PROF. dr WITOLD ŚWIDA. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 284 s. 5. O nich się mówi.

134. „PRZECIWKO karze śmierci”. [Konkurs na pracę ogłoszony przez Polski Uniwersytet Ludowy w Szwajcarii pod patronatem rektora uniwersytetu wrocławskiego]. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 78 s. 4; *Nowe Sygnały* R. 2 nr 14 s. 2.

135. [RABOWA Elżbieta] ER: O duchach — szabrownikach, o remoncie — nieszczęściu, o osiemdziesięciu wytrwa-

łych, czyli cierpienia bibliotekarza. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 27 s. 6.

136. RABOWA Elżbieta: Wrocławskie mikrofilmy wędrują w świat — sprawy pracowników grzęzną w Polsce. [O pracownicy mikrofilmowej Biblioteki Uniwersyteckiej]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 33 s. 5.

137. REITER Jan: Przewodnik po Bibliotece Uniwersyteckiej. Zob. poz. 2121.

138. ROZWÓJ Uniwersytetu Wrocławskiego. [Wzrost liczby kandydatów na studia humanistyczne]. *Gaz. zielonogórska* R. 7 nr 178 s. 3.

139. RYBKA Eugeniusz: Obserwatorium Astronomiczne w Białkowie i jego praca w Międzynarodowym Roku Geofizycznym 1957—1958. *Acta geophys. pol.* Vol. 5 nr 3 s. 227—231.

140. S. K., A. M.: List od wrocławskiej grupy glaciologicznej na Spitsbergen. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 208 s. 3.

141. S. K., A. M.: Z listów ze Spitsbergen. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 215 s. 3.

142. STĘŚLICKA Wanda: Jan Mydlarski 1892—1956. Zob. poz. 1974.

143. STĘŚLICKA Wanda: Jan Mydlarski jako zoolog. Zob. poz. 1975.

144. [STRZELCZYK Maria] (m): Początek roku na wyższych uczelniach. [Terminarz] *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 217 s. 1

145. SZARSKI Kazimierz: „Słowo” rozmawia z nowym rektorem Uniwersytetu Wrocławskiego [o jego zainteresowaniach naukowych]. *Sł. pol.* wyd. ABCL, R. 11 nr 283 s. 2.

146. [SZEŚĆ] 6 dalszych stypendiów dla Uniwersytetu Wrocławskiego. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 178 s. 6; *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 177 s. 2.

147. SZYROCKI Marian: Schaetze vor der Vernichtung gerettet. *Arbeiterstimme.* Jhg. [7] nr 93/94 s. 2, ilustr.

148. SZYROCKI Marian: Zakład Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego w latach 1945—57. Zob. poz. 258.

149. [TEMPSKI Zbigniew] (zt): XV Zjazd Fizyków Polskich rozpoczął obrady

[w salach Uniwersytetu]. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 266 s. 1, 2, ilustr.

150. [TADEUSZ Tułasiewicz] (t. t.): Do zabytkowego gmachu wprowadza się powoli Biblioteka Uniwersytecka. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 206 s. 6.

151. UNIWERSYTET Wrocławski na trzecim miejscu [pod względem ilości kierunków studiów]. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 234 s. 4.

152. ... UNIWERSYTET Wrocławski w liczbach. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 226 s. 3.

153. (wa): Studenci wrocławscy pojadą na wczasy za granicę. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 55 s. 3.

154. WALTER Mieczysław: Pruska sekularyzacja klasztorów w dziejach Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Zob. poz. 2149.

155. WE WROCŁAWIU wystawa Instytutu Badań Jądrowych [w salach Zakładu Fizyki Uniwersytetu Wrocławskiego]. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 265 s. 2.

156. WE WROCŁAWSKIM Uniwersytecie [O Katedrze Chemii Nieorganicznej]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10]: nr 15 s. 3, ilustr.

157. WROCŁAWSKY pracownicy naukowi za granicą. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 235 s. 3.

158. WROCŁAWSKI Informator Uniwersytecki na rok akademicki 1957/58. Red. Jerzy Łanowski. Wrocław 1957 Uniwersytet Wrocl. ss. 235, nlb. 3, tabl. 8, fasc. 1, plan 1.

159. WYDAWNICTWA Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu 1948—57. *Biul. Inf. Bibl. Uniw. Wrocl.* R. 7 półr. 1 s. 194—201.

160. WYKAZ prac pracowników Katedry Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego za okres 1945—57. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 9: German. wratislav. z. 1 s. 183—190.

161. Z POSIEDZENIA Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego. [PZPR przekazuje Uniwersytetowi gmachy przy ul. Cybulskiego i na pl. Teatralnym]. *Gaz. rob.*

wyd. B, R. [10] nr 36 s. 4; *Nowe Sygnały* R. 2 nr 7 s. 8.

162. ZASŁUŻONY kot „Micka” już 4 lata pracuje na etacie Min. Szkolnictwa Wyższego. *Sł. Ludu* R. 8 nr 137 s. 1; *Exp. ilustr.* R. 2 nr 137 s. 3; *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 138 s. 1; Knot Antoni. *Panorama* R. 4 nr 47 s. 13, ilustr.

163. (zb): Biblioteka Uniwersytecka zagrożona. Czy jesienne szarugi mają zniszczyć bezcenne starodruki i rękopisy? *Życie Warsz.* R. 14 nr 185 s. 6.

164. (zet): Jedna z sal uniwersyteckich nazwana im. Wincentego Pola. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [10] nr 89 s. 3.

165. [ZMNIEJSZENIE dotacji na stółki studenckiej]. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 237 s. 6; [Marek Halina] (Halma): Rektorzy interweniują w sprawie obiadów dla studentów. *Sł. pol.* wyd. A, R. 13 nr 228 s. 7.

166. Z ZAGADNIENIŃ wychowania na uniwersytetach. Wypow.: Edward Marchewski, Zenon Klemensiewicz, Jan Dylik, Bogdan Nawroczyński, Jerzy Łanowski, Wiktor Kemula, Józef Kwiatek, Jan Gwiazdomorski, Marian H. Serejski, Kazimierz Ajdukiewicz. *Życie Szk.* wyższej R. 4 nr 9 s. 20—30.

167. ZIENTEK W.: Z życia uniwersyteckiej organizacji partyjnej. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob.* R. 7 nr 9 s. 1, 2.

168. ZIENTEK Walerian, Szczerbiński Mieczysław: Weryfikacja u bram Uniwersytetu. [Sprawy organizacji partyjnej]. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob.* R. 7 nr 50 s. 1, 2.

169. ŻYWIEN H[alina]: Z wizytą u archeologów. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob.* R. 7 nr 10 s. 3.

1958

170. ANIKOWIAK Zygmunt: 'Plotki — anegdotki, czyli profesor Stefko, rys. Wróblewski Kazimierz. *Sł. pol.* wyd. A, R. 14 nr 297 s. 4, ilustr.

171. CHWAŁĄ naszych stypendystów za granicą. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 258 s. 3.

172. [DELEGACJA Szkolnictwa Wyższego we Francji. M. in.: Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego prof. dr Kazimierz Szarski]: *Tryb. Ludu* wyd. H, R. 11 nr 71 s. 2; *7 dni w Polsce* R. 2 nr 12 s. 14; (Eg) *Tryb. Ludu* wyd. H, R. 11 nr 68 s. 4.

173. DNI Wrocławia — Tydzień Ziemi Zachodnich. Uroczystym apelem poległych uczcił Wrocław 13 rocznicę wielkiego zwycięstwa. [M. in.: O akademii w Auli Leopoldina i nadaniu nagrody studenta prof. Łanowskiemu]. *Sł. pol.* wyd. A, R. 14 nr 110 s. 1, 2.

174. (er): Fundacja Forda polskim uczelniom. *Życie Warsz.* R. 15 nr 100 s. 3.

175. FALICKI Jerzy: Polscy romaniści na dawnym uniwersytecie wrocławskim. *Zob. poz. 36.*

176. FIEDOR Karol: Władysław i Jan Wardzyńscy. [W:] *Ludzie dawnego Wrocławia*. Wrocław s. 146—153, ilustr.

177. GANDOR Karol: Uniwersytet a wychowanie. [Wyniki ankiety na Wydz. Prawa]. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob.* R. 8 nr 9 s. 1—2.

178. GANDOR Karol: Weryfikacja za bramami Uniwersytetu. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob.* R. 8 nr 4 s. 1, 3.

179. [GAWRON Tadeusz] (T. Gaw.): Profesorowie wrocławscy otrzymali wczoraj „Doroczną Nagrodę Studentów” [Z Uniwersytetu prof. Łanowski Jerzy]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 110 s. 3.

180. GMACH KW PZPR we Wrocławiu przekazany Uniwersytetowi. *Tryb. Ludu* wyd. H, R. 9 nr 335 s. 3.

181. [GODLEWSKA Kalina] (K. God.): Gabinet Śląsko-Lużycki wraca do życia. *Sł. pol.* wyd. A, R. 14 nr 56 s. 3.

182. [GODLEWSKA Kalina] (kg): Instytucja, o której mało wiemy. [Dział wymiany zagranicznej w Bibliotece]. *Sł. pol.* wyd. A, R. 14 nr 48 s. 4.

183. (h) Prof. R. Ingarden redivivus. PWN wydaje „Studia z estetyki”. *Życie Warsz.* wyd. A, R. 15 nr 64, s. 4.

184. HARTMANN Stanisław: Matematyka, praktyka i „Księga Szkocka”.

Przedstawiciele nauk ścisłych U. Wr. Rozm. Tadeusz Lutogniewski. *Odra* R. 1 nr 44 s. 6, 7, 11. Rozmowy o nauce.

185. HOŁUBOWICZ Włodzimierz: Praca archeologiczna na Opolszczyźnie ... [Prace Katedry Archeologii z okazji Milenium]. *Tryb. opol.* wyd. AB, nr 133 s. 3.

186. HUGO STEINHAUS honorowym doktorem Uniwersytetu Warszawskiego. *Gł. Pracy* wyd. B, R. 8 nr 101 s. 1; *Sł. pol.* wyd. A, R. 14 nr 106 s. 1.

187. [INAUGURACJA roku akademickiego. Przemówienie min. Stefana Żółkiewskiego]: *Tryb. Ludu* wyd. A, R. 11 nr 280 s. 2; *Życie Warsz.* wyd. A, R. 15 nr 241 s. 2; Szkoły wyższe bliżej życia ... *Sztand. młodych* R. 9 nr 239 s. 2; [Frąckiewicz Zofia] (ZOF). *Sł. pol.* wyd. A, R. 14 nr 238 s. 1, 2; [Lipska Danuta] (!). *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 238 s. 1, 2.

188. JAGIELSKI Andrzej: Wacław Skrzywan. *Zob. poz. 926.*

189. JAHN Alfred: Od Grenlandii i Spitsbergenu do Ślęży. Rozm. Tadeusz Lutogniewski. *Odra* R. 1 nr 49—50, s. 13.

190. JANUSZEWSKI Bernard W[oodrow]: O polskim rektorze niemieckiego uniwersytetu. [Prof. dr Władysław Nehring]. Z dziejów wrocławskiej slawistyki. *Odra* R. 1 nr 39 s. 2, ilustr.

191. JANUSZEWSKI Bernard W[oodrow]: Władysław Nehring. [W:] *Ludzie dawnego Wrocławia*. Wrocław s. 126—133.

192. JANUSZEWSKI Bernard W[oodrow]: Wojciech Cybulski. [W:] *Ludzie dawnego Wrocławia*. Wrocław 1958 s. 86—92, ilustr.

193. [JUBILEUSZ prof. prof. Pipreka i Żygulskiego]: *Odra* R. 1 nr 14 s. 10. 7 dni na Ziemiach Zachodnich; Gawron Tadeusz: Jubileusz wrocławskich germanistów. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 78 s. 1, 2, ilustr.; [Marek Halina] (Halma): Podwójny jubileusz wrocławskich naukowców. *Sł. pol.* wyd. A, R. 14 nr 78 s. 1, 2.

194. KARWICKI Jerzy: Wrocławskie

impresje. [O uniwersytecie i młodzieży akademickiej]. *Za i przeciw* R. 2 nr 14 —15 s. 26.

195. KOCOWSKI Bronisław: Kronika naukowa Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu (1945—1957). Zob. poz. 2098.

196. KOCOWSKI Bronisław: Zbiór starych druków w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Zob. poz. 2096.

197. KOSIBA Aleksander: Czy profesor ... potwierdzi w tym roku na Spitsbergen hipotezę o oziębianiu się klimatu. Rozm. [Tempki Zbigniew] Z. Teski. *Śl. pol.* wyd. A, R. 14 nr 129 s. 1, 4, ilustr.

198. KOSIBA Aleksander: Z bogatym materiałem naukowym i ciekawymi spostrzeżeniami wrócił ze Spitsbergenu prof. ... Rozm. [Tempki Zbigniew] Z. Teski. *Śl. pol.* wyd. A, R. 14 nr 224 s. 1, 2, ilustr.

199. KUCZYŃSKI Stefan: Wspomnienia o Władysławie Nehringu. [W:] *Ludzie dawnego Wrocławia*. Wrocław s. 134—139, ilustr.

200. KULCZYŃSKI Stanisław: Odbudowa nauki wrocławskiej. (Wyjątek z mowy sejmowej). *Kur. pol.* wyd. A, R. 2 nr 115 s. 5.

201. [KURSY przygotowawcze na wyższe studia]: *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 123 s. 4; Adamczyk Stanisław, Bryl Ernest: *Wrocławski eksperyment*. *Orka* R. 2 nr 28 s. 6.

202. KUSZEWSKI Marek: Kiedy komisja skończy pracę ... W sprawie wyników egzaminów wstępnych na Uniwersytecie Wrocławskim]. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob.* R. 8 nr 30, s. 3.

203. [KUSZEWSKI Marek] M.K.: Między dawnymi a nowymi laty. [Zarys historii Uniwersytetu Wrocławskiego]. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob.* R. 8 nr 29, s. 1.

204. KWIATY i warzywa uprawiać można bez ziemi. Rewelacje Ogrodu Botanicznego [we Wrocławiu]. *Exp. pozn.* wyd. A, R. 12 nr 105 s. 2; *Śl. pol.* wyd. A, R. 14 nr 107 s. 6.

205. LAUREACI Nagród m. Wrocławia.

Prof. Karol Maleczyński. *Śl. pol.* wyd. A, R. 14 nr 121 s. 3, ilustr.

206. [LIPSKA Danuta] (l): 4 profesorów wrocławskich [Gajek, Jakóbiec, Ossowski, Rospond] na Kongresie Sławi-
stów w Moskwie. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 211 s. 1, 2.

207. [LIPSKA Danuta] (l): Doc. dr Adolf Nasz. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 79 s. 5, ilustr. O nich się mówi.

208. [LIPSKA Danuta] (l): Prof. dr Aleksander Kosiba. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 7 s. 5, ilustr. O nich się mówi.

209. [LIPSKA Danuta] (l): Prof. dr Kamil Stefko. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 1 s. 5, ilustr. O nich się mówi.

210. [Łukaszewicz Józef] J.Ł.: Komite-
ty do spraw zatrudnienia absolwentów powstały przy uczelniach. *Śl. pol.* wyd. A, R. 14 nr 78 s. 1.

211. ŁUKASZEWICZ Karol: Dziesięciolecie Ogrodu Zoologicznego we Wrocławiu. *Wszechśw. z.* 12 s. 341—348, ilustr.

212. LUTMANOWA Maria: Filozofia wkracza w mury Uniwersytetu. Rozm. H.P. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob.* R. 8 nr 36 s. 1.

213. M.Gr.: Alma Mater Vratislaviensis. *Die Woche in Polen* Jhg 1 nr 25 s. 4, 5.

214. [MACHUL Henryk] (mach): Aktyw studencki dyskutuje. O nowe formy pracy ZMS na wyższych uczelniach. *Śl. pol.* wyd. A, R. 14 nr 281 s. 2.

215. [MACHUL Henryk] (mach): We Wrocławiu powstała tymczasowa Okręgowa Rada Studencka ZMS. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 33 s. 2.

216. [MACHUL Henryk] (mach): ZMS na wyższych uczelniach rozwija działalność. *Śl. pol.* wyd. A, R. 14 nr 255 s. 2.

217. MAKSYMOWICZ Stanisław: Adresujcie „Od nowa”. [Sprawa wycieczki studentów Polaków z Uniwersytetu Wrocławskiego do Lwowa]. *Od nowa* nr 20 s. 9.

218. MALECZYŃSKA Ewa: Współpraca historyków wrocławskich z czeskimi. *Rocz. wrocł.* T. 2 s. 374—379.

219. MĘKARSKA J.: Szkolnictwa wyższe na Ziemiach Odzyskanych. *Prz. Zach.* Londyn R. 9 nr 5 s. 5—7.

220. [MIKULSKI Tadeusz, nekr.]: *Gaz. rob.* R. [11] nr 203 s. 1; *Sł. pol.* wyd. A, R. 14 nr 203, s. 2; *Nowa kult.* R. 9 nr 37 s. 3, ilustr.; *Odra* nr 34 s. 1, 10, ilustr.; *Tyg. powsz.* R. 12 nr 36 s. 8. Z dnia; *Tyg. zach.* R. 3 nr 36, s. 2; *Życie liter.* R. 8 nr 36 s. 11, ilustr.; Gawalkiewicz Jan. *Życie liter.* R. 8 nr 38 s. 5; Gierowski Józef. Zob. poz. 447; Gomulicki Juliusz: Pod staromiejską kamienicą. *Tryb. liter.* R. 2 nr 36/44 s. 3; Hernas Czesław: Uliczka Tadeusza Mikulskiego. Zob. poz. 61; in. *Wrocł. Tyg. katol.* R. 6 nr 37 s. 3; (lg): Ulica Tadeusza Mikulskiego. *Tryb. Ludu* wyd. H, R. 11 nr 264 s. 3; Libera Zdzisław. *Życie Warsz.* wyd. A, R. 15 nr 215 s. 6. *Życie i kultura*; Libera Zdzisław. *Polonist.* R. 11 nr 5 s. 80; Libera Zdzisław: Tadeusz Mikulski jako badacz polskiego Oświecenia. *Prz. humanist.* R. 2 nr 5 s. 147—155; Lutogniewski Tadeusz: Profesor. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob.* R. 8 nr 35 s. 1, ilustr.; Rudnicka Jadwiga. *Prz. humanist.* R. 2 nr 4 s. 91—94; (ST). *Życie Warsz.* R. 15 nr 206 s. 2; Szewczyk Wilhelm. *Tryb. rob. Mag. niedz.* R. [16] nr 205 s. 3, ilustr.; Wyka Kazimierz. *Prz. kult.* R. 8 nr 37 s. 3; Zgorzeński Czesław. *Tyg. powsz.* R. 12 nr 39 s. 2; zn. *Twórczość.* R. 14 nr 10 s. 177—178.

221. MORELOWSKI Marian: Mówi prof... [o swoich pracach naukowych]. Rozm. [Halina Zywień] Agnieszka. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob.* R. 8 nr 7 s. 3.

222. NOWY gmach Wrocławskiej Biblioteki Uniwersyteckiej. *Głos. Koszał.* wyd. A, R. 6 nr 84 s. 3, ilustr.

223. ODEZWA rektorów [szkół wyższych Wrocławia] do młodzieży akademickiej [w sprawie wyborów do rad narodowych]. *Sł. pol.* wyd. A, R. 14 nr 26 s. 4.

224. OLSZEWICZ Bolesław: Ilu było Kolumbów, gdzie żyją hipopody i ama-

zonki? Rozm. D[anuta] Lipska. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 96 s. 5, ilustr.

225. OPATRYN Jarosław Wit: Przechadzka Purkyniego. *Odra* R. 1 nr 30 s. 2.

226. OZÓG J[an]: Katalog słowniskich wydawnictw ciągłych. Zob. poz. 2115.

227. PATER Mieczysław: Jan Ewangelista Purkynie. Zob. poz. 734.

228. PROBLEMATYKA badawcza Katedry Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego. *Sł. pol.* wyd. A, R. 14 nr 255 s. 3.

229. PROF. DR WŁODZIMIERZ HOŁUBOWICZ o wyprawie archeologicznej „Niedzieli”. [W sprawie grodu „Ry czyn”]. *Tryb. opol.* wyd. AB, nr 110 s. 3.

230. [PRYZNANIE tytułu doktora honoris causa prof. Czekanowskiemu]: *Życie Warsz.* wyd. A, R. 15 nr 297 s. 1; [Lipska Danuta] (l). *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 294. s. 1, ilustr.

231. PSTROKOŃSKA H[anna]: Cimelia znaczy klejnoty. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 4 s. 5, ilustr.

232. [RAJSKA Irena] I. O.: Purpurowe togi polskich rektorów na ulicach Jeny. [Uniwersytet Wrocławski reprezentował prof. Zdzisław Żygulski]. *Sł. pol.* wyd. AB, R. 14 nr 217 s. 1, 2.

233. [REITER Jan]: Biblioteka Uniwersytecka we Wrocławiu. Informator. Zob. poz. 2121.

234. REITER Jan: Ludwik Gitzler. [W:] *Ludzie dawnego Wrocławia.* Wrocław. Zob. poz. 2123.

235. REITER Jan: Michał Śniegocki. Zob. poz. 2123.

236. [REITER Jan]: Przewodnik po Bibliotece Uniwersyteckiej. Zob. poz. 2121.

237. REKTORZY szkół wyższych obradowali w Zielonej Górze [z inicjatywy Uniwersytetu Wrocławskiego]. *Tryb. Ludu* wyd. F, R. 11 nr 212 s. 2.

238. RUDNIEWSKI Karol: Trafiliśmy w sedno sprawy. Studenci Wrocławia czekają na antidotum. [Sprawa zatrudnienia absolwentów Uniwersytetu Wrocławskiego na Ziemiach Zachodnich]. *Sztand. młodych* R. [9] nr 301 s. 3.

239. S. C.: Nadodrzański Uniwersytet. *Życie gosp.* R. 14 nr 19 s. 12, ilustr.
240. SADOWSKA Halina: Nieznane Estreicherowi polonica w zasobie starych druków Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Zob. poz. 3057.
241. SIKORSKI Janusz: „Silesia Superior” i Związek Akademików Polaków. *Za i przeciw* R. 2 nr 14/15 s. 14.
242. [SKARB w Bibliotece Uniwersyteckiej]: *Śl. pol.* wyd. A, nr 126 s. 1; Klejnoty i złoto w bibliotecznej szafie. *Życie Waisz.* R. 15 nr 130 s. 4; *Tryb. Ludu* wyd. F, R. 11 nr 151 s. 3; [Zywień Halina] (hal). *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 126 s. 1; [Świetlik Krystyna] (r). *Tamże* nr 128 s. 3.
243. STUDENCI [Wydziału Prawa] kuratorami sądowymi. *Śl. pol.* wyd. A, R. 14 nr 62 s. 5.
244. ŚWIDA Witold: Na zaproszenie polskiego uniwersytetu ludowego w Zurychu prorektor Uniwersytetu Wrocławskiego zwiedził szwajcarskie zakłady dla nieletnich. Rozm. Antoni Masłowski. *7 Dni w Polsce* R. 2 nr 22 s. 1, 2, ilustr.
245. ŚWIDA Witold: Przystępstwo, sąd, więzienie na biurku uczonego. Rozm. Tadeusz Lutogńiewski. *Odra* R. 1 nr 46 s. 6, 10.
246. [ŚWIETLIK Krystyna] (r): Chrzest domów akademickich. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 39 s. 3.
247. [ŚWIETLIK Krystyna] (r): Studenci Uniwersytetu na pomoc dla młodzieży krajów kolonialnych. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 273 s. 4.
248. [ŚWIETLIK Krystyna] (r): Szukamy stu życzliwych ludzi. Władze uniwersyteckie stają przed problemem otwarcia... domu noclegowego dla studentów. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 26 s. 4.
249. SZYROCKI M[arian]: Festungs — Hauptquartier wieder Universitaetsbibliothek. *Arbeiterstimme* Jhg. [8] nr 29 s. 3.
250. SZYROCKI M[arian]: Die Sowjetunion uebergibt wertvolle Handschriften an Polen. [M. in. Bibliotece Uniwersyteckiej]. *Die Woche in Polen* Jhg. 1 nr 1 s. 12.
251. TOMASZEWSKA Wanda: Wrocławski ośrodek prac naukowo-badawczych w zakresie numizmatyki. Zob. poz. 812.
252. TRZECH naukowców wrocławskich nowymi członkami PAN. [Z Uniwersytetu prof. dr Marczewski]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 115 s. 1.
253. [TULASIEWICZ Tadeusz] Tuwicz: Wyrafinowana tortura. [Opieka dentystryczna dla studentów]. *Śl. pol.* wyd. A, R. 14 s. 4. *Szczerze*.
254. [TYSIĄC] 1000 nowych gatunków roślin we Wrocławskim Ogrodzie Botanicznym. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 75 s. 1.
255. U PROGĘ nowego roku na Uniwersytecie Wrocławskim. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 237 s. 1, 2, ilustr.
256. (w): Teraz będzie za późno... Gdzie będzie się stołować ok. 1200 studentów? *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 210 s. 4.
257. wa: Wrocławscy studenci przygotowują się do uczczenia Tysiąclecia... *Sztand. młodych* R. 9 nr 187 s. 1.
258. WE WROCŁAWIU stanie obelisk ku czci pomordowanych przez gestapo uczonych [we Lwowie]. Wrocławskie środowisko naukowe w hołdzie zamordowanym. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [11] nr 104 s. 2.
259. WITKOWSKI Włodzimierz: Dokumenty polskości Śląska. [Praca prof. Rosponda nad „Słownikiem gwar śląskich”]. *Dz. łódz.* R. 14 nr 34 *Panorama* s. 1.
260. WROCŁAWSKI Informator Uniwersytecki na rok akademicki 1958/59. Red. Jerzy Łanowski. Wrocław. Uniw. Wrocł. ss. 295, nlb. 9, pl. 1.
261. [WSPÓŁPRACA milicji z naukowcami]: *Śl. powsz.* wyd. C, R. 12 nr 167 s. 5; [Emerling Tadeusz] (Temer): Milicja wrocławska nawiązała współpracę z naukowcami [Uniwersytetu Wrocławskiego]. *Śl. pol.* wyd. A, R. 14 nr 156 s. 2.
262. [WYJAZDY studentów wrocław-

skich za granicę]: [Smolak Henryk] (hs): Do Francji, Jugosławii, Turcji, ZSRR. Wrocławscy studenci wyjeżdżają za granicę. *Gaz. rob. wyd. B, R.* [11] nr 147 s. 1, 2; (kk). *Śl. powsz. wyd. CBL, R.* 12 nr 159 s. 5.

263. WYKŁAD prof. P. Łobanowa na Uniwersytecie Wrocławskim. *Śl. powsz. wyd. ACBL R.* 12 nr 139 s. 1.

264. WYSTAWA książki angielskiej [w Klubie Uniwersyteckim]. *Śl. pol. wyd. A, R.* 14 nr 275 s. 8; [Gawron Tadeusz] (tg). *Gaz. rob. wyd. B, R.* [11] nr 275 s. 3.

265. ZARZĄDZENIE. Zmiany organizacyjne w Uniwersytecie Wrocławskim im. Bolesława Bieruta. *Dz. U. Min. Szkoln. Wyższego* nr 10.

266. ZAWISZA Alicja: Jan Mikulicz-Radecki. [W:] *Ludzie dawnego Wrocławia*. Wrocław s. 119—125.

267. ZBIORY rękopisów Biblioteki Uniwersyteckiej powiększyły się... o 423 pozycje. *Śl. pol. wyd. AB, R.* 14 nr 298 s. 6; [Adamiecka Maria] (ad): *Gaz. rob. wyd. B, R.* [11] nr 296 s. 3.

268. [ZŁOTY jubileusz prof. Stefki]: *Życie Warsz.* wyd. A, R. 15 nr 276 s. 1; Antkowiak Z. *Śl. pol. wyd. A, R.* 14 nr 237 s. 1, 3.

269. ZULEK Lewicki J.: W pracowniach wrocławskich naukowców. *Panorama R.* 5 nr 4 s. 7, 8, ilustr.

1959

270. ABRAMOWICZ R., Uberman Z.: O sprawach studenckich rozmawiamy we Wrocławiu ... *Sztand. młodych* wyd. A, R. [10] nr 80 s. 4, 5.

271. [AKADEMIA dla uczczenia pamięci prof. dr Mikulskiego]: *Gaz. rob. wyd. B, R.* [12] nr 50 s. 1, 2; an: Szkoła wrocławska. *Twórcz. R.* 15 nr 5 s. 173; [Marek Halina] (Halma). *Śl. pol. wyd. A, R.* 15 nr 50 s. 1, 2; [Zywień Michał] (m). *Śl. pol. wyd. A, R.* 15 nr 46 s. 1.

272. A. Kr.: Studencki ruch naukowy. *Tryb. Ludu* wyd. A. R. 12 nr 290 s. 3.

273. [BAJER Lesław] Bielecki Andrzej:

Szansa wrocławskiej socjologii. *Odra R.* 2 nr 18 s. 1, 11.

274. [BAJER Lesław] (be): Uczelnie przed 1 Maja. *Gaz. rob. wyd. B, R.* [12] nr 102 s. 4.

275. BĄK Bogdan: Antoni Knot. *Odra R.* 2 nr 46 s. 1, 11. *Ludzie Ziemi Zachodnich.*

276. BEDNORZ Zbyszko: Dawne drogi ku „Wysokiej Polszczyźnie”. [„Kółko Polskie” działające wśród śląskich studentów teologii we Wrocławiu w latach 1895—1906]. *Więź R.* 2: 1959 nr 9 s. 116—123.

277. BEDNORZ ZBYSZKO: Działalność „Kółka Polskiego” we Wrocławiu (1895—1906) w świetle świeżo odnalezionych protokołów z posiedzeń. *Opole 1959 ss.* 30. *Instytut Śląski w Opolu. Komunikat* nr 38. Tyt. okł.

278. BIELICKI Tadeusz: Ośrodek wrocławski [antropologia]. [W:] *Sto lat antropologii polskiej 1856—1958*. Tadeusz Bielicki, Jan Czekanowski, Tadeusz Dzierżykraj-Rogalski, Ireneusz Michalski, Kazimierz Więziowski, Franciszek Wokrej, Ośrodki powstałe po drugiej wojnie światowej. Wrocław s. 20—50, portr. 2, Sum. s. 50—54.

279. [BIEŁOWICZ Władysław] A. Ol.: O stolicy Nadodrza. [M. in. o Uniwersytecie]. *Gaz. rob. wyd. B, R.* [12] nr 189, *Mag. tyg.* nr 25 s. 5.

280. BUKOWSKA Anna: La plus jeune Alma Mater. *Perspectives polonaises. A.* 2 No 8—9 s. 99—105 ilustr. Les arts, les lettres et les sciences; Bukowska Anna: Born of cinders. *Polish Perspective V.* 2 No 8—9 s. 97—103. *Art and Science* ...

281. BUKOWSKA Anna: To musi być zrobione. [Uniwersyteckie środowisko Wrocławia]. *Nowa Kult. R.* 9 nr 20 s. 4.

282. CIERNIAK Henryk: Socjologia na poddaszu. [Sprawa Katedry Socjologii na Uniwersytecie Wrocławskim]. *Odra R.* 2 nr 47 s. 1, 11.

283. CENA Krzysztof: Wyprawa wrocławskiego Akademickiego Klubu Tury-

stycznego [do jaskiń Triglavu]: Przy ulicy jaskiniowej, Wózkiem pod Triglav, Czy najgłębsza na świecie?, Bal w jaskini. *Sł. pol.* wyd. A, R. 15 nr 262 s. 3, nr 264 s. 3, nr 268 s. 3, nr 270 s. 3.

284. CZERWIŃSKI Janusz: Dwunastu wrocławian pod biegunem: 25 lata temu, Pod polską flagą, Geomorfologia i glaciologia. *Sł. pol.* wyd. A, R. 15 nr 278 s. 3, nr 282 s. 3, nr 290 s. 3.

285. [DAR ambasady NRD dla Uniwersytetu Wrocławskiego]: *Sł. pol.* wyd. A, R. 15 nr 24 s. 1; *Tryb. Ludu* R. 12 nr 29 s. 3; *Życie Warsz.* wyd. A, R. 16 nr 25 s. 1; *Tryb. rob.* R. [17] nr 80, *Mag. niedz.* s. 5. W jednym zdaniu o Wrocławiu.

286. DODATKOWY termin egzaminów na studia wyższe. *Tryb. Ludu* wyd. A, R. 12 nr 230 s. 4; *Ziel. Szland.* nr 69 s. 4; (Kaj): W jakich uczelniach są wolne miejsca. *Życie Warsz.* R. 16 nr 197 s. 1.

287. (dor): Tysiąclecie w pracach T[owarzystwa] W[iędzy] P[owszechniej]. [Otwarcie placówki w Bolkowie pod patronatem Katedry Historii Uniwersytetu Wrocławskiego]. *Tryb. Ludu* wyd. A, R. 12 nr 160 s. 5.

288. DROZDOWSKI W[acław]: Wizyta u skarbów kultury. Gawędziłem na Piasku. *Sł. pol.* R. 15 wyd. A, nr 266 s. 3.

289. DYMISJA wrocławskiego „Gabinetu”. [Zrzeszenie Studentów Polskich we Wrocławiu]. *Od nowa* nr 7 s. 1, 4.

290. E. MAR.: Dziekani uniwersytetów z całej Polski rozpoczęli w Toruniu obrady. [M. in. dziekan Wydz. Mat. Fiz. Chem. Uniwersytetu Wrocławskiego]. *Ilustr. Kur. Pol.* wyd. KB, nr 53 s. 2.

291. [FESTIWAL młodzieży akademickiej w Krakowie]: [Świątlik Krystyna] (r). *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 94 s. 4; [Adamiecka Maria] (ad). *Tamże* nr 115 s. 4; Kat.: Pochwała rzeczy skromnej. *Odra* R. 2 nr 23 s. 4.

292. FIEMA Józef: 14 lat we Wrocławiu tow. prof... Rozm.: [Danuta Lipska] D. L. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] s. 3, ilustr.

293. FLISIUŁ Tadeusz: Kariera Francików. *Odra* R. 2 nr 8 s. 11.

294. FLISIUŁ Tadeusz: Pionierskie dni. *Odra* R. 2 nr 19 s. 1, 2.

295. FLISIUŁ Tadeusz: Reportaż z łączy. — O dach nad głową. [Sytuacja mieszkaniowa studentów we Wrocławiu]. *Odra* R. 2 nr 40—41 s. 5, ilustr.

296. FLISIUŁ Tadeusz, Sidorski Dionizy, Zawadzka Anna: Wrocławscy studenci. [Wyniki ankiety]. *Odra* R. 2 nr 16 s. 3, nr 17 s. 3, 10, nr 18 s. 3, 11, nr 19 s. 3, nr 20 s. 1, 10.

297. FLISIUŁ Tadeusz, Wilczek Wiesław: Gdzie jest brodacz w czarnym swetrze? [ZMS na Uniwersytecie Wrocławskim]. *Walka młodych* R. 11 nr 3 s. 6—7.

298. FLORCZAK Alojzy: Materiały do bibliografii druków o Uniwersytecie. Zob. poz. 2080.

299. FLORCZAK Alojzy: Publikacje pracowników i studentów. Zob. poz. 2080.

300. GANDOR Karol: „Lotne piaski”. [Sprawa rekrutacji na wyższe studia na Uniwersytecie Wrocławskim]. *Nadodrza* R. 3 nr 9 s. 2.

301. GARYGA Bolesław: Z działalności wrocławskiego ośrodka socjologicznego. Zob. poz. 432.

302. [GAWRON Tadeusz] (T. Gaw): Specjalne zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej znalazły pomieszczenie na Wyspie Piaskowej. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 67 s. 4.

303. GODLEWSKA K[alina]: Laureaci nagród m. Wrocławia prof. dr Marian Morelowski. *Sł. pol.* wyd. A, R. 15 nr 118 s. 4.

304. GOLACHOWSKI Stefan. Rozm. Wiesław Wilach. *Odra* R. 2 nr 22 s. 1, 11.

305. (h): Prof. H. Steinhaus w Telewizji Warszawskiej. *Życie Warsz.* R. 16 nr 215 s. 2.

306. [HOLD pamięci Jana Ewangelisty Purkyniego]: *Tryb. Ludu* wyd. B, R. 12 nr 296 s. 7; [Kuszeński Marek] mk:

Uczni całego świata uczcili pamięć ... *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 256 s. 1, 2; Z. A.: Uczni Polski, CSR i NRD złożyli hołd pamięci... *Sł. pol.* wyd. A, R. 15 nr 253 s. 1, 2.

307. HOŁUBOWICZ Włodzimierz: Kilka uwag wstępnych o piacy terenowej Katedry Archeologii Polski Uniwersytetu Wrocławskiego i Zakładu Archeologii Polski IHKM PAN we Wrocławiu w roku 1959. *Zob. poz.* 498.

308. HOŁUBOWICZ Włodzimierz: Śląsk w oczach archeologa. *Rozm. Jerzy Gałuszka. Odra* R. 2 nr 50 s. 4.

309. [INAUGURACJA roku akademickiego]: *Sł. pol.* wyd. A, R. 15 nr 237 s. 1, 2, ilustr.; *Tryb. Ludu* wyd. A, R. 12 nr 277 s. 6; (i). *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12]: 1959 nr 239 s. 1, 2, ilustr.; [Osińska Irena] I. O.: Uroczystości 15-tej inauguracji roku akademickiego na Politechnice i Uniwersytecie. *Sł. pol.* wyd. A, R. 15 nr 231 s. 1; Kulczyński Stanisław: Wrocławskie Gaudeamus po raz piętnasty. *Sł. pol.* wyd. A, R. 15 nr 233 s. 1, 2, ilustr.

310. JACY są? O czym marzą nasi najmłodsi studenci? [Ankieta — odpowiedzi]. *Sł. pol.* wyd. AB, R. 15 nr 248 s. 1, 8, ilustr.

311. JAKÓBIEC Marian: Krzemieniec pamięta o Słowackim. *Rozm. [Zywień Halina] Agnieszka. Gaz. rob.* R. [12] nr 243, *Mag. tyg.* nr 34 s. 5, ilustr.

312. JAN EVANGELISTA PURKYŇ 1787—1869. Katalog wystawy. Wrocław ss. 63, ilustr. 8.

313. JANUSZEWSKI Bernard Woodrow: Z życia polskich studentów we Wrocławiu w latach czterdziestych XIX wieku. *Kwart. opol.* R. 5 nr 15 s. 135—143, *Sum.* s. 183, *Zsf.* s. 187—188, bibliogr. bibliogr.

314. [jar]: Uczni Wrocławskiego Instytutu [Astronomicznego] odsłaniają tablice Słońca przy pomocy spektrohelioskopu polskiej konstrukcji. *Exp. wiecz.* wyd. ABCD, R. 14 nr 163 s. 1, 2.

315. JASIŃSKI Kazimierz: Ilustracje kalendarzowe w rękopisie wrocławskim

z około 1300 r. *Kw. Hist. Kult. mater.* R. 7 nr 2 s. 203—228, tabl. 24; [Rec.]: Haisig Marian. *Sobótka* R. 15: 1960 nr 1 s. 75—76.

316. [JAWORSKI Iwo, prof., nekr.]: *Sł. pol.* wyd. A, R. 15 nr 72 s. 2; *Tyg. powsz.* R. 13 nr 15 s. 8. Z dnia; Wyślouch S[eweryn]: Prof. dr Iwo Jaworski. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 74 s. 2.

317. JEZOWSKA—TRZEBIATOWSKA Bogusława.: Aktualne zagadnienia wychowania i nauczania na Wydziale Mat.-Fiz.-Chem. *Zycie Szk. wyższej* R. 7 nr 7/8 s. 69.

318. J. JUR.: Współpraca historyków przy realizacji filmu „Krzyżacy”. *Tryb. Ludu* wyd. A, R. 12 nr 193 s. 4.

319. [JUBILEUSZ dwudziestopięcioletniej pracy na katedrze profesorskiej prof. dra Stanisława Kolbuszewskiego]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 106 s. 5; *Sł. pol.* wyd. A, R. 15 nr 108 s. 2; *Odra* R. 2 nr 20 s. 10, 7 dni na Ziemiach Zachodnich; *Panorama* R. 6 nr 24 s. 6, ilustr.; *Dz. pol.* wyd. A, R. 15 nr 142 s. 3. *Notatnik kulturalny; Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 291. *Mag. tyg.* nr 42 s. 2; *Sł. pol.* wyd. A, R. 15 nr 290 s. 1, 2, ilustr.; (A). *Tamże* nr 291 s. 1; (T.S.). *Zycie Warsz.* R. 16 nr 129 s. 5, ilustr.; (Wł. S.) *Głos wielkop.* wyd. A, R. 15 nr 143 s. 3, ilustr.

320. KAŻMIERCZYK Józef: Wyniki badań wykopaliskowych na dziedzińcu uniwersyteckim we Wrocławiu. *Zesz. nauk. U. Wr.* Ser. A nr 19; *Archeol. Śląska* z. 2 s. 223—245, 261—262, ilustr., rys., Rés., Zsf., bibliogr.

321. [KISIL Włodzimierz] (kis): Biskupin coraz mniej studencki. [Domy studenckie i ich losy]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 79 s. 4.

322. [KISIL Włodzimierz] (kis): Domagamy się niezwłocznej eksmisji Poloniści i rusycyści muszą rozpocząć naukę w normalnych warunkach. [Sprawa lokalu dla tych katedr]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 215 s. 3.

323. [KISIL Włodzimierz] (kis): Interwencja „Gazety” pomogła natychmiast,

„Konsumy” opuszczają dziś budynek Uniwersytetu. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 217 s. 5.

324. [KISIL Włodzimierz] (kis): Klub Uniwersytecki w ... schronie przeciwatomowym. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 162 s. 4.

325. [KISIL Włodzimierz] (kis): Z życia studentów. [Utworzenie baru śniadaniowego w domu studentek]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 74 s. 4.

326. [KISIL Włodzimierz] (kis): Zespoły artystyczne Uniwersytetu występują na akademiach. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 102 s. 4.

327. [KISIL Włodzimierz] (kis): Znaczący kultury antycznej i humanizmu polskiego obradują we Wrocławiu. [Walne Zgromadzenie Polskiego Towarzystwa Filologicznego]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 153, *Mag. tyg.* nr 19 s. 2.

328. KLISIECKI Andrzej: Purkyni — fizjolog. [Referat wygłoszony na uroczystości ku czci Purkyniego we Wrocławiu 24 X 1959]. *Rocz. wrocł.* R. 3/4 s. 183—190, ilustr.

329. KOCHAŃSKI Jerzy: Pułapka udaje się raz. [Sprawa ZMS na wyższych uczelniach wrocławskich m. in. i na Wydziale Prawa]. *Sztand. młodych* wyd. A, R. [10] nr 31 s. 2.

330. KOCOWSKI Bronisław: Katalog inkunabułów Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. *Zob. poz.* 2099.

331. [KONKURS intelektualistów dla młodzieży akademickiej]: [Marek Halina] (halma). *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 22 s. 2; [Żywień Halina] Agnieszka. *Sprawy i Ludzie. Dod. tyg. Gaz. rob.* R. 9 nr 4 s. 3, ilustr.

332. KOPER Ryszard: E pur si muove! (Fel. optymistyczny o studentach wrocławskich). *Zarzewie* R. 3 nr 2 s. 6, ilustr.

333. KOSIBA Aleksander: Cały świat naukowy interesuje się polskimi badaniami na Spitsbergen. *Rozm. [Zygmunt Tempski] Z. Teski. Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 240 s. 4, ilustr.

334. „KURIER” na tropie starodru-

ków: Jak odnaleziono mszał i brewiarz, Czy uda się odnaleźć zaginione książki? Tajemnice pałacu w Ramońtowicach, Kim jest Rudolf Heinrich?, Natrafiono na ślad obrazów?, Tajemnicze pamiątki z XIX w., Starymi księgami palono w piecach a z pieczęci woskowych robiono świece, Dziesiątki starych ksiąg leżą w wieży kościelnej, Czy stare foliały mają nadal niszczyć?, Ministerstwo kultury przyłącza się do naszej akcji, Czytelnicy wskazują nowe tropy, Śladów jest wiele, Komunikat Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. *Kur. pol.* wyd. B, R. 3 nr 276 s. 1, ilustr., nr 276 s. 1, 3, 7, ilustr., nr 277 s. 1, 2, ilustr., nr 278 s. 1, nr 279 s. 1, 2, nr 280 s. 1, 2, nr 281 s. 1, nr 282 s. 1, nr 284 s. 1.

335. [KUSZEWSKI Marek] M.K.: Sens prawdziwie twórczej pracy. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 216 s. 5. W rocznicę śmierci prof. Tadeusza Mikulskiego.

336. [LIPSKA Danuta] D.L.: Cenne księgozbiory „dobrze się czują” na Piaskach. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 7 s. 5.

337. [LIPSKA Danuta]: Chodzi o leczenie wrocławskich studentów. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 6 s. 3.

338. [LIPSKA Danuta]: Czyżby zapomniano o „kosmetyce” Biblioteki Uniwersyteckiej „Na Piasku”? *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 227 s. 3.

339. [LIPSKA Danuta]: Dziwy fizyki w zakładzie prof. dr J. Nikliborca. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 115 s. 3.

340. [LIPSKA Danuta]: Podobą mi się wasz Wrocław, stwierdza członek Akademii Nauk ZSRR, prof. Grinberg [gość Wydziału Mat.-Fiz.-Chem. Uniwersytetu Wrocławskiego]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 261, *Mag. tyg.* nr 37 s. 4, ilustr.

341. [LIPSKA Danuta] (l): Zbliża się początek roku akademickiego. *Gaz. rob.* wyd. WABA, R. [12] nr 228 s. 4.

342. [LIPSKA Danuta] (l): Prof. Olszewicz udaje się do Berlina na uroczysto-

ści humbołtowskie. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 95 s. 1.

343. LUTOGNIIEWSKI Tadeusz: Między Getyngą a Wrocławiem. [Zestawienie problematyki Zeszytów Naukowych Uniwersytetu Wrocławskiego i „Jahrbuch der schlesischen Friedrich-Wilhelms Universitaet zu Breslau“]. *Odra* R. 2 nr 405 s. 6.

344. (mw): Wystawa pamiątek [w Bibliotece Uniwersyteckiej]. *Tryb. Lu du* wyd. A, R. 12 nr 203 s. 6.

345. [MACHUL Henryk] (mach): Dni darwinowskie we Wrocławiu. *Sł. pol.* wyd. A, R. 15 nr 280 s. 1. Z życia ZMW.

346. MALECZYŃSKA Ewa: O znaczeniu Uniwersytetu Wrocławskiego na Ziemiach Zachodnich. *Przem.* Zob. poz. 654; *Tryb. Ludu* wyd. A, R. 12 nr 78 s. 4. Na III Zjeździe PZPR.

347. MALECZYŃSKA Kazimiera: Dzieje gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu na Wyspie Piaskowej. Zob. poz. 2109.

348. MORCINEK Gustaw: Jubileusz z uniwersyteckim splendorem [Jana z Bogumina Kuglina]. *Tryb. rob.* R. [16] nr 301, *Mag. niedz.* s. 7.

349. [Marek Halina] (halma): O socjalistycznym wychowaniu młodzieży mówiono na środowiskowej konferencji aktywu studenckiego. *Sł. pol.* wyd. A, R. 15 nr 94 s. 1, 2.

350. MAZUR Antoni: Nowe Koło Zjednoczonego] S[tronnictwa] L[udowego] na Uniwersytecie Wrocławskim. *Ziel. Sztandar* R. 11 nr 31 s. 4.

351. MENDELSSOHN Kurt: Wizyta angielskiego uczonego. [W zakładzie Fizyki Uniwersytetu Wrocławskiego]. *Rozm. H. Ostromecka. Sł. pol.* wyd. A, R. 15 nr 285 s. 2.

352. MIKULSKA Zofia, Gawałkiewicz Jan: Bibliografia prac Tadeusza Mikulskiego. *Pam. liter.* R. 51 z. 3/4 s. 117—158.

353. MIKULSKI Tadeusz: Szkic autobiografii naukowej. *Pam. liter.* R. 51 z. 3/4 s. 2—7, ilustr.

354. [MIKULSKI Tadeusz — wspo-

mnienia pośmiertne]: Hernas Czesław: Profesor. Zob. poz. 60; Kawecka-Gryczowa Alodia: W Bibliotece Narodowej. *Pam. liter.* R. 51 z. 3/4 s. 41—48, ilustr.; Wyka Kazimierz: O postępowaniu naukowym Tadeusza Mikulskiego. *Tamże* s. 9—26; Zakrzewski Bogdan: Śląska pracownia Tadeusza Mikulskiego. Zob. poz. 315.

355. MŁYNARSKI Marian: Niektóre gady i płazy Brazylii, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków znajdujących się we Wrocławskim **Ogrodzie Zoologicznym**. *Prz. zool.* T. 3 z. 3 s. 190—193, ilustr., tab., mapa, Sum., bibliogr.

356. MORELOWSKI Marian: Prof. ... Laureaci Wrocławia. *Rozm.* [Lesław Bajer] Andrzej Bielecki. *Odra* R. 2 nr 20 s. 1, 3, ilustr.

357. MÓWIĄ ludzie nauki [delegaci na III Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej]. *Odra* R. 2 nr 11 s. 3, 11.

358. NA UNIWERSYTECIE Wrocławskim odbyły się wybory nowego senatu akademickiego. *Tryb. Ludu* wyd. A, R. 12 nr 152 s. 7. W kilku zdaniach.

359. NASI delegaci [na III-ci Zjazd Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej]. Ewa Maleczyńska. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 55 s. 1, ilustr.

360. NAUKA wrocławska. [M. in. O Uniwersytecie i profesorach]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 74 s. 5, ilustr.

361. NOTATKI z Wrocławia [dotyczące życia kulturalnego i Uniwersytetu]. *Odra* R. 2 nr 23 s. 10, nr 24 s. 10. 7 dni na Ziemiach Zachodnich.

362. NOWAKÓWNA Jadwiga: Zebranie dla uczczenia pamięci prof. dra Gustawa Poluszyńskiego. *Prz. zool.* T. 3 z. 3 s. 227—228.

363. NOWE kierunki badań Katedry Geografii Ekonomicznej Uniwersytetu Wrocławskiego. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 294 s. 4.

364. [OBÓZ studencki wypoczynkowy w Czarnem]: Frąckiewicz Zofia: Nim skończy się zielona noc ... *Sł. pol.* wyd. A, R. 15 nr 184 s. 4, ilustr.; [Kisil Włodzimierz] (Kis). *Gaz. rob.* wyd.

B, R. [12] nr 90 s. 4.; OLD. *Głos Koszala*. wyd. A, R. 7 nr 170 s. 5.; Wik: 1 wypoczywać trzeba mądrze. *Odra* R. 2 nr 24 s. 4.

365. [ODKRYCIE wieży zamku Piastowskiego w murach Uniwersytetu]: [Drozdowski Wacław] (d). *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 260 s. 1, 2; Morelowski Marian. *Exp. pozn.* wyd. A, R. 13 nr 255 s. 1, 2, ilustr.

366. [ODNALEZIENIE starodruków i rękopisów należących do Biblioteki Uniwersyteckiej]: *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 267 s. 1; Mszał z XV wieku z orłami śląskimi znaleziono we Wrocławiu. *Śl. pol.* wyd. ABL, R. 13 nr 267 s. 1; [Szumeko Jerzy, Zieliński Zdzisław] (J. S., Z. Z.): Poruszenie w Bibliotece Uniwersyteckiej. Reporterzy „Słowa” odnaleźli mszał z roku 1480; Śladami starego rękopisu. Dalsze zabytki piśmiennictwa wrócą na półki Biblioteki Uniwersyteckiej. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 265 s. 1, 2; nr 273 s. 1, 2 ilustr.; Stemar Marian: Za czym tęskni von Duerensmarck? Sherlock Holmes pilnie poszukiwany na Dolnym Śląsku? *Kur. pol.* wyd. B, R. 3 nr 273 s. 1; Komunikat Biblioteki Uniwersyteckiej w sprawie zwrotu starodruków, rękopisów i książek należących do Biblioteki. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 288 s. 2; Biblioteka Uniwersytecka dziękuje „Słowu Polskiemu” [za pomoc w odszukaniu starodruków]. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 283 s. 1.

367. ODZNACZENIA dla naukowców. [M. in. prof. dr Hugona Steinhaus]. *Tryb. Ludu* wyd. A, R. 12 nr 327 s. 1, ilustr.

368. ORSKA J.: Wystawa „o powstaniu gatunków” we Wrocławiu. *Prz. zool.* T. 3 z. 4 s. 303—304.

369. [OSIŃSKA Irena]. I. O.: Bawiący we Wrocławiu historycy zagraniczni ... o wysokim poziomie nauki polskiej. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 215 s. 1, 2.

370. PAMIĘCI lwowskich uczonych zamordowanych przez hitlerowców. Apel do społeczeństwa. *Tryb. Ludu* wyd. A, R. 12 nr 181 s. 4.

371. PARADOWSKI S.: Pawilon Ligi Ochrony Przyrody w Ogrodzie Zoologicznym we Wrocławiu. *Chrońmy Przyr. ojcz.* R. 15 z. 4 s. 46—48, ilustr.

372. PATER Mieczysław: Jan Ewangelista Purkynie. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 251 s. 4.

373. PERKAL J[ulian]: O współpracy matematyków i medyków w środowisku wrocławskim. *Zastos. Matem.* T. 4 z. 3 s. 265—278, tab., wykry., bibliogr.

374. PIPEK Jan: Wspomnienia wrocławskie [oraz] Wykaz prac naukowych profesora dra ... Zob. poz. 353.

375. PISARZ holenderski Nico Rost bawi w Polsce. [Był również gościem Uniwersytetu Wrocławskiego]. *Tryb. Ludu* wyd. A, R. 12 nr 128 s. 3.

376. [POLUSZYŃSKI Gustaw, nekr.]: Prof. dr Gustaw Poluszyński (15 IX 1887 — 12 II 1959) [oraz] Spis prac. *Wiad. parazyt.* R. 5 nr 6 s. 501—508; Sembrat Kazimierz: Gustaw Poluszyński ... Zob. poz. 1945; Sembrat Kazimierz: Gustaw Poluszyński ... Zob. poz. 1948; Jara Zbigniew: Prof. Gustaw Poluszyński. *Wszelchwiat* 1959 z. 77/3 s. 226, ilustr.

377. POPIOŁEK Kazimierz: Co robią wrocławscy historycy? Rozm. Krystyna Tyszkowska. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 49 s. 3.

378. [PRACOWNIA Filmu Naukowego przy Instytucie Geograficznym Uniwersytetu Wrocławskiego]: Lutognewski Tadeusz: Wrocławscy fanatycy filmu o Ziemiach Zachodnich. *Odra* R. 2 nr 8 s. 9, ilustr.; Z. T.: Nieznana atrakcja Ziemi Kłodzkiej. *Turysta* R. 8 nr 6 s. 14. Krajoznawstwo

379. ... PRACOWNICY naukowci Wydz. Prawa U[niwersytetu] W[rocławskiego] [im.] B[olesława] B[ieruta] wyjeżdżają na stypendia za granicę. *Odra* R. 2 nr 21 s. 10. 7 dni na Ziemiach Zachodnich.

380. PROF. Dr ADAM CHEŁMOŃSKI [nekr.]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 197 s. 1; *Śl. pow.* wyd. ABL R. 13 nr 197 s. 1.

381. PROF. Dr JAN CZEKANOWSKI doktorem honoris causa Uniwersytetu

Wrocławskiego. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 130 s. 1; *Śl. pol.* wyd. AB, R. 15 nr 131 s. 1—2; *Exp. wiecz.* wyd. A—D, R. 14 nr 134 s. 2. W kraju; [Kisil Włodzimierz] Kis: Poznański uczony doktorem honoris causa Uniwersytetu Wrocławskiego. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 133 s. 2.

382. PROF. KAZIMIERZ KURATOWSKI doktorem h[onoris] c[ausa] Uniwersytetu Wrocławskiego. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 240 s. 1, 2; *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 242 s. 1.; *Odra* R. 2 nr 42 s. 4. 7 dni na Ziemiach Zachodnich; [Frąckiewicz Zofia] (ZOF): Podniosła uroczystość w Auli Leopoldina ... *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 242 s. 1, 2, ilustr.; wyd. AB, nr 242 s. 1, 2, ilustr.

383. PROFESOROWIE niemieccy z wizytą we Wrocławiu. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 270 s. 4.

384. PSTROKOŃSKA H[anna]: Spotkanie w auli. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 291, *Mag. tyg.* nr 32 s. 1, 3, ilustr.

385. RECZEK Stefan: Chowaniec i uczyciel. Rozm. [Halina Żywień] Agnieszka. *Gaz. rob.* R. [12] nr 273, *Mag. tyg.* nr 39 s. 5.

386. ROMBOWSKI A.: Dzieje Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Cz. 1: Biblioteki miejskie we Wrocławiu. Zob. poz. 2133.

387. ROSZKOWSKA Wanda: Nehringiana. *Pam. liter.* R. 50 nr 3/4 s. 629—650.

388. ROZPOCZĘŁY się egzaminy [w sesji zimowej]. *Gaz. rob.* R. [12] nr 26 s. 4, ilustr.

389. RUDNICKA Jadwiga: Fragment Archiwum Wojciecha Cybulskiego w papierach Józefy Bąkowskiej [oraz] Spis dokumentów znalezionych. *Pam. liter.* R. 50 z. 3/4 s. 611—627.

390. SERDECZNE podziękowanie [rektora, dziekana i sekretarza Komitetu Uczelnianego PZPR za udział w pogrzebie prof. Cincio]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 60 s. 9.

391. SESJA naukowa poświęcona twór-

czości Juliusza Słowackiego. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 275 s. 1.

392. [SESJA prawników poświęcona zagadnieniu zwierzchnictwa ludu w państwie socjalistycznym]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 122 s. 1; [Bajer Lesław] (be). *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 132 s. 5.

393. [SESJA Schillerowska, zorganizowana przez Koło Germanistów przy Katedrze Filologii Germańskiej i Zrzeszenia Studentów Polskich]. [Lipska Danuta] (l). *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 287 s. 1; Żygulski Zdzisław. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 288 s. 1, 2, ilustr.; [Osińska Irena] I. O. *Tamże* nr 289 s. 1.

394. SICIŃSKI Bogdan: Polskie teksty z XV wieku w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. Zob. poz. 216.

395. SIDORSKI Dionizy: Kazimierz Popiołek. *Odra* R. 2 nr 48 s. 1, 11, ilustr.

396. [SMOLAK Henryk] (hsm): Rosną szeregi partii we wrocławskim środowisku akademickim. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 126 s. 1.

397. [SMOLAK Henryk] (hsm): Studenci przystąpili do ofensywy. [Z narady Okręgowej Rady Studenckiej ZMS]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 252 s. 4.

398. SOSZKA Stefan: U studentów wrocławskich ... [Sprawa Związku Młodzieży Wiejskiej]. *Zarzewie* R. 3 nr 20 s. 8.

399. STEINHAUS Hugo: Przemówienie o otrzymaniu stopnia h. c. Uniw. Warsz. 28 kwietnia 1958 r. Zob. poz. 1522.

400. [STUDENCI Uniwersytetu Wrocławskiego dla mieszkańców powiatu]: *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 86 s. 2; [Kisil Włodzimierz] (Kis). *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 82 s. 4; Zielnica Krzysztof. *Dz. lud.* wyd. A, R. 3 nr 111 s. 5; [Machul Henryk] (Mach). *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 118 s. 2.

401. STUDIUM uniwersyteckie dla pracowników administracyjnych [przy Uniwersytecie Wrocławskim]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 292 s. 2.

402. [STUDIUM z historii kultury Polski dla emigracji przy Uniwersytecie Wrocławskim]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12]

nr 171, *Mag. tyg.* nr 22 s. 5; *Głos Ko-szal.* wyd. A, R. 7 nr 177 s. 4; *Głos naucz.* nr 46 s. 6; *Fakty, Liczby, Opinie; Gromada* nr 100, s. 7; *Tyg. powsz. R.* 13 nr 34 s. 8. *Z dnia; Nasza Ojczyzna R.* 5 nr 10 s. 11; Tyszkowska Krystyna. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 170 s. 5; (jar) *Exp. wiecz.* wyd. A—D, R. 14 nr 193 s. 3.

403. ŚWIDA Witold: [O Uniwersytecie Wrocławskim. Fragm. przem. na inaugura-cji roku akademickiego]. *Odra R.* 2 nr 42 s. 1, 11; *Rocz. wrocł. R.* 3/4 s. 87—90.

404. ŚWIDWIŃSKA Zofia: Garść fioł-ków [Wspomnienie o Tadeuszu Mikul-skim]. *Twórczość R.* 15 nr 1 s. 159—162.

405. [ŚWIETLIK Krystyna] (r): Po raz pierwszy w Polsce. Wrocławski Instytut Astronomiczny zaobserwował rozbłyki na Słońcu. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 161 s. 1.

406. SZARSKI Kazimierz Witalis: Pięt-nastolecie Uniwersytetu Wrocławskiego. *Rocz. wrocł. R.* 3/4 s. 58—86, ilustr.

407. SZEŚĆ pokoleń [matematyków. M. in. prof. E. Marczewski, St. Hart-mann, adiunkt J. Mycielski]. *Śl. pol.* wyd. AB, R. 15 nr 277 s. 1, 2, ilustr. W dniu nauczyciela.

408. SZYMICZEK Franciszek: Nieugięty bastion polskości ... o dziejach polskich organizacji akademickich we Wrocławiu. *Wrocł. Tyg. katol. R.* 7 nr 51 s. 5.

409. SZYROCKI M.: Z prac Katedry Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. *Zob. poz.* 267.

410. T. E.: Nie takie straszne piekło. [O klubie studenckim „Hades”]. *Odra R.* 2 nr 43 s. 4.

411. TAK zaczynało się życie wrocław-skich uczelni. [Pracownicy naukowci Uni-wersytetu Wrocławskiego od r. 1945]. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 233 s. 3.

412. [TEMPSKI Zbigniew] Teski Z.: Sukcesy wrocławskiej nauki. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 118 s. 3.

413. [TEMPSKI Zbigniew] Teski Z.: Uchwały wczorajszej sesji WRN. [Ufun-dowanie 14 stypendiów dla studentów

szkół wyższych]. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 171 s. 1, 2.

414. T[OWARZYSTWO] R[ozwoju] Z[iem] Z[achodnich] wzywa Polaków, którzy do r. 1939 studiowali we Wroc-ławiu. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 93 s. 1; *Życie Warsz. R.* 16 nr 101 s. 4.

415. T[OWARZYSTWO] W[piedzy] P[o-wszechniej] żegna prof. Rybkę. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 28 s. 4.

416. TRUDZIK Zbigniew: Katedra Ar-cheologii Polski Uniwersytetu Wrocław-skiego im. Bolesława Bieruta w latach 1945—1958. *Sobótka R.* 14 nr 4 s. 589—592. Kronika naukowa.

417. [TUŁASIEWICZ Tadeusz] (tt): Me-chaniczny przewodnik po wystawie Pur-kyniego. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 265 s. 4.

418. [TUŁASIEWICZ Tadeusz] (tt): Wielki gmach Biblioteki Uniwersyteckiej na Piasku pomieści tylko część z 11 000 000 tomów. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 8 s. 4.

419. UBERMAN Z.: „Lexicon Iuridi-cum” z 1763 r. znaleziono wśród maku-latury [i oddano Bibliotece Uniwersy-teckiej]. *Sztand. młodych R.* [10] nr 298 s. 1.

420. UNIWERSYTET Wrocławski bę-dzie miał własną odznakę. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 122 s. 4.

421. UNIWERSYTET Wrocławski w la-tach 1945—1955. Przew. Kom. red. Ed-ward Marczewski. T. 1—2. Wrocław Zakł. Nar. im. Ossolińskich—Wydaw-nictwo ss. 340, nlb. 3, tabl. 50, tab. + 556 nlb. 1, bibliogr. 526—552.

Treść: T. 1. Marczewski Edward, Sel-wa Jan: Początki; Fiema Józef: Organi-zacja; Strzelecki Władysław: Wydział Filologiczny; Czapliński Władysław, Ko-koszyńska-Lutmanowa Maria: Wydział Filozoficzno-Historyczny; Bigo Tadeusz: Wydział Prawa; Mergentaler Jan: Wy-dział Matematyki, Fizyki i Chemii; Sem-brat Kazimierz: Wydział Nauk Przyrodni-czych; Wiktor Zdzisław: Wydział Le-karski; Bobrański Bogusław: Oddział Farmaceutyczny; Wiktor Zdzisław: Od-dział Stomatologiczny; Klisiecki Andrzej: Studium Wychowania Fizycznego do r. 1949; Kopeć Bohdan, Morawski Jan: Wydział Rolnictwa z Oddziałem Ogrod-

niczym; Zakrzewski Aleksander: Wydział Medycyny Weterynaryjnej; Zakrzewski Aleksander: Studium wstępne (do r. 1949); Trzęsicki Józef: Studium Przygotowawcze (w latach 1951 do 1954); Przeddzieki Stanisław: Studium Praktyczne Języków Obcych; Piątkowski Wiktor: Studium Wychowania Fizycznego (od r. 1951); Nawara Stefan: Biblioteka Uniwersytecka. — T. 2. Nekrologia; Bojko Stanisław, Chwał Kazimierz, Mazur Michał, Przytocka Janina: Pracownicy; Florczak Alojzy: Publikacje pracowników i studentów; Florczak Alojzy, Dobrzańska Maria, Ignatowicz Jadwiga: Materiały do bibliografii druków o Uniwersytecie; Longchamps Franciszek: Po-słowie.

422. [UROCZYSTOŚCI dla uczczenia pamięci Jana Wardzyńskiego]. *Tryb. Ludu*, wyd. A, R. 12 nr 124 s. 3; [Marek Halina] (Halma). *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 105 s. 1, 2, ilustr.

423. W AULI Leopoldina powakacyjny koncert Wrocławskiej Filharmonii z udziałem Haliny Czerny-Stefańskiej i jej córki Elżuni. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 216 s. 5.

424. W BIBLIOTECIE Uniwersyteckiej we Wrocławiu rozpoznano egzemplarz I wydania „Hamleta”. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 253 s. 1, 2; *Tryb. rob.* R. [17] nr 238 s. 3; *Głos Pracy* wyd. B, R. 9 nr 257 s. 2; *Gromada* nr 130 s. 1. Z kraju; *7 dni w Polsce* R. 3 nr 45, s. 4; Jak ustalił prof. Chwalewik ... egzemplarz „Hamleta” ... *Przekrój* nr 761 s. 23. Jednym zdaniem; Sposób ustalenia pierwodruku „Hamleta” we Wrocławiu. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 256 s. 1; Chwalewik Witold: Dziś rozmawiamy z prof. ... o odkryciu ... siódmego „Hamleta”. *Rozmawiała H. K. Sztand. młodych* wyd. A, R. 10 nr 256 s. 1, 2; (ebon) *Kur. pol.* wyd. A, R. 3 nr 267 s. 3; Kocowski Bronisław: Czy istotnie odkrycie. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 272 s. 3.

425. W JAKICH warunkach mieszkamy. Socjologowie wrocławscy przystępują do badań. [Prace Katedry Socjologii]. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 256 s. 4.

426. WALTER Mieczysław: O cennych

nabytkach rękopiśmiennych Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. *Zob. poz. 2151.*

427. WALTER Mieczysław: Zbiory rękopiśmienne Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. *Zob. poz. 2153.*

428. WANKE Adam: O zjeździe antropologów i ich pracach. *Rozm.* [Danuta Lipska] (l). *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 270 s. 1.

429. WĄSOWICZ Józef: Moje 14 lat na Dolnym Śląsku. *Rozm.* [Lipska Danuta] (l). *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 197 s. 3.

430. WIK.: Wrocławskie dni Słowackiego. [Zorganizowanie sesji przez Uniwersytet i szkoły]. *Odra* R. 2 nr 47 s. 4.

431. [WISZNIEWSKA Teresa] (tewi): Zamierzenia kulturalne studentów ZMS-owców. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 268 s. 1, 2.

432. W.K.: Nad czym pracują wrocławscy fizycy. *Kur. pol.* wyd. A, R. 3 nr 133 s. 5.

433. WOJCIECHOWSKI W.: Sprawozdanie z działalności Koła Naukowego Studentów Archeologii za okres od 20 X 1956—30 6 1958. *Zesz. nauk. U. Wr. Ser. A.* nr 18: *Archeol.* z. 3 s. 149—150.

434. WROCŁAW jest dziś przede wszystkim miastem nauki i młodzieży ... *Polska* R. 2 nr 4 s. 23—24, ilustr.

435. [WROCŁAWSKY pracownicy naukowi za granicą]. *Odra* R. 2 nr 21 s. 10. 7 dni na Ziemiach Zachodnich; [Lipska Danuta] (l). *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 115 s. 3.

436. WROCŁAWSKI Informator Uniwersytecki na rok akademicki 1959/60. Red. Stefan Reczek. Wrocław. Uniw. Wrocł. ss. 279, tabl. 6, pl. 1.

437. WYRÓŻNIENIE wrocławskiego uczonego [prof. Władysława Czaplińskiego i jego udział w Międzynarodowym Zjeździe Historyków w Sztokholmie]. *Exp. wiecz.* wyd. A—D, R. 14 nr 113 s. 5.

438. WYSTAWA „Karol Darwin” na

Uniwersytecie. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 137 s. 4; *Przekrój* R. 1959 nr 741 s. 23. Jednym zdaniem; *Odra* R. 2 nr 26 s. 10. 7 dni na Ziemiach Zachodnich. Notatki z Wrocławia.

439. [WYSTAWA książek o Ziemiach Zachodnich, organizowana przez Bibliotekę Uniwersytecką]: [Tulasiewicz Tadeusz] (tt). *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 194 s. 5; wyd. AB nr 195 s. 4; (Wir). *Exp. wiecz.* wyd. A, R. 14 nr 208 s. 1.

440. ZAWADZKA Anna: Propozycje laika [dotyczące absolwentów Wydz. Prawa]. *Odra* R. 2 nr 43 s. 1, 6.

441. ZJAZD pierwszych absolwentów Wydziału Prawa Uniwersytetu Wrocław-

skiego. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 288 s. 2; *Kur. pol.* wyd. B, R. 3 nr 289 s. 3; [Osińska Irena] I. O. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 269 s. 1.

442. ZMARŁ prof. dr Karol Jan Cincio. *Śl. pol.* wyd. A, R. 15 nr 53 s. 2.

443. (ZUB): Kalamburek. *Sztand. młodych* wyd. A, R. [10] nr 284 s. 2.

444. Z[RZESZENIE] S[tudentów] P[olskich] nowe władze — nowe zadania. *Gaz. rob.* wyd. B, R. [12] nr 100 s. 1, 2.

445. ŻYGULSKI Zdzisław: Garść wspomnień [oraz] Wykaz prac naukowych profesora dra ... *Zesz. nauk. U.Wr.* Ser. A nr 20: German. wratislav. z. 3 s. 7—14.

Indeks przedmiotowo-osobowy

Absolwenci 6, 61, 71, 210, 238, 440, 441
Akademie, obchody, uroczystości, pomniki 16, 78, 258, 271, 345, 348, 422, 423

Biblioteka Uniwersytecka 13, 27, 28, 37, 48, 98, 135, 136, 150, 159, 162, 163, 181, 182, 195, 222, 233, 236, 242, 249, 288, 338, 347, 386, 421, 439

Bierut Bolesław 2, 7, 24, 45,

Budynki Uniwersytetu 11, 27, 49, 55, 87, 180, 249, 322, 323, 338, 347, 418

Chełmoński Adam 380

Cincio Karol, Jan 390, 442

Cybulski Wojciech 15, 192, 389

Czapliński Władysław 437

Czekanowski Jan 381

Darwin Charles 345, 368, 438

Doktoraty h. c. przyznane na UWBB 29, 52, 230, 381, 382

Domy studenckie, stołówki, opieka lekarska 93, 99, 112—114, 165, 246, 248, 253, 256, 295, 321, 325, 327

Dziesięciolecie wyższych uczelni 8, 20, 69

Estkowski Ewaryst 56

Fiema Józef 292

Gajek Józef 206

Gitzler Ludwik 234

Golachowski Stefan 304

Grünberg 340

Hartmann Stanisław 407

Historia Uniwersytetu 32, 36, 115, 175, 203, 294, 406, 411, 421

Inauguracja roku akademickiego 9, 81, 187, 309

Informatory i przewodniki 82, 137, 158, 226, 233, 236, 260, 417

Ingarden Roman 183

Instytut Astronomiczny 314, 405

Instytut Geograficzny 378

Jahn Alfred 189

Jakóbiec Marian 206

Jaworski Iwo 316

Jubileusze profesorskie 58, 193, 268, 319

Katedra Antropologii 278

Katedra Archeologii polskiej 74, 185, 229, 307, 308, 416

Katedra Archeologii Śródziemnomorskiej 25

Katedra Chemii Nieorganicznej 156

Katedra Etnografii 128

Katedra Filologii Germańskiej 148, 160, 393, 409

Katedra Filologii Klasycznej 21

Katedra Filologii Polskiej 93

Katedra Filozofii 212

- Katedra Geografii Ekonomicznej 363
 Katedra Historii 287, 318
 Katedra Historii Sztuki 116, 124
 Katedra Meteorologii i Klimatologii 96, 139
 Katedra Socjologii 228, 273, 282, 301, 425
 Katedra Zoologii 125
 Knot Antoni 274
 Kolbuszewski Stanisław 319
 Kontakty naukowe z zagranicą 44, 80, 105, 125, 134, 157, 171, 172, 174, 218, 232, 244, 262, 263, 311, 340, 342, 351, 369, 375, 379, 383, 402, 435
 Kosiba Aleksander 197, 198, 208
 Kosik Jan 105
 Kraiński Wincenty 123
 Król Eugeniusz 110
 Kuglin Jan z Bogumina 348
 Kuratowski Kazimierz 382

 Łanowski Jerzy 75, 173, 179

 Maleczyńska Ewa 359
 Maleczyński Karol 205
 Marczewski Edward 252, 407
 Mendelsohn Kurt 351
 Mergenthaler Jan 14
 Mikulicz Radecki Jan 266
 Mikulski Tadeusz 132, 220, 271, 335, 352—354, 404
 Morelowski Marian 221, 303, 356
 Muzeum Zoologiczne 91
 Mycielski Jan 407
 Mydlarski Jan 33, 43, 118, 142, 143

 Nasz Adolf 207
 Nehring Władysław 190, 191, 199, 387
 Niklibórc Jan 339

 Oddział Farmaceutyczny do końca r. 1949 421
 Oddział Stomatologiczny 421
 Odezwy i apele 41, 223, 370, 414
 Ogród Botaniczny 102, 204, 254
 Ogród Zoologiczny 26, 211, 355, 371
 Olszewicz Bolesław 224, 342
 Organizacje partyjne i życie polityczne Uniwersytetu 19, 101, 107, 121, 167, 168, 178, 223, 274, 350, 357, 359, 396, 398, 421
 Ossowski Leszek 206
 Piprek Jan 193, 374
 Plan pięcioletni 31
 Podlacha Władysław 97, 127
 Polskie organizacje akademickie przedwojenne 46, 60, 85, 241, 276, 277, 313
 Poluszyński Gustaw 362, 376
 Popiołek Kazimierz 395
 Pracownicy Uniwersytetu 37, 136, 318, 421
 Profesorowie dawnego Uniwersytetu 15, 190—192, 199, 225, 227, 234, 266, 306, 372, 387, 389
 Profesorowie i pomocnicze siły naukowe obecnie 14, 33, 40, 50, 58, 78, 97, 100, 103—105, 129, 130, 132, 133, 145, 170, 172, 173, 179, 183, 184, 186, 188, 189, 193, 197, 198, 205—209, 220, 221, 224, 244, 252, 259, 268, 271, 274, 299, 303—305, 316, 319, 335, 339, 342, 352, 353, 356, 362, 367, 374, 376, 379, 380, 390, 395, 399, 404, 407, 411, 412, 415, 429, 435, 437, 442, 445
 Purkynie Jan Ewangelista 225, 227, 306 312, 328, 372
 Reczek Stefan 385
 Rekrutacja na 1 rok studiów 1, 66, 68, 201, 202, 285, 300
 Rospond Stanisław 104, 206, 259
 Rost Niko 375
 Rybka Eugeniusz 58, 129, 415

 Sarwapalli Radhakrishnan 29, 52
 Senat 45, 161, 358
 Sesje egzaminacyjne 12, 42, 62, 388
 Sesje naukowe, konferencje, zjazdy 95, 108, 149, 237, 290, 327, 349, 391—393, 428, 430, 441
 Sesje Rady Narodowej m. Wrocławia i Wojewódzkiej dotyczące Uniwersytetu 47, 53, 64, 65, 88, 413
 Skrzywan Wacław 188
 Słowacki Juliusz 311, 391, 430
 Sprawy organizacyjne i zarządzenia władz 49, 67, 144, 265, 341
 Stefko Kamil 172, 209, 268

- Steinhaus Hugo 186, 305, 367, 399
 Studia eksternistyczne i zaoczne 3, 57, 59, 66, 82, 401
 Studium praktyczne języków obcych 421
 Studium przygotowawcze (w latach 1951/54) 421
 Studium wstępne do r. 1949 421
 Studium Wychowania Fizycznego do r. 1949 421
 Studium Wychowania Fizycznego od r. 1951 421
 Studium z historii kultury polskiej dla emigracji 402
 Stypendia studenckie 146, 413
 Styś Wincenty 100, 123

 Szarski Kazimierz 130, 131, 145, 172
 Śniegocki Michał 265
 Świda Witold 133, 244, 245

 Trzebiatowska Bogusława 103

 Uniwersytet (ogólnie) 24, 30, 71, 83, 117, 120, 122, 126, 138, 151, 152, 164, 194, 213, 219, 239, 255, 280—282, 298, 346, 361, 403, 406, 421, 422

 Wagemann Jan 94
 Wardzyński Jan 176, 422
 Wąsowicz Józef 429
 Władze Uniwersytetu 39, 132
 Wydział Filologiczny 421
 Wydział Filozoficzno-Historyczny 61, 421
 Wydział Lekarski do r. 1949 421
 Wydział Matematyki-Fizyki-Chemii 59, 184, 317, 339, 340, 351, 373, 407, 421, 432
 Wydział Nauk Przyrodniczych 421
 Wydział Prawa 22, 35, 178, 243, 261, 329, 379, 392, 421, 440, 441
 Wydział Rolnictwa z Oddz. Ogrodniczym do 31 VIII 1951 421
 Wydział Weterynarii do 31 VIII 1951 421
 Wykopaliska na terenach Uniwersytetu 34, 320, 365
 Wyprawy na Spitzbergen 84, 140, 141, 197, 198, 284, 333
 Wystawy 13, 155, 263, 344, 368, 438, 439
 Zagadnienia dydaktyczne i pedagogiczne 5, 17, 25, 95, 122, 166, 177, 317
 Zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej 4, 10, 18, 73, 76, 86, 119, 147, 152, 196, 226, 231, 240, 250, 267, 285, 302, 315, 330, 334, 336, 366, 394, 419, 424 (pierwsze wydanie Hamleta), 426, 427
 Zrzeszenie Studentów Polskich 110, 173, 179, 289, 393, 444
 Związek Młodzieży Socjalistycznej 214—216, 297, 329, 397, 431
 Życie naukowe 25, 90, 106, 111, 169, 195, 200, 251, 259, 269, 272, 278, 299, 314, 335, 343, 360, 373, 377, 412, 421, 432—434
 Życie studentów Polaków na dawnym Uniwersytecie 77, 177, 241, 313, 408, 414
 Życie studentów obecnych 22, 35, 47, 51, 54, 61, 62, 72, 88, 92, 93, 109, 112—114, 153, 194, 217, 218, 243, 247, 257, 270, 272, 276, 277, 282, 291, 293, 296, 299, 311, 326, 331, 332, 349, 364, 396—398, 400, 410, 433, 434, 443
 „Życie Uniwersytetu” 23
 Żygulski Zdzisław 40, 193, 445

SPIS ILUSTRACJI

	Po str.
1. Rektor Stanisław Kulczyński	16
2. Rektor Jan Mydlarski. Fot. S. Sadowski	16
3. Rektor Edward Marczewski	32
4. Rektor Kazimierz Szarski. Fot. J. Huber	32
5. Promocja doktorska Sarvanapalli Rachakrisznana	48
6. Łańcuch rektorski	48
7. Prof. dr J. Czekanowski. Fot. S. Kochanek	64
8. Z promocji prof. J. Czekanowskiego. Fot. S. Kochanek	64
9. Prof. Tadeusz Mikulski. Fot.	64
10. Szklarnia w Ogrodzie Botanicznym. Fot. M. Niewitecki	160
11. Fragment Ogrodu Botanicznego. Fot. M. Niewitecki	160
12. Pracownia fizyczna. Fot. S. Arczyński	160
13. Czytelnia zbiorów specjalnych w Bibliotece Uniwersyteckiej. Fot. W. Kozak	176
14. Z koncertu W. Małcużyńskiego	176
15. Inauguracja roku akad. 1958/59	176
16. Dekoracja rektora K. Szarskiego przez B. Iwaszkiewicza. Fot. T. Drankowski	176

SPIS TREŚCI

	Str.
Od wydawcy	5
I. Sprawozdania rektorskie	7
II. Wydział Filologiczny — S. Rospond	74
III. Wydział Filozoficzno-Historyczny — M. Chamcówna	93
IV. Wydział Prawa — T. Bigo	120
V. Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii — J. Mergentaler	141
VI. Wydział Nauk Przyrodniczych — J. Czyżewski	166
VII. Biblioteka Uniwersytecka — J. Reiter	193
VIII. Nekrologia	204
IX. Wykaz pracowników	208
X. Publikacje pracowników	241
XI. Materiały do bibliografii druków o Uniwersytecie — M. Rotterowa i M. Dobrzańska	348
Spis ilustracji	372

Cena zł 70.—

811-303